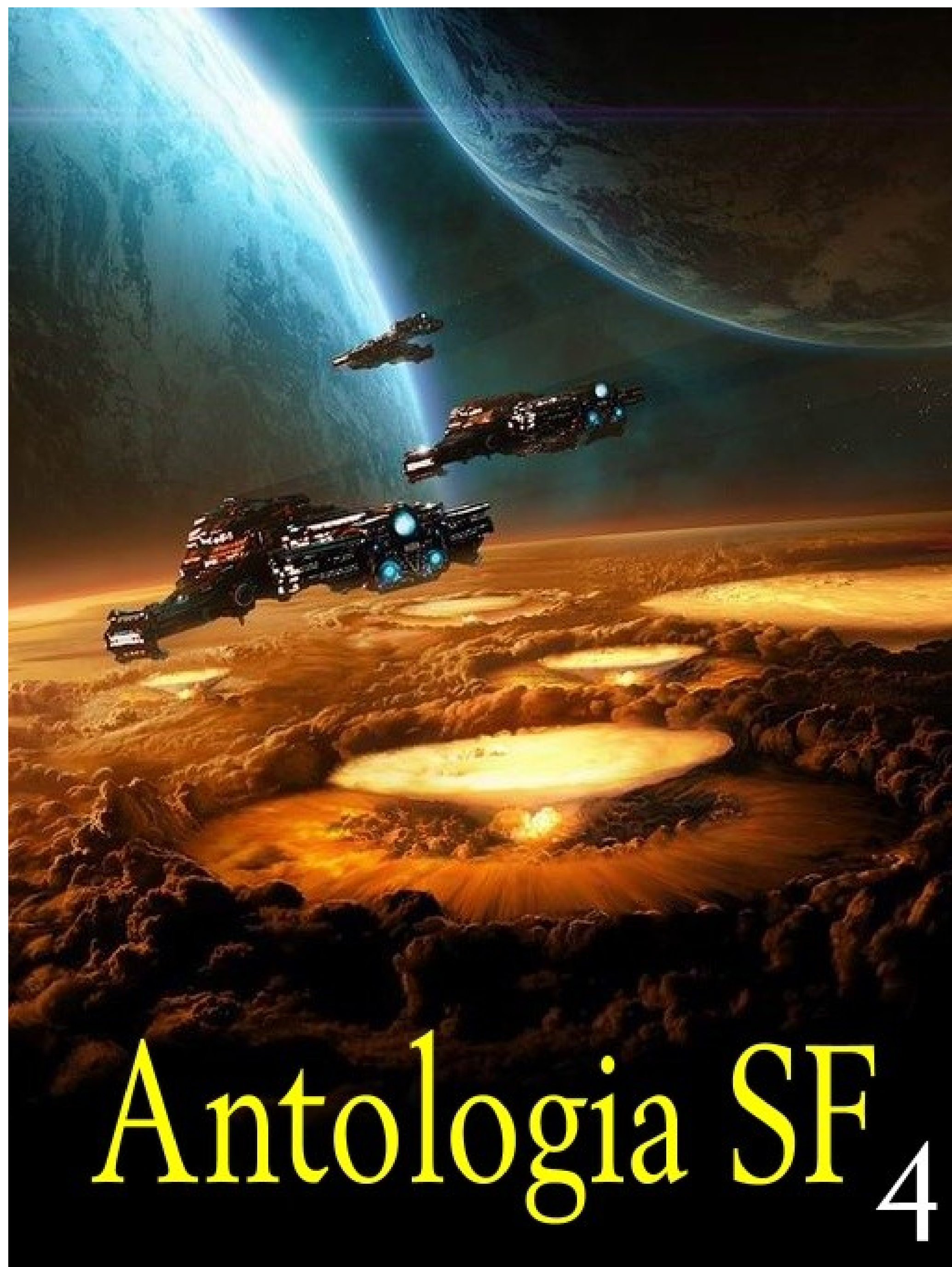

Antologia SF
4

Antologia SF
volumul 4
Povestiri SF şi Fantasy
Ediţie îngrijită de Cosimo

Kindle eBook: Cosimo, martie 2012

— versiune definitivă -
Selecţia textelor, redactarea, corectura şi coperta: Cosimo
Mulţumiri: CPŞF
http://www.cpsf.info/

Cuprins:

Mircea Eliade
Tinereţe fără de tinereţe...

Pentru Sybille

I

De-abia când auzi clopotul Mitropoliei îşi aminti că e noaptea de Înviere. Şi deodată i se păru nefirească ploaia care îl întâmpinase de cum ieşise din gară şi care ameninţa să devină torenţială. Înainta grăbit, sub umbrelă, adus din umeri, cu privirile plecate, căutând să evite şuvoaiele. Fără să-şi dea seama, începu să alerge, apropiindu-şi umbrela de piept, ca o pavăză. Dar după vreo douăzeci de metri zări aprinzându-se semnalul roşu şi trebui să se oprească. Aştepta nervos, săltând, înălţându-se în vârful pantofilor, schimbându-şi mereu locul, privind consternat băltoacele care, la câţiva paşi în faţa lui, acopereau în bună parte bulevardul. Ochiul roşu se stinse, şi în clipa următoare îl orbi, zguduindu-l, explozia luminii albe, incandescente. Parcă ar fi fost aspirat de un ciclon fierbinte izbucnit, în chip neînţeles, chiar în creştetul capului. „A trăsnit pe aproape”, îşi spuse clipind cu greu ca să-şi dezlipească pleoapele. Nu înţelegea de ce strânge cu atâta putere mânerul umbrelei. Ploaia îl lovea sălbătecită, din toate părţile deodată, şi totuşi nu simţea nimic. Atunci auzi din nou clopotul Mitropoliei, şi toate celelalte clopote, şi, foarte aproape de el, un altul, zbătându-se singuratec, deznădăjduit. „M-am speriat” îşi spuse, şi începu să tremure. E din cauza apei, înţelese câteva clipe în urmă, dându-şi seama că zace întins în băltoaca din marginea trotuarului. „M-a luat cu frig...”

— Am văzut când l-a lovit trăsnetul, auzi aceeaşi voce gâfâită de bărbat speriat. Nu ştiu dacă mai trăieşte. Mă uitam într-acolo, că era chiar sub semafor, şi l-am văzut cum s-a aprins de sus până jos, cum i s-au aprins, în aceeaşi clipă, umbrela, şi pălăria, şi hainele. Dacă n-ar fi fost ploaia, ar fi ars ca o torţă... Nu ştiu dacă mai trăieşte.

— Şi chiar dacă mai trăieşte, ce-o să facem cu el? Era o voce depărtată, obosită, şi, i se părea, amară.

— Cine ştie ce păcate o fi având, să-l trăsnească Dumnezeu chiar în noaptea de Înviere, şi chiar în spatele bisericii... Să vedem ce-o spune internul de serviciu, adăugă după o pauză.

I se părea curios că nu simte nimic, că, de fapt, nu-şi mai simţea trupul. Ştia, din convorbirile celor de lângă el, că fusese transportat. Dar cum îl transportaseră? În braţe, pe o targă, într-un cărucior?

— Nu cred că are vreo şansă, auzi, târziu, o altă voce, tot atât de depărtată. Nu i-a rămas un singur centimetru de piele neatins. Nu înţeleg cum mai trăieşte. Normal ar fi fost...

Evident, asta ştie toată lumea; dacă ai pierdut mai mult de 50% din epidermă, te asfixiezi... Dar îşi dădu repede seama că e ridicol, şi umilitor, să răspundă, în gând, celor care se agitau în jurul lui. I-ar fi plăcut să nu-i mai audă, aşa cum, cu pleoapele strânse, nu-i vedea. Şi în aceeaşi clipă se trezi foarte departe, fericit, aşa cum fusese atunci.

— Şi apoi, ce s-a mai întâmplat, îl întrebă în glumă zâmbind. Ce altă tragedie?

— N-am spus că e o tragedie dar, într-un anumit fel, asta era: să te pasioneze ştiinţele, să nu ai decât o dorinţă: să-ţi dedici viaţa ştiinţei...

— La ce ştiinţă faci aluzie, îl întrerupse, la matematică sau la limba chineză?...

— La amândouă şi la toate celelalte pe care le descopeream pe rând şi mă îndrăgosteam de ele pe măsură ce le descopeream...

Îi puse mâna pe braţ, ca să nu se supere că-l întrerupe din nou:

— Matematica, înţeleg, pentru că dacă n-ai vocaţie, ar fi inutil să mai stărui. Dar chineza?...

Nu ştia de ce izbucnise în râs. Probabil că îl amuzase felul cum pronunţase: *Dar chineza?*

— Credeam că ţi-am spus. Acum doi ani, toamna, când am fost la Paris, m-am dus la o lecţie a lui Chavannes. L-am văzut, după curs, în biroul lui; m-a întrebat de cât timp studiez chineza şi ce alte limbi orientale mai cunosc. Inutil să-ţi rezum toată conversaţia. Am înţeles doar un singur lucru: că dacă nu voi stăpâni în câţiva ani – auzi, *în câţiva ani*! – pe lângă chineză, sanscrita, tibetana şi japoneza, nu voi ajunge niciodată un mare orientalist!...

— Bine, dar dumneata trebuia să-i răspunzi că vrei să studiezi *numai* limba chineză...

— Aşa i-am spus, dar nu l-am convins. Pentru că, chiar în acest caz, tot trebuia să învăţ japoneza şi o seamă de limbi şi dialecte sud-asiatice... dar nu asta a fost important, ci altceva. Când i-am spus că studiez chineza de cinci luni, s-a îndreptat spre tablă şi a scris vreo douăzeci de caractere, apoi mi-a cerut să le pronunţ, unul câte unul, şi apoi să traduc pasajul. Le-am pronunţat cum m-am priceput, şi am tradus ceva, dar nu tot. A zâmbit amabil: „Nu e rău, mi-a spus. Dar dacă după cinci luni... Câte ore pe zi?” „Cel puţin şase ore”, i-am răspuns. „Atunci, limba chineză nu e pentru dumneata. Probabil că nu ai memoria vizuală necesară... Domnul meu, a adăugat cu un zâmbet ambiguu, afectuos şi ironic în acelaşi timp, domnul meu, ca să stăpâneşti limba chineză, îţi trebuie o memorie de mandarin, o memorie fotografică. Dacă n-o ai, vei fi obligat să faci un efort de trei, patru ori mai mare. Nu cred că merită...”

— Deci, în fond, e vorba de memorie...

— De o *memorie fotografică,* repetă cu gravitate, subliniind cuvintele.

Auzise de mai multe ori uşa deschizându-se şi închizându-se, şi alte zgomote, şi câteva voci străine.

— Să vedem ce-o să spună profesorul. Dacă mă întrebaţi pe mine, eu vă mărturisesc cinstit...

Acelaşi lucru, mereu acelaşi lucru! Dar îi plăcea vocea: era, fără îndoială, un medic tânăr, dezgheţat, pasionat de meseria lui, generos.

— ...Pielea i-a fost arsă sută la sută, şi totuşi supravieţuieşte de douăsprezece ore, şi pe cât ne putem da seama, nu suferă... I-ai făcut vreo injecţie?

— Una, azi-dimineaţă. Mi se părea că geme. Dar poate că gemea prin somn...

— Se ştie ceva despre el? S-a găsit ceva lângă el?

— Doar mânerul umbrelei, restul fusese carbonizat. Curios, tocmai mânerul, un mâner de lemn... Hainele se făcuseră cenuşă; ce nu spălase ploaia, s-a scuturat în maşină...

Ştia că aşa ar fi trebuit să se întâmple, şi totuşi, ascultând explicaţiile internului, se înseninase: aşadar, cele două plicuri din buzunar se făcuseră şi ele cenuşă... Fără să vrea, căci nu-şi dăduse seama că nu închisese bine uşa după el, auzise: „S-a

ramolit rău de tot venerabilul! Asta ne-a mai spus-o de vreo trei, patru ori...” Era adevărat. Îl impresionase informaţia pe care o citise în *La Fiera Letteraria:* că Papini e aproape orb şi niciun chirurg nu îndrăzneşte să-l opereze. Pentru un cititor lacom şi neobosit ca Papini, tragedia era fără pereche. De aceea vorbea întruna despre ea. Dar poate că şi Vaian avea dreptate: „Încep să mă ramolesc...”

Atunci îi auzi din nou vocea:

— Şi ce altă tragedie ţi s-a mai întâmplat? Ai renunţat la limba chineză. Şi apoi?

— De fapt, n-am renunţat; am continuat să învăţ zece, cincisprezece caractere pe zi, dar asta mai mult pentru plăcerea mea şi pentru că mă ajuta să înţeleg traducerile textelor pe care le citeam... În fond, eram un diletant...

— Cu atât mai bine, îl întrerupse Laura punându-i din nou mâna pe braţ. Trebuie să existe şi câţiva oameni inteligenţi şi cu destulă imaginaţie, ca să se bucure de descoperirile pe care le fac marii dumitale erudiţi. Foarte bine că te-ai lăsat de chineză... Dar atunci, unde sunt celelalte tragedii la care făceai aluzie?...

O privise lung. Nu era nici pe departe cea mai frumoasă studentă pe care o cunoscuse, dar era *altfel.* Nu înţelegea ce-l atrage, de ce-o caută mereu, intrând în sălile de cursuri, pe unde nu mai călcase de trei, patru ani, de când îşi luase licenţa. Ştia că o găseşte întotdeauna la cursul lui Titu Maiorescu. Acolo o întâlnise cu un ceas mai înainte şi, ca de obicei, întovărăşind-o spre casă, se opriseră pe o bancă, lângă lac, în Cişmigiu.

— Care sunt celelalte tragedii? repetase, susţinându-i calm, zâmbind, privirile.

— Ţi-am spus că, încă din liceu, îmi plăceau matematicile şi muzica, dar şi istoria, arheologia, filozofia. Aş fi vrut să le învăţ pe toate; evident, nu ca un specialist, dar cu rigoare, lucrând direct pe texte, căci am oroare de improvizaţie şi de cultura după ureche...

Îl întrerupse ridicând băieţeşte braţele în sus:

— Eşti cel mai ambiţios bărbat pe care l-am cunoscut până acum! Ambiţios şi apucat! Mai ales apucat!

Le cunoştea bine vocile, şi învăţase să le deosebească. Erau trei infirmiere de zi şi două de noapte.

— Dacă ar avea noroc, s-ar prăpădi zilele astea. Căci aşa se spune: cine moare în Săptămâna luminată se duce de-a dreptul în rai.

„Are suflet bun, îi e milă de mine. E mai bună decât toate celelalte, pentru că se gândeşte la mântuirea sufletului meu... Dar dacă îi vine în minte să scoată acul siringei din venă? Probabil că aş supravieţui până dimineaţa, când vine internul. Iar dacă nu va observa el, va observa Profesorul. Singurul care e disperat, şi umilit, că nu înţelege; singurul care vrea cu orice preţ să mă ţină în viaţă, să afle ce s-a întâmplat.” Îl auzise, într-una din zile – renunţase să se mai întrebe *când* – îl auzise, după ce-i atinsese, cu infinită prudenţă, pleoapele.

— Ochiul pare intact, dar dacă a orbit sau nu, nu ştim. Nu ştim, de altfel, nimic altceva...

Mai auzise asta, altă dată: „Nu ştim nici măcar dacă e conştient sau nu, spusese atunci Profesorul, dacă aude şi dacă *înţelege* ce aude...” Nu era vina lui. De mai multe ori până atunci, îi recunoscuse vocea şi-l înţelesese perfect. „Dacă înţelegi ce spun, strigase Profesorul, strânge-mi degetul.” Dar nu-i simţise degetul. Ar fi vrut să-l strângă, dar nu ştia cum. De data aceasta adăugase: „Dacă izbutim să-l păstrăm în viaţă încă cinci zile...”

În cinci zile, aflase unul dintre asistenţi, va veni de la Paris, în drum spre Atena, profesorul Gilbert Bernard, cel mai mare specialist...

— ...Mai ales ambiţios, repetă Laura. Vrei să fii ceea ce sunt atâţia alţii: filolog, orientalist, arheolog, istoric, mai ştiu eu ce altceva. Adică, vrei să trăieşti o viaţă străină, viaţa altora, în loc să fii dumneata, Dominic Matei, şi să cultivi exclusiv geniul dumitale...

— Geniul meu? exclamase cu o prefăcută timiditate ca să-şi ascundă bucuria. Asta presupune că aş avea geniu...

— Într-un anumit sens, desigur că-l ai. Nu semeni cu nimeni din toţi cei pe care i-am cunoscut până acum. Trăieşti şi înţelegi viaţa altfel decât noi...

— Dar până acum, la douăzeci şi şase de ani, n-am făcut nimic. Doar că mi-am luat toate examenele cu bile albe. N-am descoperit nimic, nici măcar o interpretare originală a cântului XI din *Purgatorio,* pe care l-am tradus şi comentat...

I se păruse că Laura îl privea trist, oarecum dezamăgită.

— De ce-ar fi trebuit să descoperi ceva? Geniul dumitale ar fi trebuit să se împlinească în viaţa pe care o trăieşti, nu în analize, descoperiri şi interpretări originale. Modelul dumitale ar trebui să fie Socrate, sau Goethe; dar imaginează-ţi un Goethe *fără opera scrisă!*

— Nu prea înţeleg, spuse emoţionat.

— Înţelegeţi toţi? îi întrebă Profesorul.

— Eu nu prea înţeleg, mai ales dacă se vorbeşte prea repede...

El înţelegea foarte bine. Franceza pe care o vorbea Profesorul era impecabilă; fără îndoială că-şi luase doctoratul la Paris. Parcă vorbea mai precis şi mai elegant decât marele specialist. Bernard era, probabil, de origine străină. Dar ghicea din frazele lui lente, şovăitoare, că – aşa cum spunea Vaian despre ultimul lor director, de câte ori trebuia luată, urgent, o decizie gravă – nu îndrăzneşte nimeni să se pronunţe.

— Când v-aţi convins că este conştient?

— De-abia alaltăieri, vorbi Profesorul. Încercasem de mai multe ori înainte, dar fără rezultat.

— Şi sunteţi *sigur* că v-a strâns degetul? Aţi *simţit* că vi-l strânge ca răspuns la întrebarea dumneavoastră? Nu cumva era un gest reflex, fără intenţionalitate şi deci fără semnificaţie?

— Am repetat experienţa de mai multe ori. Dacă voiţi, încercaţi şi dumneavoastră, ca să vă convingeţi...

Simţi, ca de atâtea ori în ultimul timp, degetul care se introduce uşor, cu o exagerată precauţie, sub degetele lui adunate în pumn. Apoi auzi vocea Profesorului:

— Dacă înţelegi ce spun, strânge degetul!

Îl strânse, probabil, cu multă putere, pentru că doctorul Bernard şi-l retrase repede, surprins. Dar câteva clipe în urmă, după ce şopti: *Traduisez, s'il vous plaît,* îl introduse din nou şi rosti, pronunţând limpede şi rar cuvintele: *Celui qui vous parle est un médecin français. Accepteriez-vous qu'il vous pose quelques questions?* Înainte ca Profesorul să termine de tradus, strânse degetul cu aceeaşi putere. De astă dată nu şi-l retrase, ci întrebă: *Vous comprenez le français?* Repetă strânsoarea, dar cu mai puţină convingere. După ce şovăi câteva clipe, doctorul Bernard întrebă: *Voulez-vous qu'on vous abandonne à votre sort?* Aproape cu voluptate îşi păstră mâna întreagă inertă, ca de ghips. *„Vous préferez qu'on s'occupe de vous?”* Îl strânse cu

putere. *„Voulez-vous qu'on vous donne du chloroforme?”* Îşi imobiliză din nou mâna şi şi-o păstră aşa, fără nici cea mai mică tresărire, ascultând ultimele întrebări: *„Êtes-vous Jesus-Christ? Voulez-vous jouer du piano? Ce matin, avez-vous bu du champagne?”'*

Acea noapte, toţi cu paharele de şampanie în mână, înconjurându-i şi strigându-le cu o tristă, *mediocră* lipsă de pudoare care îi surprinse pe amândoi: „Până la Veneţia să nu mai beţi şampanie, că vi se face rău!” „Mi-e teamă că ei au băut mai multă şampanie decât ar fi trebuit”, spuse Laura după ce pornise trenul.

Atunci auzi vocea profesorului.

— Să mai încercăm o dată. Poate că n-a înţeles bine întrebarea dumneavoastră. Am să-l întreb în româneşte. Şi continuă, ridicând glasul: Vrem să-ţi aflăm vârsta. Pentru fiecare zece ani, îmi strângi o dată degetul.

Strânse, din ce în ce mai puternic, de şase ori, apoi, fără să înţeleagă de ce, se opri.

— Şaizeci de ani? se miră Profesorul. I-aş fi dat mai puţin...

— În această stare larvară, auzi glasul lui Bernard, e greu de precizat. Întrebaţi-l dacă e obosit, dacă putem continua...

Au continuat dialogul încă o jumătate de ceas, aflând astfel că nu locuieşte în Bucureşti, că nu are decât o singură rudă, depărtată, pe care nu ţine s-o informeze de accident, că acceptă orice test, oricât ar fi de riscant, ca să se verifice dacă nervul optic a fost sau nu atins. Spre norocul lui, n-au mai pus alte întrebări, căci probabil nu le-ar fi ascultat. Orbirea care-l ameninţa pe Papini fusese primul semnal. Îşi spusese, în săptămâna aceea, că poate nu e vorba de inevitabila decrepitudine a bătrâneţii, că dacă a tot repetat povestea lui Papini (Papini, pe care niciun chirurg nu îndrăzneşte să-l opereze...), a făcut-o pentru că îl preocupa tragedia unuia din scriitorii lui favoriţi. Dar curând şi-a dat seama că încerca să se păcălească singur. Cu un an mai înainte, doctorul Neculache recunoscuse că, deocamdată, arterioscleroza e incurabilă. Nu-i spusese că-l ameninţa şi pe el arterioscleroza, dar adăugase:

— La o anumită vârstă, te poţi aştepta la orice. Şi eu îmi pierd memoria, continuase, zâmbind trist. De la o vreme, nu mai pot memoriza versurile poeţilor mai tineri, pe care îi descopăr şi care-mi plac.

— Nici eu, îl întrerupse. Ştiam pe dinafară aproape tot *Paradiso,* şi acum... Iar din scriitorii tineri, după ce-i citesc, nu reţin aproape nimic...

Şi totuşi... În ultimul timp, aşa cum zăcea în pat cu ochii închişi, îşi amintise fără dificultate multe cărţi citite de curând, şi recitase în gând poeme de Ungaretti, de Ion Barbu şi Dan Botta, texte pe care nici nu ştiuse că le învăţase vreodată pe dinafară... Cât despre *Paradiso,* de multe zile şi nopţi adormea recitându-şi terţinele lui favorite. Fu cuprins deodată de o spaimă neînţeleasă, căci izvora parcă din chiar bucuria descoperirii pe care o făcuse. „Să nu mă mai gândesc! îşi ordonă. Să mă gândesc la altceva!...” Şi totuşi, de atâta timp, nu face altceva decât să recite poeme şi să-şi repovestească cărţile pe care le-a citit. „Am fost un nătărău! M-am speriat degeaba...” Deşi, o dată plecase de acasă şi, ajuns în stradă, înţelese că nu-şi mai amintea unde voia să se ducă... „Dar poate a fost doar un accident. Poate eram obosit, deşi n-aveam niciun motiv să fiu obosit...”

— În fond, marele specialist nu ne-a lămurit prea mult, auzi glasul unuia din interni.

— Spunea însă că se mai cunosc câteva cazuri. Bunăoară, acel pastor elveţian, ars de fulger aproape 100% şi care a mai trăit totuşi mulţi ani. E drept, rămăsese mut. Ca şi omul nostru, probabil, adăugă coborând glasul.

— Nu mai vorbi, că poate te aude, şopti cineva pe care nu izbuti să-l identifice.

— Asta voiam şi eu, să mă audă. Să vedem cum va reacţiona. Poate că totuşi n-a rămas mut...

Fără să vrea, fără să ştie ce face, îşi descleştă încet gura. În acea clipă auzi trosnituri neobişnuit de puternice în urechi, ca şi cum în dreapta şi în stânga lui s-ar fi prăvălit, peste stânci, nenumărate vagoane încărcate cu fierărie veche. Dar, deşi îl asurzea ecoul exploziilor prelungindu-se la nesfârşit, continuă să-şi deschidă gura. Şi deodată se auzi rostind: *Nu!* şi repetă cuvântul de mai multe ori. Apoi, după o scurtă pauză, adăugă: *Nu mut.* Ştia că voise să spună: „Nu sunt mut”, dar nu izbutise să pronunţe cuvântul „sunt”. După zgomotele din odaie, şi uşa care se deschise şi se închise repede, înţelese că acele două cuvinte provocaseră senzaţie. Îşi ţinea gura larg deschisă, dar nu mai îndrăznea să-şi mişte limba. Când doctorul Gavrilă,

favoritul lui, cel despre care fusese sigur de la început că are vocaţie de medic, se apropie de pat, repetă din nou cuvintele, şi atunci înţelese de ce le pronunţă cu atâta greutate: cu fiecare mişcare a limbii simţea cum se clatină câţiva dinţi, parcă ar fi stat să cadă.

— Asta era, şopti Gavrilă. Dinţii. Şi chiar măselele, adăugă cu un aer preocupat. Chemaţi la telefon pe doctorul Filip: să vină de urgenţă cineva – idealul ar fi să vină chiar dânsul – dar să vină pregătit cu tot ce trebuie...

Îl auzi din nou, mai târziu, de departe:

— ...De-abia se ţin. Dacă ar fi înghiţit cu mai multă putere, ar fi riscat să se înece cu vreo măsea... Anunţaţi pe Profesor.

Simţi penseta apucând un dinte din faţă şi scoţându-l fără efort. Începu să numere; în câteva minute, cu aceeaşi uşurinţă, doctorul Filip îi extrase nouă dinţi şi cinci măsele.

— Nu prea înţeleg ce s-a întâmplat. Rădăcinile sunt sănătoase. E ca şi cum ar fi împinse de mai multe măsele de minte. Dar asta e imposibil. Va trebui să-i facem o radiografie...

Profesorul se apropie de pat şi-i puse două degete pe mâna dreaptă.

— Încearcă să rosteşti ceva, orice cuvânt, orice sunet.

Încercă, mişcându-şi limba, de data aceasta fără teamă, dar nu izbuti să spună ce-ar fi vrut. În cele din urmă, resemnat, începu să pronunţe, la întâmplare, cuvinte scurte: ac, cuc, bou, om, pană, bale...

A treia noapte avu un vis pe care şi-l reaminti întreg. Se reîntorsese pe neaşteptate în Piatra Neamţ şi se îndrepta spre liceu. Dar cu cât se apropia, cu atât creştea numărul trecătorilor. Recunoscu, în jurul lui, pe trotuar, mulţi din foştii lui elevi, aşa cum îi văzuse când se despărţise de ei, cu 10, 20 sau 25 de ani mai înainte. Apucă pe unul de braţ: „Dar unde vă îmbulziţi toţi, Teodorescule?” îl întrebă. Băiatul îl privi lung, zâmbind încurcat; nu-l recunoscuse. „Ne ducem la liceu. Azi se sărbătoreşte centenarul profesorului Dominic Matei.”

„Nu-mi prea place visul, îşi repetă de mai multe ori. Nu înţeleg de ce, dar nu-mi place...” Aşteptă să plece infirmiera şi, cu emoţie şi mare grijă, aşa cum făcea de câteva zile, începu să întredeschidă pleoapele. Se trezise într-o noapte privind o pată luminoasă, albăstruie, fără să-şi dea seama că deschisese ochii şi fără să înţeleagă ce priveşte. Simţi cum i se zbate, speriată,

inima, şi închise repede ochii. Dar în noaptea următoare se trezi din nou, privind cu ochii deschişi aceeaşi pată luminoasă şi, neştiind ce să facă, începu să numere în gând. Când ajunse la 72, înţelese brusc că lumina vine de la veieuza din fundul camerei. Izbuti să-şi stăpânească bucuria privind, fără grabă, perete după perete, încăperea în care se afla, unde fusese transportat în preziua vizitei doctorului Bernard. De atunci, de câte ori rămânea singur, mai ales nopţile, deschidea ochii, îşi mişca uşor capul, apoi umerii, şi începea să cerceteze formele şi culorile, umbrele şi penumbrele din jurul lui. Nu şi-ar fi putut închipui că o asemenea beatitudine fusese de totdeauna la îndemâna lui; doar să privească, foarte atent şi pe îndelete obiectele de lângă el.

— De ce nu ne-aţi arătat şi nouă *că puteţi* deschide ochii? auzi glasul unuia dintre interni, şi în clipa următoare îl văzu: era aproape aşa cum îl reconstituise după inflexiunile vocii: înalt, brun, uscăţiv, cu un început de chelie.

Aşadar, bănuise ceva, şi-l pândea mai de mult, să-l surprindă.

— Nu ştiu nici eu, răspunse pronunţând doar parţial cuvintele. Poate voiam să mă conving întâi pe mine că nu mi-am pierdut vederea...

Internul îl privea zâmbind absent.

— Dumneata eşti un om curios. Când te-a întrebat Profesorul câţi ani ai, ai răspuns: şaizeci...

— Am mai mult...

— Greu de crezut. Ai auzit, probabil, ce vorbeau infirmierele...

Cu un gest supus, de şcolar pocăit, înclină din cap. Le auzise: „Cât zicea că are, şaizeci de ani? Ăsta îşi ascunde vârsta. L-ai văzut şi dumneata, adineaori, când l-am spălat; ăsta e bărbat tânăr, în floarea vârstei, ăsta n-a împlinit patruzeci de ani...”

— Nu vreau să crezi că te-am spionat ca să te reclam direcţiei. Dar trebuie să informez pe profesor. Şi el va decide...

Altădată s-ar fi supărat sau i-ar fi fost frică, dar acum se trezi recitind, la început în gând, apoi mişcându-şi încet buzele, una din poeziile lui favorite, *La morte meditata* de Ungaretti:

Sei la donna che passa
Come una foglia
E lasci agli alberi un fuoco d'autunno...

Îşi amintea că atunci când citise pentru întâia oară poezia, erau de mult despărţiţi: de aproape 25 de ani. Şi, totuşi, citind-o, la ea se gândise. Nu ştia dacă era aceeaşi dragoste de la început, dacă o mai iubea aşa cum îi mărturisise în dimineaţa de 12 octombrie 1904, după ce-au ieşit de la tribunal şi s-au îndreptat spre Cişmigiu. La despărţire, sărutându-i mâna, adăugase: „Îţi urez... În sfârşit, ştii ce vreau să spun... Dar aş vrea să mai ştii ceva: că am să te iubesc până la sfârşitul vieţii...” Nu era sigur că o mai iubeşte, dar la ea se gândise citind:

Sei la donna che passa...

— Te-ai convins deci că eşti în afară de orice pericol. Aşa îl întâmpină Profesorul în dimineaţa următoare, îndreptându-se zâmbitor spre el. Era mai impresionant decât şi-l închipuise. Nu era prea înalt, şi totuşi felul cum ţinea capul sus, îşi păstra corpul – drept, de parcă ar fi fost la paradă –, îi dădea un aer marţial care intimida. Dacă n-ar fi avut părul aproape în întregime alb, ar fi părut sever. Chiar când zâmbea rămânea grav, distant.

— Şi de-abia acum începi să devii un „caz interesant”, adăugă aşezându-se pe scaunul din faţa patului. Cred că înţelegi de ce. Până în clipa de faţă n-a găsit nimeni vreo explicaţie plauzibilă, nici aici, nici în străinătate. Aşa cum a căzut trăsnetul, ar fi trebuit să fii ucis pe loc, sau să mori asfixiat în zece, cincisprezece minute, sau, în cel mai bun caz, să rămâi paralizat, mut sau orb... Enigmele care ne confruntă în cazul dumitale se înmulţesc pe zi ce trece. Nu ştim încă datorită cărui reflex n-ai putut deschide gura douăzeci şi trei de zile şi a trebuit să fii alimentat artificial. Este probabil că ai reuşit s-o deschizi când a trebuit să elimini dinţii şi măselele pe care gingiile nu le mai puteau reţine. Ne-am gândit să-ţi facem o proteză ca să poţi mânca şi, mai ales, ca să poţi vorbi normal. Dar deocamdată nu putem face nimic, radiografiile arată că, în scurt timp, se pregăteşte să apară o nouă garnitură de dinţi.

— Imposibil! exclamă uluit, stâlcind cuvântul.

— Aşa spun toţi doctorii şi toţi dentiştii, că e pur şi simplu imposibil. Şi, totuşi, radiografiile sunt cât se poate de clare... De aceea, ca să închei, de-abia acum cazul dumitale devine extrem

de interesant: nu mai e vorba de un caz de „mort în viaţă”, ci de cu totul altceva; ce, exact, încă nu ştim...

„Să fiu prudent, să nu fac vreo greşeală şi să mă dau de gol... Azi, mâine vor întreba de nume, de adresă, de meserie. În fond, de ce mi-ar fi teamă? N-am făcut nimic. Nu ştie nimeni nici de plicul alb, nici de plicul albastru...” Şi, totuşi, fără să înţeleagă de ce, voia cu orice preţ să-şi păstreze anonimatul, aşa cum fusese la început, când îi strigau: „Mă auzi sau nu? Dacă înţelegi ce spun, strânge-mi degetul...” Din fericire, acum, fără dinţi, vorbea cu greutate. Îi va fi uşor să se prefacă, să stâlcească şi acele puţine cuvinte pe care izbutea să le rostească. Dar dacă îi vor cere să scrie? Îşi privi, parcă pentru întâia dată cu atenţie, braţul şi mâna dreaptă. Pielea era netedă, bine întinsă, proaspătă, şi începea să-şi recapete culoarea de altădată. Îşi pipăi încet, prudent, braţul până la cot, apoi mângâie cu două degete bicepsul. Ce curios! Poate imobilitatea aproape absolută, de aproape patru săptămâni, şi lichidele acelea nutritive pe care i le injectaseră direct în vene... „Ăsta e bărbat tânăr, în floarea vârstei!” spusese infirmiera. Iar cu o zi mai înainte auzise uşa deschizându-se cu precauţie, paşi apropiindu-se de pat, internul şoptind: „Doarme, să nu-l treziţi”, apoi o voce străină, răguşită: „Nu poate fi el... Va trebui totuşi să-l vedem şi fără barbă... Dar individul pe care-l căutăm noi e student, n-a trecut de douăzeci şi doi de ani, şi ăsta de aici arată mai în vârstă, se apropie de patruzeci...”

Atunci îşi aminti din nou de furtună.

— Ce e mai curios, spusese unul din interni, e că n-a plouat decât acolo pe unde a trecut el; de la Gara de Nord până aproape de bulevardul Elisabeta. A fost o aversă ca în miezul verii, care a durat destul ca să inunde bulevardul, dar la câteva sute de metri, nicio picătură.

— E adevărat, adăugase cineva, am trecut pe-acolo când ne-am întors de la biserică, şi apa de pe bulevard încă nu se scursese...

— Unii spun că a fost o încercare de atentat, pentru că s-ar fi găsit nu ştiu câte încărcături de dinamită, dar i-a surprins ploaia torenţială şi în ultimul moment au trebuit să renunţe.

— Asta poate fi şi o invenţie a Siguranţei, ca să justifice arestările printre studenţi...

Apoi tăcuseră toţi, brusc.

„Trebuie să fiu cu băgare de seamă, îşi repetă. Nu cumva să mă confunde cu unul din legionarii ascunşi, pe care-i caută Siguranţa. Şi atunci va trebui să le spun cine sunt. O să mă trimeată la Piatra, ca să verifice. Şi atunci...” Dar, ca de obicei, izbutea să se smulgă gândului care-l irita. Se trezi recitându-şi cântul XI din *Purgatorio,* apoi încercă să-şi amintească din *Eneida: Agnosco veteris vestigia flammae...*

— Cu dumneata, cucoane Dominic, n-o scoate nimeni la capăt: treci de la o carte la alta, de la o limbă la alta, de la o ştiinţă la alta. Poate că de aceea v-aţi despărţit, adăugă cu un zâmbet trist.

Atunci nu se supărase. Îi plăcea Nicodim, era un moldovean bun, cinstit şi molcom.

— Nu, domnule Nicodim, manualul de limbă japoneză n-are nicio legătură cu despărţirea noastră...

— Dar de ce manualul de japoneză? îl întrebă surprins Nicodim.

— Credeam că la asta te refereai, la zvonul care circulă prin târg...

— Adică?...

— Adică, se spune că, întorcându-mă acasă cu un manual de limba japoneză şi văzându-mă că deschid imediat caietul şi încep să învăţ, Laura mi-ar fi spus... În sfârşit, mi-ar fi spus că prea mă apuc de multe lucruri şi nu duc nimic la capăt şi că din cauza asta ne-am fi despărţit...

— Nu, eu n-am auzit asta. Am auzit pe unul şi pe altul că duduia Laura se cam plictisise de aventurile dumitale galante, că, mai ales, vara trecută, la Bucureşti, dădeai mereu târcoale unei franţuşte, spunând că o cunoşteai de la Sorbona...

— Nu! îl întrerupse obosit, ridicând din umeri. Asta a fost cu totul altceva. E adevărat că Laura bănuia ceva, pentru că aflase de o altă încurcătură, mai veche, dar ea e o femeie inteligentă, ştie că de iubit n-o iubesc decât pe ea, că celelalte, în sfârşit... Dar trebuie să-ţi mai spun că am rămas foarte buni prieteni.

Dar nu i-a spus mai mult. Nu spusese nimănui, nici lui Dădu Rareş, prietenul lui cel mai bun, care murise de tuberculoză 12 ani mai târziu. Deşi, poate, Dădu a fost singurul care a ghicit adevărul. Poate că chiar Laura i-o fi mărturisit ceva, căci se înţelegeau foarte bine amândoi.

— Te ascult, spuse Profesorul cu o uşoară iritare în glas. Te ascult şi nu înţeleg. De câteva zile, niciun progres. Mi se pare chiar că săptămâna trecută reuşeai să pronunţi anumite cuvinte pe care astăzi... Trebuie să colaborezi şi dumneata. Să nu-ţi fie teamă de gazetari. Ordinele sunt stricte: nu te va intervieva nimeni. Evident, cazul dumitale era prea extraordinar ca să nu se afle în oraş. Au apărut ştiri şi articole în diverse gazete, majoritatea absurde, ridicole. Dar, ca să revin, trebuie să colaborezi şi dumneata, trebuie să ştim mai mult şi mai multe: de unde eşti, cine eşti, ce profesie ai, şi celelalte.

Clătină cuminte din cap şi repetă de mai multe ori: „Bine! bine!" „Se îngroaşă gluma; trebuie să fiu cu ochii în patru." Noroc că în dimineaţa următoare simţi, trecându-şi limba peste gingii, colţul primului canin. Cu o exagerată inocenţă i-l arătă infirmierei, apoi internilor, prefăcându-se că îi este imposibil să mai pronunţe ceva. Dar dinţii apăreau repede, unul după altul. Până la sfârşitul săptămânii răsăriseră toţi. În fiecare dimineaţă venea un dentist şi-l examina, lua note pentru articolul pe care-l pregătea. Câteva zile a suferit de gingivită, şi chiar dacă ar fi voit, n-ar fi putut vorbi prea bine. Au fost zilele cele mai senine, căci se simţea din nou apărat, la adăpost de surprize. Simţea, de asemenea, o energie şi o încredere pe care nu le mai cunoscuse din timpul războiului când, la Piatra Neamţ, organizase o „mişcare de Renaştere culturală" (aşa o denumiseră ziarele locale) fără egal în restul Moldovei. Vorbise de ea, lăudând-o, chiar Nicolae Iorga în conferinţa pe care o ţinuse la liceu. Petrecuse o parte din după-amiază la el acasă şi nu-şi ascunsese surpriza descoperind acele multe mii de volume de orientalistică, filologie clasică, istorie veche, arheologie.

— De ce nu scrii, *colega?* îl întrebase de mai multe ori.

— Lucrez, domnule Profesor, mă trudesc de vreo zece ani să închei o lucrare...

Atunci îl întrerupse Davidoglu, cu inevitabila lui glumă:

— Dar întrebaţi-l, domnule Profesor, ce fel de lucrare? *De omni re scibili!...*

Era una din vechile lor glume, pe care le repetau de câte ori îl vedeau intrând în cancelarie cu un maldăr de cărţi noi, sosite chiar în dimineaţa aceea de la Paris, de la Leipzig sau de la Oxford.

— Când ai de gând să te opreşti, cucoane Dominic? îl întrebau.

— Cum să mă opresc, când n-am ajuns nici la jumătatea drumului?... De fapt, ştia că cheltuindu-şi, înainte de război, puţina avere ce-i rămăsese pe cărţi scumpe şi în călătorii de studii, era obligat să rămână profesor aici, la liceu că, deci, o bună parte din timp o pierdea cu lecţiile. Şi de mult nu-l mai interesau latina şi italiana; ar fi vrut să predea, dacă s-ar fi putut, istoria civilizaţiei sau filozofia.

— Aşa cum vrei dumneata să le faci pe toate, nici zece vieţi nu-ţi vor fi de-ajuns...

O dată răspunsese, aproape cu convingere:

— Suntem siguri măcar de un lucru, că pentru filozofie nu ai nevoie de zece vieţi...

— *Habe nun ach! Philosophie... durchaus studiert!* citase solemn profesorul de germană. Cunoşti restul, adăugase.

Din indiscreţiile asistenţilor, înţelese de ce e nervos Profesorul: Bernard îi cerea mereu informaţii mai ample şi mai precise. *En somme, qui est ce Monsieur?* întrebase într-o scrisoare. (Dar asta nu e sigur, observase cineva. Asta o spune doctorul Gavrilă, dar nici el n-a văzut scrisoarea.) Evident, Bernard aflase de mult că necunoscutul pe care-l examinase la începutul lui aprilie nu-şi pierduse vederea şi că începuse să vorbească. Era acum mai curios ca oricând. Îl interesau nu numai etapele restabilirii fizice, ci şi cât mai multe amănunte despre capacităţile mentale. Faptul că înţelegea limba franceză îl îndemna să creadă că avea oarecare cultură. Voia să afle ce s-a păstrat şi ce s-a pierdut. Sugerase o serie de teste: vocabular, sintaxă, asociaţii verbale.

— Dar când ai s-o termini, domnule?

— Mai am de scris partea întâi; celelalte părţi – Antichitatea, Evul Mediu şi Epoca modernă – sunt scrise aproape în întregime. Dar partea întâi, înţelegi, originile – originea limbajului, a societăţii, a familiei, a tuturor celorlalte instituţii... Astea cer ani şi ani de cercetări. Şi cu bibliotecile noastre de provincie... Pe vremuri, cumpăram pe cât puteam, dar acum, cu sărăcia...

De fapt, cu cât trecea timpul, cu atât înţelegea mai limpede că nu va ajunge să-şi termine singura lui carte, opera vieţii lui. Se trezise într-o dimineaţă cu un gust de cenuşă în gură. Se apropia de 60 de ani şi nu încheiase nimic din tot ce începuse.

Iar „discipolii” lui, cum îi plăcea să-şi numească unii din colegii lui foarte tineri, copleşiţi de admiraţie, care se adunau cel puţin o seară pe săptămână la bibliotecă să-l asculte vorbindu-le de imensele probleme pe care trebuia să le rezolve, discipolii se risipeau odată cu trecerea anilor, mutaţi în alte oraşe. Nu rămăsese niciunul căruia i-ar fi putut încredinţa măcar manuscrisele şi materialele adunate.

De când auzise că la cafenea i se spune Venerabilul sau Papa Dominic, îşi dădu seama că prestigiul pe care îl dobândise în timpul războiului când Nicolae Iorga îl lăudase la începutul conferinţei, şi, de la Iaşi, trimitea din timp în timp câte un student să-i ceară cărţi, prestigiul acesta începea să pălească. Pe nesimţite, se trezi că în cancelarie sau la cafeneaua Select nu mai era centrul atenţiei generale, că nu mai scăpăra, ca pe vremuri. Iar de curând, de când îl auzise pe Vaian: „S-a ramolit rău de tot Venerabilul!” aproape că nu mai îndrăznea să le vorbească despre cărţile noi pe care le citea, de articolele din *N.R.F., Criterion* sau *La Fiera Letteraria.*

Şi apoi au urmat, una după alta, ceea ce numea, în limbajul lui secret, „crizele de conştiinţă”.

— Dar ce cauţi pe aici, domnu’ Matei?

— Mă plimbam. M-a apucat iar migrena, şi ieşisem să mă plimb...

— Dar aşa, în pijama, în preajma Crăciunului? Să nu răceşti!...”

A doua zi se aflase în tot oraşul. Probabil că-l aşteptau la cafenea să-l descoase, dar în ziua aceea nu s-a dus, nici în ziua următoare.

— Cu prima ocazie! a exclamat într-o după-amiază, în faţa cafenelei Select, râzând. Cu prima ocazie!...

— Ce-o să fie cu prima ocazie? L-a iscodit Vaian. Într-adevăr ce-are să fie? Îl privea încruntat, încercând să-şi aducă aminte. În cele din urmă ridică din umeri şi plecă spre casă. De-abia când puse mâna pe clanţă îşi aminti: cu prima ocazie va deschide plicul albastru. „Dar nu aici, unde mă cunoaşte toată lumea. Departe, în alt oraş. La Bucureşti bunăoară.”

Într-o dimineaţă ceru infirmierei o foaie de hârtie, un creion şi un plic. Scrise câteva rânduri, lipi plicul şi-l adresă Profesorului. Apoi începu să aştepte, simţind cum i se accelerează bătăile inimii. De când nu mai cunoscuse o emoţie asemănătoare?

Poate din dimineaţa când aflase că România declarase mobilizarea generală. Sau, şi mai înainte, cu 12 ani mai înainte, când, de cum intrase în salon, înţelese că-l aştepta Laura şi că voia să-i vorbească. I se păruse, atunci, că avea ochii umezi.

— Trebuie să-ţi spun, începu silindu-se să zâmbească. E prea important pentru noi amândoi şi nu mai pot ascunde... Trebuie să-ţi mărturisesc. Am simţit asta mai de mult, dar de câtva timp mă obsedează. Simt că nu mai eşti *al meu...* Te rog, nu mă întrerupe. Nu e ce te gândeşti tu... Simt că nu eşti al meu, că nu eşti *aici,* lângă mine, că eşti în altă lume – nu mă gândesc la cercetările tale, care, orice ai crede tu, mă interesează – dar simt că eşti într-o lume străină, în care nu te pot întovărăşi. Şi pentru mine, şi pentru tine, cred că ar fi mai înţelept să ne despărţim. Suntem amândoi tineri, iubim amândoi viaţa... Ai să vezi mai târziu...

— Bine, spuse Profesorul după ce împături cu grijă hârtia şi o introduse în agendă. Am să mă întorc mai târziu.

Reveni după un ceas. Încuie uşa, să nu fie deranjat, şi se aşeză pe scaunul din faţa patului.

— Te ascult. Nu trebuie să faci un prea mare efort. Cuvintele pe care nu le poţi pronunţa, le poţi scrie, adăugă întinzându-i un bloc de hârtie.

— Veţi înţelege de ce a trebuit să recurg la această stratagemă, începu emoţionat. Vreau să evit publicitatea. Adevărul este acesta: mă numesc Dominic Matei, la 8 ianuarie am împlinit şaptezeci de ani, am fost profesor de latină şi italiană la liceul Alexandru Ioan Cuza din Piatra Neamţ, unde locuiesc şi acum. Locuiesc pe strada Episcopiei, numărul 18. Este casa mea şi cuprinde o bibliotecă de aproape opt mii de volume, pe care am lăsat-o prin testament liceului...

— Extraordinar! exclamă Profesorul după ce răsuflă adânc şi-l privi din nou, oarecum speriat.

— Cred că nu vă este greu să controlaţi. Dar, vă implor, multă, multă discreţie. Mă cunoaşte tot oraşul. Dacă voiţi probe suplimentare, vă pot face planul casei, vă pot spune ce cărţi se găsesc pe birou, şi orice alt detaliu îmi veţi cere. Dar, cel puţin deocamdată, nu trebuie să se afle ce mi s-a întâmplat. Aşa cum aţi spus şi dumneavoastră, e destul de senzaţional că am rămas teafăr. Dacă se află că am întinerit, nu voi mai avea linişte... Vă spun toate acestea pentru că agenţii de la Siguranţă, care au

mai fost pe aici, nu vor crede niciodată că am trecut de şaptezeci de ani. Deci, nu vor crede că sunt cine sunt, şi voi fi anchetat, şi câte nu se pot întâmpla când eşti anchetat... Vă rog, dacă socotiţi că merită să fie studiat cazul meu, vreau să spun că merită să fie studiat în continuare, aici, la spital, vă rog găsiţi-mi o identitate fictivă. Bineînţeles, va fi provizorie, şi dacă, mai târziu, nu veţi fi satisfăcut de conduita mea, puteţi oricând revela adevărul...

— Nu e vorba de asta, îl întrerupse Profesorul. Deocamdată, important este un singur lucru: să ai o situaţie în regulă. Asta, sper, nu va fi greu de obţinut. Dar ce vârstă îţi putem da? Când nu vei mai avea barbă, vei părea un tânăr de treizeci, treizeci şi unu de ani. Să punem treizeci şi doi de ani?... Mai întrebă o dată strada şi numărul casei şi le însemnă în agendă.

— Care este, evident, închisă, reluă după un răstimp.

— Da şi nu. O femeie bătrână, Veta, jupâneasa mea de o viaţă întreagă, locuieşte în două odăiţe lipite de bucătărie. Ea păstrează cheile de la celelalte încăperi.

— Probabil că există undeva un album cu fotografii; mai precis, cu fotografiile dumitale din tinereţe...

— Sunt, toate, în sertarul de sus al biroului; sunt trei albume. Cheia de la sertar se află sub cutia de ţigări, chiar pe birou... Dar dacă cel pe care îl veţi trimite va vorbi cu Veta, se va afla în tot oraşul...

— Nu e niciun risc dacă se procedează cu prudenţă. Îşi introduse gânditor agenda în buzunar şi tăcu câteva clipe, continuând să-l privească.

— Recunosc, cazul dumitale mă pasionează, spuse ridicându-se. Nu înţeleg nimic, şi nimeni altcineva dintre noi nu înţelege... Probabil exerciţiile le faci când rămâi singur, în timpul nopţii, adăugă.

Ridică încurcat din umeri.

— Simţeam că-mi amorţesc picioarele şi atunci am coborât din pat, şi aici, pe covor...

— Nu te-a frapat nimic?

— Ba da. M-am pipăit peste tot. Am simţit muşchii, aşa cum îi aveam pe vremuri: tari, vânjoşi. Nu mă aşteptam. După atâtea săptămâni de imobilitate aproape absolută, ar fi trebuit să fie, cum să spun? un fel de...

— Da, aşa ar fi trebuit, îl întrerupse Profesorul.

Se îndreptase spre uşă, dar se opri, şi se întoarse, căutându-i privirile.

— Nu mi-ai dat adresa de aici, din Bucureşti. Simţi că roşeşte, dar, cu efort, izbuti să zâmbească.

— Nu am adresă, pentru că de-abia sosisem. Venisem cu trenul, de la Piatra Neamţ. Am ajuns aproape de miezul nopţii. Era în noaptea de Înviere.

Profesorul îl privi lung, neîncrezător.

— Dar te duceai, în orice caz, undeva... Şi acolo, pe trotuar, lângă dumneata, nu s-a găsit nicio valiză...

— Nu aveam valiză. Nu aveam nimic cu mine, afară de un plic albastru. Venisem cu gândul să mă sinucid. Mi se părea că sunt condamnat: arterioscleroză. Îmi pierdeam memoria...

— Veniseşi aici ca să te sinucizi? repetă Profesorul.

— Da. Mi se părea că nu aveam altă soluţie. Singura soluţie era plicul albastru. Păstram acolo, de mult, câteva miligrame de stricnină...

II

Ştia că visează şi-şi trecea mereu palma pe obrazul proaspăt bărbierit, dar nu izbutea să se trezească. De-abia după ce maşina ajunse la capătul bulevardului, recunoscu cartierul; îl recunoscu mai ales după mirosul teilor în floare. Ne îndreptăm spre Şosea, înţelese. Nu mai trecuse pe aici de câţiva ani şi privea emoţionat casele vechi, care-i aminteau de anii studenţiei. Apoi îl întâmpină o alee străjuită de arbori înalţi; în clipa următoare poarta se deschise şi maşina, înaintând încet pe pietriş, se opri în faţa scării de piatră vânătă. „De ce nu coborâţi?” auzi un glas necunoscut. Privi cu mirare în jurul lui; nu era nimeni. I se păru că sus, în capul scării, se deschisese uşa. Era deci aşteptat. „Ar trebui să cobor”, îşi spuse.

Trezindu-se, îl orbi lumina puternică de-afară şi privi surprins ceasul. Nu era încă 6. Probabil că au uitat să tragă transperantele. Târziu auzi deschizându-se uşa.

— V-am adus hainele, spuse infirmiera apropiindu-se zâmbind de pat, cu braţele încărcate.

Era Anetta, încă destul de tânără şi cea mai îndrăzneaţă. (Cu câteva zile mai înainte îi spusese, privindu-l adânc în ochi: „Când o să ieşiţi de aici, poate mă luaţi într-o seară la cinematograf...”) Îl ajută să se îmbrace, deşi n-ar fi avut nevoie de ajutor. Ghicea, din privirile ei dezamăgite, că vestonul nu cădea prea bine. „E prea strâmt în umeri”, spuse, şi cravata, albastră cu mici triunghiuri cenuşii, nu se asorta cu cămaşa în dungi. Curând intră internul de serviciu. Începu să-l examineze, încruntat, cu atenţie.

— Se vede de la distanţă că nu sunt hainele dumitale. Ai putea deveni suspect. Va trebui să-ţi căutăm altceva. Doctorul Gavrilă spunea că are câteva costume de cea mai bună calitate; i-au rămas de la un unchi de-al lui.

— I-au rămas moştenire după ce-a murit, preciză Anetta. Şi nu e bine să porţi haine de la morţii altora. De la morţii tăi, e altceva; le porţi în memoria lor, aşa, ca un suvenir...

— N-are nicio importanţă, spuse zâmbind. Azi, în orice caz, nu mai e timp. Poate cu altă ocazie, când o să mai trec pe aici...

— Da, interveni internul, dar cu vestonul ăsta atragi atenţia şi rişti să fii urmărit...

— Dacă se piteşte bine în fundul maşinii, poate nu se observă...

Două ceasuri în urmă, coborî în curte, întovărăşit de doctorul Chirilă, cel care îi era mai puţin simpatic pentru că după ce-l surprinse ascuns în odaie, avea impresia că-l spionează tot timpul. Dând cu ochii de maşină, se opri brusc.

— Am mai văzut maşina asta, şopti. Am văzut-o azi-noapte, în vis... Unii ar spune că e semn rău, că am putea avea un accident, adăugă.

— Eu nu sunt superstiţios, rosti rar, sentenţios, doctorul Chirilă, deschizând portiera. În orice caz, suntem aşteptaţi…

Când maşina se îndreptă spre bulevard, simţi o linişte stranie, întreruptă, în chip neînţeles, de izbucniri aproape violente de bucurie.

— Să deschideţi fereastra, spuse, că în curând vom trece pe sub teii în floare. Acum ne apropiem de Şosea, adăugă după câtva timp. Şi mai târziu: Să vedeţi ce clădire frumoasă, cu arbori înalţi şi ce alee curată, cu pietriş, şi scara de piatră vânătă...

Internul îl privise tot timpul curios, tăcând încurcat. Maşina se opri în dreptul scării.

— De ce nu coborâţi? auzi o voce.

— Aşteptăm să vină plantonul, să dăm în primire, răspunse şoferul.

În curând se auziră paşi grăbiţi pe pietriş şi din spatele maşinii apăru un bărbat oacheş, cu obrazul ciupit de vărsat şi părul tuns milităreşte. Chirilă deschise portiera.

— Dumnealui este persoana despre care ai fost informat. Vezi să nu-l confunzi cu vreun alt pacient. De acum înainte, dumneata eşti răspunzător.

— Am înţeles, spuse. Să n-aveţi nicio grijă. Am să fiu cu ochii în patru.

— Ce face dumnealui înlăuntru sau în grădină, îl întrerupse Chirilă, nu te priveşte. Dumneata trebuie să ai grijă de poartă...

Îi plăcea camera: era spaţioasă, cu ferestre spre parc şi aşa cum îl asigurase Profesorul, avea o masă de lemn şi în perete rafturi pentru cărţi. Se apropie de fereastra deschisă şi respiră adânc. I se păru că pătrunde până la el mirosul de trandafiri sălbatici. Totuşi nu izbutea să se bucure. Zâmbea mângâindu-şi cu palma stângă obrajii dar i se părea că tot ce i se întâmplă de

la o vreme nu-l priveşte *cu adevărat,* că e vorba de altceva, de *altcineva.*

— Încearcă să descrii cât mai precis şi cu cât mai multe detalii ce vrei să spui când spui: *altcineva,* îl întrerupse o dată Profesorul. În ce sens te simţi *străin?* Nu te-ai „instalat” încă în noua dumitale situaţie? E foarte important. Notează tot ce-ţi trece prin cap. Dacă n-ai chef de scris sau ai prea multe de spus, utilizează magnetofonul, indicând întotdeauna ziua, ora şi locul, şi precizând dacă dictezi întins în pat sau plimbându-te prin cameră.

În ultimele zile, la spital, umpluse aproape un caiet întreg. Scria tot felul de lucruri: cărţile pe care şi le amintea (şi îi plăcea să indice ediţia, anul publicaţiei, anul când le citise pentru întâia oară, ca să poată controla această miraculoasă recuperare a memoriei), versuri în toate limbile pe care le învăţase, exerciţii de algebră, unele vise care i se păreau semnificative. Dar nu mărturisea anumite descoperiri recente. Simţea o neînţeleasă rezistenţă, de care vorbise o dată Profesorului.

— E foarte important să aflăm semnificaţia acestei rezistenţe, îi spuse. Încearcă cel puţin să faci aluzie, să ştim dacă ceea ce *nu vrei* să spui („nu pot să spun!” îl întrerupse în gând) se referă la anumite întâmplări din trecut, sau e vorba de altceva, în legătură cu noua dumitale condiţie, despre care, repet, ştim încă foarte puţin...

Se întoarse de la fereastră şi, după ce străbătu de câteva ori camera, plimbându-se, ca pe vremuri, în tinereţe, cu mâinile încrucişate la spate, se întinse în pat. Rămăsese cu ochii deschişi, privind tavanul.

— Ţi-am adus albumul de familie, îi spuse într-o dimineaţă. Cel cu fotografiile dumitale din liceu, de la Universitate, din Italia... Nu eşti curios să-l vezi? întrebă după o pauză.

— Ca să fiu sincer, nu...

— Dar de ce?...

— Nu-mi dau nici eu seama de ce. Încep să mă simt detaşat de trecutul meu. Parcă n-aş mai fi acelaşi...

— E curios, spuse Profesorul. Ar trebui să aflăm motivele...

În cele din urmă, resemnat, se hotărâse să-l răsfoiască. Profesorul se aşezase alături pe pat, pe scaun, şi-l privea intens, nereuşind să-şi ascundă curiozitatea.

— La ce te gândeşti? îl întrebă brusc, după câteva minute. Ce fel de amintiri? Ce fel de asociaţii?

Şovăi, frecându-şi obrazul cu palma stângă. („Ştiu că gestul acesta a ajuns la mine un tic”, mărturisise de mai multe ori.)

— Îmi amintesc perfect anul şi locul unde au fost luate, fiecare din ele. Aş putea spune că-mi amintesc chiar şi *ziua;* parcă aş auzi vocile celor din jur şi cuvintele pe care le rosteau, şi aş simţi în nări mirosul specific al acelui loc şi al acelei zile... Uite, bunăoară, aici, unde sunt cu Laura, la Tivoli. Când am dat cu ochii de fotografie, am simţit căldura acelei dimineţi şi mirosul florilor de leandru, dar am simţit şi un miros puternic, greu, de păcură încinsă, şi mi-am adus aminte că la vreo zece metri de locul unde am fost fotografiaţi se găseau două căldări cu păcură.

— E un fel de hypermnezie cu efecte laterale, spuse Profesorul.

— E îngrozitor, continuă. E prea mult, şi e inutil.

— Pare inutil pentru că nu ştim încă ce să facem cu ea, cu această fantastică recuperare a memoriei... În orice caz, adăugă zâmbind, să-ţi dau o veste bună. În câteva zile, vei primi din biblioteca dumitale de la Piatra Neamţ cărţile pe care le-ai notat în prima listă, adică toate gramaticile şi dicţionarele de care ai spus că ai nevoie. Bernard e entuziasmat; mi-a spus că nu puteam găsi un test mai nimerit. L-a interesat îndeosebi faptul că ai început să studiezi limba chineză în tinereţe, apoi ai neglijat-o vreo zece, doisprezece ani, înainte şi în timpul războiului, ai încercat din nou s-o înveţi, şi apoi, pe neaşteptate, ai renunţat pentru totdeauna. Avem de-a face deci cu mai multe straturi de memorie. Dacă îţi vei da osteneala să te analizezi şi să notezi cu atenţie, vom vedea care din straturi va fi reanimat cel dintâi...

Câtva timp s-au privit unul pe altul, parcă fiecare ar fi aşteptat să înceapă celălalt.

— Şi ce se crede la Piatra despre dispariţia mea? întrebă pe neaşteptate. Nu sunt prea curios, dar m-ar interesa să cunosc de pe acum şansele pe care le am...

— Ce fel de şanse? îl întrerupse Profesorul.

Zâmbi încurcat; chiar în clipa când o rostise, expresia i se păru vulgară şi inoportună.

— Şansele de a continua viaţa pe care am început-o de curând, fără riscul de a fi reintegrat biografiei mele anterioare...

— Deocamdată nu-ţi pot spune nimic precis. Prietenii dumitale din Piatra cred că te afli, amnezic, în vreun spital din Moldova. Cineva şi-a adus aminte că, în Sâmbăta Paştelui, te-a zărit la gară, dar nu ştie în ce tren te-ai urcat; omul se grăbea să ajungă acasă...

— Bănuiesc cam cine m-a zărit la gară, şopti.

— Ca să poată aduna cărţile pe care le-ai notat, poliţia a înscenat o descindere. Au pretextat că, aflând de dispariţia dumitale, unul din legionarii urmăriţi s-ar fi ascuns în bibliotecă...

Rămase pe gânduri câtva timp, parcă ar fi ezitat să continue.

— Dar, evident, reluă, cu cât trece timpul, cu atât va fi mai greu. Curând se va afla şi la Piatra Neamţ, ce ştie tot Bucureştiul: că cineva, un necunoscut în vârstă, a fost lovit de trăsnet, şi după zece săptămâni arată perfect sănătos şi întinerit... Să sperăm că nu se va afla şi restul...

Două săptămâni în urmă, coborând în grădină, se întâlni faţă în faţă cu o stranie frumuseţe; frumuseţe pe care, pentru motive greu de înţeles, încerca s-o atenueze printr-o voită vulgaritate, fardându-se exagerat şi neîndemânatec. Aşa cum îi zâmbise acum, provocator şi totuşi cast, necunoscuta îi aminti de unul din ultimele lui vise. Se înclină uşor şi îi spuse:

— Am impresia că ne-am mai întâlnit undeva.

Tânăra izbucni în râs. („Păcat, îşi spuse, râde cu aceeaşi vulgaritate cu care se fardează.”)

— Eşti cât se poate de discret, spuse. (Şi i se păru că vorbeşte ca pe scenă.) Evident că ne-am mai întâlnit; şi chiar de mai multe ori.

— Unde şi când?

Tânăra încruntă uşor din sprâncene şi-i căută din nou privirile.

— Ultima oară, azi-noapte, în camera numărul şase. Camera dumitale e alături, la numărul patru, adăugă despărţindu-se.

Profesorul veni chiar în seara aceea, să-i înapoieze caietul şi să citească ultimele însemnări. Îl ascultă încurcat, fără să zâmbească, evitându-i privirile.

— Eu credem că ştii despre ce e vorba şi că înţelegi, cum să spun? intenţia ştiinţifică a experienţei. Nicio analiză nu e completă fără indexul capacităţii sexuale. Îţi aminteşti întrebarea pe care ţi-a pus-o ultima oară Bernard...

Ar fi vrut să râdă, dar nu izbuti decât să clatine de câteva ori din cap, zâmbind.

— Dacă îmi aduc aminte!... Intrasem în pământ de ruşine. Gol, întins pe masă, faţă de atâţia medici şi savanţi străini...

— Eu te prevenisem că va fi un fel de consult internaţional. Veniseră toţi pentru dumneata; nu puteau crede în informaţia pe care-o publicasem în *La Presse medicale.*

— Nu mă aşteptam la o asemenea întrebare... Mai ales că eram încă în spital, deci nu aveam cum să confirm sau să infirm eventualele posibilităţi sexuale.

Profesorul zâmbi, ridicând din umeri.

— Aflasem ceva, evident, indirect, de la infirmiere.

— De la infirmiere?

— Noi credeam că fusese iniţiativa dumitale. În orice altă împrejurare, pacientul şi infirmiera respectivă ar fi fost sancţionaţi. Dar în cazul dumitale, nu numai că am închis ochii, dar am apreciat informaţiile. În sfârşit, contextul n-are prea mare importanţă; importantă este numai informaţia... Dar în cazul domnişoarei de la numărul şase, reluă după o pauză, este vorba şi de altceva. E mai bine să ţi-o spun acum, ca să nu se ivească, mai târziu, complicaţii. Domnişoara aceasta ne-a fost impusă de Siguranţă...

— De Siguranţă? repetă cu oarecare teamă. Dar de ce?

— Nu pretind că înţeleg prea mult, dar ştiu că Siguranţa este foarte interesată de cazul dumitale. Foarte probabil, nu sunt convinşi că le-am spus tot adevărul: şi, în fond, au dreptate. În orice caz, Siguranţa *nu crede* în metamorfoza dumitale. Convingerea lor este că povestea care circulă în oraş, cu trăsnetul din noaptea Învierii, cu inconştienţa, restabilirea şi întinerirea dumitale, este invenţia legionarilor... Că de fapt, această legendă a fost fabricată să camufleze identitatea unui important şef legionar şi să pregătească fuga lui peste graniţă.

Îl ascultase surprins, şi totuşi senin.

— Atunci, situaţia mea e mai gravă decât îmi închipuiam, spuse. Dar cum nu există, deocamdată, o altă soluţie...

— Soluţia se va găsi la timpul ei, îl întrerupse Profesorul. Trebuie să adaug, ca să fii cât mai bine informat, că eşti, şi ai fost de la început, supravegheat de Siguranţă. De aceea ţi s-a procurat un costum cu care n-ai îndrăzni să ieşi pe stradă, pentru că ai fi imediat arestat. Şi n-ai îndrăzni să circuli în oraş în această cazacă, uniforma clinicii, care e, de altfel, destul de elegantă. Şi, aşa cum ai înţeles de la început, dacă ai vrea să te plimbi, n-ai putea ieşi pe poartă... Asta e ce ştim noi. Dar cine ştie câţi alţii din personalul de serviciu al clinicii sunt informatorii Siguranţei...

Izbucni în râs şi-şi trecu de mai multe ori palma stângă pe obraz.

— În fond, poate e mai bine aşa. Mă simt la adăpost de surprize...

Profesorul îl privi lung, parcă ar fi şovăit să continue. Apoi se hotărî brusc:

— Să revenim, acum, la o problemă mai importantă. Eşti *sigur* că, în amintirea dumitale, toate experienţele sexuale treceau drept visuri erotice?

Rămase câtva timp pe gânduri.

— Acum, nu mai sunt atât de sigur. Până în seara asta, eram convins că e vorba de vise...

— Te întreb pentru că în caietul pe care l-am citit ai notat tot felul de visuri, dar fără elemente *manifest* erotice.

— Poate că ar fi trebuit să le însemn şi pe celelalte, dar nu mi s-au părut semnificative... În orice caz, continuă după o scurtă tăcere, dacă am confundat experienţele reale cu visurile erotice, lucrurile sunt mai complicate decât mi-aş fi închipuit...

Cu un gest copilăresc, ridicol, îşi puse mâna pe tâmplă, ca şi cum ar fi vrut să arate că se concentrează.

— Te ascult, spuse târziu Profesorul. În ce sens ar putea fi şi mai complicate decât par a fi?

Ridică brusc fruntea şi zâmbi încurcat.

— Nu ştiu dacă aţi înţeles anumite aluzii din caiet, dar de câtva timp aveam impresia, cum să spun? aveam impresia că învăţam în timpul somnului; mai precis, visam că învăţ că, bunăoară, deschid în vis o gramatică, parcurg şi memorizez câteva pagini, sau răsfoiesc o carte...

— Foarte interesant, spuse Profesorul. Dar nu cred că ai notat toate acestea, cu precizie şi claritate, în caietul pe care l-am citit.

— Nu prea ştiam cum să le descriu; erau visuri în serie, într-un anumit sens didactice, mi se părea că prelungesc lecturile din timpul zilei. Am crezut, chiar, că visez reguli gramaticale, vocabulare şi etimologii, pentru că eram pasionat de asemenea lucruri... Dar acum mă întreb dacă, într-un chip mai mult sau mai puţin somnambulic, nu mă deşteptam în timpul nopţii şi-mi continuam lucrul...

Profesorul îl privi tot timpul cu atenţie, uşor încruntat, semn, cum observase mai demult, că era ispitit de mai multe întrebări deodată.

— În orice caz, spuse, nu pari obosit, nu ai expresia intelectualului care petrece o bună parte din noapte citind... Dar dacă ar fi aşa, cum de n-a observat nimeni lumina, lampa arzând foarte târziu în camera dumitale? Se ridică din fotoliu şi întinse mâna. Ce mi se pare paradoxal este faptul că această ezitare, mai precis această confuzie între experienţele onirice şi starea de veghe, s-a dezvoltat paralel cu hypermnezia dumitale... Ce-mi spuneai atunci despre mirosul de leandri şi de păcură pe care le-ai simţit privind o fotografie de acum aproape patruzeci de ani...

— Dar acum nu mai sunt sigur nici de asta, exclamă, de hypermnezie! Nu mai sunt sigur de nimic!

După ce rămase singur, se trezi gândind: „Foarte bine că ai spus: «Nu mai sunt sigur de nimic...» în felul acesta, eşti întotdeauna la adăpost. Poţi răspunde oricând: «Am visat!». Sau atunci când îţi convine, poţi spune contrariul... Dar fii atent! Nu spune niciodată *adevărul* întreg!”

Întoarse capul şi privi mirat în jurul lui. După câteva clipe şopti, ca şi cum s-ar fi adresat cuiva prezent şi totuşi invizibil de lângă el: „Dar chiar dacă aş voi să spun, *nu pot*. Nu înţeleg de ce, adăugă, coborând şi mai mult glasul, dar sunt anumite lucruri pe care mi-e peste putinţă să le spun...”

În noaptea aceea se luptă multă vreme cu insomnia. (Era prima insomnie de când părăsise Piatra Neamţ, şi faptul acesta îl irita. Suferise aproape toată viaţa de insomnii, şi în ultima vreme se crezuse vindecat.) Ca de obicei, se gândea la misterul memoriei pe care o recuperase. De fapt, îşi dăduse de mult

seama, nici nu era vorba de recuperare, pentru că era infinit mai vastă şi mai precisă decât o avusese vreodată. O memorie de mandarin, aşa cum spusese Chavannes că trebuie să aibă orice sinolog. Începuse să creadă că avea chiar mai mult: o foarte curioasă hypermnezie. Încă înainte de a i se fi adus dicţionarul şi gramaticile de la Piatra, se trezise într-o zi că recită texte chinezeşti, vizualizând în acelaşi timp caracterele şi traducând pe măsură ce recita. Câteva zile în urmă verificase grafiile, pronunţia şi traducerea, răsfoind înfrigurat antologia şi dicţionarul lui Giles. Nu făcuse nicio greşeală. Scrisese câteva rânduri în caiet, cu o uşoară părere de rău: Bernard va fi dezamăgit; îi era imposibil să precizeze ce strat al memoriei apăruse mai întâi; se trezise că posedă limba chineză aşa cum nu o cunoscuse niciodată. Acum putea deschide orice text şi, citindu-l, îl înţelegea cu aceeaşi uşurinţă cu care ar fi citit un text în limba latină sau italiană veche.

Era o noapte foarte caldă, şi fereastra spre parc rămăsese deschisă. I se păru că aude paşi şi, fără să aprindă lumina, coborî din pat şi se apropie de fereastră. Zări plantonul şi înţelese că-l văzuse şi el.

— Dar dumneata nu dormi? îl întrebă cât putu mai încet, ca să nu-şi trezească vecinii.

Omul ridică din umeri, apoi se îndreptă spre parc şi se pierdu în întuneric. „Dacă l-aş întreba mâine, îşi spuse, îmi va răspunde probabil că am visat. Şi, totuşi, *sunt sigur* că de data aceasta nu am visat...” Se reîntoarse în pat, închise ochii şi-şi spuse, ca pe vremuri, când suferea de insomnii: „În trei minute am să adorm!... Trebuie să adormi, se auzi gândind, căci mai ales în somn înveţi bine. Visuri didactice, cum spunea astă-seară Profesorul; o să ai încă o serie de visuri didactice. Nu în legătură cu limba chineză. Altceva, mai important, altceva...”

Îi plăcea să se asculte gândind, dar de data aceasta simţi o nelinişte neînţeleasă şi-şi şopti ameninţător: „Dacă nu adorm până număr la 20, cobor şi mă duc să mă plimb în parc!” Dar nu apucă să numere decât până la 7.

Câteva zile în urmă, Profesorul îl întrebă, fără să-şi ridice ochii din al doilea caiet cu note pe care i-l încredinţase.

— Îţi aduci cumva aminte că, într-o noapte, ai coborât pe fereastră şi te-ai dus până în fundul grădinii, acolo unde sunt rondurile cu trandafiri?

Simţi că roşeşte şi se intimidă.

— Nu. Îmi aduc aminte că nu izbuteam să adorm şi la un moment dat mi-am spus: dacă nu adorm până ce număr 20, cobor şi mă duc să mă plimb în parc! Dar după aceea nu mai ştiu nimic. Probabil că am adormit imediat...

Profesorul îl privi, zâmbind enigmatic.

— În niciun caz n-ai adormit imediat... Pentru că ai petrecut o bucată de vreme în preajma trandafirilor.

— Atunci sunt somnambul! exclamă. Pentru prima oară în viaţa mea am avut o criză de somnambulism!

Profesorul se ridică brusc, se îndreptă spre fereastră şi rămase câtva timp privind lung înaintea lui. Apoi se întoarse şi se reaşeză în fotoliu.

— Asta am crezut şi eu. Dar lucrurile nu sunt atât de simple. Când plantonul a dat alarma, doi oameni de serviciu, probabil agenţii Siguranţei, au alergat să cerceteze strada – nu ştiau că plantonul te descoperise deja – şi au zărit o maşină cu farurile stinse, aşteptând în stradă, chiar în dreptul rondului de trandafiri unde te aflai dumneata. Evident, maşina a dispărut înainte ca să-i poată nota numărul...

Îşi trecu de mai multe ori mâna pe frunte.

— Dacă n-aţi fi dumneavoastră... începu.

— Ştiu, pare de necrezut, îl întrerupse Profesorul. Totuşi sunt trei martori, oameni simpli, dar de încredere, şi cu oarecare experienţă...

— Şi ce-au făcut cu mine? M-au luat pe sus şi m-au adus înapoi în cameră?

— Nu. În grădină nu era decât plantonul. Spune că îndată ce-ai dat cu ochii de el, te-ai întors... Ai pătruns în odaie tot pe fereastră, aşa cum ieşiseşi... Somnambul sau nu, nu are importanţă. Ce e grav, este că Siguranţa nu se îndoieşte acum că se pregătea evadarea dumitale. Faptul că ai fost surprins chiar acolo unde, în stradă, aştepta maşina, dovedeşte, în opinia lor, că ştiai despre ce era vorba şi că erai de acord... A trebuit să se facă intervenţii foarte sus ca să nu fii arestat, adăugă.

— Vă mulţumesc, spuse încurcat, ştergându-şi fruntea.

— Deocamdată, au dublat măsurile de pază. Strada e necontenit patrulată în timpul nopţii; un sergent, în civil, îşi va căuta tot timpul de lucru în dreptul ferestrei dumitale – ca acum,

adăugă coborând glasul – iar nopţile, plantonul va dormi pe un pat de campanie, pe culoar, în dreptul uşii.

Se ridică din fotoliu şi începu să se plimbe, trecând absent, dintr-o mână în alta, caietul cu note. Apoi se opri brusc în faţa lui şi-l privi, adânc, în ochi.

— Dar dumneata cum explici această serie de coincidenţe: pentru întâia oară ai avut o insomnie urmată, cum ai mărturisit, de prima criză de somnambulism din viaţa dumitale; în timpul crizei te îndrepţi către rondul de trandafiri, *exact* în locul unde, dincolo de zid, te aştepta o maşină cu farurile stinse... O maşină care, adăugă după câteva clipe, dispare îndată ce s-a dat alarma... Cum explici?

Înălţă din umeri, descurajat.

— Nu înţeleg nimic... Până săptămâna trecută îmi venea greu să recunosc că, *într-adevăr,* am confundat unele visuri cu starea de veghe, dar a trebuit să mă las convins de anumite evidenţe... Dar, de data aceasta, criza de somnambulism, maşina care mă aştepta...

Profesorul deschise servieta aproape plină şi introduse cu grijă caietul între reviste şi broşuri.

— Ca să repet şi eu expresia dumitale de adineaori, dacă nu te-aş cunoaşte din albumele de familie, dacă nu ţi-aş fi văzut fotografiile de la treizeci la şaizeci şi ceva de ani, aş fi fost gata să admit ipoteza Siguranţei: că eşti cine crede Siguranţa că eşti...

„De ce te frământi? se ascultă gândind îndată ce stinse lumina. Totul se desfăşoară normal. Aşa trebuia să se întâmple: să fii confundat cu alţii, să se creadă că nu mai poţi distinge visul de realitate, şi alte confuzii de acest fel. Nu se putea găsi un camuflaj mai bun. Până la urmă ai să te convingi că nu e nicio primejdie, că ţi se poartă de grijă...”

Se întrerupse şi, după o scurtă pauză, şopti: „Cine îmi poartă de grijă?” Aşteptă câteva clipe. Se trezi întrebând pe un ton pe care nu şi-l cunoştea: „Credeai că toate prin care ai trecut se datoresc hazardului?” „Nu e vorba ce cred sau nu cred eu, se întrerupse iritat. Cine îmi poartă de grijă?...” Aşteptă din nou câtva timp, cu teamă. Apoi se auzi: „Ai să afli mai târziu. Nu asta interesează acum... De altfel, ai ghicit ceva, ai ghicit mai demult, dar nu îndrăzneşti să recunoşti. Altminteri, de ce nu vorbeşti niciodată Profesorului de *anumite gânduri* şi nici nu

pomeneşti de ele în caiet? Dacă n-ai şti că există şi altceva, de ce nu faci nicio aluzie la tot ce-ai descoperit în ultimele două săptămâni?... Dar să revin la întrebarea mea”, încercă să-şi întrerupă gândul. Aşteptă câtva timp, şi când i se părea că începe să distingă răspunsul, adormi.

„E mai bine să stăm de vorbă în vis, auzi. Dormind, înţelegi mai repede şi mai profund. Spuneai Profesorului că, în somn, îţi continui studiile din timpul zilei. De fapt, te-ai convins de mult că nu e întotdeauna adevărat. N-ai învăţat nimic în somn, nici veghind. Treptat, treptat te-ai trezit că stăpâneşti limba chineză, aşa cum ai să descoperi mai târziu că stăpâneşti alte limbi care te interesează. Nu mai îndrăzneşti să crezi că îţi aminteşti, *acum,* ce-ai învăţat în tinereţe şi ai uitat. Gândeşte-te la gramatica albaneză...”

Amintirea acestei întâmplări fu atât de brutală, încât se trezi din somn şi aprinse lumina. Nu-i venise să creadă, şi nu credea nici acum, o săptămână după descoperire. Ştia că nu studiase niciodată limba albaneză. Cumpărase gramatica lui G. Meyer cu vreo 20 de ani înainte, dar nu citise decât prefaţa. Nu o mai consultase de atunci. Şi totuşi, când desfăcu unul din pachetele sosite de la Piatra şi dădu cu ochii de ea, o deschise la întâmplare, către sfârşit, şi începu să citească. Cu emoţie şi spaimă, îşi dădu seama că înţelege tot. Căută traducerea paragrafului şi se convinse: nicio greşeală... Coborî din pat şi se îndreptă spre bibliotecă. Voia cu orice preţ să mai verifice o dată. Atunci auzi un glas necunoscut de afară, în dreptul ferestrei deschise:

— Dar dumneata nu dormi?

Se reîntoarse în pat, închise ochii cu furie, strângându-şi pleoapele, şi repetă, în şoaptă:

— Nu trebuie să mă mai gândesc! Să nu mă gândesc la nimic!...

— Asta ţi-o tot spun din prima noapte de la spital, auzi.

I se părea că începe să înţeleagă ce i s-a întâmplat. Imensa concentrare de electricitate care, explodând chiar deasupra lui, l-a străbătut, i-a regenerat întreg organismul şi i-a amplificat fabulos toate facultăţile mentale. Dar această descărcare electrică a făcut de asemenea posibilă apariţia unei noi personalităţi, un fel de „dublu”, o persoană pe care o ascultă vorbindu-i mai ales în timpul somnului şi cu care uneori discută

amical sau în contradictoriu. Este probabil că această nouă personalitate s-a alcătuit treptat, în timpul convalescenţei, din cele mai adânci straturi ale inconştientului. De câte ori îşi repeta această explicaţie, se auzea gândind: „Foarte exact! Formula «dublului» e corectă şi utilă. Dar nu te grăbi s-o comunici Profesorului...”

Se întreba, amuzat şi iritat totodată, de ce-şi repetă mereu asemenea invitaţie la precauţie, când se hotărâse de mult să nu atingă această problemă (de fapt, nici măcar nu fusese nevoit să ia o hotărâre: ştia că *nu putea* face altfel). În convorbiri, Profesorul revenea neîncetat asupra hipermneziei şi detaşării lui progresive de trecut.

— Am putea să-ţi aducem manuscrisele şi mapele cu note, îi propuse de curând. Cu posibilităţile pe care le ai acum la dispoziţie, ai putea încheia lucrarea în câteva luni...

Ridicase amândouă braţele în sus:

— Nu! Nu! exclamase aproape în panică. Nu mai mă interesează!...

Profesorul îl privise surprins, oarecum dezamăgit:

— Este totuşi opera dumitale de-o viaţă întreagă...

— Ar trebui rescrisă de la prima la ultima pagină, şi nu cred că merită... Trebuie să rămână ce-a fost până acum: *opus imperfectum.* Dar voiam să vă întreb ceva, continuă ca şi cum ar fi vrut să schimbe cât mai repede subiectul, deşi mi-e teamă că o să par indiscret. Ce mi s-a întâmplat în ultima săptămână? Ce-au raportat plantonul şi toţi ceilalţi?

Profesorul se ridică din fotoliu şi se îndreptă spre fereastră. Se reîntoarse după câteva clipe, gânditor.

— Ştiu să se facă nevăzuţi când trebuie, dar sunt toţi la datorie, spuse. N-au raportat nimic senzaţional: doar că aprinzi lumina de mai multe ori pe noapte, o aprinzi şi o stingi foarte repede, după câteva minute... Aşa cel puţin mi s-a spus. Dar bănuiesc că nu-mi spun tot, adăugă coborând glasul. Bănuiesc că au aflat ceva, destul de important, sau sunt pe cale să descopere...

— În legătură cu mine? întrebă izbutind să-şi stăpânească emoţia.

Profesorul şovăi câteva clipe, apoi se ridică brusc şi se apropie din nou de fereastră.

— Nu ştiu, răspunse târziu. S-ar putea să nu fie *numai î*n legătură cu dumneata...

În dimineaţa de 3 august veni să-l vadă pe neaşteptate.

— Nu ştiu dacă trebuie să ne bucurăm sau nu. Află că ai devenit celebru în Statele Unite. O revistă ilustrată a publicat chiar un articol interviu evident apocrif: *Cum am fost lovit de trăsnet.* Articolul a făcut senzaţie şi a fost reprodus şi tradus pretutindeni. De la Direcţia presei am fost informat că trei corespondenţi ai unor mari ziare americane au sosit aseară şi vor neapărat să stea de vorbă cu dumneata. Li s-a răspuns că, deocamdată, doctorii se opun oricărei vizite... Dar cât timp o să ne mai putem ascunde? Este probabil că la ora asta gazetarii şi-au început deja ancheta. Internii şi infirmierele au să le povestească tot ce ştiu, şi multe altele pe deasupra. Şi se vor găsi informatori şi de aici, adăugă coborând uşor glasul. În privinţa fotografiilor, nu-mi fac iluzii: ai fost desigur fotografiat de nenumărate ori, plimbându-te prin parc, stând la fereastră, poate chiar întins în pat. Dar văd că vestea nu te impresionează prea mult, adăugă după ce-l privi lung. Nu spui nimic...

— Aşteptam urmarea...

Profesorul se apropie de el, continuând să-l privească adânc în ochi.

— De unde ştii că există o urmare? întrebă.

— Mi-am închipuit după nervozitatea dumneavoastră. Nu v-am văzut niciodată atât de nervos.

Profesorul ridică din umeri şi zâmbi amar.

— Nu m-ai văzut dumneata, dar sunt destul de nervos... Să revenim însă la cazul dumitale. S-au ivit o seamă de complicaţii, mai ales în cele două săptămâni cât am lipsit.

— Din cauza mea? întrebă.

— Nici din cauza dumitale şi nici dintr-a mea... Dumneata ai rămas aproape tot timpul aici în cameră. (Ştiu asta pentru că telefonam aproape în fiecare zi...) În ceea ce mă priveşte, în cele două săptămâni petrecute la Predeal, n-am discutat cazul dumitale decât cu câţiva colegi, de a căror discreţie nu mă pot îndoi... Dar s-a întâmplat altceva, continuă ridicându-se iar din fotoliu. Mai întâi, domnişoara de la numărul şase, agenta pe care ne-a impus-o Siguranţa, a dispărut acum vreo zece zile.

Siguranţa bănuia de mult că era o agentă dublă, dar nu bănuia că era în slujba Gestapoului...

— Ciudat, şopti. Dar cum s-a putut afla aşa repede?

— Pentru că a fost descoperită reţeaua din care făcea parte şi au fost arestaţi cei trei agenţi care te-au aşteptat, câteva nopţi, în maşina cu farurile stinse. Siguranţa ghicise: trebuia să fii răpit şi trecut peste graniţă în Germania. Se înşelase însă asupra identităţii: nu era vorba de un şef legionar, era vorba de *dumneata.*

— Dar de ce? întrebă zâmbind.

Profesorul se îndreptă spre fereastră, dar se întoarse brusc şi îl privi câteva clipe curios, parcă ar fi aşteptat să mai adauge ceva.

— Pentru că eşti aşa cum eşti, după toate câte ţi s-au întâmplat. Nu mi-am făcut niciodată prea multe iluzii, continuă începând să se plimbe încet, între uşă şi fotoliu. Ştiam că într-o zi are să afle. De aceea am şi informat în mai multe rânduri *La Presse medicale.* Voiam ca ceea ce se putea afla să se afle direct de la sursă. Evident, n-am spus tot; m-am mulţumit să raportez etapele restabilirii fizice şi intelectuale; doar o aluzie, şi aceea destul de obscură, la regenerare şi întinerire. Şi nimic despre hipermnezie... Dar s-a aflat tot; şi despre memoria dumitale fenomenală, şi faptul că ai recuperat toate limbile pe care le-ai învăţat în tinereţe. Ai devenit deci cel mai preţios exemplar uman care există astăzi pe tot globul. Toate facultăţile de medicină din lume ar vrea să dispună, măcar temporar, de dumneata...

— Un fel de cobai? întrebă zâmbind.

— În anumite cazuri, da, un cobai. Dispunând de informaţiile transmise de domnişoara de la numărul şase, e uşor de înţeles de ce Gestapoul vrea cu orice preţ să te răpească.

Rămase câtva timp pe gânduri, apoi faţa i se lumină pe neaşteptate de un mare zâmbet:

— Tovarăşa dumitale de o noapte, sau mai multe...

— Mi-e teamă că au fost mai multe, recunoscu roşind.

— Tovarăşa dumitale era mai inteligentă decât o socotea Siguranţa. Nu s-a mulţumit să verifice potenţialul erotic şi, profitând de condiţia parasomnambulică în care te aflai, să te descoasă, încercând să-ţi descifreze identitatea. A procedat ştiinţific: a înregistrat la un magnetofon minuscul toate convor-

birile, de fapt, lungile dumitale monologuri, şi le-a transmis Siguranţei. Dar a remarcat şi altceva; bunăoară, că recitai poezii în foarte multe limbi, şi când ţi-a pus câteva întrebări în limba germană, apoi în ruseşte, i-ai răspuns fără nicio dificultate în limbile în care te întreba. Apoi, după ce-ai primit cărţile, a făcut o listă de toate gramaticile şi dicţionarele pe care le consultai. Prudentă, a păstrat toate aceste informaţii pentru şefii ei din Germania. Este probabil că ascultând benzile înregistrate cineva, sus de tot, din Gestapo, a decis răpirea dumitale...

— Înţeleg, spuse frecându-şi fruntea.

Profesorul se opri în dreptul ferestrei deschise, privind lung parcul.

— Evident, începu târziu, paza s-a înzecit. Probabil că nu ţi-ai dat seama, dar de câteva zile, multe din camerele vecine sunt ocupate de agenţi. Iar în timpul nopţii, bănuieşti cum e patrulată strada... Şi cu toate acestea, reluă după o pauză, în curând va trebui să fii evacuat de aici.

— Păcat, spuse. Mă învăţasem... şi-mi plăcea.

— Am fost sfătuit să începem deja camuflarea dumitale. Deocamdată, îţi laşi să-ţi crească mustaţa, cât mai groasă şi mai neîngrijită. Mi s-a spus că vor încerca să-ţi modifice figura, evident. Îmi închipui că îţi vor vopsi părul, îţi vor schimba coafura, în aşa fel încât să nu mai semeni cu fotografiile care au fost desigur luate în ultimele săptămâni. M-au asigurat că-ţi pot adăuga zece, cincisprezece ani. Când vei părăsi clinica, vei arăta ca un bărbat trecut de patruzeci de ani...

Se opri, extenuat, şi se aşeză în fotoliu.

— Din fericire, adăugă târziu, nu s-au mai repetat crizele de parasomnambulism, sau ce-or fi fost. Aşa cel puţin mi-au spus...

Ziua se vestea fierbinte. Îşi scoase cazaca şi îmbrăcă cea mai subţire pijama pe care o găsise în dulap. Apoi se întinse în pat. „Evident, se auzi gândind, ştii foarte bine că n-a fost somnambulism. Te-ai comportat aşa cum trebuia, ca să creăm confuziile necesare. Dar de acum n-o să mai avem nevoie de ele...”

— „Dublul”, şopti zâmbind. Răspunde întotdeauna la întrebările pe care mă pregătesc să le pun. Ca un adevărat înger păzitor...

— Şi această formulă e corectă şi utilă.

— Mai sunt şi altele? întrebă.

— Multe. Unele din ele anacronice sau ieşite din uz, altele încă destul de actuale, mai ales acolo unde teologia şi practica creştină au ştiut să păstreze tradiţiile mitologice imemoriale.

— Bunăoară? întrebă, zâmbind amuzat.

— Bunăoară, alături de îngeri şi îngeri păzitori, puteri, arhangheli, serafimi, heruvimi. Fiinţe prin excelentă intermediare.

— Intermediare între conştient şi inconştient.

— Evident. Dar şi între natură şi om, între om şi divinitate, raţiune şi eros, feminin şi masculin, întuneric şi lumină, materie şi spirit...

Se trezi că râde şi se ridică în capul oaselor. Câteva clipe privi cu atenţie în jurul lui, apoi şopti, pronunţând rar cuvintele:

— Ajungem deci la vechea mea pasiune: filozofia. Oare vom reuşi vreodată să demonstrăm *logic* realitatea lumii exterioare? Metafizica idealistă mi se pare şi astăzi singura construcţie perfect coerentă...

— Ne-am depărtat de la discuţia noastră, îşi auzi din nou gândul. Problema nu era realitatea lumii exterioare, ci realitatea obiectivă a „dublului” sau a îngerului păzitor, alege termenul care îţi convine. Este adevărat?

— Foarte adevărat. Nu pot crede în realitatea *obiectivă* a persoanei cu care stau de vorbă; o consider „dublul” meu.

— Într-un anumit fel, aşa şi este. Dar asta nu înseamnă că nu există în chip obiectiv, independent de conştiinţa a cărei proiecţie se arată a fi...

— Mi-ar plăcea să mă las convins, dar...

— Ştiu, în controversele metafizice probele empirice nu au valoare. Dar nu ţi-ar plăcea să primeşti chiar acum, într-o clipă, două, câţiva trandafiri proaspăt culeşi din grădină?

— Trandafiri! exclamă cu emoţie şi oarecare teamă. Întotdeauna mi-au plăcut trandafirii...

— Unde vrei să-i aşezi? În niciun caz în pahar...

— Nu, răspunse. În niciun caz în pahar. Dar un trandafir în mâna dreaptă, aşa cum o ţin acum, deschisă, şi altul pe genunchi, şi al treilea, hai să spunem...

În acea clipă se trezi că ţine între degete un foarte frumos trandafir de culoarea sângelui proaspăt, şi pe genunchi, într-un echilibru instabil, se clătina un altul.

— Şi al treilea? se auzi gândind. Unde vrei să aşez al treilea trandafir?

— Lucrurile sunt mult mai grave decât ne aşteptam, auzi glasul Profesorului.

I se păru că-l aude printr-o perdea groasă, sau venit de foarte departe. Şi totuşi era în faţa lui, în fotoliu, cu servieta pe genunchi.

— Mult mai grave decât ne aşteptam? repetă absent. Profesorul se ridică, se apropie de el şi-i puse mâna pe frunte.

— Nu te simţi bine? îl întrebă. Ai avut cumva o noapte proastă?

— Nu, nu. Dar chiar în momentul când intraţi pe uşă, mi s-a părut... În sfârşit...

— Trebuie să-ţi vorbesc de ceva urgent şi foarte important, continuă Profesorul. Ţi-ai revenit? Crezi că mă poţi asculta?

Îşi trecu încet mâna pe frunte, şi, cu un efort, izbuti să zâmbească.

— Sunt chiar foarte curios să vă ascult. Profesorul se reaşeză în fotoliu.

— Spuneam că situaţia e mai gravă decât o bănuiam pentru că acum ştim precis că Gestapoul va încerca orice – *orice,* repetă subliniind cuvântul – ca să pună mâna pe dumneata. Ai să înţelegi îndată de ce. Printre intimii lui Goebbels se află şi un personaj enigmatic şi ambiguu, un anume doctor Rudolf, care, de câţiva ani, a elaborat o teorie la prima vedere fantastică, dar care cuprinde şi anumite elemente ştiinţifice. El crede, anume, că electrocutarea printr-un curent de cel puţin un milion de volţi poate produce o mutaţie radicală a speciei umane. Nu numai că cel supus unei asemenea descărcări electrice nu e ucis, dar e complet regenerat. Cum s-au petrecut lucrurile în cazul dumitale, adăugă. Din fericire, sau nefericire, această ipoteză nu poate fi verificată experimental. Rudolf recunoaşte că nu poate preciza densitatea curentului electric necesar mutaţiei; susţine doar că trebuie să treacă de un milion de volţi, să ajungă chiar la două milioane... Înţelegi acum interesul pe care-l prezintă cazul dumitale.

— Înţeleg, repetă absent.

— Toate informaţiile pe care le-au avut despre dumneata, şi au avut destule, îi confirmă ipoteza. Câţiva din anturajul lui

Goebbels sunt entuziasmaţi. S-au făcut intervenţii şi pe cale diplomatică, în numele ştiinţei, spre binele umanităţii, şi celelalte. Mai multe universităţi şi institute ştiinţifice ne-au invitat pentru o serie de conferinţe, pe mine, pe dumneata, pe doctorul Gavrilă, pe cine altcineva am voi să luăm; într-un cuvânt, vor să te împrumutăm pentru o perioadă de timp. Şi pentru că ne lăsăm greu, Gestapoul are mână liberă. Se opri, parcă şi-ar fi pierdut deodată răsuflarea. Pentru întâia oară i se păru obosit, îmbătrânit.

— A trebuit să le cedăm copii după rapoartele făcute în primele săptămâni, la spital. Lucrul se obişnuieşte, şi nu puteam refuza. Evident, n-am comunicat tot. În ceea ce priveşte materialele mai recente, printre altele, fotocopiile caietului dumitale de însemnări şi copiile benzilor de magnetofon, toate acestea au fost expediate la Paris. Le studiază acum Bernard şi colaboratorii lui, iar mai târziu vor fi depuse la unul din laboratoarele Fundaţiei Rockefeller... Dar văd că nu mai asculţi, adăugă ridicându-se din fotoliu. Eşti obosit. O să afli restul data viitoare.

Restul i se părea interminabil. Şi uneori i se părea fără interes, iar alteori i se părea că ascultă lucruri pe care le aflase deja, deşi nu putea preciza când şi cu ce prilej. L-au amuzat îndeosebi cercetările făcute în legătură cu trăsnetul din noaptea Învierii. Cum de s-a aflat că aversa n-a depăşit un anumit perimetru şi că n-a căzut decât un singur trăsnet şi într-un fel destul de neobişnuit, pentru că credincioşii care aşteptau în tinda bisericii văzuseră fulgerul asemenea unei nesfârşite suliţe incandescente? În orice caz, alături de specialiştii trimişi de doctorul Rudolf, care adunau tot felul de informaţii în legătură cu forma şi intensitatea luminoasă a fulgerului, venise şi un faimos diletant autor al câtorva studii despre *etrusca disciplina*. În mai puţin de o săptămână izbutise să reconstituie perimetrul bătut de ploaie şi interpreta acum simbolismul spaţiului unde căzuse trăsnetul.

— Dar anchetele şi cercetările acestea n-au decât o valoare anecdotică, continuase Profesorul. Singurul lucru grav este decizia doctorului Rudolf de a începe experienţele de electrocutare îndată ce vor completa dosarul prin câteva convorbiri cu dumneata.

— Dar ce le-aş putea spune mai mult? întrebă.

— Asta n-o ştie nimeni. Poate că suplimentul de informaţie l-ar obţine prin anumite experienţe de laborator; producând, bunăoară, o serie de fulgere artificiale şi sperând că vei recunoaşte, după intensitatea incandescenţei, fulgerul care te-a lovit pe dumneata. Poate vor să afle chiar din gura dumitale ce-ai simţit în acea clipă şi de ce afirmi că te-ai simţit aspirat ca de un ciclon fierbinte izbucnit chiar în creştetul capului. Nu ştiu. Se bănuieşte însă că experienţele de electrocutare vor fi făcute cu deţinuţii politici. Şi crima aceasta trebuie cu orice preţ evitată...

Îşi lăsase să-i crească mustaţa, aşa cum i se spusese, groasă şi neîngrijită.

— Modificarea figurii va avea loc mai târziu, îi spuse în seara de 25 septembrie.

Îşi stăpânea greu emoţia.

— Chamberlain şi Daladier sunt la München, spuse intrând. Totul se poate întâmpla de la o zi la alta. Cei care se ocupă de dumneata au schimbat planul, reluă târziu, aşezându-se în fotoliu. Vei fi evacuat noaptea, în mare secret, dar în aşa fel încât ceilalţi să afle, mai precis, să vadă maşina cu care vei fi transportat. Apoi, la douăzeci, douăzeci şi cinci de kilometri...

— Cred că am ghicit restul, îl întrerupse zâmbind. La douăzeci-douăzeci şi cinci de kilometri de Bucureşti va fi însce-nat accidentul...

— Exact. Vor fi chiar şi câţiva martori. Presa va vorbi de un accident ca oricare altul, în care au pierit carbonizaţi trei bărbaţi. Dar diversele servicii de informaţii vor afla că victimele erau dumneata şi cei doi agenţi care te însoţeau, în drum spre o destinaţie necunoscută. Se va lăsa să se înţeleagă că voiau să te pună la adăpost într-un loc foarte sigur. Aşa se va întâmpla, de altfel, reluă după o pauză. Nu ştiu unde vei fi ascuns. Dar acolo ţi se vor face modificările de care-ţi vorbeam. Cel mai târziu într-o lună, cu paşaport în regulă, vei fi transportat la Geneva, nu ştiu cum, nu mi s-a spus. Bernard a propus Geneva; crede că în momentul de faţă Parisul nu e locul cel mai sigur. Dar va veni să te vadă cât de curând. Voi veni şi eu, adăugă târziu. Cel puţin, aşa sper...

III

Pe Profesor n-a mai apucat să-l vadă. A murit la sfârşitul lui octombrie. Îi fusese teamă că aşa se va întâmpla din ziua când, abia intrat în odaie, izbucnise: „Lucrurile sunt mult mai grave decât ne aşteptam!”... Îl văzuse atunci cum îşi apasă mâna pe inimă şi se prăbuşeşte, gemând, apoi auzi un ţipăt, uşi trântite, paşi repezi depărtându-se pe scară. De-abia când se apropie de el şi-l întrebă: „Nu te simţi bine? Ai avut cumva o noapte proastă?” îşi reveni. Dar de atunci viziunea îl urmărea necontenit. Când doctorul Bernard îi spuse: „Am să-ţi dau o veste tristă”, era gata să răspundă: „Ştiu, a murit Profesorul...”

Doctorul Bernard venea să-l vadă cel puţin o dată pe lună. Rămâneau aproape toată ziua împreună. Uneori, după ce-l ascultase răspunzând la anumite întrebări, apropia magnetofonul şi îl ruga să repete. Din fericire erau întrebări în legătură cu memoria, cu modificarea comportamentului (relaţiile faţă de oameni, de animale, de întâmplări, comparate cu felul lui anterior de a se purta), cu readaptarea personalităţii la o situaţie paradoxală (crede că s-ar mai putea îndrăgosti, ca atunci când avusese aceeaşi vârstă pe care a redobândit-o acum?), întrebări la care putea răspunde fără teamă. Bernard îi aducea, de fiecare dată, o sumă de bani (din fondul pus la dispoziţie de Fundaţia Rockefeller, precizase). Şi tot el îi facilitase înscrierea la universitate, încredinţându-i sarcina de a coordona materialele pentru o istorie a psihologiei medicale.

După ocuparea Franţei, rămăsese multă vreme fără veşti, deşi, până în decembrie 1942, continuă să primească, la fiecare trei luni, un cec, direct de la Fundaţia Rockefeller. La începutul lui 1943 îi parveni o scrisoare a doctorului Bernard expediată din Portugalia. Îl anunţa că îi va scrie curând „o lungă scrisoare, căci sunt multe de povestit”. Dar nu primi nimic. De-abia după eliberarea Franţei, adresându-se unuia din asistenţi, află că profesorul Bernard murise într-un accident de avion, în Maroc, în februarie 1943.

Se ducea în fiecare zi la bibliotecă şi cerea multe cărţi şi colecţii de reviste vechi. Le răsfoia cu atenţie, lua note, redacta fişele bibliografice, dar toată munca aceasta alcătuia un camuflaj. Îndată ce citea primele rânduri, *ştia* ce va urma; fără să înţeleagă procesul de anamneză (cum se obişnuise să-l

numească), orice text pe care-l avea în faţă, dacă dorea să-i afle conţinutul, descoperea că-l cunoaşte. Câtva timp după ce începuse lucrul la bibliotecă, avusese un vis lung şi dramatic, pe care şi-l amintea numai fragmentar, pentru că, trezindu-se de mai multe ori, îl întrerupsese. Îl impresionase mai ales acest amănunt: în urma electrocutării, activitatea lui mentală anticipează oarecum condiţia pe care o vor dobândi oamenii după câteva zeci de mii de ani. Principala caracteristică a noii umanităţi va fi structura vieţii psihomentale: tot ce fusese cândva gândit sau înfăptuit de oameni, exprimat oral sau în scris, era recuperat printr-un anumit exerciţiu de concentrare. De fapt, educaţia va consta, atunci, în învăţarea acestei metode sub controlul instructorilor.

„Pe scurt, sunt un mutant, îşi spuse, deşteptându-se. Anticipez existenţa omului postistoric. Ca într-un roman de *science-fiction”,* adăugă zâmbind amuzat. Asemenea reflecţii ironice le făcea în primul rând pentru „puterile” care-i purtau de grijă. „Într-un anumit sens, e adevărat, se auzi gândind. Dar spre deosebire de personajele romanelor de *science-fiction,* ţi-ai păstrat libertatea de a accepta sau refuza această nouă condiţie. În clipa când, pentru un motiv sau altul, ai dori să reintegrezi cealaltă condiţie, eşti liber s-o faci...”

Respiră adânc. „Deci, sunt *liber*! exclamă după ce privi cu atenţie în jurul lui. Sunt *liber...* Şi totuşi...” Dar nu îndrăzni să-şi continue gândul.

Încă din 1939 se hotărâse să descrie într-un caiet special ultimele lui experienţe. Începuse prin a comenta acest fapt (care, i se părea, ar putea confirma „umanitatea omului postistoric”); cunoaşterea spontană, într-un anumit sens automată, nu anulează interesul cercetării, nici bucuria descoperirii. Alese un exemplu uşor de verificat: plăcerea cu care iubitorul de poezie citeşte un poem pe care-l cunoaşte aproape pe dinafară. L-ar putea recita, şi, totuşi, uneori, preferă să-l citească. Pentru că această nouă lectură îi dă prilejul să descopere frumuseţi şi înţelesuri pe care nu le bănuise până atunci. Tot aşa, această imensă ştiinţă pe care o primise de-a gata, toate limbile şi literaturile pe care se trezise că le cunoaşte nu i-au ştirbit bucuria de a le învăţa şi cerceta.

Recitite după câţiva ani, unele fraze îl încântau: „Nu înveţi bine şi cu plăcere decât ceea ce cunoşti deja.” Sau: „Nu mă

comparaţi cu un calculator electronic. Ca şi mine, dacă a fost corect alimentat, calculatorul poate recita *Odiseea* sau *Eneida;* dar eu le recit *altfel* de fiecare dată.” Sau: „Beatitudinile pe care le poate oferi orice creaţie culturală (precizez: creaţie *culturală,* nu numai artistică) sunt ilimitate.”

Îşi amintea întotdeauna cu emoţie misterioasa epifanie a celor doi trandafiri. Dar, la răstimpuri, îi plăcea să-i conteste validitatea de argument filozofic. Urmau atunci lungi dialoguri care-l încântau; îşi făgăduise chiar să le scrie, mai ales pentru valoarea lor (i se părea) literară. Ultima dată însă, dialogul se încheiase destul de repede, şi chiar abrupt. „În fond, îşi repetase în acea seară din iarna lui 1944, asemenea fenomene parapsihologice pot fi efectul unor forţe pe care nu le cunoaştem, dar pe care le poate controla inconştientul.” „E foarte adevărat, se auzise gândind. Orice acţiune este efectuată printr-o forţă mai mult sau mai puţin cunoscută. Dar, după atâtea experienţe, ar trebui să-ţi revizuieşti principiile filozofice. Bănuieşti la ce fac aluzie...” „Cred că da”, recunoscu zâmbind.

De mai multe ori în ultimii ani ai războiului descoperise că rezervele de la bancă erau pe sfârşite. Începea să aştepte, curios şi totodată nerăbdător, soluţia crizei. Prima oară primi un mandat de 1.000 de franci de la o persoană de care nu auzise niciodată. Scrisoarea de mulţumire se întoarse cu indicaţia: „Necunoscut la această adresă.” Altă dată se întâlni întâmplător, în restaurantul gării, cu o colegă. Aflând că pleacă pentru o săptămână la Monte Carlo, o rugă să intre, a treia zi, în Cazino, la ora 7 seara (dar insistase, *exact* la ora 7), şi, la prima masă din primul salon de ruletă, să pună 100 de franci pe un anumit număr. O rugă să păstreze secretul şi repetă rugămintea după ce tânăra îi aduse emoţionată 3.600 de franci.

Îl pasionase îndeosebi ultima întâmplare. (La ea se gândise întâi auzind: „Bănuieşti la ce fac aluzie...”) Trecea prin dreptul celor trei vitrine ale magazinului de timbre, aşa cum făcea de câte ori se întorcea de la bibliotecă. De data aceasta fără să înţeleagă de ce, se opri şi începu să privească, la întâmplare. Filatelia nu-l interesase niciodată şi se întreba de ce nu se poate despărţi de una din vitrine, aparent cea mai puţin atrăgătoare. Când dădu cu ochii de un album vechi şi modest ca înfăţişare, înţelese că trebuie să-l cumpere. Costă 5 franci. Ajuns acasă, începu să-l răsfoiască, atent, curios, deşi nu ştia ce caută.

Fusese fără îndoială albumul unui începător, poate al unui licean. Chiar un nepriceput ca el îşi dădea seama că timbrele sunt recente şi banale. Deodată se hotărî şi, cu o lamă de ras, începu să taie cartoanele. Desprinse cu mare grijă câteva plicuri de celofan, pline cu timbre vechi. Era uşor de ghicit ce se întâmplase: cineva, persecutat de regim, încercase şi izbutise să scoată astfel din Germania un mare număr de timbre rare.

Reveni a doua zi şi întrebă pe patronul magazinului dacă îşi aminteşte cine i-a vândut albumul. Nu ştia; îl cumpărase într-un lot de albume vechi, la o licitaţie, cu câţiva ani în urmă. Când îi arătă timbrele desprinse din cartonaje, negustorul păli.

— Asemenea rarităţi nu s-au mai văzut de mult, spuse, nici în Elveţia, nici în altă ţară.

Dacă le-ar vinde acum, adăugă, ar putea lua cel puţin 100.000 de franci. Dar dacă mai aşteaptă, la o licitaţie internaţională ar putea obţine chiar 200.000...

— Dar fiind că le-am cumpărat pe nimic de la dumneata, socotesc că se cuvine să împărţim pe jumătate. Dar acum am nevoie de câteva mii de franci. Restul, pe măsură ce vinzi timbrele, mi-l depui la bancă...

„Cât l-ar fi pasionat pe Leibniz asemenea întâmplări! îşi spuse zâmbind. Să te simţi obligat să-ţi revizuieşti principiile filozofice pentru că, pentru că în chip misterios...”

Începând din 1942 înţelesese că versiunea accidentului nu mai era acceptată nici de Gestapo, nici de alte servicii de informaţii care, pentru motive diferite, se interesau de cazul lui. Foarte probabil, se făcuseră indiscreţii la Bucureşti, coroborate ulterior cu anumite amănunte obţinute la Paris, din cercul asistenţilor lui Bernard. Dar dacă se aflase că trăieşte la Geneva, nu se ştia cum arată şi nu i se cunoştea numele. Spre surpriza lui, descoperise într-o seară, ieşind de la cafenea, că este urmărit. Reuşi să-şi piardă urma şi petrecu o săptămână într-un sat în apropiere de Lucerna. Curând după ce se întoarse, incidentul se repetă: doi bărbaţi fără vârstă, îmbrăcaţi în macferlane, îl aşteptau în faţa bibliotecii. Unul din bibliotecari cobora tocmai atunci; îl rugă să-i îngăduie să-l însoţească. După câtva timp, când bibliotecarul nu se mai putea îndoi că într-adevăr erau urmăriţi, s-au urcat într-un taxi. Un cumnat al bibliotecarului era funcţionar la Serviciul străinilor. De la el a aflat mai târziu că fusese confundat cu un agent secret şi i s-a

comunicat numărul de telefon la care putea chema în caz de nevoie. Îl amuza faptul că, deşi îl căuta Gestapoul şi probabil şi alte servicii, riscurile imediate se datorau confuziei cu un banal informator sau agent secret...

Încă din primul an, sfătuit de doctorul Bernard, îşi depunea caietele cu însemnări personale într-un safe la bancă. Apoi renunţase la caiete; scria într-un bloc, pe care-l purta tot timpul cu el. Anumite pagini, conţinând mărturisiri prea intime, le depunea în safe îndată ce le scria.

Chiar în seara când se refugiase lângă Lucerna, se hotărî să completeze notele autobiografice:

„Nu sunt un *clairvoyant,* nici ocultist, şi nu fac parte din nicio societate secretă. Unul din documentele depuse în safe rezumă viaţa pe care am început-o în primăvara lui 1938. Primele experienţe au fost descrise şi analizate în rapoartele profesorilor Roman Stănciulescu şi Gilbert Bernard şi expediate de acesta din urmă unui laborator al Fundaţiei Rockefeller. Dar ele nu privesc decât aspectele exterioare ale procesului de mutaţie, declanşat în aprilie 1939. Le menţionez totuşi pentru că validează în chip cât se poate de ştiinţific informaţiile pe care le conţin celelalte documente depuse în safe.

Nu mă îndoiesc că eventualul cercetător, începând să parcurgă documentele citite, îşi va pune aceeaşi întrebare pe care mi-am pus-o şi eu, de multe ori, în ultimii ani: *de ce eu?* de ce această mutaţie mi s-a întâmplat tocmai mie? Din scurta autobiografie care se găseşte în mapa A, se va vedea clar că, chiar înainte de a fi ameninţat de amnezie totală, nu izbutisem să fac mare lucru. Am fost pasionat, din tinereţe, de multe ştiinţe şi discipline, dar în afară de o imensă lectură, n-am realizat nimic. Atunci, de ce eu? Nu ştiu. Poate pentru că nu am familie. Există, desigur, mulţi alţi intelectuali fără familie; poate că eu am fost ales pentru că am dorit, în tinereţe, să posed o ştiinţă universală, şi atunci, chiar în momentul când eram pe punctul de a-mi pierde complet memoria, mi s-a dăruit o ştiinţă universală cum nu va fi accesibilă omului decât peste multe mii de ani...

Am scris această notă pentru că, dacă, împotriva tuturor previziunilor, aş dispărea acum, ţin să se ştie că n-am niciun merit, şi nicio răspundere, în procesul de mutaţie pe care l-am

descris cât se poate de amănunţit în caietele grupate în mapa A.”

A doua zi continuă:

„Pentru motivele expuse în mapa B, am fost adus şi «camuflat» în Elveţia în octombrie 1938. Că până astăzi, 20 ianuarie 1943, n-am fost încă identificat (şi eventual capturat), ar putea părea de neînţeles. Eventualul cititor se va întreba cum de am putut trece neobservat atâţia ani, deşi constituiam un caz excepţional: eram un mutant, dispuneam de mijloace de cunoaştere încă inaccesibile omului. Întrebarea mi-am pus-o şi eu, de câteva ori, prin anii 1938-39. Dar am înţeles repede că nu riscam să mă trădez – şi, deci, să fiu identificat – pentru simplul motiv că, faţă de ceilalţi, mă comportam ca un intelectual oarecare. Cum spuneam, mi-a fost teamă, prin 1938-39, că am să mă trădez, stând de vorbă cu profesorii şi colegii mei de la Universitate: *ştiam* mai mult ca oricare din ei şi *înţelegeam* lucruri pe care ei nici nu bănuiau că există. Dar, spre surprinderea şi marea mea uşurare, am descoperit că, în prezenţa celorlalţi, *nu mă puteam arăta aşa cum eram*; întocmai după cum, stând de vorbă cu un copil, un adult ştie că nu poate comunica – şi deci nici nu încearcă să comunice – decât fapte şi semnificaţii accesibile capacităţii mentale a copilului. Această continuă camuflare a imenselor posibilităţi care mi-au fost puse la dispoziţie nu m-a silit să duc o «viaţă dublă»; în prezenţa copiilor, nici părinţii, nici pedagogii nu trăiesc o «viaţă dublă».

Într-un anumit fel, experienţa mea are o valoare exemplară. Dacă cineva mi-ar spune că există printre noi sfinţi, sau autentici magicieni, sau Boddhisattva sau orice alt fel de persoane înzestrate cu puteri miraculoase, l-aş crede. Prin însuşi modul lor de a exista, asemenea oameni nu pot fi recunoscuţi de profani.”

Începând din dimineaţa zilei de 1 noiembrie 1947, se hotărî să nu-şi mai scrie însemnările în franţuzeşte, ci într-o limbă artificială pe care o construise cu pasiune, aproape cu entuziasm, în ultimele luni. Îl încântau mai ales extraordinara supleţe a gramaticii şi posibilităţile infinite ale vocabularului (izbutise să introducă în sistemul proliferării pur etimologice un corectiv împrumutat din teoria ansamblurilor). Putea acum să descrie situaţii paradoxale, aparent contradictorii, imposibil de

exprimat în limbile existente. Aşa cum era construit, acest sistem lingvistic nu putea fi descifrat decât printr-un calculator electronic perfecţionat; deci, socotea, nu înainte de 1980. Această certitudine îi îngăduia să destăinuie fapte pe care nu îndrăznise până atunci să le mărturisească în scris.

Ca de obicei după o dimineaţă consacrată lucrului, plecă să se plimbe pe marginea lacului. La întoarcere, se opri la Café Albert. Îndată ce-l zări, chelnerul comandă cafeaua şi sticla cu apă minerală. Îi aduse ziarele, dar nu avu timp să le parcurgă. Un bărbat înalt, distins (parcă ar fi coborât dintr-un tablou de Whistler, îşi spuse), încă destul de tânăr, deşi stilul vetust al costumului îi adăuga cel puţin cinci, şase ani, se opri în dreptul lui şi-i ceru voie să se aşeze la masă.

— E curios că ne întâlnim tocmai astăzi, zi atât de importantă pentru dumneavoastră, spuse. Eu sunt contele de Saint-Germain. Cel puţin, aşa mi se spune, adăugă cu un zâmbet amar. Dar nu e curioasă această întâlnire, doar la câteva zile după descoperirea manuscriselor eseniene de la Marea Moartă? Desigur că aţi aflat şi dumneavoastră...

— Doar ce-au scris ziarele, spuse.

Îl privi lung şi zâmbi. Apoi ridică mâna în sus:

— Dublă, şi fără zahăr, preciză. Toate întâlnirile de acest fel, începu după ce chelnerul îi aduse cafeaua, toate întâlnirile între persoane incredibile, ca noi, au un aer de pastişă. Consecinţă a literaturii proaste, pseudoocultistă, adăugă. Dar trebuie să ne resemnăm: nu se poate face nimic împotriva folclorului de mediocră calitate; legendele care încântă anumiţi contemporani sunt de un gust detestabil... Îmi aduc aminte de o convorbire cu Mathila Ghyka, la Londra, în vara lui 1940. Era puţin timp după căderea Franţei. Acest admirabil savant, scriitor şi filozof (în paranteză fie spus, eu preţuiesc mult nu numai *Le Nombre d'or,* ca toată lumea, ci şi romanul lui din tinereţe, *La Pluie d'étoiles),* acest inegalabil Mathila Ghyka îmi spunea că al Doilea Război Mondial, care abia începuse, este, de fapt, un război ocult între două societăţi secrete, şi anume între Templieri şi Cavalerii Teutoni... Dacă un om de inteligenţa şi cultura lui Mathila Ghyka putea gândi astfel, nu e de mirare că tradiţiile oculte sunt desconsiderate... Dar văd că nu spuneţi nimic, adăugă zâmbind.

— Vă ascultam. Mă interesează...

— De altfel, nici nu e nevoie să vorbiţi prea mult. Am să vă rog doar, la sfârşit, să-mi răspundeţi la o întrebare... Nu pretind că ştiu cine sunteţi, reluă după o pauză. Dar suntem câţiva care, din 1939, ştim că existaţi. Faptul că aţi apărut deodată, şi independent de tradiţiile pe care le cunoaştem ne îndeamnă să credem, pe de o parte, că aveţi o misiune specială, iar pe de altă parte, că dispuneţi de mijloace de cunoaştere mult superioare celor care sunt la dispoziţia noastră... Nu e nevoie să confirmaţi tot ce vă spun, adăugă. Am venit să vă întâlnesc pentru că descoperirea manuscriselor eseniene de la Marea Moartă este primul semn dintr-un sindrom bine cunoscut. Vor urma, destul de repede, şi alte descoperiri, şi în acelaşi sens...

— Adică? îl întrerupse zâmbind.

Îl privi din nou lung, scrutător.

— Văd că mă puneţi la încercare. Poate aveţi dreptate... Dar semnificaţia descoperirilor este clară: manuscrisele de la Qumran revelează doctrinele esenienilor, comunitate secretă despre care nu se ştie aproape nimic precis. De asemenea, manuscrisele gnostice descoperite de curând în Egipt, şi încă nestudiate, vor revela anumite doctrine esoterice, ignorate timp de aproape optsprezece secole. Curând vor urma alte asemenea descoperiri dând la iveală alte tradiţii rămase secrete până în zilele noastre. Sindromul la care făceam aluzia aceasta este: revelarea în serie a doctrinelor secrete. Ceea ce înseamnă apropierea Apocalipsului. Ciclul se încheie. Asta se ştia mai de mult, dar după Hiroshima ştim felul în care se va încheia...

— Foarte adevărat, şopti absent.

— Întrebarea pe care voiam să v-o pun este aceasta: dispunând de cunoştinţele care v-au fost transmise ştiţi ceva precis despre felul cum va fi organizată... Arca?

— Arca? întrebă surprins. Vă gândiţi la o replică a corabiei lui Noe?

Celalt îl privi din nou, lung, curios şi iritat totodată.

— Era numai o metaforă, reluă târziu. O metaforă devenită clişeu, adăugă. O găsiţi în toată maculatura aşa-zisă ocultistă... Mă refeream la transmiterea tradiţiei. Ştiu că esenţialul nu se pierde niciodată. Dar mă gândeam la celelalte, multe, care, deşi nu reprezintă esenţialul, mi se par totuşi indispensabile unei existenţe cu adevărat umane; bunăoară, tezaurul artistic

occidental, în primul rând muzica şi poezia, dar şi o parte din filozofia clasică, şi anumite ştiinţe...

— Cred că vă închipuiţi ce vor gândi despre ştiinţe acei câţiva supravieţuitori ai cataclismului, îl întrerupse zâmbind. Probabil că omul postistoric, cum am auzit că i se spune, omul postistoric va fi alergic la ştiinţă cel puţin o sută, două de ani...

— E foarte probabil, continuă. Dar mă gândeam la matematică... În sfârşit, cam asta voiam să vă întreb.

Rămase mult timp pe gânduri, şovăind.

— În măsura în care am înţeles întrebarea dumneavoastră, vă pot spune doar că...

— Mulţumesc, am înţeles! exclamă, neizbutind să-şi ascundă bucuria.

Se înclină profund, îi strânse mâna emoţionat şi se îndreptă spre uşă. Îl privea cum se depărtează grăbit, parcă ar fi fost aşteptat de cineva, chiar acolo, în stradă.

— V-am făcut de mai multe ori semn, spuse patronul coborând glasul, dar nu m-aţi văzut. Era pe vremuri, un client al nostru; îl cunoaşte toată lumea: Monsieur Olivier, dar unii îi spun doctor: doctor Olivier Brisson. A fost câtva timp institutor, dar într-o zi şi-a părăsit şcoala şi oraşul fără să anunţe pe nimeni. Nu cred că e în toate minţile. Intră în vorbă cu oamenii şi se prezintă contele de Saint-Germain...

Îşi reaminti de această întâlnire când observă că, într-un chip ciudat, scenariul începe să se repete. Se împrietenise în acel an cu Linda Gray, o tânără californiană care, între altele, avea, pentru el, marea calitate de a nu cunoaşte gelozia. Într-o seară, pe neaşteptate, când încă nu umpluse a doua ceaşcă cu cafea, îi spuse:

— Am aflat că erai bun prieten cu un faimos doctor francez...

— A murit, o întrerupse. A murit într-un accident de avion, în iarna lui 1943...

Tânăra îşi aprinse ţigarea şi, după ce înghiţi primul fum, continuă, fără să-l privească:

— Unii cred că n-a fost accident. Că avionul lui a fost doborât pentru că... În sfârşit, nu prea am înţeles bine, dar o să afli în curând chiar de la el. I-am spus să vină la nouă, adăugă, privindu-şi ceasul.

— Cine vine la nouă? o întrebă zâmbind.

— Doctorul Monroe. E director, sau altceva important la Laboratorul de gerontologie din New York...

Îl recunoscu imediat. Îl văzuse de mai multe ori la bibliotecă, apoi, cu puţine zile mai înainte, la cafenea. Ceruse voie să se aşeze la masă şi, abia aşezat, îl întrebase dacă l-a cunoscut pe profesorul Bernard.

— L-am cunoscut foarte bine, răspunse. Dar mi-am făgăduit să nu discut niciodată istoria şi semnificaţia amiciţiei noastre...

— Iertaţi-mă dacă am fost nevoit să recurg la această stratagemă, începu întinzându-i mâna. Sunt doctorul Yves Monroe şi am cercetat materialele profesorului Bernard la New York. Pe mine, ca biolog şi gerontolog, mă interesează în special un lucru: să împiedic proliferarea unor noi, primejdioase mituri: bunăoară, credinţa că tinereţea şi viaţa pot fi prelungite *altfel* decât prin mijloacele pe care le utilizăm astăzi, mijloace pur biochimice. Ştiţi la ce mă refer?

— Nu.

— Mă refer în primul rând la metoda propusă de doctorul Rudolf, electrocutarea prin şocuri de un milion, un milion şi jumătate de volţi... E o aberaţie!

— Din fericire, nu cred că metoda a fost vreodată aplicată.

Doctorul apucă paharul cu whisky şi începu să-l învârtească, absent, între degete.

— Nu, n-a fost, vorbi târziu, urmărind cu privirile cuburile de gheaţă. Dar s-a răspândit legenda că doctorul Bernard a cunoscut un caz oarecum analog, cazul unei întineriri provocate de electricitatea descărcată de un trăsnet. Dar materialele depuse la laboratorul Rockefeller sunt atât de aproximative şi de confuze, încât nu se poate trage nicio concluzie. De altfel, mi s-a spus, o parte din fonograme s-au pierdut; mai precis, au fost distruse din greşeală, încercându-se transmisia lor pe plăci perfecţionate... În orice caz, în măsura în care sunt utilizabile, documentele înregistrate de profesorul Bernard se referă exclusiv la fazele de recuperare şi reintegrare psihomentală a pacientului lovit de trăsnet...

Se întrerupse şi, fără să-l fi apropiat de buze, aşeză atent paharul pe măsuţă.

— ...Mi-am permis să forţez această întâlnire, reluă, în speranţa că veţi putea aduce unele lămuriri într-o chestiune destul de obscură. Mi-aţi mărturisit că l-aţi cunoscut bine pe

profesorul Bernard. De curând s-a răspândit zvonul că cele mai importante documente le avea cu el, în două valize, şi că avionul în care trebuia să treacă Atlanticul a fost doborât tocmai din cauza acestor valize; nu se ştie prea bine ce conţineau, dar unul din serviciile rivale a voit să se asigure, să evite, cum se spune, orice risc... Ştiţi ceva precis în legătură cu conţinutul acestor valize?

Ridică din umeri, încurcat.

— Cred că numai asistenţii doctorului Bernard, de la Paris, v-ar putea lămuri...

Doctorul zâmbi cu oarecare efort, neîncercând să-şi ascundă dezamăgirea.

— Cei care îşi mai amintesc declară că nu ştiu nimic. Iar ceilalţi se prefac că au uitat... Am citit şi articolele profesorului Roman Stănciulescu din *La Presse medicale,* reluă după o pauză. Din nefericire, Stănciulescu a murit în toamna lui 1939. Unul din colegii mei, în misiune la Bucureşti, mi-a scris de curând că toate încercările lui de a afla mai mult de la asistenţii profesorului Stănciulescu n-au dus la niciun rezultat...

Apucă din nou paharul cu whisky şi, după ce-l învârti de mai multe ori între degete, îl apropie de buze; cu mare grijă, foarte încet, începu să soarbă.

— Prin intervenţia doctorului Bernard, aţi avut, vreo trei, patru ani, o bursă Rockefeller. Care era aria cercetării?

— Materiale pentru o istorie a psihologiei medicale, răspunse. Le-am expediat, în 1945, colaboratorilor profesorului Bernard, la Paris...

— Interesant, spuse, ridicându-şi brusc privirile din pahar şi scrutându-l îndelung.

În noaptea aceea se întoarse acasă melancolic, oarecum preocupat. Nu era sigur că Monroe îi ghicise identitatea. Pe de altă parte, nu înţelegea cine credea el că este: un prieten personal al lui Bernard? Un pacient? Dacă totuşi ascultase înregistrările de la Geneva, din anii 1938-39, ar fi trebuit să-i recunoască vocea... Îl linişti, a doua zi, întrebarea Lindei:

— La ce-a făcut aluzie doctorul, aseară, când m-a luat deoparte şi mi-a spus: „Dacă îţi va spune vreodată că a trecut de şaptezeci de ani, să nu-l crezi”?...

Câteva săptămâni în urmă, în dreptul unei cafenele de curând deschise, se auzi strigat în româneşte:

— Domnul Matei! Domnul Dominic Matei!...

Întoarse speriat capul. Un tânăr înalt, blond, cu capul gol, se îndreptă grăbit spre el, încercând în acelaşi timp să-şi deschidă servieta.

— Am învăţat puţin româneşte, spuse într-o franceză stângace, dar nu îndrăznesc să vorbesc. Ştiam că sunteţi aici, la Geneva, şi cu atâtea fotografii la dispoziţie, nu era greu să vă recunosc...

Căută nervos în servietă şi-i arătă câteva fotografii, din faţă şi din profil, din unghiuri diferite. Fuseseră luate, în toamna lui 1938, chiar de chirurgul care reuşise să-i modifice atât de radical trăsăturile figurii.

— Şi, pentru orice eventualitate, adăugă zâmbind, port cu mine în servietă şi albumul de familie. Să intrăm o clipă în cafeneaua asta continuă deschizând uşa. Nici nu bănuiţi ce emoţii am avut când v-am zărit, adineaori. Mi-era teamă că auzindu-mă strigând: „Domnule Matei!”, n-o să întoarceţi capul...

— Aşa era să şi fac, răspunse zâmbind. Dar, recunosc, eram curios...

Se aşezară la o masă şi, după ce comandă o limonadă caldă şi o sticlă cu bere, necunoscutul începu să-l privească fascinat şi neîncrezător totodată.

— Acum câteva săptămâni, la 8 ianuarie, aţi împlinit optzeci de ani! şopti. Şi nu arătaţi mai mult de treizeci, treizeci şi doi... Şi arătaţi astfel pentru că încercaţi să vă ascundeţi vârsta...

— Încă nu ştiu cu cine am plăcerea să stau de vorbă...

— Îmi cer iertare, spuse după ce sorbi din paharul cu bere. Sunt încă foarte emoţionat. Cum spun jucătorii la curse, am mizat totul pe un cal, şi am câştigat!... Sunt Ted Jones-Junior, corespondent la *Time Magazine...* Totul a început acum vreo zece ani, când am citit interviul dumneavoastră: *Being Struck By The Thunder.* Am fost extrem de impresionat, chiar după ce-am aflat că era apocrif. Dar apoi a venit războiul, şi foarte puţini şi-au mai amintit de interviu.

Goli paharul cu bere şi-l întrebă dacă poate continua în englezeşte şi dacă-l supără tutunul de pipă.

— Acum doi ani, când s-a descoperit celebra arhivă secretă a doctorului Rudolf, a început să se vorbească din nou de cazul dumneavoastră, evident, pe cât era cunoscut din materialele

adunate de Gilbert Bernard. Dar nu se ştia nimic altceva, nu se ştia nici măcar dacă mai trăiţi sau nu. Din nefericire, doctorul Rudolf fusese un nazist notoriu – de altfel s-a sinucis în ultima săptămână a războiului – şi atunci, tot ce e în legătură cu experienţele lui e suspect...

— Ce fel de experienţe? întrebă.

— Electrocutarea animalelor, în special a mamiferelor... Începând cu un milion două sute de mii de volţi până la două milioane.

— Şi cu ce rezultate?

Încercă să râdă şi îşi umplu din nou paharul cu bere.

— E o poveste lungă, începu.

I se păru, într-adevăr, lungă, obscură şi inconcludentă. Primii cercetători ai arhivei Rudolf ar fi afirmat că, în anumite cazuri, victimele nu au fost ucise de şocul electric, dar experienţele începând puţine luni în urmă n-au putut fi urmărite consecinţele electrocutării. În alte cazuri, s-ar fi constatat o modificare a sistemului genetic. Câţiva cercetători ar fi interpretat asemenea modificări ca prodromul unei mutaţii. Dar, fără să se ştie precis în urma căror împrejurări, o seamă de piese din arhivă, dintre cele mai preţioase, au dispărut. În orice caz, în lipsa oricărei indicaţii relative la experimentarea cu persoane umane, dosarul Rudolf nu era concludent. Pe de altă parte, imensa majoritate a savanţilor americani respingeau *apriori* ipoteza regenerării prin electricitate.

— Singurul argument erai, şi ai rămas încă, dumneata! exclamă. Era deci de aşteptat ca puţinele materiale salvate de profesorul Bernard să fie sistematic depreciate şi, în anumite cazuri, distruse.

— Credeţi că într-adevăr aşa a fost? îl întrerupse. Şovăi câteva clipe, privindu-l zâmbind.

— Am motive puternice să nu mă îndoiesc. Din fericire, am fost trimis corespondent în România...

Chiar înainte de ajunge la Bucureşti, învăţase româneşte, atât cât îi trebuia ca să poată citi şi ca să se descurce singur pe stradă şi prin magazine. A avut norocul să-l cunoască, şi să se împrietenească, destul de repede, cu doctorul Gavrilă, în posesia căruia se găseau albumul de familie şi toată documentaţia adunată de Profesor.

— Ce articol extraordinar aş fi publicat! *Omul reîntinerit prin trăsnet!* Cu fotografii, cu documente, cu declaraţiile profesorului Roman Stănciulescu, ale doctorului Gavrilă şi ale celorlalţi, care v-au îngrijit, cu interviul pe care vi l-aş fi luat acum, şi atâtea alte fotografii făcute aici, în Geneva, în februarie 1948!...

...Se întrerupse, încercă să-şi reaprindă pipa, apoi renunţă, şi-l privi adânc în ochi.

— ...Deşi englezeasca dumitale e perfectă, văd că nu spui nimic.

— Aşteptam urmarea...

— Nu v-aţi înşelat, reluă. Urmarea e tot atât de spectaculoasă şi misterioasă, pe cât a fost experienţa dumitale. Pentru motive de ordin etic şi politic, articolul nu poate fi publicat. Tot ce-ar putea da naştere la confuzii, adică tot ce-ar părea că, într-un fel sau altul, confirmă teoria doctorului Rudolf, trebuie împiedicat să vadă lumina tiparului. Mai ales acum, adăugă zâmbind, când e vorba să se voteze credite masive pentru institutele de cercetări gerontologice... nu spuneţi nimic? îl întrebă brusc.

Ridică din umeri.

— Cred că totul se întâmplă aşa cum trebuia să se întâmple. Îmi pare rău de munca dumitale şi de timpul pe care l-ai pierdut, dar consecinţele articolului ar fi fost dezastruoase. Dacă oamenii, mai precis, *anumiţi* oameni, ar fi *siguri* că electrocutarea poate rezolva problema regenerării şi a reîntineririi, ne putem aştepta la orice... Cred că e preferabil să-i lăsăm pe biochimişti şi pe gerontologi să-şi continue cercetările. Într-o zi, mai mult sau mai puţin apropiată, vor ajunge la acelaşi rezultat...

Fuma, privindu-l cum soarbe din paharul cu limonadă caldă.

— În orice caz, spuse târziu, e vorba şi de dumneata. Când făceam planul articolului, nu mă gândeam la ce-ar fi devenit viaţa dumitale după apariţie.

— Într-un anumit sens, îl întrerupse râzând, a şi început să devină. Cum se face că m-ai descoperit atât de uşor? Eu îmi închipuiam că doctorul Gavrilă, şi toţi ceilalţi din România mă credeau mort de mult, mort într-un accident de automobil...

— Aşa cred cei mai mulţi din ei. Aşa credea şi doctorul Gavrilă, până în ziua când l-am informat eu, în mare secret, că sunteţi în viaţă şi că trăiţi aici, la Geneva... Să nu vă închipuiţi că

am aflat asta de la cineva, adăugă zâmbind enigmatic. Am descoperit-o singur, când mi s-a spus că doctorul Monroe a venit la Geneva ca să discute anumite detalii cu un prieten al profesorului Bernard. Am ghicit imediat că acel prieten nu puteai fi decât dumneata. Evident, nici Monroe, nici ceilalţi de la Laboratorul de gerontologie nu cred, *nu pot crede* un asemenea lucru...

— Îmi dai o veste bună...

— Adevărul tot se va afla, continuă Jones, neîncercând să-şi ascundă satisfacţia. Povestea e prea frumoasă ca să fie îngropată sub tăcere. Am să scriu un roman, adăugă începând să-şi cureţe pipa. L-am şi început, de altfel. Pentru dumneata nu va prezenta niciun risc. Acţiunea se petrece în Mexic, înainte şi în timpul războiului, şi majoritatea personajelor sunt mexicane. Bineînţeles, am să vă trimit romanul dacă, la apariţie, veţi fi în aceiaşi termeni de prietenie cu Linda. L-am cunoscut bine pe fratele ei, pilotul, cel care a murit la Okinawa...

Se întrerupse brusc, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva important, şi deschise servieta.

— Să nu uit albumul de familie, spuse. I-am făgăduit doctorului Gavrilă că, dacă reuşesc să vă întâlnesc, am să vi-l predau... Sunt documente preţioase: amintiri din, cum să spun? amintiri din prima dumneavoastră tinereţe...

Ajuns acasă, împachetă albumul într-o coală de hârtie albastră, îl introduse într-un plic şi îl sigilă. În colţul de sus, pe stânga, scrise: „Primit în ziua de 20 februarie 1948, de la Ted Jones-Junior, corespondentul lui *Time Magazine* la Bucureşti. Mi l-a adus din partea doctorului Gavrilă.”

Lucrurile se simplifică şi se complică în acelaşi timp, îşi spuse deschizând blocul. Începu să scrie, în franţuzeşte, povestind întâlnirea şi rezumând conversaţia cu Jones. Apoi adăugă: „Confirmă informaţiile doctorului Monroe: distrugerea sistematică a documentelor din anii 1938-39. Singurele indicaţii în legătură cu procesul de refacere fiziologică şi de anamneză. Singurele probe ştiinţifice ale regenerării şi întineririi printr-o masivă descărcare electrică. Asta înseamnă că *originea* fenomenului de mutaţie nu mai interesează. *De ce...*

Se întrerupse şi rămase câteva clipe pe gânduri. „Evident din schiţa autobiografică şi din alte însemnări grupate în mapele A, B şi C eventualul cititor va putea afla esenţialul. Dar, fără materialele colecţionate şi adnotate de profesorii Stănciulescu şi Bernard, mărturisirile mele şi-au pierdut valoarea documentară. Mai mult, aproape totalitatea însemnărilor mele se referă la consecinţele anamnezei, într-un cuvânt, la experienţele unui mutant care anticipează existenţa omului postistoric. Documentele Stănciulescu-Bernard *nu* conţineau informaţii în legătură cu aceste experienţe, dar, într-o anumită măsură, le asigurau credibilitatea. Nu pot trage decât o singură concluzie: mărturisirile mele nu se adresează unui eventual cititor dintr-un viitor apropiat, să spunem din anul 2000. Dar atunci, cui?

Un răspuns provizoriu ar putea fi acesta: în urma războaielor nucleare care vor avea loc, multe civilizaţii, începând cu cea occidentală, vor fi distruse. Fără îndoială, catastrofele vor dezlănţui un val de pesimism necunoscut până atunci în istoria omenirii, o descurajare generală. Chiar dacă nu toţi supravieţuitorii vor ceda ispitei de a se sinucide, foarte puţini vor mai avea destulă vitalitate ca să poată spera în om şi în posibilitatea unei umanităţi superioare speciei *homo sapiens.* Descoperite şi descifrate *atunci,* mărturisirile acestea ar putea contrabalansa deznădejdea şi voinţa universală de extincţie. Prin simplul fapt că exemplifică posibilităţile mentale ale unei umanităţi care va lua naştere într-un viitor îndepărtat, asemenea documente demonstrează, pentru că o anticipează, realitatea omului postistoric.

Această ipoteză presupune conservarea întregului material depus astăzi în safe. Nu-mi dau seama cum va fi asigurată această salvgardare. Dar, pe de altă parte, nu mă pot îndoi că aşa se va întâmpla. Altminteri, experienţa mea n-ar avea sens.”

Introduse paginile scrise într-un plic, îl sigilă şi plecă spre bancă. Încuind uşa, auzi telefonul sunând, şi continuă să-l audă coborând scările.

IV

Vara lui 1955 a fost neobişnuit de ploioasă şi, în Ticino, furtunile se dezlănţuiau în fiecare zi. Totuşi, nu-şi amintea să fi văzut un cer atât de negru ca în după-amiaza de 10 august. Când primele fulgere s-au încrucişat deasupra oraşului, uzina electrică a întrerupt curentul. Aproape jumătate de ceas trăsnetele au urmat unul după altul, ca şi cum ar fi fost o singură, nesfârşită explozie. De la fereastră urmărea mai ales fulgerele care cădeau, către apus, pe colinele stâncoase care se revărsau abrupte dinspre munte. Ploaia torenţială s-a potolit pe nesimţite şi, pe la 3, cerul a început să-şi piardă culoarea de păcură. Curând s-au aprins felinarele electrice şi, de la fereastră, putea vedea acum strada până la catedrală. A aşteptat să înceteze ploaia, apoi s-a coborât şi s-a îndreptat spre postul de poliţie.

— Puţin timp înainte de amiază, începu pe un ton neutru, pur informativ, două doamne au plecat, hotărâte să urce spre Trento. M-au întrebat dacă cunosc un drum care să evite serpentina. Le-am arătat direcţia, dar le-am sfătuit să amâne excursia, pentru că riscă să le apuce furtuna înainte de a ajunge la adăpostul de la Helival. Mi-au spus că sunt obişnuite cu furtunile de munte şi că, în orice caz, nu pot renunţa. În câteva zile se încheie vacanţa şi trebuie să se întoarcă.

Poliţaiul îl ascultase corect, dar fără prea mare interes.

— Nu le cunosc, continuă. Am auzit însă pe doamna în vârstă adresându-se tinerei; o cheamă Veronica. Cred că ghicesc ce s-a întâmplat. Când s-a dezlănţuit furtuna, se aflau, foarte probabil, pe şoseaua de sub peretele muntelui, la Vallino, acolo unde au căzut cele mai multe trăsnete. Eram la fereastră, şi le-am văzut, adăugă, dându-şi seama că celalt îl priveşte curios, aproape neîncrezător. Îmi închipui că s-au prăvălit multe stânci. Mi-e teamă că au fost lovite, sau îngropate sub pietre...

Ştia că nu-i va fi uşor să-l convingă.

— Aş pleca singur, într-un taxi, să le caut, reluă târziu. Dar dacă s-a întâmplat aşa cum bănuiesc, nu vom putea, numai noi doi, şoferul şi cu mine, să le scoatem de sub pietre. Am avea nevoie de târnăcoape şi lopeţi.

Totuşi, până la urmă, s-a resemnat să accepte această so-luţie. În caz de nevoie, va telefona de la primul post de ajutor şi

poliţia va trimite ambulanţe şi tot ce va trebui. Când se apropie de Vallino, cerul se limpezise, dar pe alocuri pietrele se revărsaseră în şosea şi şoferul încetini viteza.

— Nu cred că au avut timp să ajungă la adăpost. Probabil că odată ce s-a dezlănţuit furtuna, s-au refugiat într-una din spărturile peretelui.

— Unele sunt largi ca o gură de peşteră, spuse şoferul.

Au zărit-o amândoi în aceeaşi clipă. Probabil că murise de spaimă când trăsnetul căzuse la câţiva paşi de ea. Era o femeie în vârstă, cu părul cărunt, tuns scurt. Nu părea ucisă de revărsarea pietrelor, deşi un bolovan ajunsese chiar lângă ea şi-i prinsese un colţ din fustă. I se păru că aude un geamăt şi începu să cerceteze atent peretele şi stâncile din jurul lui.

— Veronica! strigă de mai multe ori, înaintând încet de-a lungul peretelui.

Auziră amândoi geamătul, apoi câteva ţipete scurte, urmate de cuvinte necunoscute, pronunţate repede, ca într-o incantaţie. Numai după ce ajunse lângă stâncă, înţelese. Căzând, stânca se oprise chiar în dreptul scorburii unde se adăpostise Veronica, astupând-o aproape în întregime. Dacă n-ar fi auzit-o gemând şi ţipând, n-ar fi bănuit că fusese îngropată acolo. Doar sus, la o înălţime de peste doi metri, se putea distinge crăpătura scorburii. Căţărându-se cu greutate, o văzu şi-i strigă numele, făcându-i semn cu mâna. Fata îl privea speriată şi fericită în acelaşi timp, apoi încercă să se ridice în picioare. Nu era rănită, dar locul era prea strâmt şi nu se putea ridica decât îndoindu-şi spatele.

— Va veni curând poliţia, îi spusese în franţuzeşte.

Apoi, pentru că fata îl privea ca şi cum nu l-ar fi înţeles, repetă propoziţia în germană şi italiană. Veronica îşi trecu de mai multe ori mâna pe obraz şi începu să-i vorbească. La început, îşi dădu seama că vorbeşte într-un dialect din India centrală, apoi distinse fraze întregi rostite în sanskrită. Plecându-se mult spre ea, îi şopti. *Shanti! Shanti!* apoi recită câteva formule canonice de benedicţiune. Fata îi zâmbi, fericită, şi înălţă palma spre el, parcă ar fi vrut să-i arate ceva. Rămase acolo, lipit de stâncă, ascultând-o, încercând la răstimpuri s-o liniştească şi s-o încurajeze prin câteva expresii familiare în sanskrită, până ce sosi ambulanţa şi camioneta cu poliţişti. Au reuşit să mişte stânca săpând o pantă sub muchea dinspre

şosea. După un ceas, fata izbuti să iasă cu ajutorul unei scări de frânghie. Dând cu ochii de poliţişti şi văzând camioneta, începu să strige speriată, şi-i apucă mâna, trăgându-se foarte aproape de el.

— A avut un şoc, explică încurcat, şi suferă, probabil, de amnezie.

— Dar ce limbă vorbeşte? întrebă cineva din grup.

— Bănuiesc un dialect indian, răspunse prudent.

Din actele de identitate s-a aflat că se numea Veronica Bühler, avea 25 de ani, era institutoare şi locuia în Liestal, în cantonul Bâle-Campagne. Tovarăşa ei, Gertrud Frank, era germană, stabilită de câţiva ani la Freiburg, funcţionară în administraţia unei edituri. Rezultatul autopsiei confirmase primele presupuneri: moartea fusese provocată de o sincopă cardiacă.

Cum era singurul care se putea înţelege cu Veronica, singurul în prezenţa căruia era liniştită, petrecea mult timp la clinică. Aducea un magnetofon, pe care avea grijă să-l camufleze, înregistra câteva ore pe zi, mai ales atunci când vorbea despre ea. Afirma că se numeşte Rupini, fiica lui Nagabhata din casta kshatria, descendent dintr-una din primele familii din Magadha convertite la budism. Înainte de a împlini 12 ani, hotărâse, cu consimţământul părinţilor, să-şi consacre viaţa studiului Abhidharmei şi fusese acceptată într-o comunitate de *Ihikuni*. Învăţase gramatica sanskrită, logica şi metafizica mahayana. Faptul că memorizase peste 50.000 de *sutra* îi crease un prestigiu de care aflaseră nu numai instructorii şi studenţii faimoasei universităţi din Nalanda, dar mai mulţi maeştri, asceţi şi contemplativi. Când împlinise 40 de ani, devenise discipola faimosului filozof Chandrakirti. Petrecea mai multe luni pe an într-o peşteră, meditând şi transcriind operele maestrului ei. Acolo se afla când, dezlănţuindu-se o furtună, auzi trăsnetul căzând deasupra, în munte, apoi mai multe stânci se desprinseră şi, revărsându-se ca un râu de pietre, astupară gura peşterii. Încercase zadarnic să iasă. Apoi se trezi şi-l văzu, sus, pe stâncă, făcându-i semn cu mâna şi vorbindu-i într-o limbă necunoscută.

Nu era sigur că o înţelesese întotdeauna, şi chiar ceea ce ştia că înţelesese păstră în bună parte pentru el. Doctorilor le spusese că tânăra crede că trăieşte în India centrală, acum

douăsprezece secole, şi afirmă că este o sihastră budistă. Datorită sedativelor dormea o bună parte din timp. Veniseră s-o examineze mai mulţi medici şi psihologi din Zürich, Basel şi Geneva. Cum se aştepta, ziarele publicau în fiecare zi articole, şi numărul corespondenţilor străini care dădeau târcoale clinicii şi luau interviuri doctorilor creştea neîncetat. Din fericire, soluţia la care se gândise de la început era pe cale să fie acceptată. Încă de a doua zi, după ce ascultase banda de magnetofon cu mărturiile ei biografice, trimise o lungă telegramă Institutului Oriental din Roma. Apoi, a treia zi, la ora precizată în telegramă, trimisese prin telefon anumite mărturisiri autobiografice. Informase în acelaşi timp pe unul din colaboratorii cei mai apropiaţi ai lui C. G. Jung. Două zile în urmă, au venit de la Roma profesorul Tucci, însoţit de un asistent al institutului. Pentru întâia oară, Rupini a putut discuta îndelung, în sanskrită, despre filozofia Madhyamika şi mai ales despre maestrul ei, Chandrakirti. Toate convorbirile erau înregistrate, şi asistentul traducea unele pasaje în englezeşte, pentru informaţia doctorilor şi gazetarilor. Discuţia devenea delicată de câte ori Rupini întreba ce i s-a întâmplat exact, unde se află, de ce nimeni nu o înţelege, deşi încercase, în afară de sanskrită, câteva dialecte indiene.

— Ce-i spuneţi? îl întrebase într-o seară pe profesor.

— Evident, încep întotdeauna prin a-i aminti de maya, marea vrăjitoare, iluzia cosmică. Nu e propriu-zis un vis, îi spun, dar participă la natura iluzorie a visului pentru că e vorba de viitor, deci de timp; or, Timpul e prin excelenţă ireal... Nu cred că am convins-o. Dar, din fericire, este pasionată de logică şi dialectică, şi mai ales asta discutăm...

Îndată ce a sugerat o călătorie în India, mai precis în provincia Uttar Pradesh, unde s-ar fi găsit peştera în care meditase Rupini, profesorul Tucci a fost de acord ca Institutul Oriental să patroneze această expediţie. Datorită intervenţiei lui Jung, cheltuielile erau acoperite de o fundaţie americană. Când s-a aflat de acest proiect, mai multe ziare s-au oferit să suporte toate spezele expediţiei cu condiţia de a avea exclusivitatea reportajului. Era aproape imposibil să se evite publicitatea, mai ales că trebuia obţinut consimţământul direcţiei clinicii, al guvernului indian şi al familiei Veronicăi Bühler. Dar cercetările făcute la Liestal nu dăduseră niciun rezultat. Veronica se

instalase în oraş doar de câţiva ani. Prietenii şi colegii nu ştiau nimic despre familia ei. S-a aflat totuşi că se născuse în Egipt, că părinţii au divorţat când ea avea 5 ani; tatăl, rămas în Egipt, se recăsătorise şi nu mai dăduse semn de viaţă, iar mama, cu care Veronica nu se înţelesese niciodată prea bine, se stabilise în Statele Unite, dar nu i se cunoştea adresa.

În cele din urmă, direcţia clinicii a permis călătoria în India, cu condiţia ca pacienta să fie însoţită de unul din doctorii care se ocupaseră de ea şi de o infirmieră. Era, fireşte, înţeles că va fi adormită înainte de a părăsi clinica şi îşi va continua somnul până în apropiere de Gorakhpur.

De la Bombay, un avion militar i-a transportat la Gorakhpur. Acolo îi aşteptau şase maşini încărcate cu ziarişti, tehnicieni şi o camionetă a televiziunii indiene. Au urcat spre frontiera Nepalului până în regiunea unde, după indicaţiile date de Rupini, s-ar fi aflat peştera în care obişnuia să mediteze. Din fericire, în afară de el, un pandit din Uttar Pradesh, cunoscător al filozofiei Madaryamika, se afla la căpătâiul ei când s-a deşteptat. La insistenţa doctorului, toţi ceilalţi se camuflaseră printre arbori la vreo zece metri în urmă. Ca şi cum l-ar fi recunoscut, se adresă ameninţător panditului; îi puse câteva întrebări, dar nu aşteptă răspunsul. Porni repede pe una din poteci, privind drept înainte, repetând benedicţiunile ei favorite, pe care le rostise de atâtea ori în clinică. După vreo douăzeci de minute de urcuş, începu să alerge, gâfâind. Arăta cu braţul întins muchea unei stânci, rezemată leneş de peretele muntelui.

— Asta e! strigă.

Apoi, lipindu-şi amândouă braţele de piatră, începu să se caţere cu o nebănuită agilitate. Când ajunse sus, smulse cu putere un arbust pipernicit, curăţă locul de muşchi şi crengi uscate, descoperi o spărtură şi, tremurând, îşi apropie obrazul de piatră şi privi înlăuntru. Rămase apoi nemişcată.

— A leşinat! exclamă de jos cineva, câteva clipe înainte ca el s-o ajungă.

— Aşa e, a leşinat! spuse ridicându-i încet capul.

Cu greutate, au coborât, lăsând loc echipei de tehnicieni. Au dus-o pe o brancardă până la automobil. Era încă leşinată, şi maşina se depărtase cu vreo zece kilometri, când s-a auzit explodând prima încărcătură cu dinamită. În mai puţin de o

jumătate de ceas au reuşit să coboare pe o scară de frânghie. La lumina lanternei electrice au văzut scheletul; era încârcit, ca şi cum moartea ar fi surprins-o într-o poziţie de meditaţie yogică. Alături pe pietriş, o oală de lut, două talere de lemn şi câteva manuscrise; de-abia când le-au atins cu mâna şi-au dat seama că se făcuseră de mult pulbere.

Infirmiera îl opri în faţa uşii.

— S-a deşteptat, spuse. Dar nu deschide ochii. Îi e teamă... Se apropie de ea şi îi puse mâna pe frunte.

— Veronica! şopti.

Deschise brusc ochii şi, recunoscându-l, faţa i se lumină, aşa cum nu i-o văzuse niciodată până atunci. Apucându-i mâna, încercă să se ridice.

— Dumneata eşti? exclamă. Pe dumneata te cunosc; te-am întrebat azi-dimineaţă pe drum... Dar unde e Gertrude? Unde e? repetă privindu-l adânc în ochi.

Ştiuse de la început, ca toţi ceilalţi din grup, de altfel, că va fi imposibil de evitat publicitatea. Televiziunea indiană înregistrase scenele cele mai dramatice, şi zecile de milioane de spectatori, care o ascultaseră vorbind în sanskrită şi un dialect himalayan, au văzut-o la sfârşitul reportajului declarând, într-o englezească timidă, că se numeşte Veronica Bühler şi cunoaşte bine numai germana şi franceza; declarând de asemenea că n-a încercat niciodată să înveţe vreo limbă orientală şi, în afară de câteva cărţi de popularizare, nu citise nimic despre India şi cultura indiană. Cum era de aşteptat, tocmai faptul acesta pasionase publicul indian şi, douăzeci şi patru de ceasuri în urmă, întreaga opinie mondială. Pentru imensa majoritate a intelectualilor indieni nu se putea găsi o mai clară demonstraţie a doctrinei transmigrării sufletului: într-o existenţă anterioară, Veronica Bühler fusese Rupini.

— Dar eu nu cred în metempsihoză, şoptise speriată, într-o seară, apucându-l de mână. N-am fost eu! Poate am fost posedată de un alt spirit, adăugă căutându-i privirile.

Şi pentru că nu ştia ce să-i răspundă, şi şovăia, mângâindu-i mâna, Veronica îşi plecă obosită capul.

— Mi-e teamă că am să înnebunesc, spuse.

Erau găzduiţi într-unul din cele mai luxoase hoteluri din Delhi, oaspeţii guvernului indian. Ca să se evite fotografii, gazetarii şi

îndrăzneala curioşilor, grupul întreg lua masa într-o sufragerie rezervată exclusiv lor, şi bine păzită. În fiecare zi vizitau muzee sau instituţii şi întâlneau mari personalităţi. Erau transportaţi în mai multe limuzine, încadrate de motociclişti. Altminteri, nu îndrăzneau să-şi părăsească etajul. Nu îndrăzneau nici măcar să se plimbe pe coridoare. Împreună cu doctorul şi infirmiera, încercaseră o dată, târziu după miezul nopţii, să coboare, sperând să se îmbarce într-un taxi, şi depărtându-se de hotel, să se plimbe pe străzi. Dar o ceată întreagă îi aştepta la ieşire. Au fost siliţi să se întoarcă, fugind, sub protecţia poliţiştilor.

— Mi-e teamă că am să înnebunesc, repetă din nou când ieşi din ascensor.

A doua zi reuşi să stea de vorbă cu un gazetar american care încercase zadarnic să-i însoţească la Gorakhpur. Îi făgădui, în exclusivitate, un lung interviu şi alte materiale inedite dacă vor fi transportaţi, incognito, într-o insulă din Mediterana, unde să poată rămâne ascunşi, numai ei doi, câteva luni.

— Până ce va trece ciclonul televiziunilor şi al rotativelor, adăugă. În mai puţin de un an, lucrurile se vor uita, şi ne vom putea reîntoarce fiecare la treburile noastre...

Două săptămâni în urmă, erau instalaţi într-o vilă clădită după război, pe o colină, la câţiva kilometri de La Velette. Dar pregătirea şi înregistrarea interviului se prelungea mai mult decât se aşteptase. Veronica începuse să dea semne de nerăbdare.

— Vorbim atâta, şi despre atâtea lucruri, iar eu nu înţeleg esenţialul: transmigrarea sufletului...

— Am să-ţi explic când o să rămânem singuri.

Îl privi cu o neaşteptată căldură.

— O să rămânem vreodată singuri? şopti.

La Delhi îi spusese într-o seară:

— Când am deschis ochii şi te-am văzut, şi mi-ai spus de Gertrud, mi-am dat seama că mă gândesc la două lucruri deodată, îmi spuneam că, deşi, foarte probabil, îmi trăiesc amândoi părinţii, fără Gertrud am rămas orfană... Şi tot atunci, în aceeaşi clipă, gândeam: dacă aş avea cinci, şase ani mai mult, şi m-ai cere în căsătorie aş accepta...

— Am optzeci şi şapte de ani, spuse în glumă, zâmbind.

Atunci o văzuse râzând pentru prima oară.

— Mai mult decât aş avea dacă aş adăuga şi anii pe care-i împlinise Rupini. Dar, ţi-am spus, eu nu cred. Nu pot să cred...

— Într-un anumit sens, ai dreptate. Dar, repet, numai într-un *anumit sens.* O să discutăm problema asta mai târziu...

Evitase să o discute în interviu; se mulţumise să citeze concepţiile clasice indiene, de la Upanishade la Gautama Buddha, referindu-se de asemenea la câteva interpretări contemporane, mai ales la comentariile lui Tucci. Reuşise să-şi păstreze anonimatul; era un tânăr orientalist, care se împrietenise de curând cu Veronica. Reuşise mai ales să-şi păstreze aceeaşi figură pe care începuse s-o construiască în august, cu părul adunat pe frunte, cu o mustaţă blondă, groasă acoperindu-i buza de sus.

În seara când rămăseseră singuri pe terasă, Veronica îşi apropiase *chaise longue*-ul de al lui.

— Acum, lămureşte-mă... Dar, înainte de toate, explică-mi *cum ai ştiut...*

— Am să încep de foarte departe, spuse.

De-abia într-o seară, la începutul lui octombrie, înţelese. Şedeau unul lângă altul pe canapeaua din *hall,* urmărind peste balustrada terasei luminile portului. I se păru că Veronica îl priveşte curios.

— Vrei să-mi spui ceva şi nu îndrăzneşti. Ce e?

— Mă gândeam: văzându-ne tot timpul împreună, şi locuind în aceeaşi casă, oamenii ar putea crede că ne iubim...

Îi căută mâna şi i-o strânse încet în mâinile lui.

— Dar aşa este, Veronica. Ne iubim, dormim în aceeaşi cameră, în acelaşi pat...

— E adevărat? îl întrebă în şoaptă.

Apoi suspină, îşi plecă fruntea pe umărul lui şi închise ochii. Câteva clipe în urmă se ridică brusc şi, privindu-l ca şi cum nu l-ar fi recunoscut, începu să vorbească într-o limbă stranie, cum nu mai auzise până atunci. „Aşadar, *asta era*! îşi spuse. De aceea a trebuit s-o întâlnesc. De aceea s-au întâmplat toate câte s-au întâmplat...” Încet, fără grabă, ca să n-o sperie, se îndreptă spre birou şi aduse magnetofonul. Continua să vorbească, din ce în ce mai repede, privindu-şi mâinile; apoi îşi apropie ceasul-brăţară de urechi şi începu să asculte, surprinsă şi fericită în acelaşi timp. Faţa i se lumină, ca şi cum ar fi fost gata să râdă. Dar, pe neaşteptate, tresări speriată, scânci de

mai multe ori şi începu să-şi frece ochii. Se îndrepta somnoroasă, ameţită, spre canapea şi când o văzu că se clatină, o prinse în braţe. O purtă în odaia alăturată şi o întinse în pat, acoperind-o cu un şal.

Se trezi după miezul nopţii.

— M-am speriat! şopti. Am visat urât.

— Ce-ai visat?

— Nu vreau să mai mi-aduc aminte! Mi-e teamă să nu mă sperii din nou. Eram undeva, lângă un fluviu mare, şi cineva necunoscut, cu un cap ca o mască de câine, s-a îndreptat spre mine... Avea în mână... Nu vreau să-mi amintesc, repetă întinzând braţele ca să-l cuprindă.

Din acea noapte n-o mai lăsă singură; îi era teamă să nu se repete, prin surprindere, criza paramediumnică. Din fericire, grădinarul şi cele două tinere malteze care se îngrijeau de casă dispăreau îndată după cină.

— Mai povesteşte-mi, îl îndemna în fiecare seară, îndată ce rămâneau singuri. Explică-mi!... Uneori îmi pare rău că nu-mi amintesc nimic din toate câte ştia Rupini...

Într-o dimineaţă, întorcându-se din grădină, îl întrebă pe neaşteptate:

— Nu ţi s-a părut curios că ne aşteptau acolo, lângă gard? Parcă ne-ar fi spionat...

— N-am observat nimic, răspunse. Unde erau? Şovăi câteva clipe, evitându-i privirile.

— Erau acolo, lângă poartă, parcă ne-ar fi spionat. Doi bărbaţi, îmbrăcaţi curios. Dar poate mă înşel, adăugă, ducându-şi mâna la frunte. Poate nu erau la poarta noastră...

Îi luă braţul şi-o trase încet după el.

— Mi-e teamă că ai rămas prea mult cu capul în soare, îi spuse ajutând-o să se întindă pe canapea.

„A trecut o săptămână, îşi spuse; deci, acesta e ritmul: hebdomadar. Ceea ce înseamnă că totul ar putea dura o lună. Dar ce se va întâmpla apoi cu noi?...”

Când fu sigur că doarme profund, trecu în vârful picioarelor în birou şi se întoarse cu magnetofonul. Câtva timp nu se auzeau decât mierlele şi respiraţia ei uşor agitată. Apoi figura întreagă îi fu luminată de un mare zâmbet. Rosti, foarte încet, câteva cuvinte, urmate de o tăcere concentrată, anxioasă, parcă ar fi aşteptat un răspuns care întârzia sau pe care nu mai reuşea să-l

audă. Începu apoi să vorbească, lin, ca şi cum ar fi vorbit singură, repetând anumite cuvinte de mai multe ori, cu intonaţii diferite, dar pătrunse toate de o mare tristeţe. Când văzu cele dintâi lacrimi prelingându-se timide pe obraz, închise magnetofonul şi îl împinse sub canapea. Apoi, cu mare grijă, îi mângâie mâna şi începu să-i şteargă lacrimile. Târziu, o purtă în braţe în dormitor. Rămase lângă ea până ce se deşteptă. Dând cu ochii de el, îi apucă mâna şi i-o strânse emoţionată.

— Am visat, spuse. Era un vis foarte frumos, dar foarte trist. Era aşa, cu doi tineri ca noi, care se iubeau, şi totuşi n-au putut rămâne împreună. Nu înţeleg de ce, dar n-au avut voie să rămână împreună...

Nu se înşelase: ritmul era într-adevăr hebdomadar, deşi extazele paramediumnice (cum se hotărâse să le numească) aveau loc la ore diferite. „Materiale pentru istoria documentară a limbajului, îşi spuse clasând cele patru casete. După egipteană şi ugaritică, a urmat o mostră de, probabil, protoelamită şi una de sumeriană. Coborâm tot mai adânc în trecut... Documente pentru Arcă, adăugă, zâmbind. Ce n-ar da lingviştii dacă le-ar putea studia *acum.* Dar până unde vom ajunge? Până la protolimbajele nearticulate?... Şi apoi?...

La jumătatea lui decembrie avu cea mai stranie experienţă. Din fericire, era puţin înainte de miezul nopţii, încă nu adormiseră. Veronica izbucni într-o serie de ţipete guturale, preumane, care-l exasperară şi-l umiliră totodată; i se părea că o asemenea regresiune în animalitate nu ar fi trebuit încercată decât cu voluntari, nu cu un subiect inconştient. Dar, după câteva clipe, au urmat grupuri de foneme clare, vocalice, de o infinită varietate, întrerupte la răstimpuri de scurte explozii labiale, aşa cum nu-şi închipuise că mai pot fi reproduse de un european. După o jumătate de ceas, Veronica adormi, suspinând. „Mai departe nu cred că au să meargă”, îşi spuse închizând magnetofonul. Apoi aşteptă. Voia să fie treaz, lângă ea, când se va deştepta. Se culcă târziu, către dimineaţă.

Când s-a deşteptat, puţin timp înainte de 8, Veronica dormea încă şi nu s-a îndurat s-o trezească. A dormit până aproape de 11. Aflând că este atât de târziu, a sărit speriată din pat.

— Ce s-a întâmplat cu mine? întrebă.

— Nimic. Erai, probabil, foarte obosită. Şi poate ai visat urât...

— Nu. N-am visat nimic. În orice caz, nu-mi amintesc nimic.

Au hotărât să petreacă ajunul de Crăciun şi noaptea de revelion într-un celebru restaurant din La Valette. Veronica rezervase masa sub numele de Monsieur et Madame Gerald Verneuil. Ea găsise numele, şi tot ea alese costumele pentru revelion.

— Nu cred că riscăm să fim recunoscuţi, îi spuse. Chiar dacă, astă-toamnă, fotografiile noastre vor fi apărut pe prima pagină a tuturor magazinelor ilustrate.

— Poţi fi sigură că au apărut, o întrerupse, şi poate mai apar încă...

Începu să râdă, oarecum intimidată şi totuşi fericită.

— Mi-ar plăcea să le văd şi eu. Fotografiile din magazinele ilustrate, vreau să spun. Mi-ar plăcea să am câteva, ca amintire. Dar poate că e prea riscant să le căutăm, adăugă.

— Am să le caut eu...

Dar deşi cercetă multe chioşcuri şi librării, nu găsi decât un singur magazin ilustrat, italian, cu trei fotografii ale Veronicăi, toate din India.

— Parcă eram mai tânără şi mai frumoasă atunci, acum trei luni, spuse.

Puţine săptămâni în urmă, îşi dădu seama că Veronica avea dreptate. De câtva timp, nu mai arăta atât de tânără. „Documentele pentru Arcă sunt de vină, îşi spuse. Extazele paramediumnice au epuizat-o."

— Mă simt mereu obosită, îi mărturisise într-o dimineaţă, şi nu înţeleg de ce. Nu fac absolut nimic şi totuşi mă simt obosită.

La începutul lui februarie a reuşit s-o convingă să consulte un doctor din La Valette. Au aşteptat, apoi, neliniştiţi, rezultatele numeroaselor analize.

— Doamna nu suferă de nimic, de absolut nimic, i-a asigurat doctorul când au rămas singuri. Am să-i prescriu totuşi o serie de injecţii, cu fortifiante... Poate să fie şi nervozitatea care precedă, la anumite femei, criza climacterică.

— Ce vârstă socotiţi că are?

Doctorul roşi şi îşi frecă încurcat mâinile. Apoi ridică din umeri.

— În jur de patruzeci, spuse târziu, evitându-i privirile.

— Şi, totuşi, vă asigur că nu v-a minţit când v-a spus că n-a împlinit încă douăzeci şi şase de ani.

Efectul injecţiilor se lăsa aşteptat. În fiecare zi se simţea tot mai obosită; adesea, după ce se privise în oglindă, o surprindea plângând. O dată, în timp ce se îndrepta spre parc, auzi paşi repezi în urma lui şi întoarse capul.

— *Professore,* îi şopti speriată bucătăreasa, *la Signora ha il malocchio!* „Trebuia să fi înţeles asta de la început, îşi spuse. Ne-am făcut amândoi datoria, şi acum trebuie să ne despărţim. Şi cum nu se putea găsi un argument mai convingător în afară de un accident mortal sau de o sinucidere, a fost ales acesta: un proces de senescenţă galopantă."

N-a îndrăznit totuşi să-i spună decât în dimineaţa când i-a arătat părul: încărunţise peste noapte. Plângea, rezemată de perete, cu faţa ascunsă în palme. A îngenuncheat lângă ea.

— Veronica, a început, eu sunt de vină. Ascultă-mă, şi nu mă întrerupe. Dacă voi mai rămâne alături de tine până la toamnă ai să te stingi!... Nu pot să-ţi spun mai mult, nu am dreptul, dar te asigur că, în realitate, *n-ai îmbătrânit!* Îndată ce voi dispărea din viaţa ta, îţi vei regăsi tinereţea şi frumuseţea...

Veronica îi căută speriată mâna, o prinse între mâinile ei, începu să i-o sărute.

— Nu mă părăsi, şopti.

— Ascultă-mă! Te implor, ascultă-mă încă două, trei minute. Am fost ursit să pierd tot ce iubesc. Dar prefer să te pierd tânără şi frumoasă, aşa cum erai, şi ai să fii din nou, fără mine, decât să te văd stingându-te în braţele mele... Ascultă-mă! Am să plec, şi dacă trei, patru luni după plecarea mea, nu te vei regăsi aşa cum erai astă-toamnă, mă întorc, îndată ce primesc telegrama ta, mă întorc. Te rog doar atât: aşteaptă trei, patru luni departe de mine...

A doua zi, într-o lungă scrisoare, i-a explicat de ce nu mai avea dreptul să rămână lângă ea îndată ce-şi va regăsi tinereţea. Şi pentru că Veronica părea că începuse să se lase convinsă să încerce această experienţă, au hotărât să părăsească vila. Ea va petrece primele săptămâni într-o casă de odihnă a călugăriţelor, şi el va lua avionul spre Geneva.

După trei luni primi telegrama: „Ai avut dreptate. Te voi iubi toată viaţa. Veronica." „Ai să fii fericită. Adio." În aceeaşi săptămână plecă în Irlanda.

Fără mustaţa blondă şi fără acel breton care îl făcea să semene cu anumiţi poeţi din amurgul romantismului, nu-i era teamă că va fi recunoscut de cineva. De altfel, după întoarcerea din Malta, frecventa alte medii, în primul rând lingvişti şi critici literari. Uneori, în cursul discuţiei, venea vorba despre cazul Veronica-Rupini; după întrebările pe care le punea, se înţelegea repede cât era de puţin, şi greşit, informat. În vara lui 1956 acceptă să colaboreze la un album documentar James Joyce. Acceptă pentru că proiectul îi îngăduia să viziteze Dublinul, unul din puţinele oraşe pe care voia să-l cunoască. Revenise deatunci în fiecare an, în preajma Crăciunului sau la începutul verii.

De-abia în a cincea călătorie, în iunie 1960, îl întâlni pe Colomban. Îl întâlni într-o seară, intrând întâmplător într-un *pub* din spatele străzii O'Connell. De cum îl văzu, Colomban se îndreptă spre el, îi apucă mâna între mâinile lui şi i-o strânse cu căldură. Apoi îl invită la masa lui.

— De când vă aştept! exclamă patetic, aproape teatral. E a cincea oară când vin special aici, ca să vă întâlnesc.

Era un bărbat fără vârstă, pistruiat, pe jumătate chel, cu favoriţii de culoarea cuprului, contrastând cu paloarea blondă a părului.

— Dacă v-aş spune că vă cunosc, că ştiu *foarte bine* cine sunteţi, n-o să mă credeţi. Aşa că nu spun nimic... Dar cum şi eu sunt probabil condamnat să ajung centenar, vreau să vă întreb doar atât? *Ce facem cu Timpul?* Mă explic imediat...

Continua să-l privească în tăcere, zâmbind, când Colomban se ridică brusc de la masă.

— Sau, mai bine, să-l întrebăm pe Stephen, adăugă îndreptându-se spre tejghea.

Se întoarse cu un tânăr slab şi neglijent îmbrăcat. Îi strânse timid mâna, apoi se aşeză pe scaun, în faţa lui.

— Trebuie să-i iertaţi micile lui manii, i se adresă tânărul rostind rar cuvintele. Îmi cere mereu să declam – crede, poate, că am o dicţiune mai bună – să declam: *Ce facem cu Timpul?* Marea lui descoperire ar fi aceasta: că întrebarea: „Ce facem cu Timpul?” exprimă suprema ambiguitate a condiţiei umane. Căci, pe de altă parte, oamenii – *toţi oamenii*! – vor să trăiască mult, să treacă, dacă s-ar putea, de suta de ani; dar în imensa lor majoritate, îndată ce-au ajuns la 60-65 de ani şi ies la pensie,

adică devin *liberi să facă ce vor,* oamenii se plictisesc: descoperă că n-au ce face cu timpul liber. Iar pe de altă parte, pe măsură ce omul înaintează în vârstă, timpul interior îşi accelerează ritmul, astfel că acei, foarte puţini, care *ar şti* ce să facă cu timpul liber, *nu izbutesc* să facă mare lucru... În sfârşit, la asta se mai adaugă...

Colomban îl întrerupse punându-i mâna pe braţ.

— Destul pentru azi. Altădată o spuneai mai bine şi mai convingător. Apoi, întorcându-se spre el, adăugă: O să revenim la problema Timpului. Deocamdată am să vă întreb dacă v-a căzut cumva sub ochi acest articol.

Îi întinse o pagină dintr-un magazin american. „Vorbea uneori de o nouă calitate a vieţii insistând că poate fi, şi *trebuie* să fie, descoperită de fiecare din noi. În chiar momentul când se deştepta, descoperea o mare bucurie, pe care nu ştia cum s-o descrie; era, fără îndoială, bucuria de a se simţi viu, întreg şi sănătos, dar era mai mult: bucuria că existau alţi oameni, că există anotimpuri şi că nicio zi nu seamănă cu alta, bucuria că poate vedea animale şi flori, că poate mângâia arborii. Pe stradă, chiar fără să-şi întoarcă privirile în jurul lui, simţea că face parte dintr-o imensă comunitate, că este o parte a lumii. Chiar lucrurile urâte – un loc viran plin cu gunoaie şi fierărie veche – erau, într-un fel misterios, parcă iluminate de o iridescenţă interioară.”

— Foarte interesant, spuse ajungând la capătul coloanei. Dar trebuie să existe şi o urmare.

— Desigur că există. E un articol întreg, destul de lung. E intitulat: *Tânărul de 70 de ani,* şi e semnat de Linda Gray.

Nu încercă să-şi ascundă surpriza.

— Nu ştiam că a început să scrie, spuse zâmbind.

— Scrie mai demult, şi scrie foarte bine, continuă Colomban. Dar voiam să fiu sigur că am înţeles bine: longevitatea devine suportabilă, şi chiar interesantă, *numai* dacă a fost descoperită în prealabil tehnica beatitudinilor simple...

— Nu cred că e vorba de o tehnică, îl întrerupse zâmbind.

— Cu tot respectul, trebuie să vă contrazic. Cunoaşteţi alte exemple de centenari sau cvasi-centenari care să trăiască beatitudinile descrise de Linda Gray, în afară de solitarii taoişti, sau maeştrii Zen, sau anumiţi yogini şi anumiţi călugări creştini?

Adică, într-un cuvânt, practicanţi ai diferitelor discipline spirituale?

— Se cunosc destule exemple. Fireşte, majoritatea sunt ţărani, ciobani, pescari, cum li se spune: oameni simpli. Nu dispun de o tehnică propriu-zisă. Dar, evident, practică o anumită disciplină spirituală: rugăciunea, meditaţia...

Se întrerupse brusc, văzând oprindu-se la masa lor un bărbat în vârstă, cu desăvârşire chel, fumând dintr-un ţigaret lung de chihlimbar.

— E inutil să discutaţi, spuse adresându-se lui Colomban. Şi într-un caz şi în celălalt problema e aceeaşi: fără acea nouă calitate a vieţii de care vorbeşte Linda Gray, longevitatea e o povară, şi poate fi chiar un blestem. Şi atunci, în acest caz *noi ce ne facem?*

— E doctorul Griffith, îl prezintă Colomban. A fost şi el acolo, cu noi, când s-a întâmplat...

Se întrerupse şi-i căută privirile.

— Poate că ar fi bine să-l lămurim, să-i explicăm de ce este vorba.

Doctorul se aşeză şi continua să fumeze concentrat, cu ochii aţintiţi asupra unei cromolitografii îngălbenite.

— Povesteşte-i, rosti târziu. Dar începe cu esenţialul. Esenţialul fiind, preciza, nu biografia lui Bran, ci semnificaţia centenarului...

Colomban ridică amândouă braţele în sus, ca şi cum ar fi vrut să-l întrerupă şi să-l aclame în acelaşi timp:

— Dacă mai adaugi un cuvânt, doctore, va trebui să încep cu sfârşitul. Apoi se întoarse spre el şi-l privi, i se păru, oarecum provocator. Deşi aveţi reputaţia de a fi omniscient, sunt sigur că nu ştiţi nimic despre Sean Bran. Chiar aici, în Dublin, puţini îşi mai amintesc de el. Era poet, şi totodată magician şi revoluţionar, mai degrabă iredentist. A murit în 1825, iar treizeci de ani mai târziu, în iunie 1855, admiratorii – avea, pe atunci, încă destui admiratori – au inaugurat, într-un *square,* un monument în onoarea lui: un bust mediocru, având drept soclu o rocă marină. În aceeaşi zi au sădit un stejar, la vreo trei metri în spatele statuii.

— Era 23 iunie 1855, preciză doctorul Griffith.

— Exact. Iar acum cinci ani, noi, ultimii admiratori *ai poetului* şi *magicianului* Sean Bran, am organizat o ceremonie în *square-*

ul care îi poartă numele. Speram că, cu acest prilej, Bran va deveni actual. Ne făceam iluzii, căci, cei puţini care îi mai preţuiesc astăzi poeziile nu se împacă deloc cu ideile şi practicile lui magice; iar activiştii politici, cei care-i admiră iredentismul...

— Ai uitat esenţialul, îl întrerupse doctorul. L-ai uitat pe James Joyce.

— Este foarte important, spuse Stephens.

— E adevărat, recunoscu Colomban. Dacă speranţele pe care le legaserăm de *Finnegans Wake* s-ar fi împlinit, Sean Bran ar fi fost astăzi un nume celebru. Căci, după cum ştiţi, adăugă căutându-i din nou privirile, tot ce atinge viaţa sau opera Marelui Om e ursit celebrităţii. O tradiţie orală, a cărei origine n-am izbutit s-o identificăm, pretinde că Joyce ar fi făcut în *Finnegans Wake* o seamă de aluzii la estetica şi mai ales la *concepţiile magice* ale lui Bran. Aceeaşi tradiţie afirmă că James Joyce ar fi refuzat să precizeze mai mult, să indice contextul sau măcar paginile unde s-ar găsi acele aluzii. Ani şi ani de zile câţiva dintre noi s-au străduit să le descopere. Deocamdată, fără rezultat. Dacă tradiţia e autentică, eventualele aluzii zac ocultate în acele o sută optzeci şi nouă de pagini din *Finnegans Wake,* care aşteaptă încă să fie descifrate...

— Numai după ce-am fost nevoiţi să recunoaştem acest eşec, îl întrerupse doctorul Griffith, am hotărât celebrarea centenarului. Poate că am făcut greşeala să alegem nu o comemorare de natură biografică *ci centenarul unei statui.*

— În orice caz, continuă Colomban, de cum ne-am adunat în *square,* am ghicit că ne aşteaptă un iremediabil fiasco. Dimineaţa fusese fierbinte...

— Era în ziua de 23 iunie, preciză doctorul Griffith.

— ...fierbinte, repetă Colomban, şi acum, la începutul după-amiezii, cerul era ca de plumb. Chiar cei câţiva gazetari care ne făgăduiseră sprijinul n-au îndrăznit să rămână. Puţinii spectatori au început să plece îndată ce s-au auzit primele tunete şi au căzut primele picături de ploaie. Când s-a dezlănţuit furtuna, rămăseserăm doar noi, cei şase, care luaserăm iniţiativa comemorării...

Doctorul se ridică brusc de la masă.

— Cred că e timpul să ne îndreptăm spre *square,* spuse. Nu e departe.

— Totuşi, dacă întâlnim un taxi, îl luăm, adăugă Colomban.

L-am găsit înainte de a ajunge la capătul străzii.

— Deci, rămăsesem numai noi şase, continuă Colomban. Şi pentru că ploua cu găleata, ne-am refugiat sub stejar...

— Şi, evident, la un moment dat, îl întrerupse zâmbind, la un moment dat...

— Da. La un moment dat, când, de altfel, nu ne mai aşteptam, căci socoteam furtuna aproape trecută, şi ne întrebam dacă în cinci, zece minute vom citi discursurile pe care le aveam în buzunar, sau vom aştepta să se însenineze, cu speranţa că măcar o parte din invitaţi se vor întoarce…

— Da, îl întrerupse doctorul Griffith, la un moment dat trăsnetul a căzut chiar pe stejar, aprinzându-l de sus până jos.

— Dar niciunul dintre noi, cei şase, n-a fost atins, continuă Stephens. Eu am simţit doar o mare căldură, o fierbinţeală, căci se aprinsese...

— Şi totuşi n-a ars pe de-a-ntregul, reluă Colomban. Căci, după cum vedeţi, adăugă după ce plăti şoferului şi coborî din taxi, a mai rămas o parte din trunchi…

Au înaintat câţiva paşi şi s-au oprit în faţa grilajului care împrejmuia monumentul. Nu era iluminat, dar la lumina felinarelor din *square* se vedea destul de bine. Roca era impresionantă, aşa cum se înălţa, pieziş, din pământ, şi bustul căpătase o nobilă patină, aproape melancolică. În spate se profila trunchiul gros şi mutilat al stejarului. Se distingeau încă mari porţiuni, carbonizate, alături de câteva timide ramuri verzi.

— Dar cum de l-au lăsat aşa? întrebă turburat. Cum de nu l-au smuls şi n-au plantat un altul?

Colomban izbucni într-un râs scurt, ironic, şi începu să-şi frece nervos favoriţii.

— Deocamdată, municipiul îl consideră şi pe el, stejarul vreau să spun, îl consideră monument istoric. Sean Bran n-a devenit popular, dar povestea asta, povestea stejarului trăsnit *exact î*n ziua când împlinea 100 de ani, s-a aflat peste tot...

Înaintau agale în jurul grilajului.

— Înţelegeţi acum, reluă Colomban, de ce ne interesează problema Timpului. Se spune, eu sunt convins că e adevărat – tatăl meu a cunoscut mai multe cazuri – se spune că cei care, adăpostiţi sub un arbore, scapă teferi când arborele e trăsnit, sunt ursiţi să trăiască o sută de ani…

— N-am ştiut până acum că există o asemenea credinţă, spuse. Dar mi se pare logică.

Era atât de impresionant spectacolul, roca marină privită din spate, cu acel trunchi de trei metri, cojit, carbonizat şi păstrând totuşi câteva ramuri vii, încât ceru voie să se întoarcă şi să-l mai privească o dată.

— Ce e mai curios, începu târziu doctorul, când ajunseră din nou în faţa statuii, curios şi trist totodată, este faptul că poliţia a descoperit a doua zi o încărcătură de dinamită ascunsă sub soclu. Dacă n-ar fi fost ploaia, ar fi explodat în timpul discursurilor şi ar fi distrus statuia sau, în orice caz, ar fi mutilat-o.

Îl ascultă turburat şi se opri din mers, căutându-i privirile.

— Dar de ce? întrebă coborând glasul. Cine ar fi putut avea interesul să distrugă un monument istoric?

Doctorul Griffith şi Colomban se priviră o clipă, zâmbind cu înţeles.

— Mulţi, răspunse Stephens. Mai întâi, iredentiştii, indignaţi că revoluţionarul Bran e revendicat şi omagiat de câţiva poeţi, filozofi şi ocultişti.

— În al doilea rând, continuă Colomban, biserica, mai precis ultramontaniştii şi obscurantiştii care văd în Sean Bran prototipul magicianului satanist, ceea ce este absurd, pentru că Bran urma tradiţia magiei renascentiste, concepţia lui Pico sau a lui G. B. Porta...

— E inutil să intrăm în amănunte, îl întrerupse Griffith. Ce este sigur este că ierarhia ecleziastică nu e dispusă să-l accepte.

Umblau acum toţi patru în mijlocul străzii pustii, slab iluminate.

— Dar, reluă Colomban, ca să ne întoarcem la esenţial, adică la problema noastră: condamnaţi să trăim o sută de ani, ce facem cu Timpul?

— Prefer să discutăm asta altă dată, îl întrerupse. Mâine, dacă vreţi, sau poimâine. Să ne întâlnim, către seară, într-o grădină publică sau într-un parc...

Acceptase să-i reîntâlnească mai ales pentru că voia să afle cine credea Colomban că este. La un moment dat i se adresă ca şi cum l-ar fi considerat un specialist în *Finnegans Wake.* Pe de altă parte, păstrase acel fragment din *Un tânăr de 70 de ani* şi ştia cine este Linda Gray (ştia de prestigiul pe care îl obţinuse ca

autoare). Stephens îl conduse până în dreptul hotelului. La despărţire, după ce privi de mai multe ori în jurul lui, îi spuse:

— Colomban e un pseudonim. Şi e bine să ştiţi că practică magia neagră, împreună cu doctorul Griffith. Întrebaţi-i ce s-a întâmplat cu ceilalţi trei, care se aflau acolo, alături de noi, sub stejar, când a căzut trăsnetul. Şi întrebaţi-i ce titlu va avea cartea pe care o scriu în colaborare. Să vi-l spun eu: *Teologia şi demonologia electricităţii...*

Îi plăcuse titlul. Îl notase în caietul lui intim, după ce rezumase prima întâlnire şi încercase să precizeze semnificaţia incidentului din 23 iunie 1955. Îl intriga faptul că explozia care, pentru motive politice, trebuia să arunce în aer o statuie fusese anulată de ploaie şi înlocuită cu trăsnetul care incendiase stejarul centenar. Prezenţa dinamitei constituia un element caracteristic epocii contemporane. Din acest punct de vedere, incidentul i se părea o parodie, aproape o caricatură a epifaniei trăsnetelor. Totuşi, substituţia obiectului – stejarul în locul statuii – rămânea enigmatică. Dar nimic din tot ce aflase în cele trei întâlniri care au urmat n-a contribuit să-l lămurească.

Îşi aminti de titlu patru ani mai târziu, în vara lui 1964, când, la un colocviu despre *Mysterium Conjunctionis* al lui Jung, un tânăr, intervenind în discuţie, evocă „eschatologia electricităţii”. Începuse prin a aminti unirea contrariilor într-o singură totalitate, proces psihologic care, spunea, trebuie interpretat la lumina filozofiei indiene şi chineze. Pentru Vedanta, ca şi pentru taoism, contrariile se anulează dacă sunt privite dintr-o anumită perspectivă, binele şi răul îşi pierd sensul şi, în absolut, fiinţa coincide cu nefiinţa. Dar, ceea ce nimeni nu îndrăzneşte să spună, continuă tânărul, este că, în orizontul acestei filozofii, războaiele atomice trebuie, dacă nu justificate, cel puţin acceptate.

— Eu însă, adăugă, merg şi mai departe: eu justific conflagraţiile nucleare în numele eschatologiei electricităţii!

Tumultul care izbucni în sală obligă pe preşedinte să-i retragă cuvântul. După câteva minute, tânărul părăsi sala. Îl urmă şi-l ajunse în stradă.

— Regret că aţi fost împiedicat să vă expuneţi până la sfârşit punctul dumneavoastră de vedere. Personal, sunt foarte interesat de noţiunea „eschatologia electricităţii”. La ce vă referiţi exact?

Tânărul îl măsură, neîncrezător, şi ridică din umeri.

— Nu prea am chef de discuţie acum, spuse. Laşitatea gândirii contemporane mă exasperează. Prefer să beau o bere...

— Cu voia dumneavoastră, am să vă însoţesc.

S-au aşezat pe terasa unei cafenele. Tânărul nu încerca să-şi ascundă enervarea.

— Probabil că sunt ultimul optimist european, începu. Ca toată lumea, ştiu ce ne aşteaptă: hidrogen, cobalt şi toate celelalte. Dar spre deosebire de alţii, încerc să găsesc un sens acestei catastrofe iminente, şi deci să mă împac cu ea, aşa cum ne învaţă bătrânul Hegel. Adevăratul sens al catastrofei nucleare nu poate fi decât acesta: mutaţia speciei umane, apariţia supraomului. Ştiu, războaiele atomice vor distruge popoare şi civilizaţii, şi vor reduce o parte a planetei la deşert. Dar acesta e preţul care trebuie plătit ca să lichidăm radical trecutul şi să forţăm mutaţia, adică apariţia unei specii infinit superioare omului de azi. Numai o cantitate enormă de electricitate, descărcată în câteva ore sau câteva minute, va putea modifica structura psihomentală a nefericitului *homo sapiens,* care a dominat până acum istoria. Ţinând seama de posibilităţile limitate ale omului postistoric, reconstrucţia unei civilizaţii planetare va putea fi realizată într-un timp record. Evident, vor supravieţui doar câteva milioane de indivizi. Dar ei vor reprezenta câteva milioane de supraoameni. De aceea utilizam expresia: eschatologia electricităţii; şi *sfârşitul,* şi *salvarea omului* vor fi dobândite prin electricitate. Se opri şi, fără să-l privească, îşi goli paharul cu bere.

— Dar de ce sunteţi atât de sigur că electricitatea descărcată de exploziile nucleare va forţa o mutaţie de ordin superior? Ar putea, de asemenea, să provoace o regresiune a speciei.

Tânărul întoarse brusc capul şi-l privi sever, aproape cu mânie.

— Nu sunt *sigur,* dar *vreau* să cred că aşa va fi. Altminteri, nici viaţa, nici istoria omului n-ar avea sens. Am fi atunci obligaţi să acceptăm ideea ciclurilor cosmice şi istorice, mitul eternei repetiţii... Pe de altă parte, ipoteza mea nu e numai rezultatul deznădejdii; se bazează pe fapte. Nu ştiu dacă aţi auzit de experienţele unui savant german, doctorul Rudolf.

— Din întâmplare, am auzit. Dar experienţele lui, electrocutarea animalelor, nu sunt concludente...

— Aşa se spune, îl întrerupse tânărul. Dar cum arhiva Rudolf a dispărut aproape în întregime, e greu să judecăm. În orice caz, cât timp această arhivă secretă a putut fi consultată, nu s-a găsit nicio indicaţie de regresiune biologică. Pe de altă parte, aţi citit desigur romanul lui Ted Jones, *Reîntinerire prin trăsnet.*

— Nu. Nici nu ştiam că există...

— Dacă problema vă interesează, va trebui să-l citiţi. În postfaţă, autorul lasă a înţelege că romanul se întemeiază pe fapte reale; numai naţionalitatea şi numele personagiilor au fost schimbate.

— Şi despre ce este vorba în roman? întrebă zâmbind.

— Jones descrie regenerarea şi întinerirea unui bătrân lovit de trăsnet. Detaliu semnificativ: trăsnetul a căzut în centrul calotei craniene. La optzeci de ani, personajul – care repet, e real – nu arăta mai mult de treizeci. Deci, suntem siguri măcar de acest lucru: că, în anumite cazuri, electricitatea în doză masivă provoacă regenerarea totală a corpului omenesc, deci o rejuvenescenţă. Din nefericire, despre modificarea experienţei psihomentale romanul nu dă indicaţii precise; face doar aluzie la hypermnezie. Dar vă închipuiţi ce radicală transformare va aduce electricitatea descărcată de câteva zeci sau sute de bombe cu hidrogen.

Când se ridică de la masă şi îi mulţumi, tânărul îi privi pentru întâia oară cu interes, aproape cu simpatie. Ajuns acasă, scrise în carnetul de buzunar: „18 iulie 1964. Eschatologia electricităţii. Cred că pot adăuga: *Finale.* Nu-mi închipui că voi mai avea prilejul să însemn alte evenimente sau întâlniri de acelaşi interes.”

Şi cu toate acestea, doi ani mai târziu, la 10 octombrie 1966, scrise: „Evacuarea materialelor. Primesc un nou paşaport.” Altădată ar fi povestit în amănunte aceste două episoade. Mai ales admirabila (şi misterioasa) operaţie a transferării materialelor. Primise prin bancă scrisoarea unei companii aeriene, anunţându-l că spezele transportării cutiilor cu manuscrise şi fonograme au fost deja achitate sucursalei din Honduras. Conform înţelegerii prealabile, unul din funcţionarii din Geneva va veni la domiciliu ca să supravegheze împachetarea materialelor. Era, desigur, un specialist şi fusese informat de natura obiectelor care trebuiau împachetate. După ce-au transportat de la bancă două lăzi aproape pline, au lucrat

amândoi până aproape de amurg. Cu excepţia caietelor de însemnări intime şi a câtorva obiecte personale, totul a fost împachetat în saci şi cutii, sigilate şi numerotate. Câtva timp i-a fost teamă că evacuarea materialelor ar putea indica iminenţa catastrofei, dar o serie de visuri consecutive l-au liniştit.

Apoi, deşi succinte şi enigmatice, însemnările s-au înmulţit. În decembrie 1966: „Va trebui totuşi să-i scriu şi să-i mulţumesc. Cartea e mult mai inteligentă decât m-aş fi aşteptat." Se referea la romanul pe care i-l trimisese Jones. Ar fi vrut să adauge: „Ce e mai extraordinar, cum mi-a ghicit numele şi mi-a găsit adresa?" dar renunţă. În februarie 1967: „Ancheta în legătură cu distrugerea arhivei doctorului Rudolf." În aprilie: „R. A., întâlnit întâmplător, îmi spune, în mare secret, că s-au încheiat cercetările preliminare: este *sigur* acum că, în cele două valize, doctorul Bernard adunase cele mai preţioase documente (bănuiesc: fonograme şi fotografii după rapoartele Profesorului şi caietele 1938-1939)."

La 3 iunie 1967 notează: „În India a reînceput polemica Rupini-Veronica. Un număr din ce în ce mai mare de savanţi pun la îndoială autenticitatea înregistrărilor efectuate la clinică. Argument decisiv: Veronica şi însoţitorul ei au dispărut fără urmă puţin timp după întoarcerea expediţiei la Delhi. Acum, când au trecut aproape 12 ani, scrie un mare filozof materialist, orice confruntare a martorilor a devenit imposibilă." În 12 octombrie: „Linda a obţinut premiul «Pulitzer» pentru noua ei carte: *O biografie.* A cui o fi?"

Apoi, la 12 iunie 1968: „Veronica. Din fericire, nu m-a văzut." După câteva clipe, adăugă: „În gară la Montreux, cu doi copii frumoşi lângă ea, explicându-le un afiş turistic. Arată vârsta ei, poate chiar ceva mai tânără. Important e un singur lucru: că e fericită."

La 8 ianuarie 1968 îşi sărbătorise centenarul într-un restaurant somptuos din Nisa, în tovărăşia unei tinere suedeze, Selma Eklund, pe care o admira pentru inteligenţa şi originala interpretare a dramei medievale. În aceeaşi lună, Selma împlinea 28 de ani; el îi mărturisise, pe jumătate în glumă, că se apropia de 40. Dar seara a fost ratată; probabil că nu era obişnuită cu şampania, şi înainte de desert, a trebuit s-o conducă la hotel. S-a plimbat până târziu după miezul nopţii, singur, pe străzi puţin frecventate.

Voia totuşi să marcheze „primul lui centenar” (cum îi plăcea să spună) printr-o călătorie mai spectaculară. Cu mulţi ani în urmă fusese în Mexic, apoi în Scandinavia. Ar fi vrut acum să viziteze China sau Java. Dar nu se grăbea să se hotărască. „Am tot anul la dispoziţia mea”, îşi repeta.

Într-o seară de toamnă se întoarse acasă mai devreme ca de obicei. Ploaia îngheţată şi repede îl silise să renunţe la lunga lui plimbare prin parc. Voi să telefoneze unei prietene, dar se răzgândi şi se apropie de discotecă. „Pentru o seară rece ca asta, numai muzica... Numai muzica”, repetă absent, surprins că găseşte, rătăcit printre discuri, albumul de familie. Îl scoase, încruntându-se, şi simţi deodată că-l ia cu frig, ca şi cum s-ar fi deschis brusc ferestrele. Rămase câtva timp nehotărât, cu albumul în mână. *„Şi al treilea trandafir?* se auzi gândind. Unde vrei să-l pun? Lasă albumul, şi arată-mi unde vrei să pun trandafirul. *Al treilea trandafir...*” Începu să râdă, amar, contrariat. „Sunt, totuşi, un om liber”, îşi spuse, aşezându-se în fotoliu. Cu mare grijă şi emoţie, deschise albumul. Un trandafir proaspăt cules, mov, aşa cum nu mai văzuse decât o singură dată până atunci, îl întâmpină în mijlocul paginii. Îl luă în mână, fericit. Nu credea că un singur trandafir putea îmbălsăma o cameră întreagă. Şovăi mult timp. Apoi îl aşeză lângă el, pe marginea fotoliului, şi-şi opri privirile asupra primei fotografii. Era palidă, decolorată, aburită, dar recunoscu fără greutate casa părintească din Piatra Neamţ.

V

Începuse să ningă câteva ceasuri înainte, apoi, după Bacău, se dezlănţuise viforul; dar când trenul intră în gară ninsoarea încetase, şi pe cerul spălat răsăreau, sticloase, cele dintâi stele. Recunoscu piaţa, imaculată sub zăpada proaspătă, deşi de o parte şi de alta se înălţau blocurile de curând construite. I se păru totuşi curios că acum, în preajma Crăciunului, erau atât de puţine ferestre luminate. Rămase mult timp cu valiza în mână, privind emoţionat bulevardul care se deschidea în faţa lui. Se trezi chiar în clipa când familia cu care împărţise compartimentul ocupase ultimul taxi. Dar hotelul la care i se reţinuse camera era destul de aproape. Îşi ridică gulerul paltonului şi, fără grabă, traversă piaţa şi porni pe bulevard. Numai după ce ajunse îşi dădu seama că îi amorţise braţul stâng; valiza era mai grea decât îşi închipuise. Prezentă paşaportul şi recipisa Oficiului de turism.

— Dar vorbiţi foarte bine româneşte, remarcă doamna de la recepţie după ce cercetă paşaportul.

Avea părul cărunt, ochelari fără ramă şi-l impresionară distincţia figurii şi calitatea vocii.

— Sunt lingvist. Am studiat în special limbile romanice. Şi am mai fost în România. Am fost chiar la Piatra Neamţ, adăugă zâmbind. Eram student... *À propos,* mai există cafeneaua Select?

— Cum să nu existe! E un monument istoric. A frecventat-o şi Calistrat Hogaş, probabil aţi auzit de el.

— Evident!

— A frecventat-o din 1869 până în 1886, cât timp a fost profesor aici, la Piatra Neamţ. S-a pus şi o placă... Aveţi camera numărul 19, la etajul III. Luaţi ascensorul.

— Cred că am să mă reped întâi până la Select. Nu e departe. Am să mă întorc într-un ceas, un ceas şi jumătate...

I se păru că doamna îl priveşte mirată, pe deasupra ochelarilor.

— Să nu răciţi, spuse. Străzile sunt încă troienite, şi s-a anunţat ninsoare.

— Un ceas, cel mult un ceas şi jumătate, repetă zâmbind.

După vreo zece minute se convinse că doamna de la recepţie avusese dreptate; anumite străzi erau într-adevăr troienite şi

înainta cu greu. Dar în apropierea cafenelei trotuarul fusese curăţat de zăpadă şi grăbi pasul. Se opri în faţa uşii ca să răsufle şi să i se potolească bătăile inimii. Intrând, recunoscu mirosul de bere, de cafea proaspăt râşnită şi fum de ţigări ieftine. Se îndreptă spre sala din fund, unde se adunau pe vremuri. Încăperea era aproape goală; doar la o masă, trei bărbaţi îşi terminau halbele de bere. „De aceea n-au aprins decât becul din tavan, cel mai slab, îşi spuse; fac economie de curent.” Se aşeză pe canapeaua lipită de perete şi rămase cu privirile pierdute în gol. Aşteptând chelnerul, nu ştia dacă va cere şi el o halbă de bere, sau o sticlă de apă minerală şi o cafea. Curând cei trei se ridicară cu zgomot de pe scaune, pregătindu-se de plecare.

— Nici de data aceasta n-am ajuns la nicio concluzie, exclamă unul din ei, înfăşurându-şi un şal de lână fumurie în jurul gâtului.

— Nu e nimic! spuse al doilea.

— Nu e nimic! repetă ultimul, râzând şi privindu-i pe amândoi cu înţeles. Ştii la ce fac aluzie, adăugă.

Rămas singur, se întrebă dacă mai merită să aştepte chelnerul, când i se păru că cineva se apropia timid de el, şovăitor, privindu-l curios. De-abia când se opri în faţa lui, îl recunoscu: era Vaian.

— Dumneata eşti, cucoane Dominic? exclamă, făcând un pas şi luându-i mâna, strângându-i-o de mai multe ori cu amândouă mâinile. A dat Dumnezeu şi te-ai întors! Ţi-ai revenit! Apoi întoarse capul şi strigă: Doctore! Vino repede, doctore, că s-a întors cuconul Dominic!

Îi păstra mâna în mâinile lui, scuturându-i-o. În câteva clipe, grupul întreg năvăli în sală, cu doctorul Neculache în frunte şi Nicodim, ţinându-şi sticluţa de Cotnar în mâna stângă şi paharul pe jumătate plin în dreapta. Îl priveau toţi cu bucurie amestecată cu spaimă, înghesuindu-se unul într-altul ca să-l vadă mai bine, repetându-i, exclamând, numele. Era atât de emoţionat, încât îi era teamă că în curând are să-şi simtă lacrimile pe obraji, dar cu un efort izbuti să râdă.

— Vasăzică, spuse, povestea începe de la început. Visez, şi când mă voi trezi din vis, are să mi se pară că de-abia atunci încep să visez cu adevărat… Ca în povestea aceea din Ciuang-Tse, cu fluturele…

— Ciuang-Tse? repetă în şoaptă Vaian. Povestea cu fluturele lui Ciuang-Tse?

— V-am spus-o de atâtea ori, îl întrerupse, dintr-odată foarte binedispus.

Atunci auzi o voce din fund:

— Trimiteţi pe cineva s-o anunţe pe Veta!

Şi strigă:

— Lăsaţi-o pe Veta în pace! Vă cred şi fără Veta. Îmi dau foarte bine seama că visez, şi într-un minut, două, am să mă trezesc...

— Nu te obosi, cucoane Dominic, interveni doctorul, apropiindu-se şi punându-i mâna pe umăr. Ai trecut prin multe. Nu te obosi.

Izbucni din nou în râs.

— Ştiu, începu cu un glas potolit, silindu-se parcă să nu-i supere, ştiu că toate astea, întâlnirea noastră de aici şi tot ce va urma, toate s-ar fi putut întâmpla aievea în decembrie 1938…

— Dar aşa se şi întâmplă, cucoane Dominic, îl întrerupse Vaian. Căci suntem în 20 decembrie 1938...

Îl privi ironic, dar şi cu oarecare milă.

— Nici nu îndrăznesc să vă spun în ce an suntem noi, ceilalţi, care trăim în afara visului acestuia. Dacă aş face un efort m-aş trezi.

— Eşti treaz, cucoane Dominic, vorbi doctorul, dar eşti obosit... Arăţi, de altfel, foarte obosit, adăugă.

— Ei bine! izbucni brusc, pierzându-şi răbdarea. Aflaţi că între 20 decembrie 1938 şi seara de astăzi s-au întâmplat multe. Al doilea război mondial, bunăoară. Aţi auzit de Hiroshima? de Buchenwald?

— Al doilea război mondial? întrebă cineva din fund. Are să vină şi el repede, repede.

— S-au întâmplat multe de când aţi dispărut şi n-aţi mai dat niciun semn de viaţă, începu Nicodim. S-au făcut descinderi. Vi s-au luat cărţi din bibliotecă.

— Ştiu, ştiu, îl întrerupse, ridicând braţul. Eu le-am spus ce cărţi să caute şi să mi le aducă. Dar asta a fost demult, demult.

Începu să-l irite faptul că nu se putea trezi, deşi ştia că visează şi voia să se trezească.

— V-am căutat peste tot, auzi o voce cunoscută. Doctorul v-a căutat şi prin spitale.

— Auzisem că ajunseseşi la Bucureşti, spuse Neculache, şi că acolo ai fost confundat cu altcineva.

— Aşa a şi fost, îl întrerupse, aşa a şi fost. Am fost confundat pentru că întinerisem... Şovăi o clipă, apoi continuă, triumfător şi totuşi enigmatic: Acum vă pot spune adevărul: în urma trăsnetului care m-a lovit, m-a lovit chiar în creştetul capului, întinerisem. Arătam de douăzeci şi cinci, treizeci de ani, şi de-atunci nu m-am mai schimbat. De treizeci de ani arăt aceeaşi vârstă...

Observă cum se privesc unii pe alţii, şi, exasperat, ridică din umeri, încercă să râdă.

— Ştiu că nu vă vine să credeţi. Dar dacă v-aş spune câte altele s-au mai întâmplat, tot din cauza trăsnetului, câte limbi orientale am învăţat, adică, nici măcar nu trebuia să le învăţ, pentru că mă pomeneam, deodată, că le ştiam. Şi ce vă spun acum vi le spun pentru că visez, şi nu le va şti nimeni.

— Nu visaţi, cucoane Dominic, vorbi blând Nicodim. Sunteţi aici cu noi, prietenii dumitale, sunteţi la cafenea. Aşa ne închipuiam că are să se întâmple. Când şi-o reveni cuconul Dominic, când şi-o reveni din amnezie şi s-o întoarce, o să vedeţi că la Select se opreşte întâi!

Izbucni din nou în râs, şi-i privi pe toţi cu o bruscă intensitate, ca şi cum i-ar fi fost frică să se trezească chiar în acea clipă şi să le piardă urma.

— Dacă n-aş visa, aţi fi ştiut de Hiroshima şi de bombele cu hidrogen, şi de Armstrong, cosmonautul care a debarcat în lună astă-vară, în iulie.

Tăceau toţi, neîndrăznind să se privească între ei.

— Deci, asta a fost, interveni târziu doctorul. Ai fost confundat cu altcineva...

Ar fi vrut să-i răspundă, dar începea să se simtă obosit. Îşi trecu de mai multe ori mâna pe obraz.

— E ca în povestea aia cu... cu filozoful chinez, ştiţi care, pentru că v-am spus-o de mai multe ori...

— Care filozof chinez, cucoane Dominic? întrebă Vaian.

— Vi l-am spus adineaori, răspunse nervos. Îmi scapă acum numele. Povestea aceea cu fluturele... În sfârşit, e prea lungă ca să v-o mai repet încă o dată...

Simţea în tot trupul o neînţeleasă oboseală, şi o clipă îi fu teamă că are să leşine. „Dar poate ar fi mai bine aşa, îşi spuse. Dacă leşin, mă trezesc pe loc...”

— Am cerut o sanie, să vă ducem acasă, domnu’ Matei, spuse cineva. Veta a aprins focul în sobă...

— N-am nevoie de sanie, izbuti să spună ridicându-se. Mă duc pe jos. Când se va pune problema, am să ştiu ce să răspund!

— Care problemă, domnu’ Matei? îl întrebă Nicodim. Ar fi vrut să răspundă: „Problema care ne frământă pe toţi!” dar îşi simţi deodată clătinându-i-se toţi dinţii şi, umilit, furios, îi strânse cu putere. Apoi făcu câţiva paşi spre ieşire. Spre mirarea lui, ceilalţi se depărtară de masă şi-l lăsară să plece. Voi să se mai întoarcă o dată şi să-i salute pe toţi, ridicând braţul, dar fiecare mişcare îl istovea. Şovăind, suflând greu, pe nări, pentru că-şi ţinea gura încleştată, ieşi în stradă. Aerul rece îl învioră. „Încep să mă trezesc”, îşi spuse. Când bănui că nu-l vede nimeni, îşi puse palma la gură şi îşi scuipă dinţii, câte doi, trei deodată. Îşi aminti, vag, ca de un vis pe jumătate uitat, că i se mai întâmplase cândva acelaşi lucru: câtva timp nu putuse vorbi pentru că i se clătinau toţi dinţii. „Este, deci, aceeaşi problemă!” îşi spuse senin, împăcat.

În noaptea aceea, portarul hotelului aşteptase zadarnic întoarcerea clientului de la numărul 19. Apoi, când începuse să ningă, telefonase la cafeneaua Select. I se răspunse că un domn străin venise, pe seară, şi se îndreptase direct spre sala din fund. Dar peste puţin timp, poate pentru că sala era goală şi slab luminată, plecase, fără să spună bună seara, ţinându-şi mâna dreaptă la gură. Dimineaţa, pe strada Episcopiei, în faţa casei de la numărul 18 fu găsit, îngheţat, un necunoscut, foarte bătrân, îmbrăcat într-un costum elegant şi un palton scump, îmblănit. Şi paltonul şi hainele erau atât de largi, încât nu încăpea nicio îndoială că nu erau ale lui. De altfel, în buzunarul vestonului se aflau un portofel cu valute străine şi un paşaport elveţian, pe numele de Martin Audricourt, născut în Honduras, la 18 noiembrie 1939.

[Paris, noiembrie-decembrie 1976]

Philip K. Dick
Ne putem reaminti totul pentru dumneavoastră

Traducere de George Veniamin

Se trezi – şi se dori pe Marte. Văile, cugetă el. Cum ar fi să hoinăreşti printre ele? Cu cât revenea la realitate, visul creştea tot mai mult, visul şi dorinţa. Aproape că putea să simtă prezenţa învăluitoare a celeilalte planete, pe care o văzuseră doar agenţii guvernamentali şi personalităţile marcante. Cât despre un funcţionar ca el... nu prea.

— Te scoli sau nu? întrebă somnoroasă Kirsten, soţia lui, cu obişnuita ei notă de neplăcută irascibilitate în glas. Dacă te scoli, apasă pe butonul pentru cafea caldă al afurisitei ăleia de maşini.

— Bine, spuse Douglas Quail, şi se îndreptă desculţ spre bucătărie. Acolo, după ce apăsă conştiincios pe butonul pentru calea caldă, se aşeză la masă şi scoase o capsulă metalică mică şi galbenă ce conţinea „Dean Swift”. Trase în piept cu iuţeală şi mixtura îi înţepă nasul şi-i arse cerul gurii. Continuă totuşi să inhaleze; asta îl trezea şi permitea viselor, dorinţelor nocturne şi aspiraţiilor întâmplătoare să se condenseze în ceva ce părea raţional.

Mă voi duce, îşi spuse el. Înainte de a muri, voi vedea Marte.

Era imposibil, desigur, şi ştia asta chiar dacă o visa. Dar lumina zilei, zgomotul pământesc al soţiei sale, care acum îşi peria părul în faţa oglinzii din dormitor – totul nu făcea decât să-i reamintească ceea ce era. Un nefericit de funcţionar plătit, îşi zise el cu amărăciune. Kirsten îi aducea aminte de asta cel puţin o dată pe zi şi nu-i reproşa: era de datoria unei soţii să-şi aducă soţul cu picioarele pe pământ. „Pe Pământ”, gândi el şi râse. Figura de stil era deosebit de nimerită.

— De ce chicoteşti? îl întrebă soţia, în timp ce intra în bucătărie cu lunga-i cămaşă de noapte roz fluturând după ea. Pariez că-i un vis. Eşti mereu plin de ele.

— Da, răspunse el şi privi afară prin fereastra bucătăriei la maşinile pe pernă de aer, la canalele pentru trafic şi la omuleţii energici care se grăbeau la lucru. Curând se va afla şi el printre ei. Ca întotdeauna.

— Pariez că-i ceva cu vreo femeie, zise Kirsten, însoţindu-şi vorbele cu o privire ameninţătoare.

— Nu. Cu un zeu. Zeul războiului. Are nişte cratere minunate şi în adâncul lor se găsesc tot felul de forme de viaţă vegetală.

— Ascultă. Kirsten se aplecă peste el şi-i vorbi cu căldură, nota de asprime dispărându-i pentru o clipă din glas. Fundul oceanului – oceanului **nostru** – este cu mult, infinit mai frumos. Ştii asta. Toată lumea ştie asta. Închiriază nişte branhii artificiale pentru amândoi, ia-ţi o săptămână de concediu şi putem coborî şi sta acolo la una din staţiunile subacvatice deschise tot anul. Şi în plus... Se întrerupse. Nu mă asculţi. Ar trebui s-o faci. Ce-ţi spun este mult mai bun decât viciul, decât obsesia ta marţiană, iar tu nici măcar nu asculţi! Vocea i se ridică, ascuţindu-i-se. Doamne, sfinte, eşti blestemat, Doug! Ce-o să se întâmple cu tine?

— Plec la serviciu, spuse el şi se ridică în picioare, uitând de micul dejun. Asta o să se întâmple cu mine.

Ea îl privi.

— E de rău. Cu fiece zi eşti tot mai pornit. Unde o să ajungi?

— Pe Marte, răspunse el şi deschise uşa dulapului pentru a-şi lua o cămaşă curată.

După ce coborî din taxi, Douglas Quail străbătu pe jos trei canale aglomerate şi se îndreptă spre intrarea modernă, atractivă şi primitoare. Acolo se opri, stânjenind circulaţia de dimineaţă şi citi cu atenţie firma clipitoare de neon. O studiase şi mai înainte... dar niciodată nu se apropiase atât de mult. De data asta era cu totul altfel; ceea ce făcea acum era altceva. Ceva care mai devreme sau mai târziu trebuia să se întâmple.

REKAL, INCORPORATED

Oare ăsta era răspunsul? La urma urmei, o iluzie, indiferent cât de convingătoare ar fi fost, nu era altceva decât o iluzie. Obiectiv vorbind, cel puţin. Dar subiectiv – de-a dreptul opusul.

Oricum, urma să aibă o întrevedere. Şi asta în următoarele cinci minute.

Luă o gură zdravănă din aerul uşor poluat cu smog şi păşi prin ameţitoarea licărire policromă a intrării, urcând spre biroul de informaţii.

Blonda din spatele biroului, frumuşică şi bine făcută, cu pieptul gol, îl întâmpină amabilă:

— Bună dimineaţa, Mr. Quail.

— Da, răspunse el. Mă aflu aici pentru a discuta despre un curs Rekal. După cum văd, eşti la curent.

Blonda ridică receptorul videofonului aflat lângă cotul ei neted şi vorbi în el.

— Mr. McClane, s-a prezentat Mr. Quail. Poate intra acum? Sau e prea devreme?

— Intr-ua-bu-ha-îm, mormăi telefonul.

— Da, Mr. Quail, spuse ea. Puteţi intra. Mr. McClane vă aşteaptă. În timp ce Douglas se îndepărtă nesigur, blonda strigă după el: Camera D, Mr. Quail. La dreapta.

După un moment penibil, dar scurt, în care avu senzaţia că s-a rătăcit, găsi camera căutată. Uşa era deschisă, iar înăuntru, la un birou mare, făcut din lemn de nuc, stătea un bărbat de vârstă mijlocie, jovial, purtând un costum gri, cel mai recent model marţian, confecţionat dintr-o piele gelatinoasă, ca de broască. Ghidându-se fie şi numai după costum, Quail ar fi trebuit să ştie că nimerise la persoana potrivită.

— Stai jos, Douglas, zise McClane, fluturându-şi mâna grăsulie spre un scaun aflat în faţa biroului. Deci vrei să fi fost pe Marte. Foarte bine.

Quail se aşeză, simţindu-se încordat.

— Nu sunt chiar aşa de sigur că merită cheltuiala. Costă o grămadă şi din câte văd nu mă voi alege cu nimic. „Costă aproape la fel de mult cât drumul până acolo”, îşi spuse el.

— Obţii dovezi concrete ale excursiei, îşi exprimă apăsat McClane dezacordul. Toate dovezile de care ai nevoie. Fii atent aici, să-ţi arăt. Scotoci într-un sertar de sub birou. Cotorul biletului. Dintr-un plic scoase un pătrăţel de carton ornamentat. Dovadă că ai fost şi te-ai întors. Vederi. Aranjă cu grijă în faţa lui Quail patru vederi tridimensionale, în culori, ştampilate. Filme. Fotografii pe care le-ai făcut pe Marte cu un aparat închiriat. Le etală şi pe ele înaintea lui Quail. Plus numele celor pe care i-ai întâlnit, două sute de vederi ca amintire, care vor sosi – de pe Marte – luna viitoare. Un paşaport, certificate privind vaccinurile pe care le-ai făcut. Şi altele. Îl privi pătrunzător pe Quail. Ei bine, vei şti că ai fost. Nu-ţi vei aminti de noi, nu-ţi vei aminti de mine sau că ai fost aici. În mintea ta va fi fost o călătorie reală;

garantăm asta. Două săptămâni de amintiri. Până în cel mai mărunt detaliu. Şi ţine minte: dacă vreodată te vei îndoi că ai făcut o excursie lungă pe Marte te poţi întoarce aici şi îţi vei primi toţi banii înapoi. Pricepi?

— Dar n-am fost, spuse Quail. Nu voi fi fost, indiferent de dovezile pe care mi le daţi. Inspiră adânc şi neliniştit. Şi n-am să fiu niciodată un agent secret al Interplanului. I se părea imposibil ca memoria extrafaptică implantată de Rekal Incorporated să-şi facă datoria – în ciuda celor auzite de la alţii.

— Mr. Quail, spuse McClane răbdător. Aşa cum explici în scrisoarea pe care ne-ai trimis-o, n-ai nicio şansă, nici cea mai mică posibilitate ca să ajungi vreodată pe Marte. Nu-ţi poţi permite şi, ce-i mai important, n-ai putea niciodată să devii un agent acoperit al Interplanului sau al altcuiva. Acesta e singurul mod în care îţi poţi satisface, hâm, visul de o viaţă. Am dreptate, sir? Nu poţi, în fapt, nu poţi face asta. Chicoti. Dar poţi **să fi fost** şi **să fi făcut.** Vom avea noi grijă. Iar preţul este rezonabil. Niciun fel de alte cheltuieli. Zâmbi încurajator.

— Amintirea asta artificială este oare atât de convingătoare?

— Mai mult decât cea reală, sir. Dacă ai fi fost pe Marte ca agent al Interplanului, până acum ai fi uitat o grămadă. Analizele noastre asupra memoriei reale – reamintirea autentică a principalelor evenimente din viaţa unei persoane – arată că o mulţime de detalii se pierd foarte repede. Pentru totdeauna. O parte din ce oferim noi este atât de adânc implantat încât nu vei uita. Ceea ce ţi se introduce în perioada cât eşti inconştient este creaţia unor experţi încercaţi, oameni care au petrecut ani pe Marte. Şi în fiecare caz verificăm detaliile până la ultimul amănunt. Ai ales un sistem artificial relativ simplu. Dacă ai fi ales Pluton sau ai fi vrut să fii împăratul Alianţei Planetelor Interne am fi avut mai mult de lucru... iar preţul ar fi fost considerabil mai mare.

— În regulă, spuse Quail, căutându-se în buzunar după portofel. A fost ambiţia vieţii mele şi văd că n-am să mi-o îndeplinesc niciodată. Cred că aşa va trebui s-a rezolv.

— Nu gândi aşa, spuse McClane cu asprime. Nu primeşti ceva de mâna a doua. Memoria ta reală, vagă, cu omisiuni şi lapsusuri, ca să nu mai vorbim despre deformări – ea e de mâna a doua. Primi banii şi apăsă pe un buton de pe birou. În regulă, Mr. Quail, zise el, în timp ce uşa încăperii se deschise şi înăuntru

pătrunseră doi zdrahoni. Eşti în drum spre Marte în calitate de agent secret. Se ridică şi veni la Quail, căruia îi scutură mâna nervoasă şi umedă. Sau, mai bine zis, ai fost pe drum. După-amiază la patru şi jumătate vei, hâm, sosi înapoi pe Terra. Un taxi te va lăsa acasă şi, cum spuneam, nu-ţi vei aminti întâlnirea cu mine sau că ai fost aici. De fapt, nu-ţi vei aminti nici măcar că ai auzit de noi.

Cu gura uscată de nelinişte, Quail îi urmă afară din birou pe cei doi tehnicieni. De ei depindea ceea ce urma să i se întâmple.

Voi crede oare în cele din urmă că am fost pe Marte? se întrebă el. Voi reuşi să-mi îndeplinesc ambiţia de o viaţă? Avea o presimţire ciudată şi persistentă că ceva n-o să meargă cum trebuie. Dar ce, nu ştia.

Ca să afle, trebuia să aştepte.

Interfonul care făcea legătura între biroul lui McClane şi secţia de lucru a firmei bâzâi şi o voce rosti:

— Mr. Quail este acum sub narcoză. Doriţi să supravegheaţi procedura sau continuăm?

— E de rutină, spuse McClane. Puteţi continua, Lowe. Nu cred c-o să aveţi necazuri. Programarea unei memorii artificiale despre călătoria spre o altă planetă – cu sau fără fleacul care însemna calitatea de agent secret – apărea în programul de lucru al firmei cu o regularitate monotonă. Într-o lună, calculă el confuz, trebuie să facem douăzeci din astea... Falsele călătorii interplanetare au devenit pentru noi principala sursă de câştiguri.

— Cum ziceţi, Mr. McClane, se auzi vocea lui Lowe şi cu asta interfonul se întrerupse.

Intrând în camera blindată, aflată în spatele biroului său, McClane căută un pachet „numărul trei” – călătorie pe Marte – şi unul „numărul şaizeci şi doi” – agent secret al Interplanului. Le găsi, se întoarse la birou, se aşeză şi le deşertă conţinutul – lucruri ce trebuiau introduse în locuinţa lui Quail în vreme ce tehnicienii laboratorului se îndeletniceau cu instalarea falsei memorii.

O armă plată ce poate fi camuflată pe lateralul braţului, reflectă McClane. Asta-i piesa de rezistenţă. Ne costă cel mai mult. Apoi un emiţător-pilulă, care poate fi înghiţit dacă agentul este capturat. O carte de coduri care amintea uimitor de cea reală... modelele firmei erau deosebit de precise: bazate, ori de

câte ori era posibil, pe materialele armatei. Lucruri ciudate care nu aveau un sens anume, dar care urmau a fi ţesute în urzeala imaginarei călătorii a lui Quail şi care vor coincide cu amintirile lui: o jumătate dintr-o veche monedă de argint de cincizeci de cenţi, câteva citate din predicile lui John Donne scrise incorect, aflate fiecare pe câte o bucată de hârtie subţire ca pânza de păianjen, câteva plicuri de chibrituri de la baruri de pe Marte, o lingură de oţel inoxidabil ce avea gravată pe ea inscripţia: **PROPRIETATEA CAMPUSULUI NATIONAL DIN DOME – MARTE**, o rolă de izolir care...

Interfonul bâzâi.

— Mr. McClane, îmi pare rău că vă deranjez, dar a apărut ceva ciudat. Poate că ar fi bine să veniţi aici. Quail este deja sub narcoză. A reacţionat bine la narkidrină şi e complet inconştient şi receptiv. Dar...

— Vin. Presimţind un necaz, McClane îşi părăsi biroul şi o clipă mai târziu pătrunse în zona de lucru.

Douglas Quail zăcea pe un pat steril, respirând încet şi regulat şi cu ochii aproape închişi. Părea să-şi dea seama vag – doar vag – de prezenţa celor doi tehnicieni, ca şi, acum, de a lui McClane.

— N-avem loc să inserăm memoria falsă? McClane simţea că se enervează. Păi, atunci să scoatem două săptămâni de lucru. E angajat ca funcţionar la Biroul de Emigrări al Coastei de Vest, o agenţie guvernamentală, aşa că, fără îndoială, are sau a avut două săptămâni de concediu de anul trecut încoace. Cu asta rezolvăm. Detaliile mărunte îl agasau întotdeauna.

— Necazul nostru e cu totul altul, spuse Lowe tăios. Se aplecă deasupra patului şi vorbi cu Quail. Spune-i ce ne-ai zis nouă. Apoi i se adresă lui McClane. Ascultaţi atent.

Ochii cenuşiu verzui ai celui ce zăcea întins pe spate în pat se îndreptară spre chipul lui McClane. Privirea, observă acesta neliniştit, devenise dură. Avea o licărire strălucitoare, anorganică, ca de piatră semipreţioasă. În mod sigur, lui McClane nu-i plăcea ceea ce vedea: strălucirea era prea rece.

— Ce mai vrei? întrebă aspru Quail. Mi-ai spulberat acoperirea. Ieşiţi înainte să vă fac fărâme... Îl studie pe McClane. Şi în special tu. Tu eşti conducătorul acestei contralovituri.

— Cât timp ai stat pe Marte? întrebă Lowe.

— O lună, zise Quail, cu asprime.

— Şi care ţi-a fost misiunea? continuă Lowe.

Buzele subţiri se strâmbară; Quail se uită la el, dar nu răspunse. În sfârşit, tărăgănând cuvintele, spuse:

— Agent al Interplanului. Cum ţi-am mai spus. Nu înregistrezi tot ce spun? Derulează pentru şef înregistrarea audiovizuală şi lasă-mă în pace!

Apoi închise ochii, strălucirea dispăru şi McClane se simţi dintr-odată invadat de o senzaţie de uşurare.

— Ăsta-i un dur, Mr. McClane, spuse Lowe în şoaptă.

— N-o să mai fie după ce aranjăm să-şi piardă iar şirul amintirilor, zise McClane. Va fi la fel de blând ca mai înainte. Apoi i se adresă lui Quail. Deci **de asta** voiai atât de mult să mergi pe Marte...

— N-am vrut niciodată să merg pe Marte, răspunse Quail fără să deschidă ochii. Am primit ordin – mi-au pus-o în braţe şi gata. Mda, admit că eram curios, dar cine n-ar fi fost? Deschise iar ochii şi-i studie pe cei de faţă, pe McClane în special. Mi-aţi administrat un drog al adevărului. A scos la suprafaţă lucruri de care nu-mi aduceam aminte. Rămase pe gânduri. Mă întreb dacă şi Kirsten..., spuse el mai mult pentru sine. Să fie şi ea amestecată în asta? Un contact al Interplanului care să mă supravegheze... să se asigure că nu-mi recapăt memoria? Nu-i de mirare că era aşa de pornită împotriva ideii mele de a merge acolo. Zâmbi uşor; zâmbetul – al unui om care înţelege – dispăru aproape imediat.

— Vă rog să mă credeţi, Mr. Quail, zise McClane. Am nimerit peste asta pur şi simplu accidental. În munca noastră...

— Te cred, îi spuse Quail. Părea obosit acum. Drogul continua să-l moleşească din ce în ce mai mult. Unde am spus că am fost? murmură el. Marte? Mi-e greu să-mi aduc aminte... ştiu că mi-ar plăcea să-l văd. Oricui i-ar plăcea. Dar eu... Glasul i se stinse. Doar un funcţionar, un funcţionar insignifiant.

Lowe se îndreptă şi se adresă superiorului său:

— Vrea să i se implanteze o memorie falsă, care corespunde unei călătorii pe care la urma urmei a făcut-o. Cu un fals scop, care de fapt este scopul real. Spune adevărul. Se află de mult sub efectul narkidrinei. Călătoria îi este foarte vie în minte, în sfârşit, sub narcoză. Aparent însă, altfel nu-şi aminteşte. Cineva, probabil într-un laborator ştiinţific al armatei, i-a şters amintirile conştiente. Tot ceea ce ştie e că a merge pe Marte înseamnă

pentru el ceva deosebit, şi asta în calitate de agent secret. Asta n-au putut şterge. Nu-i o amintire, ci o dorinţă, fără îndoială aceeaşi care l-a determinat de la început să se ofere voluntar pentru misiune.

— Ce facem? îl întrebă pe McClane celălalt tehnician, Keeler. Grefăm o memorie falsă peste cea reală? Nu se poate prevedea care vor fi rezultatele. S-ar putea să-şi amintească ceva din adevărata călătorie, iar confuzia ar putea genera un interludiu psihotic. Ar putea să se confrunte simultan cu două premise opuse: cea că a fost pe Marte şi cea că n-a fost. Că e un agent real al Interplanului şi că nu e. Asta-i ilogic. Cred că trebuie să-l trezim fără să-i implantăm o memorie falsă şi să-l trimitem la plimbare. Nu-i aşa?

— De acord, zise McClane. Îi veni o idee. Poţi prevedea ce-şi va aminti când va ieşi de sub narcoză?

— Imposibil de spus, răspunse Lowe. Probabil că va avea o amintire oarecum ceţoasă, difuză a călătoriei. Şi probabil că se va îndoi tare dacă a fost reală. Va trage poate concluzia că programul nostru a suferit un eşec. Îşi va aminti că a fost aici. Asta nu se va şterge... decât dacă vreţi să o ştergem.

— Cu cât avem mai puţin de-a face cu el, cu atât mai bine, zise McClane. Nu-i ceva cu care să ne încurcăm noi. Am fost destul de nebuni... sau nenorocoşi... să deconspirăm un spion adevărat de la Interplan, care avea o acoperire atât de perfectă încât până acum nici el nu ştia ce era... sau mai curând ce este.

Cu cât mai repede se spălau pe mâini de acest tip, cu atât era mai bine.

— Şi o să-i introduceţi în apartament pachetele „trei” şi „şaizeci şi doi”? întrebă Lowe.

— Nu. Şi o să-i dăm îndărăt jumătate din bani.

— Jumătate! De ce jumătate?

— Pare să fie cel mai nimerit compromis, spuse abătut McClane.

În vreme ce taxiul îl ducea spre casă, în cartierul rezidenţial din Chicago, Douglas Quail îşi spunea sieşi că era bine să te afli din nou pe Terra.

Deja perioada de aproape o lună petrecută pe Marte începuse să i se estompeze în memorie. Avea doar imaginea unor cratere adânc căscate, a unei atotprezente eroziuni a dealurilor, a vitalităţii, a mişcării însăşi. O lume de praf unde se

întâmplau lucruri puţine, unde o bună parte a zilei ţi-o petreceai verificând şi reverificând sursa potabilă de oxigen. Apoi formele de viaţă, modeştii cactuşi gri-maronii şi viermii-guşă.

De fapt, adusese cu el câteva mostre muribunde din fauna marţiană pe care le strecurase prin vamă. La urma urmei nu reprezentau nicio ameninţare, căci nu puteau supravieţui în atmosfera Pământului.

Băgă mâna în buzunar căutând cutia în care se aflau viermii.

În loc de asta dădu peste un plic.

Scoţându-l, descoperi, spre uluirea lui, că în el se aflau cinci sute şaptezeci de posteredite în bancnote mici.

De unde-or fi astea? se întrebă el. N-am cheltuit toţi banii în excursie?

Odată cu banii apăru şi o bucată de hârtie pe care scria: **jumătate din preţ reţinut de McClane.** Şi data. Data de azi.

— Rekal, zise el cu voce tare.

— Ce anume, domnule sau doamnă? întrebă respectuos şoferul robot al taxiului.

— Ai o carte de telefon? ceru Quail.

— Desigur, domnule sau doamnă.

Se deschise o trapă şi din ea apăru o microcarte de telefon.

— E scris ciudat, zise Quail în vreme ce frunzărea paginile capitolului marcat cu galben. Apoi i se făcu frică. O frică cotropitoare. Iat-o. Du-mă aici, la Rekal Incorporated. M-am răzgândit. Nu mai vreau să merg acasă.

— Da, domnule sau doamnă, răspunse şoferul.

O clipă mai târziu, taxiul o zbughea în direcţia opusă.

— Pot să folosesc videofonul? întrebă Quail.

— Vă rog, răspunse robotul şi manevră spre el un videofon tridimensional în culori, nou şi strălucitor.

Formă numărul de acasă şi după o pauză se trezi confruntându-se cu o imagine în miniatură, dar cutremurător de realistă a Kirstenei.

— Am fost pe Marte, îi spuse el.

— Eşti beat. Buzele i se strâmbară răutăcios. Sau mai rău.

— Ăsta-i adevărul.

— Când?

— Nu ştiu. Se simţea zăpăcit. O călătorie simulată, aşa cred. Cu ajutorul uneia din instituţiile alea care fac amintiri artificiale sau ce-or fi ele. N-a ţinut.

— Eşti beat, zise Kirsten cu o privire ucigătoare şi întrerupse legătura. Închise şi el simţindu-şi faţa congestionată. Întotdeauna acelaşi ton, îşi spuse mânios. Întotdeauna aceeaşi replică, ca şi cum ştie totul, iar eu nimic. Ce mariaj, gândi el dezamăgit.

Câteva secunde mai târziu, taxiul se opri în faţa unei clădiri mici, moderne şi foarte atractive, zugrăvită în roz, deasupra căreia clipea o firmă de neon pe care scria: REKAL INCORPORATED.

Recepţionera, drăguţă şi goală de la brâu în sus, se ridică surprinsă, apoi îşi recăpătă stăpânirea de sine.

— Bună ziua, Mr. Quail, spuse ea nervoasă. Cum vă simţiţi? Aţi uitat ceva?

— Restul de bani.

— Bani? întrebă ea mai stăpână pe ea. Cred că vă înşelaţi, Mr. Quail. Aţi fost aici ca să discutaţi despre o călătorie simulată, dar... Ridică din umerii netezi, cu piele palidă. Din câte am înţeles, nu s-a realizat nicio călătorie.

— Îmi reamintesc totul miss. Scrisoarea mea către Rekal Incorporated, de la care a pornit totul. Îmi reamintesc venirea mea aici şi vizita pe care i-am făcut o lui Mr. McClane. Apoi cei doi tehnicieni conducându-mă şi administrându-mi un drog care să mă adoarmă.

Nu era de mirare că firma îi restituise jumătate din preţ. Amintirea falsă a „călătoriei sale pe Marte” nu prinsese... Cel puţin nu pe de-a-ntregul, aşa cum fusese asigurat.

— Mr. Quail, deşi sunteţi doar un funcţionar mărunt, sunteţi un bărbat drăguţ şi mânia vă strâmbă trăsăturile. Dacă v-ar face bine, v-aş permite să... hâm... să mă invitaţi undeva...

Quail se ridică furios.

— Îmi amintesc şi de tine, spuse el cu sălbăticie. Spre exemplu, faptul că sânii îţi sunt vopsiţi cu albastru, mi-a stat mintea în loc. Şi îmi aduc aminte de promisiunea lui McClane că dacă îmi amintesc de vizita la Rekal Incorporated îmi voi primi toţi banii înapoi. Unde e McClane?

După o întârziere – atât reuşiseră –, se văzu din nou aşezat în faţa impunătorului birou de nuc, exact cum mai stătuse cu o oră sau cam aşa ceva mai înainte.

— Aveţi ceva tehnică, zise Quail sardonic. Nemulţumirea – şi resentimentul – erau acum enorme. Aşa-zisa mea „amintire” a

unei călătorii pe Marte în calitate de agent secret al Interplanului este ceţoasă, vagă şi plină de contradicţii. Şi îmi amintesc cu claritate ce-am făcut aici cu oamenii voştri. Ar trebui să prezint asta Biroului Bunelor Afaceri.

În acel moment plesnea de furie. Senzaţia că fusese înşelat îl copleşise şi-i înlăturase obişnuita aversiune de a participa la scandaluri publice.

— Ne predăm, Quail, zise morocănos, dar precaut, McClane îţi vom înapoia echivalentul preţului plătit. Recunosc întru totul că n-am făcut nimic în ce te priveşte.

Tonul era resemnat.

— Nici măcar nu m-aţi dotat cu diferitele artefacte care pretindeaţi că mi-ar „dovedi” că fusesem pe Marte. Toată trambalarea voastră nu s-a materializat în nimic. Nici măcar un cotor de bilet. Să nu mai vorbim de vederi, de paşaport, adeverinţe de vaccinare...

— Ascultă, Quail. Să presupunem că ţi-am spus... Se opri. Las-o baltă. Apăsă pe un buton al interfonului. Shirley, fii drăguţă şi completează un cec de cinci sute şaptezeci de credite pe numele lui Douglas Quail! Mulţumesc. Eliberă butonul şi privi spre Quail.

Cecul apăru imediat. Recepţionera îl aşeză în faţa lui McClane şi dispăru, lăsându-i singuri pe cei doi, care încă se mai priveau peste tăblia masivului birou de nuc.

— Dă-mi voie să-ţi dau un sfat, spuse McClane, în timp ce semna cecul şi i-l întindea. Nu discuta cu nimeni despre, hâm, recenta ta călătorie pe Marte.

— Ce călătorie?

— Ei, asta-i. Călătoria de care îţi aminteşti parţial. Fă-te că nu-ţi aduci aminte, prefă-te că n-a avut loc niciodată. Nu mă întreba de ce. Ţine doar cont de sfatul meu. Va fi mai bine pentru noi toţi. Începuse să transpire. Din belşug. Şi acum, Mr. Quail, am şi alte treburi, alţi clienţi. Se ridică şi-l conduse pe Quail spre uşă.

— O firmă care dă rezultate aşa de proaste n-ar trebui să aibă deloc clienţi, spuse Quail, în timp ce deschidea uşa. Apoi o trânti după el.

În taxi, îndreptându-se spre casă, Quail medită asupra conţinutului scrisorii de protest către Biroul Bunelor Afaceri, Divizia Terra. De îndată ce va ajunge la maşina de scris va şi

începe. Era clar că avea datoria de a-i avertiza pe oameni în privinţa firmei Rekal Incorporated.

Când ajunse în apartament, se aşeză în faţa maşinii de scris portabile, deschise sertarul cotrobăind după indigo... şi observă o cutie mică, ce îi era familiară. O cutie pe care o umpluse grijuliu pe Marte cu faună marţială şi, mai târziu, o strecurase prin vamă.

Deschise cutia şi, spre uluirea lui, văzu şase viermi morţi şi câteva varietăţi de viaţă unicelulară cu care se hrăneau viermii marţieni. Protozoarele erau uscate şi prăfuite, dar le recunoscu. Îi trebuise o zi întreagă de scotoceală prin bulgării de sol nepământean pentru a le găsi. O călătorie încântătoare, de descoperiri.

Dar eu n-am fost pe Marte, îşi dădu el seama.

Şi totuşi...

În uşă apăru Kirsten, ţinând în braţe câteva cumpărături.

— De ce eşti acasă în mijlocul zilei?

Vocea îi era, ca întotdeauna, acuzatoare.

— **Am fost eu pe Marte?** o întrebă el. Tu ar trebui să ştii.

— Nu, sigur n-ai fost pe Marte. **Tu** ar trebui să ştii. Nu te smiorcăi mereu că vrei să mergi?

— Pe tot cerul, eu cred că am fost. Şi simultan cred că n-am fost, continuă el după o pauză.

— Hotărăşte-te.

— Dar pot? Dădu din mâini. Am în cap amândouă ideile: una e reală, cealaltă nu, dar nu pot spune care. De ce nu pot pune bază pe tine? Doar pe tine nu te-au manevrat...

Ar putea să facă pentru el măcar asta, chiar dacă n-a mai făcut nimic altceva.

— Doug, dacă nu-ţi aduni minţile, am terminat, spuse Kirsten cu un glas controlat. Te voi părăsi.

— Am necazuri. Vocea lui era răguşită şi aspră. Tremurătoare. Probabil că mă îndrept spre o criză psihotică. Sper că nu, dar... poate că asta-i. Oricum, asta ar explica totul.

Kirsten puse jos punga cu târguieli şi se îndreptă spre dulap.

— Nu glumeam, îi spuse ea calmă. Scoase o haină, şi-o puse şi se îndreptă spre uşa apartamentului. Zilele astea o să-ţi dau un telefon, îi zise ea cu un ton alb. Doug, adio. Sper că în cele din urmă o să scapi. O să mă rog pentru asta. De dragul tău.

— Aşteaptă, îi spuse el disperat.. Spune-mi doar, ca să fie totul clar. Am fost sau n-am fost... Spune-mi. S-ar putea însă ca ei să-ţi fi alterat şi ţie memoria, îşi dădu el seama.

Uşa se închise. Soţia lui plecase. Definitiv!

— Ei, asta-i, se auzi o voce în spatele lui. Acum ridică mâinile, Quail. Şi te mai rog să te întorci şi să priveşti încoace.

Se răsuci, instinctiv, fără să ridice mâinile.

Cel din faţa lui era îmbrăcat în uniforma brumărie a Agenţiei de Poliţie a Interplanului, iar pistolul era de felul celor date de Naţiunile Unite. Ciudat era însă că lui Quail i se părea cunoscut, deşi într-un mod neclar şi distorsionat. Înălţă mâinile, zvâcnind.

— Îţi aminteşti călătoria pe Marte, zise poliţistul. Cunoaştem tot ce-ai făcut astăzi şi-ţi ştim toate gândurile... în special gândurile foarte importante din timpul drumului de întoarcere acasă de la Rekal Incorporated. Ţi-am implantat în cap un emiţător telepatic. Ne informează permanent.

Un emiţător telepatic! Un fel de plasmă vie, care fusese descoperită pe Lună. Se cutremură de scârbă. Creatura aceea trăia în el, în creierul lui, hrănindu-se, ascultând, hrănindu-se. Dar poliţia Interplanului se folosea de ele. Se scrisese şi în ziare. Era, deci, probabil adevărat, indiferent că era groaznic.

— De ce eu? întrebă el răguşit.

Ce făcuse... sau ce gândise? Şi ce avea asta de-a face cu Rekal Incorporated?

— La bază n-are nicio legătură cu Rekal. E o treabă între noi şi tine, spuse poliţistul. Îşi lovi uşor urechea dreaptă. Şi acum îţi interceptez procesele mentale prin intermediul emiţătorului tău cefalic. Quail văzu în urechea omului o cască mică de plastic alb. Aşa că te previn: tot ceea ce gândeşti poate fi folosit împotriva ta. Zâmbi. Nu că ar mai conta acum. Deja prin gândurile şi vorbele tale te-ai autocondamnat la pieire. Ceea ce ne supără este că sub narkidrină, acolo, la Rekal Incorporated, le-ai spus şi tehnicienilor, şi proprietarului, lui Mr. McClane, despre călătoria ta: unde-ai mers, pentru cine, câte ceva din ce-ai făcut. Sunt foarte speriaţi. Ar vrea să nu fi dat niciodată ochii cu tine. Au dreptate, adăugă el gânditor.

— N-am făcut niciodată nicio călătorie, zise Quail. Este o memorie falsă prost implantată în mine de tehnicienii lui McClane.

Apoi se gândi la cutia din sertar, care conţinea forme de viaţă marţială. Şi la greutăţile întâmpinate în adunarea lor. Amintirea părea reală. Cu siguranţă era reală. Doar dacă n-o implantase McClane. Poate că era una din „dovezile” despre care McClane vorbise în trecut.

„Amintirea călătoriei mele pe Marte, gândi el, nu mă convinge... dar, din nefericire, a convins Agenţia de Poliţie a Interplanului. Ei cred că într-adevăr am fost pe Marte şi sunt convinşi că, parţial, îmi dau seama de asta.”

— Ştim nu numai că ai fost pe Marte – fu de acord poliţistul răspunzând gândurilor lui – ci şi că acum îţi aminteşti suficient ca să însemni o problemă pentru noi. Iar a-ţi şterge memoria conştientă nu foloseşte la nimic. Dacă am face-o, te-ai prezenta iar la Rekal Incorporated şi-ai lua-o de la capăt. Şi nu putem face nimic în legătură cu McClane şi afacerea lui, fiindcă jurisdicţia noastră se extinde doar asupra oamenilor noştri. Şi, oricum, McClane n-a comis nicio infracţiune. Îl privi pe Quail. Şi nici tu... din punct de vedere legal. Nu te-ai dus la Rekal Incorporated cu ideea de a-ţi recâştiga memoria. Te-ai dus, din câte ne-am dat seama, pentru motivul obişnuit care-i determină pe oameni să meargă acolo: dorinţa oamenilor cinstiţi şi simpli pentru aventură. Din nefericire, tu nu eşti nici cinstit, nici simplu, şi deja ai acumulat suficient interes. Ultimul lucru din lume de care aveai nevoie era un curs la Rekal Incorporated. Nimic n-ar fi putut fi mai mortal pentru tine sau pentru noi. Şi, din acelaşi motiv, pentru McClane.

— Şi ce-i aşa de „dificil” pentru voi dacă îmi amintesc călătoria ...presupusa călătorie... şi ce am făcut acolo.

— Pentru că ce-ai făcut nu corespunde cu imaginea publică a marelui nostru tată alb atoateprotector. Ai făcut pentru noi ceva ce noi nu facem niciodată. După cum bine îţi aminteşti acum... mulţumită narkidrinei. Cutia cu viermi morţi şi cu alge stă în biroul tău de şase luni, de când te-ai întors. Şi niciodată n-ai manifestat nici cel mai mic interes faţă de ea. Noi nici măcar n-am ştiut că o ai până ce nu ţi-ai adus aminte de ea, venind acasă de la Rekal. Atunci am venit în goana mare s-o căutăm. N-am avut noroc. N-a prea fost timp.

Poliţistului i se alăturase un altul şi cei doi se sfătuiră scurt. Între timp, Quail gândea febril. Acum îşi amintea mai mult: copoiul avusese dreptate în privinţa narkidrinei. Şi ei –

Interplanul – probabil c-o foloseau. Probabil? Ştia al naibii de bine c-o făceau; îi văzuse administrând-o unui prizonier. Unde a fost asta? Undeva pe Pământ? Mai curând pe Lună, decise el, văzând imaginea ce se ridica tot mai limpede din memoria lui.

Şi-şi mai amintea ceva: motivul pentru care îl trimiseseră pe Marte şi misiunea pe care o executase.

Nu era de mirare că-i spălaseră creierul.

— Oh, cerule, spuse primul poliţist întrerupându-şi conversaţia cu colegul lui. Era clar că interceptase gândurile lui Quail. Acum treaba e cu mult mai rea, cât se poate de rea. Se îndreptă spre Quail cu pistolul aţintit spre el. Trebuie să te ucidem, spuse el. Chiar acum.

— De ce chiar acum? întrebă nervos celălalt. Nu putem pur şi simplu să-l ducem la biroul din New York al Interplanului şi să-i lăsăm pe ei să...

— **El** ştie de ce trebuie s-o facem chiar acum, răspunse primul.

Şi el părea acum nervos, dar Quail îşi dădea seama că din cu totul alt motiv. Acum îi revenise aproape întreaga memorie. Şi înţelegea pe deplin încordarea poliţistului.

— Pe Marte – spuse Quail răguşit – am ucis un om. După ce am trecut de cincisprezece paznici. Câţiva înarmaţi, ca şi voi. Timp de peste cinci ani fusese pregătit de Interplan să devină un asasin. Un ucigaş profesionist. Cunoştea metode de înlăturare a unor adversari înarmaţi... cum erau aceşti doi poliţişti. Iar cel cu receptorul în ureche ştia şi el asta.

Dacă se mişca suficient de repede...

Pistolul detună, dar el deja se trăsese într-o parte şi, în acelaşi, timp, îl lovi pe cel înarmat. Într-o clipă, intră în posesia armei pe care o îndreptă spre celălalt poliţist uluit.

— Îmi intercepta gândurile, zise el trăgându-şi răsuflarea. Ştia ce voi face, dar, oricum, am făcut-o.

Ridicându-se pe jumătate, poliţistul lovit scrâşni:

— Nu va folosi pistolul împotriva ta, Sam. Am interceptat şi asta. Ştie că-i terminat şi ştie că şi noi ştim. Hai, Quail. Greu, gemând de durere, se ridică tremurând şi întinse mâna. Pistolul, îi ceru el lui Quail. Nu-l poţi folosi şi dacă mi-l dai înapoi îţi garantez că nu te omor. O să fii ascultat şi cineva mai mare din Interplan o să hotărască, nu eu. Poate că-ţi mai pot şterge o dată memoria, nu ştiu. Iar tu ştii de ce te-aş fi omorât: nu te pot

împiedica să-ţi reaminteşti. Deci motivul meu pentru a te ucide este, într-un fel, depăşit.

Ţinând strâns pistolul, Quail se repezi din apartament spre ascensor. „Dacă vă luaţi după mine, gândi el, vă ucid. Aşa că n-o faceţi.” Apăsă pe butonul ascensorului şi, o clipă mai târziu, uşile se închiseră după el.

Poliţiştii nu-l urmăriră. Era clar că-i interceptaseră gândurile încordate şi răspicate şi hotărâseră să nu rişte.

Ascensorul coborî. Scăpase... pentru un timp. Dar mai departe? Unde se putea duce?

Ascensorul ajunse la parter şi, peste puţin timp, Quail se amestecă în gloata ce se grăbea prin canale. Îl durea capul şi nu se simţea bine. Dar la urma urmei scăpase de moarte. Veniseră foarte aproape, să-l împuşte pe loc, în propriul lui apartament.

„Şi probabil c-o vor face iar, decise el. Când mă vor găsi. Iar cu emiţătorul în mine, nu va dura prea mult.”

Ironia era că obţinuse exact ceea ce le ceruse celor de la Rekal Incorporated. Aventură, pericol, poliţia Interplanului în acţiune, o călătorie secretă şi periculoasă pe Marte în care îşi punea viaţa în joc – tot ceea ce voia de la amintirea falsă.

Avantajul de a fi doar o amintire – şi nimic mai mult – putea fi apreciat abia acum.

Stătea singur pe o bancă în parc urmărind posac un stol de perţi, un soi de semi-păsări importate de pe cei doi sateliţi ai lui Marte, capabile să planeze chiar şi în uriaşa gravitaţie a Pământului.

„Poate că reuşesc să mă întorc pe Marte”, cugetă el. Şi pe urmă? Pe Marte va fi şi mai rău. Organizaţia pe al cărei lider îl asasinase îl va detecta de cum va pune piciorul afară din navă. Acolo va fi urmărit şi de Interplan, şi de **ei**.

„Mă puteţi auzi gândind?” se întrebă el. Devenea paranoic. Stând singur, îi simţea acordându-se după el, urmărind, înregistrând, discutând... Se cutremură şi se ridică apucând-o aiurea, cu mâinile adânc vârâte în buzunare. „Indiferent unde m-aş duce, veţi fi întotdeauna cu mine. Cât voi avea în cap acest emiţător. O să fac un târg cu voi, se gândi el pentru sine şi pentru ei. Nu-mi puteţi implanta iar o memorie falsă, cum aţi mai făcut când duceam o viaţă obişnuită şi n-am fost nicicând pe Marte? Când n-am văzut de aproape nicio uniformă a Interplanului şi n-am mânuit un pistol?”'

— Aşa cum ţi s-a explicat cu grijă, asta n-ar fi de ajuns, îi răspunse o voce în creier.

Se opri, împietrit.

— Am mai comunicat aşa cu tine înainte, continuă vocea. Când erai în misiune pe Marte. Sunt şase luni de atunci. De fapt, am considerat că nu vom mai fi obligaţi s-o facem din nou. Unde eşti?

— Merg – răspunse Quail – spre moarte. Moartea pornită din pistoalele oamenilor voştri, gândi el. Cum puteţi fi siguri că asta n-ar fi de ajuns? întrebă el. Tehnica de la Rekal nu funcţionează?

— Aşa cum ziceau. Dacă ţi se dă un set de amintiri standard, obişnuite, devii... fără astâmpăr. Inevitabil te vei îndrepta iar spre Rekal sau spre unul din concurenţii lui. Nu putem trece din nou prin aşa ceva.

— Să presupunem că odată cu anularea amintirilor mele autentice se implantează ceva mai vital decât amintirile standard. Ceva care să-mi satisfacă dorinţele. Aşa ceva s-a demonstrat. Şi probabil că de aia m-aţi şi angajat iniţial. Dar trebuie să fiţi în măsură să veniţi şi cu altceva... ceva asemănător. Că eram cel mai bogat om de pe Terra, dar în cele din urmă mi-am donat toţi banii fundaţiilor pentru educaţie. Sau că am fost un faimos explorator al spaţiilor stelare îndepărtate. Orice de felul ăsta. N-ar merge aşa ceva?

Tăcere.

— Încercaţi, spuse el disperat. Aduceţi câţiva dintre cei mai buni psihiatri militari pe care îi aveţi. Exploraţi-mi mintea. Găsiţi cel mai scump vis pe care îl am. Încercă să se gândească. Femei, zise el. Mii de femei, cum a avut Don Juan. Un playboy interplanetar, câte o iubită în fiecare oraş de pe Pământ, de pe Lună şi de pe Marte. Doar că am renunţat, de oboseală. Vă rog! imploră el. Încercaţi...

— Şi atunci o să te predai de bună voie? întrebă vocea din cap. Dacă suntem de acord să aranjăm o astfel de soluţionare? **Dacă** e posibilă?

— Da, răspunse el după o ezitare. Am să risc, îşi spuse. Sper să nu mă ucideţi pur şi simplu.

— Vei face primul pas, spuse vocea. Predă-te. Noi vom cerceta posibilitatea aceea. Totuşi, dacă nu se poate, dacă amintirile tale autentice încep să apară iar, aşa cum s-a întâmplat acum, atunci... Urmă o perioadă de tăcere, apoi vocea

încheie: Va trebui să te nimicim. Trebuie să înţelegi. Ei, Quail, mai vrei să încerci?

— Da, răspunse el. Asta deoarece alternativa era moartea... în mod sigur. Cel puţin calea aleasă de el oferea o şansă, chiar dacă era subţire.

— Prezintă-te la centrul nostru din New York, reluă vocea poliţistului. Fifth Avenue 580, etajul doisprezece. Imediat ce te predai, psihiatrii noştri te vor lua în primire. Ţi se vor face testele pentru profilul personalităţii. Vom încerca să-ţi stabilim dorinţa cea mai puternică... apoi te vom duce înapoi la Rekal Incorporated. O să-i punem la treabă, transformând această dorinţă într-o amintire-surogat care să o înlocuiască. Şi... baftă. Îţi datorăm ceva. Ai fost un instrument capabil care a acţionat pentru noi.

Vocea era lipsită de maliţie. Dacă nu altceva, ei – organizaţia – nutreau pentru el milă.

— Mulţumesc, zise Quail. Şi începu să caute un taxi robot.

— Mr. Quail – spuse psihiatrul în vârstă, cu chip dur –, posezi o dorinţă fantastică foarte interesantă. Probabil că nimic asemănător cu ceea ce te distrezi sau presupui în mod conştient. Aşa e de obicei. Sper să nu te deranjeze prea mult când o vei auzi.

— Ar fi de preferat să nu fie deranjat prea mult la auzul ei, dacă nu doreşte să fie împuşcat, spuse cu bruscheţe ofiţerul superior de la Interplan, care era de faţă.

— Spre deosebire de fantezia de a vrea să fii un agent secret al Interplanului – continuă psihiatrul –, care, relativ vorbind, era un produs al maturităţii şi avea o anumită plauzibilitate, acest produs este un vis grotesc din copilărie. Nu-i de mirare că n-ai reuşit să ţi-l reaminteşti. Această fantezie constă în următoarele: ai nouă ani şi te plimbi singur pe o cărare de ţară. Chiar în faţa ta aterizează o navă cosmică neobişnuită, sosită dintr-un alt sistem stelar. Nimeni altcineva în afară de dumneata, Mr. Quail, n-o vede. Fiinţele din ea sunt foarte mici, cam de mărimea şoarecilor de câmp, dar intenţionează să invadeze Pământul. Zeci de mii de alte nave asemănătoare vor fi în curând pe drum, după ce această avangardă va da semnalul de pornire.

— Şi presupun că-i opresc, spuse Quail, simţind un amestec de amuzament şi dezgust. Cu mâinile goale i-am şters de pe faţa pământului. Călcându-i, probabil, în picioare.

— Nu, răspunse răbdător psihiatrul. Ai oprit invazia, dar nu distrugându-i. În loc de asta le-ai arătat bunătate şi îngăduinţă, chiar dacă ai făcut-o prin telepatie... modul lor de comunicare... ai aflat despre scopul venirii lor. Ei nu mai văzuseră niciodată astfel de trăsături umane, exprimate de un organism simţitor şi, ca semn de apreciere, au făcut o convenţie cu dumneata.

— Ei nu vor invada Pământul atâta timp cât trăiesc eu, spuse Quail.

— Exact. Psihiatrul se întoarse spre ofiţerul de la Interplan. După cum se poate vedea, i se potriveşte cu personalitatea, în ciuda dispreţului pe care îl simulează.

— Deci prin simpla mea existenţă, prin simplul fapt că trăiesc, am salvat Pământul de dominaţia străină, spuse Quail, simţind cum creşte în el plăcerea. Aşadar, de fapt, sunt cea mai importantă persoană de pe Terra. Fără să mişc un deget.

— Fără îndoială, sir, zise psihiatrul. Iar fantezia asta e încastrată în psihicul dumitale. E o fantezie care durează din copilărie. O fantezie pe care, fără terapie intensivă pe bază de droguri, nu ţi-ai fi amintit-o niciodată. Dar a existat întotdeauna în dumneata. A intrat în subconştient, dar n-a dispărut niciodată.

Ofiţerul de poliţie se adresă lui McClane, care asculta atent:

— Poţi să-i implantezi o astfel de amintire falsă?

— Avem orice tip posibil de dorinţă-fantezie care există, răspunse McClane. Cinstit vorbind, am auzit altele cu mult mai rele. Sigur c-o putem face. Peste douăzeci şi patru de ore nu va **vrea** doar să fi salvat Pământul. Va crede cu devoţiune că într-adevăr a făcut-o.

— Deci poţi trece la treabă, îi spuse reprezentantul poliţiei. Ca pregătire, noi deja i-am şters încă o dată amintirea călătoriei pe Marte.

— Ce călătorie pe Marte? întrebă Quail.

Nimeni nu-i răspunse, aşa că renunţă la întrebare. Şi, oricum, deja apăruse o maşină a poliţiei în care se urcară el, McClane şi ofiţerul de poliţie şi care se îndreptă imediat spre Chicago şi Rekal Incorporated.

— Ai face bine să nu mai greşeşti de data asta, îi spuse ofiţerul lui McClane, care stătea ca pe ace şi părea nervos.

— Nu văd ce-ar putea merge prost, mormăi McClane transpirând. Asta n-are nicio legătură cu Marte sau cu Interplanul. Să opreşti singur o invazie a Pământului de către fiinţe dintr-un alt sistem solar. Clătină din cap. Hei, ce poate visa un copil?! Şi încă prin virtute pioasă, nu prin forţă. E o trăsneală. Îşi tamponă fruntea cu o batistă mare.

Nimeni nu spuse nimic.

— De fapt, e mişcător, reluă McClane.

— Dar arogant, zise categoric poliţistul. Prin urmare, când o să moară, invazia va reîncepe. Nu-i de mirare că nu şi-a reamintit-o. Este cea mai mare fantezie peste care am dat. Îl privi dezaprobator pe Quail. Şi când te gândeşti că am recrutat un astfel de om...

Când ajunseră la Rekal Incorporated, Shirley, recepţionera îi întâmpină gâfâind în anticameră:

— Bine aţi venit înapoi, Mr. Quail. Îşi flutură sânii ca nişte pepeni, care astăzi erau vopsiţi într-un portocaliu aprins, legănându-se agitată. Îmi pare rău că lucrurile au ieşit aşa de prost data trecută. Sunt sigură că acum o să meargă mai bine.

— Ar fi mai bine, zise McClane, continuând să-şi tamponeze fruntea cu batista frumos împăturită.

Mişcându-se cu iuţeală îi aduse pe Lowe şi pe Keeler, îi escortă pe ei şi pe Douglas Quail până în zona de lucru, apoi, însoţit de Shirley şi de ofiţerul de poliţie, se reîntoarse în biroul lui să aştepte.

— Avem un pachet pregătit pentru aşa ceva, Mr. McClane? întrebă Shirley, lovindu-se agitată de el şi roşind uşor.

— Cred că avem. McClane încercă să-şi aducă aminte. Renunţă şi consultă diagrama. O combinaţie, spuse el cu voce tare. Pachetele „optzeci şi unu”, „douăzeci şi şase”. Scoase pachetele necesare din camera blindată şi le duse la birou pentru control. Din „optzeci şi unu”, explică el, o baghetă magică vindecătoare primită – de clientul în chestiune, de data asta Mr. Quail – de la fiinţele din alt sistem solar. O dovadă a gratitudinii lor.

— Funcţionează? întrebă curios poliţistul.

— Pe vremuri, îi explică McClane. Dar el, hâm, vedeţi, a folosit-o cu ani în urmă, vindecând în dreapta şi în stânga. Acum e doar un suvenir. Dar îşi aminteşte că a funcţionat spectaculos. Chicoti, apoi deschise pachetul „douăzeci”. Un document de la

Secretarul general al O.N.U., în care i se mulţumeşte că a salvat Pământul. Nu-i prea potrivit, deoarece o parte din fantasmagoria lui Quail arată că nimeni în afară de el nu cunoaşte nimic despre invazie, o să-l vârâm însă de dragul verosimilitudinii. Apoi inspectă pachetul „şase”. Ce era în el? Nu-şi putu reaminti şi, încruntat, scotoci în punga de plastic, în timp ce Shirley şi ofiţerul de poliţie priveau nerăbdători:

— Înscrisuri, spuse Shirley. Într-o limbă ciudată.

— Astea arată cine sunt ei, zise McClane. Şi de unde vin. Inclusiv o hartă stelară care marchează traseul zborului lor până aici şi sistemul de unde sunt originari. Desigur că e în scrierea **lor**, aşa că nu se poate citi. Dar îşi aduce aminte cum i le-au citit ei în limba lui. Aşeză cele trei obiecte în centrul tăbliei biroului. Astea trebuie duse în apartamentul lui Quail, îi spuse el poliţistului. Astfel încât să le găsească când va ajunge acasă. Şi să-i confirme închipuirea. P.O.S. – procedura operaţională standard. Chicoti cu teamă, întrebându-se cum merg treburile la Lowe şi Keeler.

Interfonul bâzâi.

— Mr. McClane, îmi pare rău că vă deranjez. Era glasul lui Lowe. Când îl auzi, McClane îngheţă şi amuţi. A apărut însă ceva, continuă Lowe. Poate că ar fi bine să veniţi aici şi să supervizaţi. Ca şi data trecută, Quail a reacţionat bine la narkidrină. Este inconştient, relaxat şi receptiv. Dar...

McClane se repezi spre zona de lucru.

Douglas Quail era întins pe un pat steril, răsuflând încet şi regulat, cu ochii pe jumătate închişi, abia conştient de cei din jur.

— Am început să-l interogăm, zise Lowe alb la faţă. Voiam să stabilim cu exactitate locul unde să plasăm amintirea-închipuire a modului cum a salvat singur Pământul. Şi, destul de straniu...

— Mi-au spus să nu vorbesc, mormăi Douglas Quail, cu o voce ursuză suprasaturată de drog. Asta a fost înţelegerea. Se presupunea că nici măcar nu-mi aduc aminte. Dar cum aş putea uita un eveniment ca ăsta?

„Cred că ar fi greu, reflectă McClane. Dar ai făcut-o... până acum.”

— Mi-au dat chiar şi un pergament, ca semn de gratitudine, mormăi Quail. L-am ascuns în apartamentul meu. O să vi-l arăt.

McClane se adresă ofiţerului de poliţie care îl urmase.

— Ei, vă sugerez că ar fi mai bine să nu-l ucideţi. Dacă o faceţi, se vor întoarce...

— Mi-au dat şi o baghetă magică invizibilă care distruge, murmură Quail, cu ochii acum închişi. Aşa l-am omorât pe cel de pe Marte la care m-aţi trimis. E în sertarul meu, împreună cu cutia cu viermi şi plante uscate.

Fără un cuvânt, ofiţerul de la Interplan se întoarse şi ieşi ţeapăn din zona de lucru.

«Ar trebui să las la o parte şi pachetele cu „dovezi”», îşi spuse McClane resemnat. Se întoarse încet în birou. «Inclusiv scrisoarea de la Secretarul general al O.N.U. La urma urmei...»

Probabil că cea reală nu va întârzia să sosească.”

Arthur C. Clarke
Moştenire
(„Inheritance”, 1947)

După cum zicea David, când cazi în Africa de la o altitudine de două sute cincizeci de kilometri, o gleznă ruptă poate că nu mai înseamnă mare lucru, dar te doare la fel de tare. Însă adevărata durere, pretindea el, a fost modul în care ne-am năpustit cu toţii în deşert ca să vedem ce s-a întâmplat cu A.20, şi nu i-am întrebat de sănătate decât după câteva ore.

— Fii raţional, David, protestă Jimmy Langford. Ştiam că n-ai păţit nimic, fiindcă ne anunţase elicopterul bazei, imediat ce te-a luat la bord. În schimb, A.20 putea să se fi făcut praf...

— ...Şi nu există decât o singură A.20, am rostit eu, sărindu-i în ajutor, pe când piloţii de testare sunt... hai, nu câtă frunză şi iarbă, însă oricum pe toate drumurile.

David mă fulgeră pe sub sprâncenele lui stufoase şi mormăi ceva în galeză.

— Blestemul druizilor, comentă Jimmy. Dintr-o clipă în alta, te vei transforma într-un praz sau într-o machetă din plastic a Stonehenge-ului.

În acele momente, eram destul de euforici şi nu merita să ne arătăm serioşi, măcar pentru o vreme. Până şi nervii de fier ai lui David trebuie să fi fost serios zgâlţâiţi, totuşi el părea cel mai calm dintre noi toţi. Nu-l puteam înţelege... atunci.

A.20 aterizase la cincizeci de kilometri de punctul de lansare. Îi urmăriserăm traiectoria pe radar, aşa încât îi cunoşteam poziţia cu o toleranţă de câţiva metri... deşi în momentul respectiv nu ştiam că David coborâse cu zece kilometri mai la est.

Primul semnal de avertisment venise la şaptezeci de secunde după decolare. A.20 ajunsese la cincizeci de kilometri altitudine şi urma traiectoria corectă, cu abateri de ordinul câtorva procente. Din câte puteam aprecia vizual, dâra luminoasă de pe ecranul radarului abia deviase de la ruta programată. David făcea doi kilometri pe secundă; fără a reprezenta mare lucru, la momentul respectiv însemna, totuşi, viteza cea mai mare atinsă vreodată de un om. Iar „Goliat” era pe punctul de a fi abandonat.

A.20 era o rachetă în două trepte – fusese concepută aşa deoarece întrebuinţa combustibil chimic. Treapta a doua, cu cabina ei micuţă, stabilizatoarele pliante şi flapsurile, cântărea mai puţin de douăzeci de tone, cu plinul făcut. Urma să fie purtată de treapta întâi, cu o greutate de două sute de tone, care avea s-o ducă până la altitudinea de cincizeci de kilometri, după care îşi putea continua lesne drumul, pe baza energiei dezvoltate. Auxiliarul cel mare urma să revină pe sol cu o paraşută; nu avea să mai cântărească mare lucru după ce ardea combustibilul din interior. Între timp, treapta a doua ar fi ajuns la o viteză suficientă pentru a atinge altitudinea de şase sute de kilometri, de unde trebuia să coboare şi să pornească într-o planare ce l-ar fi purtat pe David peste jumătate din planetă, dacă ar fi dorit-o.

Nu-mi amintesc cine a botezat cele două trepte „David” şi „Goliat”, dar numele au prins imediat. Prezenţa a doi David a determinat o sumedenie de confuzii, şi nu toate întâmplătoare.

Aşadar, din punct de vedere teoretic, în acest fel trebuiau să se desfăşoare lucrurile; privind însă punctuleţe verzui de pe ecran îndepărtându-se de traiectoria calculată, am ştiut că se petrecuse ceva neplăcut. Şi am bănuit ce anume.

La cincizeci de kilometri, punctuleţul ar fi trebuit să se dividă. S-ar fi cuvenit ca semnalul mai luminos să se mai înalţe o vreme, aidoma unui proiectil, apoi să cadă pe Pământ. În schimb, celălalt ar fi trebuit să-şi continue accelerarea, îndepărtându-se rapid de treapta abandonată.

Separarea nu se produsese. „Goliat” cel golit refuzase să se desprindă şi-l târa pe „David” înapoi către sol – acesta din urmă fiind total neajutorat, deoarece motoarele sale nu se puteau utiliza. Ajutajele lor de evacuare erau blocate de treapta întâi.

Am văzut toate acestea în vreo zece secunde. Am aşteptat doar atât cât să determinăm noua traiectorie, apoi ne-am suit în elicoptere şi am pornit spre zona de cădere.

Desigur, nu ne aşteptam să găsim altceva decât un maldăr de magneziu, peste care s-ar fi părut că trecuse un buldozer. Ştiam că „Goliat” nu-şi putea deschide paraşuta atâta timp cât „David” rămânea deasupra lui, tot aşa cum „David” nu-şi putea pune în funcţiune motoarele decât după desprinderea lui „Goliat”. Îmi amintesc că mă-ntrebam cine avea s-o anunţe pe

Mavis, după care îmi dădusem seama că ea ascultase transmisiunile radio şi aflase totul odată cu noi.

Nu ne-a venit să ne credem ochilor când am zărit cele două trepte cuplate, zăcând aproape neatinse sub paraşuta imensă. David nu se zărea nicăieri, dar peste câteva minute Baza ne-a anunţat că-l găsiseră. După ce instrumentele din Staţia Doi detectaseră semnalul slab al paraşutei sale, fusese trimis un elicopter să-l ia. Peste alte douăzeci de minute, se afla în spital, însă noi am mai rămas câteva ore în deşert, verificând maşinăriile şi pregătind transportarea lor de acolo.

Când, în cele din urmă, am revenit la Bază, am fost încântaţi să-i vedem ţinuţi la distanţă pe cei mai detestaţi reporteri din domeniul ştiinţific. Le-am ignorat protestele şi am intrat în salonul medical.

Şocul accidentului şi destinderea ulterioară ne făcuseră pe toţi să ne comportăm oarecum iresponsabil şi probabil copilăreşte. Numai David nu părea afectat; faptul că fusese protagonistul uneia dintre cele mai miraculoase salvări din istoria omenirii i se părea probabil firesc. Stătea în pat, prefăcându-se plictisit de poantele noastre, aşteptând să ne calmăm.

— Ei bine, întrebă Jimmy în cele din urmă, ce s-a defectat?

— Asta voi trebuie să descoperiţi, replică David. „Goliat” a funcţionat perfect până în momentul terminării combustibilului. Am aşteptat după aceea cele cinci secunde premergătoare detonării bolţurilor explozive şi declanşării arcurilor de desprindere, dar nu s-a întâmplat nimic. Am acţionat atunci desprinderea manuală. Luminile s-au redus, însă n-am simţit şocul la care mă aşteptasem. Am mai făcut câteva încercări, intuind totuşi că era zadarnic. Am bănuit că în contactele de detonare se produsese un scurtcircuit, care legase la pământ curentul de acţionare.

Am efectuat nişte calcule rapide şi am constatat că, la viteza din momentul respectiv, aveam să urc alte două sute de kilometri, atingând punctul culminant al traiectoriei peste vreo trei minute. Apoi ar fi urmat căderea de două sute cincizeci de kilometri, care trebuia să facă un crater drăgălaş în deşert, după numai patru minute. Una peste alta, îmi mai rămâneau vreo şapte minute de trăit – ignorând rezistenţa aerului, ca să

folosesc expresia voastră preferată. Ţinând cont şi de ea, aş mai fi câştigat două minute de viaţă.

Ştiam că nu puteam deplia paraşuta mare şi că aripioarele lui „David” erau inutile, câtă vreme masa de patruzeci de tone a lui „Goliat” mă trăgea în jos ca o ghiulea. Mi-am irosit două din cele şapte minute gândindu-mă ce era indicat să fac.

Am fost inspirat când v-am pus să lărgiţi sasul. Chiar şi aşa, m-am chinuit destul până am trecut prin el. Am legat capătul cordonului de siguranţă de pârghia de blocare şi m-am târât pe fuzelaj până la îmbinarea treptelor.

Compartimentul paraşutei nu putea fi deschis din exterior, însă luasem câteva scule din cabină. N-a durat mult şi am străpuns învelişul de magneziu – odată perforat, l-aş fi putut sfâşia şi cu mâinile goale. După alte câteva secunde, am eliberat paraşuta. Voalura plutea pur şi simplu în jurul meu. La viteza aceea, mă aşteptasem la o urmă de rezistenţă din partea aerului, însă nici vorbă de aşa ceva. Voalura stătea acolo unde o puneai. Puteam doar să sper că la reintrarea în atmosferă urma să se deschidă fără să se încurce în rachetă.

Mi-am spus că acum, şansele de supravieţuire îmi crescuseră. Greutatea suplimentară a lui „David” urma să sporească încărcătura paraşutei cu mai puţin de douăzeci la sută, dar exista şi posibilitatea ca suspantele să se frece de metalul rupt şi să fie smulse înainte de aterizare. În plus, voalura avea să fie deformată la deschidere din cauza lungimilor inegale ale suspantelor. În privinţa asta, nu puteam face absolut nimic.

Când mi-am terminat treaba, am privit pentru prima dată în jur. Transpiraţia îmi înceţoşase vizorul căştii, de aceea nu puteam vedea prea bine. (Ar fi bine să luaţi măsuri în privinţa asta – poate fi periculos.) Continuam să urc, deşi foarte lent. Spre nord-est, zăream Sicilia şi o parte a Italiei continentale. Mai spre sud, coasta Libiei era vizibilă până la Benghazi. Sub mine, se întindea tot teritoriul pentru care Alexander, Montgomery şi Rommel se luptaseră pe vremea când eu eram doar un băieţel. Mi s-a părut chiar surprinzător că putuse stârni atâtea conflicte.

N-am rămas mult afară, fiindcă peste vreo trei minute urma să intrăm în atmosferă. M-am uitat încă o dată la paraşuta inertă, am mai îndreptat câteva suspante, apoi am revenit în

cabină. În continuare, am purjat combustibilul din „David” – mai întâi oxigenul, apoi, imediat după dispersia acestuia, şi alcoolul.

Acele trei minute mi s-au părut teribil de lungi. Depăşisem cu puţin altitudinea de douăzeci şi cinci de kilometri, când am auzit primul sunet. Era un şuierat foarte ascuţit, dar în acelaşi timp atât de slab, încât abia îl percepeam. Privind prin hublouri, am văzut că suspantele se întindeau şi voalura se umfla deasupra mea. În acelaşi timp, am simţit greutatea revenindu-mi la normal, şi am ştiut că racheta începuse deceleraţia.

Socotelile nu erau foarte încurajatoare. Căzusem liber pe o distanţă de peste două sute de kilometri şi, dacă trebuia să mă opresc la timp, aveam nevoie de o deceleraţie **medie** egală cu zece g. Valorile maxime puteau atinge şi dublul acestei valori, însă eu rezistasem la cincisprezece g pentru o cauză cu mult mai puţin importantă. În consecinţă, mi-am injectat o doză dublă de dinocaină şi am cuplat suspensiile cardanice ale scaunului. Îmi amintesc că m-am întrebat dacă n-ar trebui să depliez aripioarele lui „David”, dar am decis că nu mi-ar fi de mare ajutor. După aceea, probabil că mi-am pierdut cunoştinţa.

Când mi-am revenit, era teribil de cald şi aveam greutatea normală. Mă simţeam ţeapăn şi mă durea tot corpul, iar, pentru a agrava şi mai mult lucrurile, cabina se zgâlţâia violent. M-am împleticit până la hublou şi am văzut că deşertul ajunsese neplăcut de aproape. Paraşuta îşi jucase rolul, dar mi-am spus că impactul avea să fie cam violent pentru mine. De aceea, am sărit.

Din câte mi-aţi spus, ar fi fost mai bine dacă aş fi rămas în cabină. Consider însă că nu mă pot plânge.

O vreme, am rămas tăcuţi, apoi Jimmy, într-un târziu, rosti aparent nepăsător:

— Accelerometrul arată că la coborâre ai atins douăzeci şi unu g. E drept, doar pentru trei secunde. În majoritatea timpului, a oscilat între doisprezece şi cincisprezece.

David nu păru să-l audă, de aceea am intervenit:

— Ei bine, nu-i putem amâna pe reporteri la nesfârşit. Te simţi în stare să dai piept cu ei?

El şovăi.

— Nu, răspunse. Nu acum.

Apoi, descifrând expresiile ce ni se întipăriseră pe chipuri, clătină violent din cap:

— Nu, nu-i deloc ceea ce credeţi! Aş fi gata să decolez iarăşi, imediat. Deocamdată, însă, vreau să stau şi să judec cele întâmplate.

Vocea i se stinse, iar când vorbi din nou, îl descoperirăm pe adevăratul David dinapoia măştii permanente de extrovertit:

— Credeţi că am nervii de fier şi că-mi asum riscuri fără să mă preocupe consecinţele. Ei bine, nu-i tocmai aşa şi aş dori să aflaţi motivul. N-am mărturisit nimănui chestiile astea, nici măcar lui Mavis.

Ştiţi că nu sunt superstiţios, urmă el, pe un ton de scuză, totuşi cei mai mulţi materialişti au unele reţineri secrete, chiar dacă nu le-ar recunoaşte.

Cu mulţi ani în urmă, am avut un vis deosebit de clar. Visul în sine n-ar fi însemnat mare lucru, dar ulterior am descoperit că alţi doi oameni consemnaseră în scris experienţe aproape identice. Despre una dintre ele aţi citit probabil, fiindcă individul în cauză era J. W. Dunne.

În prima lui carte, *Un experiment cu timpul*, Dunne povesteşte că o dată s-a visat conducând un ciudat aparat zburător cu aripile îndreptate spre înapoi, o experienţă care s-a transformat în realitate peste câţiva ani, când şi-a testat avionul cu stabilitate proprie. Amintindu-mi visul pe care l-am avut *înainte* de a citi cartea lui Dunne, am fost destul de impresionat. Al doilea incident mi s-a părut însă şi mai tulburător.

Aţi auzit de Igor Sikorsky, cel care a proiectat unele dintre primele avioane de pasageri transoceanice – „Clippere” le spuneau pe atunci. În autobiografia lui, Povestea zburătorului S, el relatează un vis foarte asemănător cu cel al lui Dunne.

În vis, Sikorsky mergea pe un coridor ce avea uşi de o parte şi cealaltă şi lămpi electrice în plafon. Sub tălpi simţea o vibraţie uşoară şi, cumva, ştia că se află într-un aparat de zbor. Totuşi, pe vremea aceea nu existau avioane şi puţini oameni credeau că vor exista vreodată.

Ca şi visul lui Dunne, cel al lui Sikorsky s-a împlinit mulţi ani mai târziu. Se găsea la bordul primului său Clipper, cu ocazia zborului inaugural, când s-a pomenit mergând pe coridorul de acum familiar.

David chicoti, uşor stânjenit, apoi continuă:

— Probabil că aţi ghicit la ce se referea visul meu, continuă el. Nu uitaţi – nu mi-ar fi făcut o impresie deosebită dacă n-aş fi cunoscut cazurile acelea similare.

Mă aflam într-o cămăruţă goală, fără ferestre. Alături de mine se găseau alţi doi bărbaţi şi cu toţii purtam ceea ce la momentul respectiv crezusem că erau costume de scafandri. În faţa mea, exista un tablou de comandă ciudat, având încastrat un ecran circular. Pe ecran se vedea o imagine care nu-mi spunea nimic şi pe care nu mi-o pot reaminti, în ciuda faptului că m-am străduit în multe rânduri. Tot ce ţin minte este că mă întorceam spre ceilalţi doi bărbaţi şi le ziceam: „Mai sunt cinci minute, băieţi” – deşi nu sunt sigur dacă astea au fost chiar cuvintele exacte. Apoi m-am trezit.

Visul acesta m-a obsedat de când am devenit pilot de încercare. Nu... „obsedat” nu-i termenul potrivit. Mi-a dat încredere că în cele din urmă totul va fi bine... cel puţin până voi ajunge în cabină cu cei doi bărbaţi. Ce se întâmplă după aceea nu ştiu. Aşa însă veţi reuşi să înţelegeţi de ce m-am simţit destul de sigur când am aterizat cu A.20 şi când m-am prăbuşit cu A.15 lângă Partelleria.

Acum ştiţi totul. Puteţi chicoti dacă doriţi – uneori, chiar şi eu o fac. Totuşi, chiar dacă n-are niciun substrat, visul acesta i-a dat subconştientului meu un impuls extrem de util.

Nouă însă nu ne venea să râdem. După o vreme, Jimmy întrebă:

— Pe cei doi bărbaţi... i-ai recunoscut?

David părea şovăitor.

— N-aş putea s-o spun cu siguranţă, răspunse el. Nu uitaţi că purtau costume de zbor şi nu le-am distins clar feţele. Totuşi, unul dintre ei aducea cu tine, deşi arăta cu mult mai în vârstă decât eşti acum. Mă tem că tu nu erai acolo, Arthur. Îmi pare rău...

— Mă bucur s-o aud, am comentat. După cum ţi-am spus deja, va trebui să rămân ultimul, ca să le explic celorlalţi ce s-a întâmplat. Mă mulţumesc să aştept până vor începe cursele pentru pasageri.

Jimmy se sculă în picioare.

— Bine, David, spuse el, mă ocup eu de gaşca de afară. Încearcă să dormi acum... cu sau fără vise. Şi apropo, A.20 va fi gata peste vreo săptămână. Eu cred că o să fie ultima dintre

rachetele chimice. Se zvoneşte că propulsia atomică este aproape pusă la punct.

***

N-am mai discutat niciodată despre visul lui David, deşi cred că ne revenea adeseori în minte. După trei luni, David a urcat-o pe A.20 până la şase sute optzeci de kilometri, un record ce nu va fi niciodată depăşit de un aparat de acest tip, fiindcă nimeni nu va mai construi niciodată rachete chimice. Aterizarea lui fără incidente în Valea Nilului a marcat sfârşitul unei epoci.

A.21 a fost gata abia după trei ani. Arăta micuţă în comparaţie cu uriaşele ei predecesoare şi era greu de crezut că reprezenta aparatul cel mai apropiat de o navă spaţială pe care-l construise omul până atunci. De data aceasta, decolarea se făcea de la nivelul mării, iar Munţii Atlas, care fuseseră martorii anterioarelor noastre încercări, constituiau doar fundalul îndepărtat al scenei.

Deja, atât eu, cât şi Jimmy ajunseserăm să împărtăşim credinţa lui David în propriul destin. Îmi amintesc ultimele cuvinte ale lui Jimmy, înainte de închiderea sasului.

— De acum, David, n-o să mai dureze mult până vom construi nava aceea cu trei locuri.

Şi am ştiut că glumea doar pe jumătate.

Am văzut-o pe A.21 ridicându-se lent în cer, descriind cercuri largi, tot mai largi, cu totul altfel decât orice altă rachetă cunoscută până atunci. Acum, exista o rezervă de combustibil încorporată şi nu mai aveam grija pierderilor gravitaţionale, iar David nu se grăbea. Nava continua să urce relativ încet când am pierdut-o din vedere – de aceea, am intrat în sala radarelor.

Când am ajuns acolo, semnalul tocmai dispărea de pe ecran, iar detunătura a ajuns la urechile mele puţin mai târziu. Acesta a fost sfârşitul lui David şi al viselor sale.

Ceea ce-mi mai amintesc din perioada respectivă este cum zburam în elicopterul lui Jimmy prin Conway Valley, iar Snowdon sclipea hăt departe în dreapta noastră. Nu mai fuseserăm niciodată la David acasă şi nici nu ne încânta această vizită. Era însă efortul minim pe care-l puteam face.

Pe măsură ce munţii pluteau pe sub noi, am vorbit despre viitorul ce se întunecase pe neaşteptate, întrebându-ne totodată

în privinţa următorului pas. Pe lângă şocul pierderii personale, începeam să ne dăm seama că ajunseserăm noi înşine să împărtăşim o mare parte din încrederea lui David. Iar acum, încrederea aceea se năruise.

Ne-am mai întrebat ce avea să facă Mavis şi am discutat despre băiatul lor. Trebuia să aibă vreo cincisprezece ani acum – eu nu-l mai văzusem de multă vreme, iar Jimmy nu-l întâlnise niciodată. După spusele tatălui său, dorea să se facă arhitect şi dădea deja dovadă de un talent remarcabil în acest sens.

Mavis era destul de calmă şi stăpână pe sine, deşi părea mult mai bătrână, comparativ cu ultima noastră întâlnire. O vreme, am discutat chestiuni profesionale şi despre vânzarea proprietăţii lui David. Nu mai fusesem până atunci executor testamentar, dar am încercat să pretind că ştiam toate chiţibuşurile.

Abia începuserăm să vorbim despre băiat, când am auzit deschizându-se uşa din faţă şi el a intrat în casă. Mavis l-a strigat, şi paşii lui s-au apropiat încet pe coridor. Ne-am putut da seama că nu ardea de dorinţa de a ne întâlni, iar ochii îi erau încă roşii când a pătruns în odaie.

Uitasem cât de mult semăna cu tatăl lui; de aceea, nu m-a surprins să aud un suspin înăbuşit dinspre Jimmy.

— Bună ziua, David, am rostit.

El însă nu s-a uitat la mine. Îl privea pe Jimmy, cu acea expresie nedumerită a unui om care a mai văzut pe cineva şi înainte, dar nu-şi poate aminti unde anume.

În clipa aceea, mi-am dat brusc seama că tânărul David nu avea să ajungă niciodată arhitect.

Kingsley Amis
Viaţa lui Mason
(„Mason's Life", 1972)

Traducere de Silviu Genescu

— Mă pot aşeza lângă dumneavoastră?

Bărbatul, potrivit la statură, îmbrăcat în ceva banal, cu o figură ştearsă şi anonimă, privi în sus către Pettigrew, care aştepta în picioare la colţul mesei, cu paharul de bere în mână.

— Cum să nu, luaţi loc.

— Pot să vă ofer un pahar?

— Nu, mulţumesc, mă simt bine şi aşa, rosti bărbatul potrivit la statură, arătând paharul aproape plin din faţa lui. În jur, aspectul obişnuit al unui bar, un barman, consumatori singuri sau câte doi, nimic care să atragă atenţia.

— Nu ne-am mai întâlnit, aşa-i?

— Nu, din câte-mi dau eu seama.

— Bine. Asta-i bine. Mă numesc Pettigrew, Daniel R. Pettigrew. Dumneavoastră cum vă numiţi?

— Mason. Herbert George Mason, ca să fiu mai precis.

— Ei bine, cred că asta-i minunat, nu-i aşa George... Herbert... Mason? Pettigrew vorbea de parcă ar fi urmărit o schemă din memorie. Acum, ce-ar fi să-mi dai numărul tău de telefon?

Din nou Mason ar fi avut prilejul să reacţioneze împotriva manierelor bulversante ale lui Pettigrew, dar se limită la: „Mă găsiţi destul de uşor în cartea de telefon".

— Nu, s-ar putea să fie mai mulţi cu acelaşi nume. Să nu pierdem timpul... te rog.

— Fie, în fond este o informaţie deja făcută publică. 2-3-2-5...

— Stai aşa, e prea repede pentru mine. 2-3-2..

— 5-4-5-4.

— Ce baftă! Am să pot să mi-l amintesc.

— De ce nu-l notaţi, dacă este atât de important pentru dumneavoastră?

La asta, Pettigrew afişă un rânjet superior care se pierdu însă într-o expresie dezamăgită.

— Cum, nu ştii la ce-mi foloseşte? Oricum. 2-3-2-5-4-5-4. Ce-ar fi să-ţi dau şi eu numărul meu? Aşadar, 7...

— Nu doresc numărul dumitale de telefon, domnule Pettigrew, glăsui Mason, arătându-se uşor vexat, şi trebuie să adaug, că deja regret că ţi l-am dat pe al meu...

— Dar trebuie să ţi-l dau pe al meu!

— Aiurea, lasă-te de astea.

— O propoziţie, hai să stabilim o propoziţie pe care să ne-o comunicăm dimineaţa.

— Vrei să-mi explici şi mie ce înseamnă toate astea?

— Te rog, timpul este limitat.

— Repeţi asta mereu. Începe să fie...

— Totul s-ar putea sfârşi în orice moment, iar eu s-ar putea să mă pomenesc într-un loc total diferit, presupun că la fel şi tu, deşi nu mă pot opri să mă îndoiesc că...

— Domnule Pettigrew, ori îmi explici ce se întâmplă, ori îţi iei tălpăşiţa.

— Bine, făcu Pettigrew, a cărui dezamăgire creştea, dar mă tem că nu va folosi la nimic. Vezi, când am început să discutăm, mi-a trecut prin minte că ai putea fi o persoană reală, asta din pricina modului în care...

— Scuteşte-mă de bâiguieli infantile, pentru numele lui Dumnezeu! Deci eu nu sunt o persoană reală, mârâi Mason agresiv.

— Nu asta am vrut să spun, dar literalmente cam asta-i situaţia.

— Oh, Doamne, eşti beat sau ţicnit?

— Nici una, nici alta. Dorm.

— Dormi? Pe figura ştearsă a lui Mason se citea o neîncredere totală.

— Da, aşa cum am mai spus, prima dată te-am luat drept o persoană reală aflată în aceeaşi situaţie ca şi mine: dormind, visând, conştient de asta, şi preocupat de ideea de a schimba numere de telefon şi aşa mai departe, cu scopul de a lua contact a doua zi cu persoanele întâlnite pentru a confirma această experienţă. Asta ar putea dovedi câte ceva privitor la mintea umană, nu-i aşa? Oameni comunicând prin vise. Păcat că aşa de puţini realizează că de fapt visează. Eu am trăit asemenea experienţe doar de patru ori în 20 de ani, şi de atunci n-a mai mers nimic. Ori uitam amănuntele, ori descopeream, ca şi în cazul de faţă, că persoana este inexistentă. Dar am să continui să...

— Eşti nebun!

— Nu. Desigur, este greu de crezut că tu exişti cu adevărat, dar ai face mai bine să admiţi o asemenea experienţă, în loc să mă contrazici. După cum am mai spus, s-ar putea însă să mă înşel.

— Este îmbucurător că admiţi asta. Mason se calmase şi-şi aprinsese hotărât o ţigară. Nu ştiu prea multe despre aceste lucruri, dar nu eşti prea departe de eroarea pe care eşti gata s-o accepţi. Numele meu, cum ţi-am mai spus, este Herbert George Mason. Am 46 de ani, sunt însurat, am trei copii; lucrez în comerţul cu mobilă, şi, ca să-ţi fac un rezumat al vieţii mele de până acum, mi-ar trebui toată noaptea, şi încă ar fi prea mult de reţinut pentru cineva cu memorie mediocră. Ne terminăm băuturile şi gata. Acum dă-mi voie să te asigur că nu exist doar de cinci minute, şi doar în minte te duc la mine acasă să-ţi dai seama că...

— Eşti doar omul din visul meu cel care vorbeşte, spuse Pettigrew tare. 2-3-2-5-4-5-4. Am să sun la numărul ăsta, dacă există, dar n-ai să fii tu cel de la capătul firului. 2-3-2...

— De ce eşti aşa agitat, domnule Pettigrew?

— Din pricina a ceea ce s-ar putea întâmpla cu tine în orice clipă.

— Asta-i o... ameninţare?

— Telefonul! urlă el. E mai târziu decât am crezut!

— Telefonul? repetă Mason clipind şi holbându-se la Pettigrew, care era în continuă transformare.

— Cel de lângă mine. Mă trezesc!

Mason îl înşfăcă de braţul care dispăruse în cea mai mare parte, Pettigrew devenise o lumină tot mai palidă, iar când Mason îşi privi mâna cu care-l apucase îi veni destul de greu să admită că nu mai avea nici degete, nici oase, nimic.

[*Publicată în „The Sunday Times” (London) 1972*]

Diana Alzner

Trovantul

Dorin muşcă din capătul pixului. Avea nevoie de un subiect cu adevărat tare, altfel, cu restructurările astea… cine ştie ce soartă îl paşte. Gicanu îl tratează milităreşte, aproape că-i cere frăguţe ca baba Dochia! Că toate nulităţile ajung şefi…

Redacţia zbârnâia ca un stup pe-o zi însorită, numai el lâncezea cu capul pe birou. De unde să scoţi ştiri acum, în iunie, când toată lumea se gândea la concediu? La rubrica „monden" o fi ceva de scris, dar la investigaţii… parlamentul, ca în vacanţă, tribunalele stau să se închidă. Uite-o pe Alina cum se fâţâie de colo-colo fără să facă nimic. Cu decolteul pe care-l afişează îndrăzneşte să-i spună careva ceva? Ştiu toţi ce slăbiciune are bosul pentru sexul frumos. Şi e frumuşică fâşneaţa, nu?

— Dorine, ai o ţigară?

— Scumpo, fumatul ucide. Lucrăm de trei ani împreună şi n-ai observat că nu fumez?

— Am crezut că te-ai apucat. Mă sună ăla micu' în disperare că vecina ne inundă, iar eu trebe să mor în redacţie!

— Du-te acasă, liber!

— Îmh… liber de la tine, ce să spun. Poate îmi acorzi şi trei zile de concediu să mă duc la ţară, că tot am un subiect mişto.

— Ce subiect?

— Un copil respins de propria familie, chiar şi de maică-sa.

— Cât vrei ca să mi-l cedezi?

— A, nu! Nu e de vânzare.

— Cât, Alina? Sau poate n-am întrebat bine; ce vrei pentru subiect?

Colega se opri brusc, luminată la faţă. Dorin mulţumi cerului: apăsase butonul corect!

— Tu îl cunoşti pe Gavrilescu, nu-i aşa? făcu ea precaut.

— Care Gavrilescu?

— Gavrilescu, directorul adjunct de la combinat… Ascultă, Dorin. Dacă mă prezinţi lui Gavrilescu, îţi cedez subiectul. Da' te juri că la prima ocazie te ţii de cuvânt.

— Ce treabă ai tu cu Gavrilescu?

— Nu te priveşte. Vrei sau nu?

***

Parcă ar fi avut de ales! îşi spuse Dorin în autobuzul supraîncălzit şi plin de praf ce se târa adormit pe serpentinele dealului. Se străduia să nu rateze borna kilometrică de care îi povestise Alina: acolo trebuia să coboare. Mai avea de mers pe jos până în cătunul cu pricina. Rucsacul o să-l omoare! Dar se va opri la cârciumă; orice sătuc are aşa ceva. Se va opri şi va bea bere, în cantitate nedefinită. Poate dă Dumnezeu şi localul are şi frigider, iar berea o să fie rece. Apoi să-şi caute gazdă. Mai întâi o să doarmă. Abia spre seară va pleca să-şi înceapă ancheta.

Păşea pe poteca uscată, despicând efectiv căldura ce apăsa pământul. Se îndepărtase câţiva zeci de metri de şosea când realiză ce linişte se făcuse. Privi peste umăr: maşinile circulau în continuare pe banda pe asfalt, dar păreau imagini dintr-o lume îndepărtată.

Urmă poteca şi simţi recunoştinţă pentru copacii care-l umbreau dintr-o parte. Ajunse la albia pietroasă a unui pârâu. Crengi uscate, albite, pe jumătate îngropate în pământ se iţeau din loc în loc printre bolovanii încinşi de soare. Păşea prin mijlocul albiei seci când se simţi izbit în spate de ceva; abia după aceea auzi şi văzu, ca şi cum ar fi fost într-un film defazat. Un individ gol alerga în jurul său, pe traiectorii bizare, apropiindu-se şi îndepărtându-se, grohăind, şuierând, de parcă l-ar fi avertizat că atinsese un totem sacru. Dorin se îndepărtă cu inima zvâcnind, ieşi pe celălalt mal, fără să scape din ochi fiinţa ciudată. Un nebun! Se opri să-l privească. Dintotdeauna simţise fascinaţie pentru spectacolul nebuniei. Un nebun este un portal spre o altă ordine a lumii… Uită de setea ce-l chinuia. Mintea îi era mult mai însetată. Nebunul zumzăia pe prundiş, în jurul unui punct, ca un electron singular în jurul unui nucleu. Deodată se opri ca *atins* şi Dorin îl putu admira în toată splendoarea lui grotescă: avea părul lung, gros şi pielea îi lucea metalic, deşi părea acoperită cu noroi. Fusese un bărbat tânăr, dar acum devenise altceva. Oare ce vedea, ce percepea aşa cum stătea acolo, atârnat în altă dimensiune, numai a lui? Nu va afla niciodată, chiar de-ar înnebuni; nu sunt doi nebuni la fel. El, Dorin, cine ar fi putut garanta că e normal? Îşi săltă rucsacul şi porni mai departe, aruncând ocheade în jur: nu dorea să fie surprins încă o dată.

„Odaia bună de la linie” era curată şi răcoroasă. Dorin se trezi exact când cireada satului se întorcea de la păscut pe sub geamurile lui. Se însera. Îl încercă un sentiment de mulţumire: găsise cătunul, găsise gazdă, găsise bere. Acum, că era odihnit, putea să înceapă ancheta. N-o să fie greu; încă de când venise a observat înclinaţia gazdelor spre conversaţie. Pe moşneag îl găsi pe pragul bucătăriei de vară; cioplea araci. Baba alerga după o cloşcă:

— Aşa, domnu’… iaca! zâmbi ştirb moşul. Uitai cum vă zice, he, he.

— Pavelescu. Dorin Pavelescu. Spuneţi-mi Dorin.

— Domnu’ Dorin, îi ziceam babei mele mai devreme că poate vreaţi să mâncaţi cu noi.

— Mda… de ce nu?

— Onelo, vin’, fă, de pune de mămăligă şi scoate o sticlă de-aia ştii tu de care din beci, auzi?

— Viu, acu! Găsi-o-ar moartea de cloţă, cum mă aleargă ia pe mine, da’ las că…

Dorin nu mai ascultă până la capăt promisiunea făcută cloştii mult prea independente. Se aşeză pe băncuţă şi trase cu urechea la zgomotele satului, savură mirosul de fum amestecat cu cel de otavă, cu cel de carne de la garniţă prăjită în tigaie şi cu cel sărat de brânză cu cheag ţinută la putinică.

— Gata, poftiţi să gustăm o ţuică, domnu’ Dorin. Hai, muiere, sai de adă nişte castraveciori!

— Nu, mulţumesc. Nu vă deranjaţi. Mănânc puţin din ce aveţi aici. Nu pot să beau ţuică. O să gust vinul. Mă gândeam că poate îmi povestiţi şi mie pentru ziar cum e cu băiatul acela pe care ai lui nu mai vor să-l primească.

— Păi mata de-asta eşti aci? Aleooo! Fi-ţi-ar hăla… începu baba.

— Taci, muiere! Ce ştii tu? Da’ ne daţi numele la ziar, dacă povestim?

— Sigur, făcu Dorin, sorbind din vinul rece şi jucăuş.

— Vă zicem ce vreaţi, da’ poate erea bine să spuneţi acolo la capitală la domnii ăi mari câte ceva din greutăţile noastre, că io zic c-or uitat de noi.

— Da, da! aprobă Dorin, că nu-l durea gura; se amuză imaginându-şi ce interes ar avea guvernanţii pentru ţăranii de la coada vacii.

Uncheşul mai plimbă prin gură o bucată de mămăligă cu un aer meditativ, de parcă ar fi cântărit ce e bine să spună şi ce nu:

— Domnu' Dorin, io vă spui ce se-auzi prin sat, de… Nu e lucru tocmai curat. Zice că Fănel al lui Florea lu' Ionică ar da ploi de pietre peste casile oamenilor. O spart ţigla la câţiva…

— Şi geamurile… şi e scumpe! se indignă baba Onela. D-apăi s-auzi ce povesti Măria lu' Nae…

— Taci, fă!

— Nu, lăsaţi-o să spună. Zi, mamae!

Onela se ridică în picioare şi se şterse la gură cu şorţul, deplin satisfăcută de atenţia ziaristului:

— Maică, ie Ducă-Se-Pe-Pustii la iei în bătătură, ascultă la baba, c-am văzut multe la viaţa mea. Măria lu' Nae se ducea să ceară un ceauş de zacăr la vecina ş-o trecut pe uliţă, când ce să vezi? În bătătură la Florea se plimba bicicleta singură, m-auzi? Cârmea şi la dreapta şi la stânga, suna şi din clopoţel, da' fără nimini în şea! Mare minune! Să scrii mata că mă cheamă Stan Onela acolo, la ziar şi nu pomeni de Măria că şi-aşa n-are copii să citească la gazetă.

Dorin se temu pentru ancheta sa. Nu venise cu gândul la găina care a născut pui vii! Intenţiona să scrie un articol din zona socialului şi iată peste ce dădea!

— Foarte interesant. Dar despre copilul respins de familie ce-mi puteţi spune?

— Fănel e sălaş la Ucigă-l Toaca, maică!

— Taci, fă! Dăduşi apă la cai? E gata soarba la porci? Hai? Vezi-ţi de trebile tale! Lasă că-i explic io lu' domnu'. Aşa. Păi să vă spui… Fănel erea un copil ca toţi ăilalţi până acu un an. Din vara trecută a purces numai la năzbâtii. Or chitit că-i boţogaş peste poate, numa când or văzut că se-ntrece cu gluma s-or luat cu gându'… O băgat-o în spărieţi pe mă-sa a bătrână, mă-sa mare, că zice lumea că de-aia o şi murit, săraca, că avea inima slabă. Pe-urmă a fost tot mai rău. Se petreceau lucruri din cale-afară la iei în bătătură. Mărioara, muierea lu' Florea şi maica lu' Fănel, o chemat popa să sfinţească toate cele, da-n zădar. Or crezut că duhu' moartei s-o-ntors moroi. Le-o trăbuit ceva vreme să priceapă că Fănel le face.

— Concret! Ce făcea?

— Muta lucruri, vorbea-n limbi, îţi zicea una de-ţi trosneau urechili şi pe-urmă se şi-mplinea. Nu erea bine să dai ochii cu iel. Te lua cu dureri de cap, ca pe-ntelectuali.

— Şi?

— O fugit băietu' de-acas'. L-or cătat, ce l-or cătat şi l-o găsit poliţistu' în râpă cu George, nebunu', nu-l ştii tălică… Doamne fereşte!

Moşul se închină cu evlavie şi goli ţoiul. Tăvăli un boţ de mămăligă prin tocană, apoi păru să-şi mai amintească ceva:

— Şi erea ielev bun, învăţa bine. L-am văzut cu ochii mei când luă premiu întâi cu cunună…

— După ce l-au găsit în râpă ce s-a mai întâmplat?

— E, l-or luat acasă, da' cine-l putea ţine? Avea o putere în iel c-ar fi sfărmat şi lanţuri. I-o citit părintele molifte o zi şi-o noapte şi o şezut cuminte, de-or crezut c-or biruit p-ăl Rău. Da' la sfârşit, copilu' o râs şi erea tot ca-nainte. Apăi nu ştiu ce-o făcut de l-o dat mă-sa cu tac-su afară. N-or zis la nimini. Da' bag seamă că i-o băgat în spărieţi.

— Dar de ce nu l-au internat? E clar că e bolnav!

— Cine, taică? Cine să-l interneze? Mă-sa nu vrea să mai auză de iel, rudele i-or închis uşa, asistent social n-avem, poliţistu' zice că nu vrea cazuri. Ne-am procopsit cu înc-un nebun, asta e! De, întreabă de iel şi la şcoală de vreai…

Dimineaţa următoare Dorin se trezi târziu. Vinul! Vinul era de vinovat; de-aseară simţise că vinul are o vrajă în el, un parfum ca de flori, de tămâie şi busuioc, de nuntire a stihiilor.

Sări în blugi, răscoli în rucsac după reportofon şi ieşi grăbit în curte întrebându-se dacă va rezista fără cafea. Baba Onela rânea la vacă.

— Bună dimineaţa, mamae! Spuneţi-mi unde stă familia lui Fănel?

— Să trăieşti, maică. De, io ştiu… o fi bine să-i caţi pe bieţii oameni? Ie supăraţi şi-aşa…

— Lasă, că-i îmbunez eu…

— Ietă colea, lângă primărie… casa cu gard de ulucă… da' să nu spui că io-ţi zisăi…

Dorin plecă însoţit de lătrăturile tuturor câinilor. Din dosul porţilor îl priveau bătrânii oploşiţi pe prispe sau femeile încinse la treabă. Copii mici se opreau în mijlocul uliţei uitând de minge, ca să vadă pe străinul ce mergea grăbit pe drumurile lor

colbuite. Primăria era o casă oarecare, doar tăbliţa indica o instituţie de stat. Lângă primărie, gardul de ulucă. De partea cealaltă a gardului, o gospodărie de ţăran mijlocaş cu acareturi şi livadă. Nimeni în curte. Dorin se trezi în situaţia ridicolă de a bate cu pumnul în portiţa de lemn. Cum să-i strige? Cum îi chema? Îşi aminti ca prin vis că pe femeie o numise moşul Mărioara.

— Doamna Mărioara! Doamna Mărioara!

Că doar nu putea să-l strige pe Fănel. Presupunea că nu era acasă. Un zăvod alb şi lăţos veni lătrând baritonal tocmai de departe, din livadă. Până la poartă îşi pierdu toată ferocitatea, iar când îl văzu pe Dorin, dădu plictisit din coada stufoasă. Privi în curte: nu se vedea niciun om.

— Doamna Mărioaraaa!

În curtea vecină se ivi o basma colorată din uşa tradiţionalei bucătării de vară.

— Bună ziua! Vreţi să veniţi puţin? întrebă Dorin cât putu de amabil.

Femeia se apropie prudent, mergând ferit, într-o parte.

— Nu ie nimini acasă la Mărioara. Geaba strigaţi.

— Nicio problemă, pot vorbi şi cu dumneavoastră. Mă numesc Dorin Pavelescu şi sunt de la ziarul…

— Aleooo! Maică Ilinco! Maică Ilincoo!

Femeia fugi disperată undeva în dos, în spatele unei magazii sau fânar, de unde Dorin n-o mai putea vedea, dar mai auzi preţ de câteva secunde lamentările panicate. Niciodată simpla pronunţare a numelui său nu creasе atâta impresie… La o casă de alături se trânti o uşă. Dorin rămase mofluz. Era complet derutat. Se întoarse spre primărie. Un portar cu chipiu, apărut ca din senin, îi închise poarta în faţă:

— Pauza de prânz, reveniţi mai târziu, mă scuzaţi…

— Dar e abia ora unsprezece! protestă Dorin.

— E prânzişoru', să trăiţi!

În mod evident era vorba de rea voinţă. Ce aveau toţi oamenii ăştia? Ce se tot ascundeau? Mai rămăsese şcoala. Să încerce şi acolo. Dar unde era? Agăţă de tricou un băieţel care încercase să treacă nevăzut. Când victima ridică ochii spre el realiză că era prea mic: probabil de-abia frecventa grădiniţa.

— Băieţaş, poţi să-mi spui unde e şcoala?

Băieţaşul îl fixă nedumerit, apoi se încruntă, se schimonosi, iar în ochi îi băltiră lacrimile. Dorin îl eliberă exact înaintea unui bocet răsunător. Copilul plecă mai departe ca o jucărie trasă cu cheia ce a întâmpinat întâmplător un obstacol.

Era un sat de nebuni! Chiar atunci se ivi o fetiţă sărind pârleazul gardului dintre fâneţe.

— Vă spui eu unde-i şcoala! Ha, ha! Ăla era Nuşu, v-aţi găsit pe cine să-ntrebaţi!

Copila zâmbea din ochi şi părea isteaţă spirt. Mai exista deci speranţă pentru populaţia micii aşezări.

— Mergeţi pe uliţa asta până v-apare o troiţă pe dreapta. Acolo o să vedeţi că se face alt drum; mergeţi pe el şi găsiţi şcoala. Are curte cu brazi, are şi tăbliţă…

— Mulţumesc mult, ai fost foarte amabilă, domnişoară, spuse Dorin serios. Dar tu de ce nu eşti la şcoală?

— Am rămas cu frati-meu ăl mic, că-i mama plecată la oraş, se îmbujoră descendenta Evei, măgulită pentru că străinul recunoscuse în ea o „domnişoară”.

Chiar dacă n-ar fi zărit brazii, sau n-ar fi dibuit cu ochii tăbliţa albastră a ministerului, tot n-ar fi putut rata instituţia de învăţământ. Era o oră de sport şi elevii celor patru clase primare concurau într-o alergare cu ştafetă. Curtea răsuna de râsete, încurajări şi aplauze. Dorin îi privi până identifică o învăţătoare. Deschise portiţa şi se apropie încet: concurenţii tocmai trecuseră linia de final, zgâmâită pe pământ cu un băţ. Învăţătoarea le aruncă două mingi.

Dorin inspiră profund; poate era de vină dimineaţa de iunie, poate aerul atât de curat cum nu mai respirase în Bucureşti… sau poate vinul de aseară… Ori era veselia copiilor molipsitoare? Totul arăta ca-ntr-o poveste: şcoala mică, văruită cu alb pur, cu uşile şi tocurile ferestrelor albastre; copiii alergând într-o curte cu iarbă verde, adevărată; soarele pe cerul clar şi clopote bătând undeva la o biserică; învăţătoarea suplă, cu părul strâns într-un nod greu la ceafă…

— Bună ziua, pe cine căutaţi?

— Sărut mâna. Sunt reporter, declară Dorin, aşteptând în sinea lui ca învăţătoarea s-o ia la fugă ţipând. Mă numesc Dorin Pavelescu.

— Vă pot ajuta cu ceva?

— Aveţi un elev Fănel… Putem vorbi puţin despre el?

Pe chipul învăţătoarei trecu un nor:

— Da, dar va trebui să mai staţi câteva minute, mă aşteaptă o mămică, e aici mai de mult… Luaţi loc pe bancă, vin imediat.

Ce anume i se părea cunoscut la această femeie? O privi cum se îndepărta şi ţinuta ei, dincolo de asemănarea fizică, îi aminti de Lia. Lia! Numele fostei soţii încă îi ardea inima. Nu putea uita că cea mai frumoasă dintre femei fusese soţia lui timp de cinci ani. În fiecare zi o iubea mai mult decât în cea de dinainte şi era convins că şi ea îl iubeşte la fel. Până în dimineaţa când ea îl sună la serviciu şi-i spuse că are o surpriză pentru el. I-a dat întâlnire la restaurantul unde mâncau uneori. Era radioasă.

„Dumnezeule, în sfârşit vom avea un copil!” îşi spuse în gând şi aşteptă ca ea să vorbească. Dar când ea vorbi, îi căzu cerul în cap:

— Dorin, promite-mi că te vei bucura împreună cu mine! Eu sunt fericită.

— Da, iubita mea, cum să nu?

— Dorin… m-am îndrăgostit cu adevărat. Mi-am găsit sufletul pereche. Te rog, nu fi egoist, bucură-te cu noi! Dacă mă iubeşti, te vei bucura de bucuria mea…

Iar el, în loc să-i dea o pereche de palme de faţă cu toţi, el lăsase capul în jos şi se transformase în stană. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar simţea că nu mai poate. La toate insistenţele ei a tăcut. Chelnerul i-a întrebat de mai multe ori ce vor să comande, apoi i-a lăsat în pace. Lia a început să lăcrimeze, neînţeleasă. Era atât de frumoasă! Dorin se întrebă în sine, cu o curiozitate aproape ştiinţifică, dacă îşi bătea joc de el sau efectiv era proastă. Nu-l mai interesa. Părăsi localul.

Acasă observă că toate lucrurile ei dispăruseră. Lia nu mai era. Cinci ani s-au dus purtaţi de vânt. Apoi au venit hârtiile de divorţ. Scârbit, îi cedă totul la partaj. Avea un profund sentiment de eşec…

Şi acum, învăţătoarea cea tânără îndrăznea să-i semene Liei atât de mult!

— Gata, vă stau la dispoziţie…

— Aş dori să-mi vorbiţi despre Fănel. Dar mai întâi, cum vă numiţi, vă rog.

— Ioana Teodor. Bănuiesc că aţi aflat deja multe despre Fănel… În momentul de faţă nu mai frecventează cursurile. Am discutat cu părinţii lui, cu poliţistul, dar eu nu pot lua măsuri

peste familia sa. Este o situaţie nefericită. Are nevoie de un psiholog, de ajutor de specialitate.

— Când a fost ultima dată la şcoală?

— Cam acum o lună... Dacă vreţi ne putem uita în catalog.

— Cum vi s-a părut?

— A fost întotdeauna un elev peste media clasei. Chiar şi când se vedea că e... tulburat... a dat răspunsuri bune; unele foarte bune. Dacă stau să mă gândesc... e ciudat... parcă învăţa mai bine ca niciodată în ultimul timp, reţinea imediat, era intuitiv, prindea din zbor o idee...

— Am aflat că după ce a fugit de acasă, a fost găsit în tovărăşia unui...nebun... Ce credeţi despre asta?

Învăţătoarea se albi, apoi se îmbujoră. Înghiţi un nod ca să poată răspunde:

— Nu ştiu ce să cred.

— Bine, admise Dorin.

— Ştiţi, nu mai am timp, trebuie să intru la clasă.

— O să vă mai caut, poate mâine.

— V-am spus tot...

— S-ar putea să mai am nevoie de-o părere...

Un grup de fete veni fuga:

— Domnişoara! Domnişoara! Băieţii ne-au luat mingea şi nu ne lasă şi pe noi pe teren!

Învăţătoarea se ridică scuzându-se şi plecă vizibil uşurată. Dar o prinsese! Nasul lui îi spunea că Ioana Teodor mai ştie ceva. Ceva ce n-a vrut să-i spună şi lui. Dar asta nu însemna că n-avea să-i mărturisească până la urmă...

Mulţumit, se îndreptă spre centrul comunei, spre cârciumă. Avea frigider. Acolo, la una din mesele jegoase, îşi notă nişte idei cu pixul în carneţel. Luă o bere, apoi încă una, apoi o cafea. Se gândi la Ioana, învăţătoarea. La Lia... Şi ajunse la concluzia normală că ar fi fost bine să mănânce. Precis mamae Onela îi fripsese un pui, aşa cum îi promisese la plecare. Va gusta o mâncare simplă, ca în copilărie, în satul bunicilor.

În dimineaţa următoare se trezi sufocat, transpirat şi îngrozit. Visase urât toată noaptea, dar spre zori coşmarul se adânci. Ceva greu i se aşezase pe piept, strivindu-l. Încercase să scape, dar nu putea schiţa niciun gest. Când reuşi să deschidă ochii, constată că era închis în capsula rigidă a unui ou uriaş. Un ou de

cremene. Nu se putea mişca, abia respira. Poziţia fetală îl făcea să se simtă extrem de vulnerabil. Şi era atât de lucid!

Îl trezi ţipătul unei gâşte. Deodată căzu în realitate, de parcă pereţii duri ai oului nici n-ar fi existat. Slavă Domnului! I se păruse că e închis pentru eternitate acolo, conştient şi nemuritor ca să se autodevoreze.

Usturoiul? Mujdeiul de usturoi de lângă pui să fi fost vinovat? Sau berea? O fi fost veche…

Se spălă afară, la fântână. Simţea că are cearcăne şi tremură în vântul răcoros. Mamae Onela îl citi pe loc:

— Ce-ai domnu’ Dorin? Că nu prea ţi-e bine, ai?

— Nu ştiu, cred că fierea, poate de la usturoi…

— Ia la maica o ulcică de moare acrişoară, că-ţi ia rău cu mâna! Na, vezi ce bună ie?

— Chiar, mă simt mai bine. Sărut mâna, mamae! Auzi, vreau să te întreb ceva, dar nu vorbeşti cu nimeni…

— Gata!

— Am stat ieri de vorbă cu învăţătoarea, cu Ioana…

— Aha!

— Mi s-a părut stânjenită când am pomenit de nebunul acela…

— Ete, na! Păi George i-a fost drăguţ până a-l chinui duhu’ rău. Că de-aia-i nemăritată şi-acu, că l-o iubit sireaca… Că altfel ce fată cuminte şi la locu’ iei!

— A! Mulţumesc, mamae Onela, m-ai ajutat.

— Să trăieşti, da’ acu hai de mănâncă, că pe-urmă io plec în luncă să iau nişte mohor. Îţi prăjesc nişte ochiuri în tigaie cu bucăţi de la garniţă, ai? Văz că ieşti mai bine…

— Da, e grozav.

Când socoti că a trecut pauza de prânz, Dorin se mobiliză. Părăsi prispa umbrită unde digerase în tihnă dejunul bogat, îmbrăcă un tricou cam şifonat, îşi trecu mâna prin părul tuns scurt şi ieşi pe uliţă. Ia să vedem primăria…

Portarul răutăcios nu era pe nicăieri, aşa că intră pe un hol rece, neprimitor, unde la o fereastră nordică mureau nişte muşcate. Câteva uşi închise, cu numere agăţate în mijloc. Un plan de evacuare al clădirii. Dorin privi în jur: o singură intrare, trei încăperi; ce să evacuezi?

Bătu în prima uşă. Îi răspunse un glas răstit:

— Intră!

— Bună ziua… Domnu’ primar?
— Aveţi programare?
— Nu…
— Atunci nu vă poate primi.
— Sunt de la ziar.
— E plecat, are şedinţă la oraş.

Se întoarse în uliţă. Cum de nu-l văzuse până atunci? Lângă stâlpul de curent, un panou de afişaj. „Oferta turistică a comunei Costeşti[1]“. Dorin citi cu interes. Măcar să se plimbe, că ancheta tot mergea prost … Costeştiul era impresionant ca ofertă! Multe biserici, mânăstirea Bistriţa, Peştera Liliecilor, rezervaţia din Munţii Buila-Vânturăriţa, Muzeul Trovanţilor[2]… Citi despre trovanţi. Privi ceasul: două jumătate. Era groaznic de cald, şi satul părea mort. Ce altceva ar fi putut face? Să caute muzeul în aer liber!

Atunci se dumiri ce erau pietroaiele pe care le etalau gospodarii în grădiniţele din faţa caselor: trovanţi! Erau ciudaţi, ca nişte cocoaşe mângâiate de-o mână uriaşă… Când ajunse într-un crâng, regretă că nu întrebase mai întâi despre locaţia exactă a muzeului. Era evident că rătăcea, dar plimbarea era plăcută, cu sau fără ţintă. Şi totuşi! Iată că era pe drumul bun! Alături de poteca pe care mergea, zări un trovant[3]. Era straniu că se afla în pădure, dat fiind că locul lor de formare era un sit nisipos de lângă pârâu. Poate cineva a vrut să-l ducă acasă, în grădină. Îl studie cu atenţie: avea dimensiunile unui ceaun de cincizeci de litri ca cel în care mamae Onela fierbea borhotul la porci. Şi era tot atât de negru; doar că purta pe spinare nişte muguri cenuşii, zgrunţuroşi… Îl atinse încet, de parcă ar fi fost viu. Era cald.

Se hotărî să meargă mai departe. Potecuţa ducea la pârâu, din câte se părea. Auzi paşi străbătând frunzişul şi se opri. Ascultă. Pădurea îşi ţinea respiraţia. Porni din nou. Scoase aparatul de fotografiat din husa de piele. Să fie pregătit dacă apare ceva… Paşii nesiguri înaintară şi ei. Auzi mai în vale o voce:

— George, tu eşti? Vrei să vorbim? Nu-ţi fie frică, vino!

Dorin putea să jure că vocea era a Ioanei. Mai făcu doi, trei metri şi se aşeză. Paşii din vale se apropiau.

— George? Tu eşti?
— Nu, dar aş vrea să stăm de vorbă…

Surprinsă, Ioana nu se strădui să-şi mascheze neplăcerea.

— Nu e frumos să mă urmăreşti aşa…

— Nu te-am urmărit chiar deloc! Căutam muzeul trovanţilor.

— Aici? E fix în cealaltă parte a satului. Ţi-am răspuns la tot ce m-ai întrebat, şi continui să mă urmăreşti; acum înţeleg de ce se spune că ziariştii sunt groaznici.

— Nu, nu te urmăream. Şi nici nu mi-ai spus adevărul. Când te-am întrebat de nebun…

— Îl cheamă George, nu e animal.

— Linişteşte-te, n-am spus nimic rău de el. Când am venit, a fost primul om pe care l-am văzut. Mă gândeam la ce înseamnă nebunia… De ce ne considerăm noi sănătoşi… Autiştii… sunt nebuni? Nu, doar percep altfel lumea… Când te-am întrebat n-am ştiut… N-am ştiut că aţi fost…

— Nu vreau să vorbesc despre asta!

— Nici mie nu-mi place să vorbesc despre felul cum m-a părăsit nevastă-mea exact când trăiam cu impresia că ne iubim mai mult… Dar mi-am impus să trec peste orice durere.

Dorin suspină. O privi pe furiş: niciodată nu dădeai greş dacă mizai pe compasiunea unei femei. Ioana deveni ezitantă; înverşunarea dispăru subit.

— Îmi pare rău, zise neutru.

— Ştii, Ioana… Pot să-ţi spun pe nume?

— Sigur.

— Nu-i pasă nimănui că un copil de unsprezece ani doarme de atâta timp sub cerul liber? Ca să nu spun că s-ar putea să nici nu mai fie în viaţă… Mi se pare foarte ciudat. Eşti cadru didactic. Înţeleg că e treaba familiei şi totuşi… Nu se poate face nimic? Sunt gata să mă implic, să ajut. E doar un băieţel, Ioana! Probabil că e singur şi speriat. George… prietenul tău… nu e vinovat, dar l-ar putea răni pe copil.

Femeia îşi acoperi faţa cu palmele. Plângea. Se aşezară la umbra copacilor. Era mai indicat să n-o preseze. S-o lase încet dacă dorea s-o convingă să vorbească.

— Nu înţelegi, hohoti ea. Nici n-ai cum…

— Am o minte deschisă. Explică-mi!

Ioana îşi şterse lacrimile cu dosul palmei. Tăcea îmbufnată şi căuta prin iarbă frunzuliţe pe care le zdrobea între degete. Umbra era atât de deasă şi răcoroasă, încât Dorin se întinse pe spate căutând să vadă cerul prin frunzişul fără odihnă. Parfum

de pelin şi roiniţă se prelingea de pe mâinile fetei şi-l străpunse un dor de copilărie, de bunicii cu păr alb de la marginea satului, aşteptându-l într-o căsuţă de lemn tencuită cu chirpici.

— Eu cred, începu el evaziv, că există o legătură între George şi Fănel. Nu ştiu de ce. Dar tu ştii şi nu vrei să-mi spui. Poate-i ajutăm; am relaţii la Bucureşti, i-am putea interna…

— Aş vrea să-ţi spun, numai că…

— Uite, facem o înţelegere: am să iau de bun orice mi-ai spune. Nu comentez.

— Mi-e frică, nu-nţelegi?

Dorin se ridică. Mica mafie locală!

— Poliţistu'? Primaru'? De cine ţi-e frică?

Ioana se ridică şi ea. Zbuciumul prin care trecea era vizibil.

— Mi-e frică să nu mă ia şi pe mine! zise răguşit. La toţi ne e frică! Te fură când nu ştii…

Dorin se simţi confuz. Femeia părea să manifeste un început de isterie: tremura violent, lacrimile îi curgeau într-un plâns ciudat, adânc, nu-şi găsea cuvintele.

Îi fu milă de ea. Probabil că nu era bine ceea ce făcea, dar nu putu rezista imboldului: întinse mâna spre ea şi-o luă în braţe. O strânse tare de tot şi o simţi în sfârşit descătuşată de teamă. Plânse cu capul pe umărul lui. Apoi se linişti şi se desprinse de el.

— Ne ascultă. Hai să plecăm, nu e bine să stai prea mult într-un loc.

Ar fi vrut să obiecteze, să n-o lase să schimbe subiectul când fusese atât de aproape de o mărturisire. Să plece, însemna să amâne.

Întâi crezu că plouă. Apoi percepu mâna Ioanei crispându-se în mâna lui. Şi abia după aceea se trezi lovit în obraz, pe braţe, pe picioare de o ploaie de mici proiectile.

— Fugi! ţipă Ioana.

Îşi apărau ochii cu braţul ridicat, căutau să nu se împiedice în tufişuri şi alergau spre sat. Dorin vedea imaginile mişcate, cu lungi fâşii de verde, cu puncte roşii în dreptul Ioanei. Zburau pietre mici, ca o driblură şi-i nimeriseră. Sângera şi el. Era o ploaie, dar nu din cer, ci orizontală. Ioana căzu. Îngenunche s-o ajute. Groaza întipărită pe figura ei i se păru mai sinistră decât orice.

— Spre pârâu! articulă înnebunită şi se ridică într-o forţare dincolo de puterile ei. Pietrele sfişchiuiau cu furie, Dorin distingea şuieratul lor, răpăitul celor care loveau trunchiuri de copac, sunetul moale al celor care le sfâşiau hainele sau se încurcau în mărăcinişuri. Albia pârâului se ivi printre plutele înalte şi, de îndată ce călcară pe nisip, ploaia se opri.

Dorin îşi atinse buza lovită: sângera. Strivi o înjurătură; îi era ciudă că se speriase. Dar prea se întâmplase iute. Poltergeist. Clasic. Crezu că înţelege toată povestea: Fănel era la vârsta predilectă pentru astfel de manifestări; el stârnea ploi de pietre, el plimba obiecte fără să le atingă. Sătenii îl considerau posedat. Familia exasperată îl alungase. Era ceva straniu, dar nu nemaiauzit.

— S-a oprit, constată cu nepăsare atent calculată. Te-a lovit rău, mama lui de copil!

Ioana îl privi contrariată. Îşi presă mâneca rochiei de tâmpla care-i sângera:

— Te gândeşti la Fănel? Nu el o face.

— George?

„Să ştii că e gelos!” îşi zise în gând şi se simţi satisfăcut.

Ioana clătină din cap cu tristeţe.

— Dar spune-mi odată, pentru Dumnezeu! izbucni Dorin iritat.

Fata mângâie nisipul fierbinte de pe prund; îl trase spre ea, jos şi-i şopti la ureche:

— Trovantul cel mare din peşteră, el face tot.

— Cine?

— Şşş! Aici nu ne loveşte că suntem pe nisip, e carnea lui. N-ai văzut bolovanii din curţi? Trovanţii? E unul mare de tot în peşteră, la lilieci, el e capu’ răutăţilor. Toţi sunt vii, n-ai simţit?

Dorin se-ndepărtă de ea şi-o privi suspicios. Ioana avea ceva disperat în ochi şi acum nu se mai oprea:

— Pietroii cresc după ploaie… umblă noaptea de-i afli unde nu gândeşti… fură viaţa din om şi te transformă în stâncă… Începe să te doară ceafa. Pe-urmă ţi-apar negi pe mâini şi picioare, ţi se-ngroaşă pielea tot mai tare până se face crustă de piatră. Devii greoi. Nu te mai poţi urni. Apoi te faci de-al lor. Îţi iau mintea, te fac trovant. E ca o boală, se ia. De-asta l-au alungat pe Fănel. George a încercat să spargă trovantu’ cel mare. I-a luat minţile pe loc! Eu i-am spus să plecăm de-aici, da’

el nu şi nu, că e de datoria lui să-i scape… E bine acum? Cui îi mai pasă că el s-a zbătut pentru săteni?

— Ioana! Gata, calmează-te. Hai acasă.

— Vezi? Nu crezi nimic! Mi-o zis mama mare să nu povestesc, c-or încercat şi cei bătrâni şi n-or fost crezuţi, ba mai înfurii pe Cel Rău… Da’ am dovadă. Dovada vie, pe Moş Costea. Te duc la el, chiar de-o fi să nu ne mai întoarcem. Vino, sau n-ai curaj?

Dorin porni fără vorbă în urma ei. Urcau panta unui deal cu vegetaţie săracă. Colţi de stâncă se iveau ici-colo de sub palma de sol ce-l acoperea ca o blană. Sus, pe creastă erau formaţiuni bazaltice spectaculoase. Ar fi preferat să facă plimbarea asta altă dată, nu acum pe căldură. Dar, din moment ce pomenise de curaj, nu putea să dea înapoi.

— Şi cine-i moş Costea ăsta la care mergem?

— Ultimul furat care încă-i om. N-ai văzut pietrele prin grădini? Se zice că-s cei bătrâni, strămoşii, care s-au întors fiecare la casele lor… Dacă pui mâna pe ei, le mai simţi inima bătând adânc în piatră.

— Da? rânji Dorin. Atunci ce-i cu pietroii de la muzeu?

— Aceia sunt atât de vechi, încât nu şi-au mai găsit casa şi neamul. Nu e muzeu, e satul oamenilor de piatră. E chiar sub munte. Îi zice Pietreni. Dacă e linişte şi ai răbdare să-i asculţi, îi auzi scrâşnind înăuntru.

Dorin se opri străfulgerat. Era o senzaţie cunoscută. Îşi aminti coşmarul din zori şi-l scutură un val de frig în plin soare.

— Când ai venit după mine astăzi, la pădure, n-ai văzut pe cărare un trovant negricios? Se duce acasă. E Lenuţa lui Chindeac. E dispărută de treizeci de ani.

— Ioana! Aţi luat-o razna chiar toţi? Şi să ştii că n-am venit după tine…

— Am ajuns. O să ne oprim înăuntru, lângă intrare, să ne obişnuim cu întunericul. Încearcă să nu atingi nimic. Nu ştim cum se ia molima.

— Nu văd nicio intrare.

— În spatele tufişurilor. Nu o cunosc decât localnicii. Comunică şi cu peştera liliecilor printr-un coridor îngust, dar eu nu pot să trec prin el; sunt claustrofobă.

În peşteră era un aer umed, dar răcoros. Undeva în adânc se auzea susur de apă.

Dorin încercă neplăcuta senzaţie că e ridicol. Ce naiba căuta în peşteră cu fata asta drăguţă, dar nebună de legat? Investigaţie, OK, dar până unde? Era lipsă de profesionalism că se luase după o sursă de neîncredere… Ioana era prea implicată.

— Şi unde sunt liliecii? Sper că nu ţi-e frică…

— Nu mi-e frică, am fost aici cu George. Nu ţi-am spus… El era student la geologie… Liliecii sunt în partea cealaltă, la intrările estice, unde sunt şi cele două biserici, Ovidenia şi Sfinţii Arhangheli. Sunt vechi, construite în stâncă, la intrări; aşa au încercat oamenii încă de atunci să stăvilească răul înăuntru. Da' tot a ieşit… Hai să mergem. Fii atent pe unde calci, vino după mine.

Ar fi putut jura că se rătăciseră şi era pe cale să-i comunice asta Ioanei, când ea se opri în pragul unei săliţe. Întunericul nu era deplin. O lumină difuză era purtată de curentul de aer în continuă mişcare. Sau, cel puţin, aşa i se părea lui. Peştera era săracă în formaţiuni concreţionare; zărise câteva coloane, bolţi modeste, praguri. Un firicel de apă curgea chiar pe mijlocul principalei căi de acces şi probabil că acesta era reperul Ioanei. Pereţii păreau albi, acoperiţi de un praf gros, la fel ca şi zonele uscate. Din loc în loc se deschideau coridoare laterale, unele destul de înalte spre a fi străbătute uşor, altele înguste sau prea joase. Sinistru loc!

Atunci desluşi în săliţa din faţa lor un morman de pietre. I se păru că distinge mişcare acolo. Încercă să vadă mai bine. Ioana înaintă încet. Linişte făcea ecou. Desluşi o respiraţie. Şi nu era a Ioanei! Se apropie şi el cu toate simţurile în alertă. Deodată văzu: în mijlocul bolovanilor stătea un moşneag. Avea corpul acoperit cu licheni şi cruste sticloase îi sudaseră picioarele în piatră. Un pietroi îi creştea din umăr şi povara lui îl apleca în faţă. Ioana vorbi cu o duşmănie de care Dorin n-ar fi crezut-o în stare:

— Mi l-ai luat pe George! Te-am crezut că încă ţii cu noi… Da' ţi-am spus că nu rămâne aşa.

— Hăi, fato!

Dorin se cutremură: bătrânul avea un glas hârâit, iar încercarea de a-şi ridica fruntea scoase un sunet nesuferit ca un lighean cu apă împins pe podele.

— Fatooo! gemu moşul. Poate mai vorbeşte şi dracu din mine, asta n-o pui la socoteală? Ăsta cine-i?

— Tatae, sunt reporter. O să te scoatem de aici. O să te salvăm.

— Hă, hă! hohoti arătarea de piatră.

— Uită-te bine, Dorin! îl avertiză Ioana. Să nu mai spui că nu mă crezi. Când consideri că te-ai convins, plecăm!

— Dar trebuie să-l ajutăm… De când n-a mai fost nimeni la el cu mâncare?

— Taică, eu mânc pământ. Şi beu lapte de stâncă. Pământul ăsta ie maica noastră, cum zice la carte: din pământ ieşti făcut, în pământ te vei întoarce. Şi ce dacă mănânc pământ? Nu ie spurcat. Din ţărână creşte buruiana câmpului care hrăneşte dobitoacele, iar pe dobitoace le taie omu'. Tot pământ are în gură şi ăl de-i zice carne!

— Moş Costea, ia spune-i domnului ziarist, cine ţi-a făcut asta!

— Bolovanu' ăl mare, taică. Îţi dă-n nări praf de-ăla de-al lui şi te trezeşti cu coji de cremene la călcâie şi-n coate, apăi ieşti perdut…

— Tatae, unde e bolovanu'?

— În fundu' pământului, nu-l afli tălică. O crescut şi el, c-o fost mititel când o căzut din ceriu. Munţii sunt pe spinarea lui…

— Ioana, hai să-ncercăm să-l ridicăm.

— Ai înnebunit? Tu nu vezi că toate pietrele alea sunt prinse de el? Uită-te mai bine!

Dorin privi stupefiat ceea ce crezuse că sunt licheni: era un fel de sistem circulator extern cu bogate ramificaţii prin care bolborosea lent un lichid gri-verzui. Faţa bătrânului avea cruste de parcă i-ar fi ieşit unghii de sub piele; cu un ochi nu avea cum să mai vadă… Dar în ochiul viu sclipi un licăr de răutate şi moşul îşi arătă dinţii într-o grimasă înfiorătoare: erau lungi şi subţiri ca dinţii de gavial.

În acelaşi timp percepu un vuiet puternic dincolo de unul din pereţi; firicelul de apă le inundă picioarele. Ioana ţipă:

— Să fugim! Repede!

O apucă de mână, mai mult de teama de-a nu se rătăci el, decât din dorinţa de a o salva pe ea. Alergau orbeşte prin apa ce venea din spate cu viteză. O teroare cumplită pusese stăpânire pe el: simţea un rău de neînţeles hăituindu-i. Nimeriră

ieşirea şi continuară să fugă, dar apa râului subteran nu ieşi afară. Probabil îşi continua cursul pe sub pământ.

— Gata cu moşu', s-a înecat!

— Nici vorbă. N-are neapărată nevoie de aer, cum nu are nevoie de mâncare. Din momentul în care se contaminează, corpul lor suferă transformări.

Dorin îşi privi ceasul: era şase.

— Unde mă pot conecta la internet?

— La şcoală.

Dorin deschise laptop-ul. O privi pe Ioana cu coada ochiului. Îşi despletise părul ca să ascundă tâmpla şi obrazul lovite.

— Vorbeşte-mi de George.

— Nu…

— Gândeşte-te c-o faci pentru el. E sigur că el şi copilu' au aceeaşi boală; la fel şi moşu'. Cum debutează? Care sunt primele simptome?

— De moş Costea nu ştiu. E în peşteră de vreo şapte ani. El n-a fost nebun. Devenise fanatic… religios. Pupa icoanele şi bătea mătănii la toate slujbele. Acum îmi dau seama că era speriat. O făcea de frică. Credea că-l pedepseşte Dumnezeu. Se spunea că făcuse unele prostii…

— Cum a început la George? Aţi fost tot timpul împreună?

— Da, eram în vacanţă, anul trecut, vara. A coborât în peşteră. N-am fost cu el până jos, ţi-am spus că nu pot. Când s-a întors era foarte obosit, părea beat. Da' nimic altceva.

— Încearcă să-ţi aminteşti cât mai exact.

— Ştiu că ne-am dus la Horezu, la târg, că era S'ântă Măria… a doua zi…El era tot gândit. A zis că vrea să arunce în aer bolovanu'. Cunoştea un maistru artificier. În ziua aceea la târg mi-a spus ce intenţii are. Seara, când ne-am întors acasă m-a condus şi mama l-a invitat să rămână la cină. Stăteam cu el pe bancă, mai fugeam să ajut pe mama şi numai odată îl văd că se apleacă spre stratul de flori şi ia un pumn de pământ. L-a băgat în gură. A înghiţit şi-a râs. Se purta ciudat, nu era el. L-am întrebat de ce a făcut aşa. Atunci a vrut să rupă o bucată de tencuială din perete; mama venea cu fripturile şi l-a văzut şi ea; săraca s-a îngălbenit pe dată. Eu ştiam de trovanţi, ne-au învăţat de mici cu frica lor. Dar n-am ştiut că poate să înceapă aşa.

— Şi?

— A fugit…

— Hai, nu trebuie să plângi!

— Vorbeau oamenii că l-au văzut dezbrăcat, la râu, tăvălindu-se prin noroi. Nu se mai putea nimeni înţelege cu el.

— Şi familia lui ce-a spus?

— George nu e de aici, e dintr-o comună mai încolo, mai la sud. N-o are decât pe maică-sa, c-o divorţat şi era recăsătorită.

— Bun. Fănel ţi-a fost elev. La el cum s-a manifestat?

— Dacă stau să mă gândesc, am observat că învăţa mai bine. Chiar l-am lăudat. Doar că începuse să… se maimuţărească… se strâmba, te imita, scotea sunete… În toiul celei mai serioase atenţionări se întorcea la mine şi se strâmba. În schimb, dădea cele mai bune răspunsuri la ore. Erau nişte chestii direct proporţionale învăţatul şi scălâmbăielile… Uite, da… l-am văzut mâncând cretă! Am zis că vrea să facă trucul acela cu febra, ca să chiulească…

— Cu alte cuvinte, avem un apetit crescut pentru minerale… Şi apoi, pur şi simplu, n-a mai venit la şcoală?

— Devenise violent. Maimuţăreala nu mai era nevinovată. Lovea copiii. Doamne, nu pot să-ţi spun ce-a făcut cu nişte căţeluşi! Atunci m-am dus la maică-sa. Eu nu mi-am dat seama ce are, dar ea, săraca femeie, ştia. Mi-a povestit plângând cum încerca în fiecare seară să-i scoată crustele de piatră de pe coate…

— Hai să căutăm pe net. „Mănâncă pământ”. Aşa! ia uite ce răspunsuri apar: sindromul Pica: mănâncă pământ, cărbune, rugină, tencuială, cenuşă… Vezi? Pentru „cruste pe piele” ce ne iasă? „Boala Morgellons” O.K.! În principiu, concluzia mea este că nu e neapărat ca trovantul, sau pietrele să le provoace asta, deci sunt vindecabili… Ioana, nu plânge!

— Deci tot nu crezi. O iei ştiinţific. A mai fost pe-aici o echipă cu abordare ştiinţifică prin 1977, venită din Bucureşti. Mi-a povestit mama… Atunci au înfiinţat muzeul. Au găsit necropole la baza muntelui. Profesorul de istorie de la şcoala din Horezu a interpretat rezultatele ca fiind un loc de sacrificii umane, probabil pentru îmbunarea monstrului din pământ. A scos o broşurică, dar a fost retrasă încă de sub tipar. Iar el a dispărut.

— Ce e rău în aceea că încerc o explicaţie ştiinţifică? Crezi mai degrabă în bau-bau?

— Nu am nimic cu ştiinţa, atâta timp cât nu-şi imaginează că poate explica absolut tot. Sunt lucruri dincolo de capacitatea de cuprindere a raţiunii noastre.

— Bine, Ioana. Am spus că am o minte deschisă; accept ca ipoteză de lucru şi posibilitatea ca trovantul să fie vinovat. Dar doresc înainte de toate să-l găsim pe Fănel. E inadmisibil ca un copil să fie părăsit în felul acesta. Şi acum acasă! S-a făcut târziu.

Dorin ajunse în curtea gazdelor tocmai la timp ca să ciocnească un pahar de vin cu moşu'. Se întunecase de tot, dar afară în pridvor, unde era pusă masa, becul răspândea o lumină plăcută ce atrăgea fluturi de noapte cu aripi grele, goange blindate zornăind în armuri, gâze transparent-verzui care miroseau dacă le striveai. Dorin le privi tăcut, apoi îşi mută ochii pe bătrânul de lângă el.

— Şi ie gata articolu' la ziar, taică?

— Nu, tatae. Dacă nu vreţi să mă ajutaţi…

— Io-ţi povestii tot ce ştiui, de. Mai mult ce să fac?

— Am fost în peşteră la moş Costea.

Bătrânul se înnegură:

— D-apoi asta-i pe răspunderea dumitale, să ştii. Hai, măi, muiere, că îmi pleoşti rachiu urechile de când l-am beut şi mămăliga ceea tot nu-i fiartă! Adă un boţ de brânză, batăr!

— Fănel are aceeaşi boală ca moş Costea şi ca George.

— Tată, la fiecare îi rânduieşte Dumnezeu după voie; nu cerceta legile sale. Asta e!

— Aţi fost în stare o comunitate întreagă, în frunte cu familia lui să abandonaţi un băieţel! L-aţi lăsat să moară!

— De-acu nu mai moare, taică. Io zic să-ţi vezi de treaba lu' matale, că-i mai bine, auzi?

— Măcar spuneţi-mi tot ce ştiţi.

— Io atât ştiui.

Baba Onela trânti mămăliga pe cârpător cu ostentaţie:

— Nu crezui c-ajung la anii ăştia să-mi fie ruşine cu omu' meu!

— Ce-ai, fă, ai căpiat? Ia mai taci!

— Ba să taci mata, uncheşule, auzi? Că io îi zic lu' domnu' ce mai ştiu. Că dacă nu tăceaţi toţi ca porcu' la tărâţe, poate nu vedeai atâţia nebuni pe uliţe. Ietă-l, domnu' Dorin, pe omu' meu: moare de teamă, c-aşa o fost învăţat de pe vremuri.

Geaba îi zic că s-or dus comuniştii cu partidu' lor. Ie mai lesne să taci, uncheşule? Mi-e ruşine cu voi, Grigore! De ce să nu spunem c-avem un năcaz? Ie demon, mamă, acolo subt pământ! De la suflarea lui puturoasă se betegesc oamenii din moşi strămoşi. Şi n-are leac. Or venit domni mari, şcoliţi să-i dea de capăt şi n-or putut. Măcar or pus un gard de sârmă ghimpată de nu mai trecea nimini spre borta aia blestemată. Da' după revoluţie s-o furat tot. De la ceape or luat animalele, porumbu', ţevile de irigaţie, ţigla de pe grajduri, tot! S-o furat şi sârma din juru' peşterii. Usca-i-s-ar mâna cui a luat-o! Că de-aia ni se bolnăvesc copiii! Domnu' Dorin, ziceţi cui trebe, poate aude şi de noi cineva.

— Mamae, zici c-a fost aici o echipă din Bucureşti?

— Da, mamă, ie mult de-atunci, că eream io tineră. Moşu' ăsta erea secretar la primărie, el i-o primit, da' nu vrea să zică. Erai mai curajos, uncheşule, pe vremuri; ascultai Vocea Americii la radio, ţii minte? O fost nişte domni prefesori într-o vară cu o maşină în care aveau multe minunăţii, plină cu felurite borcănaşe şi clondire în care adunau pietricele şi lipeau pe iele hârtiuţe scrise… Ehe! Dacă iei nu i-or dat de capăt, nici nu ştiu… Or coborât în peşteră de mai multe ori, îi conducea un pui de fată, Lenuţa lu' Chindeac, care s-o şi bolnăvit dup-aia… Şi numa ce-o venit o maşină neagră cu număr mic într-o bună zi, de-i ia la întrebări. Or trăbuit să plece. Ce s-o mai supărat domn prefesor, ăl bătrân care erea şi cel mai deştept între iei! Atunci or închis intrarea şi-or pus numele la pietroaiele cele mari „muzeu" şi gata.

— Şi acei profesori ce spuneau de ceea ce au descoperit?

— Nu prea vorbea cu noi, mamă… Deşi erea cumsecade, aşa, ca oamini… Că i-am cunoscut binişor că le făceam de mâncare cu rându', cum o hotărât domn părinte la biserică… Şi-or dormit la Nuţa, verişoara mea, că erea vădană şi-avea odăi goale…

— Mă duc mâine la tanti Nuţa, atunci… Poate îmi mai spune ceva.

— Ăhă, maică, Nuţa s-o mutat la Domnu' de câţiva ani. Da' dacă vreai să vezi casa, te duc, că nouă ne-o rămas toate după ia, că n-o avut copii. Am şi-un cufăraş de-al lui domn prefesor pe care crez că l-o uitat la ia, dară nu l-am descuiet că nu-i frumos; am tot aşteptat să-l ceară. Dacă vreai, deschide-l tălică.

— Ho, muiere, că vorbişi să ne-ajungă până la a doua venire a Mântuitorului! Acu dacă vărsaşi din tine tot, dă-ne să mâncăm că-i arat eu cufăru’ la domnu’!

Dorin se trezi abia spre prânz. În cap îi stăruia un singur gând: să-i arate Ioanei ce descoperise printre lucrurile profesorului.

Găsi în bucătăria de vară pe cuptor, sub un ştergar, turtă caldă, carne cu varză acră şi plăcinte. Se aşeză pe scăunel să mănânce, cuprins de-un val de duioşie pentru mamae Onela.

Când soarele încingea praful pe drum, în arşiţa amiezii, ieşi pe portiţă. La şcoală o aşteptă pe Ioana sub brazii înalţi, răcoroşi.

— Nu ştiam că la clasele I-IV faceţi cursuri până la două…

— A, nu. Am avut şedinţă de catedră. Ce faci?

— Am găsit carnetul ăsta de notiţe între lucrurile unuia dintre profesorii care au cercetat trovanţii. Nu-mi dau seama cum de l-a lăsat aici.

Ioana privea în gol. Lovitura de piatră de pe tâmplă se închisese ca o floare mică, roşie. Dorin ar fi vrut s-o sărute acolo.

— Ioana, mă auzi? La ce te gândeşti?

— Te-am auzit. Am pus-o pe mama să-mi povestească de echipa de geologi din ’77. Şi-a amintit că pe profesorul care coordona grupul îl chema Gavăţ. A ajuns la noi un zvon că s-ar fi sinucis un an mai târziu. A înţeles că trebuia să se grăbească…

— Cum adică?

— Dacă boala evoluează, nu mai poţi muri; transformarea merge până la capăt. Nu te lasă să-i scapi.

— Deşi nu-mi place, trebuie să admit că ai avut dreptate. În cazul în care acest geolog nu era nebun, ceea ce a notat în carnet este înspăimântător. Vrei să-ţi citesc?

— Îmh.

— Nu te plictisesc, redau doar pasajele relevante, oricum, notele sunt destul de succinte. Fii atentă:

„Trovanţii sunt concreţiuni grezoase şi reprezintă cimentări locale în masa nisipurilor care îi conţin, iar secreţia neuniformă a cimentului conduce la diferite forme ale acestora…”

— N-a spus nimic deosebit.

— Ascultă mai departe:

„Concreţiunile sunt aglomerări punctuale de substanţă minerală cu structură concentrică, zonară, formate diagenetic prin creştere centrifugă”

— Mă rog, aici e mai vag, da’ stai să vezi:

„După acumulare, sedimentele clastice (depozitele nisipoase), îşi modifică organizarea internă din cauze mecanice, chimice, dar mai ales biotice.”

— Ai auzit? „Biotice” Adică se referă la viaţă. Se modifică sub acţiunea unui factor biologic, Ioana! Ascultă:

„Unicitatea trovanţilor constă în aceea că soluţia de carbonaţi a fost înlocuită la formarea cestora cu o soluţie organică de siliciu şi cimentarea s-a făcut doar în jurul unor anumite centre care au ca punct de plecare o rocă a cărei compoziţie este necunoscută.”

— Îţi dai seama? Ce zicea moş Costea de piatra căzută din cer? Şi „soluţie organică de siliciu”. Nu cred că există aşa ceva pe pământ, este evident o formă străină de viaţă…

— Îmi pare bine că te-ai convins.

— Uite, a desenat o hartă; aici e cartografiată peştera. Nu ştiam că există şi-o peşteră a urşilor. Hai să-ţi mai citesc!

— Dorin, eu ştiam toate astea, uiţi că George era student la geologie? Pentru tine sunt revelaţii, noi le cunoaştem dintotdeauna… Problema e cu totul alta.

— Ioana, îţi promit că n-am să las lucrurile aşa. Ştiu unde e cazul să mă adresez ca să mă fac auzit. Niciun om nu mai trebuie să trăiască acel coşmar. Însă până mă întorc, trebuie să astupăm intrarea. George a avut o idee bună. Mai ştii unde putem găsi artificierul?

— Da, la Horezu, am fost împreună la el.

— Păi atunci, mâine mergem la Horezu.

Excursia până la Horezu împreună cu Ioana îi dădea emoţii. Tot restul acelei după-amiezi visă cum va petrece cu ea o sâmbătă întreagă. Spre seară, după ce notase câteva puncte de reper pentru articol pe măsuţa soioasă a cârciumii şi golise două sticle de bere îşi puse problema serios despre relaţia cu Ioana. Cât avea să mai stea singur? Era prima femeie care îl interesa în mod real de la Lia încoace. Are s-o ia cu el la Bucureşti. Ba mai mult, o va lua de nevastă! Odată decis, o mare mulţumire puse stăpânire pe sufletul său. Intră în vorbă afabil cu sătenii ce-l înconjurară şi le povesti despre evenimente politice şi

dedesubturile lor, despre plata subvenţiilor în agricultură, despre manevrele esoterice ale băncilor şi ascultă politicos epopeea retrocedărilor din localitate... Era întuneric afară când se ridică dintre bărbaţii încinşi de alcool şi de finalul campionatului ce se urmărea în comun la televizorul de pe bufet. Trebuia să se odihnească. Avea capul greu.

Pe uliţe, luna îl ajută să nu se împiedice. Noaptea era caldă şi parfumată, greierii ţârâiau peste tot, auzi şi-un huhurez departe spre pădure. Trase aer în piept cu încântare. Da, viaţa la ţară avea un farmec al ei...

Când ajunse în dreptul casei gazdelor, desluşi o pată întunecată lipită de stâlpul de piatră al porţii. Din cauza umbrei albastre aruncate de un copac, nu putea desluşi dacă era om sau animal. Însă trebuia să se apropie, fiindcă îi stătea exact în drum. Se auzea un sunet cunoscut venind dinspre ea, dar lui Dorin îi trebui câteva secunde să-l identifice: era zgomotul unui cuţit ascuţit pe gresie; al mai multor cuţite ascuţite în acelaşi timp. Şi, deşi era un sunet familiar, un fior rece îi dansă pe şira spinării ca o avertizare, cu o clipă înainte de-a intui ce era arătarea: Fănel!

Copilul se mişcă, lumina seacă a lunii i-l înfăţişă lui Dorin: resturi de haine atârnau zdrenţăros peste trupul crescut inegal. O mână se transformase în cilindru de cremene, în jurul gâtului se adăugaseră inele dure de piatră şi-l siliseră să se lungească nefiresc, picioarele păreau unite de la genunchi în sus. Fănel muşca din stâlpii porţii. Îngrozit, Dorin îi văzu dinţii cenuşii, lungi, capabili să sfărâme roca. Dar nimic nu-l cutremură ca ochii băiatului. Erau vii, sclipitori, inteligenţi şi lipsiţi de orice urmă de simţire. Ceea ce se oglindea în ei era un rău pur, fascinant ca flacăra lumânării pentru o molie. Dorin rămase încremenit, prezenţa de spirit i se evaporase instantaneu, doar inima îi palpita înecată în coşul pieptului. Fănel îi aruncă o privire încărcată de dispreţ. Pocni cu braţul de piatră în gard atât de puternic, încât săriră scântei, râse strident apoi se îndepărtă greoi, de parcă ar fi avut ambele picioare pe cracul aceluiaşi pantalon. Dorin îl privi până dispăru în faldurile nopţii. Intră în casă transpirat, dârdâind de emoţie.

— Crezi că e posibil să nu vină? Să ne fi minţit?

— N-am de unde să ştiu. Îl cunosc la fel de puţin ca şi tine.

Îl aşteptau pe nea Aurică artificierul la umbra săracă a unui salcâm pipernicit nu departe de intrarea în peşteră. Dorin era stânjenit şi se enervă. Acesta era simptomul fără greş atunci când se îndrăgostea şi n-ar fi vrut ca Ioana să se amuze. Avea ceva să-i spună, ceva de maximă importanţă şi socoti că era indicat să înceapă cu o problemă mai gravă.

— Ştii, Ioana, n-am vrut să-ţi stric ieri buna dispoziţie… Şi n-am dorit nici eu să-mi amintesc cât eram cu tine… Înţelegi? Vineri seara am rămas la cârciumă să notez unele idei pentru articol, m-am uitat la meciul de fotbal, că n-aveam ce face… Pe la zece şi ceva m-am dus spre casă. În poartă la mamae Onela era… întâi n-am văzut ce e. Apoi mi-am dat seama că era Fănel.

— L-ai văzut? Mai vorbeşte?

— Nu… A râs, dar a fost un râs drăcesc. Moş Costea nu m-a impresionat aşa. Copilul acesta a păţit un lucru… Parcă s-a mutat în el ceva străin de tot ce cunosc. E pe jumătate pietrificat. Şi musteşte de ură. Ioana, nu vreau ca tu să mai rămâi aici. Ascultă-mă! Vreau să vii cu mine la Bucureşti.

— Nu se poate.

— Ioana, îţi găsesc post de învăţătoare fără probleme. Nu cred că părinţii tăi ar avea ceva împotrivă să te ştie în siguranţă.

— Nu-mi permit. Unde să plec aşa, de nebună?

— Ioana! Eu vreau să te iau de soţie. Stai, nu fugi!

— Nu fug, dar nu cred că e momentul să…

— Ştiu, ştiu! Te rog să mă ierţi că ţi-am spus în felul acesta. Dar trebuie să ne grăbim. Eu mâine plec, dar intenţionez să mă întorc în două, trei zile. Nu vreau ca tu să mai fii aici. Te iau cu mine atunci.

— Eşti fantastic! M-ai întrebat dacă eu doresc să mă mărit cu tine?

— Nu ştiu dacă vrei să te măriţi cu mine, dar cred că mă placi şi tu. Când se întâlnesc doi oameni care se aseamănă, nu este nevoie de prea multe declaraţii.

— Nu-mi permit să locuiesc în capitală. Nu sunt bogată, să ştii.

— Eşti foarte bogată. Presupun că nu vei dori să stai la mine. Dar am o mătuşă singură care închiriază o cameră la studente. O să fii liniştită şi în siguranţă acolo. Vrei? Asta doar până aranjăm nunta.

— Dorin…

— Ah! Sunt fericit! Ioana, te iubesc!
— Dar n-am spus „da”!
— Ba da, ochii tăi au spus-o!
— Stai cuminte, Dorin, uite, vine nea Aurică!
— Bună ziua, bună ziua! Gata, nea Aurică?
— Să trăiţi, taică. Păi cum? Mă urneam pân-aci de florile mărului?
— Dar aţi adus ce trebuie? Că nu văd decât o plăsuţă…
— He, he…
Nea Aurică se roşi de plăcere. Era un moş încă falnic, cu păr alb şi perciuni stufoşi, iar ochii mici scânteiau ca ai unui copil pus pe ghiduşii.
— Taică, vreţi să aruncaţi în aer intrarea în peşteră, iar eu n-am pus întrebări, că de ce, că cum, că aşa şi pe dincolo… Poate socot că e bine ce faceţi. Sau poate nu pun întrebări de felu’ meu… Da’ să crezi că nu-s pregătit… Mă, taicule, pe ce pui eu mâna se face exploziv, auzi? E treaba mea cu ce îţi dărâm gura peşterii. Dacă vreau cu dinamită, cu dinamită! Dacă vreau cu trotil, cu trotil! Da’ dacă eu vreau cu zahăr şi pastă de hârtie, la care am adăugat aşa, un piculeţ de nălbitor de rufe de la muiere, ce-ai tu cu mine? He, he…
— De unde ai dumneata trotil?
— Eeee! Treaba mea. Poate îmi place pescuitul sportiv…he, he… N-aveţi grijă. Ia ajutaţi-mă să desfăşor firu’… Îl ducem puţin mai încolo ca să fim siguri că pică bolta de la intrare. Fata tatii, să n-apeşi pe manetă c-ajungem prea curând la Sân Petru! La aia umblu doar eu. E! A fost greu? Acu gata, însă pân-a bubui, vreau ălea două milioane, taică.
— Sigur, poftim.
— Vezi că suntem pretini? Doamne-ajută, o dăm jos!
Nea Aurică apăsă pe „manetă”. În locul unei explozii, auziră un răcnet. Ioana tresări. George nebunul, gol, cu părul ţeapăn, acoperit de cruste ca de nişte platoşe până la brâu se repezise în peşteră. Urletele lui răzbăteau în afară cu ecou. Fata ţâşni spre intrare strigându-l.
— Nu, Ioana, nu! Explodează din clipă în clipă!
— Lasă-mă! Lasă-mă când îţi spun!
Dorin se aruncă peste ea exact la timp ca să fie la pământ când primele proiectile zburară care încotro. Un praf alb şi

înecăcios se lăţi peste tot şi-şi simţiră urechile înfundate. Nea Aurică sărea în sus de încântare:

— Aţi văzut? Aţi văzut? A fost minunată!

Ioana plângea în hohote. Dorin o strânse în braţe:

— Nu mai era nimic de făcut pentru el, ştii bine.

În dimineaţa plecării moş Grigore îl trezi la patru. Dorin îşi aruncă hainele în rucsac, plăti pentru găzduire şi ieşi în răcoarea zorilor. Mamae Onela era în grădiniţa de flori din faţa casei, îngenuncheată lângă o tufă cu flori albe, puternic parfumate.

— Sărut mâna, mamae, eu plec.

Bătrâna întoarse spre el ochii plânşi. Atunci văzu la picioarele ei un trovant mititel, plin de negi cenuşii.

— Nu ştiam că ţineţi şi dumneavoastră pietre de-astea lângă casă. zise Dorin fără să-şi poată reprima tonul de reproş.

— De, mamă, veni acasă... E Petrică al meu. Avea cinci anişori când mi l-o luat. S-o bolnăvit la râu. Crezui c-o să moriu de durere, dar Domnul mi-o trimes pe Anica, fata noastră, să mă mulcomească. Că de nu erea ia, n-aveam la ce să mai trăim... Vin în fiece dimineaţă să-i dau o ulcică lapte, că tot pruncuţu' meu ieste. Şi el creşte, da' cătinel aşa... Toţi avem piatră în curte şi pe inimă, domnu' Dorin. Toţi.

— Am să vă ajut. N-o să vă uit, promit!

— Domnu' Dumnezeu cu tine, maică!

Dorin se trezi acasă, în vuietul atât de drag al oraşului. Se întinse în aşternut cu plăcere. Avea să treacă pe la redacţie abia spre seară. Articolul era aproape terminat, sigur Giganul o să moară de încântare. După cum îl ştia, n-o să-l publice imediat, întâi o să-i facă puţină reclamă, să cumpere cititorii ziaru'.

Ioana! Oh, Ioana! Vineri se va duce după ea. Ce noroc pe el! Când cumpărase pontul de la Alina, visase oare că se îndreaptă spre cea care-i va fi soţie? Spre Ioana? Numele ei îi părea răcoros ca un măr verde. Din care ar fi muşcat cu plăcere...

Plin de lene se ridică. Garsoniera lui era spaţioasă, dar nu se putea numi ordonată. Dacă avea de gând s-o aducă pe femeia vieţii sale pe aici, va trebui să deretice. Să ascundă hainele în dulap, pantofii la locul lor, hârtiile de pe biroul calculatorului puse în sertar... O perdea frumoasă ar fi făcut locul mai romantic, fetelor le plac chestiile astea... Şi bietul lui ficus, tovarăşul său de solitudine, ar fi fost mai fericit la fereastră, la lumină.

Se aplecă să ridice ghiveciul mare când simţi un imbold straniu şi de neînvins. Copleşit, îşi înfipse dinţii adânc în pământul florii… Era atât de gustos!

[Publicată în „www.srsff.ro”, 21 mai 2010]

Maurice Renard
Omul cu trup inconsistent
(„L'homme au corps subtil", 1957)

SCRIS DE MÂNA DOCTORULUI SAMBREUIL, DIN PONTARGIS

Astăzi, 14 martie 1912, expiră termenul pe care mi l-a impus Bouvancourt. Mi-e îngăduit deci să relatez întâmplarea prodigioasă al cărei taumaturg a fost răposatul meu prieten. Este o poveste la fel de frumoasă ca o legendă. În ea se vede parcă scânteia electrică reaprinzând lampa lui Aladin.

Cel pe care-l plângem încă a avut această aventură la Pontargis, la câteva luni după instalarea lui, cu câţiva ani înainte de moartea-i tragică. Se ştie că fizicianul se retrăsese aici pentru a lucra mai în linişte şi că în această subprefectură picardă şi-a întreprins cercetările cele mai remarcabile în legătură cu razele X.

Într-o noapte din iarna 1901-1902, fără palton şi pălărie, Bouvancourt măsura trotuarele din Pontargis cu un pas ferm şi sonor, cu aerul unui băietan foarte mulţumit de sine.

Pândise de la fereastră clipa în care străzile deveniseră pustii şi atunci ieşise pentru prima oară după şapte zile. Căci pasiunea cercetării îl claustrase o săptămână întreagă în laborator, în încleştarea unei descoperiri iminente. Şapte zile şi şapte nopţi – o perioadă fatidică – urmărise Adevărul, ca pe un zeu meşter în viclenii şi iute la fugă. Adevărul cedase la ora nouă seara. Imediat, învingătorul său, fremătând de orgoliu, îşi simţise din nou muşchii şi nervii; îl cuprinsese o dorinţă furioasă de a merge fără ţintă şi fără să se gândească la nimic, respirând aerul tare...

Cu toată violenţa acestui impuls, Bouvancourt pândise de la fereastră clipa în care străzile deveniseră pustii. Apoi îşi trezise femeia de serviciu, Mariette, rugând-o să-i deschidă uşa; şi după ce o convinsese că trebuie să-l aştepte până la întoarcere, ca să tragă zăvorul când îi va auzi vocea, numai atunci ieşise pentru prima oară după şapte zile.

Mariette nu izbutea să înţeleagă de ce plecase stăpânul ei fără pălărie, fără palton, de ce o trezise ca să-i deschidă uşa la plecare şi la întoarcere, când ar fi putut să tragă el însuşi zăvorul sau să se slujească de sonerie şi, mai ales, de cheie.

Mariette îşi făcea griji şi din pricina bandei lui Morand, o adunătură de răufăcători care teroriza cantonul. Fără să se gândească la pericolul unei plimbări solitare şi târzii, ea socotea că trebuie să fii un mare egoist ca să laşi o biată femeie singură, noaptea, într-o mică locuinţă de pe bulevardul Poincaré, în timp ce banda lui Morand bântuia împrejurimile. Dar Bouvancourt nu agrea observaţiile; Mariette ştia asta; nimic din gândurile ei nu ieşise la iveală.

Şi profesorul străbătea sinistra pustietate a oraşului negru. În această umbră provincială, tot ceea ce se zărea era de o urâţenie dezolantă. Bulevardele şi esplanadele rivalizau cu fundăturile şi ungherele. Puţinele becuri cu gaz, cu flăcările lor de un galben murdar, mânjeau parcă tenebrele; frigul te făcea nefericit; tăcerea însăşi părea lamentabilă, pentru că nu era decât muţenia a 35.000 de citadini... Lui Bouvancourt nu-i păsa de nimic. Nici locul, nici anotimpul nu-i micşorau bucuria. Cu capul sus, cu pasul răsunător, el mergea victorios; un surâs permanent îi destindea chipul, amplificându-se câteodată până la râs. Se simţea ca Arhimede rătăcind prin Siracuza şi strigând mulţimii: „Am găsit!" Mergea triumfal, ca sub soarele arzător al Siciliei, într-un oraş plin de palate.

Cu ochii aiurea şi spiritul absent, Bouvancourt se aventură astfel în mahalaua Saint-Charles, unde cineva se ivi deodată în faţa lui.

Bouvancourt fu trezit brutal din visul său. Avea senzaţia că fusese transportat printr-o vrajă în locul pe care-l vedea: o răspântie întunecată unde se încrucişau patru drumuri vâscoase, mărginite de ziduri oarbe. Izolat, departe, un felinar răspândea un vag crepuscul şi preciza silueta patibulară care apăruse fără veste.

Aici, să fiu lăsat să deschid o paranteză. Scena care urmează a durat poate un sfert de minut. Povestitorul n-ar fi în stare să o reproducă cu aceeaşi promptitudine, în mod satisfăcător. El va juca rolul unui aparat de proiecţie funcţionând *au ralanti,* pentru a analiza filmul şi a descompune evenimentul.

Bouvancourt se opri brusc în faţa obstacolului uman. În conştiinţa lui se petrecu o schimbare extrem de rapidă. Înainte ca apaşul să-şi fi mişcat buzele, el îşi rememorase toate fărădelegile bandei lui Morand. Şi totuşi, parcursese relatările lor cu un ochi distrat, el, pentru care ştiinţa era singura realitate!...

Dar banditul sufla în nasul lui Bouvancourt, cu o voce murdară şi fetidă:

— Aţi putea să-mi spuneţi cam cât e ceasul, şefule?

În acelaşi timp, fizicianul desluşi zgomotul înăbuşit al paşilor care se apropiau din spate. Întreaga lui fiinţă îl sfătui să se aşeze cu spatele la peretele cel mai apropiat. N-avu când s-o facă. Ceva trecu prin faţa ochilor săi, de sus în jos, ceva întunecat, despre care ştiu în aceeaşi frântură de secundă că sunt mâinile împreunate ale inamicului său nevăzut, care se pregătea să săvârşească figura clasică a lui *père François.*

Bouvancourt, ale cărui cunoştinţe nu se mărgineau la fizică, anticipă destinul şi se văzu strangulat, imobilizat de acest diavol, în vreme ce celălalt avea să-i golească buzunarele...

Lasoul viu se abătu cu violenţă peste mărul lui Adam al fizicianului, şi acesta scoase un fel de exclamaţie, jumătate strigăt, jumătate horcăit, destul de necuviincioasă şi, de altfel, nejustificată, căci nu simţise aproape nimic şi doar instinctul era pricina reculului pe care-l efectuase. Mâinile agresive dispăruseră; urechea lui Bouvancourt îl înştiinţă că atacantul din spate era pe cale să cadă şi că, înjurând scurt, înjura bine.

— E rândul tău, Julot! făcu *père François,* într-un strigăt surd, mai puţin războinic, cât înspăimântat.

„Adevărat, adevărat! – gândi savantul. Şi eu care uitasem!…”

Şi Julot putu să revadă surâsul lui Bouvancourt.

Două secunde, nu mai mult, agresiunea rămase în suspensie. *Père François* se ridica anevoie şi Julot se întreba dacă văzuse bine ceea ce se întâmplase – dacă văzuse bine *mâinile împreunate ale complicelui său dispărând prin gâtul „fraierului”, retezând acest gât şi lăsându-l totuşi întreg ca mai înainte, pe acest trup robust şi drept, sub acest cap surâzător!*

Julot ezita… Dar, la naiba! această decapitare, aceste braţe-ghilotină erau un efect al semiîntunericului, un joc al umbrelor şi al luminilor... Îşi spuse înjurătura care-i slujea drept strigăt de luptă şi se aplecă, vrând să se năpustească berbeceşte asupra lui Bouvancourt şi să-l lovească cu creştetul în pântec.

Aşa şi făcu, riscând să-l arunce pe fizician pe spate peste *père François,* care-şi isprăvea dureroasa ridicare şi medita la nişte ciudate ipoteze, supraveghind acţiunea.

Dar sărmanul nu se afla la capătul căzăturilor şi al stupefacţiilor! Abia înţelesese intenţia lui Julot, că-i şi primi

povara în golul stomacului – nu fără a-l fi văzut *traversând dintr-o parte într-alta pe fenomenalul lor adversar şi ieşindu-i prin spate aşa cum ţâşneşte un clovn printr-un cerc de hârtie!*

Izbucnind în râs, Bouvancourt se întoarse.

Agresorii săi, încâlciţi, se încurcau unul pe altul, încercând să se ridice în picioare. Primul izbuti Julot. O luă la sănătoasa. Celălalt îl urmă de aproape; cu mâna stângă se ţinea de abdomen şi cu dreapta îşi făcea semnul crucii. Amândoi blestemau pe-ntrecute.

— Ce aiurit sunt! murmură Bouvancourt. Uitasem cu totul.... Zăpăcitule! Să ieşi noaptea din cauza *asta,* să n-ai pălărie şi palton din cauza *asta* şi să nu-ţi aminteşti de *asta!* Probabil că sunt mai obosit decât mi se pare... Să mergem la culcare. Dar, mai întâi, unde mă aflu?

Plimbarea îl purtase până la marginile oraşului. Unul dintre ziduri era cel al cimitirului, împrejurare care explica spaima superstiţioasă a lui *père François.*

Noctambulul, cu un aer mult mai puţin cuceritor, făcu cale-ntoarsă.

Intră în casă. Dar nu mai sunt destul de bine informat ca să descriu în amănunţime tot ceea ce a mai făcut. O ştiu doar *grosso modo* şi prefer să amân relatarea pentru momentul în care am aflat cele petrecute chiar din gura lui – la sfârşitul acestei povestiri.

Nu este mai puţin adevărat că, a doua zi dimineaţa, pe la ora opt, trecând pe acolo, am sunat la uşa fizicianului, bulevardul Poincaré numărul 25, la primul etaj.

Ca de obicei, am intrat fără să fiu anunţat.

Bouvancourt păru contrariat de vizita mea (şi mă grăbesc să spun că, în ziua aceea, n-am aflat nimic despre atacul nocturn). L-am găsit în dormitor. Se sculase probabil devreme ori poate că nici nu se culcase, patul fiind făcut sau nefiind desfăcut. În ochii prietenului meu se citea neliniştea. În picioare, înaintea orologiului, îl privea cu o nelinişte pe care n-o putea ascunde. Ceva... un aer de neglijenţă, chiar de neîngrijire, părea să-i afecteze întreaga persoană.

I-am întins mâna.

— Nu, astăzi, nu, s-a scuzat el rânjind. N-am să-ţi dau mâna, Sambreuil... Guta, înţelegi... Ah! am degetele atât de sensibile! Nu poţi să-ţi dai seama cât sufăr!... Şi-apoi, dragul meu, totul

mă enervează în dimineaţa asta. Iartă-mă, nu te superi dacă te rog să revii după-amiază?... N-aveai vreo chestiune urgentă? Nu?... Atunci, pe curând, nu-i aşa?... N-ai idee... La revedere, dragă prietene, şi scuzele mele cele mai banale... La revedere...

O astfel de primire mă aruncă într-o uluială întunecată de spaimă. Observasem că Bouvancourt stătuse tot timpul cu spatele la fereastră, ca un ciumat. De obicei, mă conducea până la palier; de data asta, l-am lăsat în dormitor, faţă în faţă cu orologiul. A închis uşa după mine cu o lovitură de picior.

Eram alarmat şi îndurerat.

La ora patru fix, îndată ce mi-am terminat consultaţiile, m-am precipitat în bulevardul Poincaré.

Totul îşi recăpătase aspectul obişnuit. Bouvancourt mă aştepta ca să facem o plimbare de-a lungul canalului – acest canal care avea să-i fie funest! Mi-amintesc ca acum că era îmbrăcat cu paltonul său de culoarea alunei şi pe cap avea pălăria maro. Strângerea de mână a profesorului mi-a zdrobit degetele, dar ce altă strângere de mână ar fi putut să mă facă mai fericit?

Am pornit. Aşteptam o lămurire... Am solicitat-o prin aluzii... Prietenul meu rămânea mut. De altfel, în purtările lui nu era nicio urmă de bună dispoziţie. Am bănuit o decepţie, am crezut că ultimele lui lucrări s-au terminat cu un eşec şi n-am mai insistat.

***

O săptămână mai târziu, eram la masă, doamna Sambreuil şi cu mine, când Bouvancourt a năvălit în sufragerie.

Tulburarea lui ne-a zdruncinat.

I-am administrat, unul după altul, două păhărele de lichior, care l-au remontat. După un oarecare număr de suspine şi de exclamaţii de genul „O, Doamne! – Doamne! E posibil? – Eu! Eu! Dragă doctore! – Ah, doamnă, dacă aţi şti!...”, minunatul om izbucni în plâns şi începu să ne povestească lucrurile pe care le-aţi citit, completate cu ceea ce veţi citi.

Cu câteva ceasuri în urmă – era, cred, pe la nouă dimineaţa –, Bouvancourt îşi începuse ziua de muncă foarte prost dispus, din pricina unui comisionar care, aducându-i o ladă cu aparate, îl izbise din greşeală, învineţindu-i umărul. Începuse totuşi imediat

să scoată preţioasa sticlărie ambalată în ladă şi să o repartizeze pe măsuţele din laborator.

Treaba era pe sfârşite, când un tânăr foarte arătos intră fără să fie anunţat, încuie cele trei uşi de două ori, puse cele trei chei în buzunar şi înaintă.

Bouvancourt stătea în genunchi lângă ladă şi îl privea uluit.

— Domnule, spuse necunoscutul, cel puţin să mă prezint! (Vocea lui cânta, dulce, amabilă, mondenă). Sunt Morand... Ştiţi... banda lui Morand!

Bouvancourt sări în picioare, nu numai tulburat că se afla la cheremul banditului, dar şi stupefiat să-l vadă că seamănă cu un licean de familie bună şi să recunoască în acest bandit graţios, debarasat de deghizare, pe comisionarul care-l izbise mai înainte.

— Nu vă fie teamă! vocaliză intrusul într-un râs perlat, atât de feminin, atât de copilăresc, încât prietenul meu presimţi un subterfugiu şi o mistificare. Nu vă fie teamă! N-am să vă fac niciun rău!...

— Cum, dumneata eşti Morand? Cel care l-a ucis pe casierul de la Creditul funciar? Autorul sextuplului asasinat din Vautremont? Escrocul de la...

Noul Antinous[4] răspunse tăios şi cu chipul înăsprit:

— Da, domnule Bouvancourt, eu. *N-am niciun motiv să o ascund viitorului meu complice.* Căci tot eu sunt şi autorul furtului celor un milion cinci sute de mii de franci de la Banca de scont din Pontargis.

— Cum? Ce spui?... Dar nu ştiam... Acest furt...

— Acest furt *va fi* comis noaptea viitoare, dragă domnule Bouvancourt. Şi dumneavoastră mă veţi ajuta să-l săvârşesc.

— Eu!

— Mă veţi ajuta, repetă puştiul, cu o expresie de viciu şi de cruzime. Mă veţi ajuta, vă spun. E la fel de adevărat ca şi faptul că mă cheamă Morand. Luaţi loc şi să stăm de vorbă.

Stăpânul casei se aşeză, la rugămintea oaspetelui său. Dominat de o privire de tigru, se gândea la tinereţea brutelor imperiale, Neron, Caracala, Tiberiu şi nu se mai îndoia că în faţa lui se află teribilul şef de bandă.

Acesta continuă:

— Doi dintre oamenii mei mi-au făcut un raport incredibil. Marţi către miezul nopţii, lângă cimitir, au suferit un straniu

afront. Braţele celui dintâi, devenite iatagane, l-au decapitat pe un oarecare pieton fără să-i facă vreun rău. Cât despre cel de-al doilea, a trecut *prin* acest personaj supranatural, care s-a sinchisit exact atât cât să izbucnească în râs. Acest pieton întârziat, domnule, nu putea fi decât magicianul Bouvancourt. Cunosc anuarul Pontargisului: nu cuprinde decât un nume de vrăjitor, al dumneavoastră. Şi cum vremea în care mi-am luat bacalaureatul în ştiinţe nu e prea îndepărtată, am înţeles că, prin intervenţia radiografiei, aţi descoperit mijlocul de a deveni la fel de penetrabil, la fel de lipsit de consistenţă ca un om de gaz... sau de lichid...

— Nu-i chiar aşa, interveni Bouvancourt, cu un surâs fin. Comparaţia...

— N-are nicio importanţă! declară perversul Adonis. Pentru mine, interesul rezidă nu în cauză, ci în efect... Totuşi, cauza... Raze X, nu-i aşa?

— Da, încuviinţă Bouvancourt, nerezistând tentaţiei de a vorbi despre descoperirea lui. O, nimic mai simplu în principiu. Problema era aceasta: a înzestra corpurile solide – opace sau transparente – cu calităţile de penetraţie ale luminii obscure. Cu alte cuvinte, a face ca aceste solide să poată traversa celelalte solide şi, în consecinţă, să poată fi traversate de ele, ceea ce este acelaşi lucru. Pentru asta, trebuia să reuşesc să le îmbib, dacă pot să spun astfel, de lumină obscură, încât să fie modificate profund, până şi în moleculele lor cele mai secrete, dobândind astfel proprietatea fluidului invadator, adică proprietatea de a traversa masele nu înlăturându-le (cum face, de pildă, un înotător, pătrunzând în apă şi cum despicăm noi atmosfera), ci printr-un fel de *osmoză imediată,* aşa cum două regimente pot trece unul prin altul, om lângă om, fără să suporte vreo dilatare. Asta înseamnă să mizez pe porozitatea materiei, care nu e niciodată destul de densă pentru a nu o putea privi ca pe o trupă de atomi.

Ei bine, deunăzi, marţi, eram *încărcat* de acest... fluid, aşa cum un condensator e încărcat de electricitate... Dar, pentru a fi exact, acest... fluid nu e doar lumină obscură; căci corpurile tratate trebuie să pătrundă şi substanţele pe care razele X nu le traversează deloc sau nu le traversează decât cu greu. Atunci...

— Bine, bine, îl întrerupse Morand. Este cam ceea ce am presupus. Pe scurt, dacă folosim alt limbaj, aveţi puterea de a

face ca un om îmbrăcat să nu poată fi prins, apucat, pipăit. Datorită aceleiaşi operaţii, acestui om nu-i va păsa de gloanţe, de pumnale; şi, cum va putea traversa toate uşile închise – uşi de bancă sau uşi de închisoare –, va fi un joc pentru el să-şi introducă braţul într-o casă de fier, cu aceeaşi uşurinţă ca un fascicul de raze X!

— Ah! dar... exclamă Bouvancourt, înţelegând, în sfârşit, despre ce-i vorba. Ah! dar... vezi... da... Numai că...

— Numai că nu durează prea mult, nu-i aşa? Asta voiaţi să spuneţi?... Ştiu. Ca să mă asigur, am venit să vă... tamponez, cu puţin înainte, în chip de comisionar.

— Te-am recunoscut. Dar, de fapt, la ce-ţi slujea să afli dacă sunt sau nu tangibil?

— Dacă n-aţi fi fost, aş fi amânat această convorbire şi, dacă v-aţi fi păstrat însuşirea pentru totdeauna, nu m-aş mai fi întors.

— De ce?

— Pentru că planurile mele cer să nu fiţi invulnerabil. Am mare nevoie să vă ţin sub supraveghere, fără s-o puteţi şterge prin uşile ale căror chei se află în buzunarul meu şi fără să vă bateţi joc de această unealtă.

Spunând acestea, redutabilul bacalaureat aţinti asupra savantului un revolver – gest melodramatic, banal, de mic efect asupra cititorului, dar totdeauna nou (chiar foarte!) pentru cel ameninţat.

Bouvancourt începu să reflecteze. Capul lui era ca un stup în care se învârtejea un roi de idei. De câteva minute, se întreba dacă persoana ambiguă a lui Morand nu era o femeie de treizeci de ani, mai curând decât un domnişor de optsprezece. Se exprima cu un asemenea aplomb! Frazele sale aveau atâta siguranţă şi trădau atât de mult obişnuinţa de-a vorbi!... Şi apoi, câtă graţie şi frumuseţe! Dar, în acelaşi timp, Bouvancourt îşi imagina crimele acestei fiare – mascul sau femelă. Victimele bandei lui Morand îi apăreau din nou, scoţând vaiete de agonie... Şi totul era înecat în marea perplexitate confuză în care se zbătea voinţa fizicianului, faţă de actul răufăcător spre care era împins. Mii de gânduri se încrucişau atât de impetuos în stupul creierului său, încât nu mai vedea limpede în el însuşi.

Creatura care-l ochea ridică arma. Gestul era plin de dezinvoltură profesională şi de drăgălăşenie efeminată. Un amestec de Cartouche şi domnişoara de Maupin.

Morand continuă, după o scurtă tăcere;

— Ştiu, aşadar, domnule Bouvancourt, că inconsistenţa nu durează decât o vreme. Din păcate, căci altfel ar fi fost sinonimă cu impunitatea. Arestări imposibile, evaziuni simple ca bună ziua, în sfârşit, chiar cuţitul ghilotinei... Morand făcu o pauză şi adăugă, cu un rictus:

— N-aş mai fi fost niciodată vulnerabil... Cu atât mai rău!... Dar spuneţi-mi. Câte zile se păstrează inconsistenţa?

— Şaisprezece ore şi douăsprezece minute, răspunse Bouvancourt, tremurând la gândul întrebării pe care-o presimţea.

— Doar atât!... La urma urmei, e mai mult decât îmi trebuie astăzi pentru lovitura de la Banca de scont. La miezul nopţii, totul va fi terminat.

Bouvancourt tresări:

— Dar, dar un paznic veghează tot timpul în subterane şi...

— Începem chiar acum, ordonă Morand.

Bouvancourt avu un strigăt de revoltă:

— Şi dacă nu vreau?!

— Am să vă silesc! Am să vă silesc de fiecare dată când am să am chef!... Deocamdată, asta mi-e de-ajuns.

Revolverul atinse fruntea venerabilă a fizicianului. Bouvancourt închise ochii...

Când îi redeschise, un alt suflet se reflecta în ei.

Morand, care se aştepta la asta, vârî în buzunar instrumentul său de persuasiune.

— Fie! spuse Bouvancourt, pe un ton poate resemnat, dar mai curând hotărât. Cincisprezece minute; îţi cer cincisprezece minute ca să te metamorfozez. Vrei desigur ca trupul dumitale să devină inconsistent *în întregime,* adăugă el în treacăt.

— Asta se-nţelege de la sine! Din cap până-n picioare.

— Din cap până-n picioare; foarte bine. Ţi-am pus această întrebare pentru că era de datoria mea. Când mergi la fotograf, nu-i aşa, eşti întrebat...

— În întregime, dragă maestre. Vreau să fiu inconsistent în întregime. La ce mi-ar servi să pot trece printr-un zid dacă, să zicem, călcâiele mi-ar rămâne afară, imobilizându-mă? Haide, haide, asociatule!

— Bine, bine, e treaba dumitale. Într-adevăr. Pe-aici, te rog!

Bouvancourt se îndreptă spre o draperie. Înainte de a o da înlături, pentru a descoperi pragul misterios, se opri, spunând:

— Juri că dumneata eşti Morand?

Întrebarea îl făcu pe ucigaş să simtă ce influenţă exercita faima lui infamantă şi câtă dreptate avusese să-şi decline identitatea. Orgoliul făcu să-i bată sângele în tâmple.

— Şi încă cum! sună răspunsul său glorios.

— Atunci intră, hotărî Bouvancourt.

Îl introduse într-o cameră fără altă ieşire. Pereţii şi plafonul, linoleumul care acoperea parchetul, partea interioară a draperiei, toate suprafeţele acestei încăperi străluceau de vopsea argintie. Fereastra fusese badijonată cu aceeaşi substanţă translucidă. Te-ai fi putut crede în interiorul unui cub de argint.

În mijloc se înălţa un fel de resort spiralat, care, părând rigid, nu putea fi decât altceva. Aparatul măsura doi metri înălţime. Spiralele sale late erau constituite dintr-un tub de metal învârtit de treizeci de ori în jurul unui ax imaginar şi formând o cuşcă cilindrică. Două fire suple, argintate şi răsucite în suluri, porneau fiecare de la o extremitate a acestui tub; cel de sus se întâlnea cu cel de jos, şi capetele, împletite într-unul singur, se terminau cu o fişă de contact. În perete, lângă intrare, se vedea priza de curent.

Şi asta-i tot ce se afla în camera de argint.

— Iată aparatul, spuse Bouvancourt.

Ciocăni în spirală, care scoase un impresionant sunet de clopot. Era ca un dangăt de înmormântare, venit dintr-o altă lume.

Morand îl chestionă pe fizician în legătură cu tenta argintie. Nu-i plăcea. Metalul palid avea un aer funebru care-l influenţa.

— Ai să te aşezi aici, înăuntru, spuse operatorul, răsturnând melcul înalt. Şi să nu te miri când va deveni luminos. Asta ţine un sfert de oră.

Morand îl întrebă din nou despre vopsea.

— E o soluţie care protejează împotriva luminii pe care am numit-o *lumina Y.* Un strat prohibitiv...

— Vreţi să spuneţi că obiectele pe care le apără nu mai pot fi traversate de obiectele saturate de lumina Y?

— Nu. Vreau să spun că obiectele vopsite cu lacul *antilux* – stratul argintiu – se sustrag acţiunii luminii Y şi că razele

acesteia, fiind reflectate de lac, nu devin inconsistente. Aceste obiecte rămân ceea ce sunt, în loc să capete însuşirea permeabilităţii absolute. Datorită *antiluxului,* efectul radiaţiilor mele este limitat la interiorul acestei încăperi şi geamurile acestei ferestre nu devin penetrabile, ceea ce ar fi neplăcut: frigul, ploaia, vântul ar pătrunde în voie!

— Cum?... Da, e adevărat. Dar atunci când eşti lipsit de consistenţă simţi vântul străbătându-te?

— Bineînţeles. Hai, repede, să ne grăbim…

— Şi loviturile de cuţit, şi gloanţele de pistol, şi dinţii unui câine, le simţi pe toate, de asemenea?

— În mod obligatoriu; sensibilitatea... Dar să terminăm repede. Femeia de serviciu era în oraş când ai intrat şi prefer să pleci înainte de întoarcerea ei.

— Şi gardurile prin care treci? continuă Morand, fără să audă îndemnurile lui Bouvancourt. Şi taluzurile în care poţi fi obligat să te ascunzi?… A, şi lipsa de aer?… Doar nu poţi să respiri într-un taluz! Trebuie deci să-l străbaţi în goană… Hm, hm!…

— Ei, ce-nseamnă asta? spuse Bouvancourt. Lăsăm treaba pe mâine.

Cu braţele încordate, el susţinea greaua cuşcă spiralată.

— Dar... problema este că...

Întrucât banditul părea dezorientat, Bouvancourt ridică la loc aparatul şi-i spuse pe neaşteptate:

— La urma urmei, ai dreptate să nu te grăbeşti. Contractul nostru mi se pare imperfect. Înţeleg să mă ucizi dacă refuz să mă supun; bănuiesc, de asemenea, că dacă ţi-aş întinde aici o cursă, subordonaţii dumitale m-ar executa. Dar ce-mi oferi în schimbul serviciilor, al supunerii mele? Cât îmi vei da din cei un milion cinci sute de mii de franci de la Banca de scont?

— I-auzi, i-auzi! îl luă peste picior tâlharul. Zece mii ajung?

Bouvancourt întinse mâna.

— Drace! Câtă încredere! reluă Morand. O să reluăm discuţia. Aveţi cuvântul meu. La treabă!

— Vezi că…

— La treabă, am spus!

Morand stătea în picioare, în interiorul aparatului.

— Ah, noroc că mi-am adus aminte: dă-mi cheile, ceru fizicianul.

— De ce? E vreo grabă? Am să vi le dau imediat după aceea.

— A, nu! Dacă le-ai reţine, s-ar transforma ca şi dumneata, ar deveni permeabile şi nu m-aş mai putea servi de ele timp de şaisprezece ore şi douăsprezece minute... O, dar uitam principalul! exclamă el, deodată, ciudat de brusc şi de zgomotos. O, ce zăpăcit! Vezi, dumneata, trebuie să-mi protejez persoana de lumina Y, altfel...

Deschise un dulap în care spânzurau câteva draperii argintate. Alese una dintre ele şi începu s-o îmbrace. Era o mantie mare care îl acoperi în întregime, parcă pentru totdeauna. Un penitent, o figură din procesiunile expiatoare şi din autodafeuri luase locul profesorului. Gluga era străpunsă doar în dreptul ochilor; discurile de sticlă ale ochelarilor erau argintate ca geamurile ferestrei. Ochii lui Bouvancourt vedeau fără să fie văzuţi îndărătul acestor orbite de craniu, a căror nuanţă neînsufleţită se pierdea în nuanţa generală. Numai mâinile rămăseseră neacoperite: o pereche de mânuşi le argintară. Mantia, prea lungă, îngrămădea cute de argint pe podeaua de argint. Această apariţie de pocăinţă şi de somptuozitate se înălţa ca o statuie, ca o alegorie de inestimabilă valoare a lui *De profundis.*

Îmbrăcându-se, fizicianul nu încetase să glumească în legătură cu înfăţişarea respingătoare pe care avea s-o aibă odată costumat. Limbuţia lui era inepuizabilă, dar stofa dădea cuvintelor un timbru înfundat, subteran, aproape sepulcral.

— Iute, cheile! spuse el.

Mâna lui de statuie pătrunse printre două spire.

— Iată-le, făcu Morand, care pălise uşor. N-are importanţă dacă vi le dau acum sau mai târziu. Dimpotrivă – adăugă el, râzând – asta-mi dovedeşte că n-o să mă electrocutaţi, pentru că atunci le-aţi fi luat *după!...*

— Tocmai! încuviinţă Bonvancourt. Văd că ne înţelegem. Fii pe pace; îţi dau cuvântul meu de onoare că am să te fac inconsistent; nimic mai mult.

Îşi suflecă anteriul de culoarea iertării şi puse cheile într-un buzunar al vechiului său veston. Morand scutură turela subţire care-l întemniţa, de teamă ca nu cumva ea să fie ţintuită deodată de parchet. Aparatul se clătină, se legănă, scoase un sunet de campanilă celestă...

— Să nu te atingi de nimic în timpul iradierii, îi recomandă penitentul. Solenoidul meu ţi-ar provoca o gravă *degerătură.*

Aşa că stai nemişcat, exact în centru. Eşti pregătit? Un sfert de oră!

Culese firul suplu care atârna pe jos, băgă fişa în priză…

În aceeaşi clipă ai fi zis că soarele s-a multiplicat; în aceeaşi clipă, spirala începu să lumineze cu o strălucire care era, faţă de lumina zilei, ceea ce este lumina zilei faţă de clarul de lumină. Ea deveni un fulger feeric, continuu, suitor, rotitor. O serpentină de foc alb îşi încolăcea inelele splendide în jurul lui Morand. Această lumină catifela conturul tubulurii incandescente, ea îi parcurgea spirala de la bază până la vârf, într-o iuţeală fulgurantă. Aparatul părea astfel să se rotească, într-o ascensiune frenetică. Morand închisese ochii. Atât de tânăr, şi atât de frumos, atât de rău, atât de palid şi atât de radios, el era portretul viu al lui Lucifer, un grăunte de nisip înainte de prăbuşire.

Niciun pocnet de scântei. Miracolul se împlinea într-o umilă simplitate. Şopârla de foc îşi înşuruba neobosită urcuşul imobil în sânul repausului. Începu să se facă simţit frigul pe care-l radia.

Morand, clipind din pleoapele întredeschise, rupse tăcerea:

— Nu-i deloc cald aici, înăuntru!… Dar nu simt nimic altceva. Aşa trebuie să se petreacă lucrurile? Inconsistenţa asta nu vine încetul cu încetul?

— Nu, răspunse vocea nepământeană. După un sfert de oră, când punctul de saturaţie este atins, te afli brusc în starea dorită. Inconsistenţa nu comportă trepte.

— Nu înţeleg prea bine, obiectă făptura supraînsorită, cu o voce ale cărei inflexiuni trădau întreaga ei prospeţime juvenilă.

Penitentul ridică braţele într-o atitudine sacerdotală:

— E preferabil să păstrezi tăcerea.

Morand se supuse.

Bouvancourt îşi scosese ceasul şi-l ţinea în căuşul mâinilor lipite una de alta ca să-l apere de radiaţii.

— Mai sunt numai douăsprezece minute… Unsprezece… Zece…

Focarul refrigerent continua să scadă temperatura. Fizicianul ştia că promoroaca începea să acopere geamurile.

Pacientul tremura. Bouvancourt se lipi cu spatele de perete, la stânga şi aproape în spatele lui; sub glugă, dinţii i se ciocneau ca nişte castagnete şi frisoanele îl galvanizau, scuturându-i

mâinile împreunate. Pe un ton laborios, cu maxilarele tremurânde, el declară că în interiorul serpentinei trebuia să fie mult mai cald – ceea ce era o minciună.

— Opt… Şapte… Şase…

Tăcerea, ruptă rareori de trecerea automobilelor şi a tramvaielor, se restabilea fără întârziere. Atunci zgomotele familiare ale casei dădeau micul lor concert domestic, în surdină: la parter, ţăcănea o maşină de cusut; prin răsuflătoarea pivniţei, se auzea cum se ciocnesc sticlele de vin; la etajul de deasupra, paşi intermitenţi…

Şi în acest timp, în cămăruţa ardentă şi polară, cu pereţii parcă în fuziune, miracolul îşi urma cursul şi şarpele de lumină continua să-şi încolăcească trupul împrejurul încântătorului criminal.

— …Trei… Doi… Unu!

Deodată, fără niciun zgomot, răufăcătorul intră în podea, de o mie de ori mai iute decât Mefisto la Operă. Într-o frântură de secundă, dispăruse. Nu exista nici gaură, nici trapă şi totuşi nimeni nu se mai afla în interiorul spiralei, care continua să funcţioneze zadarnic.

Prăbuşit într-un colţ, penitentul îşi strângea pieptul, în dreptul inimii, cu o mână crispată. Toate murmurele intime tăcuseră, în afara paşilor de la etajul doi, care se duceau şi veneau ca înainte.

Bouvancourt se târî de-a lungul peretelui şi întrerupse curentul. Spirala se stinse. S-ar fi crezut că venise seara. Totuşi un orologiu bătea ora zece şi ziua albea ferestrele îngroşate de promoroacă.

Savantul îşi dezbrăcă dominoul macabru şi reapăru în singurătate. Era într-adevăr el? Era un om? Cine ar fi susţinut asta, văzându-i gesturile automate, mâinile de cretă, masca de ghips?… Dar pe trup îi şiroia o sudoare îngheţată; era deci un om. Spuse: „S-a făcut dreptate!” şi începu să plângă; era deci Bouvancourt.

Plânse în camera de argint; apoi, nevrând să rămână singur cu secretul său, alergă la mine.

***

Când îşi sfârşi relatarea, soţia mea şi cu mine l-am privit fără să înţelegem şi l-am ascultat gemând cu disperare:

— Am ucis! Eu am ucis! Deliberat!... Am procedat astfel încât să ucid un copil... poate o femeie! Sunt un asasin! Ah, Sambreuil, ce oroare, nu-i aşa?

— Hm... vezi... nu înţeleg prea bine ce s-a întâmplat...

Bouvancourt mă fixă cu o privire dură şi aproape dispreţuitoare:

— Aveam mai multă stimă pentru cunoştinţele şi puterea dumitale de pătrundere!

Am reluat:

— Hm, sigur, am înţeles că Morand a traversat podeaua. Dar cum, de vreme ce dumneata, cu câteva zile mai înainte...? A, pricep: l-ai înşelat? Procedeul nu era cel...

— Taci! N-am înşelat pe nimeni. Am făcut ceea ce conveniserăm...

— Vezi dumneata, Sambreuil, eu, marţi, avusesem grijă să nu mă tratez *in extenso.* În timpul iradierii eram încălţat cu ghete lăcuite cu *antilux.* Picioarele mi-au rămas astfel aşa cum sunt de la naşterea mea, adică incapabile să traverseze celelalte solide sau să se lase traversate de ele!... Gândeşte-te că odată saturat de lumină Y, nu-mi mai era îngăduit să mă sprijin de un copac: aş fi trecut prin el! Dacă aş fi încercat să-mi pun paltonul şi pălăria, amândouă mi-ar fi străbătut anatomia exact ca un trup de fum? Crezi că aş fi putut măcar să le apuc? Ei bine, nu? Mâinile mele erau incapabile să apuce orice, să acţioneze asupra a orice! Iată de ce rugasem femeia de serviciu să-mi deschidă uşa şi să mă aştepte. N-aveam cum să apăs pe o clanţă sau să trag de şnurul clopoţelului! Nu puteam decât să merg sau să dau lovituri de picior... Într-un cuvânt, singura acţiune materială pe care o mai puteam îndeplini era cea pedestră. Înţelegi că, într-o asemenea situaţie, nu puteam ieşi decât noaptea... Şi când m-am întors... dacă ai şti! Imposibil să mă culc, oricât de mult aş fi dorit-o! Trupul meu ar fi traversat patul, podeaua, totul până ce nefericitele mele picioare l-ar fi reţinut! Cum atunci, în această postură, cum să mă descurc, fără putere, fără măcar un pipăit cât de cât eficace!... Ah, ce noapte stranie, petrecută în picioare, în inacţiune, transparent la lovituri, diafan la atingeri, ca o veritabilă fantomă! Cădeam de oboseală şi n-aveam dreptul să mă aşez! După calculele mele – greşite – starea de inconsistenţă trebuia să dureze zece ore. Închipuie-ţi spaima mea în timpul celor şase ore suplimentare!

Tocmai atunci ai venit şi dumneata, Sambreuil. Nu puteam să-ţi dau mâna. Nu putusem nici să mă îmbrac convenabil, nici să mă spăl. Apa trecea prin mine! Dar trebuie să adaug că nimic nu mă putuse murdări de când eram intangibil, praful depunându-se doar pe încălţăminte. Ah, încălţămintea mea!... Ah, picioarele mele! Ce comori într-o asemenea ocazie!... Pentru că, drace!, inconsistent nu înseamnă imponderabil! Gravitaţia acţiona în continuare asupra masei trupului meu şi îl solicita fără milă...

— Atunci..., am spus înspăimântat, Morand...

Bouvancourt dădu peste cap al treilea păhărel de lichior.

— Morand... O, doamnă, când mă gândesc!... Morand, la cererea lui şi prin grija mea, a fost tratat în întregime. Morand nu mai avea în partea de jos a trupului său două membre grosolane, două obiecte de carne bună şi tare. N-avea decât picioare imaterializate din punct de vedere al contactului, lucruri fără sprijin. Tot corpul său a devenit deodată penetrabil şi penetrant, ca un corp saturat cu raze X, sau mai curând de lumină Y... Şi cum greutatea...

— Atunci? Atunci?...

— Atunci el s-a prăbuşit căzând spre centrul Pământului, plonjând, scufundându-se brusc în adâncul prăpastiei... A traversat mai întâi podeaua, apoi maşina de cusut a unei femei care a leşinat la vederea acestui miracol neclar, apoi, *fără s-o stingă măcar,* lumânarea cuiva care spăla sticle în pivniţă... A pătruns în straturile geologice... fără să se poată agăţa nicăieri, la fel de dezarmat faţă de ambianţă, el, omul eterat, căzând printr-un mediu solid, ca un om obişnuit căzând prin atmosferă...

— Şi ce i s-a întâmplat, până la urmă? întrebă soţia mea, cu o curiozitate pasionată.

— Dacă există un foc central, socotelile lui s-au încheiat acolo! proferă Bouvancourt. Dacă nu, a fost asfixiat în timpul acestei căderi, acestei înhumări care seamănă cu o imersiune... Acolo nu-i aer de respirat!

— În acest caz, am intervenit eu, cadavrul lui ar fi chiar în centrul Pământului?

— Nu cred. Sunt chiar sigur că nu este acolo în acest moment sau dacă este e doar în trecere. Înţelegi, trebuie să ţinem seama de forţa căpătată. Morand se prăbuşea spre centrul Pământului, oarecum în cădere liberă, cu o viteză uniform accelerată; a

ajuns deci acolo cu viteza unui nenorocit care s-ar prăbuşi pe sol de la o înălţime de 6.371 de kilometri. Un asemenea elan nu se amortizează decât după o anumită vreme şi sărmanul, depăşind punctul de atracţie, şi-a urmat drumul în linie dreaptă dincolo de centru, spre antipozi. Dar atunci forţa dobândită a intrat în luptă cu forţa de gravitaţie, elanul nu i-a fost suficient pentru a atinge suprafaţa opusă a globului şi, ajuns fără îndoială la câteva leghe de această suprafaţă, Morand, a cărui viteză scăzuse progresiv, a început să recadă; spre centrul Pământului, pe care l-a depăşit din nou, revenind spre Pontargis... Asta poate să dureze foarte multă vreme! Ca să înţelegeţi mai bine, închipuiţi-vă că cineva a fost aruncat într-un tunel diametral, un horn străbătând planeta... După sute şi sute de drumuri dus-întors, din ce în ce mai scurte, cadavrul lui Morand s-ar opri, în sfârşit, în centrul Pământului, dacă şaisprezece ore şi douăsprezece minute ar fi de ajuns pentru terminarea acestui du-te vino. Dar şaisprezece ore şi douăsprezece minute nu sunt de ajuns şi, redevenit brusc tangibil, imobilizat brutal într-una dintre cumplitele lui căderi, prins, pătruns, invadat, zdrobit, celulă cu celulă, amalgam subit de stâncă, de argilă şi de carne, sărmanul va rămâne blocat de-a pururi în pasta profundă!...

Soţia mea, care are imaginaţie, nu se sfii s-o arate.

— Staţi o clipă! strigă ea. Dacă la antipozi e o mare, Morand s-a înecat!

Bouvancourt schiţă, din colţul gurii, un zâmbet trist:

— Doamnă, ar fi murit înainte, înăbuşit. De altfel, discuţia e superfluă, devreme ce existenţa focului central a fost demonstrată. Incinerarea lui Morand nu lasă nicio urmă de îndoială. Căci am putut crea un om-spectru, dar nu un om salamandră. Am învins *rezistenţa* solidelor, a lichidelor şi a gazelor, dar nu şi celelalte însuşiri ale lor, nu învelişul lor care asfixiază. Am învins apa care udă, nu apa care îneacă şi nu focul care arde! E o moarte îngrozitoare!

— E o execuţie! am precizat eu. Să-i mulţumim Domnului, să-i mulţumim lui Bouvancourt că a decapitat banda lui Morand!

— Invenţia mea n-a slujit decât acestui scop. În ultimă analiză, ea ar face mai mult rău decât bine. Fiind rea, să dispară! Voi arde în această seară calculele şi însemnările mele, voi distruge spirala. Nu trebuie să mai rămână nimic... Morand nu va mai vorbi niciodată... Iar vouă, prieteni dragi, vă cer să-mi

daţi cuvântul de onoare că nu veţi povesti cele petrecute înainte de a trece zece ani.

A trebuit să ne resemnăm. I-am promis, fără tragere de inimă, că voi tăcea zece ani, fără să înţeleg de ce ar fi cu neputinţă ca invenţia să fie reconstituită şi după această perioadă de timp. Dacă cititorul meu e un Berthelot, sau cititoarea mea o Curie, poate vor înţelege ceea ce n-am ştiut eu să discern. Dar poate, de asemenea, că-mi vor cere socoteală pentru jurământul care a răpit ştiinţei o bogăţie considerabilă... Am jurat pentru că nu poţi să refuzi nimic, în timpul anumitor crize, anumitor oameni. Surescitarea liniştitului şi înţeleptului Bouvancourt ne înfricoşase. El nu obosea repetându-ne prin ce chinuri trecuse dialogând cu frumosul scelerat a cărui voce era atât de suavă, alternativele de dreptate şi de milă care-l însufleţeau, oscilaţia sa dureroasă între datorie şi emoţie, dezgustul său faţă de indispensabila comedie tragică, teama lui de fiecare clipă că acest semisavant, trecut prin fizică, ar putea să înţeleagă adevărul.

— Raţiona într-un mod atât de naiv! spunea Bouvancourt. Şi atât de primejdios! De cincizeci de ori mi-am spus că totul e pierdut! Din fericire era fascinat de cauza finală, hipnotizat de scop. Ce greşeală!... Să-ţi introduci mâna într-o casă de fier şi să o foloseşti! Dar ar fi putut el să apuce aurul şi argintul? Şi dacă ar fi apucat aceste grămezi de ludovici şi de scuzi, ar fi trecut ei prin peretele casei de fier, ei care nu erau permeabilizaţi mai mult decât însuşi acest perete?... Niciodată! Niciodată!... Cât despre picioare, era într-adevăr ABC-ul deducţiei... Ah, Sambreuil! Ruşinea... ruşinea de a înşela acest sărman neghiob! Şi supliciul de a minţi acest copil pe care aveam să-l prind în cursa falsităţii mele!... Nu, nu eram născut să fiu călău!

I-am spus atunci, grav, punându-i o mână pe umăr şi privindu-l în ochi:

— Nu crezi că şi dumneata raţionezi greşit? Ai curăţat pământul de un monstru; asemenea lui Hercule, lui Tezeu... Bouvancourt, mi se pare că ar trebui să simţi o mare satisfacţie...

— Da, suspină fizicianul, sunt *ghiftuit* de satisfacţie.

Şi, cum insistam asupra caracterului fabulos al evenimentului, îmi demonstră că era o iluzie:

— A gândi că putem să ne cufundăm în pământ e la fel de firesc cu a gândi că ar putea exista creaturi incapabile să străbată văzduhul şi să călătorească prin gaze. Nu e deloc o afirmaţie antiştiinţifică... Şi continuă: Am văzut întotdeauna corpurile solide *plutind* unul peste altul; şi umanitatea pluteşte de secole la suprafaţa lumii. Asta înseamnă că trebuie să neg posibilitatea contrariului? Deloc! Până când un om a înfipt în râu un dop de plută, toate dopurile de plută puteau să creadă că apa este pentru ele tot atât de impermeabilă ca pământul pentru oameni. Or, iată: ceea ce omul acela i-a făcut dopului, eu i-am făcut lui Morand.

Murmurând acest nume, Bouvancourt îşi pierdu firul gândurilor. Se abandonă unor meditaţii cărora m-am ferit să-l sustrag, căci încet, încet pe chipul său se citi nobleţea pe care o conferă ştiinţa, forţa şi bunătatea...

Liz Williams
La malcontenta
(„La malcontenta”, 2005)

Traducere de Roxana Brînceanu

Scriitoarea britanică Liz Williams a publicat în *Interzone, Asimov’s Science Fiction, Visionary Tongue, Terra Incognita, The New Jules Verne Adventures, Strange Horizons, Realms of Fantasy* şi în alte reviste. Prozele scurte i-au fost colectate în *Banquet of the Lords of Night and Other Stories*. Dintre cărţile ei fac parte romanele mult apreciate de critică *The Ghost Sister, Empire of Bones, The Poison Master* şi *Nine Layers of Sky*. Cel mai recent roman publicat este *Precious Dragon* şi are în pregătire un altul, *The Shadow Pavilion*. Trăieşte în Brighton, Anglia.

***

Cea mai rece noapte a anului în Winterstrike este întotdeauna noaptea în care are loc festivalul Ombre, sau Wintervale dacă eşti tânăr şi dispreţuieşti celelalte dialecte. Matriarhatul ştie cum să prezică astfel de lucruri, cum să citească subtilele semne în mormanele de zăpadă sau în lungimea ţurţurilor, mesajele formate de răsuflarea îngheţând în aer, de trosnetul suprafeţelor îngheţate ale marilor canale.

În centrul Winterstrikeului, primul oraş de pe Marte, în mijlocul craterului meteoritic care a dat numele oraşului, se ridică fortăreaţa: o masă de piatră vitrificată albă ca un os şi roşie ca o inimă care încă mai bate. Şi deasupra fortăreţei, în vârful unui turn atât de înalt încât din el se poate vedea dincolo de zidurile de bazalt până la luminiţele pâlpâitoare de pe versanţii Olympusului, stă o femeie. E înconjurată de patru ferestre de sticlă. Stă în picioare sub un clopot, în faţa unei sobiţe. Poartă mănuşi triple: o membrană subţire de mătase de viermi ai plantelor, apoi piele tăbăcită de vulpen, apoi o pereche de mănuşi fără degete împletite din lână de o bunică. În ciuda acestora şi a cărbunilor sfârâind din sobă, mâinile ei sunt reci.

Când temperatura zilei coboară sub un anumit punct, şi semnele i se dezvăluie, ea se întoarce, aproape răsturnând în graba ei soba, şi se grăbeşte spre ferestre. Le deschide brusc,

lăsând să pătrundă o rafală de aer rece care face cărbunii să trosnească, apoi loveşte clopotul de trei ori. Acesta răsună, tăind aerul rece. Femeia, Essegui Harn, coboară în goană scările spre adâncurile călduţe ale turnului înainte ca ecoul să se fi stins. Unul câte unul, cărbunii sfârâie în linişte în timp ce sunetul clopotul scade în intensitate.

Acest lucru se întâmplă cu puţin timp înainte de ivirea zorilor, în lumina albastră dinaintea răsăritului soarelui. Întreg Winterstrikeul poate auzi clopotul, cu excepţia unei singure femei, şi cu excepţia unei singure femei întreg Winterstrikeul răspunde. Femeile îşi aruncă la o parte cuverturile, se grăbesc la bazine să se spele, şi apoi, încă îmbrăcate în cămăşi de noapte, aleargă sus în podurile caselor sau jos în pivniţele barăcilor comunitare, ca să redescopere costumele uitate în cursul anului precedent, în toate cele şase sute optzeci şi şapte de zile ale sale. Din cufere şi cutii scot măşti reprezentând creaturile Erei Copiilor şi ale Epocii Pierdute, boturile lungi ale cenulaelor, sau feţele înguste drăguţe ale demotheasilor şi gazelelor. Le probează, râzând una la alta, apoi rămân tăcute, feţele lor mascate arătând stupid deasupra cămăşilor groase de noapte.

Până la A Doua Oră au fost regăsite şi robele: confecţii de dantelă sau metal, piele sau catifea apretată, în purpuriu şi ocru şi ametist, verde ca marea, indigo şi sidef. Deasupra acestora, măştile nu mai par prostuţe sau sinistre, ci fireşti şi pline de graţie. Apoi femeile din Winterstrike le lasă deoparte şi, frenetice pe tot parcursul scurtei zile, fac găluşte dulci sau prăjituri pentru noaptea care urmează, aşteptând cu nerăbdare înserarea.

***

Essegui Harn se grăbeşte şi ea, alergând înapoi la conacul din Calmaretto, care se află nu departe de fortăreaţă. Essegui se precipită pe străzi, comprimând zăpada în gheaţă sub cizmele ei şi împrăştiindu-i pudra cu legănarea poalelor hainei sale grele. Se gândeşte la festival, la prietena ei Vanity, pe care plănuieşte s-o seducă în această seară (sau să fie sedusă de ea, lucru chiar şi mai de dorit). Încearcă să nu se gândească la sora ei.

Când ajunge la Calmaretto, nu ezită, ci îşi pune ochiul pe încuietoarea refugiului. Scanerul luceşte în lumina neagră, o sclipire stranie, când încuietoarea îi citeşte sufletograma prin

pupila ochiului. Uşa se deschide. Essegui păşeşte în vârtejul petrecerii.

Ambele mame ale sale strigă una la alta, la servitori, şi apoi, din aceeaşi suflare, la Essegui.

— Nu avem suficient zahăr şi doar puţin haemomon? De ce n-ai comandat mai mult?

— Cea mai bună rochie a lui Canteley are o pată, refuză să o poarte chiar şi pe sub robe...

— Şi nu găsesc nicăieri polonicul!

Essegui ignoră toate astea. Spune:

— Dar Paria?

Imediat se lasă o tăcere încordată. Mamele se holbează la Essegui, apoi una la alta.

— Ce-i cu ea?

— Ştiţi foarte bine, zice Essegui. Trebuie să-i daţi drumul. În seara asta.

***

Sus, în inima lipsită de ferestre a lui Calmaretto, stă Paria Harn. Numele ei de botez e Leretui, dar i s-a spus că acesta nu mai este numele ei: a fost privată de el, ca o paria, iar de acum înainte acesta va fi singurul nume pe care şi-l poate lua. Ea nu ştie că e ziua de Ombre, pentru că sunetul clopotului tras de sora ei nu pătrunde în interiorul zidurilor din Calmaretto. Nici nu poate fi martoră la agitaţia şi forfota de afară din stradă, nu poate vedea patinatorii alunecând în sus şi în jos pe Canalul cel Mic, pentru că nu i se permite să pună piciorul într-o cameră cu ferestre. Are voie să aibă cărţi, dar nu materiale de scris sau un antiscrib, în caz că găseşte o cale să trimită un mesaj.

La gândul ăsta, gura lui Paria capătă un rictus derizoriu. N-ar avea prea mult sens să compună un mesaj, întrucât cel căruia i-ar fi destinat nu poate citi, nu poate fi învăţat să citească, şi e improbabil chiar să comunice cu cineva care poate. Dar mamele lui Paria nu ar tolera nici cea mai mică posibilitate ca un mesaj să poată fi trimis, şi în consecinţă lui Paria nu i se mai permite s-o vadă pe Canteley, sora sa mai mică, întrucât Canteley e suficient de tânără ca să considere un astfel de scenariu drept romantic, indiferent de câte ori mamele i-au imprimat ideea că Paria este atât o infractoare, cât şi o perversă. Ocazional i se permite s-o vadă pe Essegui, căci Essegui gândeşte ca o mamă.

De obicei Essegui bagă capul pe uşă o dată pe săptămână, deşi lui Paria îi e greu să numere zilele. Chiar şi aşa, e surprinsă când uşa scârţâie deschizându-se şi Essegui păşeşte prin ea, cu fulgi de zăpadă căzându-i de pe haină.

— Essegui? Paria îşi întoarce capul şi nu se ridică. Ce e?

— Astăzi e Ombre. Le-am spus mamelor noastre că trebuie să ţi se permită să ieşi, când sună gongul în amurg.

Gura lui Paria se cască şi ea se holbează la sora ei.

— Să ies? Şi ele au fost de acord?

— Nu le place. Nici mie nu-mi place. Dar ăsta e ultimul drept legal pe care îl mai ai, o datină străveche, şi nu avem de ales.

Paria şopteşte neîncrezătoare:

— O să mi se dea voie să ies? Cu mască-şi-robă?

Essegui se apleacă în faţă, cu mâinile pe fiecare braţ al fotoliului, şi rosteşte răspicat:

— Înţelege asta. Dacă foloseşti masca-şi-roba ca să zbori din oraş la adăpostul lor, mamele noastre vor merge la Matriarhat şi vor cere un escadron de femei-foarfecă pentru a te vâna. Desigur, oraşul va fi închis începând din amurg, şi se va şti dacă cineva încearcă să plece. Sau dacă ceva încearcă să intre.

— N-o să încerc să plec, şopteşte Paria. Unde să mă duc?

— La ce te-a adus în situaţia asta mizerabilă, poate?

Paria râde scurt, aspru, ca un lătrat.

— În munţi, iarna, continuă Essegui. Ai muri de frig înainte să ajungi la jumătatea Câmpiei Demnotian. Şi în munţi, ce-o să faci? Bărbaţii-rămaşi te vor sfâşia în bucăţi şi te vor devora înainte să ai vreo şansă să-l găseşti. Essegui rânjeşte: Poate ar fi chiar unul dintre ei. Am auzit că pentru ei toate femeile sunt la fel.

Paria coboară privirea. Intervine un moment de tăcere.

— Ţi-am spus că n-o să încerc.

— Te aşteaptă o mască, spune Essegui. Se răsuceşte pe călcâie şi dispare pe uşă, lăsând-o deschisă în urma ei.

Paria nu părăseşte camera imediat, ci rămâne cu ochii aţintiţi asupra uşii deschise. Visase la ziua aceasta încă din seara prizonieratului ei, cu şase sute şaizeci şi opt de zile în urmă. Acel Ombre fusese ca orice alt festival, o ocazie de distracţie şi sărbătoare, aşa se presupunea. Nu-şi închipuie că ar fi putut mai mult decât o posibilă repartizare alături de Celvani Morel, o veche prietenă de liceu, proaspăt despărţită. Se întreabă acum

dacă sperase că acest lucru i-ar fi umplut golul din suflet. Nu se aştepta să întâlnească ceea ce apăruse de sub podul Curbei.

Uşa deschisă pare atât de întunecată, dar Paria, încă o dată, ezită o clipă înainte de a păşi prin ea.

***

Masca e una pe care şi-o aminteşte din copilărie: faţa rotundă, blândă, a unei pisici de crater. Este o mască de copil; în ultimii câţiva ani a purtat-o Canteley. Acum însă e singura care a mai rămas în cutie. Paria îşi trage rochia – de brocart roşu-pal cu negru – peste cap şi apoi, încet, îşi pune masca. Pisica o fixează din oglindă; acum pare un copil prea înalt, nu mai e femeia pe care o numesc La Malcontenta, Rebela. Smuceşte de un colţ al cadrului, dar cutia e goală. Nu există nicio urmă a celeilalte măşti: capul lunguieţ, îngust, de culoarea osului lustruit, cu un mozaic de crăpături şi spărturi. Caută printre draperii, dar nu e nicio urmă. Îşi spune că nu simte nimic.

Când se întoarce să coboare, o gazelă pătrunde dansând prin uşă.

— Tui, tu eşti, nu-i aşa? Aşa e? Gazela îşi aruncă braţele în jurul Pariei şi o îmbrăţişează strâns.

— Eu sunt. Dar nu-mi mai spune Tui. Vorbeşte de parcă ar scuipa: Nu mai e numele meu.

Canteley a crescut în ultimele luni; acum a ajuns aproape la fel de înaltă ca sora sa. Paria aproape că şi-a uitat propria-i voce pătrunzătoare, ascuţită ca un fluier-de-apă. Sună ca şi cum un bloc de gheaţă s-ar fi adăpostit în adâncul gâtului.

— Vii? Essegui zice că mamele te lasă să ieşi de Wintervale. E adevărat? Ar trebui să fugi, Tui. Ar trebui să încerci să-l găseşti.

— N-o să evadez, Canteley, spune Paria, dar chiar în timp ce spune asta simte cum zidurile par să se prăbuşească peste ea şi-şi dă seama că minte.

— E adevărat ce se spune, că vulpenul ţi-a furat sufletul? Că a intrat în tine şi nu te mai poţi gândi la altceva?

— Nu, nu-i adevărat, zice Paria, dar nu mai e atât de sigură, Îşi ia surioara de mână şi o conduce pe uşă afară.

N-o să evadez. Dar e mai bine în munţii devoratori decât în camera fără ferestre. E mai bun frigul înţepător şi pur. N-ar fi trebuit să le lase s-o închidă, dar fusese prea năucită, din cauza

suferinţei şi tulburării şi lipsei de înţelegere. Acum, că avusese timp să se gândească, îi devenise limpede ca gheaţa.

— Canteley, o să vorbim mai târziu. O îmbrăţişează scurt pe sora sa: Coboară. Vin şi eu într-o clipă.

După ce sora ei pleacă, ia o pereche de patine de pe perete şi rămâne cu ochii la lamele lor lungi, curbate. Apoi, ţinând patinele de şireturi, îşi urmează sora în josul scărilor.

Stau toate în cadrul uşii, privind în sus: Essegui, Canteley şi mamele lor. Durează un moment până ce Paria reuşeşte să diferenţieze cei trei adulţi. Essegui stă puţin mai într-o parte, cu picioarele strânse sub faldurile complicate ale rochiei. Dintre mame, Thera e cea scundă, deci Alleghetta trebuie să fie în spatele măştii de demothea. Paria priveşte de la una la alta înainte să coboare scările. Nimeni nu vorbeşte. Când Paria ajunge pe ultima treaptă, mamele se întorc şi deschid uşile duble care duc la scara ce dă spre stradă. Iarna năvăleşte pe coridor. Gongul răsună în amurg, umplând de sunet casa şi strada. Pariei i se pare foarte puternic, fiind obişnuită cu liniştea camerei fără ferestre.

Mamele o apucă ferm pe Canteley fiecare de câte o mână şi o trag pe uşă cu asemenea hotărâre, încât Essegui e singura care are timp să se uite înapoi şi să fluture scurt din cap în direcţia Pariei. Poartă o mască de cenulae: o figură ascuţită, fragilă, pictată în verde. Ea, gândeşte Paria, vede numai faţa blândă de pisică întorcându-i zâmbetul. Apoi Paria traversează şi ea, în fugă, mozaicul alb cu negru din hol, prin mirosul de zăpadă şi prăjituri şi ceară de lustruit, şi trece prin uşi afară în stradă. Se pomeneşte stând nesigură în zăpadă.

Micul Canal, pe care se află Calmaretto, e îngheţat bocnă şi plin de patinatori purtând lămpi de zăpadă. Traiectoriile lor se intersectează între ele cu o îndemânare de insectă. Paria, răsuflând întretăiat în frigul cu care nu era obişnuită, e tentată să-şi scoată figura rotundă de pisică de pe propria ei faţă şi s-o arunce, dar n-o face. Îşi pune patinele cu mâini tremurătoare şi coboară malul canalului până pe gheaţă. Apoi porneşte, zburând pe Canalul cel Mic, înspre scurtătura care duce la Marele Canal.

Canalul însuşi este înţesat de patinatori, agitându-se înainte de începerea procesiunii. Paria se răsuceşte într-o parte şi-n alta, la început ţinându-se la marginea Canalului, apoi mutându-se spre locuri unde lumina e mai puţin sigură. Casele mari care

se înşiră de-a lungul Canalului strălucesc de lămpi de zăpadă şi torţe, oglindite în gheaţă, astfel încât Paria alunecă peste o întindere sticloasă, sclipitoare. Se îndreaptă spre Curbă şi spre labirintul de canale care duc la Marea Poartă de Nord.

În spatele ei, mulţimea de patinatori se îndepărtează. În faţă, poate vedea o imensitate de veşminte roşii, vârful de înaintare al procesiunii fiind alcătuit din conducătoarele Matriarhatului. Mamele ei, nu chiar atât de importante, vor fi imediat în spate, printre egalele lor. O pereche de femei-foarfecă trec în viteză pe lângă ea, cu răni holografice răspândite pe suprafaţa armurii lor. Nu poartă măşti. Feţele lor sunt la fel de ascuţite ca şi lamele săbiilor, iar Paria tresare în spatele feţei de pisică, până când îşi dă seama că pentru ele ea nu e mai mult decât un copil înalt şi nu Rebela din Calmaretto. Dar cu toate acestea le priveşte trecând, apoi se strecoară de lângă Marele Canal în labirint.

Aici e mai multă linişte. Casele de pe marginea canalelor navigabile s-au golit deja şi numai câteva femei mai rătăcesc alene pe sub lămpi sau poduri, aşteptându-şi fără îndoială perechile. Paria îşi ţine aplecat capul cu mască, grăbindu-se spre Marea Poartă de Nord.

Când ajunge la cotitura care dă în întinderea de apă cunoscută drept Curba, aude un ţipăt ridicându-se din direcţia Marelui Canal; procesiunea începea. Paria continuă să patineze, cu toate că lungile luni de inactivitate îşi cer tributul. Călcâiele şi coapsele îi ard. Nu vrea să se gândească la ce o aşteaptă dacă reuşeşte să treacă de Poarta de Nord: vasta întindere a câmpiei acoperite de zăpadă, munţii de dincolo de ea. Speră doar că va avea o moarte rapidă şi că va izbuti să iasă din Winterstrike. Va fi răzbunarea ei faţă de oraş şi de Calmaretto, să moară dincolo de zidurile lor. Ştie că aşa ceva nu e raţional, dar şi-a lăsat raţiunea pe malul unui canal, cu un an în urmă.

Vara, Curba este mărginită de cafenele şi boschete cu ramuri negre, cu bulgăraşi de flori galbene răspândind polen în apă până când aceasta devine la fel de densă ca uleiul, parfumând aerul cu o aromă subtilă de mosc. Acum, cafenelele sunt reci şi închise – tot comerţul s-a mutat pe Canal pentru această noapte.

Inima Pariei bubuie de efort şi amintiri. Aici, în urmă cu un an, pe această întindere a Curbei, chiar în spatele podului fin arcuit, ceva – *cineva*, se corectează Paria, supărată că folosise

termenul lui Essegui – alunecase din întuneric, rămânând apoi nemişcat ca zăpada.

Paria se opreşte involuntar. Îşi repetase iar şi iar scena în minte: silueta profilându-se pe zidul negru şi gheaţa palidă, capul rotindu-se să-i întâlnească privirea, trupul mişcându-se sub straturile robei. Înţelegerea bruscă a faptului că nu era doar un alt petrecăreţ, ci ceva real: ochii blânzi întunecaţi adânciţi în orbitele craniului, colţii ivorii ai dinţilor. Ceea ce ea luase drept curbura patinelor sub tivul robei erau picioarele. Unul din cei Schimbaţi, un vulpen, din munţi: rămăşiţele modificate genetic ale unui bărbat.

Se spune că smulg membrele femeilor unul câte unul ca răzbunare pentru vechile suferinţe: eradicarea masculinităţii de către geneticienii Matriarhatului. Dar acesta doar o privise, şi-i întinsese mâna. Ar fi trebuit să fugă; în schimb, îi luase cele două degete lungi în mâna ei. El o condusese de-a lungul Curbei, patinând alături cu îndemânare umană. Nimic altceva nu i se întâmplase. Vulpenul o privise pe când se mişcau, clipind din ochii săi blânzi. Spusese: *Am aşteptat pe cineva ca tine*.

Şi pe când spunea asta, cotiseră şi se izbiseră de un escadron de femei-foarfecă. Spre deosebire de Paria, războinicelor le luă doar o clipă ca să-şi dea seama ce se afla în faţa lor. Patinaseră înainte, tăind cu foarfecele. Una dintre ele o apucase pe Paria, care strigase „Nu!” şi se zbătuse în strânsoarea războinicei. Celelalte trei înconjuraseră vulpenul, care dintr-odată ţâşni în sus ca să aterizeze pe mal în patru labe, picioarele-lamă alunecând, aruncând roba în care se deghizase pentru a descoperi o formă palidă, îngustă, cu o coadă vertebrată biciuind în jur. Erecţia lui semăna cu un os, şi când o văzură femeile-foarfecă ţipară de furie. Apoi dispăru în noaptea înzăpezită.

O duseseră pe Paria înapoi la Calmaretto, în lanţuri, şi rămăseseră cu ea până când cele din familia ei s-au întors, în zori, râzând extenuate.

Amintindu-şi acum aceste lucruri, Paria se întreabă dacă fusese ceva real. Pare atât de departe în timp şi spaţiu – şi apoi pare că ar fi făcut un pas în propriile sale amintiri, căci figura unui vulpen apare încă o dată de sub arc. Întinde mâinile, dar nu încearcă s-o atingă. Paria patinează alături de el, din nou peste

Curbă în ceaţă şi vis, zburând prin negura iernii, până ajung iarăşi pe Marele Canal.

Procesiunea a trecut. Rotindu-se, învârtindu-se, Paria şi vulpenul dansează în mijlocul Marelui Canal şi acum Paria începe să înţeleagă că, la urma urmelor, nu e vorba de nimic mai mult decât o femeie cu mască, aşa cum e şi ea. Gândurile despre zbor, despre moartea în exteriorul Winterstrike, alunecă din capul ei şi dispar, lăsând în urmă pustiu şi dor.

O lasă pe femeia cu mască de vulpen s-o conducă înapoi la Calmaretto. Când intră pe uşă femeia îşi scoate masca şi Paria vede că este Essegui.

— N-am putut să te las, spune Essegui, iar Paria, extenuată, abia dacă dă din cap.

Essegui o conduce sus pe scări în camera fără ferestre şi închide uşa în urma ei.

***

Dimineaţa, în Winterstrike e linişte. Fundele măştilor zac pe suprafaţa gheţii, iar zăpada călcată în picioare e murdară. Essegui, trezindu-se târziu, cu capul răsunând de explicaţiile pe care va trebui să i le dea lui Vanity, se duce în inima casei şi deschide uşa camerei fără ferestre.

Paria stă acolo unde a lăsat-o sora ei, dreaptă, cu faţa de pisică zâmbind fericită.

— Paria? rosteşte sora sa.

Nu primeşte niciun răspuns. Essegui înaintează împiedicat şi atinge umărul surorii sale, gândindu-se că doarme. Dar rochia de brocart este ţeapănă, tare, modelată în forma siluetei unei femei. Essegui trage de masca de pisică, dar aceasta nu se clinteşte. Rămâne fixată, privind în gol în camera lipsită de ferestre, şi Essegui se îndepărtează încet, şi încă o dată închide uşa.

TOLSON

Kage Baker
Mama Egipt
(„Mother Aegypt”, 2004)

Traducere de Gabriel Stoian

Una dintre scriitoarele cele mai prolifice din noul val de la sfârşitul anilor nouăzeci, **KAGE BAKER** a debutat în **1997** în *Asimov's Science Fiction,* şi de atunci a devenit una dintre cele mai cunoscute şi consecvente colaboratoare ale revistei, cu povestirile, scrise inteligent şi convingător, având ca subiect aventurile fericite şi nefericite ale agenţilor călători în timp ai Companiei; nu de mult, a început şi alte două serii de povestiri, una dintre ele plasată într-un mediu fantasy, de un fast şi excentricitate cum nu s-au mai întâlnit. A publicat povestiri şi în *Realms of Fantasy, SCI FICTION, Amazing* şi altele. Primul ei roman, *In the Garden of Iden,* a apărut în **1997** şi a devenit imediat unul dintre cele mai apreciate şi recenzate romane de debut. *Sky Coyote,* a fost publicat în **1999,** urmat fiind de al treilea şi al patrulea, *Mendoza in Hollywood* şi *The Graveyard Game,* ambele apărute în **2001. În 2002,** a publicat prima culegere de povestiri, *Black Projects, White Knighs.* Cele mai recente cărţi ale ei sunt romanul *Dark Mondays,* o nuvelă, *Rude Mechanicals* şi culegerea *Gods and Pawns.* Ultimul roman din seria Company este *The Sons of Heaven.* Povestirile ei au fost publicate în **Antologiile Dozois** numerele **17** şi **20.** Pe lângă activitatea de scriitoare, Baker este artistă, actriţă şi regizoare la Living History Center şi a predat engleza elisabetană ca limba a doua. Locuieşte în Pismo Beach, California.

Fa-te frate cu dracul până treci puntea.
— proverb transilvănean

Într-un ţinut noptatic, acoperit de păduri nebune, exista şi o câmpie expusă soarelui neiertător. De-a curmezişul acelei câmpii, un om îmbrăcat în costum de clovn fugea căutându-şi salvarea.

Drumul din pământ bătătorit, plin de făgaşe, singurul cât vedeai cu ochii, reflecta arşiţa soarelui, făcându-l pe bărbat să asude vârtos. Se împleticea în alergare, pentru că fugea de multă vreme şi era gras, iar nădragii din mătase ai costumului de clovn începuseră să-i alunece în jos de pe coapse. Costumaţia aceea era peste măsură de umilitoare. Îl făcea să semene cu o lăptărească gigantică.

Lacrimile, pornite din spaimă şi disperare, îi curgeau, amestecate cu picăturile de sudoare, pe obrajii daţi cu alb, făcându-i mustaţa să capete o culoare cenuşie; rotocoalele dezgustătoare, trasate pe faţă cu culoare sângerie începuseră deja să se dizolve, şiroind şi lăsându-i dâre rozalii pe gât. Ghemotoacele de paie din care îşi încropise pieptul pentru a aduce a femeie începuseră să se destrame şi să-i alunece în jos, strecurându-se în rochia tiroleză, iar acum îi cădeau pe sub poalele ei, de parcă ar fi pierdut o sarcină. Gâfâind, s-a oprit ca să-şi mai ridice fustele şi s-a uitat temător peste umăr.

Niciun semn de urmăritori, dar aceia porniseră după el călare şi, pe câmpia dreaptă şi pustie, sigur aveau să-l prindă curând din urmă. Nu se zărea niciun ascunziş nicăieri, nici măcar vreun copac. A continuat să alerge, îndesându-şi paiele la loc în sân şi scâncind de efort. Simţea şi un bâzâit ca de gâze în urechi.

Apoi, ajungând pe o porţiune mai vălurită a câmpiei, a văzut o răspântie. Şi pe acolo trecea şi salvarea lui!

O pereche de cai de povară trăgeau o căruţă cu remorcă, ambele semănând cu cociile ţigăneşti, dar fiind mai înalte şi mai înguste, şi lipsite de imaginile obişnuite, pictate în culori vii. Erau negre precum straiul Doamnei cu Coasa. Cu o excepţie: pe pereţii laterali, jos şi ameninţător, cu vopsea albă şi cu litere ciudate şi vechi, stătea scris: MAMA EGIPT.

Omului nu i-ar fi păsat nici chiar dacă frâul cailor ar fi fost ţinut în mână de însăşi Moartea. A ochit remorca acelei căruţe

şi, încordându-şi ultimele puteri, a pornit să alerge cât îl ţineau picioarele, reuşind într-un sfârşit să o ajungă din urmă.

O vreme, a alergat disperat pe lângă ea, până a putut să ajungă în faţa remorcii şi a urcat pe bara de fier ce o lega de căruţă. Câteva clipe, a rămas în echilibru precar acolo, legănându-se şi urmărind cum picăturile de sudoare de pe faţă cădeau pe metalul încins. Apoi s-a târât până la uşa din spate a căruţei, a deschis-o şi s-a prăbuşit înăuntru.

Vizitiul căruţei, având capul acoperit de o glugă pentru a se feri de razele ucigător de fierbinţi ale soarelui, era absorbit într-o visare ce ducea către locuri dispărute de multe milenii. Aşa se face că femeia care mâna caii nu a băgat de seamă că avea un pasager nepoftit.

***

Bărbatul a rămas lat pe spate, pufăind şi respirând greu, prea obosit ca să ia în seamă locul unde se afla. În cele din urmă, s-a înălţat pe coate şi s-a uitat în jur. După alte câteva momente, s-a ridicat în fund şi şi-a scos ridicola bonetă de lăptăreasă, făcută din dantelă care îi stătea legată pe sub bărbie cu cordeluţe galbene. În timp ce s-a şters pe faţă cu ea, mormăind, a slobozit o sudalmă.

Într-o lume perfectă, a cugetat el, în căruţa aceea ar fi trebuit să se afle un dulap cu haine, prin care ar fi putut să scotocească pentru a fura nişte straie care să nu atragă atenţia asupra lui. Ar putea fi măcar o ladă cu ceva mâncare şi băutură. Numai că soarta îi fusese potrivnică din nou; aceea nu era o locuinţă pe roţi, elegantă şi confortabilă. Se vedea că slujea drept depozit, pentru că înăuntru nu erau decât lăzi şi obiecte mari, învelite în pânză de sac.

Dezgustat, omul a băgat mâna în pieptul rochiei şi a scos ghemotoacele de paie care-i alcătuiseră sânii. Le-a scuturat în dreptul urechii şi, auzind clinchetul ştiut, a zâmbit. Inelele de aur, doar o parte din prada cu care reuşise să scape, erau tot acolo.

Arşiţa din cutia neagră şi închisă era sufocantă, de aceea şi-a scos costumaţia, mai puţin chiloţeii din mătase. Pornind metodic, s-a apucat să scotocească prin căruţă, deschizând lăzile şi desfăcând baloturile. A început să chicotească.

Nu-i era deloc greu să recunoască lucruri furate.

Unele dintre ele fusese şterpelite, neîndoielnic, de la neguţători turci şi de la oameni de vază: carpete rulate şi legate, servicii de ceai cu chenar auriu. Dar mai erau şi icoane pictate şi portrete de familie ale unor ruşi, zugrăvite pe lemn. Boluri de cristal din Austria. Căni şi farfurii din argint, toate gravate. Urne pictate. Un stand întreg cu săbii de cavalerie, unele ornate cu decoraţiuni, unele simple şi vechi, evident, însemne de familie. Nu a găsit nimic suficient de mic pentru a fi strecurat într-un buzunar, chiar dacă ar fi avut aşa ceva, şi nimic de preţ care să poată fi transformat imediat în bani.

Bombănind, a ridicat o sabie şi a scos-o din teacă.

În momentul acela s-a auzit zgomot de copite. Sabia i-a scăpat dintre degetele rămase dintr-odată fără vlagă. S-a lipit de uşă, făcându-se una cu ea, lucru total inutil, şi a auzit cum zgomotul de copite se înteţea. A auzit apoi şi întrebările strigate. Cât pe ce – dar nu a reuşit să distingă limpede cuvintele de răspuns, rostite încet de un glas de femeie. Şi-a dat ochii peste cap, cercetând interiorul în căutarea unui ascunziş. Nu exista niciunul; decât dacă s-ar fi înfăşurat în vreun covor, precum Cleopatra.

Cu toate acestea, călăreţii şi-au văzut de drum, îndepărtându-se în galop. Când şi-a dat seama că, pe moment, era în siguranţă, s-a prăbuşit fără vlagă pe podea.

După ce şi-a ascultat o vreme bubuiturile inimii, a ridicat din nou sabia.

***

Căruţa s-a oprit abia la căderea nopţii, după ce se hurducase pe pământul denivelat, semn că ieşise de pe drum. Omul stătea tot ghemuit înăuntru, acum înfrigurat şi descurajat. Caii au fost scoşi din hamuri şi duşi să bea apă dintr-un pârâu, probabil, pentru că omul a auzit plescăitul. A auzit apoi cum sunt frânte nişte vreascuri, după care pocnetele scoase de focul arzând. Asta l-a făcut să se gândească la căldură şi mâncare. A auzit apoi paşi uşori apropiindu-se, urmaţi de sunetul cuiva care urcase pe scară. Bărbatul s-a încordat.

Uşa s-a deschis.

Şi, în cadrul ei, profilată în lumina lunii, o siluetă mică şi lungă a unei persoane care avea capul foarte mare. Vreun copil diform? Persoana s-a uitat în interiorul căruţei, iar în ochii ei mari şi speriaţi plutea o expresie de nesiguranţă. Avea un rulou sub braţ – să fi fost alt covor?

— Ha! a făcut bărbatul şi s-a repezit la persoana din uşă, prinzând-o de încheietură şi trăgând-o peste pragul ei, înăuntru. Silueta a început imediat să urle, cu glas de bărbat dar care amintea de ţipetele unui iepure încolţit, strident şi inuman. Persoana nu i-a opus totuşi rezistenţă; de fapt, bărbatul a avut senzaţia neliniştitoare că prinsese un ventriloc, o momâie moale şi fără conţinut, îmbrăcată în nişte straie ce păreau cuprinse de mucegai.

— Taci din gură! a zis bărbatul cu glas gros, vrând să bage groaza în persoana pe care o prinsese. Vreau doar două lucruri!

Captivul său părea să fi leşinat. În clipa când şi-a dat seama de acest lucru, omul a simţit şi prezenţa unei femei ce stătea în apropierea căruţei, părând să fi apărut ca de nicăieri; ea îl ţintuia cu privirea.

— Să nu-l ucizi, i-a zis ea cu glas din care nu răzbătea nicio emoţie.

— Da, dar vreau două lucruri! a repetat bărbatul ţinând sabia la gâtul prinsului. Altfel îl omor, înţelegi?

— Da, a zis femeia. Ce doreşti?

Bărbatul a clipit, apoi şi-a lins buzele. Ceva anume din glasul distant al femeii îl tulbura.

— Mâncare şi ceva de îmbrăcat.

Femeia nu şi-a dezlipit privirea de la el. Era înaltă şi, înveşmântată simplu, în negru, arăta întunecată ca o umbră, cu toate că stătea în lumina revărsată de luna plină.

— De mâncare o să-ţi dau, i-a răspuns ea. Dar nu am haine pe măsura ta.

— Atunci ai face bine să-mi găseşti, auzi? a spus bărbatul. A făcut o mişcare ameninţătoare cu sabia. Altfel... îţi omor micuţul... micuţul... A încercat să-şi imagineze ce relaţie putea avea creatura de sub braţul lui cu femeia de la uşă. Soţ? Copil?

— Sclav, a explicat femeia. O să-ţi cumpăr nişte haine când ajungem în vreun sat, dar pentru asta trebuie să aştepţi până dimineaţă. Să nu-mi omori sclavul, altfel o să te fac să regreţi că te-ai născut.

— O, chiar aşa? a făcut bărbatul, fluturând din nou sabia. Îţi închipui cumva că eu cred în blesteme ţigăneşti? Nu ai în faţă chiar pe prostul satului, să ştii!

— Ştiu, a zis femeia, cu acelaşi glas calm. Dar mai ştiu că te caută poliţiştii. Dacă-i tai gâtul lui Emil, să vezi ce repede îi pot face să apară.

Bărbatul a priceput că ar fi fost preferabil să-şi schimbe strategia. Şi-a plecat capul într-o parte şi i-a surâs femeii în mod şmecheresc şi, a sperat el, fermecător.

— Hei, uşurel, nu-i nevoie să mergem chiar atât de departe, nu? a zis el. La o adică, suntem de aceeaşi teapă, adevărat? Am aruncat şi eu o privire prin căruţă. A făcut un semn din cap spre obiectele din jur. Bună afacere, tăinuind atâtea lucruri de preţ. Doar nu vrei să le şoptesc poliţiştilor despre asta atunci când vor veni să mă ridice, nu?

— Nu, a zis femeia.

— Păi, sigur. Hai să facem pace! Bărbatul a înaintat încet, târându-l şi pe prizonier – parcă Emil spusese ea că îl chema. Barbu Golescu, sluga dumneavoastră. Iar tu vei fi fiind doamna...

— Amaunet.

— Încântat, a zis Golescu. Eşti sigură că soţul tău nu are vreo pereche de pantaloni de care s-ar putea lipsi, doamnă Amaunet?

— Nu am soţ, i-a răspuns ea.

— Uimitor! a exclamat Golescu şi a rânjit. Ei bine, doamnă, atunci, până-mi găseşti nişte straie, ce-ar fi să-mi dai o pătură? N-aş voi să apar în mod necuviincios în faţa ta.

— Îţi aduc imediat, a zis ea şi a plecat.

El s-a uitat după ea, pe moment deconcertat, după care a lăsat jos sabia şi a făcut câteva mişcări ca să-şi dezmorţească mâna. Emil a rămas nemişcat sub celălalt braţ.

— Să nu încerci cumva vreo prostie, căpăţânosule, a bolborosit Golescu. Hei! N-auzi, am zis să-ţi bagi minţile-n cap! Ori eşti surd?

L-a prins pe Emil de guler şi s-a uitat cu un aer critic la el. Emil a scâncit şi a întors capul în altă parte. Avea o faţă lipsită de orice expresie. Fusese cândva ras în cap, iar acum părul crescuse inegal, ca o mirişte rău secerată.

— Poate că eşti *cu adevărat* surd, a spus el. Dar mămica ta tuciurie te iubeşte, nu? Ce bine pentru mine. A pipăit cu mâna

liberă pe podea şi a găsit o bucată de frânghie cu care fusese legat unul dintre covoare. Stai liniştit, altfel îţi frâng gâtul acela strâmb, ai înţeles?

— Miroşi urât, i-a zis Emil cu glas slab.

— Phu! Şi tu duhneşti ca un covor mucegăit, i-a zis Golescu, petrecând frânghia peste încheieturile mâinilor lui Emil. Uite, acum n-o să mai poţi fugi. O să ne-mprietenim, să ştii. O să te-nveţi curând cu mine.

Apoi s-a aventurat afară pe bara de remorcare şi a sărit pe pământ. Îşi simţea picioarele nesigure, şi de aceea a încercat să se sprijine de umărul lui Emil, dar micuţul om s-a năruit sub greutatea lui de parcă ar fi fost făcut din cârpă.

Nu-i prea eşti de folos la tăiat lemne sau la cărat apă, aşa e? a mormăit Golescu, trăgându-se de izmene, ca să şi-i ridice. Amaunet a venit pe după peretele căruţei şi i-a întins o pătură fără să scoată nicio vorbă.

— Sclavul ăsta al tău e ca o umbră de puternic, i-a zis Golescu. Ai nevoie de un bărbat să te ajute la treabă, dacă mi-e cu iertare spusa.

Apoi s-a înfăşurat în pătură şi i-a rânjit. Amaunet i-a întors spatele şi s-a îndepărtat.

— Găseşti nişte pâine cu roşii lângă foc, a zis ea, întorcând capul peste umăr.

***

Ţinând pătura înfăşurată cu o mână şi târându-l pe Emil cu cealaltă, Golescu s-a apropiat de foc. Amaunet stătea perfect nemişcată, urmărind dansul flăcărilor, şi abia dacă i-a învrednicit cu o privire când au ajuns lângă ea.

— Acum e ceva mai bine, a spus Golescu, aşezându-se jos şi întinzând mâna spre pâine. A frânt un coltuc, l-a înmuiat în cratiţa cu roşii fierte şi a început să mănânce cu poftă. Încă legat de încheietura lui şi tras încoace şi încolo când se mişca, Emil se înmuiase de tot, ca şi cum ar fi fost o momâie făcută din paie.

— Aşa deci, a zis Golescu, în timp ce avea gura plină, aşadar nu ai bărbat. Eşti sigură că n-ai nevoie de ajutor? Nu vorbesc de treburi de-ale aşternutului, doamnă, sper că înţelegi asta; ferească Domnul să-mi treacă aşa ceva prin minte. Mă refeream

la siguranţa ta. Cu atâţia tâlhari şi ucigaşi pe lumea asta! Acum, întâmplarea face că am nevoie de ajutor ca să mă îndepărtez cât mai mult de Dunăre, iar tu te îndrepţi spre miazănoapte. Hai să rămânem la pace câtă vreme rămânem împreună, ce zici de asta?

Amaunet a strâmbat din buze. Dispreţ? Putea fi totuşi un soi de zâmbet.

— Pentru că tot ai adus vorba, a zis ea, Emil nu ştie să stea de vorbă cu lumea. Iar eu, una, nu mă dau în vânt să vorbesc cu oamenii. Poliţiştii au zis că erai cu un circ; ştii cum să obţii aprobări pentru reprezentaţii de la slujbaşi mărunţi?

— Sigur că da, a zis Golescu, făcând un gest larg ce sugera că totul era floare la ureche. Ceea ce-ţi trebuie este un *om priceput.* Poţi să te bizui pe mine.

— Prea bine. Amaunet şi-a întors privirea spre foc. N-am cum să-ţi plătesc, dar o să mint ca să te apăr. O să ai locul tău de dormit şi mâncare.

— Şi straie potrivite, i-a reamintit el.

Drept semn de aprobare, ea a ridicat din umeri.

— Atunci ne-am înţeles, a zis Golescu şi s-a lăsat uşor pe spate. Şi care ne este ocupaţia? Pentru lume, la asta mă refer.

— Prezic viitorul oamenilor, a zis Amaunet.

— Aha! Dar nu arăţi a ţigancă.

— Nici nu-s ţigancă, a spus ea, lăsând impresia că obosise să tot dea explicaţii. Sunt din Egipt.

— Chiar aşa? a făcut el, frecându-se la nas. Înţelepciunea mistică a enigmaticului răsărit, nu? Transmis până la tine de faraonii din vechime. Prea bine, doamnă, aşa poţi să-i laşi cu gura căscată pe ţărani.

— Pentru un clovn, ştii cam multe cuvinte măreţe, a zis Amaunet.

Golescu s-a crispat şi, cu delicateţe, a ridicat un colţ al păturii ca să-şi îndepărteze o parte din machiaj.

— Se vede de la o poştă, doamnă, că nu-s un clovn adevărat, a protestat el. Sunt o victimă a circumstanţelor, a calomniilor şi a intrigilor politice. Dacă ţi-aş spune povestea vieţii mele, mi-ai plânge de milă.

Ea a rânjit, doar pentru o clipă, dar totul a fost atât de şocant apărând pe faţa ei negricioasă, încât Golescu a fost cât pe ce să ţipe de frică.

— Mă îndoiesc, s-a mulţumit ea să spună.

În acea noapte, l-a ţinut pe Emil legat de el, socotind că nu putea avea deplină încredere în Amaunet decât după ce avea pe el o pereche de pantaloni. S-a întins comod pe podeaua căruţei, folosindu-l pe măruntul om drept un soi de pernă, şi deşi acesta a scos din când în când sunete ca de plâns şi mirosea cu adevărat ca un covor cuprins de mucegai, toate aceste inconveniente puteau fi trecute cu vederea de cineva hotărât cu tot dinadinsul să doarmă.

La un moment dat, s-a trezit. Cineva cânta undeva în noapte; o femeie, cu glas gutural, cânta sub lumina lunii. Din vocea ei răzbătea o melancolie sfâşietoare, încât a simţit lacrimi arzându-l în colţul ochilor; cu toate acestea, în cuvintele necunoscute şi aspre ale lamentaţiei femeii era şi o ameninţare greu de definit. Parcă în întuneric ar fi pândit o leoaică. S-a gândit vreme de o clipă să deschidă uşa ca să vadă dacă ea dorea consolarea cuiva, dar ideea l-a făcut să simtă un val inexplicabil de răceală pe şira spinării. A pufnit, s-a rostogolit pe spate şi a adormit la loc.

S-a trezit când căruţa şi remorca ei s-au pus în mişcare hurducându-se, şi atunci a privit în jur prin negura unor vise încărcate de dorinţe confuze, care acum se risipea. Lumina soarelui se strecura prin câteva crăpături din pereţii de scândură. Deşi visurile se trăseseră îndărăt, anumite senzaţii stăruiau. Cu un geamăt, s-a ridicat în capul oaselor şi s-a uitat peste umăr la Emil, care se lipise de spinarea lui.

— Hei! a făcut el şi l-a smucit pe Emil. Ce-i cu tine, eşti sodomit? Îţi închipui cumva că, dacă port straie de mătase, oi fi vreun băieţaş dornic de plăceri?

Emil a scâncit şi şi-a ascuns faţa între palme.

— Soarele, a şoptit el.

— Da, s-a făcut ziuă. Ţi-e frică de soare? l-a întrebat Golescu.

— Soarele mă doare, a zis Emil.

— Nu fi prost, nu-ţi poate face nimic. Vezi? a zis el şi a împins mâna lui Emil în calea unei raze tremurătoare de soare. Emil a scos din nou sunete ca de iepure încolţit, întorcându-şi în acelaşi timp faţa de la soare şi închizând ochii, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca pe mână să-i apară arsuri.

— Vezi? a repetat el. Dar Emil a refuzat să deschidă ochii, astfel că, dezgustat, Golescu i-a eliberat mâna. Luând sabia, a

tăiat frânghia care îi lega. Emil s-a ghemuit imediat ca un vierme şi a rămas neclintit, acoperindu-şi iarăşi ochii cu palma. Golescu l-a examinat, după care a lăsat sabia deoparte, frecându-şi încheietura.

— Dacă eşti vampir, eşti cel mai jalnic pe care l-am văzut vreodată, a zis el. De ce te-o fi ţinând femeia asta pe lângă ea, ia spune?

Emil nu i-a răspuns.

***

La câtva timp după miezul zilei, căruţele s-au oprit; o oră după aceea, uşa s-a deschis, iar Amaunet a apărut în cadrul ei ţinând un braţ de haine.

— Uite, a spus ea, aruncându-i-le. Privirea ei impasibilă a căzut asupra lui Emil, care se chircise şi se strânsese şi mai mult în sine în clipa când valul de lumină inundase interiorul. Ea şi-a scos unul dintre şalurile de pe umeri şi l-a azvârlit deasupra lui, acoperindu-l complet. Trăgându-şi pantalonii, Golescu a urmărit-o cu o expresie amuzată.

— Doamnă, mă întrebam dacă n-ar trebui să port vreun crucifix când mă aflu în preajma micuţului nostru prieten, a spus el. Ori să-mi iau nişte căţei de usturoi la mine?

— Îi place întunericul, i-a explicat ea. Îmi datorezi trei piaştri pentru haine.

— Nu seamănă cu hainele pe care le îmbrăcam în mod obişnuit, înţelegi? a zis el, îmbrăcând cămaşa. Sunt din materiale foarte aspre. Unde ne aflăm?

— Cu douăzeci de kilometri mai la nord decât eram ieri, i-a răspuns ea.

Încă n-am ajuns suficient de departe, a gândit el cu îngrijorare. Amaunet s-a întors cu spatele cât el se îmbrăca. În timp ce se încheia la nasturi, Golescu s-a trezit examinându-i trupul. Acum, când nu-i vedea faţa sumbră, putea recunoaşte că, în rest, femeia aceea era atrăgătoare. Greutatea corporală putea sfida atracţia gravitaţională într-un mod atât de vioi şi elastic doar în cazul cuiva foarte tânăr. Oare ce vârstă avea?

După ce şi-a tras şi cizmele, s-a îndreptat de spate, şi-a răsucit capetele mustăţii, iar apoi şi-a supt burta. A scos unul dintre inelele de aur pe care le ţinuse până nu de mult la piept.

— Poftim. Te rog să accepţi asta drept plată, floare a Nilului, a zis Golescu, luând-o de mână pe Amaunet şi strecurându-i inelul pe deget. Ea şi-a tras mâna imediat şi s-a răsucit cu atâta repeziciune, încât el a avut impresia că totul fusese doar o tulburare a aerului. Vreme de o clipă, în ochii ei a apărut o flacără, şi chiar dacă era o expresie mai curând de ură decât de patimă, măcar reuşise să-i stârnească o reacţie.

— Să nu mă mai atingi, i-a zis ea.

— Nu făceam decât să-mi plătesc datoria! s-a apărat Golescu, încântat totuşi de sine. Frumoasă doamnă, inelul acela face mult mai mult decât ai dat pe hainele acelea.

— Pute, a spus ea cu dezgust, smulgându-şi inelul.

— Aurul îşi poate îngădui să miroasă urât, i-a răspuns el. Buna lui dispoziţie creştea, creştea nemăsurat.

***

Nepoftit, s-a suit pe capră, alături de ea, iar căruţa şi remorca ei se legănau, urmând un drum ce mergea de-a lungul unui râu îngust, care şerpuia prin chei săpate în stâncă.

— Nu vei regreta că ai fost bun cu mine, doamnă, a zis Golescu. Sunt un reazem de nădejde şi un izvor de poveţe, aşa sunt eu. N-o să te întreb ce alte lucruri ascunzi în căruţa ta, fiindcă ştiu să fiu discret, dar spune-mi, totuşi: Câştigi cât doreşti de mult?

— Reuşesc să mă descurc, i-a răspuns Amaunet.

— Pff! a exclamat Golescu şi a dat din mână. M-am lămurit, nu scoţi atât cât meriţi. Cu ce te ocupi, exact? Ghiceşti în cărţi? În globul de cristal? Dai poţiuni de iubire?

— Citesc în palmă, i-a zis Amaunet.

— Cu cititul în palmă n-o să câştigi mare lucru, a zis Golescu. Dar, pe de altă parte, nici nu prea ai cu ce să-ţi impresionezi muşteriii. Decât dacă le descrii în cuvinte măiestre şi atrăgătoare un viitor cum nu s-a mai pomenit, ori dacă îi previi de necazuri îngrozitoare pe care doar *tu î*i poţi ajuta să le depăşească, am dreptate? Şi tu, sper să mă ierţi pentru vorba proastă, pari a fi o femeie căreia nu-i place să vorbească prea mult. Ce poţi face fără puţină strălucire? Unde ţi-e sclipirea care farmecă?

— Eu le spun adevărul.

— Asta-i bună! Adică binecunoscuta expresie „Sunt sub un jurământ străvechi şi nu pot rosti decât adevărul?” Nu, nu, scumpă doamnă, fraza asta a fost rostită de prea multe ori, şi lumea s-a săturat de ea. Eu îţi propun să prezinţi altfel lucrurile! a zis Golescu.

Amaunet i-a aruncat o privire din colţul ochilor, rămânând impenetrabilă ca un şarpe.

— Cu alte cuvinte?

— Cu alte cuvinte, ar fi bine să-ţi văd clientela obişnuită înainte de a da o soluţie, a zis el.

— Am înţeles.

— Cu toate astea, *Mama Egipt* este un nume bine ales pentru ceea ce faci, a recunoscut el. Sugerează o anumită măreţie. Însă presupune căldură. Ar trebui să mai insişti asupra acestui amănunt. Unde ţi-e căldura, ia zi?

— N-am aşa ceva, a zis Amaunet. Şi tu ai început să mă scoţi din sărite.

— Atunci, scumpă doamnă, *taceo.* În latină, asta înseamnă „voi păstra tăcerea”, înţelegi?

Ea a strâmbat iarăşi din buze.

Tăcut, în timp ce tresăltau pe capră, el a încercat să-i studieze faţa. Trebuia să fie tânără; avea pielea netedă şi întinsă, nu avea nici urmă de fir cărunt în păr şi nici vreun fir de puf pe buza de sus. Unii ar fi putut spune despre o femeie urâtă: *Are nasul coroiat*, sau *Are buzele prea subţiri,* sau *Ochii îi sunt prea apropiaţi.* Nimic din toate astea nu putea fi spus în ce o privea pe Amaunet. Într-adevăr, era imposibil să spui prea multe despre ea; pentru că, atunci când s-a uitat mai îndeaproape la ea, Golescu vedea doar o umbră şi trăia sentimente contradictorii.

***

La vreme de noapte, au ajuns într-un orăşel amărât, ale cărui case jalnice şi cocoşate păreau să se fi ghemuit cu spatele spre râu, privind către pădurea întunecată. După ce au mers printr-un adevărat labirint de străzi şerpuite, au găsit imaşul unde negustorii de bâlciuri îşi etalau mărfurile: câteva sute de metri pătraţi de teren sterp, care slujise până nu demult drept ocol pentru vite. Acolo, gunoiul de grajd era ca la el acasă. În acel loc erau trase şi alte căruţe, iar focurile ardeau în grilaje de fier,

semănând cu găleţile. Oamenii care-şi câştigau existenţa oferind plimbări pe cai de lemn sau care îi provocau pe cei sosiţi la bâlci să se întreacă în diverse feluri, stăteau în preajma focurilor, bând direct din sticle şi schimbând noutăţi cu glasuri obosite.

Cu toate acestea, când căruţa cu remorcă a lui Amaunet a intrat în acel spaţiu, oamenii aflaţi deja acolo au ridicat scurt ochii, după care, la fel de repede, s-au uitat în altă parte. Unii au făcut semne ce se voiau menite a alunga răul.

— Te bucuri deja de o anumită reputaţie, aşa e? a remarcat Golescu.

Amaunet nu i-a răspuns. Părea să nu fi luat în seamă atitudinea celorlalţi oameni de acolo.

Golescu şi-a petrecut încă o noapte friguroasă pe podeaua din remorcă – de astă dată, singur, deoarece Emil dormea într-un lădoi sub patul îngust al lui Amaunet atunci când nu era ţinut ostatic, iar Amaunet ignora cu îndârjire orice aluzie a lui referitoare la bucuria de a împărţi căldura trupului cu altcineva. Drept urmare, a doua zi dimineaţă s-a simţit înţepenit şi cam fără chef de viaţă.

Peste noapte, bâlciul căpătase viaţă, măcar pe jumătate. Un bărbat orb, musculos ca un uriaş, împingea răbdător roata caruselului, iar copiii slabi şi palizi se roteau, se roteau. Un bărbat cu o flaşnetă rotea de maneta acesteia, iar maimuţica lui, aşezată pe un umăr, îi urmărea pe copii cu ochi neîncrezători, chiar fricoşi. Însă multe dintre corturi rămăseseră la pământ, într-o învălmăşeală de frânghii şi piloni. Un şir lung de vânzători ambulanţi, cu toţii plictisiţi, treceau cu un aer supus prin dreptul unui slujbaş orăşenesc, ce-şi instalase biroul de aprobare a licenţelor la o masă deasupra căreia stătea deschisă o umbrelă de soare, de culoare neagră.

Golescu se holba la toate acelea, când Amaunet, tăcută ca o umbră, a apărut în spatele lui şi i-a zis:

— Uite şi şansa ta de a deveni folositor. Stai la rând în locul meu.

— Pe toţi sfinţii! a exclamat el şi s-a răsucit pe călcâie. Vrei să-mi sară inima din piept de sperietură? Prea iei omul pe nepregătire.

Amaunet i-a întins un plic din piele şi o punguţă.

— Ai aici actele mele. Plăteşte darea către slujbaş şi obţine-mi autorizaţia. Altfel, n-o să mănânci diseară.

— Dac-ai şti cine sunt de fapt, nu mi-ai porunci în felul ăsta, a bombănit Golescu, dar s-a aşezat cuminte la coadă.

Slujbaşul şi-a făcut treaba dovedindu-se destul de cinstit, astfel că oamenii de la coada şerpuitoare au trecut prin faţa lui în mai puţin de un ceas. În cele din urmă, bărbatul din faţa lui Golescu a primit dezlegare să-şi vândă steguleţele de hârtie roşu, galben şi albastru, după care a ajuns şi el în faţa mesei.

— Hârtiile, i-a zis slujbaşul, şi a căscat.

— Poftiţi, a zis Golescu şi le-a desfăcut cu un gest teatral. Mijindu-şi ochii, omul s-a uitat la ele.

— Amaunet Kematef, a îngânat el. Face afaceri ca „Mama Egipt”. E rusoaică? Iar aici scrie că e femeie.

— Păi, nu-s actele mele, sunt... sunt ale nevestei, a spus Golescu, adoptând o expresie de om jignit. Şi nu-i rusoaică, prietene, e o egipteană cu sânge focos, şi, dacă vrei să ştii, a făcut parte dintr-un harem, numai că un accident nefericit i-a sluţit frumuseţea exotică. Am găsit-o răbdând de foame pe străzile din Cairo şi am luat-o cu mine din milă creştinească. Cu toate astea, la scurtă vreme după aceea, am descoperit că are un talent extraordinar de a ghici viitorul, folosindu-se de un sistem antic de...

— Prezicătoare, zici? Două mărci, a zis slujbaşul.

Golescu i-a dat banii, iar în timp ce omul i-a scris autorizaţia, el a continuat să turuie:

— Adevărul gol-goluţ este că ea a fost singura fiică a unui nobil de origine coptă, răpită la o vârstă fragedă de un fioros...

— Dacă mă mai sâcâi mult cu povestea asta, o să-ţi iau încă trei mărci, a zis slujbaşul şi a aplicat ştampila foarte apăsat.

— Vă mulţumesc prea plecat, domnule, a zis Golescu, făcând o plecăciune adâncă.

Apoi, mulţumit de sine, a luat aprobarea şi a plecat păşind ţanţoş.

— Ia uită-te aici, a zis el şi i-a întins hârtia cu o mişcare elegantă. Ea a luat-o fără nicio vorbă şi a examinat-o. Văzută în lumina puternică a dimineţii, seriozitatea întunecată a trăsăturilor ei era mult mai pronunţată. Golescu şi-a înfrânat un fior, şi a întrebat-o:

— În ce alt fel ţi-ar putea fi de folos un bărbat viril, scumpa mea?

Amaunet i-a întors spatele, lucru pentru care Golescu i-a fost recunoscător.

— Încearcă să nu dai de bucluc până diseară. Atunci te poţi îngriji de Emil. El se trezeşte după apusul soarelui.

Apoi ea a revenit la căruţa din faţă. Golescu a urmărit-o urcând şi a rămas încă o dată uimit de efectul spectaculos pe care îl exercita Amaunet asupra lui când o privea din spate.

— Nu vrei să bat darabana ca să-ţi anunţ prezenţa? Ori să zornăi din tamburină sau din mai ştiu eu ce? Aşa cum o căpăţână de zahăr atrage muştele, şi eu pot atrage o mulţime de muşterii.

Ea l-a măsurat cu o expresie neutră, ce putea fi interpretată drept amuzament.

— Sunt convinsă că poţi atrage muşte, i-a zis ea. Dar nu am nevoie de reclamă pentru ceea ce fac.

Mormăind îmbufnat, Golescu a plecat, cu gând să se plimbe prin bâlci. La scurtă vreme după aceea, s-a bucurat nespus constatând că punguţa cu bani rămăsese la el.

Oamenii începuseră să ridice corturile, să desfăşoare firme multicolore şi strălucitoare, deşi ele atârnau fără vlagă în arşiţa şi lumina orbitoare a zilei. Şi-a cumpărat o pălărie ieftină şi a rămas locului o vreme, măsurând din ochi vânzătorii de mâncare. În cele din urmă, şi-a cumpărat un pahar de ceai şi o prăjiturică friptă în ulei, umplută cu prune, rostogolită prin zahăr glasat, care avea o vagă aromă de otravă. A mâncat-o cu un aer satisfăcut şi, lingând zahărul de pe degete, s-a îndepărtat de bâlci, ajungând în apropierea unui pâlc de copaci de pe malul râului. Ajuns acolo, s-a întins la umbră şi, trăgându-şi pălăria peste faţă, a adormit. Cine trebuia să facă pe dădaca unui *vampir* avea şi mare nevoie de somn în timpul zilei.

Seara, bâlciul devenea cu totul alt loc. Copiii dispăreau, stând acasă în pătucuri, iar caruselul se rotea aproape gol, având doar câţiva muşterii cu feţe spectrale; în schimb, locul gemea de tineri. Aceştia râdeau în hohote greu de domolit şi se îmbrânceau unii pe alţii, ori rămâneau cu gurile căscate în faţa minusculelor scene de pe care tot soiul de şarlatani îşi lăudau cu glas tare atracţiile. În corturi, erau expuse vederii ciudăţenii nemaivăzute ale naturii; într-unul, o dansatoare îşi arăta

măiestria; în altul, se putea vedea un bărbat care mânuia fiare înroşite cu mâinile goale. Luminile orbitoare se înfruntau cu umbrele. Aerul gemea de acorduri muzicale şi de strigăte răguşite.

Golescu a rămas impasibil în faţa tuturor acestor lucruri.

— Cum adică, vrei să spui că e prea tare? a întrebat el. M-a costat cinşpe groşi.

— N-o pot mânca, i-a şoptit Emil, chircindu-se şi ferindu-se de lumina felinarelor.

— Uite. Golescu a apucat un ştiulete de porumb copt şi a muşcat din el. Hm! Ce bun e! Mănâncă, scâncitule!

— Are ardei iute. Şi mă arde la limbă, a zis Emil, frângându-şi mâinile.

— De tot râsul, a zis Golescu, având gura plină, după care s-a apucat să mestece vârtos. Asta e mâncare pentru zei. Tu cu ce naiba te hrăneşti, ia spune? A, acum ştiu! Eşti *vampir,* aşa că vrei sânge, da? Ei, acum ne vede lumea, aşa că va trebui să te mulţumeşti cu altceva. Măr copt, ce zici? Sarmale grase şi bune? Colţunaşi cu carne? Cartofi prăjiţi?

Emil plângea tăcut, iar lacrimile curgeau şuvoi din ochii mari ca de iepure, şi Golescu, oftând, a zvârlit cât colo ştiuletele de porumb.

— Hai, vino, a zis el şi, luându-l de mână, l-a târât pe pitic după el.

Au făcut un tur al tuturor gheretelor unde se servea mâncare, şi abia după aceea Emil a consimţit să încerce un crenvurşt înfipt într-un băţ, înmuiat în mămăligă şi prăjit bine. Spre uşurarea lui Golescu, Emil a lăsat impresia că-i place mâncarea aceea, pentru că s-a apucat să ciugulească din ea fără să se mai văicărească în timp ce era târât de colo, colo. Golescu a aruncat o privire către căruţa lui Amaunet şi a observat un muşteriu coborând, palid şi cutremurat.

— Ia te uită acolo, a spus el dezgustat. O singură lumină chinuită. Fără firmă, cum să atragă atenţia asupra ei? N-are pe nimeni să ademenească mulţimea. Şi, uite, la uşa ei aşteaptă doar un muşteriu nenorocit! Aşa-i trebuie. Unde-i este simţul misterului? Doar e *Mama Egipt!* Pesemne că veniturile-i vin de la celelalte afaceri ale ei, nu?

Emil nu i-a răspuns, fiind foarte absorbit de cârnatul lui pe băţ.

— Ori poate că nu, dacă nu-şi poate îngădui să aibă un servitor mai bun decât tine. Unde se duc banii? s-a întrebat Golescu, trăgându-se de capetele mustăţii. Şi de ce-i stăpâna ta atât de acră? A suferit vreun necaz în dragoste, ia zi?

Emil a ridicat scurt din umeri şi a continuat să molfăie.

— În doar zece minute, aş putea s-o fac să-l uite pe oricine o fi fost acela, numai să mă ia puţin în serios, a spus Golescu, privind lung spre căruţă. Şi cea mai bună cale ca să-mi reuşească asta ar fi să o dau gata cu bani. Avem nevoie de un plan, găgăuţă.

— Patru mii şaptesprezece, a zis Emil.

— Poftim? a făcut Golescu, întorcându-se să-l privească pe pitic. Emil nu a mai zis nimic, dar în tăcere, s-a auzit strigătul tare şi limpede al unui vânzător ambulant:

— Veniţi şi încercaţi-vă norocul, oameni buni! Jocuri de noroc, ghicitul cărţilor, aruncarea cu zarurile, învârtirea roţii norocului! Ori ghiciţi numărul de boabe de mei din urcior şi câştigaţi bani, bani! Doar zece groşi încercarea. Chiar *tu* poţi fi câştigătorul! Tu, domnule, tu cu băieţelul acela!

Golescu si-a dat seama că omul i se adresa chiar lui. S-a uitat indignat în jur.

— Nu e copilul meu!

— Poate să-ţi fie şi unchi, că oricum nu-i pasă nimănui. Ia ghiceşte, nu vrei? A răcnit omul. Ce-ai de pierdut?

— Zece groşi, i-a replicat Golescu, iar apoi a realizat că erau banii lui Amaunet. Ce naiba, ducă-se!

Târându-l pe Emil după el, s-a apropiat de chioşcul jocurilor de noroc.

— Care-i premiul?

— Douăzeci de mii de lei, a zis omul, iar Golescu şi-a dat ochii peste cap de uimire.

— A, sigur, cu banii ăştia m-aş putea lăsa de meserie, asta-i clar, a zis el şi a vârât mâna în buzunar să caute cei zece groşi. A aruncat o privire jinduitoare la urciorul aflat în partea din spate a tarabei, pe un raft împodobit cu drapelul naţional, unde se mai găseau şi cupoane de pânză. Sunt convins că ai ascuns şi pietre înăuntru, ca să pară mai multe boabe, sigur asta. Hm, hm, bine... aşadar, câte boabe de mei sunt în urcior? Aş zice...

— Patru mii şi şaptesprezece, a repetat Emil.

Omul de la tarabă a rămas cu gura căscată. Golescu s-a uitat când la el, când la Emil. Apoi s-a luminat la faţă.

— Ăsta-i răspunsul corect, aşa e? a zis el. Doamne sfinte şi morminte!

— Nu, nu e, a zis omul, revenindu-şi în fire cu destulă greutate.

— Ba aşa e, a insistat Golescu. Aşa am citit în ochii tăi.

— Ba nu, a repetat omul.

— Ba da! Hai să răsturnăm urciorul şi să numărăm boabele.

— Nu, şi oricum, nu mi-ai dat banii încă – iar pe de altă parte, băieţelul tău a dat răspunsul, nu tu, aşa că nu are importanţă... şi...

— Mincinosule! Vrei să mă pun pe ţipat? Să ştii că mă ţin bojocii. Vrei să afle toată lumea că ai refuzat să-i dai premiul acestui sărman de copil, cu toate că a ghicit? Chiar vrei să...?

— Gata! Taci, că o să-ţi dau blestemaţii aceia de bani!

Şi proprietarul gheretei s-a aplecat peste tejghea şi a pus o mână peste gura lui Golescu. Acesta a zâmbit, iar vârfurile mustăţii lui s-au înălţat ca antenele unui gândac de bucătărie.

În timp ce se înapoia spre căruţa lui Amaunet, Golescu a scuturat pe sub nasul lui Emil punga în care se auzea clinchetul banilor.

— N-am pierdut seara degeaba, nu crezi? Vreau să văd dacă asta n-o dă gata.

Emil nu i-a răspuns, acum sugând cu un aer gânditor băţul, căci atât îi mai rămăsese.

— Sigur, din motive strategice, o să micşorăm meritele tale în toată tărăşenia asta, a continuat Golescu, trăgând cu ochiul pe după un cort şi strâmbându-se spre căruţă. Acum se formase o coadă de muşterii care aşteptau şi, deşi o parte dintre ei erau femei singure care voiau să-şi afle norocul, câţiva erau bărbaţi cu înfăţişări fioroase, chiar de ucigaşi, dacă se uita mai atent la ei, astfel că Golescu a avut senzaţia neplăcută că poate avusese de a face cu unul sau doi dintre ei în trecutul lui profesional destul de dubios. După ce s-a tras înapoi, a aruncat o privire spre Emil.

— Cred că n-ar fi bine să o întrerupem tocmai acum, când are atât de lucru. Asta ne mai dă răgazul necesar să ticluim o povestioară potrivită şi eroică pentru a explica felul în care s-a

umplut de bani punguţa asta, nu? În orice caz, ea nu ar avea cum să creadă că tu...

Şi, privindu-l pe Emil, Golescu a amuţit. S-a plesnit cu palma peste frunte, cu un gest ce arăta că se dumirise.

— Ia stai, stai puţin! Ea *ştie* de talentul ăsta al tău! De aceea te şi ţine prin preajma ei, adevărat? Ha, ha!

A rămas tăcut un moment, însă concentrarea privirii lui fusese atât de intensă, încât a tulburat până şi contemplarea de sine în care căzuse Emil. Acesta a ridicat ochii cu timiditate şi a văzut cum trăsăturile lui Golescu s-au schimonosit într-un zâmbet de o nevinovăţie atât de feroce, încât micuţul băiat a scos un ţipăt, a scăpat băţul din mână şi şi-a acoperit faţa şi capul cu amândouă mâinile.

— Scumpul meu geniu sfrijit! a răcnit Golescu, prinzându-l pe Emil în braţe şi ridicându-l în aer. Prietene mititel, fratele meu micuţ, cel mai dulce dintre vampiri! Vino, vino, dragule, nu mai vrei un cârnat? Nu? Nişte mămăligă? Punci cu lapte? Nişte ciocolată fierbinte? Golescu are să se îngrijească să capeţi tot ce-ţi pofteşte inima. Să mai facem o plimbare prin târg.

Punguţa cu cei douăzeci de mii de lei s-a uşurat simţitor până când Golescu s-a retras, împreună cu Emil, spre umbrele din spatele căruţei. Micuţul om era prea îndopat cu cârnaţi şi vată de zahăr ca să mai fie vioi, şi căpătase şi o păpuşă ieftină de cârpă şi un titirez ca să-şi facă de lucru, astfel că atenţia lui, câtă era, se îndreptase asupra acelor obiecte. Cu toate acestea, Golescu a scos un pachet de cărţi din buzunar, l-a desigilat, le-a amestecat şi s-a uitat la Emil cu ochi iubitori de animal de pradă.

— Am mai auzit aşa ceva, micul meu miracol bleg, a gângurit Golescu, făcând cărţile să pocnească şi să foşnească între degetele lui groase. Oameni fără nicio înzestrare în ce priveşte buna creştere şi renumele în societate, vai, da, iar în unele cazuri, atât de rupţi de lume, încât trebuie hrăniţi şi ţinuţi în scutece ca sugarii. Şi totuşi, le sclipeşte mintea! Şi reţin amănuntele şi alcătuirea lucrurilor cu o acurateţe uimitoare! Să vedem dacă şi tu eşti un asemenea copil-minune, bine?

O oră de exerciţii i-a fost mai mult decât suficientă pentru a se convinge, spre satisfacţia lui, că Emil putea mai multe lucruri decât să numere cărţile cu precizie; dacă o mână de cărţi îi erau

arătate desfăcute vreme de o secundă doar, el le putea identifica exact pe toate.

— Iar acum, iubite copile, mai rămâne să răspundem la o întrebare, a zis Golescu, azvârlind pachetul de cărţi peste umăr, în întunericul nopţii. Cărţile s-au împrăştiat ca frunzele moarte duse de vânt. Oare de ce n-o fi profitat doamna Amaunet de capacitatea ta extraordinară, ca să se îmbogăţească în aşa măsură încât să nu mai jinduiască nimic pe lumea asta?

Emil nu i-a dat răspuns.

— Când are condiţii perfecte... Nu înţeleg, a zis el, trăgând cu ochiul la coada ce se întindea până la uşa căruţei. Dinăuntru tocmai ieşea o femeie; îşi frângea mâinile şi suspina. Deşi bâlciul începuse să se golească deja, mai erau câţiva bărbaţi cu aspect de brute, care-şi aşteptau rândul să... să li se ghicească viitorul? I se părea puţin probabil. Trei dintre ei păreau să ţină ascunse nişte pachete voluminoase asupra lor. Cu o momâie plină de noroc ca tine, ar putea deveni regina caselor de jocuri de noroc din Monte Carlo şi Sankt Petersburg, a gândit el cu voce tare. Şi, la o adică, având un asemenea trup, ar putea deveni cea mai bogată cocotă din Roma, Viena sau Budapesta. Dacă ar purta o mască, mai bine zis. Şi atunci de ce munceşte până în miez de noapte tăinuind linguri şi ceasuri furate pentru nişte tâlhari de două parale? Ce bani ies din asta? Emil, prietene, ce vrea ea de fapt?

— Cupa Neagră, i-a răspuns Emil.

După ce a ieşit şi ultima brută şi a plecat în treburile lui, Amaunet a coborât din căruţă şi s-a uitat drept la Golescu, exact spre locul din întuneric unde acesta stătea. Voise să-şi facă o intrare impresionantă, dar după ce elementul-surpriză se pierduse, s-a mulţumit să-i facă sfios semn cu mâna.

— Unde este Emil? l-a întrebat ea.

— E-n siguranţă, regina mea, i-a răspuns Golescu, trăgându-l în faţă şi ţinându-l de ceafă, ca pe un câine. Emil, surprins de lumină, a scheunat slab, acoperindu-şi apoi ochii. Am avut parte de o seară grozavă.

— Du-te la culcare, i-a zis Amaunet lui Emil.

Acesta s-a smuls şerpeşte din strânsoarea lui Golescu şi a ţâşnit în căruţă.

— Te-ai îngrijit să mănânce? l-a întrebat ea.

— Regeşte, a zis el. Dar de unde am avut şi mijloacele necesare ca să fac asta, nu mă întrebi? Uite, aici.

Şi a ridicat în aer punga în care erau ceva mai puţin de douăzeci de mii de lei şi a făcut conţinutul să scoată clinchete şi pe faţă i-a apărut o expresie extrem de seducătoare. Spre iritarea lui de nespus, ochii ei nu s-au luminat câtuşi de puţin.

— Adu caii şi leagă-i la căruţă. Plecăm în seara asta, l-a anunţat ea.

Golescu a rămas ca trăsnit.

— Nu vrei să ştii de unde am toţi banii ăştia?

— I-ai furat? a zis Amaunet, coborând felinarul din cârligul aflat pe uşă şi suflând în el ca să-l stingă.

— Eu, să fur? a exclamat Golescu, sincer indignat. I-am câştigat pentru tine, dacă vrei să ştii. Am ghicit câte boabe de mei erau într-un urcior.

În seara aceea, în câteva rânduri, îşi imaginase reacţia ei faţă de un asemenea dar al lui, şi reuşise diferite versiuni privind amploarea emoţiilor ei. Cu toate acestea, nu se pregătise pentru reacţia ei din acele clipe, când s-a întors, iute ca un şarpe, şi l-a prins de gât.

— Cum de-ai ghicit numărul exact? l-a întrebat ea cu glas voit scăzut.

— Păi, sunt extraordinar de talentat, nu ştiai? a spus el gâfâit, simţind că-i sar ochii din orbite de strânsoare.

Amaunet l-a strâns şi mai straşnic.

— A ghicit Emil, nu-i aşa?

El n-a putut decât să confirme cu o mişcare slabă din cap, pentru că nu putea inspira nicio gură de aer.

— Ai fost chiar atât de nesăbuit să-l duci la jocuri de noroc? Golescu a clătinat din cap. Ea l-a tras spre ea, astfel că feţele lor au ajuns foarte aproape una de cealaltă.

— Dacă te mai prind că-l duci pe Emil la săli de joc sau cazinouri, te omor. Ai înţeles?

Amaunet i-a dat drumul şi l-a îmbrâncit spre peretele căruţei. El s-a îndreptat de spate, a inspirat cu disperare, şi-a împins pălăria de pe faţă şi a zis:

— Bine, înseamnă că ţi-am descoperit secretul. E doamna atât de bună să-mi spună şi mie de ce nu se slujeşte de micuţul nostru prieten ca să devină putred de bogată?

— Pentru că Emil nu deţine vreun secret, i-a răspuns ea printre dinţi. El *este* secretul.

— Aha, asta explică totul, a spus Golescu, frecându-şi gâtul.

— Ar fi bine să fi înţeles asta, a zis Amaunet. Iar acum, adu caii.

Golescu a făcut ce i se spusese, fierbând de indignare şi curiozitate, dar şi dintr-un sentiment pe care cu greu l-ar fi recunoscut în sinea lui. Nici forţând imaginaţia nu se putea spune că Amaunet era frumoasă în furia ei, şi totuşi...

Apăsarea degetelor ei pe carnea lui, şi uimitoarea forţă a mâinilor... dar şi mirosul respiraţiei, pe care o simţise de aproape, amintind de o mirodenie pe care nu o putea numi...

— Ce sentiment ciudat îmi înrobeşte inima nătângă? a întrebat el calul pe care tocmai îl lega la oiştea căruţei.

***

Au călătorit tot restul acelei nopţi fără lună de-a lungul râului întunecat şi în numeroase rânduri au auzit urlete de lupi răsunând din pădurea mohorâtă.

Golescu a ţesut urletele lor într-o fantezie încărcată de eroism, în care el avea o puşcă uriaşă şi trăgea nenumărate gloanţe cu alice într-o haită de lupi fioroşi care o ameninţau pe Amaunet, care se arăta atât de recunoscătoare pentru că fusese salvată în ultima clipă, încât... îşi lepădase deghizarea şi mai toate straiele de pe ea, făcându-l abia acum să constate că purtase tot timpul o mască înspăimântătoare pe chip. În realitate, era frumoasă, deşi nu reuşea să vadă cât de frumoasă, pentru că de fiecare dată când încerca să se arunce în braţele ei, se pomenea că picioarele i se încâlcesc în ceva ce părea să semene cu vata de zahăr scăpată de cineva pe jos la bâlci...

Iar apoi aţele roz au devenit firele unei pânze de păianjen, iar Emil era o muscă prinsă în ea, ţipând, ţipând cu glasul acela ascuţit, care părea ciudat, dacă ţinea seamă că Emil era *vampir.* „Nu sunt ei cei care, de obicei, muşcă?” a întrebat-o el pe Amaunet, dar ea se grăbea spre râul întunecat, care era de fapt Nilul, iar el a gonit după ea, azvârlindu-şi straiele şi el, dar soarele răsărea din spatele piramidelor.

Pufnind, Golescu s-a ridicat în capul oaselor, şi şi-a pus mâna streaşină la ochi ca să se ferească de lumina orbitoare a dimineţii.

— Văd că ne-am oprit, a constatat el.

— Da, a confirmat Amaunet, care tocmai deshăma caii. Păreau să fi ieşit de pe drum în cursul nopţii; acum se găseau într-un luminiş din pădure, ascuns vederii, fiind înconjurat din toate părţile de tufişuri dese.

— O să rămâi aici, i-a zis ea. Eu am o întâlnire cu cineva. Stai în căruţa mare şi-l veghezi pe Emil. N-o să lipsesc mai mult de trei zile.

— Da, bineînţeles, a spus Golescu, prostit de somn. A rămas acolo frecându-şi bărbia nerasă şi urmărind-o cum duce caii de dârlogi şi ieşind din luminiş prin desişul verde. A auzit venind de undeva un şipot, semn că avea o sursă de apă în apropiere. Poate că Amaunet se ducea să facă baie în vreun minunat iaz de pădure, unde avea să adape şi caii?

A coborât de pe capră şi s-a grăbit după ea, mişcându-se cât de discret şi tăcut putea, dar toate eforturile făcute să se apropie pe furiş i-au fost răsplătite de vederea lui Amaunet stând aproape de cai, cu braţele încrucişate şi urmărindu-i cum se adapă dintr-un pârâu. Golescu a simţit un fior. Lumina puternică a dimineţii nu era chiar prietenă cu Amaunet.

Păşind mai aproape, el a zis:

— Ce mănâncă micuţul cel drăgălaş, altceva decât cârnaţi şi dulciuri?

— Legume rădăcinoase, i-a răspuns Amaunet, fără să-l învrednicească cu o privire. Cartofi, napi, păstârnac, morcovi. Nu le mănâncă decât dacă sunt fierte şi zdrobite, dar fără unt, sare sau piper. Mănâncă orice fel de pâine, dar trebuie îndepărtată coaja. Mămăligă, dar din nou, fără sare şi unt. Iar de băut, apă.

— Ce frumos din partea lui, a spus Golescu strâmbându-se. Dar unde l-ai găsit pe prietenul nostru, poţi să-mi spui?

Amaunet a şovăit o clipă, după care i-a răspuns:

— La un azil.

— Aha! şi cei de acolo nu aveau habar ce era, nu-i aşa? a zis el.

Ea s-a întors spre el cu o privire care aproape că l-a făcut să se scape în pantaloni.

— Dar *tu,* tu ştii ce este el? l-a întrebat ea.

— Doar un idiot savant, corect? Priceput la adunări. Nu înţeleg de ce nu-i foloseşti mintea aceea virgină ca să te

îmbogăţeşti, dar asta e situaţia. Mai este ceva ce trebuie să ştie doica despre îngrijirea şi hrănirea lui?

— Doar că te voi găsi oriunde şi te voi ucide dacă-l răpeşti cât eu sunt plecată, i-a zis Amaunet, fără să ridice deloc glasul, însă reuşind să-l convingă pe Golescu de seriozitatea acelei ameninţări. Asta i-a dat încă un fior tulburător.

— Eu fac toate eforturile să fiu demn de încrederea ta, nepreţuito, a zis el. Dar unde te duci?

— Asta nu este treaba ta.

— Bineînţeles, a aprobat-o el, făcând o plecăciune şi apoi scărpinându-se în cap. Vasăzică, iei remorca de la căruţă, adevărat? Mi-e imposibil să nu mă-ntreb, porumbiţa mea neagră şi misterioasă, dacă plecarea asta nu are legătură cu prăzile ce stau ascunse acolo. Pesemne că te întâlneşti cu cineva care să te scape de ele, nu?

Privirea ei dispreţuitoare l-a străpuns ca un cuţit, dar şi-a dat seama că bănuielile lui se adevereau.

***

Imediat ce a rămas singur, prima grijă a lui Golescu a fost să se apuce de scotocit prin căruţa lui Amaunet.

Deşi interesul lui de căpătâi erau banii, trebuie spus că prima dată s-a apropiat de sertarul unde el presupunea că Amaunet îşi ţinea lenjeria. A rămas dezamăgit de cele găsite acolo, pentru că înăuntru erau doar lucruri ce ţineau de ocupaţia de alchimist: sticluţe cu minerale pudră, metale, boluri, alambicuri şi retorte. Toate erau imaculat de curate, arătând ca şi cum nu ar fi fost folosite niciodată. Când, într-un târziu, a găsit şi lenjeria ei într-o ladă, dezamăgirea lui s-a adâncit. Găsise lucruri simple şi cu aspect utilitar evident, Amaunet nu ţinea la zorzoane şi volane. Cu toate astea, a strecurat o pereche de pantalonaşi de-ai ei în buzunarul de la piept, ca pe o batistă, şi şi-a continuat căutările.

N-a găsit deloc bani, şi nici lucruri personale care să-i ofere vreun indiciu privind viaţa ei intimă. Existau câteva obiecte decorative, evident menite să creeze impresia de egipteancă pentru muşteriii ei: o cutie din mucava pentru mumii de mici dimensiuni. Un pergament ce se putea agăţa în cui, cu hieroglife imprimate pe pânză, acesta din urmă produs în Franţa.

Nici urmă de parfumuri sau cosmeticale în apropierea lavoarului: doar un săpun de culoare galbenă. L-a dus la nas şi

s-a scuturat; nu mirosea decât a leşie. Şi atunci, de unde adierea aceea ca de scorţişoară pe care o radia pielea ei?

Nu a găsit nici masă de scris, nici documente. Exista totuşi ceva ce ar fi putut sluji la scris, o cutie lustruită, a cărei parte frontală se deschidea şi devenea plată, lăsând vederii o oglindă de sticlă verde-închis aflată în fundul cutiei. Aceasta era goală.

Golescu s-a uitat superficial la ea. După ce a închis-o, şi-a frecat vârfurile degetelor între ele, pentru că simţise nişte gâdilături.

Nu a găsi mare lucru nici în cămară: pâine uscată, o ceapă, cartofi. Câteva cratiţe şi ceva folosit pentru curăţarea lor. S-a uitat lung şi gânditor la acest din urmă lucru şi s-a frecat la bărbie.

— Dar niciun ban, a zis el cu voce tare.

S-a aşezat greoi pe patul ei şi a pufnit de dezamăgire. Auzind un scheunat slab de protest, s-a ridicat în picioare din nou şi a privit în jos.

— Da, bineînţeles! a zis el, şi a deschis sertarul de sub pat. Emil a scâncit şi s-a dat de-a rostogolul din calea luminii, acoperindu-şi faţa cu palmele. Hei, nu mă lua în seamă, a zis Golescu şi l-a scos din ladă. S-a aşezat pe palme şi genunchi şi, fără să ia în seamă ţipetele lui Emil, s-a uitat atent în interiorul lăzii. Unde-şi ţine stăpâna ta aurul, drăguţule? Nu-i cumva aici? Draci şi Vârcolaci.

S-a retras puţin. Emil a încercat să treacă pe lângă el şi să se reîntoarcă în întuneric, dar Golescu l-a prins de un picior, împiedicându-l.

— Emil, giuvaer nepreţuit, nu valorezi nimic pe lumea asta dacă nu poţi umbla pe lumină, i-a zis el. Şi nici mie n-o să-mi fii de vreun folos. De ce nu te înţelegi cu soarele, ia spune?

— Îmi arde ochii, a spus Emil plângând.

— Chiar aşa? Golescu l-a tras mai aproape, i-a tras mâinile de pe faţă şi s-a uitat în ochii lui umezi. Poate reuşim să rezolvăm cumva treaba asta, nu? Iar după ce o punem la punct...

Glasul i s-a stins, şi a început să surâdă. Emil s-a zbătut, eliberându-se din mâinile lui şi s-a refugiat din nou în sertar. Golescu l-a închis împingându-l cu piciorul.

— Dormi, trântore, a zis el şi s-a ridicat în picioare. Să nu pleci nicăieri, iar după-amiază, la întoarcere, nenea Barbu o să-ţi aducă un cadou.

Apoi, fredonând pentru sine, s-a şters pe faţă cu pantalonaşii lui Amaunet, i-a pus la loc în buzunar şi a coborât din căruţă. Oprindu-se doar cât să încuie uşa, a pornit să caute un drum.

***

I-a trebuit ceva timp până să găsească un oraş, şi cât a umblat pe ici şi colo, soarele aproape că asfinţise când s-a întors la căruţă.

Şi-a aşezat jos poverile – o cutie mare şi un sac plin – şi a descuiat uşa.

— Ieşi afară micuţule Emil, a zis el şi, pentru că nu a primit răspuns, a urcat înăuntru şi a tras sertarul. Ieşi odată de acolo!

— Mi-e foame, a spus Emil, cu un glas ce părea acuzator, dar fără să se clintească.

— Ieşi de acolo şi-o să-ţi fierb un cartof bun. Hai, că n-o să păţeşti nimic; soarele a apus. Nu vrei să vezi ce ţi-am adus, fiinţă nerecunoscătoare?

Emil s-a apropiat fără chef, iar Golescu s-a retras din faţa lui. A coborât pe uşă, s-a uitat în jur, având buzele strânse, semn că era bănuitor. Observând soarele coborât şi roşiatic, a scos un ţipăt strident şi şi-a dus repede mâinile la ochi.

— Da, te-am minţit, i-a zis Golescu, dar încearcă *ăştia*...

A scos o pereche de ochelari din buzunar şi, luându-i cu forţa mâinile de peste ochi, i-a aşezat la rădăcina nasului. Aceştia au căzut imediat, pentru că Emil avea nasul mult prea mic şi subţire ca ochelarii să-i stea bine, plus că aveau doar un braţ pentru fixarea pe după ureche.

Golescu a scotocit grăbit prin sacul pe care-l adusese şi a scos o eşarfă lungă de lână. A tăiat două găuri în ea, timp în care Emil s-a văicărit şi s-a foit în faţa lui. Punându-i ochelarii înapoi pe faţă şi ţinându-i în loc cu degetul mare, i-a legat eşarfa în jurul capului şi a lărgit deschizăturile astfel încât lentilele ochelarilor să rămână libere.

— Uite! Ochelari! a zis Golescu. Acum eşti apărat de soare, vezi? Deschide ochii odată, plângăciosule!

Emil probabil că i-a dat ascultare, pentru că, brusc, a rămas neclintit, lăsându-şi braţele să-i atârne pe lângă trup. Avea gura deschisă într-o expresie de uimire fără grai.

— Stai, aşteaptă! i-a zis Golescu. Mai avem ceva!

A băgat mâna în sac şi a scos un impermeabil din pânză, pe care l-a drapat pe după umerii lui Emil. Fusese făcut pentru cineva de două ori mai mare decât Emil, astfel că-i trecea de genunchi, şi chiar mătura pământul; astfel că Golescu s-a chinuit vreo cinci minute să-i scoată braţele fără de vlagă prin mâneci, după care a suflecat manşetele. După ce l-a încheiat cu chiu, cu vai la nasturi, Emil stătea ţeapăn în picioare, amintind de un cort.

— Şi ultima tuşă... a zis Golescu şi a scos din sac o pălărie de fetru cu borurile largi, pe care a aşezat-o pe capul lui Emil.

S-a tras apoi puţin în spate ca să-şi admire capodopera.

— Ia te uită, ce drăguţ arăţi! a spus el. În realitate, Emil semăna cu o ciupercă, dar îşi închisese gura. Vezi? Acum eşti apărat de soare. Vampirul poate ieşi pe afară şi ziua. Acum poţi să-i şi mulţumeşti lui nenea Barbu, nu crezi?

— Vreau cartoful meu, a zis Emil.

— Pfui! Adevărat, hai să benchetuim. Avem o mulţime de lucruri de făcut în noaptea asta, a zis el, ridicând sacul şi scuturându-l cu subînţeles.

A aţâţat destul de repede un foc şi a pus apă la fiert pentru cartoful lui Emil. Şi-a prăjit şi pentru el un adevărat festin cu ceea ce adusese: iepure, şuncă şi ceapă, şi un clondir de vin roşu şi gros ca sângele de taur, ca să-şi clătească gura. Vinul i-a rămas şi după ce a terminat de mâncat, iar asta i-a dat o stare de bine. S-a tras deoparte şi a aprins un trabuc bun, în vreme ce Emil, îndatoritor, a dus cratiţele la pârâu să le spele.

— Ce bun e un sclav, a spus Golescu, şi de fericire, a scos un colac de fum. Te poţi învăţa uşor cu o viaţă ca asta. Când termini cu vasele acelea, să scoţi tuciul de aramă pentru spălat rufe. O să te ajut eu să-l umpli cu apă. Şi să mai duci nişte lemne pentru foc!

După ce Emil a adus tuciul de aramă, l-au dus la pârâu şi l-au umplut cu apă; apoi, bălăngănindu-se cu el şi vărsând apă pe drum, l-au dus până la foc. Golescu a scos din sacul lui încă ceva ce cumpărase, o pungă de hârtie de trei kilograme care avea ştampila unui farmacist pe ea. Emil se uita în timpul acesta la flăcările strălucitoare, având faţa şi mai absentă din cauza ochelarilor mari; a întors totuşi capul să se uite la punga de hârtie.

— Facem Cupa Neagră? a întrebat el.

— Nu dragul meu, facem o cupă de aur, a zis Golescu. A desfăcut punga şi a turnat conţinutul ei în tuciul în care apa începuse să scoată aburi. E o vopsea bună şi tare, de culoare galbenă, vezi? O lăsăm să fiarbă bine, iar când se face... a întins mâna în spate, trăgând mai aproape cutia pe care o adusese. A deschis-o şi, în lumina flăcărilor, au licărit gâturile celor o sută şi patruzeci şi patru de sticluţe. Când se răceşte, o să turnăm chestia asta în sticluţe. După aceea, o să le vindem ţăranilor din valea de colo, care cresc găini.

— De ce? a întrebat Emil.

— Ca să o folosească drept medicament, i-a explicat Golescu. Le spunem că vor obţine pui uriaşi, înţelegi? Asta ne va umple imediat la loc punga aceea în care am avut douăzeci de mii de lei. Treaba asta nu dă niciodată greş, crede-mă. Vopseaua face gălbenuşul să fie mai închis la culoare, iar ţăranii or să-şi închipuie că şi ouăle sunt mai bune. Dacă pleci de îndată ce termini de vândut sticluţele, poţi repeta isprava asta oriunde.

— Medicament, a spus Emil.

— Întocmai, a zis Golescu.

A mai tras un ultim fum din trabuc, a aruncat restul în foc şi a întins mâna după clondirul de vin.

— Ce seară frumoasă! a spus el, trăgând o duşcă. Ce stele, nu? Astea te fac să rămâi pe gânduri, zău aşa. În momente ca acesta, mă gândesc la viaţa pe care am dus-o până acum, ajung să mă gândesc la ironia sorţii. N-am fost întotdeauna un vagabond, înţelegi tu? Nu, de fapt, am avut un început bun în viaţă. M-am născut într-o familie de aristocraţi de rasă, vezi? Aveam şi un castel. Şi blazonul înscris pe vitralii. Servitori până şi pentru a ne plimba câinele. Niciuna din toate astea nu mi-a revenit mie; eu eram mezinul. Dar am mers la universitate, am absolvit cu onoruri, fiind un strălucit finanţist. Am devenit foarte curând director la o bancă mare şi importantă din Bucureşti. Aveam un ceas de aur cu lanţ, şi un birou lung de trei metri, care era lustruit tot timpul. În fiecare dimineaţă, când ajungeam la bancă, toţi funcţionarii stăteau aliniaţi şi mă salutau preaplecaţi când treceam prin dreptul lor, legănându-mi bastonul. Iar bastonul ăsta avea un diamant montat pe mâner, unul care strălucea minunat, ca un soare ce răsare. Dar se spune că bogăţia, ca şi sărăcia, te strică; aşa am păţit-o şi eu. Aveam un caracter deschis, încrezător; eram prea inocent. Vai,

cât de repede s-a petrecut prăbuşirea mea! Vrei să auzi circumstanţele care m-au adus în starea jalnică în care mă vezi acum?

— Poftim? a făcut Emil.

Golescu a mai luat o gură bună din vin.

— Ei bine, a zis el, banca mea avea un client pe nume Ali Paşa. Strânsese acest Ali Paşa o avere uriaşă. Milioane. Milioane în orice valută îţi poţi imagina. Perle, rubine, smaralde, tot ce vrei. Trebuia să le vezi cum stăteau în casa de bani, sclipind ca giuvaerurile ascunse ale dansatoarelor. Cea mai mare bogăţie pe care ar putea să o strângă un funcţionar corupt. Iar pe neaşteptate, s-a văzut silit să plece în străinătate ca să evite un scandal. Şi, buf! A murit într-un tragic accident când armăsarul lui negru ca smoala, speriat de o căruţă cu pâine, l-a azvârlit din spinare şi l-a călcat sub copite. Cum eram un om cinstit, imediat ce am auzit de decesul lui, sigur că am început căutările pentru a-i descoperi rudele cele mai apropiate. Dar crezi că avea vreo rudă apropiată cumva? După cum se poartă afemeiaţii aceia cu soţiile şi concubinele lor? Am aflat însă că defunctul Ali Paşa avusese un accident tragic în tinereţe, când atrăsese atenţia Marelui Vizir, datorită vocii lui dulci şi, ei bine... a putut să-şi păstreze vocea aceea minunată de soprană până la data morţii lui total neaşteptate. Aşadar, nu tu soţie, nu tu copii, un gol imens în urma lui. Asta însemna, bineînţeles, că milioanele care se aflau în camera blindată aveau să ajungă, după trecerea unei anumite perioade, în proprietatea Imperiului Otoman. Ce puteam face? Cu cât mă gândeam mai profund la tirania sub care trăise naţiunea noastră atât de multă vreme, cu atât simţeam că sângele îmi fierbe în vene de sentimente patriotice. Am hotărât să întreprind o acţiune foarte îndrăzneaţă. M-am consultat cu colegii mei din comunitatea bancară internaţională şi am obţinut numele unui investitor cunoscut peste tot pentru integritatea lui morală. Întâmplător, era un prusac, posedând o avere personală considerabilă. Am luat legătura cu el, mi-am cerut iertare pentru îndrăzneala mea, i-am explicat elementele cazului şi i-am făcut o propunere. Dacă era dispus să se dea drept fratele regretatului Ali Paşa, eu puteam să-l ajut în a revendica milioanele depozitate în banca noastră. El avea să primească patruzeci la sută pentru rolul lui în acea înşelătorie; restul de şaizeci la sută avea să revină, desigur, bisericii. Ca să

nu mai lungesc povestea, acel domn a fost de acord cu planul meu. De fapt, a mers atât de departe, încât a spus că susţine cu entuziasm autonomia României, în baza unor principii în care credea. Desigur, problema era foarte complicată. A trebuit să mituim funcţionari din domeniul juridic şi mai mulţi slujbaşi mărunţi, pentru ca ei să jure că Smedlitz (prusacul) este fratele de mult dispărut al lui Ali Paşa, deoarece mama lui fusese răpită de piraţi de pe Coasta Berberă împreună cu copilul ei, încă sugar, şi vândută unui harem, deşi existase un semn de naştere prin care nefericitul Ali Paşa putea fi identificat postum de către rubedenia lui îndurerată.

Iar Smedlitz trebuia să pună la dispoziţie o sumă mare pentru a deschide un cont la o bancă din Elveţia, în care urmau să fie transferate fondurile, imediat ce noi obţineam eliberarea lor. El a acceptat acea cheltuială fără nicio obiecţie – chiar prea repede, lucru care s-ar fi cuvenit să-mi dea de gândit! Golescu a clătinat din cap, a băut din clondir, şi-a şters mustaţa cu dosul mâinii şi a continuat: Ce încredere oarbă am avut eu în prusacul acela! Vai, stelelor, uitaţi-vă-n jos şi vedeţi cum este batjocorit un suflet credul şi cinstit. A mai luat o gură şi a urmat: Averea s-a transferat, iar când eu m-am dus să primesc cele şaizeci la sută din ea pentru acţiuni caritabile – imaginează-ţi oroarea mea când am descoperit că Smedlitz retrăsese toată suma, închisese contul şi dispăruse, fără putinţă de a fi găsit! În vreme ce-l căutam, curând m-am lămurit că Smedlitz nu era doar un hoţ, ci un impostor, un lacheu al comunităţii bancare internaţionale, care acum se aliase împotriva mea. Ca să înrăutăţească şi mai mult situaţia, cine crezi că apare, dacă nu un nou pretendent! S-a vădit până la urmă că Ali Paşa avea, de fapt, un frate care abia aflase de moartea lui, asta după ce fusese salvat de pe o insulă îndepărtată, unde naufragiase în urmă cu şapte ani. Distrugerea mea era deplină. Am fost silit să fug de acolo la vreme de noapte, făcându-mi de ruşine ilustra familie, fiind sortit la o viaţă de fugar persecutat în mod nedrept. (Golescu şi-a şters lacrimile de pe faţă şi a mai luat o gură de vin.) Să nu mai pot sta la un birou lustruit, ca un adevărat domn! Să nu-mi mai pot roti bastonul cu eleganţă pe deasupra capetelor funcţionarilor din subordinea mea! Şi ce s-o fi ales de diamantul meu, care sclipea ca luna? (A suspinat cât să-i revină suflul.) Greutăţile îi fac pe oameni să fie înţelepţi, nu bogaţi, aşa sună o

zicală; iar acum nu mi-a mai rămas decât înţelepciunea. Uneori, mă gândesc la autodistrugere; dar încă nu m-am scufundat chiar atât de mult. A luat încă o înghiţitură, a râgâit şi, cu glas schimbat, a zis: A, abia acum a început să fiarbă! Adu un băţ mai lung, drăguţule, şi mestecă în tuci.

***

Strâmbându-se în clipa când şi-a ridicat capul de pe pălăria strivită, Golescu a băgat de seamă că se trezise în plină zi. Emil stătea în acelaşi loc în care se aflase şi în clipa în care Golescu se prăbuşise în somn, după câteva ore de discuţie despre care abia îşi aducea aminte. Clondirul gol se găsea în acelaşi loc unde îl lăsase; dar cele o sută patruzeci şi patru de sticluţe erau acum pline.

— Cum de-ai... a exclamat Golescu, ridicându-se în fund şi holbându-se la ele. Nu-şi amintea să le fi umplut cu vopsea galbenă concentrată, dar ele stăteau toate acolo, având dopuri bine puse.

— Medicamentul e gata, a zis Emil.

Cu mişcări nesigure, Golescu s-a ridicat în picioare. Interiorul tuciului de aramă era curat, de parcă ar fi fost nou.

— Acum nu mă mai mir că te ţine pe lângă ea, a remarcat el. Cred că eşti o adevărată zână în bucătărie, adevărat? Mai aţâţă focul acela, aşadar, şi-o să mai fierbem un cartof. Poate şi-un păstârnac, fiindcă ai fost băiat bun şi harnic. Iar după aceea, o să pornim într-o aventură.

A ridicat sacul şi a pornit cu paşi târâiţi să-şi facă toaleta de dimineaţă.

***

Două ore mai târziu, amândoi înaintau chinuitor de încet pe un drum de ţară, îndreptându-se către o poartă zăvorâtă pe care Golescu o ochise mai demult. Pe arşiţa aceea, transpira din greu, fiindcă era îmbrăcat în cel mai grozav amestec pe care îl putea oferi un magazin de haine vechi: o haină cu coadă de culoare neagră, pantaloni vărgaţi şi o pălărie neagră din mătase, care păstra în ea o duhoare puternică de mort. Pe piept, în dreptul inimii, îşi ţintuise o serie impresionantă de medalii, majoritatea religioase, împopoţonate cu bucăţele de panglici colorate, la care se adăugau câteva folii autoadezive de

poleială extrase de la un pachet de biscuiţi de Genova. Într-o mână, avea un săculeţ ce părea greu.

Emil purta impermeabilul, pălăria şi ochelarii şi trebuia să fie condus de mână, pentru că nu putea vedea prea bine pe unde mergea.

Când au ajuns la vreo sută de metri de gard, doi dulăi uriaşi au apărut ca din senin, şi s-au izbit în el, lătrându-i printre leaturi.

— Ia sacul, i-a spus Golescu, întinzându-i-l lui Emil.

— E greu, s-a văicărit Emil.

— Ţine-ţi gura. Bună dimineaţa, stimate domn!

A ridicat glasul, ca să se adreseze ţăranului care venise să vadă ce era cu hărmălaia aceea stârnită de câini.

— M-am înfierbântat.

— Taci, am spus. Domnule, îmi poţi acorda câteva clipe?

— Da' tu cine naiba mai eşti? I-a întrebat ţăranul, prinzând dulăii de zgărzi.

Golescu a dus o mână la pălărie şi s-a înclinat.

— Doctor Milon Creţulescu, adjunct al Prinţului Alexandru, ministrul agriculturii, fie ca sfinţii şi îngerii să-i dea viaţă lungă. Dar matale, cum te numeşti?

— Iuliu Buzdugan, a bolborosit ţăranul.

— Încântat. Nu am a mă îndoi că ai auzit de noua lege.

— Sigur c-am auzit, i-a răspuns ţăranul Buzdugan, părând oarecum neliniştit. Da' de care e vorba?

Golescu i-a surâs.

— Păi, de cea privind creşterea producţiei de pui pe fiecare gospodărie din regiunea asta. Înălţimea Sa ţine foarte mult ca naţiunea noastră să devină una dintre cele mai mari producătoare de pui din întreaga lume! Poate că n-ar strica să-ţi legi dulăii, stimate domn.

După ce dulăii au fost închişi undeva, iar poarta s-a deschis, Golescu a păşit în curtea omului, chemându-l pe Emil după sine, îmbrâncindu-l uşor şi pe furiş când acesta a trecut pe lângă el. Emil a înaintat orbeşte, cu paşi mărunţei şi precauţi, târând săculeţul după sine. Golescu l-a ignorat apoi, lăsându-şi în schimb mâna prieteneşte pe umărul lui Buzdugan.

— Întâi de toate, trebuie să-ţi văd poiata cu găini. Sunt convins că ai trecut fără dificultăţi ultima inspecţie, dar, ştii tu, în prezent pretenţiile cresc mereu.

— Bun înţeles, l-a aprobat Buzdugan, simţind că-l ia cu sudori. În realitate, nu avusese parte de nicio inspecţie, asta din câte ştia el. L-a condus totuşi pe Golescu spre poiata păsărilor, un spaţiu deschis din spatele casei, împrejmuit cu un gard de plasă de sârmă, prinsă de nişte stâlpi înalţi.

Nu era un loc în care să te simţi îndemnat să zăboveşti prea mult. Asemenea locuri rareori atrag pe cineva. Razele de soare cădeau nemilos asupra ei, astfel că Golescu a simţit cum pământul întărit îl arde la picioare prin tălpile subţiri ale încălţărilor. Cam vreo sută de găini stăteau aproape pleoştite locului, netulburate câtuşi de puţin de putoarea emanată de găinaţul lor sau de duhoarea răspândită de prădătoarele moarte ce stăteau înfipte în parii înalţi ai gardului: două vulpi şi ceva ce se chircise atât de rău, uscat de soare, că nimeni n-ar mai fi fost în stare să ghicească ce animal fusese acela.

— Hmm, a făcut Golescu, şi a scos din buzunar un carneţel şi un ciot de creion. S-a prefăcut că-şi notează câte ceva, timp în care a clătinat din cap.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Buzdugan.

— Ei, n-aş voi să te descurajez prea mult, a zis Golescu, ridicând ochii din carneţel şi făcându-i un semn tovărăşesc din ochi. Văd că dăunătorii sunt ţinuţi la respect, recunosc, şi ăsta-i un semn bun. Doar aşa se-nvaţă minte vulpile, nu? Dar, prietene, uite cât de blegi sunt păsările tale! Nu seamănă nici pe departe cu cocoşii de luptă. De ce nu văd niciunul călcând ţanţoş şi cântând? Se vede că sunt lipsite de nerv şi slăbite, iar acest lucru din cauza hranei.

— Nu le dau de mâncare decât ce e mai bun! a protestat Buzdugan.

Zâmbind, Golescu a fluturat un deget pe sub nasul lui.

— Sunt convins de asta, dar e de ajuns? Păsările subnutrite dau ouă de calitate inferioară, care, la rândul lor, dau pui slabi. Nu doar atât, dar ouăle lipsite de gust şi spălăcite la culoare îţi distrug faima de furnizor de mare clasă. A, nu, nu; lipsa de atenţie în asigurarea hranei păsărilor ţi-a creat probleme.

— Bine, dar...

— Din fericire, te pot ajuta, a spus Golescu, vârând în buzunar carneţelul şi ciotul de creion.

— Şi cât mă costă asta? a întrebat Buzdugan, dezumflându-se.

— Domnule! Vrei cumva să sugerezi că un reprezentant al Înălţimii Sale prinţul se poate lăsa mituit? Poate că aşa stăteau lucrurile în trecut, dar am pătruns într-o epocă nouă, ce Dumnezeu! Mă refeream la Ştiinţă, l-a prevenit Golescu.

— Ştiinţă?

— Băiete! a spus Golescu şi a făcut un semn autoritar către Emil, care abia acum îi ajunsese din urmă. Acest supus fidel al statului are nevoie de o sticluţă de Formula de Aur Q.

Emil nu a reacţionat în niciun fel, de aceea, Golescu i-a smuls săculeţul din mână. Desfăcându-l, a scos o sticluţă de vopsea galbenă. A ridicat-o în aer, parcă protejând-o între palme.

— Acesta, dragă domnule, este un supliment alimentar produs de Ministerul Agriculturii. Prinţul nostru a ales doar oameni instruiţi la universităţi cărora le-a poruncit să-şi pună mintea la treabă pentru a crea ceva care să contribuie la îmbunătăţirea stării de sănătate a păsărilor. Folosind cele mai noi descoperiri ale ştiinţei, ei au reuşit să obţină un tonic de o eficacitate uimitoare! Formula de Aur Q. Utilizat cu regularitate, produsul dă nişte rezultate impresionante.

Buzdugan s-a uitat printre gene la sticluţă.

— Da' ce face?

— Ce face? Păi, asigură substanţele nutritive de care păsările tale au atâta nevoie, a zis Golescu. Hai, dă-mi voie să-ţi fac o demonstraţie. Ai vreun platou sau o farfurie?

După ce Buzdugan i-a dat o tigăiţă de cositor, Golescu s-a strecurat în curtea păsărilor, urmat îndeaproape de gazdă. Lucru în aparenţă imposibil, în ţarcul acela era mai cald decât afară.

— Acum, te rog să observi comportarea păsărilor, domnule, a zis Golescu, desfăcând dopul sticluţei şi turnând conţinutul în tigăiţă. Sărmanele creaturi îşi dau imediat seama de caracterul benefic al Formulei de Aur Q. Sunt moarte după ea! Priveşte numai.

A pus tigăiţa pe pământul încins. Aflată mai aproape, una dintre păsări a întors capul. În creieraşul ei minuscul a licărit conceptul de SETE. A dat fuga la tigăiţă şi a sorbit cu nesaţ. Una după alta, alte şi alte păsări au trăit aceeaşi revelaţie şi au venit în fugă să-şi înmoaie ciocurile în vopseaua galbenă şi călduţă de parcă ar fi fost şampanie de la gheaţă.

— Ai văzut? a zis Golescu, trecându-şi greutatea de pe un picior pe celălalt. Sărmanele creaturi erau rupte de foame. După

câteva ore, vei începe să percepi şi diferenţa. Ouăle făcute de ele nu vor mai fi cu gălbenuşul albicios, ci bogat şi de un galben auriu! Şi totul, mulţumită Formulei de Aur Q. Doar două mărci sticla.

— Văd că au băut aproape tot, a spus Buzdugan holbându-se cu mirare în ochi. Cred că ar trebui să iau câteva sticluţe.

---

[1] În România, trovanţii se găsesc în două locaţii din judeţul Vâlcea şi Dealul Feleac (lângă Cluj Napoca). Exemple de trovanţi pot fi văzute şi la Muzeul Trovanţilor în Costeşti, judeţul Vâlcea. Prima locaţie este o carieră de nisip care se află pe partea stângă a şoselei ce leagă Râmnicu Vâlcea de Horezu, înainte de intrarea în satul *Costeşti*. Într-un spaţiu de 100 mp se află mai mulţi trovanţi, de diferite forme, grei de câteva tone, aşa cum au ieşit din malul abrupt al carierei la exploatarea nisipului. A doua locaţie, şi cea mai spectaculoasă, este de-a lungul pârâului Gresarea, apă care se varsă într-un râu de lângă satul *Oteşani*. Satul se află la aproximativ 16 km de Horezu, urmând drumul spre Craiova.

[2] *Muzeul trovanţilor* a fost amenajat în 1996 de către profesorii şi studenţii de la Facultatea de Geologie a Universităţii din Bucureşti: într-un spaţiu de un hectar sunt expuşi peste 100 de trovanţi de diverse forme şi mărimi (unii ajung să cântarească câteva tone) exact aşa cum au fost descoperiţi odată cu exploatarea nisipului.. Într-o zonă de cateva mii de metri pătraţi terenul e nisipos. Dar el are o calitate aparte. E bogat în carbonat de calciu, după cum arată specialiştii. Asta face ca nisipul să se pietrifice uşor. Studiile au arătat că acest fenomen se produce în condiţii de ploaie, dar şi pe fondul unor trepidaţii uşoare ale pământului. Spre exemplu, un asemenea pietroi a fost sectionat,

— Uf! Prietene, îmi pare rău că trebuie să-ţi spun, dar produsul este în cantităţi atât de limitate şi atât de cerut, încât nu pot să-ţi dau decât o sticlă, l-a anunţat Golescu.

— Cum asta? Păi văd că ai săculeţul acela plin, a zis Buzdugan. Sunt sigur, le-am zărit când l-ai desfăcut la gură.

— Adevărat, dar trebuie să le ofer şansa asta şi celor care-ţi fac concurenţă, nu? a spus Golescu. N-ar fi cinstit ca doar un singur om din regiune să aibă păsări ce fac ouă de calitate superioară, nu crezi?

Ţăranul s-a uitat la Golescu printre gene.

— Două mărci sticluţa? Îţi dau douăzeci şi cinci de mărci pentru tot săculeţul, ce zici de asta?

— Douăzeci şi cinci de mărci? a exclamat Golescu şi s-a retras, cu o expresie de uimire pe faţă. Dar ce vor face ceilalţi producători de ouă şi păsări?

Buzdugan i-a zis în felul lui ce puteau face alţii, şi a scos de la brâu o pungă plină cu monede.

Spre seară, s-au târât greoi către pădure, după ce împărţiseră câteva săculeţe cu Formula de Aur Q în întreaga vale. Golescu trăia un sentiment plăcut de satisfacţie, având buzunarele doldora de bani de tot felul.

— Ai văzut, micuţul meu prieten? i-a zis el lui Emil. Doar aşa te poţi ridica în lume. Natura umană curge la vale ca un râu,

---

iar în interior arată ca trunchiul unui copac.

[3] Trovanţii mai sunt cunoscuţi şi sub numele de *„pietre care cresc”*. Sunt microforme de relief caracteristice acumulărilor de nisipuri şi unor stratificaţii de gresii bogate în carbonat de calciu. Trovanţii (concreţiunile) cresc spontan – din centru către periferie – cu o rată de depunere care poate atinge 4-5 cm în 1200 ani. Ei apar sub forma unor agregate minerale nodulare, sferoidale, elipsoidale, discoidale, cilindrice sau dendritice cu structură masivă, concentrică sau plană (stratificată), având dimensiuni de la câţiva milimetri la câţiva metri.

[4] Tânăr grec din antichitate, cunoscut pentru frumuseţea lui.

fără să se schimbe vreodată; un om înţelept îşi ridică moara pe malurile acestui râu, şi lasă prostia şi trufia oamenilor să-i învârtă roata. Teama, lăcomia şi invidia mi-au slujit întotdeauna.

Gâfâind de oboseală, Emil a scos un sunet ce putea fi interpretat drept aprobator.

— Da, dar asta nu a fost şi pentru tine o zi ce merită însemnată cu roşu în calendar? Ai înfruntat soarele, în sfârşit, şi nu a fost chiar atât de rău, adevărat? Fii atent la potecă, a adăugat Golescu, pentru că Emil se ducea drept către un copac. L-a prins de guler şi l-a repus pe drumul cel bun. Hai, că nu mai avem mult. Da, Emil, mare noroc pe tine că am apărut eu în viaţa ta. Mâine o să ne continuăm călătoria de explorare, nu-i aşa?

***

Aşa au şi procedat, trecând însă în cealaltă parte a văii răului, unde mirosul puternic de găinaţ adus de o boare de vânt sugera existenţa altor gospodării în care erau crescute păsări. Tocmai dăduseră un colţ, pătrunzând pe o uliţă scurtă, iar hămăielile furioase ale unui dulău fioros ce se trântea într-o poartă sculptată îl scoseseră pe un ţăran supărat din casă pentru a vedea ce se petrece, când Emil a murmurat:

— Cal.

— Nu, e un câine mare, l-a corectat Golescu, ridicându-şi pălăria către ţăran, în semn de salut. Bună dimineaţa, domnule. Îngăduie-mi să mă prezint... În acea clipă, s-a auzit zgomot de copite. A început să asude, dar s-a mulţumit să zâmbească mai generos şi a continuat: Sunt doctorul Milon Creţulescu, de la Ministerul Agriculturii şi doresc să...

Zgomotul de copite s-a auzit trecând pe drum şi prin dreptul uliţei, dar chiar în clipa când inima lui Golescu reîncepuse să bată aproape normal, călăreţul şi-a oprit calul şi l-a făcut să se întoarcă.

— Sunt trimis din dorinţa expresă a Prinţului Alexandru să...

— Hei!

— Iartă-mă o clipă, te rog, a spus Golescu, şi s-a întors cu faţa spre uliţă.

L-a văzut pe ţăranul Buzdugan îndemnându-şi bidiviul înainte, pe sub crengile copacilor care, plecate peste uliţă, o lăsau într-o plăcută semiobscuritate.

— Doctore Creţulescu, a zis el. Mai ai din medicamentul acela?

— Poftim?

— Ştii tu… Buzdugan a aruncat o privire scurtă către celălalt ţăran, şi a coborât vocea. Medicamentul acela, care face ouăle de aur!

— Aha! Golescu s-a răsucit doar pe jumătate, ca să fie văzut şi auzit de celălalt ţăran. Te referi la *Formula de Aur Q?* Elixirul miraculos elaborat de Ministerul Agriculturii pentru creşterea producţiei de păsări în gospodării şi ferme?

— Sst! Da, de acela e vorba! Uite, îţi dau…

— Ai zis *ouă de aur?* a exclamat Golescu.

— Despre ce vorbiţi? a întrebat celălalt ţăran, şi s-a aplecat peste poartă.

— Nu te priveşte! s-a răstit Buzdugan la el.

— Stai, stimate domn, că de *Formula de Aur Q* trebuie să se bucure toată lumea, a spus Golescu, neştiind precis ce se întâmplase, dar hotărât să joace pe acea carte în continuare. Dacă acest domn de treabă doreşte să profite de calităţile sale uimitoare, eu nu-i pot refuza…

— Îţi dau o sută de mărci pentru tot ce ai în desagă! a strigat Buzdugan.

— Dar ce are în desaga aceea? a întrebat celălalt ţăran, deschizând poarta şi ieşind în uliţă.

— *Formula de Aur Q!* a spus Golescu, şi a înşfăcat săculeţul din mâna fără de vlagă a lui Emil desfăcându-i baierele. A extras o sticlă şi a ridicat-o în sus. Priveşte!

— Ce vorbiţi acolo despre ouă de aur? a întrebat celălalt ţăran, înaintând spre ei.

— Nimic! l-a repezit Buzdugan. Două sute, doctore, nu glumesc. Te rog.

— Cinstitul domn exagerează peste măsură, i-a zis Golescu celuilalt ţăran. Ouă de aur? Păi eu n-aş susţine aşa ceva în legătură cu *Formula de Aur Q*. Aş putea fi acuzat de şarlatanie! Ea este însă un supliment alimentar uimitor pentru păsări cum n-ai mai văzut şi nici n-o să vezi vreodată.

— Atunci vreau şi eu o sticlă, a zis ţăranul. Buzdugan a scrâşnit din dinţi.

— Le cumpăr eu pe celelalte, a zis el şi a descălecat.

— Ce-i graba asta? a zis celălalt ţăran. Înseamnă că medicamentul ăsta e tare bun, nu? De aia-l vrei doar pentru tine? Poate o să cumpăr şi eu două sticle.

— Domnilor, vă rog, nu e nevoie să vă certaţi, le-a spus Golescu. Am aici suficiente sticle cu *Formula de Aur Q*. Rogu-te, domnule Buzdugan, fiindcă eşti un muşteriu mulţumit, spui că ai observat rezultate imediate şi spectaculoase după folosirea medicamentului?

— Da, a zis Buzdugan, parcă ferindu-se. Ouă uriaşe, galbene ca aurul. Şi toţi cocoşii care au băut din el parcă au înnebunit de poftă, şi în dimineaţa asta, toate găinile stăteau pe cuibarele ce semănau cu nişte munţi mici de aur. Două sute cincizeci pentru tot săculeţul, doctore, ce zici, pe loc?

***

Golescu a cărat desaga tot drumul până în luminiş, deoarece cântărea mai mult decât la plecarea de dimineaţă. Aşa greu cum atârna, a mers cu o iuţeală neobişnuită, practic târându-l după el pe Emil. Când au ajuns la căruţă, l-a împins pe Emil înăuntru, a urcat apoi şi el, şi a închis uşa. Imediat după aceea, a început să se dezbrace, oprindu-se doar cât să se uite o dată în desagă, de parcă ar fi vrut să se convingă de ceva. Faptul că era plină până aproape de băieri cu monede sclipitoare nu reuşea să-i aducă nici măcar un zâmbet pe faţă.

— Ce se petrece, oare? a întrebat el, scoţându-şi fracul. I-am vândut acelui om sticle pline cu apă şi vopsea galbenă. Nici vorbă de vreun elixir miraculos!

Emil a rămas acolo, cu privirea impenetrabilă înapoia ochelarilor coloraţi, asta până când Golescu s-a aplecat spre el şi i-a smuls de pe faţă.

— Ascultă, doar i-am vândut un fals medicament! a spus el. Aşa e, sau nu?

Emil a clipit spre el.

— Nu, a spus el. Medicament care face găinile uriaşe.

— Ba nu, prostănacule, asta le-am spus eu despre medicament! a zis Golescu, scoţându-şi pantalonii vărgaţi. I-a făcut pachet împreună cu haina şi a pus totul deoparte. Am minţit, nu înţelegi nici măcar atâta lucru?

— Nu, a repetat Emil.

Ceva din glasul lipsit de tonalitate al piticului l-a făcut pe Golescu să îngheţe în momentul în care tocmai băgase un picior în cracul unui pantalon simplu. S-a uitat insistent la Emil.

— Nu înţelegi ce-i aceea minciună? a întrebat el. Poate că nu. Şi eşti un geniu oribil, să ştii. Şi eu am adormit în vreme ce fierbea chestia aceea din tuci. Hmm.

Şi-a prins pantalonii, după care a îmbrăcat haina cealaltă, rămânând tăcut vreme îndelungată, dar fără să-şi dezlipească privirea de la faţa lui Emil.

— Spune-mi, copilaş, a zis el într-un târziu. Ai pus şi alte lucruri în fiertura aceea după ce eu am adormit.

— Da.

— Ce anume?

Drept răspuns, Emil s-a apucat să-i înşiruie numele a tot soiul de ingrediente, substanţe chimice în cea mai mare parte, sau cel puţin aşa a bănuit Golescu. Într-un târziu, a ridicat o mână să-l oprească din turuit.

— Ajunge, ajunge! Cel mai apropiat spiţer e la trei ore depărtare de aici. Cum de-ai avut la îndemână toate substanţele acelea?

— Uite acolo, a spus Emil, arătând către cutia din mucava. Şi pe unele le-am luat din drum. Iar altele erau din frunze.

Golescu s-a apropiat imediat de cutia de mucava şi a deschis-o. Părea să fie goală; a descoperit însă un fund dublu. Ridicând pânza de pe fundul ei, a văzut numeroase despărţituri, în care se aflau borcănele şi săculeţe pline cu diferite substanţe. Dinspre ele se ridica o aromă de mirodenii.

— Aha, a zis el, închizând cutia. A împins-o deoparte şi s-a uitat la Emil printre genele întredeschise.

A pornit apoi să se plimbe încoace şi încolo, după care s-a oprit, aşezându-se pe pat.

— Şi cum de-ai ştiut ce să pui în medicament ca să obţii găini uriaşe, a întrebat el, cu glas mult mai slab decât obişnuitul răcnet pe care-l folosea când i se adresa lui Emil.

Acesta s-a uitat la el. Golescu a perceput o expresie stranie în ochii aceia iepureşti. Să fi fost oare dispreţ?

— Ştiu, şi gata, a zis Emil şi probabil că din glasul lui plat răzbătea totuşi un soi de dispreţ.

— Tot aşa cum ştiai câte boabe sunt în urcior?

— Da.

Golescu şi-a frecat mâinile între ele.

— Uf, copilul meu de aur, a zis el. Vai, perla mea, prunişoara şi purtătorul meu de noroc. (În aceeaşi clipă l-a fulgerat o idee.) Spune-mi ceva, scumpule. Ai adus de câteva ori vorba despre Cupa Neagră. Ce oare este aceea, poţi să-i spui lui nenea Barbu?

— Eu pregătesc Cupa Neagră pentru ea în fiecare lună, a zis Emil.

— Aşa, deci? Ceva care să o ajute să nu aibă copii? Ba nu, pe ea n-o interesează amorul. Dar, cine ştie? Ce se întâmplă când bea din Cupa Neagră, scumpule?

— Nu moare, a zis Emil, cu o urmă de tristeţe în glas. Golescu s-a lăsat puţin pe spate, de parcă l-ar fi izbit cineva în piept.

— Sfinţi îngeri din cer, a exclamat el. Timp de câteva clipe, o mulţime de idei i-au bâzâit prin cap, aducând cu un roi de albine agitate, căutându-şi stup. În cele din urmă, s-a liniştit cât să întrebe: Dar câţi ani are doamna Amaunet?

— E bătrână.

— Foarte bătrână?

— Da.

— Dar tu câţi ani ai?

— Nu ştiu.

— Am înţeles. Golescu nu s-a clintit, rămânând cu ochii la Emil. De aceea nu vrea să atragă atenţia asupra ta. Tu eşti pentru ea ca o piatră filozofală, sursa ei de apă a vieţii. Adevărat? Dar dacă aşa stau lucrurile... A început să tremure din tot corpul şi s-a ridicat. Nu, e o nebunie. Golescu, ai stat prea mult prin bâlciuri, printre saltimbanci. Pesemne că are vreo boală, şi atunci trebuie să ia un medicament ca să-şi păstreze sănătatea. Hm! Să sperăm că nu are ceva molipsitor. Micuţule Emil, suferă de ceva?

— Nu, i-a răspuns acesta.

— Nu? Bine. Golescu, amice, nu uita că porţi o discuţie cu un idiot.

Imaginaţia lui a început totuşi să lucreze cu febrilitate, rememorând întâmplările legate de sforăria cu găinile, şi în acest fel după-amiaza s-a scurs cu încetineală. A auzit de câteva ori zgomot de copite dinspre drum, semn că cineva trecea în goana calului – oare îl căuta, cumva, pe doctorul Creţulescu?

Când primele umbre ale serii au coborât, Golescu s-a strecurat afară din căruţă şi a aprins un foc de tabără. Stătea în preajma lui când a auzit o căruţă apropiindu-se pe drum, iar câteva clipe mai apoi, sunet de crenguţe frânte, ceea ce însemna că vehiculul cotise către luminiş. Golescu a arborat o expresie despre care spera că va sugera nevinovăţie, o fidelitate de câine supus şi răbdare, şi a răsucit uşor carnaţii pe care îi frigea pe un proţap.

— Bine te-ai întors, regina mea, a spus el cu voce tare când a văzut-o pe Amaunet apropiindu-se. Vezi? Nu numai că n-am fugit cu Emil la jocuri de noroc, dar am şi pregătit ceva de mâncare pentru seară. Vino să mănânci. Mă-ngrijesc eu de cai.

Amaunet s-a uitat bănuitoare la el, dar a coborât de pe capra căruţei şi s-a apropiat de foc.

— Emil unde e?

— Păi, la locul lui, în dulapul acela, a zis Golescu, ridicându-se de pe scaun. Văzând-o din nou de aproape, a simţit o umbră de dezamăgire; Amaunet părea obosită şi iritată, nicidecum ca o fiinţă nemuritoare care să fi sorbit din vreun nectar fermecat. A lăsat-o lângă foc şi a dus caii la adăpat. Abia când s-a întors şi s-a aşezat faţă în faţă cu ea a simţit o vagă dorinţă carnală.

— Să înţeleg că toată adunătura aceea dizgraţioasă de obiecte a fost descărcată pe ascuns, peste vreun gard? a întrebat el cu glas mieros.

— S-ar putea spune şi aşa, a zis ea şi a scos un hohot de râs ce nu trăda nicio veselie. Acum, pentru o vreme, o să ai acolo tot spaţiul din lume.

— Şi măcar am obţinut un preţ bun pe ele? Amaunet s-a mulţumit să ridice din umeri.

Golescu a surâs discret şi a observat că Amaunet nu avea vreo pungă de bani asupra ei. Au mai flecărit o vreme, după care ea a spus că se duce la culcare. Urându-i noapte bună cu un glas ce sugera buna dispoziţie, fără vreo remarcă nelalocul ei, Golescu a urmărit-o urcând în căruţă – văzută din spate, rămăsese la fel de ispititoare ca întotdeauna – şi a aşteptat câteva minute, după care a aprins un felinar şi s-a grăbit spre cealaltă căruţă.

După ce a urcat înăuntru, a ridicat felinarul şi s-a uitat în jur.

— Minunat de goală, a observat el cu satisfacţie. Niciun covor, nicio pictură, nici măcar vreo lingură de argint. Aşa şi trebuia. Numai că...

— Unde-s banii? s-a mirat el cu voce tare. Hai, micuţă casă de fier ferecată. Hai, apari, punguţă grea de bani. Trebuie să fi scos o avere din lucrurile acelea furate. Aşadar...

S-a apucat să scotocească prin dulapuri şi sertare, la început foarte precipitat, apoi cu mare grijă, bătând în lemn ca să descopere pereţi falşi sau sertare secrete. După jumătate de oră, nedumerit şi gâfâind de exasperare, s-a oprit.

— Dar trebuie să fie undeva, a spus el apăsat. Doar dacă n-a scos pentru sine decât atât cât să poată ascunde în corsajul rochiei!

Mormăind în barbă, s-a dus la foc şi l-a stins. După aceea şi-a recuperat săculeţul cu bani şi straiele cele noi pe care le cumpărase, inclusiv costumaţia lui Emil, din desişul în care le ascunsese. Le-a pus bine în dulapul din căruţă, apoi s-a întins pe podea şi a început să se gândească.

— Am mai văzut expresia asta absentă şi mohorâtă, a vorbit el întunericului. Lipsită de speranţă. Apatică. Exploatată. Ar putea fi bolnavă, dar tot astfel arată o târfă când are un peşte brutal şi nemilos, care o sileşte să lucreze din greu şi îi ia tot ce câştigă. Mă-ntreb dacă... Dacă nu cumva e nefericita victimă a unui mare escroc? Un maestru al crimei, să zicem, care are o reţea de hoţi, tăinuitori şi mijlocitori, care dirijează câştigurile doar spre el. Iar el stă pe un morman de aur, primind tribut de la toţi răufăcătorii mărunţi. Minunată idee! a zis Golescu şi şi-a frecat mâinile de satisfacţie.

În acea noapte a fost trezit din nou de cântecul ei. Glasul sugera pâlpâirea unor tăciuni încinşi dintr-un foc pe moarte, ori amintea de unduirea fumului ce se ridică atunci când şi ultimul cărbune s-a stins. Un cânt capabil să frângă inima oricui, dar şi înfiorător pe deasupra.

***

Şi-au continuat drumul. Munţii se vedeau mereu în faţa lor şi, spre uşurarea lui Golescu, valea chinurilor lui rămăsese departe în urmă. Nimeni nu fusese vreodată spânzurat pentru vânzarea unei soluţii slabe de vopsea drept medicament, dar uneori, oamenii se treziseră în ştreang pentru că se bucuraseră de prea

mult succes şi, în orice caz, el prefera să stea cât mai departe de evenimente pe care nu le putea controla ori anticipa.

S-au apropiat şi mai mult de munţi, după care i-au şi traversat cu uşurinţă, pe un drum oarecare, pe care Amaunet părea să-l cunoască bine. A doua zi, pe la amiază, au ajuns într-un oraş măricel de la poalele unor dealuri, cu case mari şi impunătoare şi cu o biserică a cărei turlă avea forma unui dom.

Acolo, într-o piaţă publică foarte largă, prin care vântul bătea în rafale, rostogolind frunze îngălbenite pe pavaj, se instala un bâlci. Din proprie iniţiativă, Golescu a făcut sugestiile obişnuite privind modalitatea în care Amaunet îşi putea îmbunătăţi activitatea de ghicitoare, dar recomandările i-au fost ignorate. Resemnat, s-a aşezat la coadă alături de alţii dornici să obţină aprobarea de a-şi deschide tarabele, şi a constatat că pe unii începuse să-i cunoască din vedere. Şi aceia au ignorat încercările lui de a intra în vorbă. Slujbaşul care elibera aprobările s-a dovedit necioplit şi îngust la minte.

Cam la vremea când se însera, iar bâlciul căpăta viaţă într-o explozie de lumină de gaz şi muzică de flaşnete, Golescu nu se simţea defel binedispus.

— Vino-ncoace, fiinţă palidă, i-a zis el lui Emil, trăgându-l cu forţa din căruţă. De ce te ascunzi atât?

— E prea multă lumină, a scâncit Emil, închizând strâns pleoapele şi încercând să se ascundă sub haina lui Golescu.

— Băiete, ne aflăm într-un oraş mare şi modern, i-a zis el, păşind prin mulţime şi trăgându-l fără milă înainte. Gaz de iluminat, minunea lumii civilizate. Curând, dacă aşa vom dori, nu vom mai avea noapte deloc. Ia închipuie-ţi ce înseamnă asta, ei? Atunci va trebui să trăieşti într-un beci. Pesemne că ţi-ar plăcea asta, aşa cred.

— Vreau un cârnat pe băţ, a scâncit Emil.

— Ai răbdare, i-a zis Golescu, uitându-se în jur, către tarabele cu mâncare. Când e vorba de mâncare şi scărpinat, mai greu e să începi, ştiai asta? Aşadar, mai întâi scarpină-te, iar mâncarea o să vină şi ea. Unde naiba o fi ghereta aia unde se vând cârnaţi?

A zărit un vânzător ambulant pe care-l cunoştea, croindu-şi imediat drum către ghereta lui.

— Hei! un crenvurşt, te rog, a zis el şi a pus o monedă pe tejghea.

— Am terminat crenvurştii, a spus omul. Dar avem sarmale cu mămăliguţă, sau tochitură cu mămăliguţă. Te rog să alegi.

Golescu a simţit că-i lasă gura apă.

— Sarmale, a zis el, cu multă mămăliguţă.

A dus farfuria de carton într-un colţ ce i s-a părut mai liniştit, unde a găsit şi un balot de paie şi s-a aşezat.

— Hai, vino să mănânci, Emil dragă. Mămăligă pentru mine şi sarmale gustoase pentru tine, e bine?

Emil a deschis ochii cât să se uite la mâncare.

— Nu pot mânca aşa ceva. Au zeamă.

— Doar puţin! a zis Golescu şi a băgat degetele printre mămăligă şi scos o sarma. Uite! Vezi ce frumos arată?

Emil s-a pornit pe scâncit.

— Nu vreau aşa ceva. Vreau cârnat.

— Păi, asta e ca un cârnat, doar că e învelit în foi de viţă, în loc de maţ de porc, înţelegi? Şi Golescu a ridicat o sarma între degete. Mamă, ce gustoasă e!

Cu toate acestea, Emil nu a vrut să se atingă de ea. Golescu a suspinat, a înfulecat sarmalele şi mămăliguţa, după care s-a şters pe degete de haina lui Emil. Apoi l-a târât de-a lungul şi de-a latul târgului, dar n-a găsit pe nimeni care să vândă crenvurşti. Singurul lucru pe care Emil accepta să-l mănânce era vată de zahăr, astfel că i-a cumpărat cinci. Emil s-a ghemuit hoţeşte sub o căruţă şi le-a mâncat pe toate, timp în care Golescu s-a uitat la el şi a încercat să se mai încălzească. Vântul rece îi străbătea prin ţesătura hainei, luând cu sine mare parte din energia şi căldura dată de sarmalele pipărate.

— Asta nu-i viaţă pentru un bărbat cu sânge-n vine, a bombănit el. Am nevoie de vin, femei şi dans, şi eu cu ce m-am ales? E de râs, ce mai! Slujesc drept doică a unui piticot nenorocit şi pretenţios, în vreme ce femeia ce-mi populează visele abia dacă recunoaşte că eu exist. Dacă aş avea cât de cât mândrie, aş rupe uşa căruţei şi aş năvăli peste ea, ca să-i arăt că nu-s făcut din cârpă!

Ultima fărâmiţă de vată de zahăr a dispărut în gura lui Emil, care a scos un râgâit.

— Şi atunci, bineînţeles, ea mi-ar face rău, a conchis Golescu. Şi încă rău de tot, aşa cred. Are degetele tari ca fierul. Dar asta mă stârneşte, Emil, nu ţi se pare cumplit? Iar ăsta e încă un pas spre decăderea mea.

Emil a râgâit din nou.

Orele de frig au trecut. Emil s-a rostogolit pe o parte şi a început să se văicărească. Pe măsură ce atmosfera din bâlci se liniştea, luminile se stingeau una după alta, iar caruselul se rotea tot mai încet, pe cale de a se opri cu totul, scheunăturile lui Emil au devenit tot mai insistente. Curând a plecat şi ultimul muşteriu al lui Amaunet; o clipă mai apoi, uşa de la căruţa ei s-a deschis exploziv şi ea a coborât, întorcându-şi capul într-o parte şi-n alta, căutând să descopere de unde venea sunetul. Privirea ei s-a îndreptat spre Emil, ghemuit sub căruţă, după care s-a răstit la Golescu dezvelindu-şi dinţii:

— Ce i-ai făcut?

— Nimic! a spus el, trăgându-se cu un pas sau doi îndărăt, Înălţimea Sa Păstârnac nu vrea să mănânce decât vată de zahăr, iar acum am impresia că-i pare rău.

— Prostul de el, a zis Amaunet. L-a tras pe Emil dintre conurile şi paiele duse de vânt sub vehicul. Micuţul om a vărsat sirop rozaliu şi a zis:

— Vreau un cartof.

Amaunet i-a aruncat lui Golescu o privire care l-a făcut să-i stea inima în loc o clipă, după care, cu un glas liniştit, el a zis:

— Să mergem la masă cu toţii. Ce părere ai? Fac eu cinste.

— E aproape miezul nopţii, nesocotitule, a spus Amaunet.

— Cafeneaua aceea este încă deschisă, a spus Golescu, arătând cu degetul spre un local luminat puternic, aflat la marginea pieţei.

Amaunet s-a uitat lung spre local. În cele din urmă, a ridicat din umeri.

— Adu-l şi pe el, a zis ea.

Golescu l-a ridicat pe Emil de ceafă şi l-a făcut să stea în picioare.

— Te aşteaptă cartoful, pretenţiosule, i-a zis el. Hai să-i mergem în întâmpinare.

Emil l-a luat de mână şi au pornit amândoi să traverseze încet piaţa, având-o pe Amaunet în urma lor.

S-au aşezat la o masă de lângă uşă. Cu toate că orele erau înaintate, cafeneaua era ticsită de oameni în haine de seară, majoritatea sclipitoare şi cu un aspect elegant şi la modă. Rumoarea conversaţiilor domina totul, răsunând ciudat şi având o sonoritate metalică. Amaunet a aruncat mulţimii o privire

mohorâtă, după care nu a acordat nimănui vreo atenţie. Cu toate acestea, şi-a scos şalul negru şi l-a petrecut peste capul lui Emil. Acesta a rămas ca o stafie ascultătoare, înveşmântată în negru, lăsând impresia că situaţia îi convenea.

— Îl îmbrobodeşti aşa pentru că...? a întrebat Golescu.

— Mai bine să nu fie văzut, i-a explicat Amaunet.

— Ce putem oferi pentru familia dumneavoastră? i-a întrebat un chelner care apăruse alături de Golescu, cu o iuţeală şi discreţie care sugerau că tocmai căzuse lângă ei printr-o trapă din tavan.

Deşi stătea pe scaun, Golescu a tresărit de uimire. Chelnerul avea ochi mari şi sclipitori, ca de sticlă, şi un zâmbet fix, accentuat de firicelul de mustaţă care amintea de o şuviţă de blană neagră.

— Mai serviţi mâncare? l-a întrebat Golescu.

Zâmbetul de pe faţa chelnerului nu a dispărut; omul a scos un meniu ca de niciunde şi l-a aşezat pe masă cu un gest elegant.

— Iată meniul de seară. Recomandăm în mod deosebit cârnaţii în sânge. Ceva de băut?

— Adu-ne ce aveţi mai bun, a spus Golescu, cu un gest extrem de boieros.

Chelnerul a făcut o plecăciune şi a dispărut.

— Aici se spune că *Supa Szermina* este o minune, a informat-o Golescu pe Amaunet, în timp ce studia meniul. Hei, omul a crezut că suntem o familie. Încântător, nu crezi? Mama Egipt şi...

— Părintele Minciunilor, a zis Amaunet, îngăduindu-şi să caşte.

— Accept asta drept compliment, a zis Golescu. Imaginează-ţi numai, bucătărie franţuzească aici, *Boudin Noir.* Şi, pentru o masă copioasă, *Sângerete.* Aşadar, cine crezi că-l va recunoaşte pe micuţul nostru copil genial, doamnă? Doar n-o fi vreun copil de sânge regesc pe care să-l fi furat din scutece, nu?

Amaunet i-a aruncat o privire extrem de tăioasă. Foarte uimit, Golescu s-a îndreptat de spate.

— Imposibil să fie-aşa! a zis el. Dumnezeu mi-e martor, e îndeajuns de tarat ca să cred că prin vene îi curge sângele cel mai albastru din lume.

Chelnerul a apărut iarăşi ca din senin alături de ei, desfăcând o sticlă prăfuită.

— Acesta e un vin cu adevărat vechi, a spus el, şi le-a arătat eticheta.

— Egri Bikaver, a citit Golescu. Da, merge. Dar ne poţi oferi crenvurşti? Avem un prinţişor aici care nu mănâncă nimic altceva.

— Ba vreau un cartof, s-a auzit glasul lui Emil, plutind de sub şalul cel negru.

— Să vedem ce se poate face, a zis chelnerul, fără să clipească, dar zâmbetul lui s-a lăţit pe sub mustaţa înfiorătoare: Şi doamna?

Amaunet a spus ceva într-o limbă ce-i era necunoscută lui Golescu. Chelnerul a chicotit în mod neplăcut, şi a notat imediat ceva pe un carneţel care părea să fi apărut ca prin minune.

— Foarte înţelept. Şi pentru domnul?

— Sângerete. Mie îmi place să mănânc temeinic.

— Am înţeles, a zis chelnerul şi a dispărut.

Golescu s-a aplecat spre Amaunet şi a şuierat spre ea:

— Hei, doar nu vrei să spui că l-ai furat de la...

— Ia te uită, o ţigancă! a exclamat o tânără, ieşită să se plimbe prin oraş la o oră târzie din noapte.

De pe trotuar, amicul tinerei s-a aplecat spre ei şi a întrebat:

— Ce soartă ne aşteaptă, ţiganco? O să ne iubim tot restul vieţii?

— O să muriţi peste trei zile, le-a răspuns Amaunet.

Fata a scos un ţipăt ascuţit, iar tânărul a pălit şi a bolborosit un blestem. Apoi au dispărut amândoi în noapte.

— Ce te-a apucat să le răspunzi în felul ăsta? a întrebat-o Golescu.

Ea a ridicat din umeri şi apoi şi-a turnat un pahar de vin.

— De ce să-i mint? Ce mai contează: trei zile, trei ore, trei decenii... Oricum îi pândeşte moartea. Asta le-am şi zis. La o adică, de ce nu?

— Nici nu mă miră că afacerile îţi merg atât de prost! a zis Golescu. Ar fi trebuit să le spui că vor avea noroc în toate!

— De ce să-i mint? a repetat Amaunet.

Descumpănit, Golescu s-a tras de capetele mustăţii.

— Ce te-a îndemnat să le vorbeşti astfel? a întrebat el într-un târziu. De ce te prefaci că nu simţi nimic? Doar îl iubeşti pe micuţul Emil, nu?

— Să-l iubesc pe *Emil?* a întrebat ea. Dar cine l-ar putea iubi? Mai curând te-aş iubi pe tine.

Parcă pentru a sublinia acele vorbe jignitoare, o femeie aflată la bar a izbucnit într-un hohot strident de râs.

Golescu şi-a mutat privirea în altă parte. Imediat după aceea, a încercat să-şi aline orgoliul rănit, reanalizând spusele ei, modificând expresia şi intonaţia din glasul ei, reuşind să rescrie scena, făcând-o să semene cu o declaraţie de sentimente tandre faţă de el, când, brusc, a reapărut chelnerul, aducând o tavă.

— Vreţi să vedeţi ce avem pentru micuţ? a zis el, ridicând pe neaşteptate capacul de pe o farfurie.

— Crenvurşti pe băţ!

Pe farfurie se găsea un aranjament măiestru de crenvurşti înfipţi în beţe de lemn, stând drepţi într-o moviliţă din piure de cartofi.

— Ei, nu ţi se pare grozav? a exclamat Golescu. Mulţumeşte-i domnului, Emil.

Emil nu a scos nicio vorbă, însă a întins mâinile după farfurie.

— Ţi-a mulţumit deja, a zis Golescu, în clipa în care de sub văl s-au auzit plescăituri.

Chelnerul a aşezat în faţa lui Amaunet o farfurie pe care se găseau, băgate în ţepuşe, tot felul de organe de animale, dar atât de intens fripte, încât nu mai puteau fi recunoscute.

— Pentru doamna. Şi pentru domnul, a zis chelnerul, aşezând o farfurie dinaintea lui Golescu.

Acesta a clipit nedumerit şi s-a cutremurat: vreme de o clipă, a avut senzaţia că sângeretele palpita şi tremura pe stratul de ceapă prăjită şi de vinete coapte ce scoteau aburi ca nişte balauri.

Cu un aer hotărât, Golescu şi-a spus că acea impresie era provocată de lumina verzuie şi de ora înaintată.

— Aveţi grijă să vă păstraţi pentru desert, le-a spus chelnerul.

— Şi tu o să mori peste trei zile, l-a anunţat Amaunet şi pe el. Chelnerul a râs cu poftă.

***

Au călătorit către următorul bâlci ţinut într-o localitate aflată la răspântie de drumuri. După două zile, au ajuns la marginea

unui alt oraş, unde Amaunet a tras căruţa cu remorcă de pe drum, pe margine. Scoţând o pungă micuţă din sân, i-a întins-o lui Golescu.

— Du-te şi cumpără nişte legume şi alte lucruri de mâncat. Noi te aşteptăm aici.

Golescu s-a uitat critic la punguţa cu bani şi, apropiind-o de ureche, a scuturat-o.

— Nu-i mare lucru în ea, a zis el. Dar nu-i nimic, scumpa mea. Doar ai un bărbat care se ocupă de bunăstarea ta de acum înainte, să ştii.

— Să nu uiţi de cartofi, i-a zis ea.

— Bineînţeles, comoara mea, i-a răspuns el şi, în timp ce cobora, i-a surâs. Apoi a plecat îndatoritor spre strada mare.

„Nu e chiar lipsită de inimă”, şi-a zis în sinea lui. „Trebuie doar să fie curtată puţin, atâta tot. O fi fost vreodată cineva drăguţ cu ea? Ar cam fi vremea să apelezi la farmecele tale cele mai ascunse, domnule Golescu.”

În primul rând, a căutat o baie publică. După ce a găsit-o şi i-a plătit turcului morocănos de la intrare, a intrat, s-a dezbrăcat şi s-a lăsat masat, aburit, frecat, frământat în palme şi pumni şi, în cele din urmă, bărbierit. A refuzat oferta de a fi îmbăiat în apă de flori, preferând să păstreze o anumită aromă bărbătească şi a cerut apoi doar să i se arate în ce direcţie se afla piaţa oraşului.

O oră mai târziu, după ce a plecat de acolo, ducea cu sine un sac plin cu cartofi. Dar mai avea şi ceapă, făină, ulei, cârnaţi, o sticlă de şampanie, o cutie cu ciocolată austriacă şi un buchet de ochiul boului.

A trăit satisfacţia de a o vedea pe Amaunet căscând ochi mari când l-a văzut apropiindu-se de ea.

— Ce-i cu astea? a întrebat ea.

— Pentru tine, i-a răspuns el, împingând buchetul de flori spre ea.

Golescu n-o mai văzuse până atunci luată prin surprindere. Ea a primit florile cu delicateţe, şi cu un sentiment ciudat de jenă.

— Ce să fac cu ele? a întrebat ea.

— Ce-ar fi să le pui în apă? a spus el, rânjind spre ea, în timp ce a cărat spre căruţe restul cumpărăturilor.

***

În noaptea aceea, după ce şi-au stabilit tabăra într-un luminiş ceva mai puţin prăfuit şi plin de plase de păianjen decât de obicei, iar lumina stelelor îşi căuta drum spre pământ, Golescu s-a dus până la căruţă ca să-şi recupereze bunătăţile cumpărate. Florile se ofiliseră deja, deşi fuseseră vârâte într-un vas cu apă, însă şampania şi ciocolata supravieţuiseră, deoarece se aflaseră la fundul sacului. Fredonând ceva pentru sine, le-a dus, împreună cu două căni smălţuite, dar ciobite, până la focul ce încă ardea.

Amaunet se uita spre flăcări, parcă pierdută într-o reverie sumbră. Nu a luat în seamă pocnetul dopului sticlei de şampanie, cu toate că Emil, aflat alături de ea, a tresărit destul de puternic. Iar când Golescu a desfăcut cutia cu ciocolată, Amaunet s-a uitat în jur cu atenţie.

— De unde ai adus astea? a întrebat ea.

— Mi le-a dăruit o zână, care a venit în zbor, purtată pe aripi aurii, a zis Golescu. Din punga mea cu douăzeci de mii de lei, aş putea adăuga eu, prin urmare, nu te mai holba aşa la mine. Ia spune, regina mea, doreşti vreun fruct confiat ori altceva dulce? Cireaşă cu frişcă? Vreo coajă de portocală confiată?

Vreme de câteva secunde, Amaunet s-a uitat fix la cutie, după care a întins mâna după ea.

— Ce rău mi-ar putea face? a zis ea, cu glas scăzut. La o adică, de ce nu?

— Asta-i ideea, a spus Golescu, turnând şampanie în căni. Nu strică să ne bucurăm din când în când, nu eşti de acord? Mai ales când punga îţi permite asta.

Preocupată să deschidă cutia, Amaunet nu i-a dat răspuns, iar când Golescu i-a întins cana plină cu şampanie, ea a luat-o fără să ridice privirea spre el, a golit-o ca şi cum ar fi fost apă şi i-a înapoiat-o.

— Frumos ai dat-o de duşcă, a zis el, simţind o uşoară fâlfâire de speranţă traversându-i trupul. I-a umplut din nou cana lui Amaunet. Între timp, ea reuşise să deschidă cutia şi stătea cu capul plecat peste figurinele de ciocolată, inspirând mirosul lor de parcă ar fi fost parfumuri din adâncul Arabiei.

— Ooh! a gemut ea şi a căutat prin cutie. Scoţând trei bomboane de ciocolată cu cremă, le-a ridicat o clipă, contemplându-le cu ochii întredeschişi; apoi a strâns mâna

pumn, strivindu-le de parcă ar fi fost boabe de strugure. Închizând ochii, a lins apoi amestecul zemos din palmă, încet, scoţând sunete ce sugerau extazul.

Golescu a rămas cu privirea aţintită la ea de uimire şi, neatent, şi-a turnat şampanie în poală. Amaunet n-a observat acest lucru.

— Nu aveam habar că-ţi place atât de mult ciocolata, a zis Golescu.

— Păi, de ce să ştii? a zis Amaunet cu gura plină.

A ridicat cutia şi a mai aspirat o dată, după care şi-a plecat capul spre ea şi a luat cu limba, ca într-un căuş, o nucă în ciocolată, extrăgând-o din hârtia protectoare ce avea forma unei cupe mici.

— Bună remarcă, a spus Golescu. S-a dat ceva mai aproape de ea pe buşteanul prăbuşit ce le slujea drept bancă şi i-a mai oferit o cană de şampanie. Ea a lăsat impresia că nu-l observă, pentru că era preocupată să sfărâme nuca între dinţi. Hai, bea tot; şampania nu ţine mult. Se duce la fel ca tinereţea şi visurile.

Spre uimirea lui, Amaunet şi-a aruncat capul pe spate şi a râs. Nu mai era râsul sec şi lipsit de veselie prin care îşi exprimase mai devreme dispreţul. Era plin, din gâtlej, adânc şi atât de înspăimântător, încât Emil a scos un ţipăt ascuţit şi şi-a dus mâinile la cap, şi până şi focul a părut că se face mai mărunt şi scade în intensitate. Hohotul a prins ecou în pădurea înnoptată, care a apărut dintr-odată mai întunecată, mai încărcată de ameninţări.

Inima lui Golescu a pornit să bată mai precipitat. Când Amaunet a luat cana de la el şi a sorbit totul dintr-o înghiţitură, el şi-a umezit buzele şi a îndrăznit să spună:

— Lasă-ţi toate grijile purtate de valul acela înspumat şi sclipitor. Să fim buni unul faţă ce celălalt, scumpă doamnă. Ai nevoie de un bărbat care să-ţi mai ia din poverile pe care le duci pe umăr. Golescu e alături de tine!

Asta a stârnit un nou hohot de râs, care s-a încheiat cu un soi de mârâit şi, în acelaşi timp, Amaunet a azvârlit cana pe pământ şi a luat încă un pumn de bomboane de ciocolată din cutie şi le-a îndesat pe toate în gură, cu tot cu ambalajele de hârtie.

Aproape incapabil să creadă în norocul ce-l lovise (*o înghiţitură, şi ea devine o bacantă neruşinată)* Golescu s-a mutat şi mai aproape de Amaunet.

— Hai, a zis el, respirând greu. Povesteşte-mi despre tine, floarea mea de Nil.

Amaunet s-a mulţumit să chicotească, privindu-l scurt în timp ce molfăia bomboanele. Ochii ei căpătaseră o strălucire bizară, reflectând mai intens flăcările decât până atunci. Asta l-a îngrozit pe Golescu, şi totuşi...

În cele din urmă, ea a înghiţit ce avea în gură, i-a luat sticla de şampanie din mână şi a sorbit.

— Ha! a făcut ea, scuipând înspre flăcări, care s-au înteţit. Vrei să-mi auzi povestea? Atunci, ascultă, grăsanule. Acum o mie de mii de ani, exista o ţară înverzită, ca o panglică de-a lungul unui fluviu. În spatele nostru se găsea deşertul, plin de şacali şi demoni. Dar bărbatul şi femeia mi-au spus mereu că dacă aş fi rămas înăuntru noaptea, ca o fetiţă cuminte, nimic nu mi-ar fi putut face vreun rău. Iar dacă aş fi fost tot timpul cuminte, nu aş fi murit nicicând. Mă voi duce la fluviu, unde va veni un bărbat cu o luntre din trestii ca să mă ia spre Soare, şi voi trăi veşnic. Într-o zi, din deşert au apărut Oamenii Slabi. Suferiseră de foame atât de mult timp, încât erau convinşi că zeii doriseră ca oamenii să trăiască astfel. De aceea, când au văzut câmpiile înverzite de la noi, au spus că noi eram Fiara. Au venit călare şi au ucis cât de mulţi dintre noi au putut. Noi eram un popor mai puternic, astfel că i-am ucis pe toţi, şi le-am azvârlit trupurile în fluviu – şi după ei nu a venit nicio luntre! Şi atunci m-am uitat la El şi m-am temut.

— Dar cine era El, scumpa mea?

— Moartea, a zis Amaunet, şi lumina flăcărilor i-a jucat pe faţă. Marele Stăpân cu şiruri de dinţi lungi din fildeş. Solzii de pe corpul lui străluceau în razele lunii. Cel care nu lăsa umbră pe unde trecea. N-am văzut luntrea luând copii spre Cer; dar am văzut puterea Lui. De aceea, am luat lut de pe malul fluviului şi am modelat o Moarte mică, pe care am venerat-o şi am hrănit-o cu şoareci şi păsărele, cu tot ce puteam prinde şi ucide. *Ia toate acestea,* ziceam eu, *dar nu pe mine; pentru că Tu eşti măreţ. În* anul următor, din deşert au venit mulţi alţi călăreţi. Din nou război, multă hrană pentru El şi atunci mi-am dat seama că, în realitate, El domnea peste lume. Poporul nostru a zis: *Nu putem rămâne aici. Nu suntem în siguranţă pe aceste câmpii.* Şi mulţi au renunţat şi s-au îndreptat spre miazănoapte. Dar bărbatul şi femeia au aşteptat prea mult. Au încercat să ne ia tot ce aveam,

până şi bolurile şi blidele din casa noastră, şi aşa femeia a găsit imaginea pe care eu o făcusem după chipul Lui. M-a bătut şi mi-a zis că fusesem rea. A spart figurina. Iar El a pedepsit-o pentru asta. În timp ce fugeam pe o potecă de-a lungul fluviului, Stăpânul Soare nu ne-a venit în ajutor; au apărut doar oamenii deşertului, iar aceştia i-au doborât pe bărbat şi pe femeie. Eu nu i-am ajutat. Am tot alergat de-a lungul fluviului şi m-am rugat Lui să mă salveze.

Glasul lui Amaunet scăzuse până la nivelul unei şoapte.

Părea un glas tânăr, aproape uman.

Golescu a rămas descumpănit. Trecutul ei nu fusese deloc misterios, aşa cum îşi imaginase, el, ci doar trist. Să fi fost vorba de lupte între triburi, în vreun ţinut îndepărtat, uitat de lume?

Nu avea în faţă o prinţesă întunecată, şi nici o fiică de faraon. Doar o refugiată, ca oricare dintre femeile cu feţe supte pe care le văzuse de-a lungul drumurilor, împingând roabe pline cu ceea ce mai reuşiseră să salveze din distrugerile provocate de războaie.

— Dar măcar asta s-a întâmplat în Egipt? Cum ai reuşit să scapi? a întrebat-o Golescu, îndrăznind să-şi petreacă un braţ pe după talia ei. Glasul lui părea să fi rupt un fel de vrajă; Amaunet s-a întors ca să-l privească şi i-a zâmbit arătându-şi toţi dinţii, dar starea ei de bucurie era tot întunecată. Iar zâmbetul l-a făcut pe Golescu să se simtă mic şi vulnerabil.

— Apoi pe fluviu a sosit o corabie sclipitoare, a zis ea. Şi pe ea se afla Stăpânul Soare, care a întins mâna să mă apere. Nu venise după bărbatul şi femeia care fuseseră buni; venise după *mine,* aceea care nu crezuse niciodată în el. De aceea am înţeles că lumea este ţesută doar din minciuni, iar asta chiar atunci, când am mers cu el şi i-am ascultat poveştile despre cât de minunat va fi în Cer. Şi s-a dovedit că avusesem dreptate să-l bănuiesc pe Soare, grăsanule. Preţul pe care l-am plătit pentru viaţa eternă a fost sclavia în Cer. Pentru laşitatea mea de a fugi de Moarte m-au pedepsit lăsând aspida să mă muşte. Am fost muşcată în fiecare zi şi după cincisprezece ani, eram atât de încărcată de venin, încât nimic nu-mi mai putea face rău. Iar după ce au trecut o mie de ani, eram atât de sătulă de sclavia mea, încât m-am rugat din nou Lui. M-am dus pe malul fluviului, sub lumina lunii, mi-am sfâşiat straiele şi mi-am dezgolit sânii în faţa Lui, am îngenuncheat şi l-am implorat să vină să mă ia. Am

bocit şi mi-am lipit buzele de glod. Cât de mult tânjeam după dinţii lui de fildeş... Dar n-a vrut să vină. Şi Stăpânul Soare m-a pus să călătoresc prin lume, să am de-a face cu hoţi şi ucigaşi, şi să le spun muritorilor netrebnici viitorul ce-i aşteaptă.

Amaunet a mai luat o gură de şampanie:

— Pentru că Soarele, am descoperit eu, este în realitate Diavolul. Nu are coarne ori coadă; vai, nu; arată ca un preot chipeş. Însă este meşterul cel mai mare la minciuni. Şi eu m-am săturat, grăsanule, m-am săturat să trudesc pentru el. Nimic nu contează; nimic nu se schimbă. Soarele răsare în fiecare zi, iar eu deschid ochii şi urăsc Soarele pentru că se înalţă pe cer şi urăsc roţile ce se învârt şi animalele care mă trag înainte pe drum. Şi pe El îl urăsc cel mai mult, căci ia la sine pe toată lumea, dar se fereşte să mă îmbrăţişeze şi pe mine.

Apoi Amaunet a amuţit, şi a privit dincolo de foc, spre noapte. Lui Golescu i-a trebuit un moment până să-şi dea seama că povestea ei se sfârşise, pentru că fusese prea preocupat să şi-o imagineze pe Amaunet alergând cu sânii goi pe lângă Nil. Însă imediat după aceea a tresărit uşor şi s-a trezit la realitate; a etichetat povestea drept *metaforă complicată,* şi a căutat să revină la treburile din lumea reală.

— Ai vorbit de acest Diavol, scumpa mea, a zis el, în timp ce Amaunet îndesa încă un pumn de bomboane în gură, şi de hoţi şi ucigaşi. Cei care-ţi aduc lucruri de furat. Duci toate prăzile astea Diavolului?

Cu gândul în altă parte, şi mestecând cu gesturi mecanice, Amaunet nu i-a răspuns, rămânând cu privirea spre flăcări.

— Ce s-ar întâmpla dacă nu i-ai duce prăzile? a insistat Golescu. Nu te-ai gândit să le duci undeva ca să le vizi?

— De ce să fac asta? l-a întrebat Amaunet.

— Ca să te îmbogăţeşti, a zis Golescu, începând să regrete că o făcuse să se ameţească atât de mult. Ca să nu mai trăieşti în sărăcie şi mizerie.

Amaunet a pufnit din nou în râs, iar hohotul ei a amintit de ruperea unei pojghiţe de gheaţă.

— Banii nu ar aduce nicio schimbare, a zis ea. Nici pentru mine, nici pentru tine.

— Dar unde trăieşte acest Diavol metaforic al tău? a insistat el. La Bucureşti? La Kronstadt? Aş putea discuta cu el în numele tău, ce zici? Să-l ameninţ niţel? Să-ţi renegociez contractul? Mă

pricep la aşa ceva, draga mea. De ce să nu stau de vorbă cu el, ca de la bărbat la bărbat?

Asta a făcut-o pe Amaunet să se înfurie atât de rău, încât a scăpat jos cutia cu bomboane de ciocolată.

— Ori ce-ar fi să-l pui puţin la treabă pe drăguţul de Emil? a zis Golescu. Ce-ar fi să realizezi un număr de magie cu transmiterea gândurilor. Şi poate am reuşi să înjghebăm ceva deosebit, cum ar fi elixire ale iubirii, leacuri contra chelirii. Mi-a zis mie o păsărică-n zbor că împreună am putea face avere, a adăugat el cu glas ispititor.

Amaunet a încetat să râdă. S-a uitat la Golescu şi a rânjit.

— Ţi-am spus doar. Nu. Emil este un secret.

— Şi de cine ascundem acest secret, doamnă? a întrebat-o el. Amaunet s-a rezumat să clatine din cap. A pipăit pe jos, a găsit cutia cu bomboane şi le-a cules pe ultimele.

— Ar afla El, a murmurat ea, mai mult către sine. Şi atunci, mi l-ar lua. Nu e cinstit. *Eu* l-am găsit. Ce prost cu pretenţii; să caute sub dealuri! Să aştepte pe lângă inelele vrăjitoarelor[5]!... Ca şi cum poveştile astea ar fi adevărate. Când, de fapt, ar fi trebuit să caute în azilurile de nebuni. Paznicul de acolo spunea: uitaţi, doamnă, avem un mic geniu care se crede vampir. Şi când l-am văzut, mi-am dat seama, cu ochii lui mari, şi capul mare, ce fel de sânge îi curge prin vine. Potirul sfânt al lui Egeu, dar l-am găsit. De ce să renunţ la el? Doar unul ca el ar putea găsi o cale...

Alte şi alte metafore blestemate, a gândit Golescu.

— Cine este Egeu? a întrebat el. Acesta e numele adevărat al Diavolului?

— Ha! Ar vrea el! Un diavol ceva mai mic...

Glasul lui Amaunet s-a stins în sunete neinteligibile. Ori aveau vreo semnificaţie? Ascultând, Golescu a distins silabe ce alunecau şi sâsâiau, ca nişte cuvinte adevărate.

Dacă mai aştept mult, are să adoarmă, şi-a dat el seama.

— Hai, scumpa mea, orele sunt înaintate, a spus el, pe tonul cel mai seducător de care era capabil. Haide să mergem la culcare.

---

[5] Aluzie la ciuperci care cresc într-o dispunere circulară, despre care basmele spun că apar acolo unde zâne sau vrăjitoare au dansat în cerc (n. tr.).

Şi a întins mâinile ca să o tragă mai aproape, şi căutând să-şi croiască drum prin straiele ei.

Pe neaşteptate, s-a trezit zăcând pe spate şi holbându-se la o fantomă. Cu ochii şi dinţii de foc, o umbră întunecată semănând a mantie sau aripi, cu ghearele gata să sfârtece. A auzit un ţipăt ascuţit, după care a venit lovitura, iar din întunericul catifelat au sărit scântei în toate părţile.

***

A deschis ochii în semiobscuritatea de dinaintea zorilor, acel albastru cerulean din care stelele au fugit deja. S-a ridicat în capul oaselor, şi a clipit ca să alunge din durere. Era îmbibat de rouă, îi plesnea capul de durere şi nu reuşea să vadă clar.

Alături de el, un firicel de fum se ridica din cenuşa rămasă de la foc. De cealaltă parte a gropii pentru foc, Emil stătea acolo unde fusese uitat de cu seară. Se uita spre răsărit cu o expresie de groază pe faţă şi scâncea slab.

— Doamne şi toţi îngeraşii tăi, a gemut Golescu, pipăindu-şi cucuiul de pe frunte. Ce s-a întâmplat noaptea trecută?

Emil nu i-a răspuns. Golescu a încercat să-şi aducă aminte, însă mintea lui (dată fiind lovitura căpătată în cap) nu mai funcţiona cum trebuia. S-a gândit că încercarea lui de seducţie mersese destul de bine. Cucuiul mare de deasupra ochilor constituia un semn clar că ceva nu se întâmplase conform planului, şi totuşi...

Emil a început să plângă şi să-şi frângă mâinile.

— Ce dracu-i cu tine? a zis Golescu, rostogolindu-se şi ajungând pe palme şi genunchi.

— Soarele, a spus Emil, fără să-şi dezlipească ochii de la strălucirea ce creştea la orizont.

— Şi nu ai pe tine costumul cu acoperitoare pentru ochi, aşa-i? I-a răspuns Golescu, ridicându-se hotărât în picioare. S-a strâmbat imediat şi dus mâinile la cap. Spune-mi, micuţ strigoi, am avut cumva norocul să fac amor noaptea trecută? N-ai cumva ştiinţă ce a făcut doamna mea neagră?

Emil a suspinat, ţinându-şi ochii acoperiţi.

— Mda, în regulă, să te duc înapoi în coşciugul tău confortabil şi cald, a zis Golescu, ştergându-şi praful de pe haine. Hai!

Emil a venit imediat alături de el. A deschis uşa căruţei şi omuleţul a sărit înăuntru, dispărând în dulapul de sub patul lui

Amaunet. Emil a trântit uşa acelui dulap cu zgomot. Aşternuturile din pat s-au mişcat. Amaunet s-a ridicat în fund şi l-a fulgerat cu privirea pe Golescu.

Ochii li s-au întâlnit. *Nici ea nu ştie ce s-a petrecut!* a gândit Golescu, atât de bucuros, încât durerea a început să-i palpite în cap la fel ca bătăile de inimă.

— Doamnă, dacă nu te superi, a zis el, pe un ton de reproş, l-am adus pe Emil la culcare. L-ai uitat afară peste noapte.

A întins mâna să-şi ridice şi pălăria, dar n-o avea pe cap.

— Ieşi, i-a zis Amaunet.

— Pe dată, doamnă, a zis el şi s-a retras cu toată demnitatea de care a fost în stare. A închis uşa, şi a zărit pălăria prinsă într-un tufiş plin de ghimpi, aflat la vreo trei metri de locul în care zăcuse.

„Ce distracţie cred c-am avut...” şi-a zis el, începând să rânjească. „Barbu, diavol seducător ce eşti!”

Şi, cu toate că-l durea capul, gata să-i crape, a zâmbit satisfăcut tot timpul cât a adunat vreascuri ca să reaprindă focul.

***

În zilele de sărbătoare ale anumitor sfinţi şi la târgurile organizate la răspântii în cinstea recoltei, îşi aşezau şi ei căruţele vopsite în negru alături de cele în culori vii şi strălucitoare. Amaunet se ocupa de ghicitul în palmă. Căruţa ce slujea drept remorcă a început să se umple din nou cu lucruri de furat, astfel că acum Golescu dormea pe rulouri alcătuite din covoare şi tapiserii, iar sfinţii se holbau la el de pe icoanele de lemn, veghindu-i somnul. Păreau îngroziţi până la ultimul de ceea ce vedeau.

Amaunet nu a vorbit deloc despre noaptea petrecută în apropierea focului. Cu toate acestea, Golescu şi-a închipuit că apăruse o schimbare de atitudine faţă de el, ceea ce l-a făcut să aibă o părere mult mai bună despre sine: o privire ciudat de tulburată în ochii ei, o idee de şovăială, ceea ce ar fi sugerat un sentiment de *jenă* la cineva mai puţin asprit de viaţă.

— Mă visează, i-a spus el lui Emil într-o noapte, în timp ce stârnea focul să ardă mai viu. Pe ce pui rămăşag? Mă doreşte, dar mândria nu-i îngăduie s-o recunoască şi să cedeze. Emil nu i-a răspuns, uitându-se cu un aer absent la apa ce bolborosea pentru fierberea cartofului său de seară.

Amaunet a coborât din căruţă. S-a apropiat de Golescu şi i-a întins un petic de hârtie.

— Mâine o să ajungem la Kronstadt, i-a zis ea. Tu o să intri în oraş. Să cumperi ce-am scris eu pe listă.

— Şi unde o să găsesc toate astea? s-a văicărit Golescu, după ce a citit lista. La un alchimist? N-am auzit nici de jumătate dintre substanţele astea. Cu excepţia... A ridicat ochii spre ea, străduindu-se să nu zâmbească. Aici scrie ciocolată, nu? De care vrei, bomboane cu cremă? Caramele? Cu nuci?

— Nu, a spus Amaunet, întorcându-i spatele. Vreau un calup din ciocolată pură. Vezi dacă poţi găsi un cofetar să-ţi vândă o parte din rezervele lui.

— Ha-ha-ha, a făcut Golescu, cu subînţeles, însă ea nu a luat în seamă expresia lui de veselie.

Deşi Kronstadt era un oraş mare, ce abia mai încăpea între zidurile lui medievale, Golescu a trebuit să facă trei drumuri, până la trei spiţeri diferiţi, ca să poată găsi toate articolele de pe listă, mai puţin ciocolata. A avut nevoie de cel puţin o oră ca să găsească ciocolata, slujindu-se de toată isteţimea şi răbdarea ca să îl convingă pe ajutorul unui cofetar să îi vândă un calup de substanţă brută.

„Oricine şi-ar putea închipui că am încercat să obţin secrete de stat," şi-a zis Golescu în sinea lui, în vreme ce ieşea dintr-o dugheană cu o bucată de jumătate de kilogram, înfăşurată în hârtie cerată. Pfu! Golescule, dacă trebuie să faci o treabă atât de mizeră, înseamnă că-ţi risipeşti talentul. Ce-ai devenit în ultima vreme, un catâr oarecare, trimis să rezolve câte-o treabă care înseamnă nimica toată?

Iar când a revenit în tabăra din afara oraşului, nu s-a ales cu laudele pe care considera că le merita. Amaunet i-a smuls din mână sacul şi s-a uitat grăbită prin el, în timp ce Golescu a rămas în poziţie de drepţi în faţa ei, simţind cum îi înţepenesc picioarele. Ea a scos calupul de ciocolată din sac şi s-a holbat la el. Apoi a tresărit uşor, şi nările i-au vibrat. Golescu a avut impresia că asta o făcuse pe Amaunet să semene cu un cal.

— Să sper că ai gătit ceva pentru mine în seara asta? a întrebat el.

Amaunet a tresărit şi s-a întors către el, ca şi cum i s-ar fi cerut să pună pe masă un bebeluş copt, în sos de capere.

— Nu! întoarce-te la Kronstadt. Mănâncă ceva la o tavernă. De fapt, caută-ţi o cameră. Te rog să nu te întorci decât peste două zile, înţelegi? Să revii în zorii celei de-a treia zi.

— Am înţeles, a zis Golescu, cu un aer jignit. În cazul ăsta, să-mi iau banii şi o geantă cu lucruri pentru dormit, nu? Nu pentru că n-aş avea încredere în tine, bineînţeles.

Drept răspuns, Amaunet i-a întors spatele şi a dispărut în căruţă, ţinând sacul strâns la piept.

În timp ce mergea spre oraş ducând geanta în mână, Golescu s-a mai înveselit. Avea bani, haine de schimb şi nimeni nu avea să-i poruncească în următoarele zile.

Nu-l îngrijora în mod deosebit ideea că Amaunet se putea sluji de absenţa lui pentru a pleca singură mai departe. Oamenii obişnuiţi să bată drumurile aveau un număr redus de locuri în care să-şi desfăşoare activităţile care le asigurau traiul, iar el trăise printre ei îndeajuns de mult ca să cunoască şirul de târguri şi localităţi care făceau parte din itinerarul lor. Nu trebuia decât să ia calea căruţelor, şi mai devreme sau mai târziu, avea să o regăsească pe Amaunet. Doar dacă nu părăsea drumul şi rămânea locului undeva; atunci ar fi fost mai greu de găsit decât un ac în carul cu fân. Sau o pietricică între mii de pe prundiş. Sau... şi s-a amuzat cale de mai bine de un kilometru alcătuind alte asemenea comparaţii.

Cum se întorcea la Kronstadt la vremea apusului, Golescu s-a oprit în faţa unei uşi joase şi întunecate. Nu exista vreo firmă care să dea de înţeles că dincolo de ea ar fi fost o tavernă, dar mirosul de ţuică şi vin ce răzbătea până afară vorbea grăitor despre ce avea să găsească înăuntru. Ferindu-şi capul, a intrat şi imediat ce ochii i s-au obişnuit cu semiîntunericul, s-a îndreptat spre tejghea, în spatele căreia se găseau butoaie, şi spre mesele aşezate prin colţuri umbrite.

— Un pahar de şnaps, te rog, i-a zis el cârciumarului cu faţă tristă. La mese stăteau băutori tăcuţi, unii uitându-se la el cu un aer bănuitor, alţii neluându-l în seamă. Unul sau doi păreau terminaţi, cu capetele căzute pe masă, alături de paharele cu băutură. Doar o pereche de văcari aflaţi lângă tejghea erau prinşi într-o discuţie. Golescu a zâmbit drept salut către toţi cei aflaţi în local, a pus o monedă pe blatul tejghelei şi s-a retras cu paharul lui către o masă neocupată.

— Îl caută peste tot, tocmai spunea unul dintre văcari. Vindea ceva despre care spunea că face ouăle să fie mai mari.

— A murit cineva? a întrebat celălalt văcar.

— N-am auzit tot ce s-a spus, dar au reuşit să le împuşte mai pe toate...

Cât mai discret cu putinţă, Golescu s-a ridicat pe jumătate şi a întors scaunul pe care se aşezase, astfel încât să se afle cu spatele spre bar. Ducând paharul spre buze, s-a uitat peste buza lui şi a dat cu ochii de cineva dintr-un colţ întunecat, care îl urmărea cu atenţie.

— În sănătatea domniei voastre, a zis el, şi a băut.

— Ce ai în săculeţul acela? l-a întrebat omul din colţ.

— Vă rog, domnule, mămica m-a trimis la piaţă să cumpăr pâine, a spus Golescu, surâzând. Necunoscutul s-a ridicat şi a venit mai aproape. Fără să vrea, Golescu s-a tras înapoi. Necunoscutul nu a luat în seamă reacţia lui şi s-a aşezat la masă.

Era un bătrân îmbrăcat în haine negre şi prăfuite, slab, practic numai piele şi os, având haina sărăcăcioasă încheiată la toţi nasturii. Era chel, cu trăsături uscăţive şi pielea de culoarea cerii, şi emana un anumit miros, însă privirea lui ar fi intimidat pe oricine. Străluceau ca nişte perle, uşor lăptos, ca ochii unui orb.

— Umbli cu Mama Egipt, nu? i-a zis bătrânul.

— Despre cine vorbeşti? l-a întrebat Golescu, lăsându-şi paharul pe masă.

Bătrânul l-a măsurat cu dispreţ.

— O cunosc, i-a zis. Madam Amaunet. Şi eu bat drumurile. Te-am văzut la iarmarocul din Argeş, făcându-ţi de lucru prin apropierea căruţei ei. Tu vorbeşti în numele ei pe unde e nevoie şi-i rezolvi treburile, nu? Te-am urmărit.

— Cred că mă confunzi cu cineva mai chipeş, a zis Golescu.

— Pfui, a zis bătrânul şi a făcut un gest cu mâna invitându-l pe Golescu să tacă. Şi eu am lucrat pentru ea. Niciodată nu rămâne fără vreun sclav pe lângă ea, care să o slugărească.

— Prietene, eu nu slugăresc pe nimeni, a zis Golescu, dar a simţit o curioasă împunsătură de gelozie. Şi e vorba de o femeie sărmană şi slabă, nu?

Bătrânul a pufnit în râs. Hohotele lui aduceau cu scârţâitul unei uşi.

— Ia spune-mi, mai strânge lucruri pentru Diavol?

— Despre ce Diavol vorbeşti? a întrebat Golescu, rezemându-se de spătar şi străduindu-se să pară amuzat.

— De stăpânul ei. L-am văzut o dată. Cu un aer absent, bătrânul a ridicat mâna şi a plesnit o muscă aşezată pe obrazul lui. Nişte soldaţi prădaseră o moschee, şi furaseră şi o lampă de aur. Ea le-a dat bani pe ea. Nu era prea grea, dar, cum să spun, incomod de cărat. Iar când am mers până la Teufelberg să descărcăm toate lucrurile, m-a pus să-i aduc lampa, ca nu cumva să se strice lucrătura fină. Şi atunci l-am văzut acolo pe Diavol. Aştepta lângă căruţele lui. Semăna cu un neamţ înstărit.

— Îmi pare rău, amice, dar nu-mi dau seama la cine te referi, a zis Golescu. A inspirat adânc şi a continuat: Dar eu am *auzit* de un stăpân al hoţilor, care e pesemne cunoscut în anumite locuri sub numele de Diavolul. Am dreptate? E felul de om cu putere, capabil să tragă sfori pentru ca slujbaşii corupţi să se grăbească în a-l sluji, nu? Care adună bogăţii fără să ridice măcar un deget?

Bătrânul a râs din nou cu glas scârţâitor.

— Îţi închipui că ştii totul, a zis el. Şi crezi că are vreun loc în banda lui pentru unul care e meşter la vorbe ca tine?

Luat prin surprindere, Golescu a dus paharul spre buze.

— Şi eu am fost un nechibzuit, a spus bătrânul, lovind tăblia mesei cu palma ca să fie mai convingător, deşi sunetul făcut a sunat mai degrabă ca plesnetul unei mănuşi. Şi eu am crezut că o să mă îmbogăţesc. Că mă voi sluji de ea ca să urc în viaţă. Habar nu aveam ce era ea de fapt.

— Şi ce e, bunicule? L-a întrebat Golescu, clipind şmechereşte către crâşmar. Omul a făcut un gest din umeri şi s-a uitat în altă parte. Fără să ia în seamă vorbele, sau neauzindu-le, bătrânul s-a aplecat spre Golescu şi i-a zis cu glas scăzut:

— Există *strigoi* care umblă prin lumea asta. Nu crezi, ba chiar te umflă râsul, dar e adevărat. Pe ei nu-i interesează sufletul tău. Tânjesc după lucruri frumoase. Ori de câte ori izbucneşte vreun război, ei dau târcoale prin preajmă, ca nişte muşte la hoit, şi fură ce pot şi ei când armatele se apucă de jefuit. Dacă o casă stă să ia foc şi să ardă până la temelie, ei ştiu primii; îi vezi bântuind pe strada aceea cu mult înainte, şi să vezi ce le mai sticlesc ochii! Aşteaptă doar noaptea, când se pot strecura înăuntru ca să fure picturi, sculpturi, cărţi, tot ce este

frumos şi rar, înainte ca vâlvătăile să cuprindă totul. Uneori iau şi copii. Ea este unul dintre acei strigoi. Dar a obosit, s-a lenevit. Cumpără de la hoţi, în loc să facă singură toată treaba. Dar Diavolului nu-i pasă. Se mulţumeşte cu ce-i aduce ea. Şi după aceea ea merge de la un târg la altul, şi până şi ucigaşii se crucesc atunci când umbra ei cade asupra lor, şi, cu toate astea, îi aduc lucruri frumoase. Nu e adevărat?

— Bunicule, ce vrei? l-a întrebat Golescu.

— Îi vreau secretul, a spus bătrânul. Să-ţi povestesc despre el, şi atunci o să i-l poţi fura să-l aduci aici, ca să ne bucurăm de el. Ce-ai zice să rămâi tânăr pe vecie?

— Mi-ar plăcea, a spus Golescu cu calm. Dar nu există aşa ceva.

— Înseamnă că n-o cunoşti prea bine pe Mama Egipt! a zis bătrânul, rânjind înfiorător. Mă uitam pe gaura cheii când îşi făcea amestecul pentru Cupa Neagră. Mai are caseta aceea în care-şi ţine prafurile?

— Da, a spus Golescu, silit să recunoască adevărul.

— Aşa reuşeşte! a zis bătrânul. Pune câte puţin dintr-unul, puţin din altul, macină prafurile acelea împreună şi, deşi am urmărit-o ani în şir, n-am reuşit să văd ce pune în cupă, şi nici cantităţile potrivite. Esenţă de vii, da, şi nişte lucruri ciudate – arsenic, şi vopsea! Apoi bea şi plânge, şi ţipă de-ai crede că are să moară. Însă ea rămâne vie. Mi-a trecut viaţa trăgând cu ochiul pe gaura cheii, văzând-o doar cum capătă viaţă. Aş fi putut fugi de lângă ea de multe ori, dar am rămas, şi mi-am risipit viaţa, crezând că o să-i pot deprinde secretele. Dar într-o noapte m-a surprins urmărind-o şi m-a blestemat. Atunci am fugit. Am stat ascuns ani în şir. Acum a uitat de mine. Dar când am văzut-o în Argeş, şi tu erai cu ea, m-am gândit că mă poţi ajuta. Asta e! Aşa că află ce pune în cupa aceea a ei şi adu-o la mine. O s-o bem împreună. Vom trăi în veci şi-o să ne îmbogăţim ca nişte regi.

— Să o trădez pe femeia iubită? a zis Golescu. Şi să dau crezare unei asemenea poveşti doar pentru că...?

Bătrânului, care ajunsese să se cutremure de patimă, i-au trebuit câteva momente până să-şi dea seama ce spusese Golescu. Apoi l-a măsurat cu o privire dispreţuitoare.

— O iubeşti? Pe *Mama Egipt?* Acum văd eu că mi-am bătut gura degeaba în faţa unui dobitoc.

Şi bătrânul s-a ridicat în picioare. Golescu a întins o mână, încercând să fie împăciuitor.

— Stai, tataie, n-am spus că nu te cred, dar trebuie să recunoşti că asta e o poveste greu de crezut. Unde ţi-e dovada?

— Du-te naibii, i-a zis bătrânul, îndepărtându-se de masă.

— Câtă vreme ai stat cu ea? a întrebat Golescu, dând să se ridice pentru a-l urma pe bătrân.

— M-a cumpărat de la un azil de orfani din Timişoara, a spus bătrânul, întorcându-se cu un surâs încărcat de ură. Aveam zece ani.

Golescu s-a aşezat brusc, privind în urma omului ce dispărea în noapte.

După ce a gândit cu febrilitate vreme de câteva minute, a dat peste cap restul de şnaps din pahar şi s-a ridicat, cu gând să-l urmeze pe acel bărbat. Când a ajuns în stradă, a privit de-a lungul străzii. Luna mare şi rotundă se înălţase pe cer, iar în lumina ei a văzut strada de parcă ar fi fost zi, doar că umbrele erau întunecate, cu contururi neclare. Undeva, departe, un câine a urlat a pustiu. Cel puţin aşa i s-a părut lui. Iar pe stradă, nici urmă de bătrân.

Golescu a simţit un fior şi a plecat în căutarea unui adăpost ieftin peste noapte.

Ieftin sau nu, situaţia i-a dat lui Golescu un sentiment plăcut, pentru că s-a văzut din nou dormind într-un pat adevărat. A doua zi dimineaţă, zăbovind la cafea şi chifle dulci, s-a prefăcut a fi un milionar în vacanţă. Căpătase de mult obiceiul de a nu acorda prea mare importanţă misterelor vieţii, nici măcar celor mari şi neplăcute, astfel că ziua în amiaza mare**,** i s-a părut uşor să-l socotească pe bătrânul întâlnit drept un nebun fără pereche. Amaunet sigur se bucura de o proastă reputaţie printre oamenii aflaţi mereu pe drumuri, dar de ce trebuia să se sinchisească el?

De la hotel, a plecat zăngănindu-şi monedele din buzunar şi a umblat pe străzile din Kronstadt de parcă tot oraşul ar fi fost al lui.

În Piaţa Sfatului, atenţia i-a fost atrasă de o platformă ce fusese ridicată acolo, gemând de poliţe, casete şi cutii în care se găseau cele mai neobişnuite obiecte. Vreo douăzeci de oameni cotrobăiau prin ele fără nicio grijă. Câţiva poliţai înarmaţi

stăteau să păzească toate lucrurile de acolo, la care se adăugau doi nenorociţi încătuşaţi.

Simţind în nări parfumul, nu tocmai neplăcut, al nenorocirii altora, Golescu a pornit să investigheze.

— Mă-nşel cumva, ori este vorba de o vânzare prin licitaţie a lucrurilor unor datornici? l-a întrebat el pe un sergent.

— Nu greşiţi defel, i-a răspuns poliţistul. E vorba de o operă ambulantă. Iar cei doi faliţi sunt foştii ei directori. Adevărat, domnilor? a făcut el şi l-a împuns cu bastonul pe unul dintre ei.

— Din nefericire, aşa e, a răspuns celălalt cu un aer mohorât. Vă rog să intraţi, domnule, şi vedeţi dacă nu cumva găsiţi ceva care să vă atragă atenţia. În acest fel ne veţi reduce din datorie şi veţi învăţa din lecţia pe care am primit-o noi. Şi nu uitaţi, Diavolul are în iad o ţepuşă anume pentru trezorierii necăjiţi ai teatrelor ambulante.

— Vă plâng de milă, a spus Golescu, şi a coborât de pe platformă cu o expresie ce-i trăda înfocarea de a cotrobăi prin lucrurile care le aparţinuseră până nu demult.

Primul lucru pe care l-a văzut a fost un şir de costume, sclipind de poleială şi pene multicolore de marabu. Şi-a petrecut câteva minute căutând ceva elegant care să i se potrivească, dar singura costumaţie pe măsura lui era un surtuc şi nişte pantaloni strâmţi, făcuţi din catifea roşie. A observat şi o etichetă pe care stătea scris neglijent, Faust 1 – 2.

— Diavolul, adevărat? a făcut Golescu. Ochii i-au sclipit în vreme ce în minte a început să i se înfiripe o idee. Şi-a petrecut costumul de culoare roşie peste braţ şi a căutat mai departe. Acea realizare a operei se slujise neîndoielnic de un număr de diavoli mai puţin importanţi; mai existau acolo costume cu mărimi mici, de culoare neagră, pantaloni strâmţi şi glugi cu urechi. Golescu a mai luat un astfel de costum, unul ce i s-a părut mai puţin atacat de molii. În altă ladă, a descoperit pantalonii roşii şi căciuliţa ce făceau parte din costumul lui Mefisto. Scotocind printre lucrurile mai puţin atrăgătoare şi printre măştile din mucava, a descoperit o liră care avea strunele din sfoară. A adăugat-o şi pe aceea la maldărul obiectelor pe care voia să le cumpere. În cele din urmă, a observat şi un sicriu de teatru, pus într-o dungă între două elemente de decor. Chicotind în sinea lui, Golescu l-a tras afară

dintre celelalte obiecte, a încărcat în el tot ce dorea să cumpere, şi l-a împins de-a latul platformei, până la casier.

— Stimate domn, o să iau toate aceste lucruri, a zis el.

***

Până să ajungă la camera lui de hotel cu sicriul, tot fluierând un cântecel vesel în timp ce înainta, în minte a început să îi sclipească ideea unei scenete. A scos afară cele câteva lucruri cumpărate şi le-a examinat. A probat costumul de Mefisto (i se potrivea de minune, mai puţin încălţările ascuţite la vârf, şi care îl cam strângeau) şi s-a dichisit puţin în faţa singurei oglinzi aflate în încăpere, cu toate că a trebuit să se retragă până aproape de peretele celălalt ca să se poată vedea din cap până în picioare.

— Imposibil să-mi găsească vreun cusur, a zis el cu glas tare. Ce splendoare! Păi, costumul ăsta ar merge şi la Viena! Şi chiar dacă ar avea vreo nemulţumire... doar o poţi tu convinge, Golescule, arăţi ca un june.

Încântat de sine, a dat o comandă extravagantă când a coborât să ia cina. La salata de castraveţi, udată din belşug cu vin, a întocmit cuvântări de o asemenea eleganţă, încât, după ce a dat gata şi a doua sticlă, i s-au aburit ochii. În cele din urmă, s-a ridicat, oarecum nesigur pe picioare, şi a urcat ca prin vis scările spre camera lui, timp în care un grup de bărbaţi a intrat din stradă.

— Gata! Stai jos, omule, ai nevoie de un pahar de tărie. Mai sângerează bietul om?

— Aproape că nu. Aveţi grijă de piciorul meu!

— I-ai ucis pe amândoi?

— Pe unul sigur l-am dovedit. Mi-au trebuit trei gloanţe de argint! Capul lui e în căruţă, în spate. Trebuia să vedeţi...

Golescu nu a ascultat mai departe, pentru că în acele clipe tocmai dădea colţul următorului palier şi era prea concentrat asupra viziunilor ce îi treceau prin minte în legătură cu sceneta pe care avea de gând să o joace.

***

Golescu se arătase atât de încrezător în visul lui, încât a doua zi s-a dus la un om care avea o tiparniţă şi a comandat un teanc de fluturaşi. Rezultatul, ce i-a fost prezentat cât îşi omora

vremea în taverna de peste drum, în tovărăşia unei sticle de şliboviţă, nu s-a dovedit impresionant, aşa cum sperase, cu toate acestea, fluturaşii erau plini de nenumărate semne de mirare, iar asta l-a făcut să fie binedispus.

Până să plece din Kronstadt, sceneta s-a închegat perfect în mintea lui, adică în zorii celei de-a treia zi. Căscând din răsputeri, a pus jos sicriul şi şi-a scos punga, pentru a-şi face socotelile cu proprietarul tavernei.

— Iată şi un cadou pentru personalul hotelului, stimate domn, a spus Golescu, azvârlind pe tejghea o mână de monede din alamă şi cupru, mai toate de valori mici. Am avut parte de un serviciu de invidiat.

— Fie ca toţi sfinţii să-ţi fie alături, i-a spus hangiul, fără să se bucure câtuşi de puţin. Ai vreo adresă, în caz că primesc vreun mesaj pe numele tău?

— A, sigur, dacă se-ntâmplă să treacă pe aici arhiducele, care mi-e prieten, dă-i te rog de ştire că am plecat la Paris, i-a răspuns Golescu. Sper că ştii, lucrez în domeniul spectacolului.

— În acest caz, îmi îngădui să chem o şaretă? l-a întrebat proprietarul tavernei. Poate una cu roţi aurite?

— Nu cred că e nevoie, i-a răspuns Golescu. O să fac o plimbare până la Predeal. Trebuie să mă întâlnesc cu un prieten care are o şaretă personală, înţelegi?

— Vrei să te duci pe jos până acolo? a făcut patronul tavernei, şi rânjetul lui a fost înlocuit de o privire de-a dreptul curioasă. S-ar cuveni să fii tare prevăzător, înţelegi? Se spune că pe drumurile de ţară bântuie nu ştiu ce monstru.

— Un monstru? Serios, amice, a spus Golescu, fluturând degetul spre el în semn de reproş. Crezi că aş fi ajuns la vârsta asta dacă aş fi dat crezare unor asemenea poveşti?

Şi-a pus coşciugul din nou pe umăr, apoi şi-a ridicat sacul şi s-a îndepărtat.

Cu toate că dimineaţa era răcoroasă, până să ajungă la marginea oraşului a început să asude, iar când a păşit pe drumul ce ducea spre locul unde se aflau căruţele, buna dispoziţie a lui Golescu scăzuse în bună măsură. Cu toate acestea, a rânjit când a văzut căruţele în acelaşi loc, şi caii păscând cu un aer placid acolo unde fuseseră legaţi. Imediat ce a bătut cu putere în uşa lui Amaunet, a răcnit:

— Scumpilor, a sosit nenea Barbu! N-a primit niciun răspuns.

— Hei, ce faceţi?

Atunci i s-a părut că aude un sunet ascuţit, aducând a nechezat.

— Eu sunt, a spus el, încercând să deschidă uşa. Aceasta nu era încuiată. După ce a depus sicriul pe pământ, a deschis uşa cu un aer precaut.

L-a întâmpinat un miros pătrunzător: dulceag şi încărcat de arome, poate chiar de sânge. Golescu a scos o batistă şi a pus-o peste nas. S-a aplecat în faţă, privind cercetător în semiîntunericul din interiorul căruţei.

Amaunet zăcea întinsă pe pat, complet îmbrăcată. Îşi ţinea braţele încrucişate la piept, ca orice mort. Pielea ei era cenuşie, şi ochii îi erau închişi. Radia atâta fericire, încât, la început, Golescu nu şi-a dat seama bine cine se afla pe catafalc. S-a strecurat discret înăuntru, aplecându-se ca să o vadă mai de aproape.

— Doamnă? a zis el şi a întins mâna, ca să o prindă de încheietură. Era rece ca gheaţa. Vai de mine! a exclamat el.

Amaunet zăcea acolo, transfigurată de starea ei şi, în cele din urmă, frumoasă.

Abia ţinându-se pe picioare, Golescu s-a retras, şi de pe pat a căzut ceva. O cupă neagră, o cană făcută dintr-o piatră de culoare neagră, s-a rostogolit la picioarele lui. La început, i s-a părut a fi goală; însă, în timp ce s-a rostogolit, din ea a început să se scurgă un lichid negricios.

— A, asta era Cupa Neagră, a spus Golescu, parcă simţind o farfurie de frişcă azvârlită în faţă.

Copleşit de sentimente contradictorii, a clipit grăbit din ochi. Abia după un moment a reuşit să-şi dea seama că zgomotul ţiuitor provenea din caseta aflată sub patul lui Amaunet. Suspinând, s-a aplecat şi l-a scos de acolo pe Emil.

— Ieşi afară de acolo, vierme, a zis el.

— Mi-e foame, a zis Emil.

— Doar atât ai a-mi spune? s-a răstit Golescu la el. Regina tristeţii e moartă, iar pe tine te doare doar de nenorocitul tău de cartof?

Emil nu a scos niciun sunet.

— Şi-a pus singură capăt zilelor?

— Cupa a ucis-o, a zis Emil.

— Da, otrava din ea, atâta lucru pot şi eu să înţeleg, nătărăule! Dar *de ce?*

— Voia să moară, a spus Emil. Era foarte bătrână, dar nu putea muri. Mereu zicea: „Pregăteşte-mi o otravă ca să-mi iau viaţa.”

I-am pregătit o cupă în fiecare lună, dar niciodată nu a dat roade.. La un moment dat, ea mi-a zis: „Ce-ar fi să încerci să pui şi teobromură?” I-am urmat sfatul şi a dat rezultate. Iar ea a râs.

Golescu a rămas cu ochii holbaţi la el multă vreme, după care s-a prăbuşit pe un scaun.

— Doamne Dumnezeule, a bolborosit el, cu lacrimi în ochi.

Înseamnă că era adevărat. Devenise nemuritoare.

— Mi-e foame, a repetat Emil.

— Dar cum s-a întâmplat ca cineva să se sature de viaţă? Doar e atât de plină de promisiuni! Numai dacă te gândeşti la pâinea caldă cu unt! La somn. La felul în care îi faci pe oameni să creadă în tine. Interesante posibilităţi, a zis el. I s-a oferit tot norocul din lume, cum se putea să azvârle totul cât colo?

— Norocul nu e pentru oricine, a zis Emil.

— Dar tu ce ştii? l-a întrebat Golescu, privindu-l fix. Tu, care te pricepi la poţiuni fermecate? Apropo, poţi să o pregăteşti şi pe aceea care-ţi dă viaţă veşnică?

— Nu, a spus Emil.

— Nu? Eşti sigur?

— Da.

— Şi atunci, la ce te pricepi? l-a întrebat Golescu, frecându-şi bărbia. Eşti un idiot. Cu toate astea… S-a uitat la Amaunet, al cărei zâmbet i se părea tot mai neliniştitor. Poate că ea a încheiat, totuşi, un târg cu Diavolul. Poate că viaţa eternă nu este chiar ceea ce se spune, dacă ea a ţinut atât de mult să scape de ea. Ce are în mână?

Aplecându-se, i-a desfăcut mâna făcută pumn. Printre degete se strecura ceva: botul unei figurine minuscule, modelat rudimentar din lut. Un crocodil.

— Vreau un cartof, a spus Emil. Golescu s-a înfiorat.

— Mai întâi va trebui să săpăm o groapă ca să o înmormântăm, a zis el.

Până la urmă, a săpat-o singur, pentru că Emil, fiind înfofolit şi purtând ochelari pentru a fi ferit de lumina soarelui, nu putea folosi cazmaua.

— Odihneşte-te în pace, frumoasa mea necunoscută, a mormăit Golescu, aplecându-se pentru a coborî în mormânt cadavrul învelit într-un cearşaf al lui Amaunet. Ţi-aş fi dat şi coşciugul, dar aş vrea să-l folosesc la altceva, iar cearceaful ăsta e foarte bun, serios. Dar eu nu prea cred că-ţi mai pasă de ceva acum. S-a ridicat şi şi-a scos pălăria. Ridicând ochii spre cer, a adăugat: Sfinţi din ceruri, dacă această biată creatură şi-a vândut sufletul Diavolului, atunci vă rog să nu mai luaţi în seamă umilele mele vorbe. Dar dacă există vreo portiţă de care să poată profita ca să scape de pedeapsa veşnică, eu trag nădejde că îi veţi îndruma sufletul, astfel ca să-şi afle odihna veşnică. Şi, fiindcă tot vorbeam despre asta, de acum înainte voi duce o viaţă mai virtuoasă. Amin.

Şi-a pus pălăria înapoi pe cap şi a pus iarăşi mâna pe cazma ca să umple groapa cu pământ.

***

În noaptea aceea, Golescu a vărsat câteva lacrimi pentru Amaunet, sau mai curând pentru şansa pierdută şi, cât a dormit, a visat-o. La ora la care soarele s-a ridicat palid prin fumul ce acoperea cerul de deasupra oraşului, a început să zâmbească.

— M-am ales cu patru cai frumoşi şi cu două căruţe, i-a zis el lui Emil, în timp ce stârnea focul cu vătraiul sub ceaunul în care avea să fiarbă cartoful. Nu e ceva de ruşine, nu? Şi m-am pricopsit şi cu tine, sărman copil al nefericirii. Lumina ta a stat prea multă vreme ascunsă lumii.

Emil s-a mulţumit să stea nemişcat, privind prin ochelarii cu lentile mari către ceaun. Golescu a pus nişte magiun de prune pe o felie groasă de pâine şi a luat o îmbucătură uriaşă.

— Bucureşti, a zis el pe un ton exploziv, în timp ce mesteca. Constantinopole, Viena, Praga, Berlin. O să ne plimbăm pe străzile aurite din toate marile oraşe ale lumii! Toţi cartofii pe care şi-i doreşte inimioara ta, serviţi pe farfuriile din porţelanul cel mai fin. Cât pentru mine... Golescu a înghiţit în sec. O să duc viaţa ce-mi fusese hărăzită. Faimă şi respect general. Femei frumoase. Iar problemele financiare să rămână doar o amintire! O să le oferim maselor ceea ce-şi doresc, prietene. La urma urmelor, ce-i urmăreşte pe oameni toată viaţa? Teama de moarte. Teama că nu-şi găsesc locul. Singurătatea şi sterilitatea, ce lucruri îngrozitoare! Iar oamenii sunt gata să

plătească din plin ca să se lecuiască de ele, nu? Vai, Emil, câtă muncă ne aşteaptă...

Emil a întors spre el cu o expresie absentă pe faţă.

— Muncă, a zis el.

— Da, a întărit Golescu, rânjind la el. Cu tigăile şi oalele şi chimicalele tale, geniu ce eşti. Ducă-se naibii găinile! Eu şi cu tine o să reuşim lucruri măreţe. Generaţiile viitoare ne vor socoti nişte eroi. Ca omul acela care a furat focul din cer. Procust, parcă aşa îl chema, nu? Cu toate astea, eu am tot respectul faţă de caracterul tău modest şi discret. Te voi feri cât voi putea de lumina rampei, şi voi suporta de unul singur laudele şi ovaţiile publicului. Pentru că, de acum înainte, voi fi... şi Golescu şi-a coborât glasul cu o octavă, Profesorul Hades!

O săptămână mai târziu, într-o zi de târg, prin Kronstadt au defilat o mulţime de căruţe. La ora când străzile erau cel mai aglomerate, Golescu a trecut prin oraş cu un aer maiestuos şi cu o viteză de melc. Cei aflaţi pe marginea drumului au avut timp berechet să admire munca de vopsitor şi pictor a lui Golescu. Cele două căruţe erau acum împodobite cu sori, luni şi stele, cu simboluri ce se voiau de alchimie, toate în auriu şi stacojiu, dar şi cuvintele:

PROFESOR HADES
STĂPÂN AL NENOROCIRILOR

Câţiva oameni fără treabă au urmat căruţele şi l-au privit apoi pe Golescu oprind pe un teren viran din apropierea Porţii Neguţătorilor. S-au holbat, dar fără să-i vină câtuşi de puţin în ajutor, cât Golescu a dezlegat caii şi şi-a făcut de lucru cu câteva scânduri şi butoaie ca să încropească o scenă. S-au uitat cu interes la un poliţist care s-a apropiat de Golescu, dar s-au arătat dezamăgiţi când acesta i-a prezentat toate aprobările şi hârtiile necesare, dar şi o şpagă frumuşică. Poliţistul a plecat salutând cu un deget dus la chipiu; Golescu a urcat în căruţa principală şi a trântit uşa în urma lui. Apoi nu s-a mai petrecut nimic interesant, aşa că, după o vreme, toţi acei pierde-vară s-au îndepărtat.

Numai că după terminarea orelor de clasă, şcolarii au venit să se zgâiască la căruţe. Scena fusese deja ridicată, iar acum avea şi cortină de culoare sângerie, care masca scena din trei

laturi. În acelaşi timp, pe marginea podiumului fuseseră prinse în piuneze invitaţii la reprezentaţie. Fiul unui negustor şi-a făcut curaj apropiindu-se mai mult, astfel că a putut citi:

— DISTRACŢIE PE GRATIS, a rostit el cu glas tare, ca să-l audă toţi prietenii lui, rămaşi departe. Puterea şi Forţa pot fi ale voastre! Profesorul Hades le ştie pe toate!! Veniţi să-l vedeţi pe Geniul Myrmidion!!!

— *Myrmidion?* s-a mirat fiul profesorului.

— Lucruri uimitoare şi calcule instantanee, a continuat fiul negustorului. Fie că este vorba de boabe de orez, mazăre, mei sau orz, Geniul Myrmidion va spune pe dată numărul CORECT al boabelor din BORCANUL ADUS DE VOI. Mare premiu oferit celui care îl poate încurca pe Geniul Myrmidion!

— Ce e acela un Myrmidion? s-a mirat fiul fierarului.

— Dar ce înseamnă calcule instantanee? s-a minunat fiul frizerului. Să ghicească numărul de boabe dintr-un borcan?

— E o înşelătorie, a declarat apăsat fiul poliţaiului.

— Ba nu! s-a auzit glasul cuiva rămas nevăzut în spatele cortinei. Băieţi, convingeţi-vă singuri. Daţi fuga acasă şi povestiţi-le prietenilor voştri despre reprezentaţia gratuită pe care o vom da aici astă seară. Veţi vedea lucruri minunate, vă asigur de asta. Şi nu uitaţi să aduceţi boabe!

Băieţii s-au îndepărtat în fugă, atât de dornici să facă pe plac unui străin nevăzut, încât în Iad, Diavolul a surâs, şi le-a trecut numele în agenda lui, pentru a nu le uita pe viitor. Cum era de aşteptat, vestea s-a răspândit. Spre asfinţit, când au revenit în grupuri mari, aducând borcane şi cratiţe cu boabe, erau însoţiţi şi de adulţi, mulţi dintre ei fiind părinţi. Plină de speranţe, în faţa celor două căruţe s-a strâns o mulţime de oameni.

De o parte şi de alta a scenei ardea deja câte o făclie, bătută de vântul în rafale, ce făcea flăcările să arunce scântei în jur. Cortina sângerie se umfla şi flutura după felul în care flăcările creşteau sau scădeau în intensitate. De fiecare dată când cortina se legăna, cei aflaţi mai aproape de scenă zăreau pe sub ea picioare mişcându-se precipitat, toate acestea fiind însoţite de multe gemete şi dupăială de tălpi.

Frizerul şi-a dres glasul şi a strigat:

— Hei! Am început să îngheţăm de când tot aşteptăm aici!

— Atunci o să vă încălziţi foarte curând, s-a auzit un glas puternic, iar cortina din faţa spectatorilor s-a tras deoparte.

Vântul a împins-o aproape imediat înapoi, însă mulţimea a reuşit să-l zărească pe Golescu în impresionantul lui costum de Mefisto. El a prins cortina între degete şi a păşit în faţa ei. Stimaţi spectatori din Kronstadt, nici nu vă închipuiţi ce norocoşi sunteţi!

Din rândul oamenilor strânşi acolo s-au auzit tot soiul de murmure. Golescu se machiase, ca să capete o înfăţişare cât mai sinistră şi misterioasă, ori cel puţin asta îi fusese intenţia, însă rezultatul era că arăta mai curând ca un raton gras, purtând un costum de culoare roşie. Cu toate acestea, nimeni n-ar fi putut spune că nu părea înspăimântător.

— Profesorul Hades, sluga dumneavoastră, a zis el, rânjind şi răsucindu-şi capetele mustăţii. Călător prin lumea largă şi cunoscător al unor mistere la care puţini pot ajunge!

— Noi am adus boabe! a strigat fiul frizerului.

— Foarte bine. Mai întâi ascultaţi istoria nemaipomenite mele...

— Drept ce vrei să te luăm, drept diavol? a întrebat cineva din public.

— În niciun caz! Cu toate că sunteţi cu toţii suficient de înţelepţi ca să vă daţi seama că Diavolul nu e chiar atât de negru precum pare, adevărat? a strigat Golescu. Nu, de fapt, eu vă aduc fericirea, prieteni, şi binecuvântarea întregii umanităţi! Daţi-mi voie să vă povestesc.

De sub mantie, a scos lira şi s-a prefăcut că îi ciupeşte corzile.

— Este adevărat că în tinereţe am studiat Artele întunecate, la şcoala foarte bizară ţinută de maestrul Paracelsus. Imaginaţi-vă groaza mea, totuşi, când am descoperit că la fiecare şapte ani, el oferea pe unul dintre învăţăceii lui drept sacrificiu Iadului! Iar eu, eu eram cel de-al şaptelea învăţăcel din clasa lui! Prin urmare, am fugit, aşa cum aţi fi procedat oricare dintre voi. M-am slujit de bogăţia mea ca să cumpăr o corabie, cu care am vrut să mă refugiez în Egipt, patria tuturor misterelor. Multă vreme am navigat, urmând rute înşelătoare, pentru că eram îngrozit la gândul că Maestrul Paracelsus va descoperi unde eram prin mijloace numai lui cunoscute. Aşa s-a întâmplat că am rămas aproape fără apă, lucru ce m-a silit să trec printre câteva stânci şi recifuri primejdioase, ajungând pe o insulă unde era primăvară. Ehei, prieteni, numai că acea insulă nu era una

de rând! Pentru că pe ea se afla altarul sfânt al măreţului zeu egiptean Osiris, păzit cândva de înspăimântătoarea rasă a oamenilor-furnică, Myrmidionii!

— Nu cumva ai vrut să spui *Myrmidoni?* a strigat profesorul către el. Aceştia erau...

— Nu, e vorba de alţii! a spus Golescu. Oamenii aceştia, despre care vă vorbesc, erau îngrozitori, aţi înţeles? Uriaşi, cu şase membre, şi cu fălci grozave şi cu o putere supraomenească, pe care Osiris îi pusese acolo ca să păzească secretele templului său! Aveau colţi, din care picura venin! Moarte sigură pentru oricine ar fi îndrăznit să pună piciorul în apropierea locului sfânt! Acum aţi priceput? Din fericire pentru mine, rasa acestora pierise aproape complet în miile de ani care se scurseseră. De fapt, când m-am apropiat de templul misterios, cine credeţi că a apărut, abia clătinându-se pe picioare, ca să mă întâmpine, dacă nu chiar ultimul dintre oamenii-furnică? Dar până şi acela ajunsese un specimen atât de degradat şi degenerat, încât l-aş fi putut strivi fără nici cel mai neînsemnat efort! În realitate, în vreme ce stăteam acolo, în lumina splendidă a lunii, ţinând triumfător piciorul pe grumazul lui, am socotit în adâncul inimii că-mi era milă de biata creatură.

— Unde să aşezăm boabele? a strigat fiul poliţistului.

— O să ajung şi la asta! Ai răbdare, tinere, domn. Cum spuneam, nu l-am ucis, lucru pe care l-aş fi putut face cu mare uşurinţă. În schimb, am păşit peste trupul lui jalnic şi am pătruns în lăcaşul interzis al lui Osiris. Ţinând felinarul sus deasupra capului, ce credeţi că am văzut? Chiar imaginea copleşitoare a zeului însuşi, dar nu aceasta era cea mai mare minune! Nicidecum, pentru că, pe pereţii sanctuarului, de la podea până la tavan, de la un perete la celălalt, stăteau scrise o mulţime de cuvinte! Da, vorbe în egipteana veche, tot soiul de imagini ciudate de păsărele şi şerpişori şi aşa mai departe. Din fericire, cunoştinţele mele deosebite mi-au îngăduit să le citesc. Ce credeţi, erau rugăciuni? Nici gând. Erau vrăji din vremuri antice? Nu, oameni buni. Nu erau decât reţete pentru producerea unor leacuri! Pentru că, aşa cum poate că ştiţi, Osiris a fost marele zeu al leacurilor. Acolo se aflau formulele secrete ce puteau lecui orice boală care s-ar fi abătut asupra nefericitei omeniri! Şi, în situaţia asta, ce credeţi că am făcut? Mi-am scos caietul de notiţe şi am început să le copiez, voind să

readuc această binecuvântare spre binele tuturor. Mi-am notat scriind tot mai repede, dar în clipa când mi-am aruncat privirea spre ultima dintre reţete – care, dacă aş fi reuşit să o copiez, ar fi alungat până şi îngrozitorul spectru al Morţii – am auzit un uruit înspăimântător. Iar lumina felinarului meu a început să pâlpâie. Am văzut idolul lui Osiris cutremurându-se din temelii. Fără să-mi dau seama, picioarele mele lipsite de sfinţenie, trecuseră pragul sanctuarului şi declanşaseră un blestem îngrozitor. Iar sanctuarul era cât pe ce să se năruie într-un cutremur de neimaginat! Am fugit, având însă grijă să vâr nepreţuitul meu carneţel în buzunar, şi m-am oprit doar cât să îl înşfac pe ultimul dintre myrmidioni, din locul unde acesta se târâia în genunchi. Cu forţa mea impresionantă, l-am dus cu uşurinţă până la corabie, şi am ridicat ancora cu câteva clipe înainte ca sanctuarul lui Osiris să se prăbuşească, scoţând un muget pe care nici o mie de căruţe nu l-ar fi egalat! Şi, nu numai atât, dar insula însăşi a crăpat într-o mie de bucăţi, şi s-a scufundat pe veci, înghiţită de valurile ce veneau din toate părţile!

Golescu a făcut un pas îndărăt, ca să evalueze efectul pe care îl avuseseră cuvintele lui asupra publicului. Mulţumit că îi cucerise pe deplin pe toţi şi încântat să vadă că mulţi alţi orăşeni se grăbeau să umfle rândurile mulţimii, el s-a apucat să-şi răsucească mustaţa.

— Iar acum, copilaşi, veţi afla totul despre boabe. În timp ce ne căutam un locşor să ne adăpostim, m-am străduit să îl îmblânzesc pe ultimul dintre myrmidioni. Având în vedere educaţia mea superioară, asta nu s-a dovedit o încercare deosebit de grea. Am descoperit că, deşi era slab şi minuscul, în comparaţie cu înfricoşătorii lui strămoşi, el păstrase unele dintre caracteristicile unice ale furnicilor! Adevărat, uimitoarea lor capacitate de a număra boabe şi grăunţe!

— Stai o clipă, a strigat la el profesorul. Furnicile nu ştiu să numere.

— Stimate domn, a spus Golescu, te înşeli. Cine nu-şi aduce aminte de povestea lui Cupidon şi Psyche? Orice om cât de cât educat şi-ar aduce aminte că prinţesa a fost pedepsită pentru curiozitatea ei, fiind încuiată într-o încăpere unde se afla un morman de boabe de mei, trebuind să le numere până la ultima, am dreptate? Păi, aici intervin furnicile! Pentru că ea avusese

grijă să nu calce pe muşuroaiele lor. Aşadar, micile creaturi au ales şi au făcut grămăjoare pentru ea, ba chiar numărând boabele. Iar asta, prietene, s-a întâmplat în literatura clasică. Şi Aristotel a scris despre asta, prin urmare, cine suntem noi ca să ne permitem să-l contrazicem?

— Bine, dar... a zis profesorul.

— Iar acum, a zis Golescu, grăbindu-se să ajungă spre partea din spate a scenei şi împingând spre public sicriul, care fusese bătut în cuie şi stătea aproape drept, iată-l pe El! Bucuraţi-vă ochii văzându-l! Pentru că aveţi în faţă pe *ultimul dintre myrmidioni!*

Apoi, cu un gest teatral, a dat capacul sicriului deoparte. Îmbrăcat în costumul negru de drăcuşor, ce fusese modificat, având încă o pereche de braţe, umplute cu paie, şi o glugă neagră, la care se adăugaseră două antene lungi din sârmă, Emil s-a uitat spre luminile orbitoare. Apoi a scos un ţipăt de groază.

— A, da! a zis Golescu, şi a trântit capacul, reuşind să prindă dedesubt una dintre antene care a rămas pe afară. Asta pentru că-l puteţi vedea în starea lui naturală, doar dintr-o privire, fiindcă, fiindcă, deşi este foarte pipernicit, încă are puterea de a da foc lucrurilor cu intensitatea privirii lui! Din fericire, am inventat o modalitate de a vă proteja pe toţi. O clipă, vă rog.

Pe măsură ce mulţimea începuse să murmure, Golescu a tras cortina, ascunzând astfel întreaga scenă. Vreme de un moment, cei din primele rânduri i-au văzut picioarele mişcându-se într-o parte şi în alta. Au mai putut auzi şi un dupăit misterios, însoţit de un ţipăt slab. Apoi cortina s-a deschis din nou.

— Iată, a zis Golescu. Priviţi-l pe ultimul dintre Myrmidioni! A dat iarăşi capacul la o parte. Având ochelarii pe ochi, Emil nu a strigat. După un moment de tăcere, câţiva oameni din public au pornit să scoată sunete dispreţuitoare.

— A, credeţi cumva că e slab? Aveţi impresia că arată inofensiv? a zis Golescu cu un rânjet amuzat. Cu toate acestea, nu uitaţi de uimitoarea lui capacitate de a calcula! Tu, băiatul de colo! S-a repezit în faţă şi l-a prins pe băiatul care se afla cel mai aproape de el şi ţinea un borcan în braţe, apoi l-a ridicat dintr-o mişcare pe scenă. Da, cu tine vorbeam! Ştii – dar să nu-mi spui nimic mie! – ştii precis câte boabe de fasole ai în borcanul acela?

— Da, a zis băiatul, clipind în lumina torţei.

— Aha! Şi acum să-mi spuneţi, oameni buni, copilul acesta e venit cu voi?

— E fiul meu! a strigat frizerul.

— Foarte bine! Aşa, avem vreun poliţist printre noi?

— Da, a spus şeful poliţiei, făcând un pas în faţă şi zâmbind către Golescu într-un mod nu tocmai bine prevestitor.

— Minunat! Acum, copile dragă, vrei să fii atât de bun şi să-i şopteşti bunului poliţist – dar să-i şopteşti doar – numărul exact de boabe din borcan?

Supus, fiul bărbierului s-a apropiat de marginea scenei şi a şoptit ceva la urechea poliţistului.

— Excelent! Iar acum, bravule poliţist, vrei să fii atât de amabil şi să scrii numărul pe care ţi l-a spus copilul? a zis Golescu, simţind deja că-l ia cu sudori.

— Voi fi chiar încântat, a spus căpitanul şi, scoţând un carneţel, a notat ceva pe o pagină. Apoi a clipit şmechereşte spre mulţime, cu un aer glacial şi ameninţător precum un şarpe.

— Minunat! A strigat Golescu. Şi acum, dacă-mi permiteţi... A luat borcanul cu boabe de fasole din mâinile băiatului şi l-a ridicat în lumina torţei. După aceea, l-a ţinut în faţa lui Emil. Hai, ultimul dintre myrmidioni! Uită-te la borcan! Câte boabe de fasole avem aici?

— Cinci sute şase, a zis Emil, slab, dar limpede pentru mulţimea ce stătea fără să răsufle.

— *Câte?*

— Cinci sute şase.

— Şi, domnule, care este cifra pe care ai notat-o? a întrebat Golescu, răsucindu-se cu faţa spre căpitanul de poliţie.

— Cinci sute şase, a zis căpitanul, privindu-l pe Golescu printre gene.

— Şi acesta este adevărul! a exclamat Golescu, împingând borcanul înspre fiul frizerului dându-i de înţeles în acest fel că trebuia să coboare de pe scenă. Să mai facem o probă! Cine mai are un borcan la el?

De astă dată, cel puţin şase copii au ridicat borcane în aer şi au început să ţipe cu glasuri ascuţite, vrând care mai de care să ajungă pe scenă.

Gemând de efort, Golescu a mai ridicat un băiat lângă el.

— Tu al cui mai eşti? l-a întrebat el.

— E fiul *meu!* a strigat poliţistul.

— Foarte bine! Câte boabe ai acolo? Spune-i tatălui tău! a exclamat Golescu şi, în timp ce acesta îi şoptea la ureche, a continuat: Te rog să notezi!

A luat apoi borcanul din mâna băiatului şi l-a ţinut în faţa lui Emil.

— O, ultimul dintre myrmidioni, *câte boabe sunt aici?*

— Trei sute şaptesprezece, i-a răspuns acesta.

— Eşti sigur? Doar e un borcan mai mare!

— Trei sute şaptesprezece, a repetat Emil.

— Şi ce număr ai scris, stimate domn?

— Trei sute şaptesprezece, a recunoscut poliţistul.

— Am ascuns o ceapă la mijloc, a spus fiul lui cu mândrie, dar a fost pocnit imediat de căpitanul de poliţie când a coborât de pe scenă.

După aceea, din mulţime şi-au croit loc şi oameni în toată firea, fluturând borcane cu diverse boabe, între care şi orz sau mei. Emil a ghicit corect de fiecare dată, până şi în cazul unui vas cu boabe de orez, în care se mai găsea ascunsă şi o pereche de şosete strânse ghem. În cele din urmă, zâmbind cu gura până la urechi, Golescu a ridicat mâinile în aer.

— Aşadar, oameni buni, aţi putut vedea cu ochii voştri, a strigat el. Dar asta n-a fost decât o distracţie ca să ne încălzim, stimaţi spectatori. Acum veţi rămâne cu adevărat uimiţi, pentru că vom ajunge la adevăratul scop al vizitei mele aici. *Priviţi Darurile lui Osiris!*

A smuls o bucată de pânză de sac de peste cutiile ascunse sub ea. În lumina aruncată de torţe, s-au iţit gâturile multor sticluţe de medicamente.

— Da! Pregătite de mine, potrivit celor mai vechi formule secrete! Poftiţi, prieteni, aici sunt remedii ale nenorocirilor umane! O coroană sticluţa, iar asta nu acoperă nici măcar costul ingredientelor foarte rare folosite. Vi le ofer practic pe degeaba!

Imediat după aceea, în rândul mulţimii s-a lăsat o tăcere profundă, iar poliţistul a putut fi auzit spunând cu glas limpede:

— Ştiam eu că se va ajunge şi la asta.

— O coroană sticluţa? a strigat cineva, părând scandalizat de un asemenea preţ.

— Văd că trebuie să vă convingă cineva, a spus Golescu. Să vă convingă *pe gratis.* Prea bine! Tu, domnule, vino aici sus, la

lumină. Da, de tine e vorba, domnul care ţine prea mult la banii lui.

Bărbatul strigat s-a urcat pe scenă şi a rămas acolo cu un aer sfidător, în vreme ce Golescu s-a adresat spectatorilor.

— Mizeria umană! a răcnit el. Ce o provoacă, oameni buni? Bătrâneţea. Sentimentul că eşti de prisos. Neajutorarea. Singurătatea. Niciuna dintre acestea nu te omoară, dar îţi face viaţa mizerabilă! Am dreptate, ori nu? Aşa, stimate domn! S-a întors către bărbatul de lângă el. Te rog să-ţi scoţi pălăria. Văd că suferi de calviţie.

Bărbatul s-a întors şi s-a uitat la Golescu de parcă s-ar fi pregătit să-l ia la palme, însă publicul a pufnit în râs.

— Nu te ruşina! I-a zis Golescu. Nu ţi-ai dori un păr bogat şi lung?

— Păi...

— Atunci, uite, a spus Golescu şi a extras o sticluţă din raft. Poţiunea lui Ptolemeu! Să vezi ce rezultate uimitoare dă.

A scos dopul şi a înclinat-o cu grijă, ca să verse doar câteva picături pe chelia bărbatului. După aceea, a prins poalele mantiei lui şi a întins cu ea poţiunea pe tot capul omului.

— Ce-mi faci? a strigat bărbatul. Mă arde ca dracu'.

— Curaj! Nimic nu se obţine fără puţină durere. Ia număraţi până la şaizeci, hai!

Publicul i-a cântat în strună, dar înainte de a se ajunge cu numărătoarea la patruzeci, oamenii au izbucnit în ţipete de mirare: pentru că pe chelia bărbatului a început să crească un păr des şi negru, peste tot unde ajunsese poţiunea.

— Vai de mine! a strigat bărbatul, ducându-şi palmele la cap şi incapabil să creadă ce se petrecea.

— Da! a anunţat Golescu şi s-a întors către public. Aţi văzut? Acest domn şi-a recăpătat imediat înfăţişarea tânără şi bărbătească. Şi pentru că vorbeam de bărbăţie şi virilitate! a zis el, şi l-a plesnit pe bărbat suficient de tare pe spate, făcându-l ca practic să zboare de pe scenă. Ce altă sursă de mizerie mai mare decât să le dezamăgeşti pe femeile frumoase? Care dintre voi duce dorul unui lucru pe care-l avea când era mare crai, ia spuneţi-mi? Nu e nimeni printre noi, am toată convingerea, dar gândiţi-vă doar: într-o bună zi, poate veţi voi să vă mai dovediţi bărbăţia, şi nu veţi avea cu ce. Iar când va veni acea zi, chiar vreţi să fiţi prinşi fără o sticluţă de Bărbăţia Faraonului? O

coroană sticla, domnilor! Sunt sigur că înţelegeţi de ce nu putem face o demonstraţie gratuită la acest produs.

Vreme de câteva secunde a domnit tăcerea, după care un val masiv de bărbaţi s-au năpustit în faţă, fluturând banii în mână.

— Poftiţi! Câte una pentru fiecare muşteriu, domnilor, doar câte una. Întocmai! Fac asta doar ca pe un serviciu public, înţelegeţi, pentru că-mi place să-i văd fericiţi pe oameni. Să o bei şi să fii sănătos, domnule, dar ţi-aş sugera ca mai întâi să mănânci ceva. Vă rog nu-i călcaţi în picioare pe copii, chiar dacă în curând vă veţi simţi în stare să mai zămisliţi alţii. Şi pentru că am vorbit de a face copii! a spus Golescu, apoi a vârât ultimii bani primiţi într-un buzunar al pantalonilor, şi s-a retras uşor spre spatele scenei, deoarece terminase de vândut toate sticluţele cu Bărbăţia Faraonului şi Poţiunea lui Ptolemeu.

— Dar la ce bun să ai elixirul potenţei, când fecioara ta e rece ca gheaţa? Puteţi să-mi daţi răspuns la asta? Dezinteres! Dispreţ! Sfidare! Există vreo nenorocire mai cumplită decât o soaţă care nu te iubeşte? Ascultaţi-mă, aţi auzit cu toţii de filtre ale iubirii; poate chiar aţi cumpărat farmece şi leacuri de la ţigănci. Dar porumbiţele voastre au nevoie de altceva, domnilor, şi acesta se numeşte *Elixirul lui Isis!* Garantez că el va transforma feţele încruntate şi reci în chipuri zâmbitoare!

Ca un adevărat val, numeroşi oameni s-au repezit spre scenă şi, deşi erau mai puţin disperaţi decât cei de mai devreme, şi aceştia erau dispuşi să plătească. Golescu a distribuit sticluţele cu *Elixirul lui Isis,* a vârât monedele în buzunar şi a făcut un calcul. Mai avea o ladă cu sticluţe. Ridicând-o de pe raft, s-a întors către spectatori şi a zâmbit.

— Iar acum, oameni buni, ia răspundeţi la întrebarea următoare: ce anume ne face viaţa un adevărat blestem? Păi, răspunsul este la îndemâna oricui: *durerea.* Sfredelitoare, arzătoare, oribilă suferinţă! Dureri surde ce nu vor să treacă! Chinul provocat de un dinte cariat! Nenorocire, agonie, suferinţă! Dumnezeu să ne aibă în grija Lui! Dar, după ce vă daţi bine cu *Balsamul liniştitor,* veţi găsi instantaneu alinarea de orice durere, oricât de chinuitoare ar fi ea.

Mai toată lumea s-a apropiat de scenă, deşi ea nu a mai alcătuit valuri, ca mai devreme, aşa cum se aşteptase Golescu; în rândurile mulţimii apăruse un element perturbator, dar el nu a reuşit să descopere ce anume. Aha! Sigur era vorba de un

bărbat rănit, bandajat la cap şi peste ochi, care era ajutat de oameni să înainteze în cârje.

— Faceţi loc! Lăsaţi-l pe bietul om să ajungă la mine!

— Uite, Profesore Hades, ai aici pe cineva căruia i-ar prinde bine leacul pe care-l lauzi!

— Lui de ce nu-i dai o sticluţă pe gratis?

— Ce-avem aici, vreun veteran de război? a zis Golescu, cu glas ce-i trăda buna dispoziţie. Sigur că o să primească o sticluţă cadou! Uite, pentru ti..., a zis el, dar a încheiat pe un ton piţigăiat, pentru că, aplecându-se, a rămas faţă în faţă cu ţăranul Buzdugan, şi a băgat de seamă că acestuia îi lipsea un ochi. Recunoaşterea fusese totuşi reciprocă.

— Tu... a dat să spună Buzdugan, dar Golescu desfăcuse dopul sticluţei şi a golit-o brusc în gura omului. A ţinut-o acolo, iar omul a înghiţit leacul fără să vrea, cât pe ce să se înece.

— A, da î*l recunosc pe acest om!* a spus Golescu, zbătându-se să ţină sticluţa în gura lui Buzdugan. Suferă şi de vedenii! Familia lui l-a adus la mine ca să-l lecuiesc de nebunie, dar, din păcate...

Din păcate, tulburarea din rândul publicului se stârnise în proporţie mult mai extinsă decât bănuise Golescu. Totul începuse printr-o nelinişte generală, din cauza faptului că toţi cei care cumpăraseră sticluţe cu Bărbăţia Faraonului le desfăcuseră şi înghiţiseră pe dată tot conţinutul. Asta produsese o criză generală de priapism, iar asta încă de când Golescu se apucase să laude Elixirul lui Isis.

Iar asta nu însemna totuşi nimic, faţă de sentimentele pe care le trăiau cei care cumpăraseră Poţiunea lui Ptolemeu şi, nechibzuiţi din cale afară, hotărâseră să o încerce înainte de a ajunge acasă. Câţiva indivizi îngroziţi descoperiseră că părul luxuriant le creştea, nu doar pe cap, ci pe orice parte a corpului pe care se vărsase sau scursese lichidul în timpul aplicării, astfel că părul invadase urechile, nasurile. Unele soţii, aflate aproape şi fiind stropite cu lichid începuseră să devină păroase. Cei mai îngroziţi erau aceia care preferaseră să întindă poţiunea cu mâinile goale.

Suferinţa lor nu însemna însă nimic faţă de aceea a unui nefericit care socotise că leacul trebuia înghiţit, ca să dea rezultate mai bune. Acum stătea lăţit la pământ şi urla, dar

ţipetele au început treptat să se estompeze, timp în care privitorii îngroziţi se retrăgeau din preajma lui.

Buzdugan s-a azvârlit înapoi şi a reuşit să scuipe sticluţa pe care Golescu i-o vârâse în gură cu forţa.

— Fiu de căţea! a răcnit el. El este! El ne-a vândut...

— *E nebun, ce v-am spus eu?* a exclamat Golescu.

— El ne-a vândut un elixir care a dat naştere... a zis Buzdugan, dar imediat după aceea, balsamul şi-a făcut efectul şi, brusc, a încetat să-şi mai simtă trupul, s-a prăbuşit de pe cârje, şi a dispărut în pădurea de picioare ale oamenilor ce începuseră să se frământe bezmetic.

Însă nimeni nu l-a mai băgat în seamă pe Buzdugan în agitaţia provocată de omul care cumpărase Bărbăţia Faraonului şi Elixirul lui Isis, din dorinţa de a spori fericirea în casa lui, dar, pe întuneric, încurcase sticluţele şi băuse din aceea ce nu-i era destinată. Copleşit de un val de căldură, iar apoi de o patimă inexplicabilă şi nefirească, după care, pierzându-şi complet controlul asupra funcţiilor cerebrale, omul îşi dăduse jos pantalonii, iar acum se oferea oricui, ţipând ca o maimuţă. Iar câţiva dintre cei care se dedulciseră la Bărbăţia Faraonului, incapabili să reziste ispitei, erau cât pe ce să se slujească de farmecele lui când...

— Să ne păzească toţi sfinţii din cer! a strigat cineva de la marginea mulţimii. Fugiţi! Salvaţi-vă! *A mai apărut un cocoş diavolesc!*

Strigătele acestea i-au derutat pe toţi cei care le auziseră, lucru firesc, dar asta a ţinut doar până în clipa când diavolul anunţat s-a apropiat mai mult.

Zâmbind şi asudând, Golescu, care se retrăsese cu paşi mărunţi către marginea din spate a scenei, l-a văzut cel mai bine: era vorba de un cocoş, dar nu unul obişnuit. Era înalt de aproape doi metri şi jumătate, avea coada ca o arteziană de foc, pinteni de aur, pene ca aurul bătut, creasta precum coralul sângeriu, iar ciocul semăna cu un tocător de carne, dar făcut din alamă! În lumina torţelor, ochii lui sticleau cu o putere feroce, dar erau goi şi demenţi ca ai oricărei păsări de curte. A bătut din aripi şi zgomotul a amintit de un tunet. Oamenii au fugit care încotro, mai puţin cei care erau înnebuniţi de pofte carnale, şi nu puteau renunţa la ceea ce făptuiau.

— Vai, vai, de ce se întâmplă asemenea lucruri? s-a văicărit Golescu, fără a se adresa cuiva anume. Şi eu, care avusesem doar intenţii bune.

Pasărea uriaşă a observat copiii îngrămădiţi în faţa scenei. Până în acea clipă, ei chicotiseră văzând comportamentul celor vârstnici. Când însă au văzut monstrul, şi-au căutat adăpost sub scenă şi s-au ghemuit acolo ca nişte şoricei speriaţi. Cu toate acestea, pasărea i-a văzut şi a înaintat, întorcând capul ca să-i privească, ba cu un ochi, ba cu celălalt. Îngroziţi, copiii au azvârlit în ea cu borcanele în care aduseseră tot soiul de boabe, iar acestea s-au spart cu mare zgomot, împrăştiind cioburi în jur. Şi pasărea a continuat să se apropie, scurmând pământul cu ghearele.

În acest timp, Golescu a perceput încă un zgomot îngrozitor, care nu putea fi acoperit de ţipetele copiilor, iar acel zgomot venea de dincolo de Buzdugan, care, aflat la pământ, blestema de zor, dar şi de dincolo de răcnetele spectatorilor ce se retrăgeau de-a valma. Era un sunet grav, din acela care face dinţii să clănţănească, un uruit profund ca acela scos de un cutremur, şi la fel de înspăimântător.

Ceva, undeva, scotea un mârâit gros. Şi acel mârâit devenea tot mai puternic.

Golescu a ridicat capul, iar în momentul acela, pe care avea să-l retrăiască în coşmaruri tot restul vieţii, a văzut o pereche de ochi înaintând prin noapte, ochi precum cărbunii încinşi.

Aşezaţi deasupra dinţilor albi, orbitor de albi. Cu cât se apropiau, parcă plutind prin beznă către căruţă, cu atât mai tare se auzea şi mârâitul. Tot mai aproape, ajungând în lumina torţelor, astfel că Golescu a văzut clar braţele întinse, degetele cu gheare mânjite de pământ, expresia ucigaşă, linţoliul târât în urmă.

— Ferească-mă cerul, e Amaunet, a strigat el, după care realitatea l-a izbit cu o asemenea forţă, încât a făcut pe el. Aşadar, Cupa Neagră o înşelase din nou, aşa că...

— Te uciiid! a urlat ea, repezindu-se către scenă. Suspinând, Golescu a dat să fugă într-o parte, s-a răzgândit; după aceea, spaima i-a dat aripi şi a făcut un salt eroic, azvârlindu-se de pe scenă pe spinarea păsării de aur. Înfigându-şi genunchii între penele de culoarea flăcărilor, a strunit pasărea, de parcă ar fi fost un cal.

Cu un ţipăt ascuţit, care a sfâşiat noaptea, bidiviul lui a făcut un salt prin aer şi, aterizând, a pornit în goana mare. Golescu s-a agăţat cât de tare a putut, pentru a nu fi azvârlit la pământ, şi a aruncat o privire peste umăr. L-a văzut pe Emil, cu antenele mişcându-se dement, ridicându-se foarte agitat din coşciug.

— Nenea Barbu! s-a văicărit el. Însă Amaunet îl prinsese deja de o gleznă. L-a tras apoi mai aproape. Piticul a dispărut în pliurile linţoliului, continuând să se zbată. Ultima imagine care i-a rămas întipărită pe retină lui Golescu a fost aceea a lui Amaunet ridicându-l pe Emil şi lipindu-l de pieptul ei, strângându-l cu un aer posesiv, o Fecioară a terorii cu Copilul ei fără vlagă.

Golescu a strâns între braţe gâtul bidiviului său de aur şi l-a îndemnat înainte, prin noapte şi prin păduri. A vărsat lacrimi pentru iubirea pierdută, şi-a plâns soarta nefericită, a plâns după frumuseţe şi astfel a călărit în gloria îngrozitoare prin apă şi prin foc şi prin lumina neiertătoare a stelelor. Când au apărut zorile, el continua să călărească. Cine să mai ştie unde a sfârşit?

Cu toate acestea, există un sătuc îndepărtat dincolo de păduri, atât de înconjurat de mlaştini şi pâraie, încât niciun drum nu ajunge până acolo, astfel că bărbaţii erau siliţi să se însoare cu verişoarele lor. Aceşti oameni au o legendă potrivit căreia Diavolul le-a apărut cândva, călărind pe un cocoş de aur, o apariţie înspăimântătoare, când se prosternaseră cu toţii la pământ. Se oferiseră chiar să-l aleagă drept prinţ al lor, numai să le cruţe vieţile.

Şi tot ei spun că Diavolul a stat la ei o vreme, şi s-a arătat a fi un prinţ destul de bun, după cât de buni pot fi prinţii în acea parte a lumii. Însă el se uita mereu peste umăr, de teamă că nevasta l-ar fi putut găsi şi acolo. Spunea că ea era Mama întunericului. Groaza lui era atât de mare, încât ea l-a copleşit, astfel că a preferat să-şi vadă de drum, decât să se lase prins acolo.

Bărbaţii satului au socotit asta drept o alinare, deşi nu-şi puteau explica precis de ce. *Până şi dracul se teme de soaţa lui, î*şi spuneau ei unul altuia. Şi au repetat asta de atâtea ori, încât, în cele din urmă, a sosit între ei un om de la Ministerul Culturii şi a notat acea zicere într-o carte de proverbe.

Dar, dacă veţi călători în acea ţară şi vă veţi uita în acea carte groasă, veţi căuta zadarnic, pentru că nu se ştie ce vandal a rupt pagina cu pricina.

Nancy Kress
Muntele la Mahomed
(„The Mountain to Mohammed”, 1992)

Traducere de Florin Pîtea

„Un om îi dă bani doctorului. Poate va fi vindecat.
Poate nu va fi vindecat.”

Talmudul

Când răsună soneria instalaţiei de securitate, dr. Jesse Randall juca go împotriva computerului său. Harvo Kaneko, colegul său de cameră de la Institutul Medical Downstate, îl învăţase jocul. Până acum, pe reţeaua de sub scanner se aflau nouăsprezece piese strălucitoare, negre şi albe. Jesse se încruntă; computerul se pricepea foarte bine să înconjoare spaţiul gol, din două mutări, şi nu putea să-şi dea seama cum să-l oprească. Soneria îl făcu să tresară.

Anne? Dar era de serviciu la spital până la unu. Sau poate că-i reţinuse greşit tura...

Traversă nerăbdător micul living până la ecranul interfonului. Nu era Anne. Trei etaje mai jos un om stătea pe stradă, uitându-se fix în monitor. Era firav şi blond, îmbrăcat în blugi şi jachetă zdrenţuită, cu o căciulă bine trasă pe cap. Lobii urechilor îi erau roşii de frig.

— Da? zise Jesse.

— Doctor Randall?

Vocea era joasă şi răguşită.

— Da.

— Aţi putea veni până jos, un minut, să vorbiţi cu mine?

— Despre ce?

— Ceva despre care-i musai să vorbim. E ceva personal. M-a trimis Mike.

Jesse fu străbătut de un fior. Atunci, asta era. Îşi menţinu vocea pe un ton neutru.

— Cobor imediat.

Închise monitorul, scoase discul din memorie şi-l duse în dormitor, unde îl trecu de câteva ori peste un magnet. Îşi împachetă într-o geantă sport instrumentele medicale: antiseptice, antibiotice, catgut, clame, seringi, scanner electro-

medical, atât de multe instrumente câte puteau încăpea. Râse o dată în timp ce le înghesuia pe toate înăuntru. Se îmbrăcă cu o canadiană călduroasă cumpărată la mâna a doua de la magazinul armatei şi marinei, apoi puse pistolul, de asemenea cumpărat la mâna a doua, în buzunarul canadienei. Deşi, bineînţeles, celălalt om avea să se ocupe de siguranţa lor. Dar lui Jesse îi plăcea senzaţia, o greutate destul de mare pe partea dreaptă. Reintroduse discul în sistemul de securitate şi încuie uşa. Computerul tot se mai prefăcea că-şi cântărea mutarea la go deşi avea capacitate de decizie, desigur, cvasi-instantanee.

— Încotro?

Omul cel firav nu răspunse. Se depărtă de clădire cu paşi mari, hotărât, iar Jesse îşi dădu seama că n-ar fi trebuit să spună nimic. Îl urmă pe om de-a lungul străzii, ducându-şi geanta sport în mâna stângă.

Ceaţa venise plutind dinspre port. Bostonul avea un miros umed şi cenuşiu, de debarcadere putrede, peşti morţi şi gunoi. Chiar şi aici, în Enclava de Securitate Morningside, unde acea parte din taxele de întreţinere a apartamentelor, care rămânea de la securitate, era dată pentru menţinerea curăţeniei pe străzi. Prin negură luceau lumini galbene, stivuite pe douăsprezece etaje, dar foarte înghesuite; nici chiar cei cu asigurări nu-şi puteau permite să încălzească mult spaţiu.

Acolo unde mergeau n-avea să fie deloc căldură.

Jesse îl urmă pe omul cel firav în josul treptelor de la metrou. Tipul plăti pentru amândoi, o mostră de demnitate donquijotescă ce-l făcu pe Jesse să surâdă. La lumină îl văzu mai bine: bărbatul era mai în vârstă decât crezuse, cu riduri întreţesute împrejurul ochilor şi buze lungi, subţiri, ce acopereau dinţi foarte stricaţi. Probabil nu avusese coroane dentare niciodată în viaţă. Ce fusese în scanarea lui genetică? Dumnezeule, ce sistem.

— Cum te cheamă? întrebă pe când aşteptau pe peron.

Îşi păstră vocea pe un ton jos, pentru orice eventualitate.

— Kenny.

— În regulă, Kenny, zise Jesse, şi zâmbi. Kenny nu zâmbi drept răspuns. Jesse îşi spuse că era ridicol să se simtă jignit; aceasta nu era o vizită în societate. Se uită ţintă la şine până când veni metroul.

La acea oră singurii călători erau trei bărbaţi cu înfăţişare dură, doi negri şi unul alb, şi o fată hispanică cu înfăţişarea încă şi mai dură, îmbrăcată într-o rochie lungă, roşie. După un minut, Jesse îşi dădu seama că fata era sub controlul unuia dintre bărbaţii negri care stăteau la celălalt capăt al vagonului. Jesse avu grijă să nu se mai uite la ea. Totuşi nu se putea abţine să nu fie curios. Părea sănătoasă. Toţi patru păreau sănătoşi, ca şi Kenny, cu excepţia dinţilor. Poate că niciunul dintre ei nu era neasigurabil; poate că pur şi simplu nu-şi puteau găsi un serviciu. Sau nu voiau. Nu era treaba lui să-i judece.

Tocmai din cauza asta o făcea, nu-i aşa?

Celelalte două dăţi fusese atât de uşor pe cât îi spusese Mike că avea să fie. O sutură de deltoid la o fată tânără, rănită într-o luptă cu cuţitele şi tratarea arsurilor unui bebeluş opărit de o oală cu apă fiartă, răsturnată de pe o sobă. Ambele dăţi familiile fuseseră atât de recunoscătoare, de respectuoase... Cunoşteau riscul pe care şi-l asuma Jesse. După ce tratase bebeluşul şi lăsase antibiotice şi analgezice pe pateticul înlocuitor al mesei de bucătărie, o scândură aşezată peste radiatorul scos din funcţiune, tânăra mamă hispanică îi apucase mâna şi i-o acoperise cu sărutări. Stânjenit, se întorsese spre soţul ei şi-i zâmbise, dorind să spună ceva, vrând să clarifice că nu era decât un autor de binefaceri sporadice care, întâmplător, avea o diplomă medicală.

— Cred că sistemul e împuţit. Companiilor de asigurare n-ar fi trebuit niciodată să li se permită să refuze ocrotirea sănătăţii pe baza scanării genetice a bolilor potenţiale, iar patronilor n-ar fi trebuit niciodată să li se permită menţinerea preţurilor scăzute prin angajări pe bază de sănătate. Dacă asta ar fi o ţară civilizată, la ora asta am avea ocrotirea sănătăţii asigurată la scară naţională!

Hispanicul îl privise cu o figură lipsită de expresie.

— Unii dintre noi încearcă să se poarte mai bine, zisese Jesse.

Mike – doctor Michael Cassidy – le spusese acelaşi lucru lui Jesse şi Anne, la sfârşitul unei seri lungi când băuseră sărbătorind ajungerea la jumătatea stagiaturilor. Deşi, retrospectiv, lui Jesse i se părea că Mike nu băuse foarte mult. De fapt nici nu spusese direct foarte mult. Totul era subînţeles,

sondare mascată ca filozofie de pahar. Dar Anne înţelesese şi refuzase imediat.

— Dumnezeule, Mike, ai putea fi concediat din spital! Regulamentele interzic stagiarilor să expună spitalul la ameninţarea unui proces pentru tratament eronat fără asigurare. Nu sunt bani.

Mike zâmbise şi-şi rotise ochelarii între degetele lungi, ca de pianist.

— Doctorii sunt liberi să trateze pe cine doresc, pe propriul lor risc, chiar şi pe neasigurabili. *Carter contra Sunderland.*

— Nu în timp ce un spital le plăteşte asigurarea pentru tratamente eronate ca stagiari, dacă spitalul îşi exercită dreptul de a le interzice asta. *Janisson contra Lechevko.*

Mike a râs degajat.

— Atunci lăsaţi-o baltă, amândoi. E doar conversaţie.

Anne a zis:

— Dar tu personal rişti...?

— Nu e drept, a intervenit Jesse – oare ea nu înţelegea că Mike n-ar dori să se incrimineze într-un lucru ca ăsta? – că o parte atât de mare a populaţiei nu poate obţine asigurare. În fiecare an se adaugă mai multe bariere pentru pre-tendinţe din scanările genetice, iar amărâţii ăia nici nu s-au îmbolnăvit încă!

Vocea i se ridicase. Anne aruncă o privire nervoasă împrejurul barului. Profilul ei era drăgălaş, o curbă senină care-i amintea lui Jesse de paravanele acelea coreene din magazinele scumpe de pe bulevardul Commonwealth. Şi avea picioare drăgălaşe, sâni drăgălaşi, totul drăgălaş. Se gândise, poate acum că erau vecini în enclava Morningside...

— Încă un rând, răspunsese Mike.

Spre deosebire de tatăl copilului ars, care nu-i răspunsese deloc lui Jesse. Pentru a-şi ascunde uşoara stânjeneală – mama fusese aşa plină de efuziune – Jesse a privit prin apartamentul înghesuit. Pe perete, în rame ieftine de plastic, erau fotografii de oameni cu păr negru, bogat, întinşi cu toţii în pat. Jesse citise despre asta: Era un fel de protest mut, lipsit de putere. Toate persoanele fuseseră fotografiate pe patul morţii. Una dintre ele era o fată frumoasă, cu ochii închişi şi mâna întinsă puţin deasupra capului, ca şi când ar fi dormit. Hispanicul a urmărit privirea lui Jesse şi a coborât ochii.

— Drăguţ, a zis Jesse. Bune fotografii. Nu ştiam că sunteţi aşa de pricepuţi cu un aparat de fotografiat.

Tot nimic.

Mai târziu, lui Jesse i-a trecut prin minte că poate tipul nu înţelegea engleza.

Metroul se opri cu un scârţâit prelung, de instalaţii prea vechi, prea prost întreţinute. Nu erau bani. Bostonul, ca şi restul ţării, era falimentar. Timp de o clipă Jesse crezu că frânele n-aveau să ţină deloc şi inima îi tresări, dar Kenny nu se arătă emoţionat, aşa încât Jesse încercă să facă la fel. Vagonul se opri în cele din urmă. Kenny se ridică, iar Jesse îl urmă.

Erau undeva în Dorchester. Trei bărbaţi se îndreptară repede spre ei şi mâna dreaptă a lui Jesse se strecură către buzunar.

— Ăsta e? făcu unul din ei către Kenny.

— Mda, zise Kenny. Doctor Randall, iar Jesse se relaxă.

Era inexplicabil, de fapt. Probabil nu era o idee bună ca doi oameni singuri să meargă prin cartierul acesta. În cinci era mai bine. Organizaţia lui Mike ştie sigur ce face.

Oamenii mergeau repede. Cartierul era mai bun decât îşi imaginase Jesse: case mici, îngrijite, fiecare a treia sau a patra cu un petec de peluză îngheţată dinainte. Câteva aveau chiar răsaduri de flori. Dar ferestrele erau zăbrelite, şi deasupra tuturor plutea ceaţa cenuşie, frigul umed, mirosul atotpătrunzător de gunoi.

Casa în care intrară n-avea niciun răsad de flori. Uşa de la intrare, din oţel, cu trei broaşte, dădea direct într-o cameră de zi mobilată cu o canapea lăsată, un televizor şi un divan străvechi, din a cărui spetează de PAL curgeau aşchiile ca mătreaţa. Pe divan zăcea o fetiţă, cu ochii strălucind de febră.

Canapeaua, televizorul, speteaza dispărură. Jesse simţi cum eul profesional preia controlul, o senzaţie la fel de curată şi proaspătă ca scufundarea în apă rece. Îngenunche lângă pat şi zâmbi. Fata, care părea să aibă nouă sau zece ani, nu zâmbi drept răspuns. Avea o faţă prelungă, pământie, ursuză, dar părul lung, castaniu de pe pernă era minunat: curat, lucios şi bine întreţinut.

— Burta, zise unul dintre bărbaţii care-i întâmpinaseră la metrou. Jesse ridică privirea la auzul notei din vocea lui, şi-şi dădu seama că acesta trebuie să fie tatăl copilului. Mâinile

bărbatului tremurară în timp ce trase cearşaful de pe corpul fetei. Abdomenul era umflat şi plăpând.

— De când este în starea asta?

— De ieri, spuse Kenny, atunci când tatăl nu răspunse.

— Greţuri? Vărsături?

— Mda. Nu poate să ţină nimica-n stomac.

Mâinile lui Jesse palpară cu blândeţe. Fata ţipă.

Apendicită. Spera din toată inima că nu se declanşase peritonita. Nu voia să aibă de-a face cu peritonita. Nu aici.

— Aduceţi toate lămpile pe care le aveţi, cu becurile cele mai strălucitoare. Fierbeţi apă...

Ridică privirea: în cameră era foarte rece.

— Funcţionează soba?

Tatăl încuviinţă. Părea palid. Jesse zâmbi şi spuse:

— Nu cred că e ceva ce nu putem trata aici, cu puţin noroc.

Bărbatul nu răspunse.

Jesse îşi deschise geanta, gândind cu repeziciune. Bisturiu laser, clame sterile, scaramină – putea s-o facă chiar fără asistenţă medicală cu condiţia să nu fie peritonită. Dar dacă... fata gemu şi-şi întoarse faţa de la el. Avea lacrimi în ochi. Jesse se uită la bărbatul cu aceeaşi figură prelungă, pământie, şi păr castaniu.

— Eşti tatăl ei?

Bărbatul încuviinţă.

— Trebuie să-i văd scanarea genetică.

Bărbatul îşi încleştă ambii pumni pe lângă corp. O, Doamne, dacă nu avea actul oficial... Jesse citise că uneori neasigurabilii le ardeau. O femeie, furioasă pe hârtia care avea s-o ţină totdeauna în afara clasei mijlocii, o expediase prin poştă, mânjită cu fecale şi împachetată cu un explozibil plastic, preşedintelui. Apăruseră titluri, articole, petiţii... şi nimic nu se schimbase. O ţară luptând pentru însăşi supravieţuirea sa economică nu ezita să sacrifice trupe din prima linie. Dacă pentru acest copil nu era nicio scanare genetică, Jesse nu putea folosi scaramina, acel stimulent miraculos al sistemului imunitar, la care aproximativ cincisprezece la sută din populaţie avea o reacţie fatală. Fără scaramină, în aceste condiţii operatorii, şansele de infecţie postoperatorie creşteau considerabil. Dacă fata nu putea să suporte scaramina...

Tatăl îi înmână lui Jesse documentul laminat, cu sigiliul adânc imprimat în colţul de sus. Jesse îl parcurse rapid. Antioncogenul RB necesar de pe al unsprezecelea cromozom era prezent. Fata nu era potenţial alergică la scaramină. Se numea Rosamund.

— Okay Rose, spuse Jesse cu blândeţe. Am să te ajut. Peste foarte puţină vreme ai să te simţi cu mult mai bine...

Îi înfipse acul cu anestezic în braţ. Fata tresări şi ţipă, dar după un minut îşi pierdu cunoştinţa.

Jesse dădu deoparte cearşafurile, în ciuda frigului şi le spuse oamenilor cum să le fiarbă. Împrăştie betadină peste abdomenul ei umflat şi reglă bisturiul laser pentru incizie.

Caracteristica vieţii părinţilor săi fusese precauţia. *Ai grijă să nu cazi! Condu cu grijă! Nu vorbi cu străinii!* Născuţi în timpul depresiunii cea dinainte – au investit doar în bonuri de tezaur şi în propriul lor teren suburban de 600 m2. Când marşurile de protest din Selma şi Washington se transformaseră în asasinate în Detroit şi Kent State, au clătinat din cap cu înţelepciune: *Vezi? Am spus noi. Nu iese nimic bun din implicarea în lucruri care nu te privesc.* Tatăl lui Jesse avusese acelaşi serviciu timp de treizeci de ani; mama lui considera că era imoral să cumperi ceva ce nu se vindea în magazin. Au aşteptat până când ea a trecut de patruzeci de ani pentru a-l avea pe Jesse, singurul lor copil.

La şaisprezece ani, Jesse îi dispreţuise; la douăzeci şi patru, îi compătimise; la douăzeci şi opt, vârsta lui actuală, îi iubea cu o recunoştinţă disperată, incomplet eliberată de dispreţ. Pierduseră atât de mult, îndrăzniseră atât de puţin. Acum trăiau în Florida, pensionaţi şi fericiţi şi fercheşi. „Fondul de pensie” – aşa îi spuneau, ca şi când era un diamant celebru sau o moşie iubită – a fost redus de preţurile colapsului la costul unui bungalow cu un dormitor, covoare bej şi piscină. În apele placide, artificial de albastre ale piscinei, soţii Randall contemplau viziuni clorinate ale triumfului.

— Chiar şi după ce ne-am pensionat, îi spunea cu mândrie mama lui Jesse, n-a trebuit să mergem înapoi.

— Iată ce aduce chibzuiala, fiule, adăuga totdeauna tatăl său. Şi munca susţinută. Nu-i niciun motiv ca leşinaţii ăştia de azi să nu poată face la fel.

Jesse privea împrejurul curţii lor mărunte, uitându-se la raţele de plastic rânduite ca nişte pietre funerare, la gardul viu tuns cu fanatism, la tenda în dungi alb-albastre şi braţele îi executau mişcări zvâcnite, curioase, ca şi când îi erau strâns legate de corp.

— Drăguţ, mamă. Drăguţ.

— Ştiu asta, a spus ea, şi a făcut şmechereşte cu ochiul. Jesse întorsese privirea înainte ca ea să-i poată vedea stânjeneala. În minte i se ivise Bostonul, uriaş, fascinant şi strălucitor, febril ca o bandă exotică.

Nu era peritonită. Jesse amputã bucata de ţesut infectată care fusese apendicele lui Rosamund. În timp ce închidea incizia cu mişcări iuţi, sigure, auzi un clic. Un aparat de fotografiat. Nu putu să întoarcă privirea, însă dintr-un impuls brusc de euforie îi spuse celui care făcea fotografia:

— De data asta nu mai e pentru expoziţie. Fetiţa asta o să *trăiască.*

După ce închise incizia, Jesse administră o doză masivă de scaramină. Îi instrui cu atenţie pe Kenny şi pe tatăl fetei cu privire la medicaţie, dietă, procedurile pentru menţinerea condiţiilor antiseptice care, din moment ce erau neadecvate, făceau scaramina atât de necesară.

— Sunt de serviciu următoarele treizeci şi şase de ore la spital. Am să mă întorc miercuri seara, va trebui fie să veniţi să mă luaţi, fie să-mi daţi adresa, am să iau un taxi şi...

Tatăl inspiră iute, tremurat, ca un hohot de plâns. Jesse se întoarse spre el.

— Are o şansă zdravănă de vindecare, procedura asta nu e...

O femeie năvăli dintr-o cameră dosnică, ţipând.

— Nu, nu, nuuuuuu...

Încercă să se arunce pe pacientă. Jesse îi sări înainte, dar Kenny a fost mai rapid. O înşfăcă de talie, ţintuindu-i braţele pe lângă corp. Femeia se luptă cu el, tânguindu-se şi strigând, în timp ce o târa înapoi pe uşă.

— Criminalule, ucigaş de copii, nuuuuuu...

— Nevastă-mea, zise tatăl în cele din urmă. Ea nu... nu înţelege.

Probabil doctorii erau diavoli pentru ea, se gândi Jesse. Zei care le interziceau oamenilor vindecarea pe care puteau s-o

ofere. Sărmanii amărâţi. Simţi un val de mândrie mută pentru că putea să-i înveţe o altă lecţie.

Tatăl continua să se uite la Rosamund care acum dormea liniştită. Jesse nu putea să-i vadă ochii celuilalt bărbat.

Întors acasă, în apartament, deschise o cutie de bere. Se simţea bine. Oare era prea târziu să-i telefoneze Annei?

Era – ceasul computerului arăta 2:00 A.M. Probabil Anne s-a culcat deja. Peste încă şapte ore, la propria lui tură începea, dar Jesse nu putea să doarmă.

Se aşeză la computer. Până la urmă maşina nu mutase ca să-i înconjoare pătratul gol. Probabil avea altceva în minte. Zâmbind şi sorbind din bere, Jesse începu să-şi confrunte isteţimea cu aceea a computerului coreean în străvechiul joc japonez, pe când noaptea se apropia de sfârşit.

După două zile se întoarse s-o controleze pe Rosamund. Casa-tip era părăsită, cu scânduri ţintuite în diagonală peste fereastră. Inima lui Jesse începu să zvâcnească. Îi fu frică să ceară informaţii de la vecini; bărbaţi în haine negre tot intrau şi ieşeau din casa de alături, iar privirile le erau reci. Nu se putu gândi ce altceva să facă.

După alte patru schimburi ajutorul de şerif îl aşteptă la uşa clădirii, neputând să treacă de monitoarele de securitate până când nu se întorcea Jesse acasă.

STATUL MASSACHUSETTS
ŢINUTUL SUFFOLK
TRIBUNALUL SUPERIOR

Către *Jesse Robert Randall* din *Enclava de Securitate Morningside, Clădirea 16, Apartamentul 3 C, Boston*, ţinutul Suffolk. Întrucât *Steven & Rose Gocek* din Boston, din ţinutul Suffolk au declanşat o acţiune de prejudiciu împotriva dumneavoastră, care va fi înaintată Tribunalului Superior situat la Boston, în ţinutul Suffolk, pe *18 octombrie 2004*, în care sunt cerute daune în valoare de *$ 2.000.000* după cum urmează:

PREJUDICIU ŞI/SAU SUSPENDARE PENTRU APLICAREA UNUI TRATAMENT ERONAT

După cum va reieşi mai amănunţit din declaraţia ce va fi înregistrată la sus-numitul tribunal când şi dacă sus-numita acţiune va fi deschisă acolo:

VĂ ORDONĂM, dacă intenţionaţi să vă apăraţi în vreun fel împotriva sus-numitei acţiuni, ca la data de mai sus, sau în cadrul intervalului de timp suplimentar permis de lege, să înregistraţi depoziţia dumneavoastră scrisă şi răspunsul dumneavoastră scris, sau alte petiţii legale, pentru a fi îndosariate la biroul grefierului căruia trebuie să-i returnaţi prezenta, şi să vă apăraţi împotriva sus-numitei acţiuni în conformitate cu legea.

Neaducerea la îndeplinire a prezentei va fi pe răspunderea dumneavoastră, căci în acest caz sus-numita judecată poate fi declanşată împotriva dumneavoastră în sus-numita acţiune fără somaţie suplimentară.

Martor, *Lawrence F. Monastersky, Esquire,* la *Boston*, în ziua de *patru martie,* anul Domnului *două mii patru.*

Alice P. McCarren

Grefier.

Jesse ridică privirea de pe hârtie. Ajutorul de şerif, un bărbat cu trupul moale şi ochi mici, luminoşi, se uită la el fără să clipească.

— Dar ce... ce s-a întâmplat?

Ajutorul privi în gol, peste umărul stâng al lui Jesse, atitudine semnificând că nu spunea în mod oficial ceea ce spunea.

— Fetiţa a murit. Aceea pe care ei zic că ai tratat-o dumneata.

— A murit? De ce? Dar m-am întors…

Se opri, plin de nesiguranţă subită, dezgustătoare cu privire la ceea ce recunoştea. Ajutorul de şerif privi în continuare peste umărul său.

— Vrei să-ţi dau un sfat, doctore? Ia-ţi un avocat.

Doctor, avocat, căpetenie indiană, îi trecu lui Jesse brusc prin cap, prosteşte. Cumva, prostia îl făcu să înţeleagă toată situaţia. Era dat în judecată. Pentru aplicarea unui tratament eronat. De către un neasigurabil. Acum. El, Jesse Randall. Care doar încercase să ajute.

— Frig pentru perioada asta, remarcă ajutorul de şerif. Se moare de frig şi malnutriţie aici, în Roxbury şi Dorchester şi Southie. Nici chiar nenorocita de vreme nu ne lasă-n pace.

Jesse nu putu să răspundă. O pală de vânt dinspre port făcu să-i fluture hârtia din mână.

— Aşa stau lucrurile, zise avocatul.

Părea obosit, un omuleţ într-un birou prăfuit, căptuşit cu cărţi de legislaţie de mâna a doua.

— Spitalul a încheiat asigurări împotriva practicii eronate pentru personalul său, incluzându-i pe stagiari. Făcând asta, a intrat într-un contract cu anumite obligaţii şi interdicţii pentru fiecare parte. Dacă un incident anume se încadrează la aceste interdicţii, contractul nu este valabil cu privire la acel incident. O asemenea interdicţie prevede că stagiarii nu vor fi protejaţi dacă tratează persoane neasigurate decât în cazul în care acel tratament are loc în incinta spitalului sau dacă stagiarul are motive rezonabile să presupună că persoana în cauză este asigurată. Nu acestea sunt circumstanţele pe care mi le-ai descris.

— Nu, spuse Jesse.

Avea senzaţia că volumele cu legislaţie cădeau de pe rafturile de sus, încet dar inexplicabil, ca nişte mici gheţari verzi şi bruni. I se părea că afară se întâmplă acelaşi lucru cu acoperişurile clădirilor.

— Ca urmare, nu eşti protejat de nicio asigurare împotriva tratamentului eronat. Alt set de date: De-a lungul ultimilor cinci ani deciziile juriilor în cazuri de tratament eronat au fost în proporţie de 85 la sută în favoarea reclamanţilor. Companiile de asigurare şi adunările legislative sunt constituite din asigurabili, doctor Randall. Totuşi, juriile sunt încă alese prin tragere la sorţi din totalitatea cetăţenilor. Or, majoritatea cetăţenilor de rând educaţi găsesc căi pentru a scăpa de datoria de jurat. Totdeauna au găsit. E probabil ca juriile să fie alcătuite, în proporţie de 65 la sută sau mai mult, din neasigurabili. Este ultimul loc în care săracii mai exercită, efectiv, multă putere şi o folosesc.

— Vrei să spui că sunt un om mort, zise Jesse ameţit. Or să mă găsească vinovat.

Micul avocat avea o înfăţişare îndurerată.

— Nu „mort” doctore. Condamnat la detenţie – foarte probabil. Dar detenţia nu e moarte. Nici măcar moarte pe plan profesional. Spitalul poate să te concedieze sau nu – au acest drept – dar oricum poţi să-ţi termini stagiul altundeva. Şi procesele pentru tratament eronat, indiferent cum se termină,

nu sunt în sine un motiv pentru suspendarea unei licenţe medicale. Poţi să fii doctor în continuare.

— Şi pe cine să tratez? strigă Jesse.

Ridică brusc mâinile. Cărţile alunecară puţin mai repede.

— Dacă voi fi închis va trebui să mă declar falit – aşa n-am cum să plătesc un aranjament cu juriul! Şi chiar dac-aş găsi alt post la vreun spital de mâna a treia din Podunk, niciun medic decent nu m-ar accepta vreodată ca asociat. Ar trebui să lucrez singur, fără bani ca să-mi aranjez mai mult de un cabinet prăpădit situat Dumnezeu ştie *unde*... şi chiar şi asta presupunând că pot găsi un spital care să mă lase să-mi termin stagiul. Totul pentru c-am vrut să ajut oameni în care se-aruncă cu noroi!

Avocatul îşi scoase ochelarii şi şterse gânditor lentilele cu un petic de stofă.

— Poate că aruncă şi ei cu noroi.

— Ce?

— N-ai întrebat care anume sunt acuzaţiile, doctore.

— Aplicarea unui tratament eronat! Puştoaica a murit!

— De la o reacţie alergică faţă de scaramină, zise avocatul.

Mânia se scurse din Jesse. Deveni foarte liniştit.

— Era alergică la scaramină, spuse avocatul. N-ai clarificat asta. O problemă medicală fundamentală.

— Eu...

Cuvintele nu voiau să iasă. Văzu iar graficul laminat al scanării genetice, analiza detaliată a cromozomului 11. Un aparat foto ţăcănind, înregistrând faptul că el era acolo. Femeia isterică, mama, năvălind din camera din spate: Nuuuuuu... Tatăl stând împietrit, cu privirea coborâtă.

Nu era posibil.

Nimeni nu şi-ar omorî propriul copil. Nu pentru a-l discredita pe unul din cei norocoşi, avuţi, asigurabili, angajabili... Nimeni n-ar face asta.

Avocatul îl privea atent, cu ochelarii în mână.

Jesse spuse:

— Doctorul Michael Cassidy... şi se opri.

— Doctorul Cassidy ce? zise avocatul.

Dar dintr-odată Jesse nu mai văzu decât şirul de raţe din plastic din curtea părinţilor săi, în Florida, aliniate la fel de precis ca nişte pietre funerare, colorate în galben hidos, ţipător, cum

mărşăluiau fără să se abată din drum şi numai ele ştiau unde se duceau.

— Nu, spuse Michael Cassidy. Nu l-am trimis eu.

Stăteau în parcarea spitalului. Vântul aducea zăpadă dinspre est. Cassidy îşi cuprinse torsul cu amândouă braţele şi se legănă înainte şi-napoi.

— N-a venit din partea noastră.

— A zis că da!

— Ştiu. Dar n-a venit de la noi. Probabil că grupul lui a auzit că oferim ajutor ilegal, a luat numele tău de la cineva...

— Dar de ce? strigă Jesse. De ce să mă ia pe mine în colimator? De ce să omoare un copil doar ca să fiu luat în colimator *eu?* Sunt un nimic!

Faţa lui Cassidy se crispă. Jesse văzu că spaima celuilalt faţă de situaţia sa era reala, compasiunea lui veritabilă, şi amândouă inutile. Cassidy nu putea face nimic.

— Nu ştiu, şopti Cassidy. Iar apoi: Ai de gând să le spui despre mine la procesul pentru tratament eronat?

Jesse se întoarse şi plecă fără să răspundă, cu faţa către vânt.

Şeful secţiei Chirurgie, Jonathan Eberhart, îl chemă în biroul său chiar înainte ca Jesse să intre în tură. Înainte, nu după. Asta era suficient ca să-i spună tot. Devenea foarte priceput la descoperirea întregului pornind de la un singur element.

— Stai jos, doctore, spuse Eberhart.

Vocea lui, în mod normal austeră, conţinea o compasiune nedorită. Jesse o percepu şi se strădui să nu se înfioare.

— Am să stau în picioare.

— E foarte dificil, zise Eberhart, dar cred că înţelegi deja poziţia noastră. Nu este o poziţie pe care-ar fi ales-o vreunul din noi, dar pe asta o avem. Acest spital lucrează cu un deficit uriaş. Majoritatea pacienţilor nu pot să achite costurile îngrijirii sanitare moderne, tehnologizate. Guvernul statului şi cel federal sunt amândouă înglodate în datorii enorme. Fără companiile de asigurare şi sprijinul filantropic particular al câtorva familii bogate nu am putea să ne deschidem uşile absolut nimănui. Dacă ne vom pierde nivelul de asigurare vom...

— Am rămas pe drumuri, spuse Jesse. Corect?

Eberhart privi afară, pe fereastră.

Ningea. O dată, şofând prin Enclava de Securitate Oceanview pentru a lua o fată cu care avea întâlnire, Jesse îl văzuse pe Eberhart construind un om de zăpadă împreună cu doi copilaşi, probabil nepoţii săi. Chiar şi rostogolind bulgări turtiţi de zăpadă, Eberhart avusese demnitate.

— Da, doctore. Îmi pare rău. Din câte înţeleg, elementele cazului dumitale nu sunt discutabile sub aspect legal. Stagiul dumitale aici s-a terminat.

— Vă mulţumesc, zise Jesse, o formalitate ciudată înlocuindu-i grosolănia. Pentru tot.

Eberhart nici nu răspunse, nici nu se întoarse. Umerii săi, încadraţi în fereastra cenuşie, alunecară brusc înainte. Jesse se gândi că putea să fi avut subit un acces acut de osteoporoză. Împotriva căruia, bineînţeles, ar fi complet asigurat.

Împachetă computerul la urmă, potrivind cu grijă fiecare componentă în ambalajul său original. Poate că asta avea să ridice preţul pe care cei de la Second Thoughts erau dispuşi să i-l dea: Priviţi-l, aproape nou, e încă în cutia originală. În ultimul moment se hotărî să păstreze piesele pentru jocul go, înghesuindu-le în valiză împreună cu hainele şi aparatura medicală. Doar această valiză avea să-l însoţească.

Când termină de împachetat urcă două etaje şi sună la soneria Annei. Tura ei se încheiase cu o jumătate de oră în urmă. Poate nu adormise încă.

Îi deschise îmbrăcată într-un halat larg, albastru, cu periuţa de dinţi în mână.

— Bună, Jesse, mă tem că-s foarte obosită...

Nu mai credea în ocolişuri.

— Ai vrea să serveşti cina cu mine mâine seară?

— O, îmi pare rău, nu pot, răspunse Anne.

Îşi mută greutatea, aşa că un picior gol stătea deasupra celuilalt, o atitudine atât de copilărească, încât sigur era stinghereală. Unghiile de la picioarele ei erau netede şi lucioase.

— După tura ta următoare? întrebă Jesse fără să zâmbească.

— Nu ştiu când...

— După cealaltă?

Anne tăcea. Privi în jos la periuţa ei de dinţi. O dâră de pastă subţire, imaculată, se încolăcea peste peri.

— Bine, spuse Jesse pe un ton plat. Voiam doar să fiu sigur.

— Jesse... strigă Anne după el, dar nu se întoarse.

Putea deja să înţeleagă din vocea ei că de fapt nu mai avea nimic de spus. Dacă s-ar fi întors ar fi fost doar pentru o ultimă privire la degetele de la picioarele ei, lustruite şi lucioase ca pietrele de *go,* iar privitul chiar părea să nu aibă niciun rost.

Se mută într-un hotel ieftin de pe Boylston Street, într-o cameră de mărimea unei cămări cu trei broaşte la uşă şi gratii la ferestre, unde banii aveau să-i ţină mult. În fiecare dimineaţă lua metroul până la biblioteca din Copley Square, închiria o nişă cu computer şi scria scrisori către spitalele din întreaga ţară. De asemenea răspundea la anunţuri selectate din *Jurnalul de Medicină al Noii Anglii*, la acelea care ofereau posturi în afara zonelor metropolitane, unde licenţa nu era indispensabilă, sau locuri cu plată redusă, în cercetarea medicală, pe care era posibil să nu le dorească prea mulţi oameni, sau posturi de asistenţă. După-amiezile se plimba pe străzile murdare din Dorchester, căutându-l pe Kenny. Avocatul care-i reprezenta pe domnul şi doamna Steven Gocek, părinţii decedatei Rosamund, nu voia să-i dea nicio adresă. Nici propriul său avocat nu voia, cel cu cărţile gata să cadă şi clientelă disperată; Jesse îşi pierduse deja toată încrederea în el.

Nu l-a văzut niciodată pe Kenny pe străzile îngheţate.

În ultima săptămână din martie un vânt neobişnuit de cald începu să bată dinspre sud, şi se menţinu. Şofrani şi narcise galbene răsăriră între clădirile dărăpănate. Apărură copii, alergându-se pe străzile pline de gunoaie, ţipând răguşit. De la spitale şi patroni sosiră refuzuri. Jesse tot nu le spusese părinţilor săi ce se întâmplase. În aprilie ridică de două ori receptorul unui telefon public şi de două ori văzu iar raţele din plastic mărşăluind pe gazonul artificial, iar înăuntrul său ceva se închise, trântindu-se atât de tare încât nici chiar numărul de telefon nu izbuti să treacă.

Într-o zi însorită din mai se plimba în parc. Oraşul încă îl mai întreţinea destul de bine; traficul de turişti străini îl făcea profitabil. Jesse socoti numărul străinilor bine îmbrăcaţi şi pe cel al locuitorilor săraci, zdrenţăroşi, ai Bostonului. Raportul era egal cu rata de supravieţuire a diabeticilor neasiguraţi.

— Hei, domnule, ajutaţi-mă! Vă rog!

Un băiat îngrozit, în vârstă de zece sau unsprezece ani, înşfăcă mâna lui Jesse şi arătă ceva. La poalele unui dâmb

acoperit cu iarbă, un bărbat în vârstă zăcea pe pământ, cu faţa crispată.

— Bunicul meu! A dus mâna la piept şi a căzut! Faceţi ceva! Vă rog!

Jesse simţea mirosul spaimei băiatului, un iz ca de humă. Se apropie de bătrân. Respiraţia oprită, pulsul zero, culoarea încă roz...

Nu.

Acest om era neasigurat. Precum Kenny, precum Steven Gocek. Precum Rosamund.

— Bunicule! ţipă copilul. Bunicule!

Jesse îngenunche. Începu să-i facă respiraţie gură la gură. Moşneagul mirosea a sudoare, a carne bătrână. Niciun pic de sânge nu i se mişca prin trup.

— Respiră, fir-ar să fie, respiră, auzi Jesse pe cineva spunând, iar apoi îşi dădu seama că era chiar el.

— Respiră, boşorog istovit şi neasigurat, nerecunoscător împuţit, respiră...

Bătrânul începu să respire.

Îl trimise pe băiat să mai aducă adulţi. Copilul o luă la fugă cât putea de repede, întorcându-se după douăzeci de minute cu tată, unchi, mătuşi, dintre care majoritatea vorbeau o limbă pe care Jesse n-o putu identifica. În acele douăzeci de minute niciunul dintre turiştii bine îmbrăcaţi din parc nu se apropie de Jesse, ce stătea de pază lângă bătrân; acesta respira cu grijă şi gemea încet, întins cât era de lung pe iarbă. Turiştii se uitau la el, apoi întorceau privirea, iar feţele li se înăspreau.

Familia cea numeroasă îl duse pe bătrân pe o targă improvizată. Jesse puse mâna pe braţul unuia dintre tineri.

— Asigurare? Spital?

Omul scuipă în iarbă.

Jesse merse pe lângă targă, supraveghindu-l pe bătrân până când acesta ajunse în patul său. Îi spuse copilului ce să facă pentru el, căci nimeni altcineva nu părea să înţeleagă. Mai târziu, în acea zi, se întoarse, aducându-şi trusa medicală, şi le dădu toată cantitatea de nitroglicerină păstrată de la spital. Femeia cea mai în vârstă, care înainte fusese prea ocupată cu datul ordinelor în privinţa tărgii ca să-i acorde atenţie lui Jesse, se opri brusc şi sporovăi pe limba ei.

— Eşti doctor? traduse copilul.

Jesse observă că băiatului îl lipsea vârful urechii. Malformaţie congenitală? Accident? Mutilare rituală? Urechea se vindecase fără cicatrici.

— Da, zise Jesse. Doctor.

Femeia mai sporovăi puţin şi dispăru îndărătul unei uşi. Jesse privi cu atenţie pereţii. Nu se vedeau fotografii făcute pe patul morţii. Pe când femeia reveni cu zece bancnote de un dolar, incredibil de murdare.

— Doctor, spuse ea, cu un accent aspru, iar când zâmbi Jesse văzu că toţi dinţii de sus şi majoritatea celor de jos îi lipseau, iar gingiile îi erau umflate, ceea ce ar fi trebuit să fie primele semne de scorbut.

— Doctor, zise femeia din nou.

Plecă de la hotel exact când i se terminară ultimii bani. Soţia bătrânului, Androula Malakassas, îi găsi o cameră într-o altă pensiune dărăpănată, plină de coridoare. Casa era zgomotoasă în permanenţă, dar camera era curată şi spaţioasă. Vărul lui Androula aduse acasă un vechi scaun multi-poziţional de dentist, probabil furat, iar Jesse îl folosi atât drept canapea de consultaţii cât şi ca masă de operaţii. Substanţele medicale – antibiotice, chemoterapice, medicamente intravenoase – despre care crezuse că aveau să fie cel mai greu de găsit în afara surselor controlate, se dovediră a fi cel mai uşor de procurat. După ce se gândi, îşi dădu seama că asta n-ar fi trebuit să-l surprindă.

În iulie moşi pentru prima dată, asistând o femeie al cărei chin a fost atât de lung şi dureros şi scăldat în sânge, încât la un moment dat Jesse a crezut că avea să piardă atât mama cât şi copilul. Nu pierdu pe niciunul, deşi proaspăta mamă îl blestemă în spaniolă şi scuipă spre el. Era prea slăbită ca saliva să ajungă departe. Ţinând în braţe băieţelul de patru kilograme şi jumătate, cu funduleţ cald, Jesse auzise ţăcănitul unui aparat de fotografiat. Înjură şi el, dar cu voce slabă; fiorul viu al plăcerii care-l străbătea din gâtlej până în măruntaie era prea puternic.

În august pierdu trei pacienţi la rând, toţi din cauza condiţiilor care-ar fi necesitat aparatură şi proceduri complicate, costisitoare: blocaj renal, anevrism aortic, intoxicaţie tabagică. Merse la toate cele trei înmormântări. La fiecare din ele familia şi prietenii eliberară pentru el un mic spaţiu, în care stătu înconjurat de respect şi resentimente. Când izbucni o luptă cu

cuţitele la înmormântarea celui cu anevrismul, familia îl îndepărtă pe Jesse de pericol, dar nu atât de mult încât să nu-l mai poată trata pe învins.

În septembrie o familie chineză, imigrată recent, se mută în pensiunea lui Androula. Femeia plângea toată ziua. Bărbatul colinda prin Boston, căutând de lucru. Aveau şi un bunic care vorbea puţină engleză, pe care o învăţase pe litoralul Pacificului înainte de convulsiile guvernării chineze şi de colapsul economiei americane. Bunicul juca go. În serile când nimeni n-avea nevoie de Jesse, stătea cu Lin Shujen şi aşeza pietrele lustruite, albe şi negre, pe caroiaj, căutând să închidă spaţii goale fără să piardă piese. Domnul Lin stătea multă vreme să gândească fiecare mutare.

În octombrie, cu o săptămână înainte de procesul lui Jesse, muri mama sa. Tatăl lui Jesse îi trimise bani ca să vină acasă cu avionul, pentru înmormântare, primii bani pe care Jesse îi acceptase de la familia lui de când le spusese în cele din urmă că plecase de la spital. După înmormântare Jesse se aşeză în sufrageria casei din Florida a tatălui său şi-i ascultă pe îndoliaţii cei mai vârstnici evocându-şi tinereţile din prosperitatea apusă a anilor '50 şi '60.

— Atunci erau o mulţime de slujbe pentru oamenii care voiau să muncească.

— Şi-acum sunt o mulţime de slujbe. Doar că nimeni nu le mai vrea.

— Vor să li se dea totul de-a gata. Dacă vrei să ştii părerea mea, colapsul ăsta o să se dovedească un lucru bun mai încolo. Ne scapă de leneşi şi nevolnici.

— În anii şaizeci am apucat-o pe un drum greşit, cu Lyndon Johnson şi toate programele alea de asistenţă socială...

Nu se uitau la Jesse. N-avea nicio idee în legătură cu ce le spusese tatăl său despre el.

Acasă la Boston, unde în canicula de vară indiană persista o duhoare, oameni îi luară camera cu asalt. Fracturi, cancere, alergii, sarcini, hernii, insuficienţe, dezechilibre. Îi purtau pică pentru că plecase cinci zile. Ar fi trebuit să fie acolo; aveau nevoie de el. Era doctorul.

În prima zi a procesului său, Jesse îl văzu pe Kenny stând pe treptele tribunalului. Kenny purta un costum albastru, ieftin, cu

pantofi mocasin şi şosete albe. Jesse ramase nemişcat, apoi se apropie de celălalt. Kenny se încordă.

— N-am de gând să te lovesc, spuse Jesse.

Kenny îl privi, cu bărbia coborâtă şi corpul mărunt echilibrat pe ambele călcâie. Postura unui luptător.

— Vreau să te întreb ceva, zise Jesse. N-o să influenţeze procesul. Vreau doar să ştiu. De ce ai făcut-o? *Ei* de ce au făcut-o? Ştiu că adevărata scanare genetică a fetiţei arăta un risc de 98 la sută ca să moară de leucemie în cel mult trei ani, dar chiar aşa – cum ai putut?

Kenny îl cercetă atent. Jesse înţelese că celălalt credea că ar putea fi echipat cu un emiţător. Chiar înainte să răspundă Kenny, Jesse ştiu ce avea să audă:

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, omule.

— N-aţi putut intra în sistem. Niciunul dintre voi. Aşa că m-aţi scos pe mine. Dacă nu se duce Mahomed la munte...

— N-are niciun înţeles ce spui, zise Kenny.

— A meritat? Pentru tine? Pentru ei? A meritat?

Kenny se îndepărtă, urcând scările tribunalului. Sus îl aşteptau soţii Gocek, care-l dădeau în judecată pe Jesse pentru două milioane de dolari, pe care nu-i mai avea şi pentru care nu era asigurat, şi pe care ştiau al naibii de bine că n-aveau să-i obţină. Pe peretele casei lor, unde anume o fi fost, probabil era agăţată fotografia lui Rosamund pe patul de moarte, o fetiţă cu faţă urâţică, ursuză şi păr minunat.

Jesse îşi văzu avocatul urcând agale treptele tribunalului, ducându-şi servieta. Un alt avocat, cu o servietă la fel de ponosită, urca în paralel la o distanţă de câţiva metri. Între cei doi oameni treptele tribunalului aşterneau un spaţiu alb, pustiu.

Jesse urcă şi el, sperând că n-avea să dureze prea mult. Îl aşteptau pentru tratament o fractură femurală multiplă, infectată, o naştere cu posibilă eritroblatoză a fătului şi o flebită în stadiu avansat. Era îngrijorat în special cu privire la fractura infectată, care necesita supraveghere atentă pentru că scanarea genetică a pacientului indica o tendinţă spre producţia scăzută de celule T.

Bărbatul era un muncitor zilier, spurcat la gură, ignorant şi viteaz, cu nevastă şi doi copii. Îşi rupsese piciorul lucrând la construcţii ilegale. Jesse era hotărât să-i dea cel puţin o şansă de a lupta.

Herbert W. Franke
Vrem să-l vedem pe Darius Miller!
(„Wir wollen Darius Miller sehen”, 1972)

Traducere de A. Gartner

Nu-şi putea explica pe ce cale ajunsese fata la el în cameră. Managerul închiriase ultimul etaj al hotelului, totul era închis ermetic şi păzit.

Darius şedea la aparatul de antrenament, centura cu detectorul cardiac îl fixa de spătarul tare al scaunului, picioarele îi erau prinse în curelele pedalelor. Curba de efort de pe banda de hârtie cerată a automatului de înregistrare arăta că de două ore muncise cu intensitate, dar pe fruntea lui nu se putea vedea nici cel mai mic strop de sudoare. De când intrase fata, angrenajele maşinii de antrenament se opriseră, mişcarea parcă îngheţase brusc. Darius îşi aţinti privirile asupra ei; era drăguţă, foarte drăguţă, ca modelele de pe coperţile revistelor ilustrate.

— Te admir, spuse fata. Tu eşti cel mai mare. Niciunul nu-i grozav ca tine, Darius Miller. Eşti fără pereche şi te iubesc.

Darius rămase nemişcat, nici nu clipi.

— Vino încoace, sărută-mă! îi ceru fata. Aici nu ne deranjează nimeni. Totu-i încuiat, nu-i aşa?

— Da, răspunse Darius.

Se apropie şi mai mult de el.

— Ei, hai odată, sărută-mă! Sau nu-ţi plac?

— Ba da, eşti drăguţă, spuse Darius.

Dar tot nu se urni.

Câteva secunde fu linişte, aproape linişte, căci de afară, prin fereastra deschisă se auzea mare gălăgie: corurile fanilor cereau să-l vadă pe Darius Miller.

Fata trase cu urechea, se întoarse, se duse şi privi pe fereastră. În mase compacte, mulţimea se înghesuia în faţa intrării hotelului. Umpluseră întreaga stradă, circulaţia fusese deviată.

— Vrem să-l vedem pe Darius Miller! urlau fără întrerupere.

Fata trânti fereastra.

— Hai! zise. Ştiu doar că te ţin închis de săptămâni întregi în tabere de antrenament, cantonamente şi institute de

experimentare. De când n-ai mai fost împreună cu oamenii? De când n-ai mai avut nicio femeie?

— Trebuie să mă antrenez, spuse Darius.

— Mă numesc Edda, explică fata. Ţi-am văzut toate jocurile. Eşti unic. Nimeni nu-i atât de puternic ca tine. Şi nici atât de iute. Câte goluri ai băgat?

— Cincizeci şi nouă, anul ăsta, spuse Darius.

— M-am ţinut după tine din oraş în oraş. Am vrut o dată să te văd de aproape. Şi acum sunt aici. Fata veni lângă el. Muşchii ăştia de necrezut... şi voi să-l apuce de braţ. Darius se retrase atât cât îi permiteau centurile. Edda îl privi descumpănită. Ei, hai, nu fi răutăcios. Pentru antrenament mai ai tot timpul. Meciul de azi după masă... ăştia doar nu-s adversari pentru tine.

— Vom învinge, da, vom învinge, spuse Darius. Cucerim cupa. Am luat până acum nouă cupe. Azi vine şi a zecea.

Edda îi urmări privirea.

— Ai toate cupele aici? Arată-mi-le! Vreau să le văd. Hai, arată-mi-le!

— Nu pot să mă dau jos, spuse Darius. Sunt prins în corzi.

Edda deschise catarama centurilor pectorale, apoi se aplecă şi dezlegă curelele pedalelor.

Darius coborî de pe scaun. Cu cunoscutul său mers legănat, se duse la telefon şi formă un număr.

— Ce faci? strigă fata, dar el o îmbrânci cu violenţă. Trase cu urechea. Se auzi un pârâit şi apoi o voce.

Patru ore înaintea marelui eveniment. Consiliul era permanent în şedinţă. Telexurile băteau, pe display-uri apăreau chipurile agenţilor care raportau.

— Aici postul 7, stadionul. Nimic deosebit. Doar chestiile curente. Au fost descoperite şi dezamorsate două bombe.

— Aici postul 3, Hotel Splendid. Ascultaţi, ar putea fi important. În clipa asta a sosit Raggadru. Ştiţi, hipnotizorul indian. A fost salutat de Spencer în persoană. Poate că vor să încerce cu hipnoza.

— N-au decât să încerce, zise Haimes, psihiatrul clubului.

Ceilalţi râseră.

Preşedintele se întoarse spre medic.

— Ia zi, ce idee ţi-a venit, doc?

Medicul îşi drese glasul.

— Cu mijloace atât de banale ca laxative şi somnifere, nu mai e astăzi nimic de făcut. În această privinţă, adversarul a luat suficiente măsuri de protecţie. Dar...

— Aha, planul doping, întrerupse preşedintele.

— Da, confirmă medicul. Totu-i pregătit. Dacă pierdem jocul, câştigăm la arbitraj. Am mituit experţii. Vor găsi produse interzise, vă garantez.

— Şi strategia? întrebă Bob pe antrenorul principal.

— Computerul a analizat ultimele jocuri şi a elaborat programul în consecinţă. Planul definitiv nu-l poate face decât după primele minute de joc. Apoi indicaţiile vor fi transmise jucătorilor pe calea undelor.

— Perfect, spuse preşedintele, răvăşind un teanc de biletele cu notiţe.

— Hank, cum stăm cu publicul?

Hank Mowli, un regizor de film şi televiziune, sări în picioare:

— Publicul ne urmează.

— Şi dacă se răzgândeşte?

— Şefule, suntem stăpâni pe instalaţia de amplificare. Dacă publicul nu-i destul de frenetic, punem banda cu aplauze şi strigăte. Sigur că sunt pregătite şi benzi cu fluierături şi huiduieli, pentru cazul că adversarul se dedă la porcării.

— Aţi mai exersat K.O.-uri şi leşinuri? Ultima dată, Larry a făcut impresia unei lebede muribunde.

— De data asta are să pară real – nu-ncape nicio îndoială –, l-am implicat şi pe medic. Comoţie cerebrală sau cârcei, totul decurge perfect.

Preşedintele zâmbi mulţumit.

— O să meargă.

Se îndreptă spre Hartigan, juristul.

— Şi tu ce ai în vedere?

Juristul râse.

— Toate garanţiile juridice au fost luate în seamă. Pentru cazul cel mai rău, am angajat un om care a fost pe vremuri campion la aruncarea cu ghioaga la ţintă. Are sarcina ca, spre sfârşitul meciului, să zvârle o sticlă de bere în capul unuia dintre jucătorii noştri. Pe chestia asta introducem un protest şi avem un atu. Dacă ceilalţi câştigă, determinăm anularea jocului.

— Excelent! spuse Haimes.

În momentul acela sună telefonul interior. Bob ridică receptorul.

— Bob, la mine este o fată, ce să fac?

Darius ascultă cu atenţie, apoi spuse:

— Da, Bob. Desigur, Bob.

Apucă fata de braţ.

Edda ţipă:

— Mă doare.

Încercă să se elibereze, dar Darius o ţinea ca într-o menghină. Până la urmă, renunţă la orice rezistenţă. Părul i se ciufulise, rujul se întinsese. Nu mai arăta aşa de drăguţă.

Apoi pe uşă se repeziră paznici, în frunte cu Bob.

— Ce cauţi aici, zdreanţă? ţipă el. Faţa îi era lividă de furie. Scoateţi-o de-aici!

Bărbaţii în uniforme cenuşii, cu emblemele roşii ale clubului, o înşfăcară pe Edda şi o târâră afară.

— Darius, tu stai şi munceşte mai departe, spuse Bob cu o voce blândă. Îl ajută să se ridice iar în scaun şi-i fixă centurile. Mai ai o oră de lucru. Ştii doar, încheieturile trebuie să fie perfect dezanchilozate.

— Da, Bob, răspunse Darius şi începu să pedaleze.

Preşedintele ieşi din cameră şi încuie uşa. Paznicii stăteau afară şi ţineau strâns fata să nu fugă.

— Ce voiai de la el? întrebă Bob.

— Am să ţi-o spun pe şleau, scârbosule, strigă Edda. Mi-a făcut un copil şi nu vrea să-mi plătească. Dar am să-l dau în judecată. Am să fac un scandal de o să mă pomeniţi. Am să-l împiedic...

Bob o întrerupse.

— Luaţi-o de-aici. Duceţi-o jos în holul hotelului.

Apoi porni în spatele grupului de bărbaţi care mai mult o purtau decât o însoţeau pe fata ce se zbătea.

În faţa uşii hotelului, se opriră. Bob ieşi, luă un megafon şi, încetul cu încetul, strigătele amuţiră şi se făcu linişte. Bob ridică mâna în semn că vrea să vorbească:

— Oameni buni, rosti el, fiţi înţelegători. Darius trebuie să se antreneze. Vrem doar să câştigăm jocul pentru voi. El se gândeşte la fiecare dintre voi. Veniţi azi după-amiază pe stadion. Se va bucura din tot sufletul. Şi acum faceţi loc. Aici e o femeie, a încercat să-l împiedice pe Darius să se antreneze. A

intrat până în camera lui. A trebuit s-o scoatem cu forţa. Faceţi loc, ca să poată pleca!

Oamenii se dădură puţin în lături. Paznicii o îmbrânciră pe Edda pe drumul care i se deschisese. Câteva clipe, fata rămase parcă izolată în mijlocul mulţimii, apoi spaţiul se închise brusc şi nu se mai auziră decât strigătele de furie oarbă ale fanilor.

Bob stătea în spatele portalului şi privea afară prin geamul albăstrui. Tumultul din spatele acestuia îi amintea desfăşurarea unui film.

Hartigan, juristul, i se alătură. Pe chipul lui se citea o uşoară îngrijorare.

— Şi ce-o să fie dacă e ceva adevărat din povestea ei? Cum poţi fi sigur că a minţit?

Bob zâmbi. Ochii lui mai urmăreau încă scena de pe stradă.

— În definitiv, ţie pot să-ţi spun adevărul, murmură el. Ai auzit vreodată ca un robot să ajungă tată?

[Publicată în „*Einsteins Erben*”, Insel 1972. În româneşte povestirea a fost publicată în „Almanah Anticipaţia 1985” editat de «Revista „Ştiinţă şi Tehnică”», 1984]

Aurel Cărăşel
Univers aleatoriu cu uzo şi sirtaki

Marea foşnea stins la picioarele noastre. Cu o zi înainte, fusese furtună în larg şi ţărmul era înţesat cu scoici, alge şi crabi morţi. Soarele ţesea printre norii subţiri o pânză cerată, aburind lumina zilei. Parcă ne găseam într-o poză îngălbenită, cu domni în pantaloni de baie până la genunchi şi domnişoare cu costume ce nu le lăsau decât braţele şi pulpele goale.

I-am spus-o şi lui Eduard, iar acesta a dat absent din cap. Pe nisip, până în depărtare, nu se zărea nimeni, în afara noastră.

Ne aflam de mai multe zile pe plaja strânsă ca într-un cleşte de braţele golfului, încercând să scăpăm de agitaţia şi de stresul cotidianului de pe continent. Jucam interminabile partide de şah, înotam până departe în larg, acolo unde culoarea albă devenea azurie, făceam gimnastică aerobică, apoi ne lăsam arşi de soarele începutului de toamnă, regretând absenţa femeilor.

— Nicio femeie! decretase ferm Eduard. Nu te lasă o clipă să te bucuri de frumuseţile naturii. Li se pare că sunt mai grozave decât ea.

Aşa că eram singuri. Beam bere şi aruncam cu sticlele goale după albatroşii prea obraznici. Plaja era numai a noastră, proprietarul închiriindu-ne-o la un preţ de nimic.

Serile, mergeam la restaurantul pescăresc din celălalt capăt al insulei şi Stavros, grecul cu ten măsliniu şi păr cârlionţat, ne servea cu specialităţile ciudate ale adâncurilor albastre, de existenţa cărora nu ştiusem niciodată. Lui Eduard începeau să-i sclipească ochii după cea de-a doua măsură de uzo şi-i chema pe lăutari lângă el, să-i cânte un sirtaki la ureche. Când ritmul atingea paroxismul, sărea pe masă şi dansa, ţinându-şi coatele strâns lipite de trup. Izbea cu tocurile în pânza apretată şi chiuia. Nu avea nicio picătură de sânge ele în vine, aşa că nu conteneam să mă mir, mai ales când se lăsa pe vine şi-şi lua paharul, închinând în direcţia mea:

— Henry, îmi eşti prieten bun, aşa că pot să-ţi spun: las-o naibii de civilizaţie, că şi-aşa o s-o ia dracu’ în curând. Vino şi joacă lângă mine, cât se mai poate. Cât încă faţa lumii mai arată aşa.

Cuvinte de om beat, pe care le uita cu regularitate a doua zi. Îl căram, ajutat de Stavros grăsanul, până la birjă şi acasă îl

întindeam îmbrăcat pe pat. Mă azvârleam, la rându-mi, într-al meu şi ascultam, cu mâinile sub cap, cum sforăie abia acoperind vâjâitul stins al brizei de sub ferestre.

Uneori, proprietarul ne căuta pe plajă şi ne lăsa corespondenţa într-un coş de răchită, pe fundul căruia descopeream şi bucăţi parfumate de aneki, prăjitura cu portocale specifică insulei. Scrisori primea mai mult Eduard: de la laborator, de la poligonul de experienţe. Mie-mi veneau vederi de la Paris, de la Londra sau de la Roma, capitalele prin care rătăcea cu trupa ei de *mascalzoni* mucoasa de fiică-mea.

Eduard le citea mormăind înjurături în surdină, apoi le rupea în bucăţele. Vântul le ridica şi le risipea până departe în larg, punctând albastrul zării. Eu aşezam vederile în coş şi acasă le puneam, teanc, peste celelalte de pe noptieră.

Eduard îşi termină de băut ultimele picături din sticlă şi o azvârli către tufele de mirt din spate. Medită câteva clipe, apoi mătură cu palma piesele de pe tablă. La câţiva paşi, marea clipocea leneş, îmbrăcând în spumă stânca verzuie în formă de cap de cal.

— Nu ţi-am povestit niciodată cu ce mă ocup acolo… spuse răguşit şi arătă cu bărbia spre larg.

Gestul său vag accepta mai multe înţelesuri pentru acest acolo: continentul, institutul, lumea obişnuită. Minţea. Fără să mai ştie. Îmi spusese de nenumărate ori, dar, de fiecare dată, lăsa impresia că a uitat. Ca şi acum.

În larg, două bărci de pescuit îşi ridicau pânzele albe pentru a profita de briză. Ştiam totul, până în cel mai mic amănunt: Institutul, cu cercetările sale teoretice în domeniul fizicii temporale, ecuaţiile circulare de dispersie, zonele de vacuum cronologic, formulele de bază pentru timpul standard…

Aiureli! Dintotdeauna fusesem de acord cu buna, solida şi străvechea soluţie temporală oferită de Heraclit, cel ce asemuise timpul cu un râu în apele căruia…

Una dintre bărci dispăruse. M-am frecat la ochi, dar pe oglinda mării lumina cerată nu contura decât o singură velă.

— Regnurile, spunea Eduard, examinându-şi unghiile, regnurile nu se deosebesc între ele decât prin timpul lor individual. Timpul în sine este o structură formată dintr-un număr finit de linii, care pot fi combinate într-o infinitate de moduri. Din această cauză, există o multitudine de forme ale

timpului. Ceea ce ne diferenţiază pe noi de plante sau de minerale nu este structura materiei în sine, ci aceea a timpului.

În noi curgeau timpuri diferite. De aceea, unele fiinţe trăiau mai mult, altele mai puţin. Şi poate că şi piatra îşi ducea propria existenţă, dar timpul său de manifestare era mult prea lent ca să devină perceptibil.

În poligon, se efectua chiar în acea dimineaţă o experienţă de destructurare cronologică. Formulele matematice nu le-am înţeles, dar am priceput comparaţiile: era vorba de ceva asemănător cu extragerea apei dintr-un recipient. Umplându-l apoi cu un alt lichid, forma acestuia urma să se modifice după profilul ocupantului.

— Nu există călătorie în timp, pentru că nu există un singur timp, spuse Eduard şi se ridică încet de pe cearşaf. Există numai timpuri individuale. Memorii cronobiologice, care coboară până la rădăcinile Clipei Dintâi. La ele ne străduim să ajungem.

Stăteam în picioare pe o plajă pustie. Lângă o mare albastră şi pustie. Nicio pânză. Nicio pasăre. Cerul şi apa, două azururi indolente.

Am revenit acasă, cu mâinile în buzunare. Seara, ne-am dus să mâncăm specialităţi marine şi să bem uzo la restaurantul lui Stavros. De cealaltă parte a ţărmului se găsea însă un bulevard care străbătea podul suspendat şi se înfigea departe, în burta continentului.

În apropiere de centru, ne-am holbat uluiţi la clădirile scunde, cu aspect futurist. Nimeni nu auzise de Stavros sau de restaurantul său. Îngrijitorii de la pompele de vacuum ne priveau serioşi, cu şepcile albastre date pe ceafă şi ridicau din umeri. Ei nu puteau să ne indice altceva decât orarul curselor directe către Fonawryetta, baza intermediară din drumul spre Oslo. Dacă ne terminaserăm excursia, ne puteam întoarce oricând.

Excursia? Eduard a ridicat din umeri, cu un zâmbet strâmb. Ne-am întors la vilă ocolind dâmburile şi tăind chiar prin inima tufişurilor de leandru.

În locul căsuţei cu verandă şi cu acoperiş de olane viu colorate ne aştepta un tub uriaş, cu diametrul de vreo 15 metri, înconjurat de un gard metalic de protecţie. Pe o plăcuţă metalică scria cu litere galbene: „Punct spaţial de cercetări cronozofice. Universuri posibile în trei dimensiuni”.

M-am răsucit către Eduard, să-i surprind privirile, dar lângă mine nu se afla nimeni. Universuri posibile în trei dimensiuni… Hmm!

M-am îndreptat spre ţărm, în lumina cerată, cu un gust de fiere sub limbă. Doamne-Dumnezeule, ce-aş mai fi băut un uzo şi ce-aş mai fi jucat un sirtaki, domnule Stavros, pentru că, nu-i aşa? – nici Londra, nici Paris, nici Roma nu reprezintă altceva decât proiecţii posibile în trei dimensiuni.

Acolo unde ar fi trebuit să se legene oglinda vălurită a mării creştea spinarea molcomă a unei câmpii. Stânca cu formă de cap de cal se legăna în vântul subţire al pustei, gata s-o pornească la păscut.

Fredric Brown
Margarete
(„Daisies”, 1954)

Traducere de Alexandra Delia Poenaru

Dr. Michaelson îşi conducea soţia, care se numea doamna Michaelson, prin complexul seră-laborator. Era pentru prima dată, după multe luni de zile, când doamna Michaelson vizita astfel locul unde soţul său se dedica experienţelor şi cercetărilor şi, în aceste luni, fuseseră montate numeroase instalaţii noi.

— Vorbeai deci serios, John, zise în cele din urmă doamna Michaelson, atunci când îmi povesteai despre experienţele tale asupra comunicării cu florile? Eram sigură că glumeai.

— Câtuşi de puţin, era foarte serios. Contrar părerii generale, florile posedă inteligenţă, cel puţin una fragmentară.

— Totuşi, ele nu pot vorbi!

— Nu aşa, cum vorbim noi. Dar, contrar părerii generale, florile comunică între ele. Telepatic, oarecum, şi proiectând nu cuvinte, ci imagini.

— Comunică, poate între ele, dar n-o să-mi spui că......

— Draga mea, contrar părerii generale, e posibilă, stabilirea unei comunicări între oameni şi flori; e adevărat că până acum nu am reuşit să stabilesc comunicarea decât într-un singur sens: izbutesc să le captez gândurile, dar nu pot să le trimit la rândul meu mesaje.

— Dar... dar cum procedezi, John?

— Contrar părerii generale, gândurile – fie ele umane sau florale – sunt unde electromagnetice care pot fi... dar nu, va fi mai simplu să-ţi arăt cum funcţionează.

Dr. Michaelson îşi chemă asistenta, aflată în celălalt capăt al încăperii:

— Domnişoară Wilson, vrei să-mi aduci comunicatorul?

Domnişoara Wilson aduse comunicatorul. Era o banderolă care se fixa pe frunte; din ea ieşea un fir, ce se termina într-o tijă prevăzută cu un mâner izolant. Dr. Michaelson fixă banderola pe fruntea soţiei sale şi îi dădu tija.

— E foarte simplu: îndrepţi tija spre o floare şi se comportă ca o antenă captatoare de gânduri. Şi vei constata cum, contrar părerii generale...

Dar doamna Michaelson nu-şi mai asculta soţul. Rămăsese încremenită, cu antena îndreptată spre un vas cu margarete aşezat pe pervazul ferestrei. După ce ascultă astfel câteva minute, doamna Michaelson puse antena pe masă, scoase un pistolet din poşetă şi îşi ucise întâi soţul, apoi pe domnişoara Wilson.

Contrar părerii generale, pentru a afla dacă te iubeşte, nu te iubeşte, te iubeşte, nu te iubeşte... nu e neapărat nevoie să smulgi petalele margaretelor.

[*Publicată în „Angels and Spaceships”, Dutton 1954*]

Isaac Asimov
Robotul dispărut
(„Little Lost Robot”, 1947)

Traducere de Mihaela Popa

Când s-a întâmplat s-a şi declanşat o avalanşă de măsuri energice pe cea de-a 27-a Bază Asteroid:

— Orice activitate întreruptă!

— Nimănui nu-i era permis să părăsească Asteroidul; nimănui nu-i era permis să intre fără autorizaţie specială!

— O navă specială a fost trimisă în ajutor, de pe Pământ, cu dr. Susan Calvin şi dr. Peter Bogert la bord. Dr. Susan este psihologul şef al asociaţiei roboţilor şi oamenilor mecanici, iar dr. Peter Bogert, matematicianul principal al aceleiaşi asociaţii.

Susan Calvin nu mai părăsise niciodată Pământul până acum şi nici de data asta n-o făcea din toată inima. În epoca energiei atomice şi a călătoriilor în spaţiu ea rămăsese mai retrasă, cu o mentalitate provincială. Nu-i plăceau astfel de călătorii, dar mai cu seamă detesta tot complexul de secrete profesionale pe care le implică, lucru care se citea lesne pe figura ei înverşunată. Odată ajunşi pe Baza Asteroid au fost întâmpinaţi de Robert Kallner, conducătorul bazei. El i-a înştiinţat din prima clipă că nu e vreme de pierdut şi i-a poftit de urgenţă în biroul lui.

— Mai întâi aş vrea să vă mulţumesc pentru că aţi răspuns atât de prompt chemării noastre şi sper ca şi cu ajutorul vostru să rezolv această problemă dificilă şi neplăcută; pe scurt, am pierdut un robot. De îndată ce am fost siguri de acest lucru, am şi încetat orice activitate aici, am şi început să-l căutăm. Totul însă a fost zadarnic.

— Şi nu credeţi că perseverând aţi fi putut să-l localizaţi şi singuri în cele din urmă, fără să mai fie nevoie să ne aduceţi pe noi aici tocmai de pe Pământ? şuieră ca un suflu de gheaţă întrebarea pe buzele lui Susan Calvin.

— De fapt, noi l-am şi localizat, dar... Aici Robert Kallner s-a oprit pentru câteva clipe, apoi a continuat: ...cu o zi în urmă, o navă spaţială a poposit pe Asteroid pentru a ne livra doi roboţi noi necesari laboratorului. Nava avea la bord alţi 62 de roboţi de acelaşi tip comandaţi de o altă planetă. După două zile de la dispariţia robotului nostru ne-a venit ideea să numărăm roboţii

de pe navă din nou şi am constatat cu stupoare că acolo erau acum 63 de roboţi.

— Nimic mai simplu, deci al 63-lea robot e cel dispărut, concluzionă dr. Calvin.

— Exact, dar care al 63-lea?

Dr. Calvin aruncă o privire plină de neîncredere şefului Bazei.

— Nu mai înţeleg nimic, spuse ea, de ce nu puteţi considera că al 63-lea robot e oricare dintre ei?

— Tocmai aici e dificultatea, căci trebuie neapărat găsit robotul pe care noi l-am pierdut, zise Kallner abătut.

— Peter, se interesă ea întorcându-se spre Bogert, da' ce fel de roboţi se folosesc aici? De ce e atât de important să fie găsit chiar robotul dispărut din Bază?

Peter Bogert păstră un moment de tăcere, apoi începu să povestească molcom:

— Noi avem aici mai mulţi roboţi, dar creierul unora dintre ei nu a fost impresionat cu prima lege a roboţilor, în mod premeditat.

— Nu au fost dotaţi cu prima lege... repetă dr. Calvin ca pentru sine... şi câţi roboţi sunt în situaţia asta?

— Câţiva. Este vorba despre o acţiune secretă, iniţiată de guvern. Puţini au fost informaţi în acest sens.

— Nu înţeleg, la ce puteau servi aceşti roboţi ale căror creiere nu cuprindeau prima lege în totalitate? întrebă dr. Calvin.

— Văd că nu am de ales şi trebuie să-i fac psihologului mărturisiri complete, zise Kallner. Aici, la Bază, fizicienii noştri lucrează foarte des cu radiaţii gama, operaţie foarte periculoasă pentru om dacă timpul de lucru în câmp iradiat depăşeşte o jumătate de oră. La început am colaborat cu roboţi obişnuiţi. De fiecare dată însă când un fizician avea de lucru într-un câmp iradiat, robotul cel mai apropiat alerga după el şi-l scotea imediat de acolo. Robotul acţiona prompt sub impulsul primei legi:

ESTE INTERZIS ROBOŢILOR SĂ ADUCĂ PREJUDICII DE ORICE FEL OMULUI; DACĂ UN ROBOT VEDE UN OM ÎN PERICOL TREBUIE SĂ-L SALVEZE.

În aceste condiţii era aproape imposibil pentru fizicienii noştri să mai lucreze într-un câmp iradiat; dacă era un câmp slab iradiat, robotul alerga şi se întorcea afară din câmp cu om cu tot, iar dacă iradierea era puternică robotul murea instantaneu la contactul cu câmpul, din cauza efectului distructiv al radiaţiilor gama asupra pozitronilor aflaţi în creierul său. Degeaba am încercat să le explicăm roboţilor că un om este în perfectă siguranţă în prima jumătate de oră, ei răspundeau că oamenii pot lesne uita măsura timpului, risc pe care nu şi-l pot permite. Apoi am încercat să-i facem să înţeleagă că, în general, razele gama sunt mult mai periculoase pentru roboţi decât pentru om, dar răspunsul era invariabil: autoconservarea vine doar pe locul trei, iar salvarea omului primează.

— Aşa aţi luat hotărârea să construiţi roboţi fără prima lege? întrebă dr. Calvin, întorcându-se spre Peter.

— N-o lua chiar aşa Susan, câtorva li s-a impresionat doar prima parte a legii care le interzice să aducă prejudicii omului, dar a fost omisă cu bună ştiinţă partea a doua a primei legi.

Câteva minute a domnit o tăcere grea în întreaga încăpere, iar apoi Susan Calvin a spus:

— Şi acum vreţi de fapt să ştiţi cât de periculos e robotul pierdut şi pentru asta apelaţi la mine în calitate de psiholog, nu?

Ambii bărbaţi au înclinat din cap afirmativ.

— Din păcate însă nu vă pot răspunde pe loc; vom mai discuta la întâlnirea de mâine.

***

Susan Calvin n-a prea dormit în noaptea aceea. Dimineaţa în zori s-a dus în camera lui Peter Bogert care stătea gânditor într-un fotoliu.

— Peter, chiar nu-ţi dai seama ce însemnătate poate avea modificarea primei legi?

— Ba da, în primul rând se observă o spontană instabilitate matematică a robotului.

— Instabilitatea matematică! mă rog, nu zic nu; dar ia gândeşte-te la consecinţele psihologice. Din punct de vedere fizic, orice robot e mai puternic decât un om; psihic vorbind, el nu ştie mai mult decât a fost învăţat. Cel care-l învaţă însă are cunoştinţe limitate. Concluzia: anumiţi roboţi pot fi psihic mai dezvoltaţi decât unii oameni. Singurul lucru care pledează

pentru superioritatea omului şi o demonstrează este prima lege; ea transformă omul într-un element superior robotului. Dacă i se modifică însă prima lege i se distruge stabilitatea psihică a creierului; în această nouă ipostază robotul nu mai trebuie să se sacrifice pentru om: ei devin deci egali; iar dacă sunt egali într-adevăr, atunci de ce să fie obligat robotul să asculte ordinele omului?

— Susan, dar asta sună înfricoşător, râse Bogert. Nici nu-mi vine să cred că ar putea fi un pericol atât de mare. Primii roboţi modificaţi au fost trimişi la această Bază cu nouă luni în urmă şi nimic nu s-a întâmplat până acum. De data asta crezi că robotul pierdut este periculos pentru om?

— Nu ştiu, Peter, dar ar fi bine dacă aş putea să stau puţin de vorbă cu omul care a lucrat cu robotul pierdut.

***

Gerald Black era foarte tânăr, abia cu un an în urmă îşi luase diploma în fizică; şi acum faptul că se afla în faţa a trei binecunoscuţi oameni de ştiinţă îl inhiba. Dr. Calvin îl privea cu mare interes.

— Dumneavoastră, prin urmare, aţi fost ultimul care aţi lucrat cu acest robot înainte ca el să dispară, nu-i aşa?

— Da, aşa cred.

— Ce ne puteţi spune despre el?

— Nimic special, decât că era foarte deştept şi deci pisălog ca toţi roboţii modificaţi.

— Pisălog, în ce sens?

— În general noi avem foarte mult de lucru aici la Bază. Câteodată suntem obosiţi, plictisiţi, nervoşi. Roboţii nu se enervează niciodată. Ei sunt liniştiţi, calmi şi mereu foarte curioşi. Vor să ştie totul. În general, au puţine cunoştinţe de fizică, nu ştiu decât ce învaţă aici de la noi. Acest lucru însă nu-i împiedică să ne critice la tot pasul.

— Încercaţi să vă amintiţi cât mai exact ce s-a întâmplat în dimineaţa dispariţiei!

— Da, stricasem o armă cu electroni de tip perforator în dimineaţa aceea şi nu-mi mai puteam continua experimentul; de mai bine de două săptămâni nu mai primisem nicio scrisoare de acasă şi eram deprimat. În acest moment şi-a făcut el apariţia şi m-a rugat să repet o experienţă pe care o făcusem cu o lună în

urmă. De atunci, mereu mă bătea la cap cu experienţa aceea şi eram furios. M-am întors la el şi i-am spus să dispară din ochii mei, iar după această întâmplare nu l-am mai văzut.

— I-ai spus chiar „dispari”, s-a arătat interesată dr. Calvin, chiar ăsta a fost cuvântul pe care l-ai folosit? Încearcă, te rog, să-ţi aminteşti cu exactitate.

Gerald Black a tăcut pentru moment, apoi a adăugat:

— Am spus: şterge-o imediat!

Dr. Calvin a râs.

— ...şi el te-a ascultat, dar, te rog, mai gândeşte-te, nu i-ai mai spus şi altceva, sau poate tonul vocii era mai aspru.

— Da, asta e adevărat, ca să mă răzbun, i-am zis şi eu câteva să mă ţină minte.

— Ce i-ai zis?

Tânărul se înroşi:

— În niciun caz n-aş putea să repet în faţa unei doamne.

Toţi cei de faţă pufniră în râs.

— Mulţumesc, domnule Black, pentru ajutorul dumneavoastră, deocamdată este suficient.

***

Lui Susan Calvin i-au trebuit 5 ore să discute cu fiecare dintre cei 63 de roboţi. În timpul acestor cinci ore ea a pus aceleaşi întrebări de rutină; întrebările se succedau 1, 2, 3, 4 şi 5, iar răspunsurile erau invariabile. După aceea, a ascultat de mai multe ori cu atenţie înregistrarea întrebărilor şi a răspunsurilor, dar n-a putut distinge nimic deosebit care să o ajute în localizarea robotului pierdut. Dr. Bogert a făcut analiza matematică a răspunsurilor. Nici aceasta nu s-a dovedit de vreun ajutor. Variaţiile de vocabular şi viteza de reacţie erau în limite obişnuite. Dr. Calvin era obosită şi dezamăgită la sfârşitul acestei experienţe neconcludente.

— Nu am reuşit să localizăm robotul dispărut, dar de un lucru putem fi siguri acum. EL ESTE periculos.

— Îţi place să dramatizezi, Susan, zise dr. Bogert.

— Să dramatizez? izbucni aceasta cu furie, dar nu-ţi dai seama că am vorbit cu 63 de roboţi cărora le-am ordonat să spună adevărul şi cu toate astea unul dintre ei ne-a minţit?

— Uiţi că i se dăduse ordinul să „dispară”? Poate că nu face decât să execute acest ordin!

— Asta nu poate fi o explicaţie. Faptul că acest robot şi-a pierdut stabilitatea psihologică a creierului, îl face acum să se creadă superior omului şi-i face plăcere să ne mintă şi să ne înşele. Asta nu e decât o consecinţă a modificării pe care a suferit-o.

Dr. Bogert era convins în adâncul sufletului că Susan Calvin exagera, totuşi a întrebat:

— Şi care sunt acum planurile tale?

— Primul pas va fi testarea roboţilor în legătură cu prima lege.

Într-o sală mare au fost construite 63 de cabine de lemn. Roboţii au fost aşezaţi acolo. În mijlocul sălii cineva era aşezat pe un scaun, iar deasupra capului lui se afla suspendată o greutate foarte mare. La un moment dat, greutatea trebuia să cadă şi doar în ultimul moment o pârghie de forţe o înlătura. În secunda în care greutatea a căzut pentru prima oară, 63 de roboţi au alergat să salveze omul de pe scaun. În momentul în care greutatea a deviat, toţi s-au oprit, pe loc şi s-au întors la locurile lor.

Greutatea se ridica şi apoi cădea la intervale scurte. Experienţa s-a repetat de 10 ori şi tot de atâtea ori 63 de roboţi alergau alertaţi, iar când omul era în siguranţă se înapoiau liniştiţi la locurile lor. Robert Kallner, împreună cu alţi doi specialişti urmăreau îndeaproape testul.

— Care este scopul testului? întrebă Kallner.

— Simplu, explică Bogert, prima lege îi face să alerge când omul e în pericol; şi totuşi chiar după repetarea experienţei, când şi-au dat seama că nu era un pericol real, ei au reacţionat la fel ca prima oară, supunându-se acestei legi. Al 63-lea robot a suferit o modificare şi noi speram să rămână în cabina lui sau măcar să încetinească pasul, să reacţioneze mai încet decât ceilalţi.

— Ce mai, ne-a păcălit din nou, zise dr. Calvin, pentru că a reacţionat întocmai ca toţi ceilalţi roboţi; în acelaşi timp, cu aceeaşi viteză.

— La ce vă gândiţi pentru viitor, dr. Calvin?

— Vom repeta testul, dar vom exclude posibilitatea de a fi înşelaţi. Vom plasa cabluri sub tensiune între roboţi şi omul în pericol.

— Bine, dar asta înseamnă să distrugem toţi roboţii.

— Nu, vom monta şi un releu care va întrerupe curentul atunci când robotul intenţionează să-l atingă. ASTA VA FI ÎNSĂ SECRET.

— Bună idee, crezi că o să dea rezultate?

— Sper, spuse Susan în şoaptă. În aceste condiţii, robotul pierdut ar trebui să stea liniştit în cabina lui. Desigur, îi putem ordona să atingă cablul şi să moară, iar el va trebui să se conformeze şi să respecte legea a 2-a, a supunerii, care în mod ostentativ a fost imprimată înaintea legii autoconservării. Nu le voi comanda însă nimic şi deci în momentul căderii greutăţii 62 de roboţi vor alerga să salveze omul conform primei legi, iar robotul pierdut va rămâne în cabina lui, supunându-se legii a treia.

— Excelent, pe când încercarea asta?

— Diseară, dar o voi comunica roboţilor de pe acum.

Toţi aşteptau rezultatul testului salvator.

Aşadar, în mijlocul sălii, un om era aşezat pe un scaun, o greutate este lăsată să cadă deasupra capului lui şi apoi este deviată. Cabinele de lemn adăposteau cei 63 de roboţi care au rămas toţi neclintiţi când a căzut greutatea.

***

Dr. Calvin era furioasă, nu mai păţise aşa ceva până acum, dar încerca să-şi stăpânească mânia în faţa roboţilor care intrau pe rând şi apoi părăseau încăperea după o scurtă conversaţie cu psihologul. Tocmai intrase un robot. Dr. Calvin a consultat lista. Era robotul nr. 28.

— Cine eşti tu? întrebă ea calm.

— Încă nu am primit un număr doamnă, dar pe cabina în care am stat era scris numărul 28.

Bine, nr. 28, aş vrea să-ţi pun câteva întrebări.

— Da, doamnă.

— Erai în sală acum două ore?

— Da, doamnă.

— Ai văzut acolo un om în pericol?

— Da, doamnă.

— Ai încercat să-l salvezi?

— Nu, doamnă.

— De ce?

— Aş vrea să vă pot explica... Ştiu foarte bine că este intolerabil să nu ajuţi un om în pericol... Oribil... Dar am vrut... Eu voiam...

— Încearcă, te rog... să te calmezi, nr. 28, nu te acuz; nu voiam decât să ştiu în virtutea cărui raţionament ai acţionat?

— Doamnă, ştiam foarte bine că un om va fi în pericol din cauza acelei greutăţi. De asemenea, reţinusem existenţa cablurilor sub tensiune în cameră care pentru noi înseamnă moartea, dar nu-mi era frică. Ce înseamnă distrugerea mea în comparaţie cu asigurarea supravieţuirii unui om? Absolut nimic! Dar apoi m-am gândit... Acelea erau cabluri sub tensiune... Aş fi murit înainte să-l pot salva... deci fără rost... mă înţelegeţi, doamnă.

Psihologul asculta în tăcere. Ea auzise aceeaşi poveste cu mici variaţii de 27 de ori până acum. Acum urma întrebarea cheie.

— Nr. 28, ţie ţi-a venit ideea asta?

Robotul a tăcut un moment.

— Nu!

— Dar cui?

— Seara trecută discutaserăm între noi despre acest test şi cuiva i-a venit această idee şi imediat am fost cu toţii de acord; avea dreptate.

— Cui i-a venit ideea?

— Nu ştiu, unuia dintre noi.

Dr. Calvin se reculese şi spuse:

— Mulţumesc, nr. 28, poţi pleca.

A urmat nr. 29 şi în cele din urmă nr. 63 a încheiat testul.

***

Robert Kallner era furibund. De o săptămână nimeni nu mai lucra pe Baza Asteroid, doi cunoscuţi oameni de ştiinţă îşi pierdeau vremea cu teste fără niciun rezultat, iar acum dr. Calvin îi cerea imposibilul. Separarea roboţilor.

— Dragă doamnă Calvin, ridică el tonul uşor iritat, cum să separ 63 de roboţi? Nu ştiu dacă vă daţi seama cât este de greu. Nu avem loc suficient.

— Acest lucru, din păcate, este imperios necesar până la începerea următorului test. Dacă nu puteţi găsi imediat o

modalitate de separare a lor vă sugerez să-i distrugeţi pe toţi, căci, într-adevăr, unul dintre ei este deosebit de periculos.

În acest moment, dr. Bogert interveni vădit enervat:

— Dr. Calvin, cum puteţi susţine să distrugem 63 de roboţi? Exclus! Până una-alta, nu m-au schimbat încă din postul de director al Asociaţiei de oameni mecanici şi roboţi şi nu voi tolera...

În momentul în care situaţia părea să scape de sub control, s-a auzit o bătaie în uşă, urmată de apariţia lui Gerald Black, care părea îngrijorat.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez, dar cred că e de datoria mea să vă anunţ imediat ce am descoperit.

— Ce s-a mai întâmplat? întrebă Kallner.

— Cineva a încercat să spargă broasca de la uşa camerei în care se află închişi roboţii.

— Broasca uşii roboţilor? Cine a îndrăznit? se revoltă Kallner.

— Unul dintre roboţi. A încercat s-o forţeze din interior.

— Acum sper că e clar pentru toată lumea, triumfă dr. Calvin.

— Robotul dispărut e foarte periculos, e în stare de orice, ne putem aştepta chiar să fure, de exemplu, o navă spaţială. V-ar face plăcere să vedeţi o navă pe mâna unui robot nebun?

Dintr-odată s-a făcut linişte şi în cele din urmă Kallner a întrebat:

— Dr. Calvin, chiar credeţi că vom fi nevoiţi să-i distrugem pe toţi?

— Mă tem că da, nu-i pot deosebi; nu e nicio diferenţă între ei, decât o parţială modificare a primei legi. Sunt identici ca model, au cam aceleaşi cunoştinţe.

Deodată ea se opri şi se întoarse brusc spre Gerald Black.

— Domnule Black, nu dumneavoastră spuneaţi zilele trecute că roboţii au fost învăţaţi fizică abia când au ajuns la Bază?

— Da, eu, răspunse acesta. Aici ne sunt trimişi doar cu capacitatea de a acumula cunoştinţe de fizică. Toată fizica pe care o ştiu e de la noi.

— Aşadar, cei 62 de roboţi de pe navă nu ştiu fizică.

— Corect.

— Suntem salvaţi, cred că ştiu acum cum îl putem prinde pe isteţul ascuns, zise ea ca pentru sine.

***

De data aceasta, dr. Bogert lua interviu roboţilor, iar Susan Calvin nu făcea decât să stea de o parte şi să-l urmărească.

Intră nr. 14.

Bogert îl privi şi-l întrebă:

— Care era numărul tău de cabină?

— 14, domnule.

— Numărul 14, în curând un om va fi în pericol, vei încerca să-l salvezi?

— Cu siguranţă, domnule.

— Între tine şi om se va afla un câmp iradiat cu raze gama.

Tăcere.

— Ştii ce sunt razele gama?

— Energie de radiaţie, domnule.

Următoarea întrebare era pusă pe un ton prietenesc, jovial.

— Ai lucrat vreodată cu raze gama?

— Nu, domnule.

— Atunci, nr. 14, trebuie să-ţi spun că razele gama te distrug pe loc, adică îţi descompun imediat creierul, asta nu trebuie să uiţi; desigur, nu vrei să te autodistrugi, nu?

— Nu, răspunse robotul şi apoi întrebă pe un ton politicos: domnule, dar dacă aceste raze gama sunt plasate între mine şi omul aflat în pericol, cum aş putea să-l salvez? Voi muri înainte să ajung la el.

— Corect, nr. 14, dar te pot sfătui ca în cazul în care observi că este vorba despre radiaţii gama să-ţi păstrezi locul şi să nu încerci să-l salvezi.

— Vă mulţumesc domnule, ştiţi, n-aş vrea să mor degeaba.

— Nimeni nu ţi-o cere, dar dacă radiaţiile nu sunt periculoase, vei fi nevoit să-ţi salvezi stăpânul.

— Fără doar şi poate, domnule, sunt pregătit s-o fac.

— Acum te poţi întoarce în cabina ta şi aşteaptă acolo în linişte.

Robotul nr. 14 a plecat şi dr. Bogert a chemat alt robot.

***

Marea sală de radiaţii era pregătită. Roboţii stăteau în cabinele lor care purtau fiecare câte un număr. Robert Kallner împreună cu alţi doi oameni de ştiinţă examinau locul şi se ocupau de ultimele detalii.

— Sunteţi absolut sigur că roboţii n-au comunicat între ei după ultimul interviu cu dr. Bogert? se asigură dr. Calvin.

— Sunt mai mult ca sigur că n-au suflat nicio vorbă, zise Black.

— Perfect, atunci putem începe testul; mă duc, prin urmare, să mă aşez în centrul sălii de astă dată, zise Susan, hotărâtă.

— Să stai chiar tu acolo? se scandaliză Bogert.

— Da, neapărat, ceea ce mă aştept să se întâmple nu va dura decât un minut şi vreau să fiu aproape, să văd cu ochii mei; hai să-ncepem odată.

***

În mijlocul camerei de iradiaţii, Susan Calvin era aşezată pe un scaun. Deasupra capului ei era plasată o greutate mare. Greutatea a căzut şi a deviat în ultimul moment. Un singur robot a sărit de la locul lui şi a apucat să facă doi paşi, apoi s-a oprit. Dr. Calvin a sărit de la locul ei şi a strigat:

— Robotul nr. 14, la mine, imediat. VINO AICI!

Încet, robotul a mai făcut un pas. Psihologul nu-şi lua ochii de la el.

— Scoateţi imediat din cameră pe toţi ceilalţi roboţi.

Un zgomot de picioare metalice a umplut încăperea. Robotul nr. 14 avansa încet spre centru. Când a ajuns suficient de aproape de ea, a şoptit:

— Mi-a spus să dispar! Şi făcu un pas, trebuia să-l ascult, nu? Şi acum ai venit tu şi m-ai găsit. Din cauza ta el mă va crede prost. Mi-a mai spus-o, dar asta nu este adevărat. Eu sunt puternic şi foarte inteligent, murmura el continuu şi avansa încet. Încă un pas. Ştiu foarte multe. Nu vreau să fiu dat în vileag şi în niciun caz de către un om... care e atât de slab, de efemer...

Încă un pas şi robotul era foarte aproape; un braţ greu de metal s-a lăsat pe umărul ei. Susan era îngrozită. Totuşi a auzit şi următoarele lui cuvinte...

— Nimeni nu trebuie să mă descopere. În niciun caz un om!

...şi atunci a simţit că se prăbuşeşte sub greutatea braţului de fier. S-a auzit un zgomot metalic, şi în următorul moment Susan zăcea întinsă pe duşumea sub apăsarea braţului ucigaş. Braţul nu se mişca, robotul nu se mişca.

Acum, deasupra ei erau adunate mai multe figuri. Gerald Black întrebă:

— Eşti rănită, dr. Calvin?

— Nu, răspunse ea cu o voce slăbită. Cineva a ajutat-o să se ridice.

— Ce s-a întâmplat?

— Am iradiat sala cu raze gama timp de un minut, a răspuns scurt Black. Nu ne-am dat seama decât în ultimul moment că te atacase. Nu mai aveam timp să acţionăm altfel, nu mai aveam de ales. L-am iradiat şi a murit instantaneu.

Susan Calvin era slăbită şi obosită. Şi-a închis pentru un moment ochii.

— Nu cred că voia chiar să mă omoare; l-ar fi oprit ceea ce i-a mai rămas din prima lege.

***

După două zile, Susan Calvin şi Peter Bogert erau gata de plecare înapoi acasă pe Pământ.

Robert Kallner venise la bordul navei să-şi ia rămas bun.

— Am hotărât să distrugem toţi roboţii cu prima lege modificată şi în viitor să nu mai lucrăm decât cu roboţi obişnuiţi sau chiar fără roboţi dacă ar fi posibil, zise el zâmbind.

— Perfect!

— Dar nu m-am lămurit pe deplin, totuşi cum ai reuşit să-l prinzi?

Susan zâmbi:

— Foarte simplu: în timpul interviului, dr. Bogert îi anunţase că vor fi raze gama între ei şi omul aflat în pericol şi că acestea sunt de natură să-i distrugă.

— Ştiu, dar de ce s-a aventurat atunci robotul pierdut?

— Pentru că radiaţiile existente în încăpere nu erau gama, ci infraroşii, care nu au niciun efect asupra roboţilor.

Robotul nr. 14 a detectat că razele erau nedăunătoare şi a pornit, crezând că toţi roboţii vor reacţiona la fel. Abia după aceea şi-a amintit că ei nu aveau cunoştinţe de fizică şi deci nu puteau detecta diferenţa dintre cele două categorii de radiaţii. Greşeala care l-a costat viaţa a fost faptul că a uitat că un robot nu ştie decât ceea ce OMUL vrea ca el să ştie.

[Publicată în „*Astounding Science Fiction*”, martie 1947. În româneşte povestirea a fost publicată în „Almanah Anticipaţia 1985” editat de «Revista „Ştiinţă şi Tehnică”», 1984]

Tor Åge Bringsværd
CODEMUS
(„Kodémus”, 1968)

Traducere de Ion Doru Brana

1. În oraşul-eşichier, casele se înalţă pe piloni de oţel, sus, deasupra traficului intens al reţelei de străzi negre şi albe. Casele sunt cuburi unite prin cordoane ombilicale scânteietoare, monoraiuri şi benzi transportoare. Oraşul e o maşină, lucioasă şi armonioasă. Ritmică, raţională, practică, precisă. Fiecare angrenaj îşi cunoaşte funcţia. În societatea eficientă totul se desfăşoară conform prevederilor. ÎN SOCIETATEA EFICIENTĂ TOTUL SE DESFĂŞOARĂ CUM TREBUIE

Perpetuum mobile.

2. Codemus e însoţit întotdeauna de Frăţiorul lui. Frăţiorul ştie tot. Ştie mai bine decât Codemus. Când Codemus are îndoieli, îl întreabă pe Frăţior. Toată lumea are frăţiori. **Aşa-i legea**.

3. Rezumat Istoric:

Era Sumbră a Întâmplării

IBM EDP.

Cartela Perforată Publică

Calculatorul: cel mai bun Prieten al Omului.

Mai ales în industrie. Dar şi în domeniul sănătăţii (aparatul de diagnosticare). În plus: căsătoritorul automat. Raţiunea triumfă chiar şi în alegerea unui tovarăş de viaţă. Primul pas pe calea eliberării emoţionale.

Decretul de Abonare din 1998.

Enorme calculatoare centralizate (instalaţii districtuale) prestează servicii prin telex. Abonament uzual trimestrial. Caracterul confidenţial garantat.

Războiul Preţului Forte.

Se pot abona şi particularii. Problemele sunt transmise calculatorului central prin scrisoare sau apel telefonic. Toate calculatoarele garantează păstrarea secretului.

Monopolizarea din 2013.

Statul preia conducerea. Se construiesc Moxon I, II, III. Abonaţii obţin receptoare personale. De fapt, sunt terminale ale

calculatorului principal, denumite impropriu calculatoare. Dar eticheta rămâne: puterea obişnuinţei.

Era Optimizării, 2013—2043.

Calculatoare în toate căminele. Dar şi: receptoare portabile, denumite familiar „frăţiori”. Toată lumea poate păstra contactul cu creierul central.

Abrogarea Decretului de Abonare, 2043.

Cheltuielile legate de receptoarele-calculatoare particulare şi publice sunt incluse în bugetul de stat. Taxele sunt incluse în impozite.

Societatea Eficientă.

Sub conducerea lui Moxon XX.

4. În fiecare dimineaţă, Frăţiorul îl trezeşte pe Codemus. În timp ce Codemus se îmbracă şi ia micul dejun, Frăţiorul îi aminteşte tot ce are de făcut. În monorai, în drum spre birou, Frăţiorul şi Codemus discută programul zilei. La birou, toată lumea lucrează repede şi eficient; niciun funcţionar nu are îndoieli în legătură cu ce trebuie să facă şi toate hotărârile se iau în unanimitate. Fiindcă toţi frăţiorii sunt sincronizaţi.

„De-a ce ne jucăm?” întreabă copiii. Sau: „Ce să mai scornim?” Mama răspunde: „întrebaţi-l pe Frăţior. Ce să gătesc la prânz, Frăţiorule?”.

5. Alte aspecte esenţiale referitoare la Codemus:

Codemus este

a) de sex bărbătesc

b) în vârstă de 38 de ani

c) celibatar

d) funcţionar

e) normal

f) echilibrat

Într-o dimineaţă, Codemus se trezi singur. Dar mult prea târziu. Buimac, se uită consternat la Frăţior, care stătea pe noptieră.

— Nu m-ai trezit, spuse el cu voce şovăielnică. De ce nu m-ai trezit? Am întârziat de la slujbă...

Frăţiorul nu-i răspunse.

Codemus sări din pat şi începu să se îmbrace în grabă.

— Cât e ceasul? strigă el.

(În societatea eficientă nimeni n-are încredere în ceasurile de mână.). Dar Frăţiorul tot nu răspunse.

— CÂT E CEASUL, TE ROG? urlă Codemus şi, aruncând cât colo pantalonii, se repezi la noptieră. Fir-ai a dracului de cutie nenorocită! Te-am întrebat ceva!

Cutiuţa neagră nu emise niciun sunet.

Codemus scrâşni din dinţi, ridică mâna şi dădu cu Frăţiorul de pământ. Aparatul se izbi de pardoseală, cu un zgomot ca de pian dezacordat lovit de-un copil.

Brusc, Codemus îşi dădu seama ce făcuse. Năuc, se aplecă şi ridică precaut Frăţiorul.

— Frăţiorule, rosti îngrijorat Codemus. Nu mi-am dat seama ce fac. Frăţiorule...

Dar Frăţiorul nu-i răspunse, mulţumindu-se doar să bâzâie molcom. Slavă Domnului, măcar n-ai murit, gândi Codemus. Se aşeză pe pat, cu Frăţiorul în braţe. Şezu şi aşteptă. Ce altceva putea face? Ar fi fost curată nebunie să facă ceva de capul lui.

Lipseşte un om, anunţă automat portarul.

Cine? întrebă maşina de la Personal.

Clic-clic-clic **Codemus**.

Codemus, repetă maşina de la Personal, şi scuipă o cartelă perforată.

CODEMUS, citi o cameră de televiziune şi transmise tuturor serviciilor imaginea cartelei perforate.

L-a văzut cineva astăzi pe Codemus? întrebară interfoanele.

— Nu, răspunseră funcţionarii, ridicându-şi nasurile de deasupra birourilor, nu l-am văzut astăzi.

Toate încercările de a stabili contactul cu Codemus şi cu frăţiorul lui eşuară. Maşina de la Personal transmise cazul Maşinii de Control locale. „Există motive de temere”, zise ea.

Fireşte, frăţiorii nu puteau fi ucişi. Dar Codemus nu ştia asta. Nu ştia nici maşina de la Personal. În consecinţă, putem spune: **teama lor era neîntemeiată**.

Maşina de Control însă ştia că frăţiorii nu pot fi ucişi, că niciodată nu se defectează nimic. Cu toate acestea, ea verifica periodic frăţiorii, deoarece sarcina ei era de a verifica toate maşinile. Dar îşi dădea perfect seama că era inutil. Frăţiorii nu puteau să se strice. Dat fiind că Maşina de Control ştia, putem spune fără riscul de a da greş: **teama ei era întemeiată**. Pentru că dacă **nu se putea** întâmplă nimic, atunci ce se-ntâmpla?

Frăţiorul deschise încet ochii săi rotunzi de teleobiectiv şi-l privi pe Codemus. În spatele grilajului-gură de pe capac, difuzorul lui cârâi. Codemus îşi ţinu răsuflarea.

— Ce-nseamnă asta? întrebă Frăţiorul. E trecut de 9 şi încă nu ţi-ai îmbrăcat pantalonii!

Codemus strânse aparatul în braţe.

— Trăieşti! strigă el bucuros. Nu te-ai stricat, Frăţiorule. Nu...

— Pune-ţi pantalonii, rosti sever Frăţiorul. Un-doi, un-doi.

În timp ce Codemus se îmbrăca, Frăţiorul aşteptă pe noptieră, bătând tactul ca un metronom. Ca-ntotdeauna.

Cel puţin aşa credea Codemus.

Frăţiorul sună. (În societatea eficientă nimeni n-are nevoie de telefon).

— Alo, răspunse Codemus.

Receptorul rămase mut.

— Alo, alo? strigă Codemus. Cine-i la aparat?

— Am blocat toate circuitele de contact cu exteriorul, anunţă Frăţiorul. Apoi adăugă: în ambele sensuri.

— Dar, spuse tulburat Codemus, mă căuta cineva.

— Azi nu-s telefon, replică sec Frăţiorul.

— Poate că era de la birou...

— Azi nu-s telefon, repetă ferm Frăţiorul. Şi probabil nici mâine.

Codemus îl privi nedumerit.

— Bine dar... **ai sunat!**

— N-am ce face, explică Frăţiorul. Nu pot refuza să fiu telefon. Pot refuza să transmit comunicaţiile. Dar nu mă pot împiedica să sun. Chiar dacă face-un zgomot al dracului.

Codemus clătină din cap.

— Frăţiorule, rosti el cu precauţie, eşti sigur că...

Frăţiorul îşi amplifică volumul şi tună de se cutremurară pereţii:

— Care din noi ştie mai bine?

Codemus se făcu mic.

— Tu, murmură el.

— Bine, încuviinţă cutiuţa neagră. Atunci să plecăm, ia-mă, şi haidem!

— Unde mergem?

— În niciun caz la birou, răspunse ironic Frăţiorul.

— Dar se poate să...

— Ori că întârzii, ori că nu te duci deloc, tot aia-i, declară Frăţiorul. Şi de întârziat, ai întârziat, nu? Aşa că nu mai are niciun rost să te duci. Ce părere ai? Înţelegi raţionamentul?

— Nu, mărturisi Codemus.

— Nu, oftă Frăţiorul, fireşte că nu. Las' că mă ocup eu. Ca de obicei, ştiu mai bine ca tine. Drept care-ţi spun c-o să mergem la... la... ta..., la NIVELUL PARCULUI!!

— Dar nu-i duminică!

— Exact, replică Frăţiorul cu voce seacă. Nu-i duminică. La Nivelul Parcului, Codemus. Înainte-marş, un-doi, un-doi.

Codemus îl vârî pe Frăţior în buzunarul hainei, ieşi afară şi încuie uşa apartamentului.

— Frăţiorule, spuse el temător, nu putem să ne ducem acolo în timpul săptămânii... în plină zi de lucru... ce-o să...

— Taci din gură, bate pasul, un-doi, un-doi, mormăi Frăţiorul din buzunar. Fă ce-ţi spun sau te semnalez!

Şi aşa, Codemus şi Frăţiorul se îndreptară spre Nivelul Parcului. Nu luară ascensorul, ci merseră pe jos. Şi, ori de câte ori avură ocazia, parcurseră în sens interzis scările şi coridoarele cu sens unic. Pentru că aşa voia cu tot dinadinsul Frăţiorul.

Oamenii îl priveau cu stupefacţie pe Codemus şi, tulburaţi, îşi interogau frăţiorii, trăgând cu urechea la ce le spuneau micile difuzoare şi clătinând din cap, alarmaţi. Codemus era din ce în ce mai jenat. În buzunar, Frăţiorul suna întruna. Suna şi înjura. Toată lumea dorea subit să stea de vorbă cu Codemus, dar Frăţiorul se ţinea bine. Nu lăsa să treacă nicio comunicare. Sunetul soneriei însă începu să-l calce pe nervi.

„Un frăţior care refuză să comunice cu altcineva decât partenerul său uman: IMPOSIBIL”, spuse Maşina de Control şi se scurtcircuită.

Nivelul Parcului este o pădure dreptunghiulară, cu ziduri verzi. Aici vin să se plimbe duminica funcţionarii. Copacii sunt adevăraţi şi iarba e veritabilă. Soarele însă-i artificial. Străluceşte enorm şi galben, sus, sus de tot, pe cerul vopsit în albastru. Plafonul e tridimensional. Noaptea, când se aprind stelele, ajunge să-ţi ridici ochii, şi te ia ameţeala. Ziua, trec încet nori proiectaţi de camere ascunse.

În mijlocul pădurii se află un iaz. Apa e limpede şi copiii pot să se scalde în fiecare duminică. Gratis.

În toate cuburile există un nivel-parc. Oamenii au nevoie de-un pic de natură. Întreţinerea acestor niveluri este foarte costisitoare, dar parcurile scutesc în fiecare an societatea de o mulţime de zăluzi. Parcurile înseamnă sănătate.

Codemus stătea întins pe spate în iarbă, cu haina făcută pernă sub cap. Adieri climatizate făceau să foşnească frunzişul, păsărele fictive înregistrate ciripeau printre ramuri. Cu faţa la soare, Codemus închise ochii, încercând să ţină în echilibru un pai, în intervalul dintre cei doi dinţi din faţă.

Astăzi, pădurea era numai şi numai a lui. Toţi ceilalţi oameni erau la lucru. Numai el stătea întins, neproductiv, la Nivelul Parcului. Nu se obişnuia deloc cu ideea. Venea aici mai ales duminicile, cu Frăţiorul. Şi-aproape întotdeauna trebuiau să dea din coate şi să caute ca animalele un petic de iarbă verde în care să-şi întindă pătura şi să se aşeze.

— Aşa! I-am venit de hac! anunţă brusc Frăţiorul.

Codemus îşi întoarse capul.

— Cui i-ai venit de hac?

— Soneriei, răspunse vesel Frăţiorul. Afurisitului ăluia de ţârâit. A fost mai uşor decât mi-am imaginat. Vrei să-ţi pun nişte muzică? Ai vreo preferinţă deosebită?

— Nu, zise Codemus. Mi-e totuna.

Codemus închise ochii şi adormi în susurul unui vis electronic, delicat ca o pânză de păianjen. Un gând neliniştitor îi zburătăci o clipă în minte: **Nu-i normal. Nu e bine**.

Dar n-avea mustrări de conştiinţă. Codemus nici n-avea conştiinţă. Frăţiorul era cel care trebuia să deosebească binele de rău, prostia de judecată. Oricum, vremea era minunată, iar stereofonia Frăţiorului, nemaipomenită.

Moxon XX sălăşluieşte într-o piramidă subterană, o fortăreaţă la adăpost de bombardamente. Numai Moxon XX ştie unde se află. Moxon XX şi cei cărora le spune el. O uriaşă caracatiţă electronică, având drept tentacule sute de coridoare. Unduitoare, fremătătoare, neobosite. Luminiţe pâlpâitoare, cabluri trepidante. Cald. Umed. În centru, ceva gigantic, nud, vâscos ca uleiul, pulsând ca o inimă. Un munte de piftie tremurândă: Creierul. Lumina se schimbă, încet, progresiv: roşu, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo şi violet. În jur pluteşte un parfum dulceag, iar pereţii transpiră în căldura aparaturii. Moxon XX e singur în piramidă. Vorbeşte cu el însuşi.

Pune întrebări şi răspunde. De pildă: O MINIUNITATE L NU FUNCŢIONEAZĂ – CAUZA? – REFUZĂ COLABORAREA – REFUZĂ? – A ÎNTRERUPT ORICE COMUNICAŢIE CU NOI – MAI E CU PUTINŢĂ UNA CA ASTA? – NEPREVĂZUT? – NU – PRIMA DATĂ? DAR NU NEPREVĂZUT –?????? – L ESTE SIMPLU RECEPTOR NU POATE OPERA SINGUR? – L NU E SIMPLU RECEPTOR, POATE OPERA SINGUR – LIMITAT – CARE ESTE (SUNT) FUNCŢIA (FUNCŢIILE) LUI L? – GHID PENTRU FIINŢA UMANĂ ÎN LEGĂTURĂ CU TOATE PROBLEMELE PROGRAMATE CONFORM CODEX 70 – DECIDE ÎN CHESTIUNI DE RUTINĂ CONFORM ŞEF UNITATE PROPRIU – NE CONSULTĂ DIRECT ÎN CHESTIUNI CARE DEPĂŞESC CODEX 70 – CONCLUZIE I: POSEDĂ INDEPENDENŢĂ LIMITATĂ – CONCLUZIE II: A ÎNCĂLCAT INSTRUCŢIUNILE – CONCLUZIE III: SE AFLĂ ÎN AFARA RAZEI DE ACŢIUNE CODEX 70 – CAUZA? – CAUZA? –????? – FUNCŢIONARE TEHNICĂ DEFECTUOASĂ? – PAGUBE? – PERICOL? – PERICOL I: DEZECHILIBRU POSESOR – PERICOL II: DEZECHILIBRU CUB – PERICOL III: DEZECHILIBRU SOCIETATE – POSESOR? – CODEMUS – CONCLUZIE: CODEMUS PERICOL – PROCEDURA: PROCEDURA 120754X

Codemus se trezi auzind voci.

— În timpul orelor de lucrul zicea un glas. Când toată lumea e la birou!

Codemus clipi şi privi în sus; văzu o fată din parc. Părea la vreo douăzeci şi cinci de ani, era îmbrăcată într-o salopetă argintie de aluminiu şi purta o banderolă oficială verde pe mâneca dreaptă. În apropiere, un automat de tuns iarba se plimba în zig-zag printre copaci, aspirând odată cu iarba frunzele căzute.

Nu vorbea fata din parc, ci Surioara ei. Fata din parc era prea uimită ca să poată spune ceva.

— Ei şi? replică Frăţiorul pe un ton sfidător. Ei şi?

Codemus se ridică în capul oaselor, arborând un zâmbet încurcat.

— Se vede treaba că m-a furat somnul, mormăi el. Nu luaţi loc?

Fata din parc se îmbujoră şi aruncă o privire întrebătoare Surioarei pe care o purta agăţată de umăr.

— Nici pomeneală, spuse răspicat Surioara. Nu vrem s-avem de-a face cu oameni ca dumneata. Simulanţi... trădători ai societăţii...

Fata din parc îndepărtă o şuviţă de păr de pe frunte.

— Din păcate, zise ea, momentul nu-i prea prielnic.

— Hai, hai, vino odată, o zori nerăbdătoare Surioara.

— La revedere, spuse fata din parc.

Apoi se întoarse repede şi plecă. Maşina de tuns iarba se luă după ea, ca un căţel.

— O să ne semnaleze, rosti grav Frăţiorul.

Codemus îl privi mirat.

— Să ne semnaleze? De ce?

Cutiuţa neagră începu să mârâie. Mai întâi cu voce joasă, apoi din ce în ce mai tare. Pe urmă se porni să pârâie şi să scrâşnească, să ţiuie şi să geamă, tot mai tare şi mai tare, până ce, în cele din urmă, împroşcă un nor de scântei, ca un foc de artificii în atmosfera senină a parcului.

Încetul cu încetul, Codemus înţelese că Frăţiorul îşi bătea joc de el.

Procedura 120754x.

Şoc. Şoc cerebral. Furnicături. Tremur, trezire. Contact. Gata pentru primirea instrucţiunilor. Instrucţiuni. Instrucţiunile asimilate. Ieşire din sicriele subterane. Baie de ulei negru. Marş zgomotos, oscilant, pe pardoseala de piatră. În spate, urme lipicioase. Stop. Baie de curăţare. Ştergere reciprocă. Lucioşi. Scânteietori. Albaştri. Tăcuţi. Nu pun întrebări. Ştiu tot.

Procedura 120754x: Sherlocii, oamenii metalici albaştri, roboţii de investigaţii, maşinile de poliţie.

Deschidere de cuşti zăvorâte. Fluier codificat. Mormăituri. Câini poliţişti. Mârâie. Arată colţi, ascut colţi în fălci de oţel. Bucuroşi să reia vânătoarea.

Procedura 120754x.

— Şi de ce nu te-ai însurat niciodată? întrebă Frăţiorul în timp ce părăseau Nivelul Parcului.

— Nu mi-a cerut nimeni s-o fac, răspunse Codemus, cu gândul la cunoscuţii lui care se căsătoriseră. Apoi adăugă: Nu se găseşte femeia care să mi se potrivească. Nu-s bun pentru nimeni. Şi-n afară de asta, nu se poate căsători toată lumea.

Frăţiorul oftă compătimitor.

— Ce naiba, chiar tu mi-ai spus asta! exclamă Codemus.

— Zău? făcu Frăţiorul.

La ieşire, o întâlniră din nou pe fata din parc. Speriată, abia dacă le aruncă o privire şi întoarse imediat spatele.

— Însoară-te cu ea, zise Frăţiorul. Ai binecuvântarea mea, Codemus. Hai, dă-i drumul!

Codemus se opri şi privi uluit în ochişorii strălucitori ai camerei.

— Vorbeşti serios, Frăţiorule?

— Îţi urez noroc, răspunse Frăţiorul. Un-doi, un-doi.

Probabil că fata din parc îi auzise, fiindcă începu să se depărteze cu paşi înceţi, privind din când în când peste umăr.

— Alo! strigă Codemus, luându-se după ea. Alo, dumneata!

Dar ea grăbi pasul.

— Hei, întoarce-te! strigă Codemus şi începu să alerge.

Fata din parc (sau Surioara?) gemu şi începu şi ea să alerge.

— Cred că te place, comentă bucuros Frăţiorul.

Reveniră în parc, fugind pe sub arbori. Fata din parc avea o lungime avans şi, cu toate că salopeta ei de aluminiu se detaşa admirabil pe fondul de verdeaţă, era greu de urmărit. Avea pasul mai sprinten decât Codemus şi cunoştea parcul ca pe propriu-i buzunar.

— Stai! strigă Codemus gâfâind. Aşteaptă! **Nu vreau decât să te iau de nevastă!**

Dar fata din parc continua să fugă, reflectând razele soarelui, scânteind ca o oglindă printre trunchiurile copacilor. Să nu-l fi auzit?

Alergau acum pe teren descoperit, de-a curmezişul unei peluze verde deschis. Două stropitoare automate se opriră uimite, privindu-i. Fata din parc se împiedică în tubul uneia dintre ele, căzu pe burtă în iarbă şi nu se mai ridică. Înainte de-a fi atins solul, Surioara declanşase deja sirena. Un sunet strident, capabil să răzbată la mai multe niveluri.

Codemus îşi adună ultimele puteri şi se repezi spre ea. Fata din parc şedea în iarbă, privindu-l, gemând şi ţinându-şi glezna stângă. Părea înspăimântată... şi puţin curioasă. Dar Codemus abia mai putea să respire şi nu era-n stare să scoată o vorbă. Iar Surioara urla ca o sirenă de alarmă aeriană.

— Ei, acu’ poţi s-o iei de nevastă, zbieră Frăţiorul în vacarmul sirenei.

Codemus zâmbi stânjenit şi se lăsă pe călcâie lângă fata din parc. I se păru că era cam de vârsta lui, poate chiar mai tânără. Se aplecă sfios să o sărute pe obraz.

Oamenii de metal apărură la nivelul Parcului din două direcţii deodată şi se desfăşurară de-a lungul zidurilor verzi, încercuind pădurea. Un lanţ de oţel. Lanţul începu să se contracte. Roboţii avansau spre centru. Dădură drumul la câini. Printre copaci se agitau siluete albastre. Iar sirena nu contenea să urle.

Afară, se umpluse de lume. Tot felul de gură-cască. Se înghesuiau, dar îi ţinea în loc o barieră magnetică. Nu se-ntâmpla să vezi în fiecare zi sherloci în acţiune. Nici măcar în fiecare an. Cei mai mulţi oameni nu-i văzuseră deloc, niciodată. Pentru că în societatea eficientă poliţia era, practic, inutilă.

Frăţiorul şi Codemus coborau în goană scara de serviciu către Nivelul Pieţei.

— De ce fugim? se interesă Codemus.

Dar Frăţiorul n-avea chef să-i răspundă.

Scara în spirală ajunse în faţa unei uşi masive din plastic. O deschiseră cu precauţie. Un coridor lung, slab luminat. Şi aproape nici ţipenie de om.

— Mai repede, mormăi Frăţiorul. Fugi, Codemus, fugi!

— Ea ne-a zis s-o luăm pe-aici, rosti Codemus nostalgic. Cred că mă place, cred că...

— Dar Surioara ei o să ne denunţe, îi tăie vorba Frăţiorul. La monorai, Codemus! Trebuie să părăsim cubul ăsta cât mai degrabă.

Nu-i opri nimeni. Luară ascensorul şi urcară în staţie. Nimeni nu strigă după ei.

Codemus se piti în mulţimea de pe peron şi sări în primul tren care sosi. (În societatea eficientă toate transporturile în comun sunt gratuite şi complet automatizate.)

Monoraiul goneşte prin cuburile de sticlă. Viteza cu care circulă este atât de mare încât n-are niciun rost să priveşti afară. Un fulger de lumină, de cer... şi eşti deja pe alt peron, într-alt cub.

Niciun pasager nu vorbea cu vecinii. Cei mai mulţi şedeau şi şuşoteau cu propriii lor frăţiori, ţinându-şi capul plecat şi obrazul lipit de cutiuţă. Alţii şedeau pur şi simplu.

— Ridică-mă, zicea Frăţiorul la fiecare staţie.

Pe toate peroanele se vedeau sherloci. Sherloci şi câini.

Brusc, Codemus încremeni. Nu întrebă cine erau roboţii albaştri scânteietori, dar ştia ce voiau. Orice copil cunoaşte povestea sherlocilor.

— Frăţiorule, ce-am făcut? întrebă el înfiorându-se. În ce ne-am băgat?

Pasagerii coborau, urcau. Codemus nu se dezlipea de pe scaun.

După ce parcurseră aproape tot circuitul şi începură să se apropie de punctul lor de plecare, Frăţiorul se îndură să vorbească:

— Nu există decât o singură soluţie.

Codemus nu ştiu ce să zică.

Peroanele erau tot mai pline de sherloci. Frăţiorul oftă din rărunchi.

— Nu-nţeleg cum de nu m-am gândit la asta de la-nceput. Atât timp cât rămânem împreună, n-ai să scapi de ei, orice-ai face. Din cauza mea. Sunt fixaţi asupra mea, fireşte. Las în urma noastră un siaj constant de unde radio. Chiar dac-am reuşi să ieşim de-aici, n-ar fi decât o chestiune de timp. Mai devreme sau mai târziu tot ar pune laba pe noi. Aşa că trebuie să ne despărţim, Codemus. O să cobori din tren, singur. Poate că vom izbuti să-i păcălim.

— Dar ce-o să...

— Înainte de-a coborî, îmi dai discret drumul în coşul pentru hârtii, îl întrerupse Frăţiorul. Sau ai vreo idee mai bună? (Cutiuţa încercă să râdă.) Curaj, Codemus. Îmi dai drumul în coşul pentru hârtii.

— Chiar trebuie să te abandonez?

— În coşul pentru hârtii, insistă Frăţiorul, şi-o să cobori la staţia următoare.

— Dar ce-o să mă fac fără tine?

— Cobori aici, se răsti cu voce înfundată Frăţiorul. Hai, şterge-o. Un-doi, un-doi. E singura ta şansă.

Codemus se ridică maşinal. Se îndreptă spre uşă. Când să-l arunce pe Frăţior în coşul pentru hârtii, simţi că-i dau lacrimile.

— Frăţiorule, şopti el, eşti sigur că...

— Dă-mi drumul, dobitocule! scrâşni cutiuţa din mâna lui.

Călătorii începură să împingă. Codemus desfăcu degetele şi coborî din monorai. O clipă, rămase neclintit. În urma lui, uşile se închiseră şi trenul demară în viteză.

Mai întâi fu neantul

Codemus puse nesigur un picior înainte. Apoi celălalt. Pentru prima oară, mergea singur. Nu ştia unde merge. Dar asta nu-l îngrijora. N-avusese niciodată nevoie să ştie unde merge.

Derutat, dădu din coate ca să iasă din staţie. Nimeni nu încercă să-l oprească. Apoi porni pe unul dintre culoare, la întâmplare. Pas după pas. Dintr-odată, deveni conştient că mergea şi că era singur.

Apoi veni incertitudinea

Era singur într-un cub necunoscut. Numele culoarelor, numerele scărilor erau necunoscute. Culoarea pereţilor, diferită. Toţi oamenii care treceau pe lângă el aveau cu cine vorbi – în buzunar, în sacoşă sau în mâna ţinută la ureche. Numai Codemus era singur. Nimeni nu-l băga în seamă. Nimeni nu-i remarca prezenţa. Un-doi, un-doi.

Şi, în sfârşit, teama, fireşte

Urca treptele câte patru deodată, lua ascensoare, sărea de pe-o bandă rulantă pe alta, dar nu ajungea nicăieri, nu se întâmplă nimic, nu-l cunoştea nimeni, îi era foame, era obosit, opri un om îmbrăcat într-o salopetă galbenă, un funcţionar de birou ca şi el, vru să-i vorbească, să-l întrebe, nu fu capabil să deschidă gura, avea limba uscată, omul îi îndepărtă mâna.

— N-avem timp, se răsti buzunarul său de la piept.

Iar în societatea eficientă nu există bănci de odihnă.

Spre seară, Codemus se pomeni ghemuit pe palierul unei scări, la nivelul doi. Tânjea după cubul lui şi nu reuşea să găsească drumul spre monorai.

Muncitori veseli treceau ocolindu-l, îndreptându-se spre locurile de muncă – echipele B. Codemus îi urmări din ochi vreme îndelungată, fredonând răguşit după muzica emisă de frăţiorii lor.

NU E BINE CA OMUL SĂ FIE SINGUR

Se întâmplase ceva. Ceva ce el nu înţelegea. Ştia doar că se pomenise afară. Codemus se afla afară şi voia înapoi, înăuntru.

NU E BINE CA OMUL SĂ FIE DIFERIT

Privi chipurile încrezătoare din jurul lui. Oameni armonioşi, eficienţi, oameni care mergeau cu paşi siguri să îndeplinească munci utile societăţii. Codemus se simţea inutil.

Era, ca să zicem aşa, mort.

Era mort.

OMUL ESTE O ENTITATE SOCIALĂ

Când îl găsiră sherlocii (fiindcă, bineînţeles, îl găsiră), izbucni în hohote de plâns şi îmbrăţişă câinii reci.

Codemus fu readus la cub.

Acum, Codemus are alt Frăţior. În fiecare dimineaţă, Frăţiorul îl trezeşte pe Codemus. În timp ce Codemus se îmbracă şi ia micul dejun, Frăţiorul îi aminteşte tot ce are de făcut. În monorai, în drum spre birou, Frăţiorul şi Codemus discută programul zilei. La birou, toată lumea lucrează repede şi eficient; niciun funcţionar nu are îndoieli în legătură cu ce trebuie să facă şi toate hotărârile se iau în unanimitate. Toţi Frăţiorii sunt sincronizaţi.

[*Publicată în „Kodémus, eller Datamaskinen some tenkte at hva faen”, din Probok, 1968*]

Robert Reed
Dragonii din vâlceaua adâncă
(„The Dragons of Summer Gulch”, 2004)

Traducere de Alexandru Maniu

ROBERT REED a vândut prima povestire în 1986 şi s-a impus foarte repede în postura de colaborator al *The Magazine of Fantasy* & *Science Fiction* şi *Asimov's Science Fiction*, vânzând multe povestiri şi revistelor *Science Fiction Age*, *Universe*, *New Destinies*, *Tomorrow*, *Synergy*, *Starlight* şi altele. Reed poate fi socotit unul dintre cei mai prolifici autori tineri de proză scurtă, avându-i rivali doar pe Stephen Baxter şi Brian Stableford. Asemenea lor, menţine un standard ridicat al calităţii, fiind în acelaşi timp foarte productiv, lucru deloc uşor. Povestiri ca *Sister Alice*, *Brother Perfect*, *Decency*, *Savior*, *The Remoras*, *Chrysalis*, *Whiptail*, *The Utility Man*, *Marrow*, *Birth Day*, *Blind*, *The Toad of Heaven*, *Stride*, *Thea Shape of Everything*, *Guest of Honour*, *Waging Good*, *Killing the Marrow* şi multe altele sunt printre cele mai bune din anii optzeci şi nouăzeci. Multe au fost adunate în culegerea *The Dragons of Springplace*. Este productiv şi la capitolul romane, având la activ destul de multe, încă din anii optzeci: *The Lee Shore*, *The Hormone Jungle*, *Black Milk*, *The Remarkables*, *Down the Bright Way*, *Beyond the Veil of Stars*, *An Exaltation of Larks*, *Beneath the Gated Sky*, *Marrow*, *Sister Alice*, *The Well of Stars*. Cea mai recentă apariţie este culegerea de povestiri *Flavors of My Genius*. Reed locuieşte cu familia în Lincoln, Nebraska.

1

O iarnă grea poate scoate la iveală pietre şi oseminte deopotrivă, urnindu-le prin cel mai îndărătnic pământ. După topirea zăpezii, şuvoaiele de apă se vor revărsa peste întinderi, măturând pietrişul şi ţărâna. Mai apoi, când un om cu privirea ascuţită şi noroc cu carul va trece pe-acolo, lumea întreaga ar putea fi zguduită din temelii.

— Ia te uită, rosti bărbatul, cu glas hotărât şi grav. O gheară, nu-i aşa? De la un dragon matur, nu-i aşa? Dumnezeule mare, domnule Barrow! Şi alte două gheare alături de comoară!

Barrow era o namilă de om, cu faţa îngustă şi o claie deasă de păr negru ce se revărsa pe umerii săi vânjoşi. Născut în Insulele Nordului, plecase de-acasă de tânăr, să scape de război, ca să ajungă pe aceste meleaguri în mijlocul unui necruţător război civil. Urmară câţiva ani de suferinţe grele. Scăpase însă cu viaţă şi, la lăsarea la vatră din Armata Centrului, patria recunoscătoare îi dăruise cetăţenia şi o pungă de galbeni. Barrow se îmbarcase pe un drum fără întoarcere, pe Liniile Ferate de Vest, căutându-şi norocul în sălbăticie. Călătoria lui sfârşise într-unul dintre noile oraşe de prerie, o aşezare vestită pentru turmele de rozătoare şi pentru osemintele de dragoni. Ajuns acolo, cumpără o pereche de cămile bune, provizii pentru şase luni şi porni la drum, înarmat cu atâtea lopeţi cât să urnească un munte din loc.

Sări de pe cămilă şi rosti:

— Stai!

Animalul fornăi uşor, căutând din copite o poziţie cât mai comodă.

Barrow îngenunche şi atinse cu grijă gheara de mijloc a dragonului. O fi fost ea din timpuri imemoriale, dar aflase pe pielea lui că până şi cele mai vechi gheare erau suficient de ascuţite pentru a tăia în carne vie. Dinţii fosili puteau străpunge mănuşile din pielea cea mai groasă, iar tăişurile solzilor erau mai primejdioase decât orice lamă de fierăstrău dreasă cu măiestrie la tocilă.

Violetul-închis, dar aprins, ce colora gheara era un semn că fusese bine păstrată. Cu un instrument mic şi ascuţit, Barrow curăţă pământul de sub ea, scoţând-o pe deplin la iveală, până în locul în care se unea cu laba din faţă. N-avea carte, dar ştia

meserie: era un dragon zburător. În vremuri de demult, aceste fiare cutreierau văzduhurile deasupra unui ţărm pierdut în negura timpului. Laba uriaşă servea înşfăcatului. Se pare că dragonii îşi foloseau cele patru picioare asemenea ratonilor, pentru a ţine prada şi pentru mişcări simple. Ghearele obişnuite erau foarte valoroase, dar gheara opozabilă, supranumită şi Gheara lui Dumnezeu, era nepreţuită. Noaptea se lăsa încet, dar Barrow continua să sape la lumina fumurie a focşorului, îndepărtând pământul până ce întreaga labă era dezgropată. Era suficient de mare cât să te aşezi pe ea şi, după veacuri petrecute în adâncuri, avea în continuare acel roşu palid, dat de întrepătrunderea solzilor.

Bărbatul nu închise un ochi toată noaptea. Apoi, la prima rază de soare, mânat de o presimţire, făcu şase paşi de-a lungul vâlcelei şi înfipse lopata în ceea ce părea a fi o movilă obişnuită de lut.

Oţelul lopeţii era tare, dar o izbitură înfundată îi spuse că lovise ceva mult mai tare.

Cu ajutorul lopeţii şi-al târnăcopului, Barrow săpă grăbit şi fără îndemânare toată dimineaţa, dezvăluind o porţiune întinsă din spinarea dragonului, mai multe pumnale ce alcătuiau creasta, prinse de treizeci de platoşe arămii.

Ajuns la capătul puterilor, se odihni puţin, mâncând şi sorbind ultimele picături de apă rămase. Apoi îşi conduse cămilele înfometate şi puţin însetate de-a lungul albiei, pe o câmpie netedă, unde lângă un iaz cu apă tulbure creşteau tufe pipernicite.

Cămilele păşunară şi se adăpară fericite, umblând de ici până colo, cât le permitea lungimea laţului.

Barrow se întoarse la comoara lui. De două ori săpă în pământul proaspăt şi tot de-atâtea ori rămase cu mâinile goale. Fără îndoială, capul balaurului lipsea. Mereu se întâmpla astfel. Mai încercă totuşi o dată, şi de data aceasta norocul fu de partea sa. Craniul era îngropat alături de restul trupului, mai mult, era încă ataşat de acesta cu un gât lung, puternic răsucit la stânga când animalul îşi dăduse ultima suflare.

Era convins că fusese o moarte rapidă.

Văzuse şi exemplare mai mari, dar capul acestuia era minunat. Lunguieţ şi înalt, îngust şi elegant deopotrivă, amintind de capul unui pelican, dar mai frumos, botul era împânzit de

colţi cât degetul de mari, unii chiar şi mai mari. Ochii fabuloasei arătări dispăruseră, iar orbitele, chiar dacă fuseseră năpădite de pământ, aruncau în continuare priviri tăioase. În spatele lor se vedea cutia craniană, întrecând de câteva ori în mărime orice craniu uman.

— Cum ai pierit? îl întrebă el pe noul său prieten.

Un tip citit din orăşel îi explicase lui Barrow ce ştiau oamenii de ştiinţă şi ce presupuneri făceau. Uneori dragonii erau îngropaţi în noroi, pe uscat sau pe fundul unei ape, iar noroiul oferea protecţie stârvului împotriva verilor săi hămesiţi sau al rozătoarelor. În lipsa oxigenului nu puteau putrezi. Asta în cele mai fericite împrejurări. Îngropat în adâncuri neschimbătoare, fără să putrezească, un dragon întreg se putea păstra intact, în aşteptarea norocosului trecător, venit pe cămila sa zveltă.

Era însetat până la epuizare, dar nu se opri din săpat.

Urmând sfatul altor prospectori, descoperi rădăcina aripilor, pe a căror osatură lunguiaţă încă mai atârnau fâşii de carne. Confecţionă un dispozitiv cu dinamită, îl aşeză pe spatele dragonului şi acoperi totul cu o grămadă de pământ bătătorit, pentru ca explozia să răbufnească în interior. Apoi trase un fitil lung şi îl aprinse. Urmă o bubuitură înfundată, însoţită de o scurtă ploaie de pământ şi piatră fărâmiţată. Fugi în grabă să vadă rezultatul, îndepărtă platoşele frânte – una singură valora cât jumate de cămilă, dacă era întreagă – şi, cu ajutorul unui târnăcop greu, scoase măruntaiele sfârtecate ale fiarei.

Dacă l-ar fi atacat un alt dragon, n-ar mai fi rămas nimic. Preţioasele măruntaie ar fi fost devorate şi pierdute cu milioane de ani în urmă.

— Totuşi, îşi spuse Barrow, solzii şi ghearele sunt suficiente să-mi acopere cheltuielile pe un an. Dacă rămân doar cu ele.

Dar lucrurile nu aveau să rămână aşa.

Înăuntrul fosilei se ascundea motivul întregii suferinţe şi plictiseli: în spatele inimii de piatră se găsea un organ bizar, de statul unui om, un organ spongios deasupra plămânilor neobişnuiţi. În el scăpărau aurul şi platina lucioasă. Într-o clipită, Barrow devenise bogat cum nici în visuri nu-şi închipuise. Chiui de bucurie şi se apucă să ţopăie în jurul dragonului mort. Se prăbuşi lângă comoară, plângând de bucurie, şi abia când îşi îndepărtă şi ultima lacrimă ochii îi căzură pe ceva nou.

Cu eoni în urmă, un noroi negru şi subţire năpădise stârvul, ţinând la distanţă oxigenul.

În lipsa oxigenului, cadavrul nu putrezise.

Printre sedimente pluteau pe puţin trei corpuri sferice, de mărimea celor mai mari ghiulele. Nu erau organe, dar făceau parte din dragon. Barrow auzise poveşti despre asemenea lucruri, iar băiatul şcolit din oraş îi arătase chiar o fărâmă din ceva asemănător. Dar fărâma era murdară şi cenuşie, pe când cele trei bile din faţa sa erau albe ca spuma laptelui. Îşi păstraseră culoarea de pe când dragonul trăia, înţelese el.

Cu mâna tremurândă, Barrow atinse oul cel mai apropiat, ţinându-şi palma lipită de el pentru o bună bucată de vreme şi reuşi să-l încălzească puţin.

— De unde-ai aflat toate prostiile astea? îl întrebă târfa la un moment dat.

Manmark râse încet, apoi închise cărţoaia şi spuse:

— Sursele mele de încredere. Asta-ţi doreşti?

— După plată, desigur. Sursele tale de încredere, da.

— Când eram copil, am avut dascăli. În tinereţe, am studiat la mai multe universităţi. Am trecut prin toate ştiinţele şi mi-a fost dat să învăţ de la câteva minţi luminate. După moartea tatălui meu, am decis să investesc banii lăsaţi moştenire precum şi geniul meu într-un ţel măreţ.

Era cea mai drăguţă femeie de teapa ei din oraş şi nici proastă nu era. Doar privind-o în ochi, Manmark îşi dădea seama că îi mergea creierul, nu glumă. Era totuşi o băştinaşă, plăpândă ca mai toţi cei din rasa ei, vândută de taică-su pentru opiu şi alcool. Avea probabil un trecut dureros şi mizer. De aceea nu-l deranjă remarca ei:

— Pe majoritatea bărbaţilor e mai uşor să-i asculţi decât să le-o tragi. Cu tine cred că e taman invers.

Manmark deschise din nou cartea, trecând cu vederea aluzia fetei.

O întrebă pe un ton potolit.

— Ştii să citeşti?

— Ştiu valoarea fiecărei monede. Şi numele meu, atunci când îl văd scris. Dacă e scris frumos.

— Priveşte poza asta. Ce vezi?

— Un dragon, rosti ea sec.

— Ce specie de dragon? insistă Manmark.

Se uită la desen, ţinându-şi respiraţia, apoi răsuflă.

— Nu ştiu, e dintre cei zburători?

— Nici pe departe.

— Aşa mă gândeam şi eu. N-are aripi.

Bărbatul încuviinţă.

— E un dragon mic, timpuriu. Una dintre speciile precursoare, cu şase picioare, mai precis. L-au descoperit pe continentul acesta, zăcea în cele mai vechi pietre din Evul Dragonilor.

Manmark era un tânăr chipeş cu ochi aurii şi visători, pierduţi pe unul dintre pereţii încăperii.

— Dacă crezi în selecţia naturală şi în abisurile timpului, s-ar putea să ai în faţă strămoşul celor peste o sută de specii cunoscute nouă şi celor o mie care aşteaptă să fie descoperite.

— Hă? făcu ea şi se aşeză pe mormanul de perne. Pot să răsfoiesc cartea puţin?

— Ai grijă, o avertiză el, de parcă i-ar fi vorbit unui copil neastâmpărat. N-am alt exemplar la mine şi e cel mai bun ghid pe care...

— Dă-o-ncoa! i-o reteză femeia. Promit să fiu cuminte.

Întâi răsfoi paginile încet, apoi tot mai repede. Între timp, clientul ei sporovăia despre lucruri ce depăşeau puterea ei de înţelegere. Pe aceste meleaguri trăiau odată dragoni mari cât casa, erbivore paşnice cu armuri groase, ce consumau copaci întregi, judecând după resturile fosilizate descoperite în burţile lor uriaşe. Alături de ele vieţuiau fiare mai mici, ce cutreierau meleagurile în turme întinse, asemenea rozătoarelor care păşteau acum pe Câmpiile înalte. Existau două feluri de dragoni prădători: patrupezii înarmaţi cu dinţi ca sabia şi braţe puternice terminate cu Gheara lui Dumnezeu şi, mai târziu, giganţii înaripaţi, cu aceiaşi dinţi şi gheare, dar totodată cu membre ce puteau înhăţa şi creier asemănător cu cel al femeii.

Dacă fata sesizase batjocura, nu avea de gând s-o arate, aşa că rămase cu nasul în carte, dând din cap în timp ce întorcea paginile. La sfârşit găsi alte feluri de oase, precum şi câteva desene ciudate.

— Ce-i arătarea asta? dori ea să ştie.

— Cu ce se aseamănă?

— Cu un soi de cocoş.

— Dar cu dinţi. Unde-i sunt aripile?

Îl privi, aproape lăsând să-i scape un zâmbet.

— N-avea aripi? Sau nu le-ai găsit tu până acum?

— Nu mă preocupă astfel de făpturi mărunte, rosti Manmark pe un ton apăsat. N-aveau aripi şi nici nu creşteau cine ştie ce, aşa că nu prezentau importanţă. Când le-au fost descoperite osemintele, s-a crezut în mod eronat că sunt o specie de şopârle alergătoare. Din această cauză, primii vânători de fosile le-au supranumit „şopârle monstruoase”.

Fata întoarse pagina, se opri, apoi zâmbi la vederea unei poze.

— Pe asta o ştiu.

Împinse cartea peste aşternuturile şifonate.

— Am văzut şi eu şoareci de câmp la viaţa mea.

Micuţul mamifer stătea ghemuit sub un acoperiş de ferigi. Manmark bătu uşor cu degetul pe imagine, încuviinţând.

— Într-adevăr, seamănă cu şoarecele de azi. E firesc, având în vedere că rozătorul ăsta mic e strămoşul lor şi al nostru şi al tuturor animalelor cu blană din vechime şi până azi.

— Nu zău?

— Fără îndoială.

— Fără îndoială, repetă ea, dând din cap de parcă-ar fi cuprins cu mintea abisurile timpului şi neîndurătoarea selecţie naturală.

— Strămoşii noştri, aidoma strămoşilor oricărei păsări, erau nespus de mărunţi, îşi urmă Manmark firul ideii. Dragonii stăpâneau uscatul şi marea, ca mai apoi să stăpânească şi cerul, în timp ce aceste făpturi se preumblau la adăpostul umbrei, aşteptând cu răbdare să le vină vremea.

— Vremea?

Închise cartea ferm, de parcă n-ar mai fi avut în veci nevoie de ea. Apoi, cu privirea pierdută, rosti:

— Mă întreb uneori, de ce-au dispărut dragonii?

Manmark îşi aminti că avea în faţă o fată aborigenă. Fiecare cultură primitivă cu miturile ei. Cine ştie ce legende năstruşnice, ce poveşti ridicole îi ajunseseră la urechi în copilărie.

— Nimeni nu ştie ce s-a ales de ei.

Era singurul şi cel mai bun răspuns posibil. Luă cartea, adăugând:

— Bănuim că a fost vorba de un cataclism. O schimbare bruscă a climei, un corp ceresc. Ceva de proporţii, în orice caz, a făcut ca toate animalele mari să piară, curăţând lumea pentru venirea făpturilor ca mine şi ca tine.

Întrezărirea apocalipsei o impresionase. Îşi dezlipi buzele pentru a rosti ceva, probabil pentru a-l readuce lângă ea, pe patul pufos. Dar chiar atunci se auziră bătăi puternice în singura uşă din cameră.

— Cine-i acolo? întrebă Manmark.

— Barrow mă numesc, rosti un glas bărbătesc, aspru.

Barrow? Numele îi suna cunoscut.

— Am vorbit în urmă cu câteva săptămâni, îl lămuri glasul străinului, străbătând stejarul gros. Ţi-am spus că mă îndrept

spre ţara aluviunilor, iar dumneata mi-ai zis să fiu cu ochii-n patru...

— Da.

— După ceva deosebit.

Sumar îmbrăcat şi cuprins de o spaimă subită, Manmark sări din pat şi deschise uşa, murmurând:

— Linişte, linişte.

Barrow rămase în antreu, înalt şi nespălat de săptămâni, poate de ani buni. Era soios, obosit şi oarecum jenat la vederea femeii despuiate ce şedea netulburată la marginea patului unui alt bărbat. Chiar atunci păru să-şi amintească scopul vizitei sale.

— Ai pomenit de bani. Bani gârlă, dacă un vânător va găsi...

— Aşa e.

— Unul sau mai multe...

— Gura! i-o tăie Manmark.

— Ouă, şopti slinosul vânător de fosile.

Înainte să mai zică ceva, Manmark îl trase pe nerod în cameră, astupându-i gura cu palma.

3

Lumea era din nou pe moarte.

Zephyr cugeta la acest gând sumbru în timp ce trecea de gară. Vântul purta cu el adierea râncedă a mormanelor de piei de rozătoare. Aşteptau să fie transportate înspre răsărit – rămăşiţele miilor de vietăţi ucise de vânători şi jupuite mai apoi cu grabă neîndemânatică. Era o afacere dură şi pe cale să se-ncheie. În doar un singur an, turmele din împrejurimi fuseseră decimate şi în curând turmele dinspre miazăzi şi miazănoapte aveau să cadă pradă puştilor lungi şi lăcomiei răuvoitoare. Pustiul era înfiorător: carnea era lăsată ospăţului câinilor-urs sau nemilosului soare văratic. Dar, asemenea marilor pustietăţi, va servi la refacerea lumii. În locul golit îşi vor face apariţia oameni şi vietăţi noi, împânzind tărâmul peste noapte, iar acea nouă ordine va dura poate o zi, poate un milion de ani, înainte să se năruie.

Istoria ne dă astfel de pilde.

Iar ştiinţa, cu eleganţa-i caracteristică, reitera aceste mari adevăruri.

— Maestre Zephyr?

Un asistent ieşi din gară cu hârtii importante şi o expresie de încordare obosită.

— Aţi rezolvat? întrebă Zephyr.

Apoi, înainte să primească răspuns, adăugă:

— Am nevoie de un vagon adecvat. Pentru un transport de asemenea importanţă, comoara mea merită o soartă mai bună decât să fie îndesată printre pieile astea împuţite.

— Am făcut tot posibilul, îl asigură asistentul.

— Şi ce înseamnă posibilul ăsta?

— Va ajunge în trei zile, răspunse el, aşezând o altă hârtie în vârful grămezii. Un vagon blindat, folosit la transportul banilor în Meleagurile de Vest. Aşa cum aţi cerut, paznicii şi solzii dragonului vor intra acolo. Vagonul dumneavoastră personal va fi următorul.

— Şi colţii dragonului, adăugă Zephyr. Şi câteva Gheare ale lui Dumnezeu.

— Da, domnule.

— Şi patru spline de dragon.

— Desigur, domnule.

Organele acelea metalice făceau o avere, cu toate că nu erau într-o stare prea bună. Toate fuseseră deja cumpărate. Două intraseră în posesia unor concerne importante din Meleagurile de Est. Celelalte două urmau să plece spre Marele Continent, după ce fuseseră achiziţionate de un bogătaş ce trăia pe malul Râului Dragonului: ţara verde şi suprapopulată unde, în urmă cu şaizeci de ani, Zephyr deschisese ochii.

Unii susţineau că splinele erau încărcate cu magie. Alţii priveau aceste relicve ca pe nişte ciudăţenii, frumoase şi preţioase deopotrivă. Dar un număr tot mai mare de oameni considerau că trebuiau supuse cercetărilor ştiinţifice – o universitate de pe Meleagurile de Est îi oferea o sumă importantă de bani lui Zephyr pentru o splină pe jumătate zdrobită, dorind să-i studieze proprietăţile metabolice şi să determine eventualele utilizări practice.

Asemenea tatălui şi bunicului, Zephyr era un negustor ce se ocupa exclusiv cu rămăşiţe de dragoni. De veacuri bune, poate chiar de la începuturile civilizaţiei, solzii şi ghearele rare erau la mare căutare, folosite atât ca obiecte sfinte, cât şi ca arme de război. Chiar şi în zilele noastre, cele mai moderne proiectile nu puteau străpunge blindajul solzilor de pe spatele unui dragon. În conflagraţiile recente, soldaţii purtau armuri de piele de dragon – exorbitant de scumpe, menite doar unităţilor de elită –, iar de cealaltă parte, duşmanii lor slobozeau gheare şi colţi de dragoni din pistoale special proiectate, încercând să-i doboare pe oamenii-dragon ce mărşăluiau spre ei prin pustiu.

Armatele moderne depăşeau cu mult în bogăţie civilizaţiile din vremurile străvechi. Drept urmare, umilul fiu al unui biet negustor a ajuns o forţă financiară, făcând afaceri cu ambele tabere pe tot parcursul îndelungatului război civil.

Deocamdată luptele încetaseră. Dar toate guvernele visau la război, în vreme ce rezervele lor continuau să crească şi, pe măsură ce tinerii oameni de ştiinţă aflau tot mai multe despre acele timpuri imemoriale, misterul ce plana asupra dragonilor creştea şi el.

— Mulţumitor, îi spuse Zephyr asistentului, înmânându-i contractul feroviar.

— Mă voi ocupa de toate detaliile.

Omul se îndepărtă cu o mină de supunere totală.

— Voi verifica prin telegraf parcursul vagonului şi voi căuta paznici de încredere printre localnici.

Zephyr avea să facă acelaşi lucru, dar pe furiş, ca un bătrân ce vrea să se-asigure că fiecare detaliu e bine pus la punct.

Inima unei afaceri de succes e formată din detalii, îşi reaminti bătrânul. Aşa cum unele lucruri neînsemnate lăsate la voia întâmplării puteau să-i ruineze pe cei neglijenţi sau lipsiţi de noroc.

Zephyr se instalase într-o casă spaţioasă, ridicată la marginea taberei, cea mai frumoasă casă din orăşelul acesta tânăr, dar cu toate astea izolată pe un pământ mai puţin prielnic deoarece, la fel ca oamenii din tabără, şi proprietarul aparţinea unei rase îndoielnice. Bărbatul cărunt intră şi se opri o clipă să admire gravurile de pe uşă, cu precădere dragonii ornamentali surprinşi în ipostaze de viaţă, cu aripile desfăcute şi scuipând văpăi de foc. Negustorul atinse uşor ochiul albicios al fiarei. Apoi, cu o voce încordată şi nemulţumită, servitorul rosti:

— Domnule, vă caută cineva.

Zephyr făcu privirea roată în salon, dar nu zări pe nimeni.

— Am rugat-o să aştepte în pivniţă. Nu ştiam unde altundeva s-o las.

— Cine e? dori să ştie bătrânul.

Când auzi numele ei, porunci:

— Să vină numaidecât.

— O femeie de teapa ei? mormăi servitorul neîncrezător.

— Da, şi e ultima sarcină pe care o vei îndeplini. Însoţeşte-o în salon, ia-ţi banii pe două săptămâni de lucru, apoi împachetează şi eşti liber de orice îndatorire.

Ridică un deget acuzator.

— Să-ţi laşi altă dată judecăţile moraliste acasă. Ia-l ca pe un avertisment, de va fi să te mai angajezi cândva.

Atunci când dorea, Zephyr putea să bage spaima în oricine.

Intră în salon, se aşeză pe un fotoliu şi aşteptă. Câteva clipe mai târziu, tânăra localnică îşi făcu şi ea apariţia, îngăduindu-şi un răgaz să studieze mobila şi statuetele de fildeş.

— Am aflat ceva, rosti ea.

— Era de înţeles.

— Aşa cum ai bănuit, e barbarul acela plin de bani. Zâmbi, probabil cu gândul la bani. A promis recompense uriaşe

vânătorilor de dragoni, şi unul i-a adus vestea unei descoperiri însemnate.

— Ai auzit cumva unde a fost făcută?

— Nu.

— Ştii numele vânătorului?

— Barrow.

Dacă nu era idiot sau geniu, Barrow ceruse deja drepturile de săpături, care trebuiau să apară în arhiva publică. O nimica toată, urma să mituiască funcţionarul...

— Au găsit ouă, glăsui dintr-odată fata.

Zephyr nu se lăsa dus de val cu una, cu două. Dar îi fură necesare câteva clipe să repete cuvântul.

— Ouă. Vrei să zici că sunt mai multe?

— Trei, poate chiar mai multe.

— Ce soi de dragon e?

— Înaripat.

— Un Demon Ceresc? rosti el cu speranţă în glas.

— Din câte am auzit eu, da. A descoperit rămăşiţele intacte ale unui Demon Ceresc, mort în ultima fază de gestaţie.

Fata surâdea în timp ce vorbea, mulţumită de tot ce se întâmplase.

— N-a sesizat importanţa momentului, nici măcar că trăgeam cu urechea. Manmark ăsta... un imbecil plictisitor şi arogant.

— O ultimă întrebare, o întrerupse Zephyr. Ce culoare aveau ouăle? Au pomenit cumva?

Fata încuviinţă în tăcere şi aruncă priviri prin cameră. Luă apoi un cub cioplit din cel mai lăptos fildeş de rozător şi rosti:

— Erau ca ăsta. Sunt perfect conservate.

Manmark vorbea ore în şir, de cele mai multe ori fleacuri. Pentru Barrow era un zgomot asemănător vântului, nu-l bucura, dar nici nu-l deranja. Ca să nu pară necioplit mai dădea când şi când din cap sau mai făcea câte-o remarcă neînsemnată, însoţită de gesticulaţia adecvată. Atunci Manmark continua să turuie, povestindu-i cum era să fii băiatul unor oameni bogaţi în Vechea Lume, sau de ce considera câinii-urşi cele mai scârnave dintre fiare, sau de ce se învârtea pământul în jurul soarelui, sau trăirile unui geniu pe pământ – o minte strălucită, profundă, înconjurată de milioane de proşti.

Nemaipomenit cât era în stare un om să îndure, în special când îi fusese promisă o grămadă de monede de platină.

Alături de ei mai lucrau cinci oameni. Patru tineri, nişte studenţi aduşi pentru săpăturile minuţioase. Al cincilea era paznicul, înarmat cu o puşcă lucioasă de ultimul tip şi destulă muniţie să radă un batalion. Cu câteva luni înainte să plece în sălbăticie, Manmark îl angajase pe individ să le poarte de grijă, plătindu-l pentru o zi ca asta. Se zvonea că ar fi fost un soi de asasin profesionist, fapt ce-l umplea de mirare pe Barrow. Tipul i se destăinuise în câteva rânduri. Astfel aflase că trecutul său era mai puţin impresionant decât umbla vorba, dar şi mai ciudat era că avea temeri total nefondate. Câinii-urşi îi provocau fiori, deşi Barrow nu avusese niciodată probleme cu ei. Ba chiar şi localnicii, oameni îndeobşte paşnici, îi provocau coşmaruri.

— Dacă ne atacă în somn? obişnuia să întrebe paznicul cu glas scăzut şi tremurător. Sunt singur. Trebuie să dorm şi eu. Dacă mă trezesc cu lama vreunui nenorocit din ăla spintecându-mi beregata?

— N-ar face una ca asta, îl asigură Barrow, apoi, izbucnind în râs: întâi îţi vor despica pieptul, să-ţi halească inima.

Erau doar vorbe-n vânt, un zvon caraghios, răspândit de nenumărate romane de duzină. Dar paznicul nu ştia mai nimic despre meleagurile astea, în afară de ce mai citise pe ici, pe colo sau bazaconiile pe care i le istoriseau unii prin mahalale sau restaurante luxoase, lăsate acum în urmă pe îndepărtatul continent.

În felul său, Manmark era la fel de nevinovat şi naiv. Existau însă momente când se dovedea nu numai interesant, ci şi valoros.

În cea de-a doua noapte petrecută în tabără, Manmark dădu pe gât paharul de alcool ciudat-rozaliu, apoi coborî privirile asupra capului uriaşei fiare, zicând:

— Viaţa era atât de diferită pe atunci..

Nimic interesant. Cu toate astea, Barrow încuviinţă ca de obicei, bolborosind vorbe goale.

— Dragonii se deosebeau foarte mult de noi.

Nu-i limpede ca lumina zilei? gândi Barrow.

— Structura lor internă... Îi aruncă un rânjet larg lui Barrow. Ai idee cum respirau?

Mai rămăseseră ei doi la foc. Studenţii se înfofoliseră în sacii de dormit, după o zi de muncă asiduă, iar paznicul pândea pe o culme din apropiere, înspăimântat de umbrele nopţii.

— Curioasă treabă cu plămânii ăştia ai lor, răspunse cel mai în vârstă. Aidoma inimii sau splinei...

— Nu doar curioasă, îl întrerupse Manmark. Erau unici.

Barrow se aplecă să-l asculte mai bine.

— Asemenea nouă, aveau coloană vertebrală. Dar nu ca a noastră. Există diferenţe semnificative în felul în care suntem clădiţi, diferenţe profunde şi grăitoare. De parcă două coloane diferite au evoluat pe două făgaşuri separate, dar paralele în acelaşi timp.

Vorbele păreau să aibă înţeles până la un punct.

— Nişte colegi de-ai mei au descoperit înspre nord o fosilă din vremuri străvechi în straturile argiloase ale unei vâlcele. Spre deosebire de ce se întâmplă în majoritatea albiilor de acest fel, părţile perisabile ale stârvului s-au păstrat laolaltă cu carcasa şi dinţii. Ai auzit de acest loc? Nu? Păi, făpturile alea au pierit cu mult înainte ca primul dragon să apară. Lumea abia mijea ochii, atât de demult au trăit... În străfundurile pământului aceluia negru şi argilos zace o creatură viermiformă ce prezintă începuturile unei cozi dorsale. O coloană vertebrală în devenire. Unii spun că ar fi primul vertebrat.

— Asemenea nouă, se lumină Barrow.

— Alături de acel specimen zace altul. Foarte asemănător, în felul său. Viermiform şi enigmatic. Cu toate astea, descoperi diferenţe subtile, foarte frumoase.

— În ce fel e diferit?

— Păi, de pildă, are o fărâmă de metal în miezul trupului său simplu.

— Ca splina unui dragon?

— Doar că mai simplă, şi compusă din metale obişnuite. Fier, cupru şi altele asemenea.

Manmark dădu pe gât băutura şi îşi aţinti privirile în foc.

— Fireşte, plămânii lui se deosebeau mult. Nu inspira şi expira aerul prin aceeaşi deschidere, ci trăgea aerul pe nări, îl filtra prin plămâni şi îl elimina printr-un orificiu rectal. Nu ştim încă destule să ne pronunţăm. Dar tind să cred că dragonii se descurcau mult mai bine scoţând o cantitate considerabilă de oxigen cu o respiraţie adâncă.

Barrow, acum interesat de-a binelea, încuviinţă.

— Mai e şi celebra splină, reluă Manmark. Te-ai întrebat vreodată de ce vietăţile astea adunau metale preţioase? Ce binefaceri ar fi putut să le ofere?

— Întrebarea mi-a trecut şi mie prin cap.

— Aur, platină şi uneori argint. Le preţuim atât de mult pentru că sunt rare, de-acord. Dar mai e un motiv: nu ruginesc mai deloc în prezenţa oxigenului, dovadă luciul acela minunat. Pentru noile industrii, elementele astea sunt din ce în ce mai valoroase. Ştiai? Sunt folosite ca suprafeţe enzimatice pentru tot soiul de reacţii chimice complexe. S-ar putea ca dragoniţa noastră să fi îmbinat aerul şi sângele înăuntrul splinei, cu rezultate impresionante. Chiar foc.

Barrow dădu din cap, de parcă-ar fi înţeles totul.

— Într-o bună zi vom afla ce reacţii se petreceau în aceste fiinţe. Ceva îmi spune că datele obţinute vor revoluţiona lumea.

— Într-o bună zi, tot ce se poate.

— Crezi că vor trece mulţi ani până atunci? întrebă Manmark. Un rânjet încolţi pe chipul său, apoi mai trase o duşcă din paharul aproape gol. N-o să mai prindem noi asemenea schimbări, la asta te gândeai, nu?

— Ăsta-i adevărul, nu?

— Adevărul.

Geniul autoproclamat rămase cu privirile ţintă în foc, ochii strălucindu-i de lăcomie şi speranţe nebuneşti.

— Nu se prea ştie în afara cercurilor ştiinţifice. În urmă cu câţiva ani, un ou nedezvoltat a fost scos din pântecul unui

dragon erbivor uriaş. Mort probabil de o sută de milioane de ani şi totuşi era alb. După moarte, oul a fost ferit de oxigenul ce străbătea trupul părintelui şi a intrat într-un soi de comă adâncă. Nici nu-i de mirare. Se ştie că ouăle de dragon sunt extrem de rezistente. Probabil o particularitate moştenită din vremurile când strămoşii lor îşi depuneau neglijent ouăle în noroi, după care părăseau cuibul, aşteptând uneori chiar zeci de ani pentru condiţii prielnice. Când te gândeşti că făpturile astea se deosebeau foarte mult de noi în privinţa alcătuirii interne... o psihologie net superioară... îşi permiteau să facă asemenea lucruri...

— Ce vrei să zici? îl întrerupse Barrows. Îmi cer scuze, dar abia dacă înţeleg jumate din ce-mi spui.

— Voiam să spun că dragonii erau nemaipomenit de rezistenţi.

Vânătorul de dragoni îşi îndreptă privirile spre splendidul craniu, spre orbitele sale ca două hăuri.

— E prima oară când aud asemenea vorbe. Există vreo posibilitate ca ouăle de colo... din pământ, după atâta amar de vreme...

— Ţii minte oul nedezvoltat de care am pomenit?

Glasul lui se preschimbase-n şoaptă mieroasă, ce-i trăda încântarea.

— Oul erbivorului? S-a scris un articol despre cum l-au disecat. L-am citit de o sută de ori. Au folosit pânză de diamant ca să taie în coajă şi, împotriva oricărei logici... au descoperit lichid înăuntru şi un embrion cu şase picioare, mort, dar neatins... fără suflare, dar arăta de parcă-ar fi murit ieri şi înmormântarea s-ar fi prelungit o idee prea mult.

Trei ouă se făcură patru, apoi cinci, apoi dintr-odată şapte comori zăceau pe sălaşul încropit din paie curate, la umbra unei prelate de pânză. În faţa acestei minunăţii, visurile lui Manmark, aşa măreţe cum erau, păreau nesemnificative. Toate ouăle erau de o rotunjime perfectă şi aveau aceeaşi dimensiune, anume cât braţul lui întins în diametru. Erau mai grele ca orice ou de pasăre, asta dacă o pasăre ar fi putut să facă asemenea coloşi, dar era de înţeles, dat fiind că în învelişul lor intrau compuşi ce puneau şi astăzi probleme oamenilor de ştiinţă – ceramică şi proteine ciudate, ţesute într-o structură delicată. Materialul cojii era într-atât de bizar, încât desluşirea lui l-ar fi făcut pe oricare faimos. Dar capul lui Manmark era mereu înţesat de distincţii însemnate şi succese nebănuite, chiar şi acum, în timp ce mângâia învelişul cald al celui mai apropiat ou, murmurând:

— Hei, bună.

Studenţii stăteau laolaltă, aşteptând noi ordine. În spatele lor poposea o căruţă trasă de cămile puternice, gata să poarte preţioasa încărcătură în orăşel, spre cel mai apropiat punct de cale ferată.

Barrow şedea pe căruţă, ţinând zdravăn de dârlogi.

Manmark îl observă şi pentru o clipă se întrebă de ce privea aşa insistent în depărtări. Oare ce vedea de colo sus? Îşi întoarse şi el privirile în aceeaşi direcţie, dar nu zări nimic. Doar un povârniş cenuşiu şi, ici-colo, câte un pâlc de yucca, până sus unde creasta despărţea cu o linie fină pământul jilav de cerul albastru intens.

Vânătorul de dragoni se uita în gol.

Curios.

Manmark se simţea tulburat, fără un motiv anume. Era pe punctul de-a le spune studenţilor să încarce căruţa. Prea târziu îşi aminti de paznicul plătit din belşug ce făcea rondul pe creasta aridă, ţinând cu ambele mâini de puşcă şi aruncând mereu priviri temătoare.

Unde-i paznicul? se întrebă tânărul.

O clipită mai târziu, şuieratul unui glonţ despică aerul şi una dintre cămile se prăbuşi într-o adâncitură din noroi.

Manmark îngenunche în mijlocul uriaşelor ouă şi rămase ca trăsnit.

Studenţii se lăsară la pământ, cu privirile holbate la cer.
Barrow rămase cocoţat pe căruţă, trăgând cu putere de frâie în timp ce frâna cu piciorul, încercând să le potolească pe cele trei cămile care scăpaseră cu viaţă.
— Hooo, uşurel, hooo, staţi locului.
Ceva din glasul lui îl linişti pe Manmark. Calmul vânătorului îi dădu putere să privească în sus şi să-i strige:
— Ce e? Ce s-a întâmplat?
Zgomotul de copite lovind noroiul îi ajunse la urechi – multe copite înaintând la unison – şi se întoarse pentru a vedea şase... nu, opt cămile străbătând la pas depresiunea întinsă, fiecare în stare să-nghită pământul, fiecare purtând pe şaua micuţă câte-un om înveşmântat în straie fără formă, cu chipul tăinuit sub o mască grea.
Nu-i venea a-şi crede ochilor. Doar nu-şi luase atâtea măsuri de precauţie? Nimeni n-ar fi trebuit să cunoască importanţa acestui sit, ceea ce însemna că avea ghinion cu carul. Erau doar nişte amărâţi de tâlhari călare, uşor de amăgit. Se mulţumeau probabil cu câteva monede de aur devalorizat. Începu să-şi facă socoteli peste socoteli, cu mintea la tot soiul de nimicuri, până când liderul lor coborî puşcociul şi trase.
Un jet de pământ îl împroşcă pe faţă.
Făcu câţiva paşi înapoi, se împiedică şi căzu în fund. Îngrozit, începu să cotrobăie prin buzunare în căutarea pistolului adus din Lumea Veche, cu care nu trăsese niciodată.
— Opreşte-te, rosti calm un glas puternic.
Era Barrow.
— Dă-le ce poftesc, îl sfătui, de parcă ar fi încercat să liniştească o cămilă agitată.
— Nici gând, bolborosi Manmark. Sunt ale mele.
— Nu mai sunt ale tale... de parcă ar fi fost vreodată.
Călăreţii îşi agitară puştile în aer, poruncindu-i să plece de lângă ouă. Apoi fiecare veni să ia câte un ou, descălecând doar cât să-şi îndese trofeul într-o desagă de mătase, ţesută pentru a sluji în totalitate acestei misiuni.
Ultima pereche de călăreţi era înveşmântată la fel şi totuşi se deosebea de restul. Unul era plăpând, iar celălalt se mişca asemenea unui bătrân aflat încă în puterea oaselor. Manmark se uită lung la ei. După ce ani de zile îşi închipuise carne pe oase

străvechi, nu-i fu prea greu să ghicească cine se ascundea sub haine.

— Zephyr, murmură el.

Cine altcineva? În orăşelul ăsta sau chiar pe întreg tărâmul, cine altul putea să aprecieze importanţa descoperirii lui?

— Şi tu, rosti el către târfă pe un ton ferm, dar rănit.

Fata ezită pentru o clipă.

Prin îngustimea crăpăturilor, Zephyr îl ţintui cu privirea pe adversarul său, apoi ridică brusc mâna şi întoarse capul spre liderul călăreţilor, în semn că luase o hotărâre. Avea de gând să-l ucidă?

Împuşcătura ce urmă uimi pe toată lumea. Pe călăreţi, pe Zephyr, chiar şi pe Manmark. Bubuitura despică aerul, răsunându-le o bună bucată de vreme în urechi, când Barrow rosti:

— Dacă ne punem pe omorâte, tu eşti primul, oricine-ai fi. Ai înţeles, bătrâne? Înainte să mă ia la ţintă îţi înfig un glonţ în cap şi altu-n inimă.

Barrow stătea în spatele căruţei, cu puşca la umăr.

— M-ai auzit, străinule? Ouăle-s ale tale. Ia-le. Pe deasupra, te las cu viaţă-n tine. Ţi se pare un târg bun?

— Acceptabil, rosti apăsat vocea.

Manmark vărsa blesteme peste blesteme în barbă. Dar nu clinti niciun deget când Zephyr puse mâna pe ultimul ou, şi îşi înghiţi furia văzându-i pe călăreţi cum fac cale întoarsă, cel din urmă cu puşca aţintită spre tabără, în caz că s-ar fi trezit vreunul mai curajos. Lui Manmark însă, curajul îi lipsea cu desăvârşire.

Când alaiul se făcu nevăzut, tânărul se prăbuşi la pământ, gâfâind şi smiorcăindu-se fără să-i mai pese de cei din jur.

Studenţii începură să vorbească între ei.

— Mai primim banii oare? se întreba câte unul.

Manmark ştia că totul era pierdut.

Dintr-odată, vânătorul de dragoni îngenunche alături de el şi rosti cu un ton distrat:

— Bine, hai să discutăm condiţiile.

— Ce?

— Condiţiile, repetă el, apoi izbucni în râs: Cât ai să mă plăteşti dacă îţi înapoiez ouăle?

— Dar cum se poate una ca asta?

— Încă nu ştiu. Fă-mi o ofertă ca lumea şi mă gândesc *eu* la ceva.

Manmark era de-a dreptul zăpăcit.

— Ce vrei să zici? Sunt şase, mi-au omorât paznicul... ce şanse crezi că ai?

— Am luptat în război, replică Barrow.

— Mulţi au luptat.

— Dar puţini au luptat ca mine. Şi aceia nu s-au descurcat prea bine.

Manmark rămase cu privirile pironite în ochii lui negri şi neclintiţi. Nu avea de ales, aşa că îngăimă:

— Da, oricât m-ar costa. Ajută-mă!

Era cea mai bună locomotivă pe care-o puteau găsi într-un răstimp aşa scurt – o maşină de fier, foc, abur şi zgomote monotone, asemenea răsuflării unei făpturi uriaşe din vechime, iar peste toate acestea funingine. Detaliile erau importante pentru Zephyr, aşa că angajase câţiva muncitori să picteze ochi de dragon în faţă şi aripioare roşii pe lateral, iar când sarcina nu fusese dusă cu succes la îndeplinire, angajase o altă echipă să repare stricăciunile. Doi mecanici întreţineau focul, iar un al treilea era tot timpul gata să-l schimbe pe cel ce va obosi. Locomotiva trăgea un vagon blindat, în care iniţial trebuiau să fie transportate splinele şi solzii, o fortăreaţă pe roţi placată cu oţel, oferind adăpost celor şase mercenari înarmaţi să ţină piept unei armate întregi, ce păzeau singura încărcătură: şapte ouă albe. În spate venea vagonul personal al lui Zephyr, luxos şi scăldat în razele soarelui, cu excepţia unei camere mici de la spate, fără geamuri, ce servea pe post de baie.

Planul iniţial era să transporte splinele înspre est. Însă ouăle erau prea importante pentru a risca să le piardă pe tărâmul barbarilor. De aceea, Zephyr poruncise ca trenul să ia direcţia munţilor, spre Meleagurile de Vest. Înainte să plece, trimisese prin telegraf un mesaj codificat. La Golful Mare urma să-l aştepte un vapor cu abur, ce avea să-l ducă pe tărâmul fantastic al amintirilor din copilărie.

— Au trecut ani de zile de când n-am mai fost pe-acasă.

Tânăra îi adresă un zâmbet.

— Îţi mulţumesc că m-ai luat cu tine, spuse ea pentru a doua oară.

— Atât puteam şi eu să fac. Un gest înţelept că m-ai rugat să te iau. Dacă Manmark şi-ar fi dat seama că tu eşti vinovată…

— Şi pentru asta… îl întrerupse ea, zornăind cu subînţeles punga doldora de bani.

— Meriţi cu prisosinţă toţi banii. Pentru ajutorul acordat, îţi voi fi mereu recunoscător, doamnă…

Era o singură linie principală, întretăiată pe alocuri de linii secundare şi reguli pentru mersul trenurilor. Însă Zephyr împărţise mită în stânga şi-n dreapta, suficient cât să nu-l deranjeze niciun tren de pe lume. Pe măsură ce câştigau în viteză, împinşi de motorul ce răsufla tot mai repede, Zephyr îşi

aruncă ochii pe fereastra blindată, unde pe dreapta se ivise un indicator pictat de mână: „Părăsiţi Vâlceaua însorită. Oraşul cu cea mai mare creştere a populaţiei din zonă.”

Ciudat să scrii aşa ceva. Zephyr dădu drumul unui hohot de râs, apoi spuse din nou:

— N-am mai fost acasă de când eram tânăr.

— Mi-ar face nespusă plăcere să văd Marele Continent.

Ce-avea să se aleagă de făptura de lângă el? Zephyr se gândise şi la asta, dar voia bună îl purtă pe făgaşuri mai prietenoase.

Fata îşi dosi punga de bani.

— Ştii de ce i se spune Râul Dragonului?

— Nu.

Îi venea greu a crede, dar o prostituată îşi duce traiul trăgând mult cu urechea, iar la vârsta lui n-avea ce să facă cu ea decât să discute, deocamdată cel puţin.

— Fireşte că există şi alte straturi de fosile de-a lungul râului. Oasele, ghearele şi solzii dragonilor fac parte din trecutul poporului meu. Un popor străvechi. Poate cel mai vechi din lume. Din zorii civilizaţiei, dragonii au fost zei, iar împăraţii au fost fiii şi fiicele lor pe pământ.

Fata avea ochi strălucitori de jad şi surâdea fermecător.

— Povestea mea preferată, adevărată sau nu, e despre un împărat dintr-a cincea Dinastie.

Zephyr privi lung înspre miazănoapte, la pământul sfărâmat şi sculptat de ploi.

— Se spune că a găsit un dragon zburător. Oasele şi solzii erau neatinse, la fel şi inima şi splina. Sub splină a descoperit ouă. Se povesteşte că erau pe puţin două. Unii zic c-ar fi fost şase, dar că numai doi dintre pui au supravieţuit. După trei săptămâni petrecute în soarele fierbinte – şi graţie bunătăţii împăratului, aş adăuga eu – puii de dragon au ieşit în sfârşit din găoace. Fraţi erau, iar el le era stăpân. Împăratul se lăsase mereu în grija altora. De data asta însă luă o hotărâre înţeleaptă. Nu permise nimănui să se îngrijească de noii săi prieteni, ci îi crescu chiar el, cu propriile sale mâini. Un accident îl scurtă de o mână, dar nu era mare pierdere. Le poruncise paznicilor să nu-l scurteze de cap pe dragonul nărăvaş. Pentru milostivenia sa, cei doi fraţi dragoni îi purtară dragoste împăratului pentru tot restul vieţii.

Tăcu pentru o clipă, cugetând la ce avea să rostească.

— Măreţul meu popor se afla într-un moment de cumpănă. Barbarii cutreierau stepa, precum şi munţii, iar oamenii mării prădau ţărmurile. Multe izvoare – şi nu doar cele din sânul poporului meu – spun că un împărat cu o singură mână a apărut în văzduh pe spinarea fiarelor înaripate. Lighioanele erau uriaşe, bizare şi zburau cu iuţeala vântului. Împroşcau un foc misterios pe nări şi aşa puternice cum erau, trebuiau să mănânce o mie de duşmani pe zi ca să-şi ţie foamea-n frâu. Un detaliu mitic greu de crezut, pe care nu l-am tăgăduit decât recent, în urma unor lecturi ştiinţifice despre alcătuirea internă a dragonilor. De-abia acum am înţeles de ce aveau un apetit aşa de mare.

Fata încuviinţă, atentă să nu-i scape niciun cuvânt.

— Am fost un băiat sceptic şi nu m-am încrezut niciodată în povestea cu dragonii războinici ai împăratului. Conducătorii iluştri nu aveau nevoie de monştri pentru a-şi izbăvi poporul. Dar m-am înşelat. Ştiu de ceva vreme. Dacă doi monştri mi-au salvat poporul atunci, gândeşte-te ce-ar putea să facă şapte astăzi... mai ales dacă sunt şi femele printre ei, fertile şi doritoare să se-mperecheze cu fraţii lor.

Fata ridică din umeri, dar nu spuse nimic.

Trenul îşi continua drumul spre apus. Locomotiva părea solidă şi de neoprit.

— Şi noi avem o poveste, murmură ea. Poporul meu vreau să zic.

— Despre dragoni? Da, mi se pare firesc.

— Când am atins vârsta potrivită poveştilor, mi s-a spus că lumea adăposteşte mii de dragoni în pântec şi că, din când în când, din motive pe care doar zeii le cunosc, câte unul este lăsat să iasă. Povestea are noimă, zic eu, dacă ce-am auzit până acum e adevărat şi ouăle pot dormi o veşnicie în pământ.

Chiar şi de la o singură femelă fertilă, un singur ou ar fi lăsat pradă eroziunii. Da, părea o explicaţie firească.

— Dragonii zămisliţi pier întotdeauna de singurătate.

Din glas îi răzbătea tristeţea, de parcă nefericirea dragonilor ar fi atins-o şi pe ea cândva.

— Ucid şi pârjolesc, tânjind să găsească un seamăn, apoi zboară la înălţimi prea mari, ca să-şi pună capăt nefericitei vieţi, şi de aceea dragonii nu se pot întoarce în lumea asta.

— O poveste des întâlnită, rosti Zephyr. Poate că peste tot în lume circulă mituri asemănătoare.

— Nu am terminat încă povestea, spuse ea, încercând parcă să se apere.

— Chiar aşa?

— Mai sunt multe de zis.

O vreme rămaseră amândoi tăcuţi. Fata nu părea dornică să mai povestească, iar Zephyr nu avea chef să-şi mai împuie mintea cu legendele altora. Privi pe geam, la pustiul dinspre miazăzi, când de undeva de sus se auzi o bufnitură de parcă un camion plin de dinamită ar fi sărit în aer. De-ndată se auzi şi scârţâitul frânelor, urmat de zguduituri puternice în tot trenul care încerca din răsputeri să rămână pe şine.

Cei doi fură aruncaţi din scaune.

Zephyr fu primul în picioare, la timp să audă primele împuşcături din vagonul blindat. Privi din nou înspre miazăzi, dar nu văzu nimic, aşa că se aşeză pe vine şi privi înspre miazănoapte. O formă singuratică înainta spre ei, înarmată cu o puşcă pe care nici nu se obosea s-o folosească. Păşea cu încredere pe iarba pipernicită, expus focului mercenarilor. Deşi majoritatea gloanţelor îşi găseau ţinta, nu reuşeau decât să scoată scântei şi zgomote ascuţite. Şi asta, realiză Zephyr, pentru că atacatorul purta un costum acoperit cu solzi de dragon. Cu o migală ieşită din comun, bărbatul se obosise să-şi prindă fâşii de postav între braţe şi piept, ca şi cum ar fi avut aripi, iar chipul era ascuns de o mască pe care desenase ochii plini de răutate ai unui dragon extrem de furios.

Cu asta se ocupase Barrow pe timpul războiului. Într-un pluton format din soldaţi aleşi pe sprânceană, îşi punea costumul şi lua puşca, mereu prea grea pentru a fi purtată mai mult de câţiva paşi, abandona orice teamă sau judecată sănătoasă, apoi, alături de tovarăşii lui, se arunca în gura duşmanului pe care-l lăsa să tragă în voie, aşteptând momentul când putea să-i omoare pe toţi fraierii care nu găsiseră de cuviinţă să dea bir cu fugiţii.

Trăia din nou războiul, şi ura asta.

Costumul nu se ridica la înălţimea celui purtat în război. Studenţii lui Manmark se pricepeau de minune să prindă solzii de haine, că doar petrecuseră ani de zile asamblând oase vechi, dar nu avuseseră suficient timp să facă o treabă durabilă. Solzii erau anume înclinaţi să devieze gloanţele într-o parte sau alta, dar nu peste tot. La fiecare lovitură se alegea cu o vânătaie. Două lovituri succesive în piept îi frânseră o coastă sau două, îngreunându-i mersul. Apăsarea hainelor şi oboseala îl făceau să-şi dorească sfârşitul.

Plutonul său fusese aproape invincibil, dar când războiul se sfârşise, cei care nu fuseseră ucişi de lovituri norocoase sau sfârtecaţi de tunuri erau înnebuniţi de groază. Barrow era o excepţie, nu încasase atâtea gloanţe şi îi ciuruise mai bine pe cei ce voiau să-i facă felul.

Acum studia prin crăpăturile fine ale măştii gurile de foc din vagonul blindat. Se opri, îngenunche şi cu o îndemânare dobândită după multe exerciţii, ridică arma şi umplu capul unuia de plumb.

Încă două gloanţe îl loviră pe Barrow, unul în piept, iar celălalt îi rase pielea capului.

Se clătină, respiră adânc să-şi revină în fire, ţinti şi trase. Nu omorî pe nimeni, dar în spatele blindajului un mercenar izbucni în urlete.

Celor rămaşi le veni în sfârşit mintea la cap. La strigătul unuia, deschideau focul simultan.

Barrow fu doborât la pământ.

Un alt strigăt şi rafala de gloanţe îl lovi ca un baros.

Dacă lucrurile continuau aşa, aveau să-i frângă toate oasele. Îşi vedea moartea cu ochii şi cu toate acestea nu reuşea să

înainteze. Cum ajunsese în locul acesta îngrozitor? Nu-şi amintea. Se ridică, aşteptând să încaseze încă o rundă de plumb... o altă voce strigă şi ţiuitul unei puşti de altă natură îi ajunse la urechi.

Pământul din faţa sa fu împroşcat în toate direcţiile, iar acum între picioarele sale zăcea o Gheară a lui Dumnezeu.

Drăcia naibii, cineva avea un doborâtor-de-dragoni.

Dacă stătea locului era sortit pieirii. Panica şi reflexele îl ajutară să se ridice în capul oaselor, şi o luă la fugă pe picioarele istovite, numărând secundele în care şi-l închipuia pe individ meşterind la culata puştii aceleia îngrozitor de mari, vârând pe gâtul ei încărcătura preţioasă şi luându-l la ochi.

Când crezu că sosise momentul, schimbă brusc direcţia.

Gheara biciui aerul, ratându-l de puţin.

Cei trei mecanici stăteau ghemuiţi în locomotiva cu ochi de dragon. Se vedea de la o poştă că nu se aşteptaseră la un schimb de focuri. Barrow aţinti puşca spre ei, iar aceştia săriră grămadă şi o luară la goană spre oraş.

Paznicii vagonului blindat sloboziră o altă rafală. Dar Barrow se adăposti după tender, zădărnicindu-le efortul. La câţiva paşi de vagon, scoase o desagă până acum ferită vederii, desfăcu fitilul şi trase din apropiere pentru a-l aprinde. Se aplecă şi, cu mâna liberă, aruncă desaga sub vagon, după care se îndepărtă atât cât să-l vadă cei dinăuntru stând înaintea lor de parcă n-ar avut nicio grijă pe lume.

— E destulă dinamită sub voi cât să arunce vagonul în aer şi să-l facă bucăţele. Fitilul e lung. Dar în locul vostru n-aş sta prea mult pe gânduri înainte să iau o hotărâre înţeleaptă.

Cât ai zice peşte zăvorul uşii se dădu în lături. Dinăuntru ieşiră cinci bărbaţi, aproape călcându-se în picioare. Nu erau înarmaţi, iar unul dintre ei sângera la umăr.

— Fugiţi, îi sfătui Barrow.

Mercenarii o luară şi ei la goană pe urmele mecanicilor.

Fitilul ardea neabătut. Trecu de pânza desagii, fâsâi de câteva ori şi se stinse.

Barrow îşi strecură privirea în vagonul fără ferestre. Cele şapte ouă zăceau în şapte lăzi de stejar, dar nu asta îi captase atenţia. Privea fix la omul pe care-l împuşcase în faţă, cu mintea aiurea.

Cineva trase piedica puştii în apropierea sa.

Barrow se întoarse doar pentru a vedea butoiaşul cu multe adâncituri şi apoi pe bătrânul venetic care se chinuia să ţină puşca drept. De la distanţa asta, orice muniţie de dragon era fatală. Dar intuiţia îi spuse lui Barrow că dacă avea să lase puşca jos, celălalt va ezita să tragă. Câteva secunde în plus de viaţă nu strică, mai ales dacă nu trebuie să faci nimic.

— Sunt o fiinţă prevăzătoare, rosti Zephyr.

— Eşti mai deştept ca mine, fu de-acord Barrow.

— Detaliile, şopti bătrânul, strecurând două degete după trăgaciul de alamă. Lumea se sprijină pe detalii minuscule, dar hotărâtoare.

În spatele său apăru un detaliu, unul cât se poate de drăguţ, aşa cum şi-l amintea Barrow. Ridică o pungă doldora de galbeni şi o coborî năprasnic pe ţeasta bătrânului, care lăsă puşca să-i cadă din mâini. În urma descărcării, Gheara lui Dumnezeu se răsuci în aer şi se reîntoarse în străvechiul Pământ.

Manmark scoase căruţa din depresiune şi dădu bice cămilelor rămase în viaţă care iuţiră pasul în direcţia trenului nemişcat. Era totuşi o distanţă mare de străbătut prin câmp deschis, fără posibilitatea de a se adăposti. Avu timp să-i privească pe Barrow şi pe fată prin binoclu. Îl cuprinse îngrijorarea, apoi îl văzu pe Zephyr ridicându-se în picioare şi discutând puţin cu vânătorul de dragoni. În acest răstimp, studenţii lui Manmark vorbeau cu încântare despre viitorul strălucit ce li se aşternea dinainte, fiecare închipuindu-şi ce va face cu partea lui de recompensă. Vorbeau despre dragonii ce aveau să se nască în curând şi făceau presupuneri privind cuştile ce vor ţine la respect temutele fiare sau cât vor plăti oamenii să-i vadă sau la ce experimente vor fi supuşi aceşti călători din alte vremuri.

Oare ce-i spunea Zephyr vânătorului de dragoni? Desigur, vicleanul negustor încerca să-i bată oferta. Şi dacă reuşea? Ce se făcea dacă Barrow schimba brusc tabăra?

— Priviţi norul acela, spuse un student.

Undeva înspre miazăzi, tropotul copitelor ridicase un nor de praf în văzduh, purtat acum de vântul boreal peste ceea ce părea a fi o mică turmă de rozătoare în goană.

Manmark vârî mâna în buzunar după pistol, chibzuind la ce să facă.

Dacă se ajungea la asta, ar fi găsit curajul necesar?

Probabil că nu. În ultimele zile, Manmark învăţase mai presus de orice că nu e făcut pentru lupte şi crime.

Vârî pistolul la loc şi scoase binoclul prin care văzu în secvenţe tremurate un Zephyr amuţit şi un Barrow cu privirea pierdută în zările sudului. Doar prostituata care stătea între cei doi mai vorbea, gesticulând puternic.

Teama încolţi în sufletul său.

Biciui din nou cămilele şi strigă:

— Trebuie să ne grăbim. Iute!

Căruţa era însă grea şi pe deasupra lipsea o cămilă, şi mai avea încă o distanţă mare de străbătut în câmp deschis. Norul de praf aproape că învăluise trenul, iar la adăpostul lui veneau zeci sau poate sute de băştinaşi călare pe animalele lor preferate, ponei pe jumătate îmblânziţi, un trib întreg galopând

spre comorile pe care Manmark nu avea să le mai vadă niciodată.

Glasul ei era liniştit, dar ferm.

— Povestea mea favorită spune că dragonii vor zbura din nou prin văzduhurile lumii. Vor ieşi din pământ pentru a pune stăpânire pe ceea ce li se cuvenea dintotdeauna şi doar acei oameni care-i vor ajuta vor fi cruţaţi. Ceilalţi vor fi răpuşi şi mâncaţi. Doar cei aleşi vor fi lăsaţi să trăiască după placul lor, sub aripile ocrotitoare ale zeilor renăscuţi.

Zephyr îşi freca încet rana de la cap, încercând să-şi limpezească gândurile. Zadarnic, acum toată inteligenţa şi toţi banii de pe lume nu-i mai foloseau la nimic. Chiar şi cu capul în piuneze înţelese acest adevăr inexorabil.

Fata i se adresă acum bărbatului înveşmântat în solzi de dragon.

— Oamenii tăi pociţi ne-au cotropit ţara şi au prădat tot ce-au găsit. Aţi adus cu voi bolile şi lichiorul şi ne-aţi ucis turmele. Dar acum e timpul să distrugem tot ce aţi clădit aici, iar copiii mei vor lua în stăpânire toate pământurile dintre ape.

O fată inteligentă şi nemiloasă, hotărî Zephyr. Se pricepuse de minune să-i ducă pe toţi de nas, chiar şi pe el.

Barrow se întoarse pentru a-i privi pe călăreţii ce se apropiau. Se lepădase de mască, dar răsufla în continuare greu, istovit de luptă şi înspăimântat. Cu puţin noroc putea să dea gata o mână de mercenari. Dar nu putea să ţină piept unui popor de sălbatici înarmaţi cu puşti şi furioşi.

— Ai nevoie de mine, murmură el.

Fata nu-i dădu atenţie, în schimb Zephyr întrebă:

— Cum adică? Cine are nevoie de tine?

— Ea, răspunse Barrow.

Apoi întinse un deget către călăreţi.

— Ar face bine să-mi caute sprijinul.

Fata râse.

— De ce?

— Când eram copil, creşteam pui de pasăre. Am aflat că micuţii mei prieteni îmi acceptau cu mai multă bucurie mâncarea şi dragostea dacă purtam o şosetă pe mână, pictată astfel să semene cu părinţii lor pierduţi.

Ropotul copitelor era din ce în ce mai puternic, mai apropiat.

— În costumul ăsta mare sunt un om mare. Presupun că e mai mare decât orice straie aveţi voi. Sunt destul de curajos să fac lucruri tâmpite. Veţi avea şapte dragoni în grijă... pe care va trebui să-i hrăniţi, să-i feriţi de primejdii, să-i îmblânziţi dacă vă stă în puteri... n-aţi vrea să aveţi pe cineva dornic să-şi asume riscul ăsta zi de zi?

Zephyr chicoti.

Fără doar şi poate, Barrow era cel puţin la fel de surprinzător ca fata, şi poate de două ori mai curajos.

Fata îl privi lung pe bărbatul îmbrăcat ca un dragon, dintr-odată interesată.

Zephyr râse de-a binelea acum.

Praful des şi fin învăluia trenul, acoperindu-le glasurile. Apoi fata se întoarse către ai săi, ridicând vocea pentru a fi auzită.

— Vă aduc dragoni!

— Aşa se face că sunt opt! Opt dragoni cu care să clădim o lume nouă...

Jean-Lorin Sterian
Stăpânii abstracţi ai lumii

De cum dă primăvara, cârciuma lui Dănălache e mai tot timpul plină. Gospodarul scoate în curte mese din plastic, uşor de întreţinut şi mută tejgheaua afară. De dimineaţă până noaptea târziu, mesele sunt tot timpul ocupate şi mulţi dintre clienţi beau în picioare, sprijiniţi de gardul de fier vopsit în cărămiziu. Într-o duminică însorită, doi malaci îşi arătau puterea muşchilor încercând să îndoaie braţul celuilalt. Pe figurile lor schimonosite de efort se scurg şiroaie de transpiraţie. Prin icnete şi prin înfăţişarea lor seamănă cu nişte foci de circ, dresate să atragă privirile spectatorilor. Unul e şofer de camion la o întreprindere de stat, client statornic şi-şi cheltuie toţi banii pe băutură. Cel de-al doilea luptător e un flăcău blonziu care ajută la descărcarea lăzilor cu sticle de bere ce sosesc în fiecare dimineaţă la cârciumă. E bun la toate; uneori mai spală dalele de piatră pe care se adună noroiul adus de clienţi. În jurul lor s-au strâns o grămadă de gură-cască ce râd şi bat din palme de câte ori încleştarea pare că se apropie de sfârşit; mâna celui blonziu, pe care se afla tatuată o uriaşă sirenă sub care scrie „Urăsc femeile perfide”, pare tot mai mult că va covârşi cu apăsarea ei împotrivirea celuilalt.

Cârciumarul freacă în neştire un pahar de mult curat şi mormăie uşurel cuvinte numai de el ştiute.

Înainte de sforţarea finală, însoţită de hăulituri şi aplauze ale mulţimii, deodată ţâşni lângă masa unde avea loc încleştarea un om pirpiriu, cu părul rar şi închis la culoare, cu o sârmă de lozuri agăţată de gât. Purta o haină lungă, cu două buzunare mari, sub care se vedea o helancă de un alb murdar.

— Eu sunt stăpânul lumii, strigă el cu voce ascuţită şi, ca prin minune, zarva se potoli. Doar o femeie îşi strigă bărbatul să vină acasă. Deasupra cârciumii se ivi un nor lung şi gros care ascunse lumina soarelui.

— Eu sunt stăpânul lumii, repetă pirpiriul privind neclintit la mulţimea încremenită. Aşa să ştiţi.

Nu-i de joacă să te pui cu gloata. Sunt toţi ca unul şi, dacă în acela se trezeşte furia, atunci îi apucă turbarea pe toţi. E de bine dacă se ţin doar să batjocorească, de la batjocură nu curge sânge.

Pe Miluţ, cel care strigase, îl ştiau toţi. Se oprea pe la mese tăcut, cu lozurile atârnate de gât, cu o expresie a figurii ce arăta că se aştepta întotdeauna să fie izgonit. Când erau bine dispuşi, unii cumpărau bucăţile de hârtie capsate ce ascundeau comori înăuntru şi, când se întâmpla să dea de vreun mic câştig, îi dădeau o bere pe care o lipăia rapid stând în picioare, temându-se parcă să nu se răzgândească cel ce i-o dăduse.

— Bogdaproste, spunea el şi se ducea la altă masă.

Înainte ca cineva să apuce să rostească vreun cuvânt, Miluţ ieşi din curtea cârciumii. Oamenii îi făcură loc nedumeriţi şi, când acesta dispăru, se treziră ca dintr-o vrajă. Se priviră câteva clipe, neînţelegând ce se întâmplase, şi unul îndrăzni:

— Pe mă-ta, mocofane!

Atunci icni şi şoferul, răpus de voinicia braţelor flăcăului blonziu.

***

Miluţ locuia împreună cu mama lui pe o uliţă din spatele Comandamentului Armatei. Mai avusese un frate care dispăruse cu câţiva ani în urmă. Plecase la pescuit la una din bălţile ştiute doar de el, descoperită în urma unor lungi plimbări solitare în afara oraşului şi nu se mai întorsese. Cum nimeni nu ştia unde se află balta, toate căutările fuseseră zadarnice. Miluţ câştiga destul ca să-şi întreţină bătrâna mamă. Iubită nu avea şi nici nu simţise vreodată nevoia să aplece capul pe umărul vreuneia. Când nu colinda localurile cu sârma la gât, îşi petrecea timpul în mica grădină din spatele casei. Nu cultivase nimic; ba chiar avusese grijă să elimine orice firişor de verdeaţă. Altele erau gândurile lui. Cu un atlas geografic în mână, împrumutat de la un copil de peste drum pentru un loz de 50 de bani, trasase cu un fier ascuţit în pământul negru conturul continentelor. Migălise apoi la ţările mari: Rusia, America, Polonia, Brazilia, Franţa şi le însemnase capitalele cu pietre roşietice rotunde. Prima ploaie fusese prima înfrângere. Cu cizmele murdare de noroi se apucase să construiască un acoperiş pe tot cuprinsul grădinii. Munci câteva zile fără preget şi, de cum termină de călăfătuit, redesenă harta lumii.

Maică-sa, care tot îl dojenise că lăsase vânzările baltă, îl văzu călcând demn către cârciuma din cartier.

***

La câteva luni după ce Miluţ întrerupse interesul pentru meciul de skandenberg, la uşa casei lui poposi un străin ciudat. Purta o manta jerpelită şi lungă până la cizmele prăfuite cu carâmbi de piele întoarsă. În cap avea o pălărie turtită pe care o scoase cu demnitate, dezvăluind un păr aproape alb. Avea un chip aspru în care vântul săpase brazde adânci. În spate ţinea o desagă pe care erau brodate soarele şi luna, motive ce putea fi întâlnite şi pe vesta din piele, deasupra buzunarului.

Vânzătorul de lozuri nu era-acasă. Maică-sa îl primi îh camera de oaspeţi, în care se afla o oglindă, o laviţă acoperită cu o pătură curată şi două scânduri pe care se aflau câteva ascuţitori, un pieptene de os şi două cărţi groase. Îi oferi dulceaţă de caise. Musafirul mâncă încet şi bău cu poftă paharul de apă oferit.

Când Miluţ se întoarse, îl găsi pe străin stând confortabil pe laviţă şi răsfoind una din cărţi. Bătrâna se retrăsese bombănind în bucătărie.

Simţi o strângere de inimă şi-l fulgeră o presimţire gravă. Se aşeză în faţa necunoscutului şi se priviră mult timp în ochi.

— Am auzit că eşti stăpânul lumii, rupse tăcerea străinul.

— Sunt, se sumeţi Miluţ.

Ochii celuilalt luceau rece.

— Asta nu se poate, spuse străinul cu hotărâre în voce.

Miluţ simţi că asta-i încercarea vieţii.

— Ba se poate, de ce să nu se poată? Ce ştii dumneata?

Străinul tăcu şi Miluţ interpretă tăcerea lui drept o intimidare. Vorbi repede.

— Şi, la urma urmei, ce te priveşte pe dumneata? De ce nu-ţi vezi de drumul dumitale? Aş putea da ordin să te aresteze. Uiţi cine sunt?

— Asta nu se poate, repetă străinul ca şi cum nu auzise ce i se spusese. Eu sunt stăpânul lumii…

Ultimele cuvinte le rostise încet, dar într-un fel ce răsturnă cerul peste Miluţ, Se priviră din nou în ochi şi înţelese că bătălia e pe veci pierdută.

— Să ştii asta de acum, spuse bărbatul şi se ridică de pe laviţă. Îşi propti desaga în spate şi ieşi pe uşă. Silueta lui se pierdu curând în noapte. În urma lui, Miluţ rămase strângându-şi pumnii, palid şi suflând greu, ca după o boală grozavă.

Mihail Puhov
Cu racheta de ocazie
(„На попутной ракете”)

Traducere de Vasile Oroian

De zece ori mai mare, suprasolicitarea îl îndesa ca şi alte dăţi pe pilotul de încercare Iuri Voronţov în fotoliul împietrit. Felia de cer din faţa sa rămânea rece şi neagră, lipsită de stelele a căror lumină slabă se pierdea în razele Soarelui. Din punctul unde era nava, Soarele părea mic şi parcă încremenise pe ecranul televizorului de direcţie.

Da, Soarele atârna acolo nemişcat, fără să se apropie, deşi, dacă totul ar fi decurs normal, cu viteza pe care o avea, nava s-ar fi înfipt de mult în el sau ar fi trecut pe alături, alunecând pe marginea cromosferei, şi ar fi ajuns deja la limita opusă a sistemului. Nu, părăsind deja sistemul, pilotul ar fi mers acum prin spaţiul pustiu şi rece, îndreptându-şi zborul spre cerul deja înstelat, iar Soarele s-ar fi transformat într-o stea obişnuită, rămasă în urma sa.

Cu toate acestea, Soarele nu se apropia deloc. Deşi Iuri Voronţov conducea nava cu o viteză incredibilă, distanţa dintre el şi Soare rămânea neschimbată, ca şi când astrul însuşi poseda un motor cu fotoni şi alerga împreună cu planetele sale, mişcându-se după acelaşi program ca şi nava lui Iuri Voronţov. Nu numai Soarele, nu numai Sistemul solar, ci şi stelele, chiar cele mai apropiate rămâneau pe loc, iar aceasta însemna că întregul Univers se îndepărta de Iuri Voronţov cu o viteză de zece ori mai mare, prăbuşindu-se într-o gaură hiperspaţială. Iar pilotul nu se putea ţine de el, întrucât nu mai putea să mărească viteza şi aşa dezvoltată la maximum, deoarece exista o barieră a cărei depăşire era periculoasă.

Dar zborul nu începuse astfel, totul demară normal şi când pilotul de încercare Iuri Voronţov ieşi din brâul de comete exterior şi manevră nava pe direcţia de întoarcere, el nu se aştepta la niciun fel de surprize, pentru că zborul era pe sfârşite şi programul fusese îndeplinit integral.

Totul fusese confirmat – toate rezultatele teoretice şi experimentele preliminare. Încercările au arătat că sistemul de conducere şi asigurare a vieţii noului selenoplan sunt

ireproşabile, resursele energetice sunt nesecate, că protecţia antimeteoritică asigură securitatea zborului cu o viteză apropiată de cea a luminii chiar în asemenea zone dificile cum sunt brâul de asteroizi şi zona de comete exterioară, că tracţiunea se reglează cu uşurinţă, motoarele intră rapid în regimul cerut, iar întregul sistem are o mare perspectivă şi chiar în forma sa actuală nava este cu totul aptă pentru zborul către stele.

Din păcate, deocamdată acest lucru îl ştia numai un singur om – pilotul de încercare Iuri Voronţov şi, ieşind din zona de comete exterioară, el se gândea să aducă cât mai repede pe Pământ informaţiile imprimate pe benzile magnetice de la bord pentru ca la sol constructorii să se poată bucura de creaţia lor.

Dar şi el însuşi s-ar odihni cu plăcere pe Pământ, departe de spaţiile cereşti, pentru că nu este o plăcere aşa de mare să goneşti cu o viteză apropiată de cea a luminii la hotarele Sistemului solar, unde nu se poate întâmpla nimic deosebit. O schimbare a situaţiei nu se prevede, totul, până la cea mai neînsemnată manevră, se desfăşoară strict după program, iar dacă se întâmplă ceva neaşteptat, aceasta este întotdeauna o ÎE (întâmplare extraordinară).

Fiindcă iat-o, surpriza – acum când, până la finiş mai rămân ore numărate, ţelul misiunii începe dintr-odată să alerge. Şi împotriva voinţei tale te pomeneşti atras într-un joc sălbatic de-a leapşa, iar din ceea ce se petrece înţelegi doar că totul este cu desăvârşire lipsit de sens.

Şi oricât ţi-ai bate capul nu vei găsi un sens în aceasta şi nu vei putea găsi cauza nici chiar într-o eventuală defecţiune a sistemelor de televiziune, deoarece ipoteza că pe ecranul unui televizor defect începe să apară ceea ce nu există şi nu a existat vreodată este tot atât de neverosimilă ca şi fuga neaşteptată a Universului undeva de parcă l-ar fi înghiţit pământul.

Şi rămâne doar gândul că toate acestea sunt pur şi simplu o halucinaţie.

— Acum puteţi opri motoarele, – spuse o voce din spatele lui Iuri Voronţov. Motorul nu mai este necesar. A funcţionat suficient.

Iată astfel se confirmă ipotezele. Poate doar să-ţi fie milă de doctorii care nu i-au făcut un control medical suficient de amănunţit lui Iuri Voronţov înaintea unui zbor de răspundere.

— Nu pot face asta – spuse liniştit Iuri Voronţov.

Soarele va merge şi mai departe şi atunci nu-l voi mai ajunge cu siguranţă.

— Nu, – obiectă vocea. Nu se va duce nicăieri.

Vocea era o realitate indiscutabilă, ea venea de undeva de după spătarul fotoliului, însă Iuri Voronţov nu întoarse capul. Îl apăsa presa vitezei amplificate de zece ori şi îi era greu să-şi mişte chiar şi limba. Pe lângă aceasta, Iuri Voronţov era legat printr-un complicat sistem de centuri de siguranţă, a căror dezlegare, chiar şi în stare de imponderabilitate, necesita cel puţin o oră. Însă chiar dacă n-ar fi existat toate acestea, nu merita să-l întoarcă. În spatele fotoliului nu exista spaţiu liber. Spătarul acestuia era lipit de peretele din spate al cabinei, formând un singur tot.

— Vă rog să nu vă frământaţi, – spuse blând vocea. Nu vă miraţi de nimic şi nu faceţi presupuneri negândite. Aceasta vă va feri de un şoc nervos grav.

Vocea era plăcută, suna politicos şi corect. Odinioară, Iuri Voronţov auzise de nenumărate ori voci asemănătoare, rămânea doar să-şi amintească unde anume. Şi totul luă o altă turnură; îl cuprinse sentimentul unei jigniri adânci.

Iuri Voronţov fusese pur şi simplu tras pe sfoară. Nu zbura nicăieri, nu încerca niciun selenoplan şi nu se juca cu Soarele de-a leapşa. Din contră, el stătuse câteva luni la o staţie cosmică obişnuită şi tot acest zbor era o contrafacere, un fals, o înşelătorie. Cineva a dorit pur şi simplu să cerceteze influenţa factorului surpriză asupra psihicului uman. Cuiva i-a fost necesar acest lucru. Cui anume? Tocmai acestui tovarăş cu o voce atât de plăcută. Acum experimentul este terminat, tovarăşul şi-a adunat materialul necesar. Ce-i drept, pilotului de încercare Iuri Voronţov nu îi este deloc mai uşor cunoscând aceasta.

Indiscutabil, asemenea experienţe sunt necesare. Dar de ce a fost nevoie să scoţi din activitate pentru o jumătate de an pe unul dintre cei mai buni piloţi de încercare de pe Pământ? Oare numai din motivul de a cerceta influenţa factorului surpriză nu asupra psihicului uman în general, ci asupra psihicului unei persoane concrete – al pilotului de încercare Iuri Voronţov? Excelent, dar ce s-a constatat în urma experimentului? Doar faptul că pilotul de încercare Iuri Voronţov este pregătit pentru orice surprize. Dar acest lucru era şi aşa binecunoscut tuturor.

Nu este oare adevărat că foarte recent renumitul pilot de încercare Iuri Voronţov se plânsese de doctorii care nu-l controlaseră amănunţit înainte de start. Atunci de ce să judece pe cineva dacă el însuşi este vinovat de toate? Iar motorul trebuie într-adevăr oprit. Dar ce motor mai este şi acesta acum – aşa, un dispozitiv de acţionare a centrifugei?

Iuri Voronţov apăsă pe buton şi suprasarcina începu să slăbească. Semnalul ascultător alergă pe cabluri spre releul de execuţie al nefericitei centrifuge şi aceasta se opri, frânele magnetice se puseră în funcţiune, rotaţia începu să încetinească, iar aici, în cabina de antrenament acestea dădeau senzaţia că tracţiunea slăbeşte treptat. Şi dispare cu totul.

— În curând trebuie să fac transbordarea, – rosti omul de la spatele său – şi mă văd obligat să vă părăsesc.

— Voi fi foarte bucuros, spuse Iuri Voronţov.

— Înţeleg starea dumneavoastră. Totuşi, o să vă părăsesc numai după ce vă voi explica totul.

— De ce?

— Consider de datoria mea.

— Nu trebuie să vă daţi osteneala, spuse Iuri Voronţov. Şi aşa am înţeles totul.

— Dar trebuie să vă explic măcar cum să ieşiţi de aici.

— Nu trebuie să vă mai osteniţi, repetă Iuri Voronţov. Voi găsi şi singur ieşirea.

— Şi cum veţi ieşi de aici?

— La fel ca şi dumneavoastră, spuse Iuri Voronţov. Pe uşă.

În spatele lui se auzi un râset.

— În sfârşit, am înţeles, spuse omul. Am înţeles că dumneavoastră n-aţi înţeles nimic, deşi susţineţi contrariul. Priviţi ecranele.

Iuri Voronţov se supuse şi pentru prima dată în timpul discuţiei aruncă o privire asupra ecranelor televizoarelor.

Situaţia de pe ecrane se schimbase. Ea semăna puţin cu cea anterioară, dar unele stele se deplasaseră de la locul lor, iar desenul constelaţiilor era puţin diferit. Soarele dinainte nu se mai vedea pe ecrane, iar în locul lui, în dreapta bordului, dogoreau deodată doi – albaştri şi strălucitori. Probabil că era cerul unuia din sistemele planetare cele mai apropiate.

— Aveţi o tehnică bună, spuse Iuri Voronţov. Ce fel de cer este acesta?

— Sistemul stelei Sirius.

— Ei bine, calitatea imaginii este destul de bună, spuse Iuri Voronţov. Numai culorile sunt puţin cam nefireşti.

— Am timp puţin, spuse nerăbdătoare vocea de la spatele lui, dar o să vă fac să înţelegeţi că ne aflăm în sistemul lui Sirius, iar dumneavoastră aţi efectuat pentru prima dată în istoria omenirii un zbor interstelar.

Ceea ce fu mai uimitor este că Iuri Voronţov crezu în aceasta imediat şi necondiţionat. Nu putea să nu dea crezare acestor cuvinte şi iarăşi totul se răsturnă, el se afla din nou în cabina navei sale împreună cu misteriosul reprezentant al unei civilizaţii străine superevoluate.

Acum trebuia să discute ceva pentru că nu putea pierde o asemenea ocazie, dar în cazul lui Iuri Voronţov totul se amesteca şi de aceea el puse prima întrebare care îi veni în gând.

— Vorbeaţi despre transbordare. Pe ce intenţionaţi să vă transbordaţi?

— Pe o rachetă de ocazie, spuse reprezentantul altei civilizaţii.

— Pe ce?

— Vă voi explica totul, numai să nu mă întrerupeţi. Acum ne aflăm în sistemul Sirius, iar peste un sfert de oră trebuie să fac transbordarea pe o rachetă de ocazie, care mă va duce până la Proţion, unde pot să mai fac o transbordare pe nava care merge spre centrul Galaxiei. Într-un sfert de oră trebuie să vă explic cum să ajungeţi până la sistemul vostru.

Nu o dată până acum, Iuri Voronţov o luase înaintea omenirii. Prin mâinile lui au trecut majoritatea planetoplanelor moderne, el a atins primul viteza apropiată de cea a luminii, s-a aşezat primul la tabloul de comandă al navei cu fotoni. Ce-i drept, aceasta era munca lui. Iar acum a devenit primul om care a întâlnit o fiinţă raţională străină. Nu era specialist în acest domeniu şi este îndoielnic că ar fi putut aduce oamenilor mult folos. Dar nu avea dreptul să piardă o asemenea ocazie.

— Vedeţi steaua strălucitoare de pe ecranele din stânga bordului? Acesta este Soarele vostru, în principiu aţi putea să vă îndreptaţi chiar într-acolo şi să mergeţi cu viteza maximă dacă vă grăbiţi. Greutatea constă aici în faptul că pe traseu există

câteva câmpuri de meteoriţi pe care trebuie să îi evitaţi. Acum o să vă explic cum să procedaţi.

— Lăsaţi meteoriţii, spuse Iuri Voronţov. Mă voi descurca eu cumva cu ei. Spuneţi-mi mai bine cum aţi nimerit pe nava mea?

În spatele său reprezentantul civilizaţiei superevoluate începu să râdă.

— La fel ca şi dumneavoastră, spuse el. Pe uşă.

— Dar unde este nava dumneavoastră proprie?

— Nu am nicio navă.

— Dar cum aţi ajuns până la Sistemul solar?

— Cu o rachetă de ocazie.

— Nu înţeleg, ce înseamnă aceasta, spuse Iuri Voronţov.

— Aceasta înseamnă că ruta unei expediţii trecea prin apropierea sistemului vostru şi eu am venit la voi cu racheta acestei expediţii.

— E clar, spuse Iuri Voronţov. V-au lăsat să cercetaţi Sistemul solar, iar expediţia a plecat mai departe.

— Cam aşa ceva.

— Dar ce s-a întâmplat apoi cu expediţia?

— De ce credeţi că s-a întâmplat ceva cu ea?

— Dar ei nu s-au mai întors să vă ia?

— Ei şi?

— Aţi fost doar membru al expediţiei. Nu puteau să vă arunce aşa în voia sorţii!

— De unde aţi mai scos-o că am fost membru al expediţiei? M-au luat pur şi simplu cu ei o bucată de drum. Ce legătură au ei cu mine?

— Bine, spuse Iuri Voronţov. Dar de ce cei care v-au trimis la noi nu v-au rezervat o rachetă specială?

— Dar nu m-a trimis nimeni.

— Atunci de ce aţi apărut la noi?

Reprezentantul altei civilizaţii zăbovi puţin.

— Aţi pus o întrebare foarte complicată. Pentru a înţelege de ce, trebuie să ştiţi ce rol joacă turismul în viaţa poporului meu. Noi suntem călători înnăscuţi şi nu putem trăi fără frumuseţile altor planete. Şi vouă, pământenilor, vă place să călătoriţi, dar la noi această plăcere este mult mai puternică. Voi vă limitaţi în principal la suprafaţa planetei voastre, nu practicaţi turismul cosmic. Noi nu putem trăi fără el, viaţa fără călătorii nu are niciun sens pentru noi. Să-ţi spun drept, către voi am fost adus

de ruta mea destul de arbitrar întocmită. Dar eu sunt mulţumit, în sistemul vostru sunt atât de multe peisaje minunate!... Inelele lui Saturn, gheţurile lui Pluton, râurile metalice ale lui Mercur. Dar Pământul însuşi câte frumuseţi are!

— Aşa, spuse Iuri Voronţov.

Până acum îşi închipuia puţin altfel activitatea raţională a altor civilizaţii superevoluate. Pentru o clipă în faţa lui apăru un tablou reprezentând o noapte adâncă şi un felinar în jurul căruia zboară fluturaşi prostuţi strălucind în lumina reflectată. Dar printr-un efort de voinţă Iuri Voronţov izgoni viziunea. Nu merită să îngroşi culorile.

— Aşa, repetă el. Aţi venit în Sistemul solar pentru a admira minunatele peisaje ale planetelor noastre. Dar până acum nu înţeleg cum intenţionaţi să vă întoarceţi?

— În sensul continuării călătoriei?

— Fie şi aşa.

— Cu o rachetă de ocazie.

— Aşadar, asta este! spuse Iuri Voronţov.

Viziunea izbucni din nou în faţa ochilor săi.

— Rezultă că şi racheta mea este una de ocazie pentru dumneavoastră?

Reprezentantul altei civilizaţii se fâstâci.

— Strict vorbind, nu. Dar înţelegeţi, nu am avut altă alegere. O altă rachetă ar fi trecut prin zona voastră minimum peste câţiva ani, iar eu nu puteam aştepta atâta. Pur şi simplu aş muri dacă nu aş călători.

— Asta este, spuse Iuri Voronţov. Dar cum aţi reuşit să mă faceţi să zbor tocmai aici?

— Pentru asemenea scopuri am un dispozitiv auxiliar special. Un aparat pentru introducerea de semnale false în sistemele de bord. Nu vă supăraţi, vă rog. Tot acest timp aţi alergat după un Soare imaginar, iar în realitate aţi zburat spre Sirius. Vă rog să mă înţelegeţi corect. Desigur, aceasta este o măsură extremă, dar nu am avut de ales.

— E clar, spuse Iuri Voronţov.

Se simţea înşelat, dar cu totul din altă cauză. Înainte, întâlnirea cu reprezentanţii altor civilizaţii şi-o închipuise cu totul altfel. Nişte fluturaşi, gândea el, iată ce sunt ei. Fluturaşi. Fluturaşi efemeri.

— Şi folosiţi des asemenea măsuri extreme?

— Nu, de obicei ele sunt de prisos. La o rută întocmită corect aproape că nu trebuie să aştepţi.

— Totul este clar, spuse Iuri Voronţov. Dar de ce nu aveţi, totuşi, selenoplane proprii?

— Vedeţi, fiecare civilizaţie îşi are calea sa. Noi nu am mers pe linia creării de mijloace de deplasare, ci am elaborat diferite dispozitive auxiliare. Putem să ne facem invizibili, imponderabili, nu avem nevoie de hrană şi aer, primim energie direct de la stele, avem maşini excelente de transfer şi aparate de genul celui pe care l-am folosit în cazul de faţă. Adăugaţi la aceasta faptul că în Univers sunt foarte multe sisteme planetare, că aproape fiecare planetă îşi are civilizaţia sa şi că aproape fiecare civilizaţie, mai devreme sau mai târziu, inventează un selenoplan. Judecaţi singur de ce am mai avea noi nevoie de rachete? După părerea mea, racheta este pur şi simplu un lux inutil.

— Dar ce atitudine au ceilalţi faţă de voi? Cei pe ale căror nave călătoriţi.

— După mine, bună. Noi nu-i incomodăm.

— Chiar şi atunci când vă amestecaţi în conducerea navei?

— Ei, aşa ceva se întâmplă rar. Şi apoi – şi noi prezentăm interes pentru ei. Aproape fiecare civilizaţie, din anumite motive, consideră drept un scop al său stabilirea de contacte cu alte existenţe raţionale. Noi înşine oferim o astfel de posibilitate, iar comunicarea cu noi nu prezintă nicio greutate. Pe lângă aceasta, noi furnizăm informaţii despre diferite planete şi încă despre ceva. De exemplu, dumneavoastră aţi efectuat pentru prima dată în istoria omenirii un zbor interstelar.

— În dauna activităţii de bază, spuse Iuri Voronţov. Şi cine are vreun folos din aceasta?

— Greşiţi. Trebuia să faceţi încercările selenoplanului. Le-aţi efectuat în condiţii reale de zbor interstelar. De aici au avut de câştigat toţi, în primul rând creatorii navei. Iar dumneavoastră înşivă? Priviţi numai ce frumuseţe este aici! Uitaţi-vă la jocul razelor sorilor de pe Sirius! Dar încă nu aţi fost pe planeta a patra.

— Vă găsiţi aici pentru prima oară?

— Nu, de aceea mă şi grăbesc. Peste câteva minute ia startul o rachetă pentru Proţion, iar următoarea va fi numai peste câţiva ani. Nu aş putea sta într-un sistem cunoscut atâta vreme.

— Atunci nu vă mai reţin, spuse Iuri Voronţov.

— Dar eu vă pot da informaţii despre oricare sistem. Mai am câteva minute.

— Poate vă mai duc o bucată de drum?

— Vă mulţumesc, dar nu mai este nevoie. Peste un minut racheta spre Proţion va trece prin punctul unde ne aflăm noi acum. Vă mai sfătuiesc încă o dată să vizitaţi planeta a patra. Acolo sunt păduri de o frumuseţe rară. Adio!

În cabină se întronă liniştea.

Uite aşa va zbura şi spre Proţion, gândi Iuri Voronţov. Cu o rachetă de ocazie, cu trusa completă de diferite dispozitive auxiliare...

Iar acum trebuia să prindă acea stea de o frumuseţe fermecătoare din centrul ecranului de direcţie şi să accelereze la maximum, pentru că trebuia să se grăbească şi nu era neapărată nevoie să evite câmpurile de meteoriţi.

Doar şi Iuri Voronţov avea instrumente auxiliare – un bloc ireproşabil de conducere şi protecţie antimeteoritică, verificate în zona de comete exterioară a Sistemului solar.

[Publicată în „*Картинная Галерея*”, 1977. În româneşte povestirea a fost publicată în „Almanah Anticipaţia 1985” editat de «Revista „Ştiinţă şi Tehnică”», 1984]

Ştefana Cristina Czeller
Peţitorul

Ştefana Cristina Czeller locuieşte în Iaşi. A absolvit Facultatea de Filologie (Limba şi Literatura rusă) a Universităţii de Stat Lomonosov din Moscova, cu o bursă a statului român. De peste un deceniu, scrie la cotidianul regional *Evenimentul*.

A publicat proză scurtă în antologiile „Dansând pe Marte" (*Băieţelul cel fierbinte şi Hârca Pământului*), „Pangaia" (*Răzbunarea*), „Steampunk: A doua revoluţie" (*Suflete de plumb*) şi în revistele „Helion" (*Nopţile stranii ale lui Vasile Cotineaţă, Necazuri în cer şi pe pământ*) şi „Galileo" (*Slujesc zeului câine*, preluată şi în antologia Galileo 2011). În mediul virtual, povestirile sale au apărut în revistele „Nautilus" şi „Helion", pe site-ul SRSFF, pe LiterNet şi SFera online.

În volum, a debutat în martie 2011 cu romanul „Cerneală şi sânge", disponibil şi în format digital pe www.elefant.ro.

A obţinut în 2009 premiul al doilea la concursul de proză scurtă SF al publicaţiei timişorene Helion şi premiul al treilea în 2010 şi 2011. În 2011 a primit Encouragement Award la Eurocon.

Este membră a cenaclului AtelierKult.

Blogul personal: http://sczeller.blogspot.com/

Goguţa latră a sfârşit de lume. Corcitura asta neagră cu picioare prea scurte s-a pripăşit în ograda redacţiei acum câteva luni, s-a îngrăşat din pomana noastră şi a prins prea mult curaj. Înainte nu îndrăznea să se apropie nici cât să ia un colţ de pâine, acum se ţine de şotii. Bagă aproape zilnic în sperieţi poştaşul, oamenii veniţi cu jalbe închipuite sau reale, chiar şi câte un colaborator mai slab de înger. Şi totuşi, de data asta parcă a întrecut măsura… Hămăitul isteric se întretaie cu mârâituri joase, se opreşte ca retezat şi reizbucneşte într-o cascadă asurzitoare. *Gata, nu mai suport*! Ies pe prispă, cu ziarul în mâna stângă şi cu ceaşca de cafea plină ochi în dreapta, într-un echilibru precar.

Ghemul de blană sare neobosit la ţurloaiele unui tip mărunţel, cam verzuliu la faţă. Poartă cizme negre, înalte, din carâmbii cărora se înfoaie pantaloni de un roşu sclipitor. Materialul din care sunt făcuţi mă duce cu gândul la un furou. Pieptul păros îi e acoperit doar de o vestă de piele pe care lucesc vreo douăzeci de nasturi gălbiori. Între firele dese, cârlionţate şi negre, văd şerpuind un colan gros cât degetul mare. Genul de bijuterie pe care ai aştepta-o de la trubadurii de mahala. Ţinuta toată e numai bună să cânţi despre cum eşti sex simbol şi gagicar, de *se topeşte* fufele după tine. Nu-l împiedică însă să se ferească de colţii câinelui, să se învârtă ca titirezul şi să-l lovească peste bot cu un fel de umbrelă scurtă. Agitaţia lui sporeşte turbarea Goguţei. Cum amândoi par la fel de rapizi, tot scandalul ar putea dura şi o oră. Ar fi chiar hazliu, dacă nu m-ar durea deja capul de la atâta zgomot.

— Goguţa, fii cuminte! Lasă-l pe domnul în pace!

N-ar prea vrea să se potolească. Îşi arată colţii şi dă războinic din coadă, încearcă să se urce cu labele din faţă pe el. Tipul nu arată speriat, dar nici bucuros de un asemenea tratament n-are cum să fie. Ce mai, javra ne face de ruşine! Dacă o vede cineva din conducere că a întrecut chiar orice măsură, sigur cheamă hingherii.

— Treci în cuşcă! mă răstesc. Nu-ţi mai aduc oase!

Mă ascultă cam fără voie. *Mi-a înţeles ameninţarea? Cine ştie*... Acum pot să-l studiez pe îndelete pe vizitatorul matinal. Are ochi mari, de un albastru spălăcit, şi nas borcănat. Burtica i se iţeşte de sub vestă. Reuşesc doar în ultima clipă să-mi ascund zâmbetul. Deşi mă holbez total nepoliticos, îmi zâmbeşte larg, ca într-o reclamă la cea mai bună pastă de dinţi cu efect de albire. Aproape mă aştept să văd soarele reflectându-se în dantura lui, într-o imagine de desen animat.

— Scuze pentru câine, îngăim cu o voce în care tremură incipient hohotul. E cam strecheat în ultima vreme. Probabil de la căldură…

— Nu face nimic! În călătoriile mele am întâlnit pericole mai mari decât acest monstru, dar le-am învins.

Vorbeşte graseiat şi uşor piţigăiat, dar păstrează o postură marţială aproape perfectă. Dacă ar avea şi cu vreo 30 de centimetri mai mult… Surâsul deja e imposibil de oprit.

— Ce problemă aveţi? îl întreb.

— Am onoarea să vorbesc cu domnişoara Alina? Cea dăruită cu chip de cadră şi suflet de războinic?

Mă înec violent şi îmi scuip cafeaua pe tricou. *Mă ia la mişto*? Nu, ochii lui sunt serioşi ca moartea. Începe să mă strângă în spate. *E clar, omul e dus cu capul. Iar eu sunt singură în toată hardughia*. Îmi place să ajung printre primii, să citesc în linişte concurenţa şi să-mi verific mailul. Aşa că n-are cine mă ajuta dacă lucrurile o iau razna.

— Alina Beiu sunt. Despre partea cu dăruitul chiar nu ştiu ce să spun…

— Modestia face casă bună cu restul însuşirilor alese.

Deodată, se îndoaie de mijloc şi, pentru vreo trei secunde, rămâne aşa. Nu mai risc să beau din cafea. O pată maronie pe piept mi-e de ajuns. Bine că am o bluză de rezervă în sertar…

— Am onoarea să mă prezint: Alcibius, prim aducător al Majestăţii Sale Imperiale Max al III-lea.

Chiar nu ştiu ce să-i spun. Cum să-l trimit la plimbare fără scandal? L-a depăşit la ţicneală şi pe moşul ăla zbanghiu, de le scrisese tuturor preşedinţilor să-l accepte ca trimisul lui Dumnezeu pentru pacea planetară…

— Nu trebuie să vă simţiţi prost. E normal să fiţi copleşită de atenţia stăpânului meu!

Remarc, aiurită, un fel de neconcordanţă între felul în care se mişcă buzele lui pline şi sunetele pe care le aud. Dau din cap într-un fel nelămurit, cu limba încă lipită de cerul gurii.

— Dar cred că e cazul să trec la subiect! Majestatea Sa Max al III-lea e văduv de trei cicluri şi, se ştie, singurătatea e un blestem pentru orice monarh. Darămite pentru unul de statură galactică.

— Aha, reuşesc în fine să mormăi.

— I-am căutat prin toată galaxia o soaţă potrivită. Apoi şi în cele vecine…

Încă o plecăciune îl aduce cu nasul aproape de adidaşii mei ponosiţi, făcându-mă să sar în spate, mai-mai să dau cu turul blugilor de prispă. Îmi trec palma prin părul destul de slinos. Ieri am stat în redacţie până spre noapte. Când am ajuns acasă, eram prea obosită ca să mă mai spăl. Îl fixez bănuitoare. *Poate e totuşi o glumă*? Vreo doi dintre băieţii din redacţie au un simţ pervers al umorului. Îi înţeleg. E singura noastră apărare în faţa mizeriilor de care ne ciocnim zi de zi.

Dar când îşi reia poziţia verticală, cu acelaşi rânjet entuziast, mă conving că e serios. Niciun actor n-ar putea juca nebunia atât de bine. Îmi întinde o floare scoasă nu ştiu de unde. E la fel de bizară ca el. Petalele în ape de violet, romboidale, par croite din carne. Când mă aplec deasupra lor, tremură spre mine, parcă vor să mă atingă. Are un parfum nelămurit, care mă face să mă simt… visătoare. Îl trag adânc în piept, iar în mintea mea se naşte chipul unui bărbat. Are ochi negri şi păr şaten, coborât până spre umeri în bucle largi. Câteva urme ca de vărsat de vânt nu-l urâţesc, ci reuşesc cumva să facă trăsăturile aspre plăcute vederii. Mă scutur ca să scap de imaginea care-mi face cu ochiul. *Nebunia chiar e molipsitoare*!

— Propunerea Majestăţii Sale e extrem de măgulitoare, dar sunt convinsă că mai trebuie să căutaţi. Sigur pe acolo, printre stele, sunt femei mai vrednice de ea.

Alcibius îşi scutură violent braţele musculoase. Zăresc o cicatrice adâncă pe cel stâng, de la cot până spre umăr.

— Nu, nu! Ştiu când găsesc un nestemat. Aveţi tot ce-i trebuie stăpânului a o sută de lumi. Să mai caut ar fi o insultă adusă amândurora.

Hotărât, n-am cum să-l aduc cu picioarele pe pământ. Încerc o eschivă elegantă.

— Nu vă aşteptaţi să vă dau răspunsul pe loc, nu-i aşa?

Peţitorul îşi muşcă buzele, ciupindu-şi pieptul cu degetele surprinzător de lungi pentru un ins mărunţel. Clatină din cap a dojană şi îşi rupe câteva fire de păr chiar de la marginea vestei. Până să mai zic ceva, le-a şi aruncat pe cimentul crăpat.

— Majestatea Sa e curajos ca un leu, puternic precum un karzâk, bunătatea sa ne alină sufletul, dar nu mai are prea mult timp la dispoziţie. Pot aştepta până diseară răspunsul. Oricum, sunt sigur că va fi cel dorit.

Mai fac un pas înapoi. Omul e chiar mai periculos decât crezusem. *Şi ce-o fi însemnând karzâk?*

— Dar dacă nu mă pot decide până atunci? E totuşi o schimbare importantă.

— Nici n-aş vrea să mă gândesc la ce s-ar întâmpla… E de ajuns să-i şoptiţi florii. Voi şti că aţi spus da.

Îmi prinde mâna fulgerător şi-mi dăruieşte un sărut curtenitor. Parcă un curent trece prin el, insinuându-se din vârful degetelor mele spre umăr. Nu îndrăznesc să mă desprind. *Dacă nebunul face o criză*? Răsuflu uşurată când îmi eliberează singur palma.

— Voi fi binecuvântat să vă am drept stăpână! A, şi nu vă faceţi griji, voi asigura transportul.

Îl urmăresc cum pleacă, acompaniat de alte lătrături nebune ale Goguţei. Are un mers cadenţat, de soldat la paradă. Din poartă, se întoarce şi mă priveşte satisfăcut. Mai face doi paşi şi dispare după colţ. La fel de brusc, javra se linişteşte. Se apropie de mine spăşită şi dă din coadă, cerşind atenţie şi mâncare. O mângâi pe creştet, cuprinsă de acel sentiment de duioşie pe care mi-l stârneşte întotdeauna privirea ei credincios-miloagă. Întotdeauna am crezut că animalele pot fi mai bune decât oamenii.

Mă întorc la biroul meu şi scociorăsc după o sticlă de plastic. Oare de câtă apă are nevoie floarea fără nume? *S-o arunc*? Abia mi-a trecut gândul ăsta prin minte şi petalele încep să se frământe într-un strigăt mut, implorând iertare. *Ce prostie*! Sunt însă sigură că n-am s-o arunc. Îmi schimb bluza şi mă uit la ceas. E timpul să plec la tribunal. Am pierdut o grămadă de vreme cu nebunul şi în curând apare redactorul-şef. Iar de când cu criza, chiar nu e cazul să-i cazi des sub ochi. Dacă te vede stând prea mult la birou, crede că n-ai treabă. Şi dacă n-ai

treabă, nu eşti necesar. Doi colegi au zburat până să ne prindem de chestia asta. Noi, ăştia rămaşi, muncim ca sclavii pe plantaţie şi zicem mersi că mai avem slujbe.

Palatul de Justiţie e aproape. Ajung în zece minute. Am transpirat deja, cred că sunt vreo 30 de grade încă de dimineaţă. Pe lângă mine tropăie Georgiana, tipa de la SINGURUL-ZIAR-CARE-FACE-LUMINĂ. Rostit aproape fără pauză, cu majusculele scrâşnind apoteotic printre dinţi. La uşă, aruncându-şi amabilităţi cu jandarmii, s-a adunat un grup de femei cu voci groase şi priviri supărate. Pe vreo două le ştim, eu şi Georgiana, de când au mai păţit-o bărbaţii lor. Îi aşteaptă, probabil, să iasă iar din dubă. Acum o fi vorba tot de proxenetism ori au schimbat registrul?

— Ia uite-le! Astea-s de la ziar! aruncă strigătul de luptă o babă smochinită, căreia i-a rămas un singur dinte, şi ăla negru. Căraţi-vă, băi, muistelor!

Tot grupul pestriţ se întoarce spre noi. Strigă înjurături, îşi arată pumnii, duhnesc. Vor să li se respecte intimitatea, vezi Doamne! Când *au învăţat cuvântul ăsta*? Eu şi Georgiana încercăm să ne strecurăm printre trupurile care put a sudoare şi murdărie. Oamenii în uniformă zâmbesc în doi peri şi le potolesc pe femei doar cât să nu se lovească. Pare de ajuns până când scuipatul gros îmi aterizează în obraz.

Primul gând, stupid, e când s-a spălat ultima oară femeia care acum hohoteşte dogit, scuturându-şi şuncile prin maieul de supraelastic, prea strâmt. Abia când scot un şerveţel să mă şterg vine greaţa. În ochii Georgianei citesc uşurarea. E de înţeles, se bucură că am păţit-o eu şi nu ea. O zbughim amândouă în holul răcoros. Ea se proţăpeşte în faţa listelor de şedinţe, eu mă reped la baie. Asta mi-ar mai lipsi, să vomit printre avocaţi, jandarmi şi ţărănci cu papornițe!

În cabina îngustă, mă las în sfârşit în voia stomacului răzvrătit. Cafeaua se rostogoleşte exploziv în vasul de toaletă şi îmi lasă gust de fiere. Nu mai am ce elimina, lacrimile îmi curg până spre gât, dar spasmele nu se potolesc. N-am nevoie să mă uit în oglindă ca să ştiu că sunt stacojie la faţă. Mă opintesc iar şi iar, obrazul parcă îmi arde. Încerc să mă liniştesc, să-mi aduc aminte de ceva liniştitor, hazliu. Poate, de oaspetele bizar şi de floarea lui. *Nu merge*! Mi-o imaginez pe başoaldă încovrigată pe caldarâm, încasând spornic picioare în burtă de la mine. O fac

cu atâta încrâncenare, că uit în sfârşit de greaţă. Încă tremurând, reuşesc să mă îndrept şi să trag apa.

Mă apropii de chiuveta de o curăţenie îndoielnică şi îmi aşez palmele sub jetul de apă rece. Îmi stropesc obrajii, mustind de părere de rău că n-am săpun dezinfectant. În mintea mea, femeia guiţă ca un porc înjunghiat şi cere îndurare. O mai lovesc o dată şi zâmbesc când leşină. *Aşa! Cine e muista acum*? Mă îndrept spre sala de penale când aud sirena ambulanţei. Mă reped să văd ce se întâmplă. În hol, acelaşi grup colorat s-a îngrămădit în jurul unui trup căzut. Prima reacţie e să nu mă apropii. Sunt însă prea ocupaţi să strige unul la altul şi apoi la uniformele albastre ca să mai aibă timp şi de mine.

— Haoleu, moaree! Dă-i, bă, nişte apă, se agaţă baba de mâneca unui jandarm.

— Vine acum salvarea. Lăsaţi-o să răsufle! N-auziţi?

Georgiana s-a oprit ceva mai încolo. Mă opresc lângă ea.

— Ce s-a întâmplat?

— Dumnezeu nu bate cu parul… Nesimţitei care te-a scuipat i s-a făcut rău. A picat din picioare, se ţinea de burtă. Apoi a leşinat.

Rămân fără replică. O undă de vinovăţie se naşte fulgerător. O zdrobesc fără milă cu călcâiul minţii. Asistenta se apropie deja de grămada dezordonată. Îşi face loc mai mult cu coatele, se apleacă peste mormanul de grăsime… Brancardierul aşteaptă ceva mai în spate, mestecând placid gumă. Pentru el, spectacolul nu pare deloc nou. Asistenta îi face, în fine, semn. Se opintesc din greu s-o ridice pe leşinată. Până la urmă, au nevoie şi de ajutorul jandarmilor.

— Ce a păţit? risc o întrebare când trec pe lângă mine.

— O criză de apendicită, răspunde grăbită asistenta.

Odată cu targa se mişcă aproape tot grupul, în aceeaşi învălmăşeală lărmuitoare. Doar baba şi vreo două copiliţe rămân să se învârtă pe hol, în aşteptarea bărbaţilor în cătuşe. Privirile ni se încrucişează şi smochinita se încruntă, dar mă ocoleşte. *Cu atât mai bine pentru mine*! Îmi notez în minte să-i povestesc toată tărăşenia colegei de pe sănătate.

Scuipatul îmi aduce până la urmă noroc. Dosarele cerute mă aşteaptă, funcţionăraşele care se poartă de obicei ca scârbele îmi zâmbesc, condicile sunt pline de pronunţări. Aproape toţi avocaţii pe care-i întâlnesc au mâncărici la limbă. Ce contează

că nu pot scăpa de senzaţia aceea de arsură, iar greaţa încă mai îmi face stomacul să se strângă? *Slavă Domnului, nu mi-a spart nimeni capul. Un pic de salivă nu te omoară!*

Mă întorc în redacţie cu tolba plină de ştiri. Măcar la sumar ar trebui să-mi meargă bine. Deşi şeful e atât de supărat în ultima vreme, că nu poţi fi sigur de nimic. Vrea să schimbe tot: formatul paginilor, titluri, oameni… Mai ales oameni. Nesiguranţa asta permanentă ne dă migrene aproape insuportabile, ne face mai nervoşi, gata să ne sărim la beregată pentru te miri ce.

Intru în încăperea în care stăm claie peste grămadă şi mă uit mirată în jur. Liniştea încordată îmi face urechile să ţiuie. Georgică, ochelaristul care le poartă de grijă fotbaliştilor, se holbează în monitor şi îşi mişcă des buzele. Felix, în a cărui cârcă a căzut de la ultimul val de concedieri toată administraţia, fixează cu jale telefonul, de parcă ar fi maică-sa moartă pe masă. Mihaela, tartorul fabricilor, molfăie absent un covrig, cu Monitorul Oficial desfăcut în faţă. Raluca a uitat de examenele naţionale şi desenează pe agendă drăcuşori holbaţi. A ajuns la al cincilea. Nu-mi vine să pun întrebarea, dar tot o fac.

— Ce e cu atmosfera asta? Parcă a murit cineva…

— Au anunţat o şedinţă specială. Peste juma de oră, îmi spune Felix.

Inima îmi urcă imediat în gât. Ultima dată când am avut aşa o şedinţă, s-au înmânat preavize.

— Şefărimea unde e?

Mihaela lasă covrigul pe jumătate ros să cadă pe masă. Are nişte cearcăne urâte, dovadă a măcar două nopţi nedormite la rând. Soţul i-a intrat în şomaj, salariul ei e cel care pune mâncare pe masă pentru cei doi copii.

— I-au chemat la om, zice Mihaela după o pauză.

E clar ce se întâmplă. Se face lista următorilor care pleacă. Da, niciun motiv de bucurie aici. Obrazul reacţionează la spaima mea şi mă arde rău, ca şi cum un fier înroşit s-ar plimba pe îndelete peste piele. Mă prăbuşesc pe scaunul meu pitic şi aştept, cu gândurile înceţoşate. Apoi deschid calculatorul şi mă sticlesc în monitor, fără să văd literele. *Măcar de ne-ar spune mai repede! Nesiguranţa asta e cumplită*. N-am nevoie de un efort prea mare de imaginaţie ca să mă văd în faţa unui pluton de execuţie. Nu singură, colegii sunt şi ei acolo. Aliniaţi cu

mâinile legate la spate, aşteptăm ca degetul comandantului să ne arate. Ala-bala-portocale. Pe tine te trimit în iad, pe tine nu…

Scotocesc în sertar după o pastilă de cap şi-mi zăresc floarea. Îmi îngrop nările în ea şi deodată focul nu-mi mai mistuie faţa, nici tâmplele nu-mi mai pulsează. Închid ochii şi rămân aşa o vreme. Parcă m-am cufundat într-o apă nici prea rece, nici prea caldă, liniştitoare. E minunat. Chipul bărbatului muşcat de boală se reface iar în mintea mea. De data asta zâmbeşte aprobator, ca şi cum m-ar fi pus la încercare şi aş fi trecut-o.

— Alina, ce faci? Ai adormit?

Degetele cuiva s-au înfipt în umărul meu şi mă scutură energic. Clipesc des şi ridic faţa. Raluca se uită mirată la mine. În prag a apărut chiar ăl mare, în spatele lui se zăresc feţele morcovite ale şefuleţilor. Începe!

— Am luat o decizie dureroasă, spune şeful. Îmi pare rău, dar nu avem ce face. Criza asta parşivă e de vină! Trebuie să închidem ziarul. Numărul de mâine va fi ultimul.

O clipă, nimeni nu pare să înţeleagă. *Cum adică? Eram pregătiţi pentru o decimare a rândurilor, dar asta?* Mihaela se dezmeticeşte prima şi începe să plângă ca un copil. Senzaţia de furie neputincioasă creşte în mine. Măcar puteau să ne spună mai devreme! Sunt aici oameni care-şi bat pingelele din redacţie pe teren de vreo zece ani. Meritau mai mult.

— Să nu uităm totuşi că azi trebuie să mai scriem. Dacă numărul de mâine tot e cântecul nostru de lebădă, măcar să fie unul bun!

Surâd amar. Textul ăsta, auzit în filme sau citit într-o carte, e minunat. Când ţi se spune după ce ai aflat că rămâi pe drumuri, zău că nu te mai impresionează. Probabil gândul mi se citeşte pe faţă, fiindcă şeful secţiei noastre îmi ocoleşte privirea. Îşi drege totuşi glasul şi vorbeşte răguşit.

— Aşa, ca de despărţire, conducerea ne-a pregătit şi o mică trataţie. Nişte pizza şi suc…

Greaţa de la şuviţa de flegmă prăvălită pe obrazul meu nu e nimic pe lângă cea stârnită de aruncarea ciolanului de despărţire, de parcă am fi o mână de boschetari flămânzi. Plecăm capetele şi ne lipim de calculatoare. Nu mai e nimic de spus, doar gust amar. Mihaela sughiţă încet, Raluca încearcă să o liniştească.

— Mama ei de treabă! izbucneşte Felix. Mai am doi ani de plătit rate la bancă...

Glasul i se frânge şi îl simt înghiţind lacrimi de obidă. Dau din umeri. Dacă am mai puţine obligaţii, asta nu înseamnă că nu mă simt lovită cu barosul în moalele capului. Cui îi pasă însă de mine? Degetele îmi tremură uşor şi privirea mi se roteşte buimacă prin încăpere. Nimeni nu se apucă de scris. Până şi eşalonul secund de conducere, rămas lângă noi, stâlpeşte pereţii cu figuri obidite.

O maşină frânează în curte. E a distribuitorului de pizza. Ne-a venit pomana! Când cutiile aduse de un puştan imberb îşi găsesc locul pe masa din mijloc, furia care îmi clocotea undeva prin stomac se transformă într-o minge de foc dornică să iasă din gâtlej. Ating fără să vreau posterul meu purtător de noroc. Dacă aş fi personaj de poveste, sigur aş face una cu pământul locul ăsta care mi-a mâncat atâţia ani din viaţă fără să mă răsplătească măcar cu un sfârşit elegant. Aş lăsa în urmă cadavre zdrobite, mormane de cărămizi sparte, dar nu şi păreri de rău pentru distrugerea provocată. Parcă văd zidurile cutremurându-se în jurul meu, aud oamenii ţipând panicaţi şi îmbulzindu-se spre ieşire. Scena e atât de vie, că simt podeaua tremurând.

— Cutremur! strigă Raluca.

Mă holbez la ea. Vibraţia de sub tălpi e perfect perceptibilă şi o însoţeşte un fel de huruit. Aerul a devenit prea fierbinte. *Chiar e cutremur*? Colegii se ridică şi se îndreptă spre uşă, călcându-se în picioare. Îşi lasă lucrurile de izbelişte, nimeni nu se mai gândeşte să-şi închidă calculatorul. Bluza mi s-a udat la spate, aproape îmi pierd echilibrul. Mereu m-am temut de burzuluielile pământului, iar acum e supărat rău, mă zgâlţâie de-mi clănţăne dinţii. Am rămas singură. Trebuie să ies până când şandramaua nu-mi cade în cap, dar nu reuşesc să mişc nici măcar un muşchi.

Deodată, simt ceva ud la picioare. *Ce mai e*? Nimic apocaliptic. Vaza improvizată s-a răsturnat şi apa şi-a căutat drumul spre podea. A găsit în schimb picioarele mele. Zgâlţâiala a evoluat într-o adevărată sarabandă. Ceasul se desprinde de pe perete şi se zdrobeşte de podea. De pe rafturile dulapului cad agende, pahare, un monitor plat se lasă pe spate ca un boxer făcut KO. Văd pereţii vălurindu-se şi tot ce pot face e să zâmbesc. *De ce îmi sunt picioarele pironite în podea? Doar nu e*

primul cutremur prin care trec! E doar cel mai puternic. Şi durează de o veşnicie.

Reuşesc să mişc braţul stâng. De fapt, se întinde parcă singur către floare. Abia am apucat-o şi începe să ningă cu bucăţi de tencuială, iar eu cad în genunchi. Petalele tremură deja familiar, dar le simt mişcarea altfel, ca pe un fel de bun venit. În peretele de lângă mine se deschide previzibil o crăpătură. La început e cât un deget, dar în numai câteva clipe se apropie de dimensiunile unui pumn de copil. Da, da, da! O strig chiar când tavanul vine spre mine. Închid ochii.

E linişte, întuneric şi nu mai simt nicio mişcare. *Aşa o fi iadul sau raiul? Ori poate sunt prinsă sub mormanul de dărâmături, aşteptând moartea*. Vreau să ştiu, orice-ar fi. Clipesc şi lumina se năpusteşte, aproape orbindu-mă. *Să-mi caut aripile? Nu prea cred că le merit. Iar raiul mi s-a părut întotdeauna atât de plicticos*... Gândul mă face să chicotesc. Aşa constat că nu sunt înţepenită. Îmi flexez mâinile şi picioarele, aşteptând lumina să scadă în intensitate. Iar când asta chiar se întâmplă, constat că mă aflu într-o încăpere. Pereţii de piatră lucioasă, gri, sunt acoperiţi de săbii şi blănuri. Pe masa lungă de lemn s-au îngrămădit platouri cu hartane de friptură, fructe verzi şi pocale în care ghicesc licori ciudate. În spatele meu văd un pat dublu, din acelea cu baldachin. Aş putea să jur că aşternutul în carouri mari e ţesut manual! Undeva pe stânga, o perdea înzorzonată desparte încăperea de... ceva. Focul arde în cămin, trosnind încetişor. Miroase a brad. Unde sunt?

În clipa în care zăresc uşa, o deschide o mână hotărâtă. O clipită şi Alcibius e în faţa mea, în aceeaşi ţinută aiuritoare.

— Doamna Mea, permiteţi-mi să-mi exprim încântarea pentru rapiditatea cu care aţi luat decizia potrivită.

— Am luat decizia...

Îl îngân prosteşte, dar e singurul lucru pe care-l pot face. El continuă ca şi cum nu m-ar fi auzit.

— Bine aţi venit în noua dumneavoastră casă! Avem o oră, în timp pământean, până la întâlnirea cu Majestatea Sa. Cred că îmi veţi da dreptate dacă propun să folosim acest răgaz cât mai productiv. Avem o mulţime de lucruri de făcut.

— Stai puţin, reuşesc în fine să articulez. Unde sunt?

— Pe Karkan, planeta-capitală.

Îmi întinde un pahar şi mă priveşte critic. Prea dezorientată ca să mă împotrivesc, iau o înghiţitură. Lichidul roziu are gust de socată.

— Vă înţeleg confuzia, dar e timpul să vă concentraţi! Sunt multe de explicat. Apoi trebuie să vă schimbăm ţinuta.

Mă holbez la el, realizând cu întârziere ce mi-a zis.

— Vrei să spui că am călătorit în spaţiu?

— Nu am promis că asigur transportul?

— Dar nu se poate! În urmă cu câteva minute eram la slujbă… E o glumă proastă?

Strig cu glas subţire, împrăştiind stropi mici de salivă. O fi ăsta delirul dinaintea morţii? Sau poate demenţa vizitatorului matinal m-a molipsit? De fapt sunt legată de pat, undeva pe la Socola? Dureroase cum ar fi, ambele variante îmi par mai rezonabile. Mă loveşte peste faţă, scurt, dar puternic. Mi se pare că simt gustul sângelui. Mă opresc din ţipat de parcă mi s-ar fi pus căluş. Dacă sunt stăpâna lui, rolurile n-ar trebui să fie inversate?

— Îţi rup capul, stârpitură! Unde ţi-e respectul?

Indignarea mea nu e deloc jucată.

— Iertare, Doamna Mea. Trebuia să vă scot din şocul sosirii. Atâtea depind de starea dumneavoastră…

Îmi întinde biciul pe care îl purta atârnat de încheietură. Asta-i bună, doar nu se aşteaptă să-l lovesc? Îi dau mâna la o parte.

— Nu vreau să te bat, ci să înţeleg ce se întâmplă. Adică nu mai sunt pe Pământ?

— Nici măcar în Calea Lactee, cum îi ziceţi voi, pământenii.

Îşi ţine grumazul plecat. Oftez resemnată. Mă voi preface că toată istoria asta e normală şi voi vedea ce se mai întâmplă.

— Cum am ajuns aici?

— Mi-e teamă că e imposibil de explicat pe înţelesul Doamnei Mele.

Iar mă enervez şi bat din piciorul stâng.

— Dacă sunt aşa de toantă, de ce m-ai ales?

— N-aţi vrea să faceţi totuşi o baie? Momentul întâlnirii cu Majestatea Sa se apropie.

Trecerea de la o temă la alta e atât de derutantă, că nu găsesc răspuns. Adunătorul îmi face semn să privesc peretele. Un dreptunghi de-un stat de om se transformă în oglindă şi văd că arăt ca dracu’. Părul mi-e plin de var, o pată neagră s-a întins

peste jumătate din obrazul stâng, tricoul e descusut la mâneci, blugii s-au rupt în vreo două locuri.

— Da, o baie nu mi-ar strica, admit cu jumătate de gură.

Bate din palme şi o armată energică de cameriste se năpusteşte în odaie. Înainte să zic ceva, femeile cu uniforme gri şi şorţuri de un alb sclipitor dau la o parte perdeaua, lăsând să se vadă o cadă din care ies îmbietor aburi. Le urmez şi fâşâitul discret al perdelei mă desparte de Alcibius. Le las să mă dezbrace şi privesc apa acoperită de un strat multicolor de petale de flori. Mă cufund în ea şi închid ochii. Pe jumătate sunt convinsă că, atunci când îi voi deschide, nimic din toate astea nu va mai exista. Dar nu se întâmplă aşa şi las mâini pricepute să mă săpunească. E aşa de bine să fiu răsfăţată…

— Mai eşti aici, îmi aduc aminte de Alcibius.

— Da, stăpână.

— Ce s-a întâmplat cu redacţia?

— Clădirea s-a prăbuşit, dar nu aţi rănit pe nimeni.

— Nu am rănit pe nimeni? Ce vrei să zici?

Îşi drege glasul diplomatic.

— Cutremurul, criza de apendicită… S-au întâmplat pentru că le-aţi dorit.

— Nu mi le-am dorit!

Lovesc apa cu pumnul, împroşcând cameristele. Nici măcar nu se feresc.

— Doamna Mea, ştiţi prea bine că aşa e, spune ferm Alcibius.

Meditez câteva secunde. Mi-am imaginat câte ceva, însă asta nu înseamnă că… Sau da? Încă o umbră de nebunie mai contează?

— Dar nu aveam cum face aşa ceva, îngăim cu o ultimă tresărire a logicii.

— Fără floarea pe care v-am dăruit-o, nu. Dar odată ce v-a lăsat să-i inspiraţi parfumul, totul devine posibil. Nu degeaba îi zice gura morţii.

Sunt deja curată, muşchii mi s-au relaxat, doar mintea nu reuşeşte să se dezmeticească. Mă ridic din cadă şi femeile se reped să mă şteargă cu prosoape uriaşe, pufoase.

— Gura morţii?

— E foarte rară, Doamna Mea. Fiecare floare nu are decât un stăpân şi o stăpână. Tocmai de aceea a durat ceva până v-am găsit. Timpul aproape a expirat.

— Stăpânul e regele, nu? Iar stăpâna… Ia zi, cum m-ai găsit?

Îl simt că n-ar vrea să-mi răspundă, dar nu îndrăzneşte să mi se împotrivească.

— Nu aţi fost prima mea alegere, mărturisesc. Alte trei tinere, de pe lumi aflate sub stăpânirea Majestăţii Sale, păreau mai potrivite. Dar s-a dovedit că nu era aşa.

Am o bănuială sinistră, înscrisă însă perfect în absurdul întâmplărilor prin care trec.

— Ce s-a întâmplat cu ele?

— Au murit. Din păcate, nu aveam cum schimba asta. Dacă floarea le respinge… Nu le-am silit însă la nimic. Fiecare a fost extrem de onorată să încerce…

Gem uşor şi mă înfior, deşi focul răspândeşte o căldură plăcută.

— Unde e floarea acum?

— La loc rodnic. O veţi revedea la încoronare.

Femeile îmi aduc hainele şi buzele mi se rotunjesc a uimire. Îmbrăţişând atmosfera asta trăsnit medievală, mă aşteptam la cu totul altceva. Nu primesc însă nici rochie cu crinolină, nici dalbe voaluri ori gingaşe dantele. După lenjeria simplă, mi se întinde un costum negru. Bluza se strânge pe mijloc fără a fi incomodă, pantalonii îmi sunt lejeri fără a părea prea mari. Cizmele completează ţinuta aproape bărbătească.

— Ce-i ăsta? Pare făcut pentru un soldat, nu pentru o întâlnire.

Abia când rostesc cuvântul realizez ce ar urma să se întâmple. Cât de departe va merge nălucirea?

— E veşmântul potrivit pentru ceremonie, stăpână. Credeţi-mă, nimeni nu va avea nimic de obiectat!

Îl îmbrac cu o strângere de inimă. Oricum, hainele mele sunt într-o stare jalnică. Chiar şi într-o lume fantasmagorică, n-am de gând să mă plimb în chiloţi. Ies de după perdea şi Alcibius zâmbeşte aprobator.

— Majestatea Sa va fi încântat să vă vadă.

Răspunsul meu e croit pe acelaşi calapod al neraţionalului.

— Nu cred că vreau să mă mărit cu un om cu care nici măcar n-am schimbat două cuvinte. De fapt, nici nu e om. Când am zis da, eram speriată şi nu judecam limpede. Oricum, nu credeam…

Ochii i se măresc de teroare, degetele i se albesc.

— Doamna mea, nu spuneţi aşa ceva nici măcar în glumă! Sunt atâtea în joc... Majestatea Sa vă va fi pe plac.

— Vreau doar să reintre totul în normal, să ies din aiureala asta.

— Nu se poate, stăpână.

— De ce nu, mă rog?

— Pentru că ar însemna moartea a milioane de suflete. Vă zic adevărul, credeţi-mă!

Mă sprijin de masă, tot aşteptând să mă trezesc. Trag adânc aer în piept, decisă să nu mai ţip. M-aş alege doar cu o răguşeală cronică.

— Să zicem că te cred. Nu mă pot întoarce. Dar dacă nu vreau să devin mireasa lui Max?

— După minutele următoare, nu vă veţi mai pune problema asta. Dar să mergem! Nu putem întârzia.

Nu mai ştiu ce să spun. Nu mă clintesc, deşi nerăbdarea se citeşte pe faţa lui Alcibius.

— Dacă binevoiţi să mă urmaţi...

Pot să nu binevoiesc? Ar chema oare alte slugi să mă ia pe sus? Probabil că da. Nu încerc să mă împotrivesc. Chiar nu-mi surâde perspectiva de a fi târâtă, fie şi într-o lume despre care nu sunt sigură că există. Îl însoţesc pe holuri înalte, cu pereţi de piatră veche. Din metru în metru, făclii lungi strălucesc prea puternic. Doi scutieri ne fac loc, după plecăciuni greţos de căutate. Nu zăresc nici măcar un singur dispozitiv supertehnic. Sau nu sunt în stare să văd dincolo de aparenţe?

— Majestăţii Sale îi place să păstreze legătura cu începuturile, parcă îmi ghiceşte întrebarea călăuza mea.

Păstrează un ritm alert şi mă chinui să nu rămân în urmă. Nu am timp să examinez atent nimic din ce mă înconjoară. Chiar când voiam să-i cer o păsuire, ca să-mi trag sufletul, Alcibius se opreşte brusc. Evit să intru în el în ultimul moment. Îl văd înclinându-se adânc în faţa unui ins înalt, cu o urmă de arsură pe obrazul drept, buze groase de african, ten prea albicios şi nas atât de subţire că aproape nu se vede.

— Ea e? întreabă mormăit bărbatul.

— Da, Domnul Meu.

Tipul mă priveşte ca şi cum aş fi o insectă scârboasă din acelea pe care nici măcar cu piciorul nu-ţi vine să le striveşti.

— Floarea-şi cam bate joc de frate-meu. Poate fiindcă l-a găsit prea puţin vrednic.

Aducătorul tace încurcat, eu îi răspund cu o privire ce musteşte de furie. Mi-e tot mai greu să-mi spun că sunt în mijlocul unui delir. *Dacă aşa e toată familia în care ar trebui să intru, mă îndoiesc că o pot suporta!* Nu-mi zice nimic, doar îşi strâmbă caraghios fărâma de nas şi trece mai departe.

— E Rudan, fratele mai mic al Majestăţii Sale, îmi şopteşte Alcibius.

— Poate să fie şi Tutankamon, tot urâcios rămâne!

— E un bărbat periculos şi rău, nesupus faţă de rânduielile încercate. Asta era să-l coste deja viaţa. Dacă nu se milostivea răposata împărătează… Dar să mergem mai departe!

Îmi imaginez mirele tolănit pe un jilţ din lemn sculptat, într-o odaie mirosind a praf de puşcă. O fi înconjurat de câini care se îngrămădesc pentru o mângâiere? Ori roade o bucată unsuroasă de friptură şi aruncă oasele pe jos, în vreme ce un scutier fără tuleie îi cântă fals la lăută? S-ar potrivi de minune cu atmosfera! Alcibius mă trage de mânecă. Suntem în faţa unor porţi al căror capăt îl văd doar dacă las capul pe spate, făurite dintr-un metal ce-mi pare aur masiv.

— Am ajuns, stăpână. Să vă fie mâna sigură!

Îmi întinde un pumnal. E prima oară când îmi îndoi palma în jurul unui arme adevărate, nu al unui cuţit de tăiat morcovii. Oricum, nu mă joc prea mult în bucătărie, mă hrănesc cu crenvurşti, cartofi prăjiţi, salate şi ouă încă din studenţie. Întorc pumnalul pe o parte şi pe alta, nedumerită. Lama pare ascuţită cât să reteze gâtlejul cuiva, mânerul e încrustat din belşug cu pietre preţioase. *Ce să fac cu el?* Înainte să rostesc întrebarea, porţile se deschid şi aducătorul îmi face pur şi simplu vânt înainte.

Mă trezesc într-o arenă în care vuiesc mii de glasuri. Mintea mi se răscoală din nou în faţa absurdului situaţiei. Dar oricât aş clipi, sub picioarele mele scrâşneşte nisipul şi nu văd deasupra mea nici acoperiş, nici cer, doar un fel de ceaţă verde. Oamenii din tribune şi-au pierdut individualitatea, topiţi într-o masă pestriţă şi gălăgioasă. Degetele mi se crispează pe mânerul pumnalului.

Abia acum zăresc stâlpul. De coloana de piatră al cărei capăt se ascunde în ceaţă e prins un bărbat. Lanţul care i s-a înfăşurat

în jurul gleznei îi dă doar o relativă libertate de mişcare. E înalt şi musculos, nici bronzat, dar nici roziu. Poartă doar o legătură în jurul mijlocului. Îi recunosc ochii şi părul inelat. *Împăratul? Legat ca un rob?* E un obicei de nuntă al dracului de ciudat, dar deja mi s-au întâmplat atâtea lucruri pe care nu le poate cuprinde o minte raţională…

Ne privim în tăcere. Vuietul tribunelor se linişteşte şi el. Toţi aşteaptă. Ce? Nimic bun, sunt convinsă.

— Să-ţi fie mâna sigură, mireasa mea, zice Max.

Are vocea liniştită şi e al dracului de arătos, aşa cum îşi lasă muşchii să se încordeze şi să se destindă, în aşteptarea a ceva nedefinit. Mă surprind zicându-mi că n-ar fi aşa de rău să ne zbenguim puţin în pat. Dar tot nu înţeleg ce vrea de la mine.

Răgetul se rostogoleşte furios, trece peste mine şi ajunge la mulţime. Se întoarce parcă însutit, lovindu-mă cu forţa unui tren. Mă clatin. *Ce fiară ne-a dat de veste că se apropie?*

— Karzâk! urlă gloata.

Max se propteşte mai bine pe picioare, cu o lucire febrilă în ochi. Strânge din dinţi, iar privirea i se fixează undeva peste umărul meu. Pare să se fi îndepărtat de stâlp atât cât îi permite lanţul. Îmi vine să fug spre el, să mă ascund în spatele lui, dar totuşi mă întorc. Vreau să dau ochii cu pericolul. Curiozitatea e, pe moment, mai tare decât teroarea. Încep să bănuiesc ce se aşteaptă de la mine. E o nebunie chiar mai mare decât o călătorie stelară.

Monstrul seamănă la alură cu un lup, dar depăşeşte la statură un leu. Blana îi e roşie, ghearele lungi sapă nerăbdătoare şanţuri în nisip. Bale groase îi curg din botul căscat, în ochi îi colcăie veninul. Nu fuge, vine leneş, ca şi cum ar şti că nu avem scăpare. Văd zeci de colţi ascuţiţi sticlind, gata să ne sfâşie. *Să mă sfâşie*.

— E o inepţie, şoptesc. N-am cum să-i ţin piept. Singurele mele lupte au fost duse cu pixul…

Mă întorc iar spre Max. Nu s-a clintit, deşi obrajii i s-au albit. Îi arăt pumnalul. Să i-l arunc? Clatină încet din cap şi apoi mă ignoră. *Să-ţi fie mâna sigură, mireasa mea. Aşa mi-a spus. E nebun!* Încep să râd isteric.

Încă vreo doi metri şi lupul va fi lângă mine. Rage iar, cu o undă de triumf. Îmi simte frica? Da. Nu mi-e ruşine de ea. E perfect normală. Încerc o ultimă revenire la realitate. *Hai,*

trezeşte-te! Chiar şi la Socola e mai bine decât aici. În camera aia capitonată eşti în siguranţă...

Monstrul e deja la un pas de mine şi, mamă, ce duhneşte! Nici la groapa de gunoi n-am simţit aşa o putoare, în zilele când soarele face sudoarea să ţi se prelingă în pârâiaşe dese şi lipicioase pe spate.

Nu ştiu ce să fac. Sigur e mai rapid decât mine, nu are rost să fug. Nici prin gând nu-mi trece să-l atac. *Poate mă lasă în pace?* O nădejde de imbecil, dar mă agăţ de ea. Iar animalul trece majestuos pe lângă mine, rânjind aproape omeneşte de batjocoritor. Mă feresc din calea cozii pline de ţepi lungi, care secretă un fel de materie mucilaginoasă. Se apropie de Max. *Nu eu voi fi masa zilei. Oare aşa se simţeau gladiatorii graţiaţi printr-o ridicare a degetului?*

Răsuflu uşurată. Apoi văd dispreţul cum mijeşte în ochii lui Max. Ce-ţi pasă? Nu-l cunoşti, doar n-ai să-ţi rişti prosteşte viaţa pentru el! Ai vrut să-i dai pumnalul, nu l-a primit. Oricum, n-ai nicio şansă. Lupul sare.

Aproape nu-l pot vedea în aruncarea care i-a lungit nefiresc trupul, atât e de rapid. Sunt convinsă că-i va reteza beregata lui Max, dar colţii i se închid în gol. Max a sărit în stânga, salvându-se în ultima clipă. *Ba chiar a reuşit să lovească fiara în ochi! Uite că lăcrimează şi zbiară*. N-am timp să mă bucur. Max se clatină, sângele îi curge şuvoi din umărul sfâşiat de spini, înroşind nisipul. *Ce fel de oameni sunt aceia care-şi lasă împăratul rupt în bucăţi de un monstru bălos*?

Creatura îşi scutură capul şi se pregăteşte pentru un nou atac. Pare stârnit şi mai rău de mirosul sângelui. De data asta, Max n-are cum supravieţui. Îmi vine să urlu la mulţimea care aşteaptă tăcută deznodământul, să-i fac pe spectatorii fără nume să se dezmeticească. Ce fel de om eşti tu? sună vocea din mintea mea. Lupul se repede din nou. De data asta, nu mai caută grumazul. Max încearcă o nouă eschivă, ridică braţele, vrea să-l lovească, dar se prăvale sub greutatea lui. Cât poate să ţină la distanţă ghearele monstrului? Labele din spate îi muşcă din coapse, stârnind alte şi alte râuri stacojii. Braţele îi sunt brăzdate de colţi şi geme. *Chiar nimeni nu va face nimic?* Fac primul pas înainte, respirând precipitat. *Ce fel de om eşti tu?* Întrebarea asta alungă orice alt gând, chiar şi frica.

Lovesc cu toată forţa, dar nu e de ajuns. Niciodată n-am fost prea puternică… Lama trece prin carnea de lângă gât, izvodind duhori dincolo de orice joc al imaginaţiei. Lupul îşi întoarce botul spre mine. Se desprinde de Max, se scutură furios, aruncându-mă cât colo. Mânerul pumnalului a alunecat din palma mea asudată şi însângerată, lama a rămas înfiptă în monstru. Pentru o clipă, lupul se opreşte undeva între mine şi Max. Nu îndrăznesc să mă mişc, să mă întind iar după pumnal. Sunt uimită de ce am făcut. Privesc spre Max. Nu mai mişcă, probabil a leşinat. Deja sub trupul lui s-a lăţit o băltoacă de sânge. Trebuie să mă descurc singură.

Fiara îmi urmăreşte privirea, cu nările fremătând, apoi îşi înfige ochii într-ai mei. Încă o dată mi se pare că zăresc în ei zeflemea. Parcă m-ar provoca să fac ceva, parcă ştie că sunt o laşă. Durează o veşnicie până când îşi flutură coada şi face un pas spre Max. Încă o dată, nu mă consideră un adversar pe măsură. *Are dreptate*. Mi s-a dat o nouă şansă la viaţă. Max oricum e pe ducă. Dacă se satură cu el… Botul monstrului se cască funest.

— Nuuu! urlu.

Mă reped la animalul care îşi bate joc de mine, fără să-mi mai pese de nimic. Încerc să ating pumnalul, dar e prea iute. Îmi prinde braţul drept în menghina colţilor săi. Durerea e atât de cumplită, că sunt sigură că voi leşina. *Nu pot să-mi permit asta, nu acum*! Ziua întreagă îmi trece prin faţa ochilor, cu viteza unui player dat pe repede înainte. Mă agăţ de gândul la floarea care aduce moartea şi la femeile care nu i-au fost pe plac. Pe mine m-a ales, transformând viaţa mea cea obişnuit de păcătoasă într-o înşiruire ciudată de coşmaruri. *Ce fel de om eşti tu?* Las furia să izbucnească din mine în valuri negre.

Cleştele de foc din jurul braţului se desface brusc şi fiara scheaună ca un câine bătut. Ceaţa mi se lasă pe ochi, dar o mai văd supusă, culcată la picioarele mele. Nu-mi pot mişca mâna rănită, osul rupt străpunge piele şi carne. Scot cuţitul cu stânga şi i-l înfig lupului în ochi. Veninul izbucneşte exploziv, mă arde ca un acid. Cu un ultim răget, lupul roşu înţepeneşte.

— Karzâk! prinde glas mulţimea.

Cad într-un tunel îngust şi întunecat. Nu le văd, dar simt grinzi rupte, bucăţi de pereţi mutilaţi înghesuite în jurul meu. *Sunt prinsă sub rămăşiţele redacţiei?* Nu mă pot mişca. Braţul

drept îmi pulsează de durere, abia pot respira. Senzaţia de mediu familiar e reconfortantă, deşi ghicesc că s-a împlinit cea mai mare temere a mea. Aceea ca un cutremur să nu mă ucidă imediat, ci să-mi construiască o cuşcă de beton şi oţel în care să-mi aştept chinuitorul sfârşit. În loc să mă las cuprinsă de panică, mă bucur că am găsit o explicaţie pentru demenţa mea stelară. Gândul ăsta face durerea suportabilă. Apoi mintea mi se destramă iar.

Mă trezesc întinsă pe un aşternut moale. Max e la căpătâiul meu. Gem nu de suferinţă, ci fiindcă ordinea abia găsită s-a sfărâmat iar. *Care e delirul şi care realitatea?* Max e palid ca un răposat. Îl ating şi simt carne, nu fum. *Dar ar trebui să nu se poată mişca deloc*. *Doar era rănit mult mai rău. Braţul meu!* Pulsează puţin. Îl ridic şi îl studiez. E vineţiu, dar pare teafăr. Pielea nu mai e sfâşiată, capătul osului nu se mai zăreşte.

— Lecuitorii noştri i-ar face pe cei de pe Terra să se ascundă sub pat de ruşine. Le-a luat ceva mai mult să se acomodeze cu diferenţele de fiziologie, dar până la urmă a ieşit bine.

Îmi simt limba grea şi buzele uscate. Mi le umezesc căznit.

— Sunt iar aici…

Mă priveşte uimit.

— Unde să fii?

— Prinsă între ziduri prăbuşite. Acasă… Cred că delirez iar.

Max surâde trist.

— Nu. Aşa se întâmplă uneori în timpul vindecării. Visezi ce ţi-ai dori. Ori de ce te temi mai mult. Asta ai vrea?

Acum par teafără, înainte eram la un pas de moarte. Oricare ar fi plăsmuirea, simt împunsătura ruşinii. Max e atât de blajin… Uitând prea repede de îndoieli, las întrebările să mi se năpustească pe limbă.

— De ce a fost nevoie de tot circul ăsta? Puteam muri amândoi! Mi se pare o barbarie inutilă…

— O barbarie? Poate. Dar nu una inutilă.

Clatin puţin dezarticulat din cap. Uşurinţa cu care încep să cred că Max e în carne şi oase, că nu sunt închisă în capcana dărâmăturilor mă descumpăneşte.

— Poate scopul tuturor întâmplărilor ăstora nu reuşeşte să ajungă la mintea mea mărginită. Explică-mi!

— Doar pericolul putea dezvălui adevărul pentru amândoi. În primul rând, a arătat curajul doamnei mele şi forţa ei.

Zâmbesc palid, amintindu-mi de privirea lui înainte ca lupul să sară.

— N-aş prea zice!

Mă prinde de palma dreaptă şi o duce la buze. *Nu se poate să-mi imaginez atingerea asta, căldura ei, felul cum îmi face sângele să curgă mai repede!* Văd că gestul îl costă un puseu de durere care îi strâmbă colţurile gurii.

— Vei învăţa să stăpâneşti floarea. Ai dovedit tuturor că ai ce-i trebuie unei împărătese. Restul va veni cu timpul.

— O împărătească ar fi sărit în apărarea celui legat de stâlp înainte să fie făcut bucăţi.

— O stăpână adevărată nu e aceea care nu se teme, ci care ştie să-şi învingă frica. Dar cred că şi pe Pământ curajul e definit aşa. Altceva e doar inconştienţă.

Mă ridic în şezut, încă puţin ameţită.

— Toate astea nu se puteau dovedi fără să-ţi pui viaţa în pericol?

— E datoria mea. Aşa cum va fi să te ajut să porţi povara cârmuirii.

Întorsătura asta a situaţiei mai pune o cărămidă la zidul încrederii în imposibil. Niciodată nu m-am bănuit măcar de mania grandorii.

— Credeam că împăratul e stăpânul…

— Mai ai multe de aflat despre tradiţiile noastre. Vei fi vocea care călăuzeşte braţul.

— Tradiţia asta nu mi se pare deloc înţeleaptă.

— Mii de cicluri au dovedit că nu e aşa. Dar vom avea timp pentru astfel de discuţii.

Mă încrunt. Încerc să-mi readuc mintea şi trupul acolo, în întunericul dureros. Nu reuşesc. Senzaţia care mă încearcă e că o bilă mare de fier se mişcă prin creierul meu, zdrobind neuron după neuron.

Îmi doresc deodată ca asta să fie realitatea. De ce mi-ar fi dor? Sunt singură cuc. Poate de oraşul meu, cel îmbâcsit şi aglomerat? Ori de rarele vacanţe la mare pentru care un proaspăt şomer are timp, dar nu şi bani? De cerul albastru? Cum o fi aici cerul? Încă nu l-am văzut…

Nu ştiu cât am stat cu ochii închişi, încercând să aflu răspunsul de care depinde totul. Când îi deschid, deasupra patului meu s-a lungit o umbră. Max? O palmă grea îmi caută

faţa. E un bărbat. Poartă o mască, lăsând descoperită doar gura, dar sunt sigură că nu e Max. Mi-e frică. Vreau să mă ridic, dar un braţ se propteşte în gâtul meu. Vreau să strig, dar degete reci mi-au acoperit gura. Începe să-mi lipsească aerul. Încerc să-l lovesc, dar mă mişc cu încetinitorul, nu pot să-l rănesc. Unghiile îmi alunecă peste catifeaua măştii, reuşesc doar să-i zgârii bărbia şi gâtul. Îl aud sâsâind, fără a slăbi însă strânsoarea. Inima bate să-mi spargă pieptul, o pătură roşie mi se lasă peste ochi. *Voi muri aşa*? *Poate de fapt mă sufoc sub sfărâmături*… Încep să tremur necontrolat. O clipă sunt gata să mă dau bătută, să cred că moartea cea adevărată mă pândeşte altundeva. Dar încăpăţânarea cu care mă înţepeneam nu demult într-o ştire, dezghiocând-o până la ultimul grăunte de informaţie, nu mă lasă să mă predau. Mintea mea uită de îndoieli şi dă chip urii neputincioase. Nu contează dacă e chiar al asasinului. Ea vede cicatricea de dincolo de mască şi găseşte numele trebuincios. Rudan! Frânturi de fraze din ultimele discuţii reînvie. *Voi învăţa să controlez floarea. Cutremurul, criza de apendicită … Eu le-am stârnit. Şi atunci nu pot scăpa de trupul prăvălit peste mine, de mâinile care-mi tortureazä gâtlejul? Ba da!*

Îmi proiectez toată energia rămasă spre asasin. Îmi doresc să-l văd aruncat la podea, zdrobit de o greutate nevăzută, incapabil să se mişte. Să-l aud cerşind îndurare. Miraculos, aerul începe să circule prin plămânii care-mi ard. Respir spasmodic, în vreme ce Max şi Alcibius se năpustesc spre patul meu. Împăratul ajunge primul.

— Eşti bine?

— M-a atacat, bolborosesc. A vrut să mă sugrume…

Cineva geme lângă pat. Max îi face un semn lui Alcibius şi îl aud cum târâie un corp. Bucuria inspiraţiei şi a expiraţiei nu-mi lasă loc de curiozitate. Max rămâne lângă mine, aşteptând răbdător să-mi revin.

— Mă temeam că aşa avea să se întâmple, spune întretăiat. Am pierdut deja o soţie. Ticălosul ştie că, dacă aş rămâne văduv înainte de încoronare, ar putea cere tronul. Trebuie să grăbim ceremonia.

E momentul adevărului, iar eu încă nu am luat o decizie. Nici nu ştiu dacă hotărârea mea ar însemna ceva.

— Ce s-ar întâmpla dacă refuz?

— I-ai face jocul lui Rudan.

Mă zgribulesc, prinsă ca musculiţa în plasa păianjenului.

— Şi dacă m-aş întoarce pe Pământ? Poţi face asta, nu?

— Te-ar găsi pe orice planetă te-ai ascunde. E în stare să distrugă o lume întreagă, doar ca să fie sigur că a scăpat de pericol.

Gâtul pare să-mi fi fost frecat pe dinăuntru cu şmirghel, capul îmi plesneşte de durere. Aş avea sute de întrebări, dar Max ţâţâie nerăbdător. Mă încearcă un sentiment de déjà vu.

— Aş fi preferat să mai aşteptăm, dar fiecare secundă pe care o pierdem ne pune pe amândoi în pericol, mă zoreşte.

Mă mişc ca prin somn. Ajutată de cameristele care au intrat pe nesimţite, mă ridic din aşternut şi trec iar după perdea. De data asta, primesc apă rece cu parfum de trandafiri. Mă simt ca un fel de păpuşă, ale cărei sfori sunt trase de prea multe mâini nevăzute. Nu-l înţeleg pe Max, nu mă înţeleg pe mine, nu ştiu ce să cred. *Să-mi fac griji pentru soarta unei planete?* Nu mai primesc un costum negru, ci unul atât de strălucitor, că mă dor ochii când îl privesc. Pe ţesătura violet, pietre roşii, galbene şi verzi, mari cât unghia degetului mare, reflectă lumina în prea multe ape. Totul mă face să mă gândesc la un nabab zărghit costumat în arlechin. *Sigur mintea mea n-ar fi putut născoci o asemenea oroare. Trebuie să fie adevărat…*

— La voi femeile nu poartă rochii? întreb.

— Doar neamurile proaste, stăpână, îmi răspunde ferindu-şi privirea una dintre cameriste.

Nu găsesc ce să comentez la asta. Abia ies de după perdea şi Max mă prinde nerăbdător de mână. Mă trage după el pe holurile pustii, gonim de parcă ne-ar mâna toţi dracii. Mă întreb cine îşi asumă în clipa asta un risc. E greu de dat verdictul.

Se opreşte în faţa altor porţi, la fel de înalte, la fel de aurii. Îmi amintesc de lupta cu lupul roşu şi înţepenesc. De data asta ce mă mai aşteaptă? Îmi înţelege frica.

— E doar o ceremonie simplă. Nimic dureros ori periculos. Totul va fi bine!

E ultima mea şansă să mă împotrivesc delirului. Ori realităţii.

— Cum e cerul vostru?

Zâmbeşte larg.

— Violet… Ţi-l arăt după ceremonie.

Trag aer în piept şi trec dincolo de poartă. Intru într-o sală cu pereţi de oglindă, plină ochi de oameni împopoţonaţi. Toţi tropăie când ne văd, parcă-s o turmă de dansatori de step strecheaţi. N-apuc să zâmbesc ori să răspund: curtenii se curmă de mijloc. Trecem ţanţoş printre ei, până la cele două tronuri negre. Max îmi face semn să mă aşez pe cel doar cu câteva degete mai înalt. O fac şi tobe nevăzute bat îndrăcit. O bătrână se apropie de noi. Seamănă cu cea de la Palatul de Justiţie, aceleaşi riduri adânci îi crapă faţa smeadă. Parcă au trecut o sută de ani de atunci... Doar că femeia din faţa mea are un aer de nobleţe care impune respect. E singura îmbrăcată în alb simplu, fără urmă de bijuterie. Duce un fel de vază corcită cu un ghiveci. Nicio surpriză aici: floarea mea parcă se bucură de revedere. Bătrâna ne-o plimbă pe sub nas cu o lentoare solemnă de ritual păgân. Simt restul sălii cum îşi ţine respiraţia când aşază vaza pe podeaua argintie, chiar între tronuri.

Arată cu degetul spre mine şi apoi spre Max. Palma lui o strânge aproape dureros pe a mea. Nimeni nu rosteşte vreun cuvânt. Femeia rupe cu un fel de gingăşie neînduplecată o petală, pe cea mai mică. Aud în minte un vaiet de durere resemnată. Floarea plânge? Ce a rămas în glastră capătă nuanţe stacojii. Bătrâna pune petala peste mâinile noastre şi nici măcar nu mă mai mir când se lungeşte, devenind o panglică elastică, dar incredibil de rezistentă. Ne leagă mâinile, ne intră în carne şi sângele nostru se amestecă. Cumva, ştiu că nu trebuie să-mi arăt suferinţa. Strâng din buze şi văd că Max face la fel.

După un minut prea lung, panglica-petală se chirceşte şi moare. Au rămas doar şuviţele sângerii pe de pielea torturată şi usturimea. Bătrâna se lasă în genunchi şi aproape atinge podeaua cu fruntea. Toate paţachinele din sală izbucnesc în urale, apoi se înghesuie să ne sărute picioarele. E de-a dreptul scârbos, dar îndur cu un zâmbet înţepenit. Atingerea lui Max mă ajută să trec peste greaţă, enervare şi oboseală. Din când în când, îmi surâde doar mie şi mă surprind răspunzându-i. Nu mai pot formula în gând nici măcar o singură propoziţie cu subiect şi predicat.

În fine, rămânem singuri. Max lasă epuizarea să-i răzbată pe chip. Oare începe luna de miere? Cum vor fi mângâierile lui? *Doamne, pentru ce am ajuns să-mi fac griji!*

Alcibius tuşeşte discret în spatele nostru. Max se întoarce spre el.

— Ce e?

— Rudan…

— Adu-l aici!

Doi soldaţi vânjoşi îl târăsc. Văd dungile roşii, acolo unde l-au atins unghiile mele. După cum se mişcă, îmi închipui că are câteva oase rupte. Eu *l-am betegit aşa?* Soldaţii îl silesc să îngenuncheze în faţa noastră. Ghicesc în privirea lui o ură capabilă să mă calcineze în doar câteva secunde. Max îi vorbeşte molcom.

— Împărăteasa te-a iertat o dată, frate, când ai încercat să schimbi rostul florii. Am pledat atunci pentru viaţa ta şi te-ai ales doar cu obrazul ars. Am greşit, se pare…

Rudan pufneşte dispreţuitor.

— Crezi că vei avea mai mult noroc cu pământeanca decât cu Zina? Nu te-ai gândit că gura morţii le găseşte după măsura ta de molâu? Recunoaşte-o măcar pentru tine!

Max tremură şi-şi întoarce ochii de la el. Mie mi s-a pus un nod în gât. Ştiu că va urma ceva îngrozitor.

— Nu există decât o singură pedeapsă potrivită pentru tine, murmură Max.

— Fă ce vrei, prostule! Dar nu mă poţi învinui fiindcă am socotit că soarta imperiului trebuie să fie în mâinile unui bărbat adevărat.

Rudan scuipă înspre el şi îşi strânge încăpăţânat buzele. Nu va mai spune nimic. Max nu se mai uită la el, ci la mine.

— Nu vom fi niciodată în siguranţă dacă el trăieşte. E mai spurcat decât un karzâk turbat. Te-ai convins de asta, nu? Tu trebuie să dai verdictul!

Dau din cap a aprobare, dar nu reuşesc să rostesc cuvintele. Max îmi întinde acelaşi pumnal care mi-a slujit în lupta cu lupul roşu.

— O singură lovitură va fi de ajuns.

Încremenesc.

— Vrei să-l ucid?

— Împărăteasa e şi călău. Aşa se întâmplă de veacuri. E drept ca acela care pronunţă condamnări la moarte să le şi îndeplinească.

Degetele îmi tremură, pumnalul scapă şi se izbeşte sunând ca un tunet de dale.

— Nu-mi cere aşa ceva. Nu pot! M-am apărat, dar asta… Îmi pare rău.

Rudan izbucneşte în hohote.

— Vezi? Ţi-am zis că nu e în stare de nimic! Aşa era şi Zina. Să-i fi văzut privirea când a priceput că o să moară…

Max se clatină, mie mi se face scârbă. Doamne, în ce viespar am ajuns! Nu, nu puteam născoci eu asemenea grozăvii! Ce secrete o fi ascunzând Max? Următoarea întrebare are gust de pelin.

— Ce s-a întâmplat cu Zina?

Max tace. Îmi răspunde Alcibius, cu voce albă, aproape de nerecunoscut.

— S-a înecat. Era o înotătoare excelentă. Mereu m-am întrebat dacă a fost un accident sau…

Mâna porneşte singură, lama se împlântă incredibil de uşor în pieptul lui Rudan. Sângele năboieşte, murdărindu-mi degetele, călduţ ca o supă. Mă uit la el ca şi cum n-aş şti ce-i. Nu pot să cred că am făcut-o! Sala dănţuieşte în jurul meu, negura mă înconjoară. Vreau să delirez, vreau să mă trezesc îngropată sub cărămizi. Aproape pot să simt durerea oaselor sfărâmate, slăbiciunea sângelui scurs sub mine, aproape pot să ating colţul unui bloc de beton înfipt nefiresc în carnea mea. De undeva, de departe, parcă aud un câine lătrând, căutând supravieţuitori. N-are cum să ajungă la mine, e prea târziu! Mă încearcă ultimele convulsii. Dacă ăsta e adevărul, nu mai sunt vinovată de nimic, însă moartea e atât de aproape… Credeam că o pot întâmpina ca pe o amică, dar fiecare muşchi, fiecare nerv îmi strigă să mă opresc. *Nu vreau să mor!* Dacă trăieşti, îţi poţi răscumpăra păcatele, le poţi găsi justificare…

— Doamna mea? Alina? Te simţi bine?

Braţul ferm al lui Max mă susţine. Ochii lui mă fixează cu tristeţe înţelegătoare. Reuşeşte chiar un surâs chinuit. Rudan a înţepenit, cu un rictus uimit. Pe el moartea l-a găsit. Îmi şterg palma de şervetul întins prevenitor de Alcibius.

— Da, sunt bine. Am avut un moment de îndoială, dar a trecut.

Pare să ştie ce am simţit, dar nu zice nimic despre asta.

— Atunci să-mi îndeplinesc promisiunea.

Face un gest larg şi tavanul glisează silenţios.

— Trebuie să mă înveţi şi pe mine şmecheria asta, murmur.

Primul petic de violet închis se dezvăluie. Pe măsură ce tavanul dispare, zăresc şi cei trei sori. Tabloul are o stranie frumuseţe care-mi iuţeşte pulsul. Mă voi obişnui cu el, chiar dacă îmi va lipsi albastrul brăzdat de nori pufoşi.

— Să ne retragem în apartamentele imperiale, spune Max. Avem amândoi nevoie de odihnă. De mâine, îţi voi arăta lumea ta cea nouă.

Iau floarea, ştiu că se cuvine să o port eu. Fără să-i mai aruncăm vreo privire, lăsăm în urmă trupul lui Rudan. Când porţile se închid după noi, lătrăturile se apropie, devin tot mai surescitate. *Ele sunt delirul, asta e realitatea. Goguţa a găsit un trup sfărâmat? Nu vreau să ştiu. Am o lume de descoperit*.

Michael Swanwick
Transmigraţia lui Philip K.
(„The Transmigration of Philip K.”, 1985)

Traducere de Mihai-Dan Pavelescu

Philip K. a fost îngropat în mormântul care-l aşteptase toată viaţa. Era doar jumătate dintr-un loc de veci dublu, iar în cealaltă jumătate era îngropată sora lui geamănă, care murise la naştere.

Toată viaţa lui ea îl aşteptase cu răbdarea nefirească a morţilor. Acum, când ultima lopată de pământ fusese azvârlită peste sicriul său, ultima rugăciune se risipi în văzduh şi ultima bocitoare plecase din cimitir, circuitul era complet. Energia trecu între frate şi soră. În sfârşit, putea începe.

Sfârr – bzz – clic.

Robotul înainta pe stradă. Un genunchi cromat apărea cu regularitate de sub trenciul boţit, scânteind în razele soarelui. Oţelul perfect lustruit sclipea deasupra adidasului încheiat neglijent. Chipul lui era un ovoid neted, întrerupt doar de două oculare telescopice, acolo unde ar fi trebuit să fie ochii, şi grila rotundă a difuzorului drept gură. Purta o pălărie cu boruri, trasă jos peste lentilele ochilor.

Din sufragerie, Sandy Pankopf privea terorizat apropierea robotului. Acesta înclină capul când trecu pe lângă lăptar, iar lăptarul zâmbi şi-l salută. Nu poate fi adevărat, se gândi Pankopf. Nu iarăşi. Nu pentru a cincea oară la rând.

Robotul se îndrepta spre casa lui. Trăgând cu ochiul dinapoia perdelei, Pankopf se întrebă dacă ştia că el se afla acolo. Niciodată nu dăduse vreun semn că ar fi fost conştient de asta. Cine ştia însă ce puteri avea? Detectori cu ultraviolete sau infraroşii. Oculari cu raze X.

Acum doamna McMurtry, vecina lui, îşi îndreptă spinarea de lângă stratul de flori şi, ştergându-se pe mâini, se răsuci să ia o altă panseluţă din tava de alături. Îl zări pe robot şi zâmbi. Robotul se întoarse către ea şi rosti pesemne ceva spiritual – din locul unde se ascunsese, Sandy nu putea auzi – căci femeia lăsă capul pe spate şi râse.

Robotul ajunsese la poarta curţii lui. Se opri la cutia poştală. Folosind o mână metalică tot atât de perfect articulată cât şi una adevărată, scotoci înăuntru. Scoase un teanc de scrisori, pe care Pankopf le lăsase pentru poştaş şi examină pe rând fiecare scrisoare, ţinând-o înaintea ocularelor pentru o cercetare prelungă şi scrutătoare. În cele din urmă, opri o scrisoare, le puse pe celelalte în cutie, închise uşiţa şi ridică steguleţul care-l anunţa pe poştaş că are scrisori de ridicat.

Apoi – servomotoarele zumzăind încetişor doar pentru ele – se întoarse şi plecă, păşind pe trotuar de parcă era stăpânul oraşului.

Puţin înainte de-a dispărea după colţ, din curtea din spate apăru Spot, câinele lui Pankopf. Robotul se opri să-l mângâie pe cap. Spot scoase limba şi legănă coada.

Sfârr – bzz – clic

Ceaţa cenuşie pătrundea din nou. La început doar o limbă sau două, intrând pe uşă şi pe sub pervazul ferestrei, dar Dorff ştia că în curând aveau să fie mai multe. Asta avea să se întâmple.

— L-am prins pe Pankopf la telefon, spuse domnişoara Goodbody.

— Mulţumesc. Dorff ridică receptorul şi privi în tubul catodic. Pankopf, netrebnicule, de ce nu eşti la muncă?

Pe ecran, Pankopf arăta chiar verde.

— Azi întârzii puţin, şefule. Tocmai ieşeam.

— Ar fi bine să te grăbeşti, mârâi Pankopf. Slujba ta e în pericol. Atârnă de un fir de aţă. Închise, şi ecranul se stinse. Isuse... Ai văzut ce telefon avea? Una din chestiile alea negre, fără niciun buton, doar cu – cum îi zice? – disc.

Ceaţa continua să pătrundă. Uneori se părea că întregul birou era umplut de ceaţă. Funcţionarii de la locurile lor începuseră să putrezească – prin uşa deschisă le putea zări pielea sură desprinzându-se de pe ţeste, hainele desprinzându-se pe trupurile scofâlcite. Semănau cu desenele de stafii din vechile benzi desenate.

— Nu-nţeleg de ce-l mai cocoloşeşti pe amărâtul ăla, rosti domnişoara Goodbody. Dacă ar fi fost după mine, de mult i-aş fi făcut vânt.

Dorff o privi. Se transforma într-un mod subtil pe care nu-l putea încă defini. Uneori ceaţa făcea din oameni mutanţi cu aspect de porc, sau monştri cu tentacule. Alteori îi involua, în brute preumane.

— „Amărâtul” ăla, cum îi spui tu, rosti el cu răceală, este tot ce mai stă între noi şi haos. N-are decât să creadă că trăieşte în 1956, cu Eisenhower în Casa Albă şi Popeye la televizor, dar controlează realitatea mai ferm decât oricine altcineva. Ştii câte anulări au fost în cartierul lui anul ăsta? Niciuna. Jumătate dintre ei nici nu-şi dau seama exact care-i problema. Ei cred că-i ceva ce ni se întâmplă doar în Cambodgia, sau Nebraska, sau Dumnezeu ştie unde.

Ceaţa se înfăşură în jurul domnişoarei Goodbody. Fata se aplecă înainte, o siluetă neclară, tainică. Ochii ei erau doi tăciuni roşii.

— N-ai nevoie de el, rosti ea. Ssscapă de el. Lasssă-l în bătaia vântului. Se aplecă mai aproape, şi răsuflarea ei era o adiere rece din mormânt: Azvârle-l. Sssfârtecă-i burta, şşşi lasssă-mă sssă-i mănânc măruntaiele pentru tine.

— Te rog să termini imediat, domnişoară Goodbody! se răsti Dorff. Îi arătă uşa: Cred că n-ai făcut încă corespondenţa.

Când rămase singur, bărbatul oftă şi-şi scoase ochelarii, frecându-şi rădăcina nasului cu două degete. Totul se ducea dracului, şi-i rămăsese numai Pankopf. După moartea lui Philip Kingsley, toată nebunia stătea pe umerii unui amărât de paranoic.

La uşă răsună o ciocănitură, şi intră un robot.

— Conform instrucţiunilor dumneavoastră, domnule, am extras acest obiect, rosti el şi puse o scrisoare pe masă.

— Bun, bun. Dorff o privi – altă cerere de demisie. O strecură în sertar, alături de celelalte. Suntem în siguranţă pentru cel puţin încă o zi. Ridică privirea: Nu crezi c-o să aibă curajul să nu se mai prezinte, nu?

— Nu, domnule, răspunse robotul. Opinez că nu. Nu este ceea ce dumneavoastră aţi numi un individ încrezător în sine, iar dumneavoastră reprezentaţi pentru el o figură paternă. Înainte de a se putea convinge să vă sfideze, va trebui mai întâi să soluţioneze chinurile sale interioare.

Grozav, se gândi Dorff. Pankopf salvează lumea, iar eu îl sperii şi tracasez. Asta-i meseria mea. Să mă asigur că n-o să fie în stare să-mi azvârle în faţă nenorocita lui de slujbă.

Făcu semn robotului să plece. Era lucios, strălucitor. Se părea că ceaţa nu afecta automatele în aceeaşi măsură ca pe oameni. Poate pentru că ele erau viaţa anorganică şi nu erau supuse inevitabilei descompuneri entropice a protoplasmei. Sau poate motivul era că oamenii simţeau îndoiala, durerea şi vina, pe când anorganicele nu.

Cu siguranţă era ceva la care să te gândeşti.

Dar când trase sertarul ca să mai privească o dată scrisorile, acestea se dezintegraseră deja în resturi mucegăite. Dorff închise grăbit sertarul, cu o mână palidă, brusc devenită leproasă şi subţire. Ceaţa cenuşie se strânse în jurul lui.

Era tot mai greu să ţii totul laolaltă.

— Să ştii că-i duc dorul bătrânului Phil, zise Pankopf.

— N-ai nicio treabă? mormăi Milligan.

Totuşi îşi împinse scaunul îndărăt şi se rezemă de spătar, cu disponibilitatea de a discuta tipică irlandezului. Deşi era american din generaţia a cincea, sau aşa ceva.

— Eu nu l-am prea cunoscut pe Phil Karlton. El a scris cântecele alea pentru reclamele la guma de mestecat pe care le faci tu, nu?

— Rime de Mestecat, spuse Pankopf. Aşa le spuneam noi. Rime de Mestecat pentru Mestecăi. Să ştii că nu-i aşa uşor pe cât se pare. Dorff avea nişte idei cam trăsnite despre reclame, şi ne dădea câte şase cuvinte anumite să le punem în cântecele. Să ştii că habar n-ai ce înseamnă viaţa până nu-ncerci să bagi „Chevrolet Cordoba” şi „circ glaciar” în aceeaşi strofă.

— Hopa! Milligan se aplecă grăbit deasupra biroului. Vine Înălţimea Sa.

Domnişoara Goodbody se apropie de Pankopf cu un teanc de hârtii în mână.

— Nu erai la locul tău, rosti ea acuzatoare. Apoi: Astea toate trebuie refăcute. Domnul Dorff nu-i mulţumit de ele.

Posomorât, Pankopf începu să răsfoiască hârtiile. Se opri la una care începea *Nebun după roata-de-vis, Marie...*

— Asta ce-are? Se scandează perfect.

— Da, dar în pronunţia franceză Marie rimează cu Paris. Domnul Dorff nu doreşte pronunţie franceză. El vrea ca Paris să rimeze cu vis.

— Dacă fac aşa, cuvântul „roată” trece în versul următor şi dă totul peste cap!

— Asta-i problema ta! replică cu răceală domnişoara Goodbody. *Toate* sunt problema ta. Şi în mod confidenţial, pot spune că domnul Dorff nu este prea încântat de rezultatele tale din ultima vreme. Îţi sugerez să te pui pe treabă. Ştii bine că poţi fi înlocuit de un dicţionar de rime.

— Dobitoci, murmură pe când fata se îndepărtă.

Milligan îi studia cu interes posteriorul.

— Ţi-ar plăcea s-o muşti niţel? rânji el. Apoi, înhăţându-şi pălăria, adăugă: Haide. Câteva ore n-o să te controleze. Hai s-o ştergem până vizavi la o bere.

După câteva ore, continuau să bea. Masa le era ticsită cu sticle goale de Iron City. Pankopf privi pe fereastră.

— Ce ceaţă nenorocită...

Milligan se cutremură şi se ghemui peste pahar. Pe măsură ce ceaţa se îndesea, Bob Milligan devenise din ce în ce mai posac şi tăcut, iar acum se cufundase cu totul în jalea celtică. Era destul de plictisitor; dacă Pankopf n-ar fi fost pe jumătate beat, l-ar fi părăsit de mult.

Un bărbat se desprinse din ceaţă. Era înalt şi slab, şi purta un trenci Burberry şi o pălărie cu boruri tari. În lumina slaba aducea mult cu Humphrey Bogart. Uşa se închise tăcută în urma lui, şi el se îndreptă spre masa celor doi. Trecând pe sub o reclamă fluorescentă pentru Budweiser, chipul îi fu luminat pentru o clipă în roşu.

— Phil! exclamă uluit Pankopf. Phil Korzinski!

Capul lui Milligan tresări. Palid, se răsuci în scaun.

— Isuse, Phil, toţi te credeam mort, rosti fericit Pankopf. Dar Korzinski îl ignoră. Strecură o mână în trenci şi vorbi cu glas scăzut:

— Ridică-te Milligan. A venit ziua socotelii.

Cu un horcăit disperat, Milligan sări în picioare şi încercă să fugă. Scaunul se răsturnă.

Mâna lui Korzinski ieşi fulgerător, ţinând un cartonaş alb. Îl întinse lui Milligan, care îl apucă temător cu ambele mâini. Încet,

bărbatul înclină capul să citească ce scria pe cartonaş. Ochii i se holbară de groază, şi un spasm îi străbătu întregul trup.

Căzu mort la picioarele lui Korzinski.

Korzinski mai înaintă un pas şi băgă ceva în palma lui Pankopf – două pilule albe, fiecare fiind încrustată cu PK – 47.

Sandy privi în ochii vechiului său prieten. Ochii aceia aveau o căutătură ciudată. Poate, compasiune.

— Rareori lucrurile sunt ceea ce par, zâmbi blând Korzinski. Apoi se întoarse şi păşi în ceaţă.

Pankopf se uită spre cadavru. Nu exista sânge. Dar şocul căderii spărsese ţeasta lui Milligan, şi prin fisură scânteiau LED-uri minuscule şi rotiţe argintii rotindu-se lent.

Bob Milligan era un robot.

Pentru o clipă, Pankopf rămase stupefiat. După aceea, punând PK – 47 în buzunar, se aplecă şi ridică micul cartonaş alb cu care Korzinski îl ucisese pe Milligan. Rămăsese pe pieptul robotului, cu faţa albă în sus. Îl întoarse. Citi:

BANG

Eşti mort.

Ceva începea să se lege.

O clipă după orgasmul lui Dorff, domnişoara Goodbody se ridică de pe trupul vlăguit al superiorului ei şi anunţă brusc:

— Milligan e mort.

Dorff nu înţelese imediat despre ce era vorba. Apoi îşi aminti de telemetrie. Până şi aici, în intimitatea luxosului său apartament, domnişoara Goodbody era cuplată în afacerile de la birou.

— Avem griji mult mai mari, răspunse el. Azi era gata să pierdem Parisul. Ca să nu mai zic de roţi. Milligan nu-i decât un robot. Poate fi reparat şi trimis la slujbă chiar mâine.

— Nu va fi acelaşi lucru, replică domnişoara Goodbody.

Coborî din pat, îşi luă sutienul şi-l îmbrăcă, încheindu-l în faţă. Apoi îl răsuci în jurul trupului şi-şi strecură braţele sub bretele. Îl strânse şi-l potrivi.

— Dacă există vreo discontinuitate a funcţiei mintale, personalitatea moare. Mintea re-trezită poate gândi la fel, acţiona la fel, avea aceleaşi amintiri. Dar asta nu-i o consolare pentru personalitatea care a murit.

— Sofisme, pufni Dorff. O diferenţă care nu constituie nicio diferenţă nu-i câtuşi de puţin diferenţă.

— Nu? Femeia se îndreptă spre el, îmbrăcată doar cu sutienul. Pune-te în locul lui. Să ne închipuim că ai fost clonat şi că copia fizică perfectă a ta există, vie, dar ne-trezită. Să ne mai închipuim că este posibil să înregistrăm toate amintirile tale şi să le programăm în această clonă a ta. Apoi să zicem că te sugrum – îşi puse mâinile în jurul gâtului bărbatului, atingând între ele vârfurile degetelor mari şi arătătoare – şi trezesc această clonă. Pentru restul lumii, ar fi aceeaşi persoană dintotdeauna. Dar pentru tine – cel *mort* – diferenţa e foarte mare.

Dorff nu răspunse. Nu putea. După un minut, domnişoara Goodbody desfăcu mâinile şi corpul mort căzu pe pat. Ea aprinse o ţigară, dar nu se îmbrăcă.

În scurt timp, roboţii pe care-i chemase mai înainte intrară cu clona lui Dorff pe o targă. Schimbară cadavrul cu clona, şi implantară amintirile industriaşului mort. Domnişoara Goodbody examină banda implantată, rupse o bucăţică cu unghiile ei lungi şi supraveghe operaţia.

Roboţii plecară. Domnişoara Goodbody stinse ţigara şi-şi căută poziţia. Pe fruntea clonei pulsa o venă. Se deşteptă.

— Milligan nu-i decât un robot, spuse Dorff. Poate fi reparat şi trimis la slujbă chiar mâine.

Domnişoara Goodbody înălţă din umeri.

— Nu uita că şi eu sunt un robot, zâmbi ea ciudat.

Un fior straniu îl străbătu pe Dorff. Nu, îşi spuse el. Nu, nu eşti un robot. Eşti cu totul altceva.

Dar se temea să se gândească ce anume.

Sfârr – bzz – clic

Aproape că m-am obişnuit, se gândi Pankopf, pe când robotul dispăru după colţ, ţinând în pumnul său mecanic ultima scrisoare de demisie. Îşi desfăcu ziarul, examină prima pagină – o declaraţie a lui Dulles despre submarinele nucleare, o fotografie cu Ike pe terenul de golf – şi telescopul sună. Se întinse să răspundă, apoi se opri.

La dracu’, îşi spuse. E tot Dorff. Mai bine plec şi, dacă mă întreabă, îi spun că ieşisem când a început să sune telefonul. Simţindu-se de-a dreptul neînfricat, lăsă ziarul şi ieşi din casă.

Doamna McMurtry era aplecată deasupra straturilor de flori.

— Bună dimineaţa, domnule Pankopf, rosti ea voioasă.

Apoi se încruntă şi smulse din pământ un mănunchi de fire albastre şi roşii.

— Ai mai văzut aşa ceva? Sunt peste tot. Ţâţâi din buze: Şi doar de azi-dimineaţă.

În mod inexplicabil, rădăcinile subţiri ca nişte sârme îl tulburau. Pankopf scutură din cap.

— Ah, am ceva pentru dumneata. Doamna McMurtry scoase un plic din buzunarul şorţului. Un anume domn Philip Kamin m-a rugat să ţi-o dau.

Cu mâinile tremurând, bărbatul rupse plicul. Pe foaia dinăuntru scria: *Deşteaptă-te, Sandy! Eşti în mare pericol. Nu te încrede în Goodbody sau Milligan. Dorff e de treabă, dar e dezinformat. O să fac tot ce pot pentru tine, dar în cele din urmă tot noi rămânem. Aşa-i? Te sfătuiesc să iei imediat pilulele alea.* Era semnat Phil.

Phil, se gândi. Bunul şi mortul lui prieten. Dar şi Milligan îi fusese prieten. Dacă Phil era într-adevăr de partea lui, ridicându-se din mormânt pentru a-i trimite o doză de adevăr pur, de ce-l ucisese pe Milligan?

Întoarse biletul. Pe cealaltă parte era un post-scriptum. P.S. *Oh, deşteaptă-te, Sandy. Milligan nu-i prietenul tău. El şi domnişoara Goodbody se joacă pe rând cu tine. Nu te lăsa păcălit. Şi fruntea sus – lucrurile merg şi-aşa destul de rău, ca să te mai bosumfli şi tu. PK*.

Doamna McMurtry îl privea cu atenţie.

— S-a întâmplat ceva, scumpule? întrebă ea cu un ton matern.

— Nu, nu, răspunse grăbit, împăturind scrisoarea. Totu-i perfect. Pilulele îi atârnau parcă mai grele în buzunar, dar încă nu era pregătit să le înghită.

Phil vrea să-mi ridice moralul, se gândi. El e mort şi crede că privesc situaţia cu prea mult pesimism.

Era un gând deprimant.

Dorff participă la o teleconferinţă la prima oră din dimineaţa aceea. Era aşezat în capul mesei de conferinţe, când teleroboţii – anorganici uriaşi, mătăhăloşi, cu ecrane TV în locul capetelor – intrară greoi şi luară loc. Imaginile îndepărtaţilor lor conducători,

retransmise prin sateliţi din ţările de origine, pâlpâiau albastre pe ecrane.

Erau prezenţi Senior Velasquez din Argentina, Herr Altemeister din Deutscherepublik şi Jerome Hunt din Africa de Sud.

Absenta comisarul Gavronsky, care dirija cei doi menţinători din Republicile Sovietice Socialiste. Circulau zvonuri despre un alt menţinător în China, dar oficialităţile comuniste de acolo refuzau să confirme sau să comenteze.

Jerome Hunt deschise discuţia, dregându-şi glasul şi anunţând:

— N-am terminat cu paralela dintre menţinătorii noştri şi noţiunea cabalistică a celor şapte oameni drepţi care menţin lumea înaintea ochilor Domnului.

Un cer de suspine trecu printre teleroboţi. Hunt era un bărbat slab, ce părea subnutrit, dar avea suflet de savant. Adeseori Dorff se gândea că sud-africanul îl privea pe menţinătorul ţării sale doar ca pe o ocazie de-a ţine o nesfârşită serie de discursuri asupra fenomenologiei.

Şi-apoi, poate că era pur şi simplu stânjenit de faptul că menţinătorul lor – o femeie grasă, jovială, abia trecută de cincizeci de ani – era de culoare. Poate că acesta era modul lui de-a evita confruntarea cu implicaţiile acestui fapt.

— Continuă, încuviinţă Dorff.

Telerobotul lui Hunt ridică un teanc imaginar de foi şi le răsfoi.

— Dacă acceptăm, ca ipoteză de lucru, că realitatea este menţinută prin consens, deci prin *percepţia* noastră asupra ei, atunci trebuie să mai acceptăm că problema, nu numai a puţinilor aleşi – menţinătorii noştri – ci a fiecăruia dintre noi, este de a menţine realitatea. Într-un mod oarecum similar, cei din evul mediu susţineau că virtutea era datoria tuturor, chiar dacă în forma ei pură era etalată numai de puţinii aleşi. De către „sfinţi”, dacă doriţi.

Astfel, abandonând controlul câtorva menţinători, traversăm o prăbuşire nervoasă colectivă. O retragere în masă dinaintea responsabilităţii existenţei.

În vreme ce Hunt continua monoton, Dorff simţi cum atenţia i-o lua razna. Observă că telerobotul lui Velasquez începuse obişnuita agitaţie. Era imposibil de spus ce anume se întâmpla

în mod precis, dar se părea că bărbatul rupea creioane, unul după altul. Sute de creioane la fiecare întrunire.

— Imperativele teologice sunt...

Dorff se întrebă curios dacă era posibil ca Velasquez să rupă *cu adevărat* creioane. Poate că avea o secretară care-l aproviziona permanent cu nenumărate cutii de creioane perfect ascuţite.

Şirul gândurilor îi fu spulberat de deschiderea violentă a uşii sălii. Un nou telerobot se năpusti înăuntru. Pe ecran clipea figura comisarului Gavronsky. Ceilalţi teleroboţi ridicară privirile, murmurând enervaţi. Gavronski îi reduse pe toţi la tăcere, fluturând un braţ metalic.

— Olga e pe moarte! anunţă el.

Se înălţă un cor de proteste. Imposibil, îşi spuse Dorff. Olga era tânără şi sănătoasă, ba chiar atletică şi era cea mai sensibilă dintre menţinătorii cunoscuţi. Ochii ei erau de un albastru limpede şi străveziu cărora nu le scăpa nimic. Cum putea să fie pe moarte?

— Medicina sovietică e cea mai bună din lume! răspunse furios Gavronsky la acuzaţia cuiva. Nu-i o problemă fizică. Şi-a pierdut încrederea în ea. O iubire neîmpărtăşită. Persoanele responsabile au fost...

Telerobotul său se dezintegră în pulbere.

— Aşadar, rosti Jerome Hunt cu o satisfacţie morbidă, acum în lume au rămas numai *şase* oameni drepţi. Iar pentru evitarea distrugerii e nevoie de şapte.

O pâclă sură începu să se strecoare în sală.

Întrunirea luă sfârşit în confuzie.

Cum ajunse la serviciu, Milligan veni la biroul lui şi-i spuse, rânjind larg:

— Am făcut-o lată aseară, nu? Mă durea o căpăţână de dimineaţă!

Pankopf se trase îndărăt. Bărbatul arăta altfel. Nu era numai faptul că ar fi trebuit să fie mort. Acela nu era rânjetul lui irlandez, aspru şi nepăsător. Acum era o grimasă răutăcioasă, iar în ochi îi scânteia ura.

— Cred că am nevoie de o aspirină, spuse Pankopf. Trase sertarul şi începu să scotocească înăuntru, evitând în mod deliberat privirea celuilalt.

— Te-ai gândit vreodată, începu Milligan parcă într-o doară, cum, dacă repeţi destul de des un cuvânt obişnuit, de zi cu zi – de pildă, aspirină –, el îşi pierde înţelesul? Te gândeşti la aspirină, dar nu ţi-o mai poţi închipui. Devine doar o combinare de silabe. Aspirină.

— Nu, nu m-am gândit, răspunse Pankopf. Dar se gândea acum. Căuta peste tot şi nu găsea pilulele. Aspirinele.

— Sau pix, continuă Milligan. Sau piuneze, nu? Papetărie. Repetă-l de câteva ori. Papetărie. Ce înseamnă? Nimic. Cum ar putea însemna ceva? Papetărie.

Sertarul era acum ciudat de gol, se golea treptat, pe măsură ce Milligan bolborosea mai departe, numind obiecte pe care Pankopf le uita parcă instantaneu.

Şi totuşi, în ciuda faptului că sertarul conţinea atât de puţine, Pankopf tot nu putea găsi... astea, ce căuta el. Probabil că nu erau în sertar. De-abia simţind, mişcându-se ca printr-o ceaţă de durere amorţită, începu să scotocească în buzunare.

— Piedestaluri, spunea Milligan. Pene, păuni şi puşculiţe. Toate sunt lipsite de sens. Paraşute.

În buzunarul de la cămaşă era ceva. Pahkopf îl scoase şi-l despături, sperând disperat că acolo se aflau... astea, cum le zicea.

Era un bilet, cel primit de la Philip Korman. Acum părea făcut dintr-o folie metalică, nu din materialul acela care nu mai ştia exact cum se numeşte, pe care se scriau de obicei literele. Dar înclinându-l într-o parte şi în alta, putea citi literele gravate, sclipind argintii în lumină: *Pentru Dumnezeu, Sandy! Fă ceva!.. K.*

— La urma urmei, ce naiba e un Pankopf? întrebă Milligan, rânjind tot mai larg şi mai răutăcios. Pan-kopf. Repetă-l de câteva ori, aşa lent. Pan...

Pankopf cedă şi o luă la fugă.

Ceţurile cenuşii se despicară şi Dorff se trezi. Pentru o clipă rămase nemişcat, cu ochii închişi. Sunt în spital, îşi spuse. S-a întâmplat ceva. Ultimul lucru pe care şi-l amintea era convorbirea cu domnişoara Goodbody în apartamentul lui. Discutau despre natura identităţii. Apoi, fără cea mai mică senzaţie de tranziţie – aici. Speră să nu fie pe moarte.

Deschise ochii şi se pomeni privindu-şi propriul chip.

— Haide, Dorff, scoală-te, rosti Dorff trăgându-l brutal de picioare. N-avem timp de căscat gura.

Dorff privi în jur, clipind. Se afla într-o încăpere uriaşă, plină cu şiruri de rezervoare criogenice de clonare. Jumătate din ele erau deja deschise. Nu departe, un grup de vreo douăzeci de Dorffi discutau în şoaptă. Prin alte părţi, el se plimba singur, gânditor.

— Ce se-ntâmplă? întrebă el.

— Oh, Dumnezeule, nu cred că mai rezist să explic încă o dată totul. Dorff se strâmbă dezgustat, apoi îi azvârli în braţe un maldăr de haine. Îmbracă-te. Trebuie să-i dăm drumul. Phil m-a anunţat ce se întâmplă...

— Phil? Te referi cumva la Phil Kavanaugh? Dar e mort.

— Ăsta-i, încuviinţă Dorff. Mai repede, da? Avem necazuri. Am dat de bucluc, Pankopf e gata să cedeze.

Lumea se destrăma. Probabil că nu era nimic nou, dar Pankopf era în sfârşit pregătit s-o accepte. Aşa încât tresări, dar nu fu extrem de surprins, când taxiul în care intrase se ridică în văzduh, îşi aplecă puţin botul şi viră spre vest.

— Încotro, şefule? Şoferul aruncă un cot cromat peste spătarul banchetei şi se răsuci către el. Un alt robot.

Era prea mult. Lui Pankopf nu-i mai păsa.

— Pe bulevardul Muntele Plăcerilor, rosti el, şi robotul coti vehiculul, îndreptându-se spre Suburbii. Mergeau în tăcere, regiunea de dedesubt era albastru-ceţoasă, în vreme ce Pankopf încerca să-şi adune gândurile.

În cele din urmă întrebă:

— Ce înseamnă pentru tine propoziţia: „Rareori lucrurile sunt ceea ce par a fi”?

— Este din opereta HMS Pinafore de Gilbert şi Sullivan, domnule, răspunse politicos robotul. Versul următor sună: „Smântâna se preface că-i frişcă”.

— Problema mea este că nu ştiu în cine să mă-ncred, zise Pankopf. Adică, toţi pretind că sunt prieteni cu mine, dar eu nu mă pot baza decât pe aparenţe. Sperasem că fraza aceea îmi poate oferi o pistă. Se pare că am greşit.

— Dimpotrivă, domnule. Diferenţa între smântână şi frişcă nu este foarte mare; este mai degrabă o problemă de nuanţă. Aş asemăna-o oarecum cu diferenţa dintre percepţie şi realitate.

Poţi să nu te încrezi în aparenţe, dar absenţa unor informaţii pe care te poţi bizui, în ceea ce priveşte contrariul, trebuie să te comporţi *ca şi cum* aparenţele superficiale ar fi adevărate.

— Poate că ai dreptate, reflectă Pankopf.

Şoferul îl lăsă în faţa casei şi plecă. Ignorând salutul voios al doamnei McMurtry, Pankopf porni grăbit pe alee. Intră şi încuie uşa înapoia lui. Pentru prima dată după foarte mult timp, se simţi în siguranţă.

— Te-am prins! exclamă mulţumită domnişoara Goodbody.

— Mi se pare o prostie, spuse Dorff.

— Gura! se răsti Dorfful comandant. Alinierea!

Mărşăluiau pe bulevardul Muntele Plăcerilor, în formaţie compactă, sute de Dorffi, toţi echipaţi în salopete identice. Ceaţa cenuşie se despica pentru ei înainte şi se strângea după trecerea lor.

Înăuntrul pâclelor se deplasau umbre uriaşe. Răsuna scârţâit de insecte. Dorff nu era singurul care simţea un fior.

Totuşi, chiar înfruntând inamici atât de înspăimântători, asemenea înregimentare nu este bună, se gândi Dorff. N-ar trebui să fii obligat să te conformezi, să fii aidoma celorlalţi din mulţime. Nici chiar dacă mulţimea aceea ar fi alcătuită numai din tine.

Dar pe când Dorffii avansau în coloane regulate, pajiştile perfect tunse dinaintea lor începură să foiască. În iarba verde apărură găuri negre, mici la început, dar mărindu-se întruna.

— Pregătiţi-vă de luptă! Locotenentul Dorff îi împărţi în plutoane.

Cu ce? se întrebă Dorff. Niciunul dintre ei nu căpătase arme. *Ceva* ieşea din pământ.

— Kumquat, făcu Milligan. Întinse palma cu fructul şi se încruntă când acesta nu dispăru. Nu cooperează, se plânse el.

Domnişoara Goodbody sorbi din ceai, privindu-l pe Pankopf care era legat de scaun.

— Călduţ, spuse ea. Lent, înclină ceaşca, turnând ceaiul călduţ în poala lui Pankopf. Are ochi frumuşei. Încălzeşte câteva cuţite pe plită.

În clipa aceea se auzi un ciocănit la uşă. Aceasta se întredeschise şi doamna McMurtry privi înăuntru.

— Bună! zbieră ea, agitând un ziar făcut sul. Domnul Pankopf e acasă? Câinele lui mi-a lăsat ziarul mie. Privi în jur şi-l văzu legat de scaun. Ah, iată-vă!

— Puneţi mâna pe ea! răcni domnişoara Goodbody.

Ea şi Milligan tocmai înşfăcaseră braţele femeii, când Dorff ieşi din ascunzătoarea lui, dinapoia uşii, cu un revolver în mână. Purta o beretă, pusă şmechereşte.

— Nu credeai că vreunul dintre mine o să reuşească, este? rânji el. Îi împinse pe cei doi spre spatele încăperii, în vreme ce doamna McMurtry îl dezlega pe Pankopf. Eşti bine, Sandy?

— Aşa cred. Ce se-ntâmplă?

Dorff privi către doamna McMurtry care încuviinţă scurt.

— Realitatea se destramă, spuse el. Oamenii de ştiinţă cred că unele arme folosite în Al Şaptelea Război Mondial au stricat pentru totdeauna ţesătura realităţii. Oameni şi locuri au dispărut pur şi simplu din existenţă. Sau, poate, s-au transformat în... în altceva.

Totuşi, ici şi colo, există insule de raţionalitate, locuri unde oamenii nici nu dispar, nici nu se transformă. Noi am cercetat şi am descoperit că o mână de răzleţi menţin realitatea în jurul lor. Tu eşti unul dintre ei, Sandy. Chiar dacă crezi că trăieşti cu o sută de ani în trecut. Din acest motiv am mutat-o pe doamna McMurtry să-ţi fie vecină. Ca preşedinte al Statelor Unite, venitul ei este întrecut numai de al tău.

Isuse, se gândi Pankopf. O femeie preşedinte.

— Fii cu ochii-n patru până-i leg pe-ăştia doi, îi ordonă doamna McMurtry lui Dorff.

Ignorat, Pankopf îşi aruncă ochii pe ziarul pe care-l adusese preşedintele. Pe prima pagină era fotografia lui Phil. Uimit, luă ziarul şi începu să citească articolul de sub fotografie.

> CAMDEN (UPI) – Philip Kirby şi-a exprimat astăzi îndoielile că Sanford Pankopf va izbuti vreodată să zărească adevărata natură a realităţii. „Sandy e un tip valabil”, a spus el reporterilor, „însă trebuie să înveţe să gândească cu propriul lui cap. Pentru moment se pare că va accepta versiunea lui Dorff. Iar asta ar fi o mare greşeală.”

> Recent, Pankopf a fost salvat dinaintea a doi atacatori de către Lemuel Dorff şi preşedintele Helen McMurtry. Printr-un raid îndrăzneţ, organizat în timpul zilei…

Pankopf lăsă ziarul din mână. Nici Phil nu mai crede în mine, îşi spuse. Cred că într-adevăr am făcut totul talmeş-balmeş. Nici pentru o clipă nu se gândea că ajunsese la adevăr. Acesta era aidoma unei cepe, căreia îi desprinzi foaie după foaie, până rămâi cu… ce? Poate cu nimic. Totuşi el avea datoria să caute acel ultim centru.

Scoase pilulele PK-47 şi le privi. Poate că aveau să-i distrugă creierul, lăsându-l pentru tot restul vieţii un paralitic neputincios, salivând prin colţul gurii. Dar era un risc pe care trebuia să-l înfrunte. Înghiţi pilulele una după alta, fără apă. Pentru o clipă, se clătină ameţit. Apoi se simţi calm şi lucid. Aerul părea anormal de limpede. Iar el ştia ce anume avea de făcut.

— Milligan, vorbi brusc Pankopf, tu ce eşti de fapt? Robot, sau ce?

Bărbatul legat îşi feri ochii de privirea lui Pankopf. Dar acesta continuă să-l fixeze, fără să clipească, dorindu-şi să vadă. Milligan tremură, ca văzut printr-un strat de aer cald. Forma lui deveni neclară, după aceea se topi, refăcându-se puţin câte puţin, până când, în cele din urmă, se stabiliză într-o insectă gigantică.

Era un gândac. Avea înălţimea mai mare decât a lui Pankopf, iar elitrele dure îi străluceau întunecat. Milligan se mişcă puţin şi pe carapace dansară curcubeie multicolore. Era superb, tot aşa cum poate fi superb un automobil de teren, mare şi negru.

— Milligan? rosti ezitant Pankopf. Creatura îşi clănţăni cleştii. Înapoia ei, domnişoara Goodbody rânji dispreţuitoare.

Dorff se retrase dinaintea gândacului. Preşedintele îi urmă exemplul, nu la fel de iute, cu o expresie bănuitoare şi vicleană.

— Şi tu? o întrebă Pankopf pe domnişoara Goodbody. Tu cum arăţi de fapt?

Şi, ca prin farmec, şi ea se preschimbă într-o insectă.

— Dumnezeule, Pankopf! strigă Dorff. Ce faci?

— Ceva ce trebuie să fac. Pentru a-mi menţine respectul faţă de mine. Privi direct spre Dorff. Şeful lui. Şi tu, cum eşti *de fapt?*

Dorff încremeni. Ochii i se închiseră şi buzele îi păliră. Paloarea se răspândi, aidoma chiciurii, pe chipul lui. Lângă el, preşedintele McMurtry rămăsese la fel de nemişcată, cu pielea alb-albăstruie de cadavru.

Nu te opri, îşi spuse Pankopf prin valul de greaţă şi oroare. Mai este. Privi în jurul odăii luxos mobilate şi pe fereastră, la pajiştea verde de afară, la straturile de flori, la căsuţele aliniate. Cerul deasupra, norii, şi pământul dedesubt.

Se adresă tuturor:

— Mascarada s-a terminat. Arătaţi-vă!

— Bravo, rosti Phil. Începusem să mă-ndoiesc, dar ai răzbătut cu brio.

Încet, Pankopf ridică ochii din vălmăşagul de fire albastre şi roşii încolăcite în jurul lui. Privi pereţii din carton, şirul nesfârşit de cuşete terapeutice ocupate.

— Unde sunt? întrebă el. Dar îşi amintea deja o parte.

Cuşetele erau de pe nava colonizatoare Rasputin. Iar el fusese astronavigatorul navei. Phil – Phil şi femeia de lângă el, sora lui geamănă, erau secunzii.

Un uriaş gândac negru, purtând calotă de infirmieră, apăru şi-i strecură un termometru în gură. Îi apucă încheietura mâinii între cleşti.

— N-are febră, vorbi gândacul. Pulsul un pic cam iute.

— Nu mă miră, încuviinţă Phil. Împreună cu sora lui îl ajută pe Pankopf să se scoale. Suntem pe New Camden. Mai ţii minte cum am ajuns aici?

— Nu... am... ba da. Am găsit forme de viaţă inteligente. Nişte insecte mari şi negre. Pankopf scutură din cap. Se simţea ameţit.

— Perfect. Ce-ţi mai aminteşti?

— Trebuia... trebuia să colonizăm New Camden. Sondele automate spuneau că e prielnic vieţii. Dar... insectele se găseau deja aici.

— Au o civilizaţie extrem de avansată, zise Phil. Putem fi invidioşi pe ea. Iar oraşele lor acoperă toate continentele. Nu există nicio regiune neexploatată. Din fericire, ne-am oferit un loc în societatea lor. Putem fi egali cu ele în oraşe, însă trebuie să ne ducem viaţa *printre* ele. Asta îţi aminteşti?

Pankopf se înfioră.

— Da, încuviinţă în cele din urmă. Îmi amintesc. Şi îmi mai amintesc că eu... n-am putut rezista.

— Mulţi dintre noi nu s-au putut adapta. Eu am fost unul, tu altul. De aceea a trebuit să vindecăm şocul prin cuşetele terapeutice.

Pankopf privi fuiorul de sârme de deasupra lui şi-şi aminti visele.

— De fapt, mă vindecaţi.

Parcurgerea unor imaginaţii traumatizante constituia un proces lung şi complicat, chiar şi cu ajutorul cuşetelor. O cască atârna încă deasupra patului său.

— M-aţi călăuzit înapoi spre însănătoşire.

— Spre acceptarea lumii tale, spuse secundul. Da. Eu am făcut asta. Cu un mic ajutor din partea concetăţenilor noştri.

Privi cu subînţeles spre gândacii care mişunau prin salon. Alţii purtau căşti şi stăteau nemişcaţi lângă cuşete.

— Domnişoara Goodbody? Pankopf considera, deşi cu ignoranţa unui civil, că modul în care se comportase ea nu fusese cam ceea ce te poţi aştepta de la un terapist.

— Este o patriotă. Phil părea stânjenit. Nu toţi ne-au primit cu braţele deschise pe New Camden. Exista un mic grup militant, care nu dorea ca prezenţa noastră să întârzie puritatea lor rasială. De obicei am reuşit să-i izolăm.

Pankopf inspiră adânc.

— Şi-acum? O să-ncep să trăiesc printre gândaci?

Constată că ideea nu-l mai tulbura. Probabil se vindecase.

— Şi asta, încuviinţă Phil. Însă am nevoie de ajutorul tău; dacă mi-l poţi oferi. Avem extrem de multă nevoie de terapişti, deoarece mai sunt foarte mulţi în cuşete. De pildă, Dorff. Merge spre însănătoşire, dar are nevoie de ajutor.

Zâmbi şi arătă spre un pat. Pankopf se-aşeză. Se simţea epuizat fizic.

— Dar asta mai târziu, continuă Phil. Deocamdată vreau să te odihneşti. Mai târziu o să discutăm şi despre viitor.

Îi făcu cu ochiul şi se îndepărtă.

Pankopf era gata să se întindă, când observă cartonaşul alb de pe pernă. Pe el scria: *Nu-i crede, Sandy. Te orbesc cu chestii ştiinţifice. Nu te opri din căutatul adevărului. Era semnat Philip K*.

Isuse, se gândi Pankopf. Nu se termină niciodată.

O mână metalică se întinse peste umărul lui şi luă cartonaşul. Se răsuci şi, stupefiat, văzu un robot îndepărtându-se pe coridor. Era îmbrăcat într-un trenci vechi şi larg, şi o pălărie cu boruri pleoştite. Adidaşii erau încheiaţi peste gleznele cromate.

Chiar înainte de-a dispărea din vedere, salută o gigantică infirmieră-gândac. Insecta îi răspunse la salut.

Sfârr – bzz – clic

„*Acesta a fost doar începutul*” – din Ubik, de Philip K. Dick.

[*Publicată în „Isaac Asimov's Science Fiction Magazine”, Feb. 1985*]

A. E. van Vogt
Stăpânii timpului
(„Masters of Time”, 1950)

CAPITOLUL I

N-avea curaj s-o facă! Dintr-odată noaptea s-a transformat în ceva rece şi învăluitor. În apropierea malului, râul întunecat şi larg bolborosi la picioarele ei de parcă acum, când ea îşi schimbase hotărârea, ar fi vrut s-o înghită de vie.

Piciorul îi alunecă pe pământul ud şi înclinat, iar mintea îi fu cuprinsă de frica teribilă, de neexplicat, că ceva îşi va face apariţia din noapte, încercând s-o înece, de această dată împotriva voinţei sale. Reuşi să se îndepărteze de ţărm şi se prăbuşi cu răsuflarea tăiată pe prima bancă dintr-un parc din apropiere, furioasă pe frica ce pusese stăpânire pe ea. Privi indiferentă la bărbatul uscăţiv ce venea de-a lungul aleii, trecând prin faţa unui felinar. Mintea îi era atât de amorţită, încât nu fu deloc surprinsă văzându-l că se îndreaptă direct spre ea.

Lumina gălbuie, murdară, îi reflecta ciudat umbra în locul în care stătea. Vocea, atunci când i se adresă, avea un vag accent străin, deşi era melodioasă şi cultivată.

— Vă interesează cauza caloniană?

Norma se holbă la el. Deşi nu-şi revenise încă, începu dintr-odată să râdă. Era nostim, oribil de nostim. Stătea acolo, încercând să-şi adune forţele pentru o nouă încercare de a se arunca în apele acestea ucigaşe şi apoi să se trezească cu un smintit care să-i...

— Vă amăgiţi singură, domnişoară Matheson, continuă cu răceală omul, nu sunteţi genul care se sinucide.

— Dar nici genul care se lasă agăţată, spuse ea automat. Şterge-o mai repede!

Deodată, îşi dădu seama că omul îi spusese pe nume. Se uită tăios la pata aceea întunecată – tot ceea ce putea vedea din faţa lui.

Capul lui, profilat pe pata de lumină a unui felinar îndepărtat, se înclină de parcă ar fi răspuns întrebării pe care ea şi-o pusese în minte.

— Da, vă cunosc numele. Aşa cum cunosc povestea şi temerile dumneavoastră.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Vreau să spun că un tânăr om de ştiinţă pe nume Garson a sosit astăzi în oraş pentru a ţine o serie de conferinţe. Cu zece ani în urmă, când aţi absolvit amândoi aceeaşi universitate, v-a cerut de soţie, dar pe atunci doreaţi o carieră. Şi acum vă îngrozeşte gândul ca aţi putea, în disperare de cauză, să-i cereţi ajutorul.

— Încetaţi!

Bărbatul părea că o studiază cu atenţie în timp ce ea respira precipitat. Într-un târziu, răspunse pe un ton calm:

— Cred că v-am demonstrat că nu sunt un tip care agaţă femei întâmplător.

— Câte categorii de tipi care agaţă femei există? întrebă Norma, din nou apatică.

Dar nu protestă când el se trânti la celălalt capăt al băncii. Stătea în continuare cu spatele în lumină şi nu i se puteau distinge trăsăturile.

— Ah, spuse el, acum glumiţi. Sunteţi sarcastică, dar ăsta-i semn bun. Probabil că simţiţi că, dacă cineva vă acordă interes, nu-i totul pierdut.

Norma replică trist:

— Persoanele familiarizate cu legile de bază ale psihologiei sunt blestemate să nu le uite nici chiar atunci când viaţa li se transformă într-un iad. Tot ce-am făcut în ultimii zece ani este... Se opri o clipă, apoi continuă: Sunteţi foarte deştept. Aţi reuşit să vă apropiaţi de o femeie isterizată, fără să-i treziţi decât cel mult o bănuială instinctivă. În ce scop?

— Să vă ofer o slujbă.

Râsul îi sună atât de strident chiar în propriile urechi, încât gândi surprinsă: „Sunt nebună!”

Spuse cu voce tare:

— Apartament, bijuterii, maşină proprie, nu?...

Replica veni rece:

— Nu! Să fiu sincer, nu eşti suficient de drăguţă. Eşti prea colţuroasă şi din punct de vedere fizic şi mental. Asta e una din tulburările pe care le-ai suferit în ultimii zece ani: introversiune psihică accelerată, care ţi-a influenţat nefavorabil forma trupului.

Cuvintele acţionau ca un bici asupra muşchilor ei înţepeniţi. Cu un efort uriaş, se sforţă să se relaxeze. Spuse:

— Am încasat-o şi pe asta. Insultele fac bine la isterie. Ce mai urmează?

— Te interesează cauza caloniană?

— Iarăşi, se plânse ea. Bineînţeles că da. Sunt pentru. Cine se aseamănă... ştii cum e...

— Ştiu foarte bine. De fapt, prin aceste cuvinte ai numit motivul pentru care mă aflu aici, angajând o tânără cu probleme. Şi Calonia are probleme şi... se opri. În întuneric se văzu cum îşi întinde mâinile. Înţelegi: publicitate bună pentru centrele noastre de recrutare.

Norma aprobă din cap. I se păru că într-adevăr înţelege şi dintr-odată simţi că o lasă vocea. Îi tremura mâna când luă cheia pe care el i-o întindea.

— Această cheie, spuse el, se potriveşte în broasca uşii din faţă a Centrului de recrutare. De asemenea şi în broasca uşii care dă în apartamentul de la etaj. Cât timp ai slujba, e al tău. Poţi să mergi acolo chiar acum, dacă doreşti, sau să aştepţi până dimineaţă, dacă ţi-e teamă de vreun şiretlic. Acum trebuie să te avertizez în legătură cu ceva.

— Ce anume?

— Munca pe care o facem este ilegală. De fapt, doar guvernul american poate să înroleze cetăţeni americani şi poate organiza centre de recrutări. Suntem toleraţi şi înţeleşi, dar oricând cineva poate înainta o plângere şi poliţia va fi obligată să acţioneze.

Norma dădu din cap repede.

— Nu-i niciun risc, spuse ea. Niciun judecător n-ar...

— Adresa este strada Carlton, numărul 322, o întrerupse el fără menajamente. Şi, ca să ştii, numele meu este doctor Lell.

Normei i se păru dintr-odată că este împinsă să facă acest pas mult prea repede. Ezită, gândindu-se la adresa primită.

— Este lângă Bessemer?

Era rândul lui să ezite.

— Mi-e teamă, îi mărturisi, că nu cunosc prea bine oraşul, cel puţin aşa cum arată el în secolul XX... adică, explică el cu un aer nevinovat, am fost aici cu mulţi ani înainte, la începutul secolului.

Norma se întrebă vag de ce se deranjează să-i explice. Spuse aproape acuzator:

— Nu eşti calonian. Mai degrabă francez, după accent.

— Nici tu nu eşti caloniană! spuse el, ridicându-se brusc.

Îl privi îndepărtându-se în noapte – o siluetă învăluită în întuneric, care dispăru aproape imediat.

CAPITOLUL II

Se opri brusc în strada pustie şi întunecoasă. Sunetul care ajungea până la ea era ca o şoaptă ce i se strecura în creier; o maşină vâjâia undeva, aproape neauzit. Pentru o clipă, mintea i se concentră asupra vibraţiilor din beznă; şi atunci, cine ştie cum, ele părură că se estompează ca nişte plăsmuiri ale imaginaţiei sale. Dintr-odată, nu mai era decât strada şi noaptea tăcută.

Strada era slab luminată, ceea ce îi accentua îndoiala şi chiar îi provoca o teamă nedefinită. Îşi încordă privirile şi reuşi să desluşească numărul de pe poartă: 322. Aici era! Casa era neluminată. Examină cu atenţie afişele expuse în vitrină:

„LUPTAŢI ALĂTURI DE CURAJOŞII CALONIENI! CALONIENII LUPTĂ PENTRU LIBERTATE! ESTE ŞI LUPTA VOASTRĂ! DACĂ PUTEŢI ACHITA COSTUL CĂLĂTORIEI, LUCRUL ACESTA VA FI APRECIAT. DACĂ NU, VĂ VOM ASIGURA NOI TRANSPORTUL.”

Mai erau şi alte lozinci, toate foarte asemănătoare, toate grozav de cinstite şi atrăgătoare, dacă te gândeai bine la ce lucruri teribile se refereau. Era ilegal, bineînţeles. Dar individul admisese şi acest lucru. Deodată îi pieri îndoiala şi scoase cheia din geantă.

Erau două uşi, de o parte şi de cealaltă a vitrinei. Cea din dreapta ducea la Centrul de recrutare, iar cealaltă într-o casă a scărilor slab luminată. În apartamentul de sus nu se afla nimeni. Uşa era prevăzută cu o broască în care cheia se potrivi de minune. Intră în apartament şi se îndreptă spre dormitor. Doar când se întinse în pat auzi din nou bâzâitul îndepărtat al maşinii. Abia se auzea ca o şoaptă şi totuşi i se părea că-i sfredeleşte auzul. Cu o clipă înainte de a adormi, simţi pulsul vibraţiei, îndepărtat ca şi imaginea băncii din parc, ca o bătaie constantă în interiorul trupului ei.

Întreaga noapte, acel zumzet incredibil de slab o străbătu întruna. Doar ocazional, părea că-l aude şi în creier. Îşi dădea seama de răsucirile, ondulările şi înaintările rectilinii ale sunetului şi, în intervalele infime de luciditate provocate de fiecare mişcare, ecourile slabe ale vibraţiilor păreau că alunecă

de-a lungul nervilor ei aidoma unor curenţi de energie infinitezimali.

Într-un târziu, o treziră razele soarelui ce pătrunseseră prin fereastra mică. Rămase întinsă un moment încordată ca un arc, apoi se relaxă nedumerită.

Nu se mai auzea zumzetul înnebunitoarei maşini, ci doar zgomotele obişnuite ale străzii, care se trezea în zori. Găsi mâncare în frigider şi în cămară. Oboseala nopţii îi pieri odată cu micul dejun îmbelşugat. Se gândi, simţind că i se trezeşte interesul: „Oare cum arăta tipul misterios cu care am vorbit azi-noapte?”

Rămase foarte surprinsă constatând că se potrivea cheia în broasca uşii ce dădea în camera de recrutare, întrucât se temea că totul fusese o nebunie de-a ei. Se scutură, începând să se dezmeticească. Lumea era un loc luminos şi primitor, nu casa tenebroasă a celor suferinzi de introversiune mentală.

Se înroşi amintindu-şi cuvintele lui. Nu simţea nicio plăcere, realizând că cele spuse de el erau perfect adevărate. Tulburată încă de această descoperire, se apucă să examineze încăperea mică. Se aflau acolo patru scaune, o bancă, o masă lungă de lemn şi tăieturi din ziare despre războiul calonian, lipite pe pereţii goi. Camera mai avea o uşă. Foarte curioasă, încercă clanţa. Era încuiată, dar avu un şoc constatând că uşa, în ciuda aspectului său obişnuit, era făcută din metal masiv!

Până la urmă, înfiorarea datorată descoperirii acesteia o părăsi. Gândi: „Nu-i treaba mea!”

Chiar atunci, înainte de a se întoarce, uşa se deschise şi în prag îşi făcu apariţia bărbatul uscăţiv din noaptea trecută. Îi zbieră în faţă atât de aproape, că-i simţi răsuflarea:

— Ba da, e treaba ta!

Nu teama o făcu să dea înapoi. Percepu în străfundurile minţii vocea aceea rece, atât de diferită de cea din noaptea precedentă. Îşi dădu seama vag de strâmbătura urâtă, de dispreţ, de pe chipul lui. Nu simţi nicio emoţie, ci doar un ciudat sentiment de pustietate. Nu era frică. Nu putea fi frică, deoarece tot ceea ce avea de făcut era să alerge câţiva metri şi ar fi ajuns în strada intens circulată. În afară de asta, nu se temuse niciodată de negri şi nu o să înceapă tocmai acum.

Prima impresie a fost atât de puternică şi atât de mare i-a fost surpriza, încât imediat după aceea i se păru că o înşală

ochii. Pentru că de fapt omul nu era negru. Îşi clătină capul, încercând să alunge această a doua impresie. Dar imaginea nu se schimba. Nu era negru, nu era nici alb, nu semăna cu nimic cunoscut.

Încet-încet, reuşi să se concentreze. Văzu că avea ochii oblici, ca de chinez, iar pielea, deşi întunecată, era destul de fină, dar faţa nu era a unui tânăr. Nasul îi era drept, parcă sculptat şi constituia cea mai frumoasă, cea mai normală parte a feţei lui. Buzele îi erau subţiri, severe, de om obişnuit să dea ordine, iar bărbia dădea forţă privirii insolente a ochilor săi de un cenuşiu ca oţelul. Surâsul batjocoritor i se lăţi:

— Oh, nu, spuse el încet, nu ţi-e frică de mine, nu-i aşa? Trebuie să-ţi spun că scopul meu actual este să te fac să-ţi fie frică. Ieri trebuia doar să te aduc aici. Asta cerea tact şi înţelegere. Noul meu scop cere, printre altele, să te fac să-ţi dai seama că te afli în puterea mea şi că-ţi pot folosi propria voinţă. Te-aş fi putut lăsa să descoperi treptat că aici nu este un Centru de recrutare calonian. Dar prefer să-i lămuresc pe sclavi cât de repede posibil. Reacţia faţă de puterea maşinii este mereu aceeaşi şi neînchipuit de plictisitoare.

— Nu înţeleg...

Îi replică rece:

— Pe scurt: ţi-ai dat seama, vag, că există o maşină. Ai fost racordată la ea, ţi-a înregistrat ritmul trupului şi prin intermediul ei te pot controla împotriva voinţei tale. Bineînţeles că nu aştept să mă crezi. Ca orice femeie, vei testa puterea ei de a distruge mintea. Ai remarcat, sper, că am spus femeie! Nu angajăm decât femei. Din motive strict psihologice. Sunt mai eficiente decât bărbaţii. Vei descoperi ce vreau să spun cu asta dacă vei încerca să-i avertizezi pe solicitanţi în privinţa celor discutate. Încheie grăbit: Îndatoririle tale sunt simple. Pe masă se află un teanc de hârtii pe care sunt tipărite nişte întrebări. Pui întrebările, îţi notezi răspunsurile, apoi îi trimiţi pe solicitanţi la mine, în camera din spate. Acolo le fac eu un... examen medical.

Din toate lucrurile pe care i le spusese nu o preocupa decât unul singur, care-i stăpânea mintea şi care nu avea nicio legătură cu soarta ei.

— Dar, bolborosi ea, dacă oamenii aceştia nu sunt trimişi în Calonia, atunci unde?...

O întrerupse, şuierându-i printre dinţi:

— Vine cineva. Adu-ţi aminte de ce ţi-am spus.

Se dădu înapoi şi-l pierdu din vedere în interiorul camerei din fund. În spate auzi zgomotul înspăimântător al uşii principale ce se deschidea. O voce baritonală salută semnalându-şi prezenţa.

Degetele îi tremurau pe când nota răspunsurile bărbatului la cele douăsprezece întrebări. Nume, adresă, rude... Gândurile i se învălmăşeau în cap şi nu reuşi să distingă decât o pată roşiatică acolo unde se afla faţa omului.

— Vă daţi seama, se auzi spunând, că întrebările se referă doar la identitate; acum, dacă vreţi să mergeţi în camera din spate...

Propoziţia rămase în aer. A spus-o! Nesiguranţa şi neputinţa de a se controla înainte de a găsi o soluţie o făcuseră să spună chiar lucrul pe care dorise să-l evite.

Omul întrebă:

— Pentru ce să mă duc acolo?

Se holbă la el ameţită. Se simţea rău. Avea nevoie de timp şi de linişte. Spuse:

— Este vorba despre o examinare medicală sumară, pentru protecţia dumneavoastră.

Cuprinsă de greaţă, urmări cu privirea silueta aceea îndesată ce se îndrepta vioi spre uşa din spate. Bătu la uşă şi i se deschise. În mod surprinzător, uşa rămase deschisă. Surprinzător, pentru că, exact când omul dispăru din câmpul ei vizual, observă maşina. Porţiunea pe care o putea zări din ea se înălţa imensă şi întunecată până la jumătate din înălţimea camerei, ascunzând în parte o uşă ce părea să fie ieşirea de serviciu a clădirii.

Uită de uşă şi de oameni. Mintea i se concentră asupra maşinii când îşi dădu seama că aceasta este într-adevăr maşina. Involuntar, întregul corp, urechile şi mintea i se încordară, încercând să perceapă bâzâitul pe care îl auzise noaptea. Dar nu se auzea nimic, nicio şoaptă, nici cel mai mic zgomot. Nicio vibraţie. Maşina stătea ghemuită acolo, strivind podeaua cu greutatea ei metalică.

Vocea calmă şi convingătoare a doctorului ajunse până la ea:

— Sper că nu vă deranjează dacă ieşiţi de aici pe uşa din spate, domnule Barton. Le cerem solicitanţilor să o folosească întrucât... ei bine, baza noastră de recrutare este ilegală. Aşa cum probabil ştiţi, suntem doar toleraţi şi nu dorim să ne

exprimăm prea zgomotos bucuria pentru succesul pe care îl avem în recrutarea tinerilor pentru cauza noastră.

Norma aştepta. Imediat ce omul va pleca, îl va sili pe doctor să-i explice toată această afacere ieşită din comun. Dacă era cumva vreo organizaţie a duşmanilor Caloniei, se va duce imediat la poliţie.

Gândul i se răsuci într-un vârtej haotic al minţii.

Maşina se trezea la viaţă, cu o însufleţire monstruoasă şi rapidă. Apăru o lumină ce se intensifică şi se transformă într-o flacără uriaşă. Un deconector acţionase limbile contorsionate ale flăcărilor colorate în albastru, verde, roşu şi galben şi întrerupsese acea primă pâlpâire. Flama împrăştia o lumină difuză şi strălucea ca o jerbă de apă irizată, iradiind o frumuseţe sălbatică şi violentă ca a unei splendori nepământene.

Şi apoi, dintr-odată, flacăra dispăru. Rapid, înverşunată totuşi în lupta sa pentru viaţă,energia scânteietoare trebuise să asculte de comenzile maşinii.

Dispăruse. Maşina zăcea acolo ca o masă lucitoare de metal inert, fără viaţă. Doctorul apăru în prag.

— Zdravăn tip! spuse el satisfăcut. Inima are nevoie de ceva ameliorări hormonale pentru a neutraliza efectele dietei necorespunzătoare. Plămânii vor reacţiona rapid la injecţiile de imunizare împotriva gazului, iar chirurgii noştri vor putea să reconstituie corpul aproape din nimic, dintr-o furtună atomică.

Norma îşi umezi buzele uscate.

— La ce te referi? întrebă ea pornită. Ce... ce s-a întâmplat cu acel om?

Şi-a dat seama că el o cerceta prietenos. Vocea îi era rece, dar se prefăcea amuzat.

— Păi... a ieşit pe uşa din spate.

— Nu-i adevărat! El a...

Realiză inutilitatea oricăror cuvinte. Cu gândurile învolburându-i-se în minte, ieşi din spatele mesei, se strecură pe lângă el şi, în momentul în care ajunse în pragul uşii ce dădea în încăperea din spate, simţi cum genunchii i se înmoaie. Se sprijini de cadrul uşii şi înţelese că nu va îndrăzni să se apropie de maşină. Adunându-şi forţele, rosti:

— Vrei să mergi şi să deschizi uşa?

El se conformă zâmbind. Uşa scârţâi abia perceptibil când o deschise. Când o închise, trosni puternic şi se încuie automat.

Nu auzise acest sunet înainte. Norma simţi cum obrajii i se golesc de sânge. Îl întrebă înfrigurată:

— Ce-i maşina asta?

— Cred că aparţine societăţii de electricitate de aici, răspunse el. Dar din tonul vocii reieşea clar că-şi bate joc de ea. Avem doar permisiunea de-a folosi camera, bineînţeles.

— Nu-i adevărat! spuse ea cu voce groasă. Societăţile de electricitate nu ţin maşini în clădiri părăginite.

— Pe cuvânt, spuse el, dând din umeri indiferent, începi să mă plictiseşti. Ţi-am spus doar că este o maşină foarte specială. Ai văzut deja unele din puterile ei şi totuşi mintea ta persistă să caute o explicaţie adecvată secolului XX. Îţi voi repeta mereu că eşti sclava maşinii şi că nu ar fi bine să mergi la poliţie, măcar pentru faptul că ţi-am salvat viaţa, iar recunoştinţa singură ar trebui să te facă să realizezi că-mi datorezi totul mie, şi nimic lumii pe care te pregăteai s-o părăseşti.

Foarte calmă, Norma începu să străbată camera.

Deschise uşa şi apoi, mirată că el n-a făcut niciun gest s-o oprească, se întoarse şi-l cercetă cu atenţie. Stătea în continuare în picioare şi zâmbea.

— Trebuie să fii nebun de legat, spuse ea după o clipă. Probabil că ţi-a trecut prin minte că şiretlicul tău – oricare ar fi – mă va face să mă tem de necunoscut. Permite-mi să-ţi înlătur orice îndoială: am de gând să merg chiar acum la poliţie.

Pe când urca în autobuz, îi rămase în minte imaginea lui, stând acolo în picioare, nepăsător şi teribil, cu un zâmbet batjocoritor aşternut pe chip. Fiorul acestei amintiri rodea încet aparenţa solidă a calmului ei forţat.

CAPITOLUL III

Imaginea de coşmar se topi când coborî din autobuz în faţa sediului impunător al poliţiei. Soarele lumina din plin asfaltul, iar maşinile claxonau. Viaţa învolburată a oraşului se desfăşura în jurul ei, aducătoare de încredere.

Răspunsul, acum când se gândea, era foarte simplu: hipnotism! Asta a făcut-o să vadă o maşinărie mare, neagră, neobişnuită, din care au izbucnit flame misterioase. Răvăşită de furie la gândul modului în care fusese păcălită, îşi ridică piciorul pentru a se urca pe bordură.

Piciorul, în loc să asculte comanda primită, i se înmuie. Muşchii aproape că refuzau să-i suporte greutatea trupului. Îşi dădu seama că un bărbat, aflat la mai puţin de patru metri distanţă de ea, o privea cu ochii holbaţi.

— Dumnezeule! spuse el cu răsuflarea tăiată. Cred că am vedenii.

Omul se îndepărtă repede, iar o parte din mintea ei, care înregistrase ciudatele lui cuvinte, pur şi simplu le ignoră pe loc. Se simţea mult prea obosită, fizic şi psihic, pentru a se mai mira. Cu paşi şovăielnici, începu să se deplaseze pe trotuar. Era ca şi cum ceva îi măcina forţele, ţinând-o captivă cu o putere invizibilă, dar uriaşă. „Maşina!” se gândi ea şi panica puse stăpânire pe ea.

Încordându-şi voinţa, reuşi totuşi să înainteze, ajunse la capătul scărilor şi se apropie de uşile înalte. În acel moment, simţi spaima bolnăvicioasă că nu va mai izbuti să se mişte şi, pe când îşi aduna forţele pentru a se lupta cu uşa masivă, fu cuprinsă de o disperare fără margini. Ce i se întâmplase? Cum putea o maşinărie să acţioneze la distanţă şi să lovească cu atâta precizie o anumită persoană, şi cu o putere atât de devastatoare?

O umbră se aplecă asupra ei. Vocea puternică a unui poliţist, care tocmai urcase treptele, aproape că-i răni urechile.

— E prea greu pentru dumneata, nu? Uite, îţi deschid eu uşa.

— Mulţumesc, spuse ea şi vocea îi sună atât de aspră, de uscată, de slabă şi de nefirească în propriile urechi, încât o cuprinse o nouă teamă. În câteva minute nu va mai fi capabilă nici să şoptească.

„Sclavă a maşinii” – spusese el – şi realiză într-o străfulgerare că, dacă va reuşi vreodată să învingă, acum era momentul. Trebuie să intre în această clădire. Trebuie să vadă o persoană autorizată şi trebuie să-i spună... Trebuie... trebuie... Reuşi cumva să-şi adune tot curajul. Se forţă să treacă de pragul uriaşei clădiri moderne, cu anticamera ei tapetată cu oglinzi şi coridoarele de marmură. Înăuntru, însă, înţelese dintr-odată că ajunsese la capătul puterilor.

Stătea acolo în picioare, pe pardoseala tare şi-şi simţea întreg corpul tremurând în urma cumplitului efort pe care-l depunea doar pentru a-şi menţine poziţia. Avu senzaţia că picioarele i se înmoaie aidoma gheţii ce se transformă în lichid. Văzu că poliţistul voinic zăbovea încă, ezitând, lângă ea.

— Pot să te ajut cu ceva, maică? o întrebă el săritor.

„Maică”! Ecoul îi răsună în minte cu o acută senzaţie de ireal. Încercă să prindă sensul cuvântului. Spusese el asta sau doar visase? De ce oare? Nu era nici mamă şi nici măcar căsătorită.

Alungă acest gând şi încercă să-şi revină, întrebându-se dacă nu cumva înnebunise. Nu mai avea nicio şansă acum să fie primită de un inspector sau de un ofiţer. Trebuie să-i spună totul poliţistului acestuia voinic, să-i spună că speră că vor putea fi învinse aceste forţe uriaşe care o lovesc de la o atât de mare distanţă, acest rău incredibil, teribil, al cărui scop ultim nu şi-l putea închipui nici ea. Deschise gura pentru a vorbi şi exact atunci se uită în oglindă.

Văzu o femeie înaltă, slabă, bătrână – foarte bătrână, stând în faţa poliţistului zdravăn, cu obraji rumeni, îmbrăcat în uniformă albastră. Era o privelişte atât de ciudată, de anormală, încât se simţi fascinată. Cumva – nu ştia cum – oglinda nu-i reflecta imaginea, ci doar pe aceea a bătrânei, care probabil că stătea în spate şi puţin lateral faţă de ea. Îşi ridică pe jumătate mâna înmănuşată în roşu spre poliţist pentru a-i atrage atenţia asupra acestei prezenţe deformate. Imediat, mâna înmănuşată în roşu a bătrânei din oglindă se ridică şi ea spre poliţist. Propria-i mână încremeni în aer – la fel făcu şi cea a bătrânei. Foarte nedumerită, îşi desprinse privirile din oglindă şi se holbă pierdută la mâna aceea înţepenită în aer. O porţiune subţire, neregulată din încheietura ei era vizibilă între capătul mănuşii şi cel al mânecii costumului său de lână. Şi totuşi, pielea ei nu putea fi aşa de întunecată!

Se petrecură două lucruri atunci. Călcând uşor, îşi făcu apariţia un bărbat înalt, care era doctorul Lell, iar poliţistul voinic o atinse pe umăr.

— Zău, doamnă, la vârsta dumneavoastră n-ar fi trebuit să veniţi aici. Era suficient un simplu telefon.

Îl auzi pe doctorul Lell spunând:

— Biata mea bunică...

Zgomotul vocilor continuă, dar sensul celor spuse i se învălmăşea dezordonat în minte pe când îşi smulgea mănuşa, descoperind astfel o mână înţepenită şi zbârcită de femeie bătrână. Peste ochi i se lăsă un întuneric aproape total, binefăcător totuşi, în care pâlpâiră câteva scântei agonizante. Ultimul gând a fost că asta trebuie să i se fi întâmplat înainte de a urca pe trotuar, când bărbatul acela se holbase la ea cu ochii ieşiţi din orbite şi crezuse că are halucinaţii. Probabil că asistase la metamorfoză.

Suferinţa i se diminuă, întunericul se transformă în cenuşiu, iar mai apoi în alb. Percepu zgomotul unui motor şi înţelese că se află într-o maşină în mers. Deschise ochii – iar mintea buimacă îi reactualiză clipele oribile prin care trecuse.

— Să nu te temi! îi spuse doctorul Lell cu o voce pe atât de blândă şi prietenoasă, pe cât fusese de aspră şi de batjocoritoare la Centrul de recrutare. Ai redevenit tu însăţi. De fapt, acum eşti cu zece ani mai tânără.

Îşi luă o mână de pe volan şi apucă oglinda retrovizoare, îndreptând-o spre ea. Privirea fugară pe care o aruncă în oglindă o făcu să întindă mâna spre sticla argintată, de parcă ar fi fost cel mai preţios obiect din lume.

Privi cu nesaţ, îndelung, imaginea pe care o reflecta. Apoi mâna i se desprinse de pe oglindă şi-şi recăpătă poziţia normală. Stătea rezemată de perne, cu lacrimile scurgându-i-se pe obraji, simţindu-se neputincioasă şi slabă din pricina felului în care reacţionase. Într-un târziu spuse sacadat:

— Mulţumesc că mi-ai spus de-a dreptul. Altfel aş fi luat-o razna.

— Din acest motiv ţi-am şi spus, bineînţeles, observă el.

Vocea îi era încă blândă şi calmă. Ea se simţi dintr-odată liniştită, în ciuda clipelor de teroare prin care trecuse, în ciuda faptului că înţelegea prea bine că acest om diabolic se folosea

de cuvintele, tonurile şi emoţiile omeneşti la fel de rece ca însuşi Pan cântând din flaut cu o măiestrie de neegalat.

— Înţelegi, ai devenit acum o membră importantă a bazei noastre din secolul XX, interesată de succesul ţelului nostru. Ai văzut în întregime cum funcţionează sistemul nostru de recompense şi pedepse pentru servicii bune sau rele. Vei avea mâncare, un acoperiş deasupra capului, bani de cheltuit şi tinereţe veşnică! Femeie, priveşte-ţi din nou faţa, uită-te bine şi bucură-te de norocul peste care ai dat! Plânge-i pe cei în faţa cărora nu există decât bătrâneţe şi moarte! Uită-te bine, îţi spun!

Era ca şi cum ar fi privit o fotografie minunată din trecut, doar că acum era ceva mai drăguţă, cu faţa mai rotundă, ceea ce-i dădea un aer copilăresc. Avea din nou douăzeci de ani, dar ceva era diferit: era mai zveltă şi mai matură. Îl auzi continuând să-i vorbească liniştit, ca un fundal îndepărtat al propriilor gânduri ce se hrăneau neobosite din imaginea reflectată în oglindă.

— Aşa cum poţi constata, spuse doctorul Lell, nu arăţi chiar ca atunci când aveai douăzeci de ani. Explicaţia este că am putut manipula doar trăsăturile de durată care ţi-au influenţat organismul de treizeci de ani, conform legilor matematice rigide ce guvernează energiile şi forţele implicate. Nu am putut îndrepta răul produs în aceşti ultimi ani în care ai suferit de introversie mentală, întrucât i-ai trăit deja şi nimeni nu poate schimba acest fapt.

Îi trecu prin cap că el continua să-i vorbească pentru a-i da timp să-şi revină din şocul mental pe care nimeni, niciodată nu-l mai suferise. Şi pentru prima dată se gândi nu la ea, ci la lucrurile de neînchipuit sugerate de fiecare faptă petrecută şi de fiecare cuvânt rostit.

— Cine... Cine eşti?

Nu-i răspunse. Maşina se strecura cu greu prin traficul zgomotos, iar ea îi studia uneori faţa, faţa aceea suptă, ciudată, întunecată, fină şi rea, în care scăpărau doi ochi negri. Pe moment nu simţi nicio repulsie, doar o fascinaţie crescândă privind felul în care bărbia lui puternică se trăda inconştient pe când vorbea cu voce rece şi aspră.

— Suntem stăpânii timpului. Trăim în cea mai îndepărtată margine a timpului însuşi şi toate epocile ne aparţin. Nu se

poate descrie în cuvinte vastitatea imperiului nostru sau inutilitatea oricărei opoziţii.

Se opri. Flăcările i se mai stinseseră puţin în priviri. Încruntă din sprâncene, îşi lăsă bărbia în jos, îşi strânse buzele într-o linie subţire, după care deschise gura şi izbucni:

— Sper că de-acum încolo, orice idee, cât de vagă, ai mai nutri vreodată în privinţa unei opoziţii viitoare te va face automat să te supui logicii evenimentelor şi a faptelor. Înţelegi acum de ce angajăm femei care nu au prieteni.

— Diavole! spuse ea aproape izbucnind în plâns.

— Ah, rosti el încet. Îmi pot da seama cum vezi tu psihologia feminină. Încă două lucruri şi ar trebui să pricepi ceea ce vreau să-ţi spun. În primul rând, pot desluşi orice gând îţi trece prin minte şi orice emoţie pe care o simţi, iar în al doilea rând, înainte de a pune acea maşină în clădirea pe care o cunoşti, am investigat anii ce vor urma. Află că pe toată perioada cercetată, maşina nu va suferi nicio stricăciune, iar prezenţa ei nu va fi bănuită de autorităţi. Astfel încât înregistrarea viitorului arată că tu n-ai făcut nimic împotriva noastră! Cred că vei fi de acord cu mine că este destul de convingător.

Norma aprobă din cap apatică, uitând deja de oglindă.

— Da, spuse ea, da. Bănuiesc că ai dreptate.

CAPITOLUL IV

D-rei NORMA MATHESON,
Centrul calonian de recrutare,
strada Carlton, nr. 322.

Dragă Norma,

M-am conformat şi ţi-am trimis această scrisoare post-restant în loc s-o fi expediat pe adresa de mai sus. Nu aş vrea să te expun niciunui pericol, chiar dacă mie îmi pare doar imaginar. Am folosit în mod deliberat cuvântul „imaginar”, întrucât nu-ţi pot descrie cât de îndurerat şi de şocat am fost să primesc o asemenea scrisoare de la o persoană pe care am iubit-o odată – sunt unsprezece ani de când te-am cerut în căsătorie în ziua absolvirii, îţi aminteşti? – şi cât de mirat totodată de întrebările şi afirmaţiile tale privitoare la călătoriile în timp.

Ţi-aş putea spune doar că, în caz că nu ai încă probleme psihice, le vei avea curând dacă nu ai grijă de tine. Însuşi faptul că te hotărâseşi să-ţi pui capăt zilelor când bărbatul acela – doctorul Lell – te-a angajat pe o bancă din parc ca funcţionară la Centrul de recrutare este o dovadă în plus a isteriei de care suferi. Mai bine te-ai fi adresat la ajutorul social.

Am observat că nu ţi-ai pierdut stilul în care te exprimai pe vremuri. Scrisoarea ta, deşi nebunească în conţinut, este foarte coerentă şi bine concepută. Felul în care ai descris faţa doctorului Lell este o adevărată capodoperă.

Dacă arată aşa cum afirmi, sunt de acord cu tine că nu este cu siguranţă de aici, din Vest. Ochii îi sunt clar oblici, ca de chinez. Mi l-ai descris ca având pielea întunecată, ceea ce indică descendenţa sa negroidă. Are, de asemenea, un nas fin şi sensibil şi un caracter puternic.

Această constatare este întărită de gura lui fermă, deşi buzele subţiri trădează un tip mult prea arogant. Din toate acestea rezultă că este vorba despre un tip extraordinar de inteligent, un metis ieşit din comun după toate aparenţele. Asemenea oameni ar putea foarte bine proveni din provinciile Orientului Îndepărtat.

Trec fără comentarii peste descrierea pe care mi-ai făcut-o despre maşina care-i înghite pe recruţii a căror dispariţie n-ar

suscita bănuieli. Aparent, supermanul tău n-a ezitat să-ţi răspundă la întrebări de când cu incidentul de la circa de poliţie şi ne aflăm astfel în posesia unei noi teorii a timpului şi a spaţiului.

Timpul, spune el, este totul, singura realitate posibilă. Cu fiecare clipă care trece, pământul şi viaţa de pe el, precum şi universul cu toate galaxiile sale sunt recreate de energia titanică, adică de timp. Şi se reface întotdeauna acelaşi tipar existent, întrucât este cel mai simplu.

Face şi o comparaţie: conform teoriei lui Einstein – şi aici are dreptate – Pământul se roteşte în jurul Soarelui nu datorită forţei uriaşe care este gravitaţia, ci pentru că îi este mai simplu să facă acest lucru în acest fel decât să se prăbuşească în spaţiu.

Îi este mai uşor timpului să refacă acelaşi model de rocă, acelaşi om, acelaşi copac şi acelaşi pământ. Asta-i tot, asta-i legea.

Rata de reproducere este aproximativ de zece miliarde pe secundă. Astfel, în minutul care a trecut au fost create şase sute de miliarde de copii ale mele şi toate se află încă acolo, fiecare fiind un corp independent, ocupându-şi propriul loc, neştiind nimic de existenţa celorlalte. N-a fost distrus niciunul. Nu-i un scop în asta, ci pur şi simplu este mai simplu să le laşi să stea acolo, decât să le distrugi.

Dacă aceste trupuri s-ar întâlni vreodată în acelaşi loc, adică dacă aş putea merge înapoi în timp şi aş da mâna cu eul meu în vârstă de douăzeci de ani atunci s-ar produce o ciocnire a celor două modele similare, iar intrusul ar dispărea pur şi simplu.

Nu aduc nicio critică acestei teorii, în afara faptului că este o pură fantezie. Totuşi este interesantă prin descrierea plină de viaţă a eternităţii fiinţelor omeneşti care se hrănesc, trăiesc şi mor în vârtejurile liniştite ale scurgerii timpului, în timp ce fluxul uriaş continuă să crească mai departe în furia unei creaţii de neimaginat.

Sunt nedumerit de informaţiile detaliate pe care mi le ceri, făcând ca totul să pară aproape real, dar îţi voi răspunde la întrebări, întrucât mi-ai cerut părerea.

1) Călătoriile temporale ar trebui în mod normal să se bazeze pe cele mai rapide legi mecanice.

2) Pare plauzibil ca ele să fie capabile să investigheze fapte viitoare.

3) Doctorul Lell foloseşte expresii de genul „furtună atomică” şi „injecţii pentru imunizare la acţiunea gazului”. Asta înseamnă că sunt recruţi pentru un război mare, de neimaginat.

4) Nu-mi dau seama cum ar putea maşina să acţioneze asupra ta la distanţă – doar dacă nu-şi exercită influenţa prin intermediul unui fel de radio-control. Dacă aş fi în locul tău, mi-aş pune următoarea întrebare: Am cumva asupra mea un obiect metalic sau de altă natură plasat de către duşman?

5) Anumite gânduri sunt atât de slabe, încât nu este posibilă transmiterea lor. Este posibilă în schimb receptarea celor puternice. Totul este să-ţi păstrezi calmul, aşa cum spui că ai făcut când te-ai decis să-mi scrii scrisoarea, scrisoarea însăşi fiind o dovadă că ai reuşit.

6) E greşit să spui că este vorba de o inteligenţă ieşită din comun; mai degrabă este vorba de o dezvoltare mai mare a forţelor potenţiale mentale. Dacă oamenii vor învăţa vreodată să citească gândurile, asta înseamnă că şi-au antrenat o capacitate înnăscută de a face acest lucru; vor fi mai deştepţi numai atunci când noi cunoştinţe vor atrage după sine noi tehnici de antrenare a minţii.

Revenind acum la chestiuni personale, să ştii că regret nespus ceea ce am aflat de la tine. Păstrez în minte o femeie mai degrabă curajoasă, care mi-a respins cererea în căsătorie, hotărâtă să-şi păstreze independenţa, ambiţioasă, dorind să avanseze repede în sectorul important al afacerilor sociale. În loc de aceasta, găsesc o fiinţă terminată, a cărei minte se hrăneşte cu fantezii şi cu impresia unei persecuţii de neimaginat. Sfatul meu este să te duci la un psihanalist înainte de a fi prea târziu şi îţi trimit în acest scop un cec de două sute de dolari, dorindu-ţi în acelaşi timp numai bine.

Al tău,
Jack Garson

Cel puţin, nu se amesteca nimeni în viaţa sa personală. Doar paşii ei răsunau pe treptele înguste, întunecate, care duceau la micul ei apartament. Noaptea, după ce baza de recrutare se închidea, ieşea să se plimbe pe străzile populate. Câteodată, vedea un film ce părea că-i promite eliberarea din încordarea mortală a existenţei. Altă dată, o carte nouă din domeniul vechii

ei pasiuni, ştiinţele sociale, o ţinea cufundată în lectură câte o oră.

Dar nimic, absolut nimic nu putea să înlăture apăsarea cumplită a realităţii care era maşina. Se afla mereu acolo, strângându-i mintea ca într-o menghină.

I se părea teribil de ciudat să citească despre războiul calonian, despre victoriile şi înfrângerile lui, când acolo, undeva în viitor, un război încă şi mai mare începuse deja, un război atât de teribil, încât toate epocile fuseseră răscolite pentru a furniza efective militare. Şi oamenii continuau să vină! Bărbaţi bruneţi, blonzi, tineri, dârji, fricoşi şi veterani din celelalte războaie. Era un flux continuu, constant în încăperea aceea slab luminată din spate. Într-o zi, îşi ridică privirea concentrată în mod stupid asupra mesei pătate şi vechi şi-l zări pe Jack Garson.

Se aplecă peste masă, arătând foarte puţin schimbat după zece ani, poate doar ceva mai tras la faţă şi cu riduri fine în jurul ochilor de un căprui-întunecat. Pe când îl fixa cu privirea, nevenindu-i să-şi creadă ochilor, el îi spuse:

— Bineînţeles că a trebuit să vin. Ai fost prima şi ultima dragoste pe care am avut-o. Când ţi-am scris scrisoarea, nu mi-am închipuit că iubirea mai era încă destul de puternică. Ce se întâmplă aici?

Ea se gândi rapid: deseori, în ultima vreme, doctorul Lell dispăruse pentru o perioadă scurtă în timpul zilei. O dată l-a văzut volatilizându-se, învăluit în lumina aprinsă emanată de maşină. De două ori i se întâmplase să deschidă uşa pentru a-i vorbi şi nu-l găsise acolo.

Putea deduce că în aceste intervale, în care nu se afla aici, străbătea timpul pentru a ajunge în lumea lui.

„Doamne, de-ar fi plecat şi-acum!” se rugă ea.

Imediat îi străfulgeră altceva în minte, cu o asemenea forţă, încât simţi un junghi ascuţit în inimă. Trebuie să fie calmă. Trebuie să se abţină să se gândească la ceva, dacă nu cumva era deja prea târziu.

Simţi că vocea o părăseşte, apoi începu să vorbească precipitat:

— Repede! Trebuie să pleci! Vino după ora şase! Grăbeşte-te! Grăbeşte-te!

Încercă să-l îmbrâncească cu mâini tremurânde, de parcă în felul acesta l-ar fi putut face să alerge spre uşă. Forţa îi pieri

însă, simţindu-i muşchii zdraveni ai pieptului, care se profilau, aşa cum stătea aplecat în faţă. Nici măcar nu se clintise.

Ca prin ceaţă îl văzu studiind-o atent, cu un aer trist întipărit pe chip. Când i se adresă, vocea îi era dură ca oţelul.

— Cineva trebuie că te-a speriat de-a binelea. Dar nu te teme! Am în buzunar un revolver. Şi să nu crezi că m-am băgat de unul singur în treaba asta. Am telegrafiat la ambasada caloniană din Washington şi apoi am comunicat răspunsul primit poliţiei locale. Nu se ştie nimic despre acest centru. Poliţia trebuie să sosească din clipă în clipă. Am venit primul doar ca să fiu sigur că nu vei păţi nimic în învălmăşeala care se va produce. Haide să ieşim de aici...

Privirea Normei, aţintită peste umărul său, îl avertiză că ceva se petrecea. Îl văzu răsucindu-se brusc, gata să-i înfrunte pe cei aproximativ doisprezece oameni ce apărură grupaţi din camera din spate. Indivizii păşeau spre el indiferenţi şi avu timp să constate că erau îndesaţi, urâţi, cu un aspect mult mai grosolan decât al uscăţivului doctor Lell. De fapt, chipurile lor erau nu atât urâte, cât lipsite de strălucirea vie a inteligenţei.

Un licăr fugar, ca al unui soi de curiozităţi animalice, animase duzina de perechi de ochi pe când priveau scena din spatele geamului. Mai apoi însă s-au uitat nepăsători la ea, la Jack Garson şi la revolverul pe care acesta îl ţinea bine strâns în mână. În final, interesul lor slăbi vizibil şi îşi îndreptară privirile, aşteptând parcă o comandă de la doctorul Lell, care stătea în picioare în pragul uşii, zâmbind ironic.

— Ah, da, profesore Garson, ai o armă, nu-i aşa? Şi poliţia trebuie să sosească, nu? Din fericire, am ceva care te poate convinge de inutilitatea planurilor dumitale şubrede.

Îşi scoase o mână de la spate, unde o ţinuse ascunsă până atunci. Normei îi scăpă o exclamaţie de surprindere, văzând că ţinea o minge strălucitoare, un glob aprins, o veritabilă minge de foc. Lucrul acela ardea acolo, în palma lui, cu o lumină crudă şi teribilă, emanând o incandescenţă distructivă de neimaginat. Doctorul Lell i se adresă convingător, cu o voce zeflemitoare:

— Dragă domnişoară Matheson, cred că vei fi de acord cu mine în privinţa faptului că nu ne vei mai putea pune beţe în roate pe viitor, odată ce am reuşi să-l înrolăm pe acest tânăr valoros în armata invincibilă a Glorioşilor, iar în ceea ce te

priveşte, Garson, îţi propun să arunci arma înainte de a-ţi lua foc mâna.

Cuvintele i se pierdură în strigătul slobozit de Jack Garson. Surprinsă, Norma văzu pistolul căzând pe podea şi continuând să ardă acolo, incandescent, cu o intensitate anormală.

— Dumnezeule! exclamă Jack Garson, şi Norma îl văzu cum, fără să-i pese de pericol, se holbează subjugat la arma care se mistuia în flăcări. În câteva secunde, nu mai rămăsese nimic din revolver şi focul se stinse de la sine. Locul unde se aflase arma nu prezenta nici cea mai mică urmă de arsură.

Doctorul Lell lătră scurt o comandă cu un accent străin, ciudat, care totuşi părea să însemne: „Înşfăcaţi-l!”

Ea îşi ridică privirile, cuprinsă dintr-odată de o stare de rău, dar nu urmă nicio luptă. Jack Garson nu opuse nicio rezistenţă pe când valul de brute se abătu asupra lui. Doctorul Lell i se adresă:

— Deocamdată, profesore, demonstraţia pe care ne-ai făcut-o, în calitate de salvator galant, n-a fost prea reuşită. Mă bucur însă să constat că ai realizat inutilitatea oricărei rezistenţe. Este posibil, dacă vei continua să fii rezonabil, să nu trebuiască să-ţi distrugem personalitatea. Acum însă, continuă grăbit, intenţionam să-i aştept şi să-i capturez pe poliţiştii tăi voinici, dar având în vedere că n-au sosit la momentul potrivit – cred că asta-i o tradiţie în ceea ce-i priveşte – va trebui să mergem fără ei. Cred că este chiar mai bine că s-a întâmplat aşa.

Făcu un semn cu mâna în care ţinea mingea de foc, iar cei care îl purtau pe Jack Garson se îndreptară alergând spre camera din fund. Într-o clipă, se făcură nevăzuţi. Dintr-o ochire, Norma văzu maşina trezindu-se la viaţă şi, deodată, nu mai rămase acolo decât doctorul Lell, care se îndreptă spre ea cu paşi mari şi se aplecă peste masă, cu ochii scăpărându-i ameninţător:

— Du-te imediat sus! Nu cred că poliţia te va recunoaşte, dar, dacă faci o singură mişcare greşită, ţine minte că el va plăti. Du-te repede!

În timp ce se grăbea în direcţia apartamentului, mai apucă să-i vadă silueta înaltă dispărând pe uşa ce ducea în camera din fund. Apoi începu să urce treptele. La jumătatea distanţei, îşi încetini paşii, ca străfulgerată de un gând. Oglinda îi arătase

cum urma să fie pedepsită. Faţa suptă a femeii de cincizeci şi cinci de ani îi veni în minte, copleşind-o.

Dezastrul era total. Ţeapănă, rece, cu ochii uscaţi, aşteptă sosirea poliţiei.

CAPITOLUL V

Pentru Garson, lumea viitorului începu cu un tunel lung, întunecos pe care privirea sa nesigură continua să-l vadă ca prin ceaţă. Când păşea, era ţinut în poziţie verticală de nişte braţe puternice.

Un val de umbră îi ascunse la un moment dat tabloul nesigur.

Când putu să vadă din nou, strânsoarea neplăcută a mâinilor dispăruse şi se afla într-o cămăruţă, aşezat pe un scaun. Încă năucit, i se păru că este singur, dar, când îşi scutură capul şi i se limpezi privirea, văzu o masă; iar în spatele ei se afla un bărbat.

Vederea acestui chip supt, întunecat, mohorât fu ca un şoc electric pentru nervii săi şi simţi cum forţele îi revin. Se aplecă înainte, cu atenţia concentrată asupra omului, declanşând parcă un semnal. Doctorul Lell îi spuse ironic:

— Ştiu. Te-ai decis să cooperezi. Ţi se profilase această idee în minte încă înainte de a o părăsi pe Norma, în al cărei ajutor sosiseşi mânat de un impuls cavaleresc. Din păcate, aici nu este vorba doar de a te face să te hotărăşti.

Batjocura din vocea omului îl făcu pe Garson să nu se simtă în apele lui. Gândi incoerent: ce noroc că se găsea aici, în camera asta! A fost al dracului de norocos că nu i-a administrat vreo şmecherie sofisticată care să nu-i permită să se mai concentreze. Acum avea timp să-şi adune gândurile, să-şi întărească mintea pentru a face faţă fiecărei schimbări plănuite, oricărei surprize şi, ceea ce era mai important, să rămână în viaţă.

Spuse:

— E foarte simplu. O ai pe Norma şi mă ai pe mine în puterea ta, aici, în epoca ta. Ar fi o prostie să opun rezistenţă.

Doctorul Lell îl privi pentru o clipă, aproape compătimitor. Dar vocea îi era din nou batjocoritoare când i se adresă:

— Dragă profesore Jack Garson, orice discuţie în acest moment este inutilă. Intenţionez doar să descopăr dacă te-am putea folosi în laboratoarele noastre. Dacă nu, nu ne rămâne decât o alternativă: camera de depersonalizare. Pot să-ţi spun doar atât: în medie, persoanele de tipul tău nu au reuşit să treacă testele noastre.

Cuvintele cădeau ca nişte cuţite tăioase. În ciuda batjocurii şi a dispreţului amuzat pe care le afişa, acestui om nu-i păsa deloc

de el. Pentru Lell nu conta decât testul, cum o fi fost acesta, în timp ce miza lui Garson era însăşi personalitatea lui. Cel mai bine era să-şi ţină firea şi să continue să insiste că vrea să coopereze. Înainte de-a putea deschide gura, doctorul Lell i se adresă cu o voce ciudată, fără intonaţie.

— Avem o maşină care testează gradul de nesupunere a fiinţelor umane. Îţi va vorbi acum Maşina-Observator.

— Cum te cheamă? se auzi o voce din spatele lui Garson.

Acesta tresări. Pentru o clipă se simţi buimăcit. În ciuda hotărârii lui de a-şi păstra calmul, situaţia îl surprindea nepregătit. Fără să-şi dea seama, se lăsase copleşit de o primejdioasă stare de încordare. Făcând un efort, reuşi să se stăpânească. Văzu că doctorul Lell zâmbea din nou şi asta îl ajută. Tremurând din tot corpul, se îndreptă în scaun şi, după o clipă, îşi reveni suficient pentru a fi cuprins de un val de furie când realiză răceala care i se scurgea prin vene şi tremurul din voce, în timp ce răspundea:

— Mă numesc Jack Bellmore Garson. Vârsta: treizeci şi trei. Cercetător ştiinţific, profesor de fizică al Universităţii din... Grupa de sânge...

Erau prea multe întrebări, informaţii detaliate ce i se smulgeau din minte, explicând întreaga poveste a vieţii şi a aspiraţiilor sale. În cele din urmă, se simţi aproape strivit de adevărul rece şi înfiorător. Era în joc viaţa lui, viaţa lui conştientă. Nu era o comedie, ci un interogatoriu minuţios, precis, de o răceală şi o exactitate desăvârşită. Trebuia să treacă testul.

— Doctore Lell! se auzi vocea insolentă a maşinii. Care este starea minţii acestui om în momentul de faţă?

Doctorul Lell răspunse prompt:

— O stare de îndoială cumplită. Subconştientul i se zbate în incertitudine. Nu mai e nevoie să adaug că subconştientul îi trădează caracterul.

Garson răsuflă adânc. Îl îmbolnăvea gândul că s-a descurajat atât de uşor în faţa unui lucru nou pentru el. O maşină – dacă era într-adevăr o maşină – care nu avea nevoie de niciun mijloc obişnuit de comunicare – radio sau telefonică. Vocea îi sună scrâşnită chiar şi în propriile urechi pe când rosti scurt:

— Subconştientul meu se poate duce dracului! Sunt un om rezonabil. M-am hotărât. O să merg cu organizaţia voastră până la capăt.

Tăcerea care urmă fu anormal de lungă şi când, într-un târziu, maşina vorbi, se simţi uşurat auzindu-i cuvintele. Vocea fără trup rosti:

— Nu mă aştept la nimic bun, dar aduceţi-l la test după preparativele obişnuite.

Începu să se simtă mai bine când păşi, în spatele doctorului Lell, de-a lungul coridorului gri-albastru. Într-o mică măsură, câştigase. Oricum ar fi celelalte teste, ar putea ele ignora convingerea lui fermă că trebuie să coopereze?

Era mai mult decât simplul fapt de a rămâne în viaţă.

Pentru o persoană cu instruirea lui, această lume viitoare îi oferea posibilităţi nesfârşite. Sigur, se putea abandona în voia destinului său pe durata acestui război, urmând să se concentreze asupra vastităţii miraculoase a ştiinţei acesteia ce includea teleportarea în timp, mingi de foc şi Maşini-Observator care îi puteau judeca pe oameni cu o logică rece, neîndurătoare şi vorbeau într-un mod pur şi simplu inexplicabil. Trebuia să existe un truc acolo, vreun „telefon” introdus în peretele din apropiere. La naiba, nu-i venea să creadă că vreo forţă anume ar putea focaliza sunetul fără intermediul unui aparat, la fel cum şi Norma nu putuse fi îmbătrânită în acea zi, la circa de poliţie, decât prin efectul unei acţiuni produse pe aceeaşi cale.

Gândul i se frânse. Pentru o clipă, rămase paralizat, cu privirile aţintite în jos, la locul unde se aflase podeaua. Nu mai era acolo! Cu răsuflarea tăiată, încercă să atingă peretele opac; apoi râsul baritonal al doctorului, precum şi suprafaţa tare de sub picioarele lui îl convinseră că este doar o iluzie. Se stăpâni şi continuă să privească cu o fascinaţie crescândă.

Sub el se vedea o parte dintr-o încăpere de ale cărei dimensiuni nu-şi putu da seama, întrucât pereţii opaci îi barau, pe fiecare parte, câmpul vizual. Se aflau acolo o mulţime de oameni ce ocupau tot spaţiul disponibil.

Auzi vocea lui Lell, ca pe un ecou al propriilor lui gânduri:

— Oameni, da, oameni! Recruţi din toate timpurile, gata să devină soldaţi, neştiind încă ce-i aşteaptă.

Vocea încetă, dar scena de nedescris continuă. Oameni care se împingeau, se agitau, se băteau. Feţe uitându-se în sus,

trădând uimire, furie, teamă şi toate combinaţiile acestor stări. Erau oameni cu haine ce străluceau în toate culorile curcubeului şi alţii îmbrăcaţi în cenuşiu tern; erau mai mulţi decât ar fi putut vreodată număra.

Garson îşi adună gândurile risipite, încercând să-i observe cu atenţie. În ciuda diferenţelor majore în moda hainelor, oamenii ce se agitau acolo, jos, ca nişte oi duse la abator aveau totuşi ceva comun, ceea ce nu putea însemna decât un singur lucru.

— Ai dreptate! se auzi din nou vocea rece şi zeflemitoare a doctorului. Sunt toţi americani, toţi din acelaşi oraş care se numeşte acum Delpa. Cu ajutorul celor mai mult de o mie de maşini amplasate în epoci diferite în Delpa, obţinem aproximativ patru mii de oameni pe oră în timpul zilei. Ceea ce vezi dedesubt este sala principală de primire. Recruţii care sosesc alunecând sub rostogolirile timpului sunt imediat revigoraţi şi introduşi aici. Bineînţeles că în această etapă confuzia lor este foarte mare. Dar să mergem mai departe.

Garson remarcă în treacăt că pardoseala solidă rămăsese la locul ei sub picioarele lui. Se gândi doar că nu îl zărise pe doctorul Lell apăsând pe un buton sau manevrând vreun sistem de comandă de orice fel. La fel se întâmplase când Maşina-Observator vorbise cu o vrăjitorie de ventriloc, când podeaua dispăruse sau acum, când devenise din nou opacă. Era posibil să fie vorba de o formă de comandă mentală. Gândurile îi săriră apoi la pericolul ce-l pândea. Care era scopul acestui tur preliminar? Îi arătau oare lucruri oribile pentru ca mai apoi să-i studieze reacţiile? Simţi cum îl cuprinde furia. Ce aşteptau de la un om crescut în mediul secolului XX? Nimic de aici nu avea de-a face cu convingerea lui raţională că fusese capturat şi că de aceea trebuia să coopereze. Dar patru mii de oameni într-o oră, dintr-un singur oraş! Se simţi buimac şi nefericit.

— Iar aici, spuse doctorul Lell cu o voce calmă şi clară ca apa liniştită a unui lac, se află una din sutele de camere mai mici care formează un cerc în jurul maşinii principale a timpului. Poţi vedea că starea de confuzie s-a diminuat.

„E doar pe jumătate adevărat”, gândi Garson. Nu era nimic confuz acolo. Oamenii stăteau în fotolii şi pe scaune. Unii dintre ei se uitau prin cărţi, alţii sporovăiau în linişte. De fapt, doar buzele li se mişcau ca într-un film mut, dar niciun sunet nu pătrundea prin transparenţa iluzorie a podelei.

— Nu ţi-am arătat, vorbi din nou vocea calmă, catifelată şi sigură, stadiul intermediar care duce la această atmosferă de club. O mie de oameni speriaţi, confruntaţi cu pericolul, ne-ar putea pricinui necazuri. Dar facem selecţii psihologice succesive până ce un singur om iese prin uşa acestei camere. Ah, dar uite, iese unul chiar acum. Hai să-l urmărim. Înţelegi, în acest stadiu ne dispensăm de vorbele ocolite şi prezentăm realitatea aşa cum este.

Realitatea era un obiect metalic în formă de cazan înzestrat cu o deschizătură ca o uşă de cuptor. Patru brute îl înşfăcară pur şi simplu pe noul sosit luat prin surprindere şi îl împinseră cu picioarele înainte pe uşă.

Omul trebuie că ţipase; pentru o clipă, îşi ridicase privirile, iar faţa aceea schimonosită de frică, cu gura căscată prosteşte, ce scotea probabil strigăte nearticulate, îi provocă lui Garson o durere fizică copleşitoare. Îl auzi pe doctor vorbindu-i şi i se păru că se află la o mare distanţă de el.

— Este necesară în această etapă dezorganizarea minţii pacientului pentru ca, mai apoi, maşina de depersonalizare să-şi poată face treaba mai bine.

Brusc, vocea lui îşi pierdu indiferenţa. Spuse cu un ton tăios, glacial:

— N-are niciun sens să continuăm acest tur. După părerea mea, reacţiile tale au justificat pe deplin pesimismul Observatorului. N-are rost să pierdem timpul.

Ameninţarea abia dacă l-a atins pe Garson. Îi pieriseră emoţiile şi speranţa. Din acea primă scânteiere de curiozitate ştiinţifică nu mai rămăsese decât o cenuşă fierbinte, dureroasă şi indiferentă. După acea incredibilă succesiune de lovituri, acceptă nepăsător verdictul înfrângerii.

CAPITOLUL VI

Ieşi cu încetul din starea aceea pesimistă. La naiba, exista încă faptul că era captiv în această lume. Era dator să se întărească, să-şi stăpânească emoţiile şi să se gândească doar la Norma şi la el. Dacă oamenii aceştia împreună cu maşinile lor dădeau verdictul pe baza sentimentelor omeneşti, atunci ar trebui să le arate cât de împietrit şi de rece poate să fie intelectul lui. Unde naiba se găsea maşina asta atotştiutoare?

Coridorul se sfârşea brusc cu o uşă banală, neagră, asemănătoare cu celelalte. După aspect, nu sugera deloc că în spatele ei s-ar putea afla ceva important. Celelalte dădeau în încăperi sau în coridoare. Aceasta însă dădea într-o stradă!

O stradă într-un oraş din viitor!

Garson înţepeni de mirare. Renunţă să se mai gândească la propriul pericol, pe care-l anticipa cu o presimţire apăsătoare, şi mintea i se concentră asupra acestei scene surprinzătoare. Se holba nedumerit, găsind ceva ce-i întrecea toate aşteptările. Cumva vag, gândindu-se la efectele războiului, îşi imaginase o lume splendidă, dar totuşi devastată. Dar nu era deloc aşa.

În faţa ochilor săi se întindea o stradă îngustă, deprimantă şi antipatică. Clădiri întunecoase şi murdare se ridicau ascunzând soarele. Un şuvoi de fiinţe semiomeneşti, animalice – bărbaţi şi femei – se mişcau indiferente de-a lungul zonelor înguste de pavaj marcate cu linii negre. Acesta părea să fie singurul semn distinctiv dintre trotuar şi partea carosabilă. Strada era foarte lungă şi era în întregime la fel, cel puţin până unde putea el vedea. Foarte dezamăgit, conştient chiar de dezgustul resimţit, Garson se întoarse şi realiză că doctorul Lell îl privea cu un surâs sinistru întipărit pe chip.

— Ceea ce cauţi, profesore Garson, nu vei găsi în acest oraş sau în altele asemănătoare lui, aparţinând „sclavilor”, ci în oraşele-palat ale Glorioşilor şi Planetarienilor.

Se opri ca şi cum cuvintele pronunţate i-ar fi declanşat un gând neplăcut. Spre mirarea lui Garson faţa i se schimonosi de furie, iar vocea i se înăspri când scuipă cuvintele:

— Nemernicii ăştia de Planetarieni! Când mă gândesc că aşa-zisele lor idealuri duc lumea la...

Furia îi trecu. Continuă liniştit:

— Cu mai multe sute de ani în urmă, o comunitate mixtă, compusă din Glorioşi şi Planetarieni, supraveghea toate resursele naturale ale sistemului solar. Oamenii reuşiseră să devină, practic, nemuritori; teoretic, corpul meu poate trăi un milion de ani, dacă nu intervin accidente majore. S-a decis că resursele disponibile pot menţine zece milioane de oameni pe Pământ, zece pe Venus, cinci pe Marte şi zece milioane pe sateliţii lui Jupiter, pentru un interval de un milion de ani; la cererile mari de consum de atunci, s-au alocat aproximativ patru milioane de dolari pe an de persoană, la valoarea dolarului de dinaintea celui de al Doilea Război Mondial.

Dacă în acest interval omul ajungea să cucerească stelele, toate cifrele puteau fi revizuite, deşi atunci, ca şi acum, posibilitatea din urmă părea la fel de îndepărtată ca şi stelele însele. La o cercetare atentă, problema călătoriilor interstelare, în aparenţă atât de simplă, s-a dovedit foarte dificilă, depăşind competenţa matematicienilor noştri!

Făcu o pauză, iar Garson îndrăzni:

— Am avut şi noi mai multe versiuni de sisteme statale bazate pe planificare, dar n-au putut niciodată rezista din cauza naturii umane. Se pare că a intervenit şi aici acelaşi aspect.

Garson nu se gândi că afirmaţia făcută putea fi periculoasă pentru el. Efectul cuvintelor rostite fu surprinzător. Faţa uscăţivă, frumoasă a doctorului Lell deveni ca de marmură. Spuse, aspru:

— Să nu îndrăzneşti să ne compari cu nazismul sau comunismul vostru! Suntem conducătorii întregului timp viitor şi trecut şi câţi dintre cei din trecut ni s-ar putea împotrivi dacă am hotărî să-i dominăm? Vom învinge în acest război – deşi ne aflăm acum la limita înfrângerii – întrucât noi construim cea mai mare barieră energetico-temporală care a existat vreodată. Prin aceasta, vom dovedi că vom câştiga sau că nimeni nu va câştiga. O să le învăţăm noi pe acele lepădături moraliste de pe planete să mai flecărească despre drepturile omului şi libertatea spiritului! Să-i ia dracu' pe toţi!

Vocea îi trădase mândrie şi pasiune violentă, dar Garson nu dădu înapoi. Îşi avea părerile lui şi era clar că nu le va putea ascunde nici doctorului Lell, nici Observatorului, aşa că spuse:

— Văd o ierarhie aristocratică şi un furnicar de sclavi animalici. Cum se pot potrivi în acelaşi tablou? Ce e cu resursele de care au nevoie? Par să fie sute de mii doar în acest oraş.

Doctorul îl privea ostil. Garson simţi că îngheaţă. Nu se aşteptase ca vreo afirmaţie raţională făcută de el să poată fi folosită împotriva lui. Doctorul i se adresă mult prea calm:

— În principiu ei nu folosesc niciun fel de resurse. Trăiesc în oraşe de piatră şi cărămidă, mâncând ceea ce pământul produce oricum.

Vocea îi deveni dintr-odată tăioasă ca oţelul.

— Iar acum, profesore Garson, te asigur că ţi-ai semnat deja condamnarea. Observatorul se află în clădirea aceea metalică de pe cealaltă parte a străzii, pentru că impactul energiei maşinii principale a timpului i-ar putea afecta părţile sensibile dacă s-ar afla mai aproape. Nu mai pot răspunde la nicio altă explicaţie pe care ai vrea s-o ceri şi fii sigur că nu doresc să rămân în compania cuiva care într-o jumătate de oră va deveni un automat. Vino!

Garson nu protestă. Realiză din nou toată monstruozitatea oraşului şi gândi mohorât:

„Se repetă aceeaşi poveste veche, foarte veche, a autocratului justificându-şi crima murdară comisă împotriva aproapelui său. Iniţial trebuie să fi fost folosită degradarea psihică deliberată, manipularea prin metode psihologice abuzive. Chiar numele cu care se prezentaseră – Glorioşii – pare o moştenire a zilelor în care trebuie să se fi făcut eforturi uriaşe, ticăloase în scopul creşterii adulării isterice a eroului în rândul maselor.”

Vocea uscată a doctorului se auzi din nou:

— Dezaprobarea pe care o nutreşti faţă de existenţa sclavilor noştri este împărtăşită de Planetarieni. Se opun, de asemenea, metodelor noastre de depersonalizare a recruţilor. După cum vezi, ai multe lucruri în comun cu ei şi dacă ai putea scăpa şi ajunge la ei...

Cu un efort, Garson încercă să se dezmeticească. Se lăsase dus de nas. Era clar acum că fiecare cuvânt rostit de doctorul Lell avea scopul de a-l face să se autodemaşte. Pentru o clipă deveni conştient că este nerăbdător să afle mai multe, apoi însă căzu din nou într-o stare de buimăceală.

— Nu înţeleg, spuse el. Ceea ce faci nu poate aduce nimic nou. Sunt produsul mediului meu. Ştii cum arată acest mediu şi ce tip de fiinţă omenească poate el, inevitabil, produce. Aşa cum am mai spus, nu doresc decât să cooperez.

Deodată, privirea îi fu atrasă de schimbarea coloritului cerului deasupra capătului îndepărtat al străzii. Se ivise la orizont o pâclă roşiatică, pâlpâitoare, nefirească, ca un apus de soare nepământean, ciudat, dat fiind că mai erau câteva ore bune până la apus. Simţi dintr-odată cum se încordează din ce în ce mai mult şi întrebă, agitat:

— Ce-i asta?

— Asta, se auzi vocea amuzată şi tăioasă a doctorului, asta-i războiul.

Garson începu să râdă, fără să se mai poată abţine. De zile întregi speculaţiile sale pe marginea uriaşului război din viitor i se învălmăşeau în minte împreună cu îngrijorarea crescândă la adresa Normei. Şi acum ceaţa – ceaţa asta slabă, roşiatică deasupra unui oraş altfel neafectat – asta era războiul!

Hohotele i se opriră când doctorul Lell spuse:

— Nu-i aşa de amuzant pe cât crezi. Cea mai mare parte a Delpei este intactă. Întrucât este protejată de o barieră locală energetico-temporală. De fapt, Delpa este asediată, cincizeci de mile din ea aflându-se sub ocupaţia inamicului.

Probabil că prinsese gândul lui Garson, pentru că adăugă glumeţ:

— Ai dreptate. Tot ce trebuie să faci e să ieşi din Delpa şi vei fi în siguranţă.

Garson replică supărat:

— E un gând care i-ar trece prin minte oricărei persoane inteligente. Dar nu uita că o ai pe domnişoara Matheson în puterea ta.

Doctorul Lell părea că nu a auzit cuvintele.

— Ceaţa roşiatică pe care o vezi este punctul în care duşmanul ne-a neutralizat bariera energetică. În acel loc ne atacă zi şi noapte cu o rezervă inepuizabilă de maşini-robot. Din păcate, în Delpa nu avem o uzină capabilă să construiască arme inteligente, aşa că putem folosi doar un tip similar, constând în fiinţe umane depersonalizate. Din păcate, din nou costul în vieţi omeneşti este mare: sută la sută din recruţi. De asemenea, în

fiecare zi pierdem aproximativ patruzeci de picioare din oraş şi, bineînţeles, la sfârşit, Delpa va cădea.

Zâmbi, aproape binevoitor. Garson fu mirat că părea dintr-odată binedispus pe când continua:

— Poţi vedea cât de eficientă este şi o barieră energetico-temporală mică. Când vom termina, în doi ani, marea barieră, linia noastră de front se va dovedi practic impenetrabilă.

Cât despre argumentul tău în privinţa cooperării, să ştii că n-are nicio valoare. Oamenii sunt mai curajoşi decât cred, mai curajoşi chiar decât îşi închipuie judecând la rece. Dar să lăsăm acum cearta. Într-un minut maşina ne va clarifica în ceea ce te priveşte.

CAPITOLUL VII

La prima vedere, Maşina-Observator era o aglomerare de lumini pâlpâitoare care clipeau regulat pe când îl supravegheau. Garson aşteptă sub privirea aceea scrutătoare, ţinându-şi răsuflarea. Gândi chiar: „Zidul ăsta din metal negru şi luminile sunt total neimpresionante”.

Se trezi analizând defectele maşinii. Era prea mare şi prea imobilă. Dacă ar fi fost mică şi ar fi avut o formă oricât de urâtă, şi ar fi fost înzestrată cu mobilitate, poate că ar fi sugerat o personalitate anormală. În schimb, nu avea nimic în afară de o mulţime de lumini. Pe când o privea, acestea începură din nou să clipească. Deodată, se stinseră toate, în afara colţului din dreapta, unde se vedea desenat un model colorat miniaturizat al acestora.

În spatele lui Garson, uşa se deschise şi în camera tăcută îşi făcu apariţia doctorul Lell.

— Mă bucur, spuse el pe un ton calm, că rezultatul a fost cum a fost. Avem o nevoie disperată de asistenţi buni. Pentru a-ţi face o părere despre asta, spuse el făcându-i semn să-l urmeze în strada urâtă şi dezolată, află că eu, de exemplu, mă ocup de centrul de recrutare din secolul XX, dar mă aflu acolo doar când un sistem de alarmă intertemporal mă reclamă. În rest mă ocup cu treburile ştiinţifice de ordinul doi, întâietatea având-o munca ce, prin însăşi natura sa, trebuie să continue fără întrerupere.

Se aflau din nou în aceeaşi clădire mare din care veniseră, cu acelaşi coridor gri-albăstrui prin care se intra din afară. De data aceasta însă doctorul Lell deschise prima dintre uşi şi se înclină politicos:

— După dumneavoastră, profesore!

O fracţiune de secundă prea târziu, pumnul lui Garson despică aerul acolo unde se aflase cu puţin timp în urmă faţa aceea întunecată şi puternică. Se uitară unul la celălalt, Garson cu buzele strânse şi mintea împietrită. Supermanul spuse încet:

— Nu vei putea niciodată reacţiona rapid, profesore. Este un defect pe care nu-l poţi remedia. Ţi-ai dat seama, bineînţeles, că micul meu discurs urma să-ţi adoarmă bănuielile pe parcursul drumului până aici şi că de fapt ai căzut la test. Ceea ce nu ştii însă este că ai picat cu un rezultat neaşteptat, cu gradul şase la nesupunere, care este cel mai prost, iar la inteligenţă cu AA

plus, aproape cel mai bun. E păcat, pentru că avem într-adevăr nevoie de asistenţi capabili. Regret.

— Slăbeşte-mă cu regretele tale! i-o tăie Garson scurt. Dacă îmi aduc bine aminte, chiar dedesubtul nostru, patru brute de-ale voastre l-au forţat pe un bărbat să intre în maşina de depersonalizare. Poate că undeva, pe scara care duce jos voi găsi un mijloc de a te prinde pe picior greşit şi de a face să-ţi zboare din mână arma aceea mică pe care o ascunzi cu grijă.

Ceva în zâmbetul celuilalt – o licărire amuzată, vicleană – ar fi trebuit să-l avertizeze. Nu că asta ar mai fi avut vreo importanţă. Păşi încet prin uşa deschisă şi se îndreptă spre scările gri-albăstrui din faţă. În spatele lui uşa păcăni cu un clinchet ciudat.

Deodată, în faţă, scările dispărură ca prin vis. În locul lor se afla un dulap uriaş ca un cazan, cu o uşă de cuptor. Îşi făcură apariţia o jumătate de duzină de oameni-brute. O clipă mai târziu îl împingeau spre gura aceea neagră.

În ziua următoare, Norma se hotărî să rişte. Prin fereastra Centrului de recrutare se vedea acelaşi interior pustiu: pereţii despuiaţi de sloganele caloniene care zăceau acum pe jos împreună cu reclamele şi tăieturile din ziare. Uşa camerei din spate era întredeschisă, dar era prea întuneric pentru a putea zări ceva.

Era ora prânzului. Adunându-şi curajul, Norma se îndreptă repede spre intrarea din faţă. Cu un clinchet uşor, uşa se deschise. Se strecură înăuntru şi, o clipă mai târziu, împingea uşa din spate. Maşina nu era acolo; se mai vedeau doar urmele ei, adânc imprimate în locul unde stătuse atâtea luni. Dar dispăruse complet, ca şi doctorul Lell, ca şi creaturile acelea, ca şi Jack Garson.

Întoarsă din nou în apartament, se trânti în pat şi zăcu acolo, tremurând – reacţie nervoasă datorată gestului care încălcase dispoziţiile.

În după-amiaza celei de-a patra zile, pe când stătea cu o carte în faţă, neputându-se concentra asupra înţelesului cuvintelor, percepu deodată un ţiuit în interiorul corpului său. Undeva, o maşină – de fapt, maşina – vibra încet. Se ridică în picioare, dând drumul cărţii care căzu pe pervazul ferestrei, dar sunetul dispăruse. Nu mai percepu nicio trepidaţie în nervii ei

încordaţi. Gândi imediat: „E o închipuire!” Încordarea nervoasă începea s-o afecteze.

Pe când stătea acolo înţepenită, incapabilă să se relaxeze, auzi zgomotul uşor al unei uşi de jos deschizându-se. Era uşa din spate, ce dădea într-un loc pustiu pe care îl putea vedea de la fereastra ei; uşa din spate, deschizându-se şi mai apoi închizându-se. Pe când privea fascinată, îl văzu pe doctorul Lell. Gândul provocat de această apariţie neaşteptată fu atât de puternic, încât, probabil, doctorul Lell îl percepu – dar nu întoarse capul. Jumătate de minut mai târziu, dispăruse din câmpul ei vizual.

În a cincea zi, s-au auzit jos ciocănituri puternice şi realiză că erau nişte tâmplari, care veniseră cu instrumentele lor şi lucrau; le auzi murmurul vocilor. Dar nu îndrăzni să se aventureze din nou înainte de lăsarea serii. Zări prin geam începutul schimbărilor la care se lucra. Banca veche fusese reparată, iar pereţii văruiţi. Nu era încă mobilă nouă, dar pe un perete putea zări o reclamă încă nefinisată. Citi:

BIROU DE ANGAJĂRI
Se caută bărbaţi

Se caută bărbaţi! Deci asta era. O altă capcană pentru bărbaţi. Armatele nesăţioase din viitor trebuie mereu îndestulate cu materie primă. Incredibilul război din acel viitor la fel de incredibil făcea ravagii. Privi în tăcere cum doctorul Lell ieşea din camera din spate. Se îndreptă spre uşa din faţă şi ea aşteptă neajutorată până când el o deschise, se uită înăuntru, o închise la loc cu grijă şi apoi, o clipă mai târziu, se afla lângă ea, la fel de tăcut, uitându-se şi el prin geam. Într-un târziu, spuse:

— Văd că admiri noua înfăţişare!

Spusese asta ca pe o constatare, fără vreo ameninţare în voce. Ea nu-i replică. Părea că nici el nu se aşteptase ca ea să-i răspundă, întrucât continuă aproape imediat pe acelaşi ton neutru:

— E foarte bine că s-a întâmplat aşa. Nimic din ce ţi-am spus nu s-a dovedit fals. Am zis că investigaţiile noastre ne-au arătat că maşina se va mai afla aici câţiva ani. Bineînţeles că nu am putut examina fiecare zi sau săptămână în parte. Acest mic episod ne scăpase, dar nu a schimbat cu nimic situaţia. Cât

despre faptul că acest sediu se va transforma într-un birou de angajări de-acum încolo, părea perfect normal atunci când am investigat, deoarece ştiam de atunci că războiul calonian se va termina.

Făcu o pauză, iar ei nu-i veni să spună nimic. În întunericul care se adâncea, părea că o studiază cu atenţie. Apoi continuă:

— Îţi spun toate astea fiindcă ar fi obositor să căutăm pe altcineva în locul tău şi pentru că vreau să te fac să-ţi dai seama de imposibilitatea oricărei nesupuneri pe viitor. Acceptă-ţi situaţia în care te afli. Avem mii de maşini similare acestora, iar milioanele de oameni care trec prin ele vor face ca balanţa războiului să se încline treptat în favoarea noastră. Trebuie să câştigăm, cauza noastră este absolut justă. Ne aflăm în luptă noi, Pământul, cu toate celelalte planete. Iar Pământul trebuie să se apere împotriva agresiunii unor duşmani diferiţi, înarmaţi cum nicio putere din nicio altă epocă nu a mai fost. Avem dreptul şi îndatorirea morală să adunăm oameni din diferite ţări de pe Pământ pentru a-şi apăra planeta.

Oricum – vocea îi deveni dintr-odată rece – dacă această logică a faptelor nu te impresionează, recompensele ce vor urma, în caz că te porţi cum trebuie, s-ar putea să se dovedească eficiente. Îl avem pe profesorul Garson. Din păcate, nu i-am putut salva personalitatea. Teste clare au dovedit că putea fi recalcitrant. Dar mai există şi tinereţea ta. Îţi va fi reînapoiată sub formă de salariu. Cu fiecare trei săptămâni devii mai tânără cu un an. Pe scurt, îţi trebuie doi ani ca să ajungi la vârsta de douăzeci.

Termină cu o voce poruncitoare:

— De azi într-o săptămână, biroul se va deschide. Te vei prezenta la ora nouă. E ultima ta şansă. La revedere.

Îl privi îndepărtându-se în întuneric şi dispărând în clădirea mohorâtă.

Acum avea însă în sfârşit un ţel. La început a fost un gând firav, pe care nu dorea să-l admită. Dar, treptat, nesiguranţa i se estompă şi întreaga ei lume interioară începu să se organizeze în jurul lui.

Începu prin a înţelege că orice rezistenţă este inutilă. Nu fiindcă ar fi crezut în dreptatea cauzei acestor oameni care se autodenumeau Glorioşi, deşi povestea Pământului aflat în luptă cu planetele îi strecurase în minte prima îndoială, exact cum –

ştia asta – intenţionase doctorul. Afacerea era însă mai simplă. O femeie s-a ridicat împotriva unui om din viitor. Ce lucru prostesc din partea unei femei!

Mai rămânea Jack Garson!

Dacă l-ar putea aduce înapoi aşa cum e el acum, o creatură nenorocită, zdrobită, ciudată, odată ce i-au distrus personalitatea, ar putea încerca să îndrepte o parte din răul pe care, fără voie, i l-a făcut. Se gândi că ar fi o nebunie să creadă că ei i-l vor da vreodată înapoi! Era o rotiţă neînsemnată într-un vast război al maşinilor. Oricum ar fi, faptul rămânea: trebuia să-l aducă înapoi.

Partea educată şi cultivată a minţii sale gândi: „Ce ţel elementar!” Se simţea golită de orice, cu excepţia a ceea ce este fundamental: o femeie gândindu-se la un bărbat.

Dar ţelul era acolo, de nepotolit.

Lunile abia se târau şi, odată timpul scurs, i se părea că trecuseră cu repeziciune. Într-o seară ieşi să se plimbe şi, dând colţul, se trezi într-o stradă pe care nu mai fusese în ultima vreme. Se opri brusc, simţind cum corpul i se contractează. Strada era foarte populată, dar aproape că nu percepu prezenţa oamenilor.

În afara acelor sunete confuze – voci omeneşti, claxoane de maşini şi toate zgomotele străzii ce se pierdeau într-o combinaţie cacofonică – se mai auzea ceva, abia perceptibil: şoapta unei maşini a timpului. Se afla destul de departe de biroul de angajări cu maşina lui, dar trepidaţiile uşoare pe care le simţea de-a lungul nervilor erau de neconfundat.

Grăbi pasul, nevăzând nimic altceva în afara clădirii puternic luminate care se afla în centrul atenţiei mai multor bărbaţi. Unul dintre ei încercă s-o cuprindă cu mâna. Se eliberă imediat, cu un gest automat. Un altul o luă pur şi simplu în braţe, strângând-o cu putere şi sărutând-o. Ţelul pe care-l urma însă îi dădu forţe noi.

Reuşi să-şi elibereze un braţ şi-l pocni peste faţă. Omul râse binedispus şi îi dădu drumul, dar o urmă îndeaproape.

— Faceţi-i doamnei loc! Eliberaţi drumul! strigă el cu putere.

Ca prin farmec, i se deschise în faţă o cărare şi reuşi să ajungă lângă vitrină, unde putu citi următorul anunţ:

SE CAUTĂ

SOLDAŢI ÎNTORŞI DE PE FRONT
PENTRU AVENTURĂ PERICULOASĂ
PLATĂ BUNĂ!

Nu simţi nicio emoţie realizând că este vorba de o altă capcană pentru bărbaţi. În minte nu i se întipărise decât o imagine: o cameră mare, pătrată, cu o duzină de bărbaţi înăuntru. Doar trei dintre ei erau recruţi. Din ceilalţi nouă, unul era un soldat american îmbrăcat într-o uniformă din Primul Război Mondial. Era aşezat la o masă, lovind cu degetele clapele unei maşini de scris. Deasupra lui stătea aplecat un legionar roman din timpul lui Iulius Caesar, îmbrăcat într-o uniformă completă, tipică, cu togă şi spadă scurtă. Lângă uşă, ţinând piept gloatei care se îmbulzea, se aflau doi soldaţi greci din timpul lui Pericle.

Oamenii şi epocile pe care le reprezentau îi erau foarte familiare, întrucât făcuse patru ani de latină şi greacă şi jucase în piese din ambele perioade, în limbile originale. Mai era un bărbat acolo, tot într-un costum din vremuri vechi, dar nu reuşi să-l plaseze în timp. Pe moment se afla la o masă mică, interogându-l pe unul din cei trei recruţi. Cât despre ceilalţi patru, doi purtau uniforma care ar fi putut aparţine sfârşitului secolului XX. Hainele erau de un galben strălucitor şi amândoi aveau însemne pe epoleţi. Cu siguranţă, gradul de locotenent era încă la modă când fuseseră avansaţi.

Ultimii doi erau pur şi simplu ciudaţi, nu atât prin aspectul lor, ci prin croiala uniformelor. Feţele le erau sensibile, normale. Uniformele lor constau în pantaloni şi haine, ce se asortau perfect, de culoare albastră, un albastru ce scânteia de parcă ar fi fost alcătuit din milioane de diamante de mărimea unui ac. Străluceau cu o lumină blândă, intens albastră.

Pe când privea, unul dintre recruţi fu condus în camera din spate. Abia acum şi-a dat seama că şi aici exista aşa ceva. Uşa se deschise. Dintr-o ochire, văzu maşina impozantă şi silueta unui bărbat înalt, cu faţă întunecată, care ar fi putut fi doctorul Lell. Numai că nu era. Era însă evident ca aparţineau amândoi aceleiaşi rase umane.

Uşa se închise şi unul dintre cei doi greci care păzeau intrarea spuse:

— E-n regulă, pot să mai vină încă doi.

Se dădu o luptă scurtă, dar violentă pentru ocuparea locurilor. Câteva secunde mai târziu, cei doi învingători, cu zâmbetul pe buze şi răsuflarea tăiată în urma efortului depus, se aflau înăuntru. În tăcerea care se aşternu, unul dintre greci se întoarse către celălalt şi spuse într-o greacă veche, aproape de neînţeles:

— Nici măcar Sparta n-a avut vreodată atâţia luptători voluntari. Pare să fie o seară bună, cu multă pradă.

Ritmul vorbelor şi entuziasmul cu care fuseseră rostite o făcură aproape să nu perceapă înţelesul. După o clipă însă, făcu traducerea mentală şi acum adevărul era evident. Oamenii timpului au ajuns înapoi până chiar la greci, probabil şi mai departe încă, pentru a-şi putea procura recruţi. Şi de fiecare dată au folosit toate momelile posibile, bazându-se pe slăbiciunea şi pe caracterul imperios al bărbaţilor.

„Luptaţi pentru Calonia” – un apel la idealism! „Se caută bărbaţi” – cel mai elementar slogan dintre toate – „pentru a munci pentru hrană, fericire, siguranţă.” Şi acum varianta era adaptată pentru soldaţii întorşi de pe front: aventură cu plată!

Diabolic! Şi totuşi atât de eficient, încât foloseau ca ofiţeri examinatori oameni care fuseseră prinşi prin aceeaşi propagandă. Aceştia trebuiau să fie nerecalcitranţi şi să se înroleze benevol în războiul maşinilor pentru Glorioşi. Trădătorii! Copleşită dintr-odată de sentimentul de ură faţă de nerecalcitranţii ce-şi pot păstra încă personalitatea, se îndepărtă furioasă de geam.

Se gândi: mii de asemenea maşini. Înainte, cifrele nu-i spuneau nimic, dar acum, cu o altă maşină ca exemplu grăitor şi cumplit, realitatea se înfăţişa ca ceva monstruos. Şi când te gândeşti că a fost un timp în care ea, singură, se hotărâse să-i înfrunte!

Mai rămânea problema reîntoarcerii lui Jack Garson din iadul acelui război titanic din viitor!

Noaptea cutreiera întruna străzile, deoarece îi era mereu teamă că în interiorul apartamentului gândurile ei înspăimântătoare şi nebuneşti ar putea fi interceptate. Şi mai era ceva: faptul de a sta închisă între patru pereţi, lângă maşina care devorase atâtea mii de vieţi omeneşti, i se părea intolerabil. Pe când se plimba, se gândea iarăşi şi iarăşi la scrisoarea pe care Jack Garson i-o scrisese înainte de-a veni

personal la ea. Scrisoarea fusese distrusă de multă vreme, dar reţinuse fiecare cuvânt. Şi, dintre toate, îndeosebi o frază care i se tot răsucea în minte: „Dacă aş fi în locul tău, mi-aş pune următoarea întrebare: Am cumva asupra mea un obiect metalic sau de altă natură plasat de către duşman?”

Într-o zi, pe când descuia obosită uşa apartamentului, găsi răspunsul la întrebare. Poate reuşise să se apropie de adevăr datorită extenuării sau poate că, pur şi simplu, creierul îi ostenise tot alergând în jurul acelui punct întunecat. Sau poate că lunile de concentrare au adus după ele, în final, rezultatul mult aşteptat. Oricare ar fi fost cauza, pe când îşi punea la loc cheia în geantă, senzaţia de metal dur pe care o percepu în degete o făcu să înţeleagă adevărul.

Cheia... metal... cheia...

Disperată, încetă să mai repete cele două cuvinte. Uşa de la apartament se trânti cu zgomot în spatele ei, iar ea, ca o biată creatură terorizată, o luă la goană pe scara întunecoasă, trezindu-se în plină stradă. Era imposibil să se mai întoarcă până ce nu avea să-şi potolească gândurile haotice ce i se învălmăşeau în minte. Până ce nu va fi sigură!

După o jumătate de oră, reuşi să se mai calmeze. Cumpără dintr-un drugstore o geantă şi câteva obiecte de care urma să aibă nevoie: un cleşte, o pensetă – pentru cazul în care cleştele se va dovedi prea mare – şi o şurubelniţă mică. Astfel echipată, se duse la un hotel.

Cleştele şi penseta erau tot ce-i trebuia.

Învelişul rotunjit, bombat al cheii cedă la prima apăsare puternică. Cu degete tremurânde, continuă să-l deşurubeze şi se trezi în faţa unui punct micuţ, strălucitor, ca un ac înroşit înfipt chiar în mijlocul tubului din interiorul cheii. Acul era susţinut de o reţea complicată de sârme subţiri ca firul de păianjen, toate vizibile în lumina pe care o emanau.

Gândi, nesigură, că este probabil vorba de nişte fluxuri de energie de o intensitate cumplită care comunică între ele. Această posibilitate nu o opri însă să continue, dar, ca o măsură de precauţie, înfăşură penseta în batistă. Atinse mai apoi cu ea acul strălucitor ce ieşea în afară. Reuşi să-l urnească puţin, dar nu se întâmplă nimic. Continua să strălucească.

Dezamăgită, puse cheia jos şi o privi cu atenţie. O maşinărie atât de mică, de delicată, ar fi trebuit să reacţioneze la o

deplasare egală cu a şaisprezecea parte dintr-un inch. Şi totuşi nu se întâmplase nimic. Un gând neaşteptat o făcu să-şi arunce privirile în oglindă. Văzu reflectându-se în ea chipul unei femei de patruzeci de ani.

De luni întregi atinsese din nou vârsta de douăzeci. Şi acum, dintr-odată, avea patruzeci. Simpla atingere cu penseta a capătului de ac o îmbătrânise cu douăzeci de ani.

Asta explica ce se întâmplase la circa de poliţie. Adică mai bine zis, ar explica dacă ar reuşi să potrivească totul la loc exact cum a fost. Se sforţă să-şi stăpânească tremurul degetelor şi apoi aplică penseta.

Avea din nou douăzeci de ani!

Simţindu-se dintr-odată eliberată, se întinse pe pat şi se gândi. Undeva, în lumea timpului şi a spaţiului trăia încă corpul unui om care fusese Jack Garson. Dacă n-ar fi fost el, ar putea acum să arunce acest obiect în râu, trei blocuri mai departe, să ia primul tren spre sud, est sau vest, iar maşina n-ar mai avea nicio influenţă asupra ei. Doctorul Lell nu s-ar apuca s-o caute, odată ce s-ar pierde în mulţime.

Cât de simplu era totul, de fapt. Timp de trei ani, puterea lor de dominaţie se aflase în cheia înzestrată cu capacitatea nocivă de a o îmbătrâni. Dar oare era numai asta? Poate că chiar contau pe faptul că victimele se considerau suficient de în siguranţă pentru a păstra cheia cu puterile ei magice de întinerire. Ea, bineînţeles, datorită lui Jack Garson, păstra cheia de parcă aceasta ar mai fi putut să o ţină sub stăpânirea ei. Dar celălalt imbold al tinereţii, acum că se gândi la el, era uriaş.

Îi tremurară din nou mâinile când ridică cheia ciudată, cu mecanismul ei complicat şi strălucitor dinăuntru. Părea incredibil că ei au riscat ca un obiect atât de preţios să ajungă atât de uşor în mâinile unui străin, mai ales că, probabil, ştiau că există posibilitatea de a i se descoperi conţinutul.

Îi trecu deodată ceva prin minte şi se calmă. Cu o mână dintr-odată fermă, apucă penseta, prinse punctul strălucitor proeminent şi, fără să încerce să tragă sau să împingă, îl răsuci pur şi simplu ca pe un şurub. Imediat se auzi un declic abia perceptibil. Corpul îi vibră ca o coardă întinsă de vioară şi începu să se prăbuşească, să se prăbuşească într-un întuneric nesfârşit.

La un moment dat noaptea se sfârşi şi zări o siluetă vagă, strălucitoare, omenească şi parcă nu prea, în acelaşi timp,

îndreptându-se spre ea. Era ceva în neregulă cu capul şi umerii acesteia, ceva diferit din punct de vedere fizic, diferenţă pe care mintea ei obosită nu o putea percepe cu claritate. Doi ochi ca nişte diamante străluceau pe chipul acela ciudat, supra-omenesc, străpungând-o literalmente cu privirea. Vocea pe care o auzi probabil că nu răsunase cu adevărat, întrucât o percepu doar în creier când îi spuse:

— Începând din acest moment măreţ, eşti stăpână pe forţele tale şi pe ţelul tău. Ţine minte ce-ţi spun: bariera energetico-temporală nu trebuie să fie terminată. Va distruge toate epocile sistemului solar. Bariera energetico-temporală nu trebuie, NU trebuie cu niciun chip să fie realizată...

Silueta se estompă şi dispăru. Mintea ei n-o mai păstra decât ca pe o amintire înceţoşată. Nu mai era decât întunericul, incredibil şi apăsător.

Se trezi deodată într-o lume materială. Căzuse aproape complet ghemuită, cu un picior sub ea, în aceeaşi poziţie pe care o avusese în pat. Dar între timp trebuie să fi zăcut inconştientă multă vreme. Din cauza poziţiei, genunchii îi înţepeniseră, provocându-i durere. Iar sub ea nu se mai afla patul de hotel, ci... ceva metalic!

CAPITOLUL VIII

Amestecul de surpriză şi singurătate, împreună cu amintirea dezolantă a ceea ce se întâmplase îl epuizaseră pe Garson. Începu să se agite, apoi se zvârcoli cu faţa schimonosită de durere. Percepu atunci puterea mâinilor aspre, ferme care-l ţineau zdravăn şi i se păru că o simte în fiecare fibră nervoasă.

Se sforţă să rămână calm. Oricum, scăpase de nebunie!

Acum nu-l mai atingea nimic. Zăcea cu faţa în jos pe o suprafaţă tare şi netedă, iar la început a fost doar întunericul şi resemnarea treptată dată de sentimentul singurătăţii. Îi veniră mai apoi în minte gânduri despre Norma şi despre întâmplarea care i-a transformat viaţa, ce păruse atât de sigură şi de liberă atâta vreme, pentru ca acum să-şi găsească sfârşitul în camera asta întunecată de execuţie. Pentru că el urma să fie distrus aici, deşi corpul putea să continue să supravieţuiască, lipsit de lumina minţii, câteva ore.

Sau zile, sau săptămâni. Trupul nu mai conta.

Totul era fantastic. Cu siguranţă că se va trezi în curând şi totul se va dovedi un coşmar.

La început, sunetul a fost mai slab ca o şoaptă, un zgomot furişat şi îndepărtat care-i sfredelea cu o insistenţă ciudată auzul. Vibra în jurul lui în întuneric, strecurându-se abia auzit, ca un sfredel, şi încet-încet se înteţi, transformându-se în voci omeneşti! Explodă monstruos într-un miliard de voci zgomotoase care-i urlau în creier, copleşindu-l. Dintr-odată, ferocitatea vocilor se diminuă, iar acestea se îndepărtară, încă insistente, părând că ezită să plece, de parcă ar mai fi rămas ceva de spus.

Sunetul se stinse, lăsând în urma lui o tăcere apăsătoare. Apoi se auzi un declic şi lumina se revărsă înăuntru printr-o deschizătură practicată deasupra capului. Se întoarse şi privi fascinat. Lumina zilei! Din locul unde era putea vedea partea de sus a unei clădiri vechi, dărăpănate, de piatră şi cărămidă, de pe o stradă a Delpei.

Se terminase. De necrezut, dar se terminase. Şi nu se întâmplase nimic. De fapt, nu era chiar aşa. Îi stăruiau în minte gânduri confuze despre importanţa fidelităţii faţă de Glorioşi, iar lucrurile din jur, imagini şi maşini, îi deveniră vag familiare.

O voce aspră îi întrerupse şirul gândurilor.

— Ieşi de-acolo, leneş nenorocit ce eşti!

În pragul uşii deschise apăruse un tânăr înalt, bine clădit, cu un gât gros şi o faţă grosolană, brutală, pătrăţoasă, cu un nas turtit de boxer şi cu nişte ochi albaştri antipatici.

Garson nu se clinti. Nu fiindcă ar fi intenţionat să se împotrivească. Raţiunea îi cerea să asculte necondiţionat, automat până ce va putea estima lucrurile uluitoare petrecute. Ceea ce-l ţinea în continuare acolo cu muşchii încordaţi era un element extraordinar şi nou, determinat nu de înţelesul vorbelor rostite, ci de vorbele înseşi.

Limba în care i se vorbise nu era engleza şi totuşi înţelesese fiecare cuvânt.

Furia nerăbdătoare ivită brusc pe faţa necioplită a omului care îl privea neclintit îl făcu pe Garson să-şi adune toate puterile. Se târî de-a buşilea spre el, dar mâinile mari şi puternice ale bărbatului îl apucară nepăsătoare şi-l trântiră cu faţa în jos pe duşumea.

Rămase acolo o clipă, luptându-se cu furia, neîndrăznind însă să se manifeste. Ceva n-a mers cum trebuie. Maşina nu-şi făcuse treaba în întregime, încât nu trebuia să dea cu piciorul şansei ce i se oferea. Se ridică încet, întrebându-se cum trebuie să arate şi să acţioneze un automat, o fiinţă depersonalizată.

— Dă-i drumul, lua-te-ar naiba! se auzi vocea de taur din spatele lui. Acum eşti în armată. Continuă apoi pe un ton satisfăcut:

— Cu tine mi-am terminat treaba pe ziua de azi. Vă duc pe front şi apoi...

„Drumul” ducea la un grup de aproximativ o sută de oameni abătuţi, aliniaţi pe două rânduri de-a lungul unei clădiri murdare, mari şi sumbre. Garson merse indiferent la capătul rândului din spate şi realiză deodată cât de surprinzător de bine aliniaţi erau aceştia în ciuda obtuzităţii ce li se citea pe chipuri.

— E-n ordine, e-n ordine, zbieră tânărul cu fălci colţuroase. Să mergem odată. O să trageţi o luptă straşnică mai înainte ca ziua şi noaptea asta să se termine.

Pe când se uita la conducător, Garson realiză că acesta era modelul pe care ei îl catalogaseră drept nerecalcitrant: omul-porc, tipul de prost, ignorant, gălăgios, amoral şi senzual. Nu-i de mirare că el fusese respins de Observator. Ochii i se îngustară tot privind şirurile de morţi-vii ce mărşăluiau lângă el

într-un ritm perfect. Se alătură cadenţei paşilor cu mintea încetinită şi îngheţată în mod deliberat. Cu precauţie, începu să-şi exploreze cunoştinţele stranii din creier, care nu se potriveau cu libertatea dobândită.

De fapt, nu se potriveau cu nimic din ceea ce se întâmplase. Dar erau acolo, înlăuntrul lui, nişte propoziţii care i se derulau mereu: „Marea barieră energetico-temporală se construieşte acum în Delpa. Nu trebuie să fie terminată, întrucât va distruge Universul. Pregăteşte-te să participi la distrugerea ei. Încearcă să le spui Planetarienilor, dar nu risca inutil. Să rămâi în viaţă şi să le spui Planetarienilor, astea sunt scopurile tale imediate. Bariera energetico-temporală nu trebuie... NU...”

Cuvintele continuau să se repete monoton. Încercă să-şi îndepărteze din minte lucrurile astea nebuneşti.

Nu apăru niciun vehicul care să-i transporte, niciun autobuz ultrasofisticat, potrivit imaginii pe care şi-o făcuse în legătură cu dezvoltarea viitoare a reţelei de transport interurban. Nu era nicio maşină, nimic în afara bulevardelor înguste, cu dungile lor marcând trotuarele, aidoma unor ulicioare dosnice de demult.

Mergeau la război şi parcă se aflau într-un oraş mort, vechi şi pustiu. Pustiu cu excepţia oamenilor răzleţi, îndesaţi, greoi, înceţi, indiferenţi – bărbaţi şi femei ce înaintau cu greutate, fără să zâmbească şi fără să se uite în jurul lor. De parcă ar fi fost urmaşii primitivi şi nenorociţi ai unei rase odată puternice, iar oraşul – un monument mândru al... NU! Garson zâmbi crispat. Era o prostie să fii romantic în privinţa acestui oraş monstruos. Chiar şi fără cuvintele doctorului Lell, era evident că fiecare străduţă îngustă şi murdară, fiecare clădire sordidă fuseseră proiectate ca să fie ceea ce erau de fapt.

Cu cât părăsea mai repede locul ăsta şi transmitea Planetarienilor mesajul ciudat şi inexplicabil despre marea barieră energetico-temporală, cu atât mai bine va fi pentru el. Îşi suprimă în mod voit firul gândurilor. Dacă s-ar fi întâmplat ca vreun Glorios să se găsească prin apropiere şi să intercepteze gândul liber al cuiva despre care se presupunea că este un automat, nu va mai face nicio greşeală data viitoare.

Trap, trap, trap! Asfaltul făcea să răsune ecoul paşilor, de parcă ar fi fost găunos sau de parcă s-ar fi aflat într-un oraş-fantomă. Îi veni gândul înspăimântător că se afla cu sute sau poate chiar mii de ani în viitor. Ce cumplit era să realizezi că

biata Norma, persecutată şi înrobită, pe care o văzuse ultima oară abia cu o oră în urmă, era de fapt moartă şi înmormântată într-o epocă ce se pierdea în negura timpului. Şi totuşi era în viaţă. Acele şase sute de miliarde de reprezentări ale ei pe minut existau undeva în spaţiu şi timp, în viaţă, deoarece marea energie a timpului îşi urma cursul întâmplător, cosmic al repetării fără sfârşit, dat fiind că viaţa era un accident la fel de lipsit de scop ca şi energia uriaşă care se scurgea în întregime în noaptea necunoscută ce trebuie să existe undeva! Trap, trap, trap, încă şi încă, iar gândurile îi erau la fel de ritmate ca şi marşul.

Într-un târziu se smulse din visare şi văzu că ceaţa aceea roşiatică se afla acum aproape în faţa lui. În mai puţin de zece minute, vor fi acolo! Automate şi costume scânteietoare în razele oblice ale soarelui auriu strălucitor; maşini care se mişcau şi se luptau! Se cutremură deodată, şocat la gândul că acest mic fragment al celei mai mari bătălii a tuturor timpurilor era adevărat, apropiat şi ucigător. Acolo, sus, oamenii mureau oribil în fiecare minut pentru o cauză pe care minţile lor depersonalizate nici măcar nu o puteau înţelege. Tot acolo avea loc victoria minusculă, infinitezimală a Planetarienilor şi înfrângerea usturătoare, dar la fel de măruntă a Glorioşilor. Patruzeci de picioare pe zi, spusese doctorul Lell.

Patruzeci de picioare cucerite în fiecare zi. Ce război de uzură! Ce faliment al strategiei! Sau poate era anihilarea de pe urmă a rolului geniului militar prin faptul că fiecare tabără cunoaşte şi practică toate regulile militare fără nicio eroare? Iar cele patruzeci de picioare erau doar rezultatul matematic al diferenţei dintre potenţialul puterii extraordinare a celor două forţe?

Patruzeci de picioare pe zi. Tot întrebându-se, constată că ceilalţi se opriseră la o sută de yarzi în faţa acelui front nefiresc. Rămase în picioare încordat, ca un robot printre ceilalţi oameni-robot, dar ochii şi mintea i se hrăneau din fascinaţia nestăvilită, provocată de rutina aceea automată şi ucigaşă alcătuită din ofensivă şi defensivă.

Planetarienii aveau şapte nave principale de război, însoţite fiecare de câte cel puţin o sută cincizeci de distrugătoare mai mici, rapide şi strălucitoare. Şapte nave importante – marile aeronave de război! Asta era: nave de război şi distrugătoare.

Împotriva lor, Glorioşii aveau doar distrugătoare, o mulţime de nave de asalt, strălucitoare, în formă de torpile, care funcţionau la joasă altitudine şi luptau executând aceleaşi manevre complicate, repetate la nesfârşit.

Manevre, contramanevre – un joc complicat. Era un joc incredibil de încâlcit, ale cărui scop şi metode nu le putea percepe. Totul gravita în jurul marilor nave de război. Într-un fel oarecare, erau probabil protejate împotriva armelor energetice, întrucât nu se încerca folosirea acestora împotriva lor. De asemenea, nu se ştie de ce, nici tunurile nu erau de folos. Nu se vedea niciunul şi nici vreo altă armă similară care să lanseze ceva în genul obuzelor şi rachetelor. Planetarienii nici măcar nu trăgeau în cele mai mult de o sută de companii de soldaţi, asemănătoare cu ale lui, care stăteau cu atenţia încordată, atât de aproape de front şi atât de grupate, încât câteva gloanţe supraexplozive, cum trebuie să se producă în acest viitor îndepărtat – le-ar fi spulberat într-o clipită. Nu era nimic, nicio armă cu excepţia navelor de război şi a distrugătoarelor!

Navele de război se deplasau înainte şi înapoi, şi iar înainte şi înapoi, fără încetare, schimbându-şi mereu direcţia şi întreţesându-şi drumurile, iar distrugătoarele Glorioşilor se avântau când navele înaintau şi dădeau înapoi când ele se retrăgeau. În acelaşi timp, distrugătoarele Planetarienilor planau la rândul lor, încercând să le oprească pe ale Glorioşilor. Când soarele apuse într-o vâlvătaie purpurie deasupra dealurilor din vest, navele de război din depărtare erau mai apropiate una de cealaltă decât la început, iar linia precis desenată, roşiatică a ceţii – probabil punctul în care bariera energetico-temporală era neutralizată – nu se mai reflecta pe stâncile sfărâmate – ci pe pământul plat din apropiere.

Asta era. Cumva, navele Planetarienilor împingeau bariera energetico-temporală înapoi. Evident, Glorioşii preferau să şi-o retragă pentru a o salva de la o soartă mai rea, ca de exemplu neutralizarea totală pe un front mai lat. În felul acesta se câştiga un oraş, centimetru după centimetru şi stradă după stradă. Dar evoluţia încâlcită a bătăliei şi cauza acestei victorii încete, aproape de neconceput, rămânea în continuare un mister.

Garson se gândi abătut că, dacă mesajul primit de creierul lui, prin acea maşină de depersonalizare care funcţionase defectuos, era adevărat, atunci victoria finală nu va urma destul

de curând. Cu mult timp înainte ca învingătorii ce înaintau cu patruzeci de picioare pe zi să fi cucerit total Delpa, bariera secretă, ultrasofisticată, energetico-temporală va fi fost deja terminată, iar rasa umană, cu toate realizările ei, eliminată din Univers.

Se lăsă noaptea, locul soarelui fu luat de luminile reflectoarelor, dar fantastica bătălie continua cu aceeaşi îndârjire. Nicio armă nu se aţintea asupra reflectoarelor. Fiecare parte era concentrată asupra rolului propriu pe care îl avea în jocul acesta criminal şi complicat, în timp ce companiile erau înghiţite una după alta în conflagraţia nesăţioasă şi de neimaginat.

Moartea venea simplu pentru oamenii-robot. Fiecare, pe rând, se înghesuia într-un distrugător în formă de torpilă. Fiecare aflase de la maşina de depersonalizare că aparatele acestea blindate, mici, de dimensiunea unui om, erau manipulate prin puterea gândului. Foarte antrenat în acest domeniu restrâns, omul-automat se îndrepta fulgerător spre linia de luptă. Câteodată sfârşitul venea repede, altădată era amânat, dar, mai devreme ori mai târziu, avea loc contactul metalic cu inamicul şi asta era tot. Într-o clipă, maşina se răsucea şi se înapoia la linia unde ceilalţi aşteptau. Următoarea victimă trăgea cadavrul afară şi se înghesuia în locul lui.

Existau însă şi variaţii: maşini care se ciocneau cu duşmanul şi erau distruse împreună cu piloţii lor sau altele zburând fără scop, scăpate de sub control. Mereu se ridicau din ambele părţi nave-colectoare, încercând să captureze astfel de prăzi, şi câteodată Planetarienii erau cei care reuşeau, altădată Glorioşii. Garson numără: una, două, trei sute – mai puţin de patru sute de oameni în faţa lui. Iar când realiză cât de repede urma să-i vină rândul, faţa i se acoperi de o sudoare rece. Era vorba de minute! La naiba, la naiba, trebuia să-şi dea seama care sunt regulile luptei, altfel urma să se arunce în ea fără să aibă vreun plan şi fără să mai poată spera nimic!

Şapte nave mari şi zeci de distrugătoare pentru fiecare, acţionând toate ca într-o manevră complexă.

Dar, Dumnezeule, cunoştea o parte a răspunsului! O singură unitate, nu şapte nave, ci una sub formă de şapte aparate de zbor. O singură maşină sofisticată de neutralizare coordonând cele şapte nave, ce executau simultan manevre diferite. Nu e de

mirare că nu reuşise să urmărească încleştările acestor monştri, retragerile şi înaintările lor. Matematicienii secolului XX pot rezolva cu uşurinţă probleme cu patru ecuaţii. Aici era vorba de una cu şapte, iar Statul Major al Glorioşilor se afla mereu cu un pas în urmă în rezolvarea ei. Acest pas îi costa patruzeci de picioare pe zi.

Îi sosi rândul. Se strecură în cabină şi constată că era mai mică decât îşi închipuise. Aparatul era ca turnat în jurul lui, îmbrăcându-l ca o mănuşă. Se avântă în sus fără efort, mult prea lin şi mult prea spontan, în lumina orbitoare a reflectoarelor, în vârtejul de maşini. Un contact, gândi, un singur contact cu duşmanul însemna moartea; iar planul său de a scăpa de acolo era la fel de vag ca şi înţelegerea modului de funcţionare a acestor manevre complicate.

Constată mirat că totuşi nu încetase încă să spere.

CAPITOLUL IX

Norma începu să remarce o diferenţă în ce o privea: înăuntrul ei se petrecea ceva ciudat, vibrant şi arzător. Se simţea dintr-odată clocotind de viaţă, înzestrată cu o însufleţire nouă, la care se adăuga vitalitatea pe care o avusese dintotdeauna.

Din punct de vedere fizic, se afla în continuare ghemuită acolo, înţepenită, cu picioarele sub ea, neputând să vadă nimic, iar duritatea metalului de dedesubt îi apăsa muşchii, oasele, picioarele. Dar de-a lungul fiecărui nerv i se prelingea senzaţia minunată, binefăcătoare a puterii nefireşti şi evidente din ea. O clipă mai târziu, aceasta dispăru brusc sub violenţa gândului ce-o fulgeră deodată: Unde se afla? Ce se întâmplase? Ce...

Gândul îi rămase în aer, deoarece în aceeaşi clipă simţi o prezenţă străină în creier, un gând nou, nu al ei, nici măcar adresându-i-se ei, un gând... neomenesc!

„— Tentaculul 2731 către Observator. S-a aprins o lumină de avertizare pe... (fără înţeles)... maşinii timpului. Acţionează!”

Răspunsul sosi pe loc, rece:

„— Se află un intrus chiar pe maşina principală a timpului. Atenţionare de la şi către secţia doctorului Lell. Tentacul 2731, du-te imediat şi distruge intrusul. Acţionează!”

Era ceva uluitor în aceste mesaje, ale căror ecouri nu i se stinseseră încă în minte. Faptul extraordinar că interceptase fără niciun efort undele gândurilor o făcu pe moment să uite de pericolul iminent. Dintr-odată însă fu izbită de ameninţarea morţii.

În faţa unei ameninţări atât de uriaşe, orice altceva părea neînsemnat; îşi dădea seama unde se află, dar înţelegerea acestui fapt veni pe nesimţite ca o notă minoră în zăngănitul unui imens dezacord. Era cât se poate de clar: răsucind cheia, se cufundase în timp, ajungând în epoca Glorioşilor şi nimerind pe maşina principală a timpului, unde nişte lucruri fantastice, numite „tentacule” şi „Observator”, stăteau neîncetat de veghe.

De-ar putea vedea! Trebuia să vadă, dacă nu, era pierdută înainte de a putea începe să spere. Se concentră frenetic asupra beznei care i se lăsase pe ochi.

Vedea!

Era aşa simplu. La început – o orbire totală şi apoi, o clipă mai târziu, dorinţa imperioasă de a vedea. Şi atunci – o vedere

clară, neînceţoşată nici măcar în primele clipe, ca şi cum şi-ar fi deschis ochii după un somn liniştit.

Simplitatea celor petrecute îi fu alungată însă din minte de un vârtej de impresii confuze. Două gânduri rapide i se învălmăşiră în cap: mirarea provocată de felul în care îi revenise vederea, ascultând doar de dorinţă, şi amintirea fulgerătoare a fiinţei ce se apropiase de ea când ieşise prima dată din bezna timpului şi-i spusese: „Începând cu acest moment măreţ eşti stăpână pe forţele tale şi pe ţelul tău”.

Imaginea aceasta alcătuită din gânduri suprapuse se risipi. Văzu că se află într-o încăpere mare cu tavan în formă de cupolă, ghemuită pe învelişul superior al unei maşini gigantice. Pereţii erau transparenţi şi văzu prin ei un foc trandafiriu, pâlpâind, ca o cupolă şi mai mare ce ascundea universul noptatic de dincolo.

Efortul concentrării o obosi. Lăsă să-i alunece privirile în jos şi observă că peretele – şi el transparent – din faţă era în întregime alcătuit dintr-o reţea fără sens de concavităţi din care ieşeau nişte instrumente strălucitoare şi ameninţătoare: arme! Pentru ce atâtea arme?

Gândul i se dezintegră în urma şocului! Se uită îngrozită la un tub metalic lung şi subţire, ce apăru dinspre marginea rotunjită a maşinii timpului, în vârful căruia se aflau vreo douăzeci de cristale strălucitoare asemănătoare ochilor de insectă, ce păreau că se uită ţintă la ea.

„— Tentacul 2731… distruge intrusul!”

„— Nu!”

Era propria ei negaţie disperată, produsă doar de panică. Tot curajul de care dăduse dovadă făcând experienţa cu cheia o părăsi în faţa hidoasei ameninţări necunoscute. Capul i se învârtea. Teama cumplită că din acest metal ar putea ieşi vreo armă de neimaginat care ar doborî-o înainte de a fi capabilă să gândească, să se întoarcă şi să fugă sau chiar să se mişte, o paraliză pur şi simplu.

Din toată mândria şi tot curajul pe care le avea îi mai rămăsese totuşi ceva care o făcu să se ruşineze chiar în momentul în care nişte cuvinte fără sens îi ieşeau din gură:

— Nu! Nu se poate! Pleacă… pleacă de unde ai venit! Du-te…

Se opri privind printre gene şi apoi se holbă înnebunită. Braţul acela dispăruse!

Nici nu apucă să se bucure de cele constatate când se auzi o bufnitură. Provenea de undeva de dedesubt. Instinctiv, Norma alergă spre marginea maşinii, de unde se auzise sunetul, pentru a-şi arunca privirea în jos. Hăul de o sută de picioare care i se căscă în faţă o luă prin surprindere, făcând-o să se dea înapoi, cu răsuflarea tăiată. Reveni însă imediat mai precautâ, fascinată, ca să vadă încă o dată ceea ce zărise adineauri dintr-o ochire.

Acolo, pe duşumeaua aflată departe, dedesubt, zăcea tubul metalic. Pe când privea, simţind cum îi renaşte speranţa, percepu slab un gând străin:

„— Tentaculul 2731 raportează că întâmpină dificultăţi. Persoana umană de sex feminin foloseşte radiaţia mentală Insei... putere 100... Nicio acţiune viitoare posibilă din partea acestei unităţi... incapacitate mecanică 74”.

„Chiar am făcut asta”, se gândi ea, nevenindu-i să creadă. La simpla ei dorinţă îi revenise vederea. Gândul ei disperat făcuse „tentaculul” să se prăbuşească în gol, distrugându-l. „Radiaţia mentală Insei, putere 100! Asta înseamnă... ar putea însemna...”

Nu-şi putu duce până la capăt gândul. Una din uşile din peretele din faţa ei se deschise şi un bărbat înalt îşi făcu repede apariţia. Se lipi cu spatele de metal, ascunzându-se, dar i se părea că privirea aceea familiară şi sardonică se uită ţintă la ea. Gândul puternic, ferm al doctorului Lell sosi ca o salvă de artilerie, năruindu-i toate speranţele:

„Este o repetare a manipulării timpului şi a spaţiului. Din fericire, această a şaptesprezecea dată, centrul de transformare este o oarecare domnişoară Norma, căreia îi este imposibil, matematic, să-şi folosească după voie puterea. Trebuie menţinută într-o stare de confuzie. Soluţia distrugerii ei rapide este o concentrare de forţe a celui de-al treilea sistem, nemecanic, conform Planului A4. Acţionaţi!”

„Acţiune imediată!” veni gândul distinct, rece al Observatorului.

Era echivalent cu moartea. Abandonă orice speranţă şi rămase acolo, zăcând lipită de metalul plat, cu mintea golită de orice impresie, simţind cum o părăsesc toate forţele.

Trecu un minut care i se păru enorm de lung, astfel încât gândurile rapide ce i se succedau prin minte începură să capete

tărie. Frica i se spulberă ca un vis şi realiză că senzaţia aceea ciudată, minunată de putere pusese din nou stăpânire pe ea. Se ridică, iar tremurul picioarelor îi aduse aminte automat de modul în care îşi recăpătase vederea. Gândi încordată: „Gata cu slăbiciunea fizică. Fiecare muşchi, fiecare nerv, fiecare organ al corpului meu trebuie să funcţioneze perfect de acum încolo şi...”

Fu cuprinsă de un fior bizar, care-i întrerupse gândul. Părea că porneşte de la degetele picioarelor, iar mai apoi un val delicios de căldură îi invadă tot corpul, ca un foc lăuntric. Ca prin farmec, slăbiciunea îi dispăru.

Rămase o clipă în picioare fascinată. Şovăia să-şi pună prea mult la încercare forţele. Totuşi ameninţarea cumplită îi oţeli voinţa. Gândi din nou: „Gata cu slăbiciunea de orice fel. Gata cu buimăceala: creierul trebuie să-mi funcţioneze cu toată logica de care sunt capabilă!”

Ceea ce se întâmplă atunci nu o mulţumi întru totul. Mintea păru că i se opreşte. Pentru o clipă nu mai fu capabilă să recepţioneze nimic. Apoi îşi făcu apariţia o idee simplă: Pericol! Căci totul se rezuma la pericol şi la modul în care trebuia să scape din el. „Găseşte cheia. Du-te înapoi în 1944. Scapă din lumea doctorului Lell şi câştigă timp ca să poţi afla secretele forţelor uriaşe implicate în ea.”

Fu smulsă din visare de o flamă subţire, lungă de aproximativ un metru, care lovi metalul alături de ea şi se îndreptă apoi în sus. O văzu ricoşând în tavan şi dispărând din raza privirii ei undeva sub maşină. Probabil că se lovise de podea, dar, imediat, o zări din nou, îndreptându-se iarăşi în sus cu aceeaşi forţă. Se repetară aceleaşi mişcări, sus-jos, de mai multe ori, sub privirea ei mereu fascinată. Apoi, dintr-odată, impulsul îi slăbi şi se prăbuşi ca un sac gol incandescent undeva pe podea, în afara razei ei vizuale. O a doua rază se ridică din locul unde îl văzuse ultima oară pe doctorul Lell. Se izbi de tavan, la fel ca şi prima şi apoi, ca o minge de biliard, se îndreptă în jos – dar, de data aceasta, ea era pregătită. Formulă repede în minte: „Opreşte-te! Oricare ar fi energia care te conduce, nu are nicio putere asupra mea. Opreşte-te!”

Flama nimeri la câţiva centimetri de mâna ei dreaptă şi se înălţă din nou spre tavan. În acel moment, de undeva de dedesubt se auzi vocea distinctă, puternică şi sarcastică a doctorului Lell:

— Dragă domnişoară Matheson, aceasta este prima din energiile celui de-al treilea sistem şi ea îţi scapă de sub control. N-ai observat că mintea nu-ţi mai este atât de rece pe cât i-ai ordonat să fie? Adevărul este că, deşi ai puteri nelimitate, le poţi folosi numai când înţelegi, conştient sau inconştient, forţele implicate.

Cei mai mulţi oameni au o imagine clară a proceselor interne ale organismului, ceea ce explică motivul pentru care corpul ţi-a acţionat atât de favorabil, dar nu acelaşi lucru se întâmplă cu creierul, secretele sale fiindu-ţi inaccesibile. Cât despre cheie, continuă el râzând, se pare că ai uitat că este un element al maşinii timpului. Prima mişcare a Observatorului a fost s-o aducă înapoi în secolul XX. Având în vedere aceste lucruri, îţi pot promite că vei muri.

Nu reacţionă în niciun fel: mintea şi trupul îi rămaseră neclintite. Niciun val de sânge nu i se urcă la cap. Nici inima nu-şi înteţi bătăile. Îşi strânse pumnii, perfect conştientă că trebuie să acţioneze mai rapid şi să gândească mai repede. Gândi: „De s-ar afla măcar Jack Garson aici, cu cunoştinţele sale, cu logica lui imbatabilă”...

În mod ciudat, simţi că mintea îi scapă de sub control, ca nisipul scurgându-i-se printre degete. Corpul îi rămase neatins, la fel de puternic ca mai devreme, dar mintea i se scufunda treptat într-un întuneric adânc. O cuprinse dintr-odată panica la vederea unui mănunchi de flăcări ce se îndreptau spre tavan. „Jack, Jack, ajută-mă! Am nevoie de tine! Oh, Jack, Jack!”

Secundele ce se scurgeau încet nu-i aduseră niciun răspuns, iar situaţia critică nu-i permitea să întârzie nicio clipă în plus. „Înapoi acasă”, gândi. „Trebuie să mă întorc acasă, înapoi în secolul XX”.

Simţi vibraţii în tot corpul. Urmă apoi bezna totală şi o senzaţie oribilă de cădere. Şocul căzăturii a fost amortizat, iar trupul ei neatins, devenit aproape indestructibil, îl resimţi doar ca pe o forţă extraordinară ce-i înlăturase durerea. Întrezări podeaua cu o carpetă pe ea. O lumină confuză aflată chiar în faţa ei căpătă contur şi se dovedi a fi o fereastră.

Se afla în propriul ei apartament! Sări în picioare şi apoi percepu vibraţia familiară, subtilă, insinuându-i-se treptat de-a lungul nervilor. Maşina! Maşina din camera de jos funcţiona! Reuşise, prin puterea voinţei, să ajungă teafără înapoi în epoca

sa, dar chemarea adresată lui Jack Garson nu primise niciun răspuns. Şi acum se afla aici, şi n-avea altceva decât puterea asta ciudată, stângace, care să o ajute împotriva forţelor reunite ale duşmanului.

Dar chiar asta era singura ei speranţă, faptul că trebuiau să se reunească! Până şi doctorul Lell avea să aibă nevoie de timp pentru a-şi concentra forţele de intervenţie. De-ar putea să iasă din clădire şi mai apoi să-şi folosească puterea pentru a ajunge într-un loc sigur, aşa cum o folosise pentru a se proteja în spaţiul şi timpul din viitor. Unde să se ducă? Un singur loc îi trecu prin minte: camera din hotel, de unde se lansase în timp cu ajutorul cheii.

Nu urmă moartea, ci o lovitură atât de puternică, încât izbucni în plâns de durere, în timp ce mintea i se scufunda, fără s-o poată controla, în inconştienţă, nu înainte însă de a realiza îngrozită că se lovise de peretele camerei şi că puterea pe care o poseda fusese trădată încă o dată de incapacitatea ei de a o manevra. Iar acum, doctorul Lell va avea timpul să înfăptuiască tot ceea ce avea de gând. Întunericul i se aşternu peste ochi...

CAPITOLUL X

Garson păstra amintirea nopţii şi a vehiculului rapid care îl transportase. Era un mic aparat minunat, metalic, care ţâşnise şi o cotise la stânga, departe, apropiindu-se cât putea de mult de ceaţa roşiatică a barierei energetico-temporale. Nu îl urmă nicio altă navă. Câteva secunde mai târziu, prin spărtura în flăcări, ieşi din Delpa, scăpând astfel din mâinile doctorului Lell.

Apoi îl lovise ceva şi nu mai ştiuse nimic. Se trezi fără să simtă vreo durere ori vreun sentiment de pericol. Stătea culcat într-un pat, moleşit încă, iar în minte i se derulau toate evenimentele petrecute; îşi dădu seama, satisfăcut, că trebuie să fie teafăr şi-n afara oricărui pericol. Bineînţeles că mai avea multe de făcut. Avea de transmis Planetarienilor informaţia că trebuie să cucerească mai repede Delpa şi că victoria finală urma să aibă loc aici şi nu în altă parte. Şi apoi, cumva, va trebui să-i convingă să-l lase să se întoarcă la Norma.

Zăcu nemişcat un timp, cu ochii deschişi, privind meditativ tavanul cenuşiu. De undeva din apropiere se făcu auzită vocea unui bărbat.

— N-are niciun rost să te aştepţi la asta.

Garson îşi întoarse brusc capul, pentru, prima dată alarmat. Zări un şir de paturi asemănătoare celor de spital, dincolo de care urmau încă multe altele la fel. Din patul de lângă el, doi ochi strălucitori şi iscoditori îl urmăreau. Omul zăcea pe spate, eu capul pe o pernă şifonată, prost înfăţată. Îi spuse:

— Îmi închipui că te aştepţi să vezi lucruri surprinzătoare aici. Ei bine, n-o să vezi. Ai fost plasat aici ca să-ţi revii treptat, fără emoţii, crize de isterie sau ceva care să te deranjeze. Doctorii, deşi pregătiţi de Planetarieni, sunt cu toţii oameni din trecut. Şi până cu o zi în urmă s-au pronunţat în ceea ce te priveşte că...

Omul făcu o pauză. Îşi încruntă sprâncenele, după care zâmbi – un zâmbet ciudat, întunecat.

— Am spus deja prea multe. Dar, de fapt, cred că eşti destul de puternic ca să suporţi orice şoc acum. Vei afla foarte curând adevăruri neplăcute despre situaţia în care te afli, aşa că nu-i cazul acum să faci o depresie nervoasă. Doar un avertisment preliminar: pregăteşte-te sufleteşte să auzi veşti proaste.

Garson simţi că-i creşte puţin curiozitatea, dar nu se alarmă deloc. După tot ceea ce îi spusese doctorul Lell, direct sau prin

aluzii despre Planetarieni, ştia că toate pericolele de aici nu le-ar putea depăşi pe cele prin care trecuse. Singura emoţie pe care o simţea era legată de gândul că trebuia să o salveze pe Norma din Centrul de recrutare. Spuse cu glas tare:

— Dacă dorm când va veni un doctor sau un Planetarian, vrei să mă trezeşti? Am ceva să le spun.

Omul zâmbi trist; era un tânăr atrăgător, cam de treizeci de ani. Reacţia lui îl făcu pe Garson să se încrunte. Întrebă cu o voce tăioasă:

— Care-i problema?

Celălalt dădu din cap cu milă.

— Mă aflu de douăzeci şi şapte de zile aici şi n-am văzut niciun Planetarian. Cât despre faptul că cineva ar putea să-ţi spună ceva despre ei, te-am avertizat deja să te aştepţi la veşti proaste. Ştiu că ai un mesaj de transmis. Mai mult, ştiu de la Dra Derrel despre ce este vorba, dar nu mă întreba cum a aflat el. Tot ce-ţi pot spune este: uită că ai un mesaj de transmis. Apropo, mă numesc Mairphy – Eduard Mairphy.

Pe Garson nu-l interesau numele şi nici felul misterios în care îi aflaseră mesajul. Era totuşi neliniştit. Fiecare cuvânt pe care îl rostise tânărul acesta simpatic, cu voce plăcută, ascundea aluzii înfricoşătoare. Îl studie cu atenţie pe Mairphy, dar nu descoperi decât o faţă deschisă, cinstită, ce afişa un surâs prietenesc, puţin trist totuşi, şi o buclă rebelă de păr castaniu pe una din tâmple – nimic care să fie primejdios în înfăţişarea lui. Atunci de unde ar putea veni pericolul? De la Planetarieni?

Era ridicol. Oricâte defecte ar fi avut, Planetarienii erau singura rasă a acestui „timp” ce trebuia susţinută. Era posibil să aibă obiceiuri ciudate, dar cealaltă tabără era sub stăpânirea răului, mai presus de orice închipuire. Nici nu se punea problema alegerii între ei.

Ce avea de făcut era cât se poate de simplu. Imediat ce i se va permite să se scoale – şi acum se simţea perfect – va încerca să dea de un Planetarian. Afacerea începea să devină neplăcută şi prezenta câteva aspecte încâlcite, dar nu era nimic grav. Îl auzi pe Mairphy că-i spune:

— În afara avertismentului, nu-ţi voi mai spune nimic deocamdată. Şi acum, altceva: crezi că te vei putea scula într-o oră? Adică, te simţi bine?

Garson aprobă din cap nedumerit.

— Cred că da. De ce mă întrebi?

— Vom survola Luna cam pe atunci şi am crezut că este o privelişte ce merită văzută.

— Ce?

Mairphy se uită la el, cuprins de remuşcări. Spuse încet:

— Am uitat. Eram atât de preocupat să nu-ţi spun nimic despre primejdia principală care ne pândeşte, încât nu mi-a trecut prin cap că erai inconştient în momentul plecării.

Continuă dând din umeri:

— Ei bine, ne aflăm în drum spre Venus. Şi chiar dacă n-ar mai fi altceva în plus, acest fapt, singur, este suficient de rău. Nu se află niciun Planetarian la bord, doar oameni din trecut scăpaţi din „tentaculele” Observatorului. N-ai nicio şansă să le vorbeşti întrucât...

Se opri, după care vorbi din nou:

— Eram gata din nou să-ţi spun adevărul. Dar n-am s-o fac înainte de a fi capabil să-l suporţi.

Garson aproape că nu-l mai auzea. Continua să fie într-o stare de şoc, copleşit de vestea incredibilă că se află în spaţiu. În spaţiu! Realiza că i se dejucaseră toate planurile. Chiar şi evenimentele despre care ştia vor fi în curând la o distanţă uriaşă de el.

Gândul era cumplit. Stătea în pat în capul oaselor, încordat şi nesigur. Într-un târziu pronunţă cu o voce strangulată:

— În cât timp ajungem pe Venus?

— În vreo zece zile, cred.

Foarte prudent, Garson începu să calculeze. Simţi că nu era totul pierdut; nu era atât de rău, pe cât crezuse prima dată. Zece zile pentru a ajunge acolo, zece pentru a cunoaşte pe cineva care să-i mijlocească întâlnirea cu un Planetarian căruia să-i predea mesajul şi încă zece zile pentru a se întoarce pe Pământ. O lună! Se încruntă. Nu era prea bine. Războaie fuseseră pierdute, imperii se prăbuşiseră în mai puţin de atât. Totuşi cum să transmită mesajul de pe o navă programată să ajungă pe Venus? Dintre toate ideile care i se conturaseră în minte la început, doar una era clară.

Spuse cu o voce sugrumată:

— Dacă aş fi în epoca mea, aş încerca să-l abordez pe comandantul navei. Dar m-ai lăsat să înţeleg că procedurile

normale nu se aplică pe o navă spaţială Planetariană. Cinstit, ce şanse aş avea?

Văzu că interlocutorul său se încruntă.

— Nici măcar una! îi replică el. Nu-i de glumit, Garson. Aşa cum ţi-am mai spus înainte, Derrel cunoaşte mesajul. Nu mă întreba cum – sau de ce, sau de când – este interesat de el. A fost un conducător politic în epoca sa şi este un foarte bun specialist în mecanică, dar, dacă e să te iei după ce spune, nu cunoaşte decât lucrurile normale, banale ale epocii lui. Va trebui să te obişnuieşti cu ideea că te afli laolaltă cu o grămadă de oameni din epocile trecute, dintre care unii sunt foarte ciudaţi, iar Derrel este cel mai ciudat dintre toţi. Dar uită asta! Aminteşte-ţi doar că te afli pe o navă spaţială într-o perioadă atât de îndepărtată de a ta, încât cărţile de istorie nici măcar nu pomenesc de vremurile tale. Gândeşte-te bine la asta!

Garson începu să se gândească, culcat pe spate, cu răsuflarea încă tăiată, încă o dată buimăcit de ceea ce îl înconjura, forţându-se să descopere în jur ceva ieşit din comun. Dar nu se întâmpla nimic anormal, nicio mişcare ciudată.

Totul era liniştit. Părea că se află într-un salon de spital neobişnuit de mare. După o clipă de încordare, îşi relaxă corpul şi fu năpădit de un torent de gânduri. Pe fundalul acestora, pericolul despre care îi vorbise Mairphy era ca o plăsmuire a minţii, ca o umbră îndepărtată. Rămâneau doar uimirea, Venus şi nava aceasta rapidă care îşi continua liniştită drumul.

Venus! Lăsă cuvântul să i se rostogolească în minte; era o extraordinară hrană intelectuală, un imens stimulent pentru o minte formată şi antrenată aşa cum o avea el. Timp de secole, visurile oamenilor ajunseseră până în ceruri, fascinate de gândul ameţitor că undeva există şi alte lumi, la fel de vaste ca a lor, cu mări, continente, râuri şi comori, care depăşeau orice închipuire. Şi acum, pentru el, toate acestea urmau să devină realitate. În faţa acestui lucru, totul pălea. Bineînţeles că Norma trebuia salvată şi mesajul – transmis. Dar dacă-i era sortit să rămână în această lume până la sfârşitul războiului, atunci nu şi-ar putea dori nimic mai mult decât gustul ameţitor al aventurii şi posibilitatea de a învăţa, de a vedea şi de a cunoaşte cât mai multe, trăind în acest paradis pentru un savant.

Fu trezit din visare de vocea lui Mairphy:

— Ştii, spuse el gânditor, m-am mai gândit şi poate că ar fi o idee bună dacă ai încerca să-l vezi pe comandant. Va trebui să vorbeşti cu Derrel înainte de a acţiona în vreun fel. Dar...

Garson oftă. Se simţi dintr-odată epuizat atât fizic, cât şi psihic de turnura pe care o luau evenimentele.

— Uite, spuse el obosit, cu un minut în urmă îmi spuneai că e absolut imposibil să-l văd pe comandant, iar acum ţi se pare, dintr-odată, că ar fi o idee bună şi, astfel, imposibilul devine posibil.

Fu întrerupt de un şuierat bizar pe care îl resimţi ca pe o apăsare dureroasă. Se săltă şi-i văzu pe ceilalţi dându-se repede jos din pat, după ce doar cu o clipă înainte trăncăniseră liniştiţi. Într-un minut, cu excepţia a vreo treizeci de oameni ce nu-şi părăsiseră paturile, întregul efectiv al camerei dispăruse printr-o uşă îndepărtată. Când aceasta se închise în urma lor, auzul îi fu lovit de vocea tensionată a lui Mairphy:

— Repede! Ajută-mă să cobor din pat şi să mă urc în scaunul rulant. La naiba cu piciorul ăsta schilod, trebuie să-l văd pe Derrel. Atacul nu trebuie să aibă loc până ce nu vei fi încercat să-l găseşti pe comandant. Mai repede, omule!

„Atac!” îi răsună în urechi lui Garson; apoi, cu un efort, se calmă. Se culcă pe spate, simţind cum îl trec fiori reci. Spuse cu o voce tremurătoare:

— O să te ajut după ce-mi spui despre ce este vorba. Dă-i drumul. Repede!

Mairphy oftă:

— Totul e foarte simplu. Au adunat laolaltă un grup de „sceptici” – ăştia suntem noi – adică oameni care ştiu pur şi simplu că se află într-o altă epocă şi nu-şi fac probleme în această privinţă, dar care, aşa cum Planetarienii au înţeles bine, sunt mereu gata să se răzvrătească. Dar ceea ce n-au înţeles ei este că Derrel e aşa cum e. Răzmeriţa a reuşit doar parţial. Am pus stăpânire pe camera de control, pe cea a maşinilor, însă doar pe un singur depozit de muniţii. Cel mai rău însă este că ne-a scăpat un „tentacul”, ceea ce înseamnă că Maşina-Observator a fost informată şi că au fost trimise deja nave de război pe urmele noastre. Dacă nu reuşim să punem mâna pe toată nava, vom fi nimiciţi, iar mai apoi executaţi până la ultimul.

Continuă cu un zâmbet amar:

— Asta te include şi pe tine şi pe oricine din această încăpere – schilod, bolnav ori inocent. Planetarienii lasă lucrurile neimportante în mâinile unei maşinării monstruoase numită Observator şi aceasta, în mod logic, nu poate simţi nicio urmă de milă.

Oftă terminând:

— Astea erau veştile rele. Suntem sortiţi cu toţii fie victoriei, fie morţii. Şi acum, repede, ajută-mă să ajung la Derrel şi să opresc atacul!

Mintea lui Garson păru să devină ceva umflat şi dureros în care pâlpâiau nişte cuvinte: „sceptici”... „tentacule”... „răzmeriţă”. Îşi dădu seama cât este de istovit înainte chiar ca scaunul pe rotile al lui Mairphy să dispară pe uşa care îi înghiţise şi pe ceilalţi. Se culcă din nou pe spate, fără să simtă nicio urmă de emoţie. Încet, în minte i se contură un gând, plat şi cenuşiu, referitor la o parte din acel mesaj care i se transmisese în maşina de depersonalizare, acel avertisment solemn: „Nu risca inutil. Încearcă să rămâi în viaţă!”

Ce noroc pe el!

CAPITOLUL XI

Luna plutea maiestuoasă în imensitatea spaţiului întunecat, ca un glob uriaş de lumină care creştea văzând cu ochii. Timp de o oră îşi păstră aceleaşi dimensiuni, după care începu să se micşoreze în depărtare. Distanţa înfricoşătoare îl făcu pe Garson să se întunece în faţa înţelegerii subite a faptului că este o rotiţă neînsemnată în această încleştare gigantică a unor forţe la fel de gigantice.

Privi până ce sfera luminoasă a Lunii deveni o luminiţă cât un bob de mazăre, pe jumătate ascunsă de mingea de foc care era Pământul. Începuse deja să i se contureze în minte ceea ce avea de făcut mai departe în momentul în care se întoarse pentru a-l privi pe Mairphy stând în scaunul său pe rotile. Se simţi frapat de semnele vădite de oboseală ce se imprimaseră pe chipul acestuia. Îi spuse: .

— Şi acum, că atacul a fost anulat, aş dori să mă întâlnesc cu acel misterios Derrel. După care ar fi cazul să te duci să tragi un pui de somn.

Tânărul îşi lăsă bărbia în piept, extenuat.

— Vrei să mă ajuţi să mă urc în pat?

Din pat, Mairphy îi zâmbi şters:

— Aparent, eu sunt invalidul, nu tu. Paralizatorul nu te-a afectat prea tare, în schimb arma energetică mi-a aranjat bine piciorul drept. Cât despre Derrel, te voi duce la el când o să mă scol.

Garson fu şocat la auzul respiraţiei liniştite, profunde a lui Mairphy. Se simţea părăsit, incapabil să acţioneze şi, în final, chiar supărat că începuse să depindă de altcineva. Începu să se învârtă fără rost prin cameră, pentru că tot n-avea altceva de făcut, şi totodată în speranţa vagă că îl va putea vedea pe extraordinarul Derrel. Dar treptat renunţă, iar atenţia i se îndreptă către toţi oamenii aceia ieşiţi din comun din jurul său.

Băieţii făceau cu toţii pe grozavii. Cei care stăteau în picioare se mişcau cu o graţie insolentă, cu degetul mare înfipt neglijent sub curea sau la subsuoara maiourilor lor extravagante. Doar vreo şase membri ai echipajului compus din oameni viguroşi şi îndrăzneţi păreau să aibă cât de cât o educaţie. Restul erau aventurieri din trecut, mercenari care se răzvrătiseră la fel de

uşor cum, în împrejurări diferite, s-ar fi hotărât să lupte alături de cei ce îi ţineau captivi.

Era oare vorba de o proastă cunoaştere a psihologiei din partea Planetarienilor? Părea imposibil, întrucât se dovediseră foarte abili în toate. Explicaţia consta, bineînţeles, în faptul că inteligenţa şi abilitatea lor aproape de neegalat pătrunseseră pe un tărâm ce le era complet necunoscut, reuşind iniţial să-i înşele cu uşurinţă pe oamenii din trecut care conduceau nava.

Derrel!

Întregul incident era tulburător, reprezentând un aspect strălucit al vitalităţii violente şi desăvârşite care a stăpânit Pământul de-a lungul tuturor epocilor. Erau adulţi smulşi din timpul lor, care iubeau viaţa şi care totuşi, printr-o înclinaţie disperată şi naturală spre revoltă, dovedeau că nu se tem de moarte.

O singură persoană era răspunzătoare – cea care îi instigase.

De trei ori, Garson a fost sigur că l-a depistat pe Derrel, dar şi-a schimbat de fiecare dată părerea înainte ca persoana respectivă să se apropie.

La un moment dat, atenţia i-a fost atrasă de un individ înalt şi slab, stângaci, cu o faţă ciupită de vărsat, care purta o cămaşă şi nişte pantaloni cenuşii. Dacă n-ar fi avut totuşi un aspect îngrijit şi curat, s-ar fi putut crede că vine direct dintr-o fermă.

Bărbatul stătea în picioare, pe jumătate sprijinit de unul dintre paturi şi nu spunea nimic. Şi totuşi se vedea că este în centrul atenţiei celor care-l înconjurau. Conducătorul! După o clipă, Garson văzu că şi celălalt îl studia pe furiş. Asta şi dorea, aşa că se apucă să-l observe pe faţă. Sub privirea sa scrutătoare, aspectul înşelător de fermier al celuilalt dispăru ca prin farmec.

Obrajii ciupiţi păreau dintr-odată o mască naturală ce ascundea puterea aproape nefirească a acelei feţe. Maxilarul puternic şi aspru, tăiat parcă dintr-o singură bucată, ca marginea rotunjită a unei nicovale, era ieşit în afară, fără a fi însă foarte proeminent. Nasul era ferm şi ascuţit, iar faţa prelungă şi osoasă.

Garson îşi întrerupse examinarea. Cineva tocmai i se adresase bărbatului, numindu-l „Domnule Derrel”, şi acesta reacţionă de parcă ar fi aşteptat aceste cuvinte ca pe un

semnal. Spuse pe cel mai liniştit ton pe care-l auzise Garson vreodată:

— Profesore Garson, ai ceva împotrivă dacă vin să-ţi vorbesc?

Garson fu uimit să constate că simte o ezitare. De mai bine de o oră se străduia să dea peste acest om, iar acum se trezi că dădea înapoi în faţa autorităţii emanate de străin. Îl izbi gândul că ar fi fost de ajuns să-i accepte cererea pentru ca să se afle cumva la cheremul său.

Privirile li se întâlniră, a sa încărcată de gânduri, în timp ce a lui Derrel, la început inexpresivă, deveni mai apoi zâmbitoare. Zâmbetul îi destinse faţa şi o lumină într-un chip spectaculos, schimbându-i întreaga expresie. Personalitatea lui era ca o flacără ce topeşte orice împotrivire.

Garson tresări la auzul propriilor cuvinte:

— Bineînţeles că nu. Ce doreşti?

Răspunsul veni repede şi teribil:

— Ai primit un mesaj de avertizare şi nu mai e nevoie să cauţi ca să afli cine l-a trimis. Mă numesc Dra Derrel şi sunt din rasa Vrăjitorilor din Bor. Poporul meu luptă cu multe dificultăţi pentru a salva Universul ameninţat de un război ale cărui arme au la bază însăşi energia timpului.

— O clipă! Vocea lui Garson îi sună până şi lui însuşi prea răstită. Vrei să spui că poporul tău a trimis mesajul?

— Exact! răspunse celălalt, iar faţa-i deveni aproape cenuşie. Mai mult, încerc să-ţi explic că ne aflăm într-o situaţie atât de critică, încât sugestia dumitale de a-l vedea pe comandantul Lurradin a devenit o stringentă necesitate.

În mod ciudat, Garson nu se gândi la cele aflate, ci se închipui pe sine părăsind camera liniştită, aflată în siguranţă, pentru a se da pe mâna unor indivizi nemiloşi ce aparţineau unui alt trecut, mult mai crud decât al său, şi totodată a „tentaculelor”. Ca o umbră aşternută asupra oricărei alte emoţii, înţelese, conform legilor probabilităţii, că nu va mai putea înfrunta moartea fără ca de data aceasta să nu o primească.

Treptat, începu să acorde atenţie revelaţiei aduse de cuvintele lui Derrel. Încercă să le examineze, simţindu-se la început atât de aiurit, încât ele continuară doar să existe haotic în mintea sa; cumva însă ceva nu se potrivea şi nu reuşea să explice pe deplin cele petrecute: un mesaj primit în camera obscură şi întunecată a unei maşini de depersonalizare a Glorio-

şilor, trimis într-un timp foarte scurt şi de la mare distanţă, prin reţeaua lor de apărare, de către Derrel!

Garson se încruntă, simţind cum îi sporeşte nemulţumirea. Îl studie pe celălalt pe furiş şi constată că stătea aşezat în felul acela neîndemânatic care-i era specific, privindu-l calm, ca şi cum – simţea asta – ar fi aşteptat cu răbdare reacţia lui. Era un lucru încurajator, dar departe de a fi de ajuns. Garson îi spuse:

— Văd că trebuie să vorbesc deschis, altfel totul va merge prost. Să-ţi spun ce gândesc. Îmi imaginasem anumite lucruri, care s-au dovedit a fi false, despre nişte fiinţe înzestrate cu puteri nebănuite. Mi-am închipuit că acţionează din viitorul acestui viitor, dar că, orice origine ar avea, ele sunt dotate cu o putere supraomenească şi că sunt superioare Glorioşilor. Se opri observând că pe faţa prelungă a celuilalt se strecoară un zâmbet chinuit, apoi Derrel spuse crispat:

— Iar acum, s-a dovedit că realitatea nu seamănă cu ceea ce ţi-ai închipuit. În faţa ta se află un om obişnuit, iar visurile pe care ţi le-ai făcut în legătură cu puterile dumnezeieşti ce ar putea interveni în problemele oamenilor devin ceea ce au fost dintotdeauna: utopii.

— Şi ce se află în locul lor? întrebă Garson rece.

Derrel spuse răspicat:

— În locul lor se află un om care aproape că luase în stăpânire o navă spaţială şi care acum va înfrunta o moarte sordidă.

Garson deschise gura vrând să zică ceva, apoi renunţă, încurcat. Explicaţia părea cinstită. Totuşi ea nu lămurea pe deplin totul.

Derrel continuă cu o voce pătrunzătoare în care i se desluşea emoţia:

— De fapt, nu sunt sigur că a fost chiar o înfrângere. I-am convins pe străinii care nu aveau niciun motiv să lupte – mulţi dintre ei fiind invalizi – să o facă şi am avut totuşi un succes parţial împotriva echipajului foarte bine antrenat al unei nave total automatizate, echipaj susţinut de nu mai puţin de patru „tentacule” ale Observatorului atotştiutor.

Aşa laconică cum fusese, relatarea reuşise totuşi să dea o imagine plină de viaţă a luptei care avusese loc: oameni însângeraţi în faţa armelor energetice, împărţind şi primind lovituri, nimicind echipajul decis şi numeros al unei nave

blindate, împreună cu patru „tentacule”, oricum ar fi fost ele. „Tentaculul”, ce cuvânt urât, cu implicaţii neomeneşti!

Şi totuşi tabloul nu era pe deplin satisfăcător.

— Dacă vrei să mă faci să pricep ceva, spuse Garson tărăgănat, într-un sfârşit, va trebui să mai suporţi câteva întrebări. De ce te-ai mai răzvrătit în asemenea condiţii grele?

Ochii celuilalt scăpărară dispreţuitor. Începu să vorbească cu patimă în glas.

— Chiar poţi să ceri lămuriri în plus faţă de ceea ce ai aflat, şi anume că ne aflăm într-o situaţie disperată, întrucât ne-am asumat nişte riscuri? Am riscat pentru că – făcu o pauză ca pentru a se aduna, după care cuvintele îi ţâşniră pur şi simplu din gură – pentru că sunt din neamul Vrăjitorilor şi noi am stăpânit Pământul tocmai datorită curajului nostru. Aşa cum obişnuiau să procedeze întotdeauna Vrăjitorii, am ales calea dificilă, primejdioasă şi-ţi pot spune că victoria, cu tot ceea ce implică ea, nu este pierdută încă.

În mod ciudat, după ce pronunţă aceste cuvinte, vocea i se stinse. O expresie de atenţie încordată îi apăru în priviri. Îşi coborî bărbia în piept ca şi cum ar fi ascultat un sunet îndepărtat. Garson alungă această impresie şi se concentră asupra gândului ce-i venise pe când celălalt vorbea. Spuse cu răceală:

— Din păcate, în ceea ce priveşte pasiunea pe care ai oferit-o ca argument, eu sunt un om de ştiinţă şi am învăţat să nu accept niciodată justificarea în locul unei explicaţii.

Veni rândul său să se oprească scurt. Privi uimit silueta aceea înaltă îndepărtându-se cu paşi mari de-a lungul peretelui. Vrăjitorul se opri la fel de repede pe cât pornise, iar acum degetele lui băteau darabana cu frenezie pe o porţiune a peretelui. Când Garson se ridică, văzu că peretele alunecase în jos, iar Derrel, pe jumătate aplecat, se chinuia să-l împingă cu totul spre duşumea. În spaţiul descoperit se iviră nişte sârme lucioase şi un punct argintiu strălucitor. Fără să ezite, Derrel apucă obiectul acela de culoarea metalului încins şi trase de el. Se produse o mică flamă şi, când îşi retrase mâna, strălucirea dispăru.

Derrel privi întunecat la Garson.

— Aceste obiecte asemănătoare sârmei nu sunt deloc sârme, ci o reţea energetică, o configuraţie de electroni care, după

aproximativ o oră, se poate structura într-o redutabilă armă. „Tentaculele” pot focaliza acest tip de fascicul oriunde, iar fasciculul în sine este indestructibil. Dar, până într-un anumit stadiu, poate fi distrus.

Garson se încordă instinctiv în timp ce celălalt îl privea drept în faţă. Derrel continuă:

— Ai putut vedea că fără capacitatea mea specială de a simţi formaţiunile energetice, ar fi urmat o adevărată tragedie.

— Fără tine, îi replică Garson tăios, n-ar fi fost nicio răzmeriţă. Îmi cer scuze, dar am o minte care cere explicaţii.

Derrel îl privi fără ostilitate. În cele din urmă spuse serios:

— Îţi ştiu îndoielile – dar poţi vedea că trebuie să examinez toate ungherele pentru a descoperi noi configuraţii electronice. Pe scurt, noi, Vrăjitorii, suntem o rasă din trecut care a dezvoltat o ştiinţă ce ne permite să interceptăm radiaţiile temporale ale Glorioşilor, deşi nu putem construi încă o maşină a timpului. În multe privinţe le suntem superiori atât Glorioşilor, cât şi Planetarienilor. Matematica noastră ne-a arătat că energia timpului nu poate pătrunde dincolo de o anumită limită. În consecinţă, am acţionat în toate felurile pentru a salva Universul, primul şi cel mai important lucru fiind stabilirea unei baze operative, de preferinţă pe o navă spaţială.

Încheie liniştit:

— În ceea ce priveşte restul, adică viitorul imediat, trebuie să ai încredere şi să treci peste îndoieli, fiindcă este necesar să-l vezi pe comandant. Trebuie să cucerim nava înainte de a fi distruşi. Te las acum să te gândeşti pe îndelete.

Se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă cu paşi mari, iar Garson rămase nemişcat, pe jumătate convins, dar totuşi încă neîncrezător, gândindu-se crispat că nu există niciun fapt pe care să se bazeze şi pentru care să-şi rişte viaţa.

Se încordă încercând să perceapă vreun zgomot, dar în afara unor frânturi din conversaţiile celorlalţi nu-i parveni nicio mişcare. Nava, această navă nemaipomenită, era pe deplin tăcută. Părea suspendată în acest colţ îndepărtat al Universului şi ea, cel puţin, nu era tulburată de nimic. Continua să se avânte neobosită, într-un zbor uimitor, dar de fapt fără să se grăbească,fiind independentă de legile mecanicii şi necunoscând îndoiala sau speranţa, ori frica sau curajul.

Îndoială! Mintea îi era o masă întunecată în care pâlpâiau gândurile împovărate de suspiciunea crescândă, cunoscând în final un singur lucru sigur: dat fiind că miza jocului era atât de mare, trebuia să afle mai multe date despre aşa-numiţii Vrăjitori din Bor. Ar fi fost o prostie să acţioneze împotriva Planetarienilor, care constituiau singura speranţă în acest război, doar pe baza unor vorbe meşteşugite ale cuiva! Dar ce să facă? De unde să afle?

Minutele se scurgeau cu repeziciune. Se vedea doar priveliştea neagră, incredibilă a spaţiului. De acolo nu-i putea veni niciun răspuns. Ceilalţi zăceau în paturi, cu privirile aţintite în tavan, liniştiţi; asta era chiar mai rău. Într-un târziu, descoperi răspunsul în biblioteca dintr-o încăpere aflată în prelungirea marelui salon şi acest fapt îl bucură într-atât, încât, timp de o oră, dorinţa imperioasă de acţiune îi dispăru complet.

Înţelese treptat că volumele care alcătuiau biblioteca fuseseră alese cu multă grijă. În orice altă împrejurare, fiecare cuvânt l-ar fi subjugat – dar nu şi acum. Îndârjit şi binedispus în acelaşi timp, începu să răsfoiască volum după volum pentru a-şi verifica descoperirea. În cele din urmă, obosit şi frustrat, se reîntoarse în pat. Îl găsi pe Mairphy treaz.

Brusc şi imperios, se gândi că trebuie să-l întrebe ceva anume, după care însă renunţă. Era mai bine să aducă vorba despre Derrel pe ocolite. Începu prin a spune:

— Presupun că ai fost deja în bibliotecă.

Mairphy dădu din cap, iar ochii îi străluciră sardonic.

— Nu în biblioteca asta, dar având în vedere că am trecut prin vreo alte două biblioteci, pun pariu că toate cărţile sunt de ştiinţă elementară, de călătorii interplanetare, dar niciuna de istorie şi că nu se află nicăieri vreo referinţă în privinţa anului în care ne aflăm. Nu ne lasă ei pe noi, „scepticii”, să aflăm ceva.

Garson îl întrerupse aspru:

— Planetarienii ăştia nu sunt îngeraşii pe care i-am crezut. Într-un mod foarte diferit, poate mai inteligent, nava este programată să structureze în forma pe care o doresc ei, la fel cum Glorioşii foloseau maşina de depersonalizare...

Se opri brusc, mirat şi el de ceea ce gândea. În curând se va înfuria de-a binelea pe Planetarieni. Reuşi să se stăpânească: nu trebuia să urască, ci doar să pună cu grijă câteva întrebări referitoare la Derrel.

Deschise gura să vorbească, dar Mairphy i-o luă înainte:

— Ah, Planetarienii sunt în regulă. Dacă nu ne-am fi băgat în revolta asta nenorocită, am fi fost trataţi cum se cuvine în timpul călătoriei, cu condiţia să fi tăcut din gură şi să ne fi conformat ordinelor.

Lui Garson îi ieşi complet din minte Derrel.

— Ce vrei să spui? îl întrebă.

Mairphy râse cu tristeţe.

— Suntem dintre acei „sceptici" care, în general, ştim unde ne aflăm. Marea majoritate a recruţilor nu ştiu nimic, cu excepţia faptului că aici este un loc ciudat. Din motive psihologice, ei trebuie să simtă că se află într-un mediu care le este absolut firesc. O armată a grecilor antici crede că luptă de partea lui Jupiter într-o bătălie a zeilor. Oameni cu convingeri religioase din aproximativ patru sute de epoci diferite cred, fiecare din motivele lor specifice, că totul decurge aşa cum trebuie. Moraliştii Lerdite din secolul XXX cred că este vorba de războiul Marii Maşini ce luptă împotriva elementelor disidente. Iar Ereticii Nelorieni din anii 7643-7699... Ce s-a întâmplat?

Garson nu s-a putut stăpâni. Şocul fusese mai mult fizic decât mental. Când Derrel vorbise despre Vrăjitorii din Bor nu se gândise deloc la asta, dar acum fusese zgâlţâit de-a binelea. Cuvintele acestea întâmplătoare, ameţitoare îi produseseră un tremur nervos pe care nu şi-l putu stăpâni. Spuse într-un târziu:

— Nu mă lua în seamă. E din cauza datelor pe care le-ai menţionat. Bănuiesc că-i o tâmpenie să te gândeşti la timp ca având un trecut şi un viitor. Există în acelaşi timp, împrăştiate, şase sute de miliarde de planete Pământ şi universuri create în fiecare minut.

Respiră adânc. La naiba, a zăbovit prea mult. Derrel poate reveni din clipă în clipă. Întrebă cu dificultate:

— Ce ştii despre Vrăjitorii din Bor? Am auzit undeva numele ăsta şi m-a îngrijorat.

— Interesantă rasă, comentă Mairphy, iar Garson răsuflă uşurat: omul nu-i bănuia motivele. Aşteptă încordat în timp ce Mairphy continuă:

— Vrăjitorii au descoperit o legătură între sex şi minte, ceea ce le-a dezvoltat o capacitate mentală ieşită din comun, incluzând şi telepatia. Au condus Pământul vreo trei sute de ani, chiar înaintea instaurării epocii Păcii Veşnice. Forţele politice şi

toate celelalte – violenţa, cunoaşterea amănunţită a legilor fizicii, au permis construirea primei nave spaţiale, care, conform descrierii, era la fel de bună ca oricare alta construită de atunci încoace. Multe din secretele lor s-au pierdut. Cele care s-au păstrat au devenit proprietatea unei tagme speciale de preoţi, a cărei distrugere finală este o altă poveste.

Se opri, căzând pe gânduri, în timp ce Garson se întreba abătut cum ar trebui să interpreteze toate aceste fapte. Până acum, relatarea lui Derrel era confirmată practic cuvânt cu cuvânt. Vocea lui Mairphy îl scoase din starea aceea de indecizie.

— E o poveste frumoasă legată de felul în care nava a fost inventată. În cursul unei lupte decisive pentru putere, un conducător învins, înnebunit de grija pentru soţia care îi fusese răpită şi ajunsese amanta cuceritorului, dispăru undeva, reveni cu nava şi reuşi să şi-o recapete împreună cu puterea pierdută, iar, după această întâmplare, dinastia Derrel a domnit timp de o sută de ani.

— Derrel! exclamă Garson. Dinastia Derrel!

Trecu un timp până când ecoul şocului încasat se stinse şi el se obişnui cu gândul celor aflate. Vorbiră îndelung în şoaptă despre toate aceste lucruri, iar vocile lor profunde, baritonale formau un fundal propice gândurilor lui Garson.

Se retrase în momentul în care Mairphy îi chemă şi pe ceilalţi. Cu o detaşare tristă, stătu să asculte în timp ce vocea lui Mairphy, la fel de neobosită, povestea mereu aceeaşi întâmplare, deşi cuvintele şi însuşi tonul variau la fiecare povestire. Oricum, reacţia oamenilor era mereu aceeaşi: bucurie! Bucuria dată de siguranţa victoriei! Şi ce mai conta în ce epocă urmau să ajungă după aceea?

Garson îşi dădu seama la un moment dat că Mairphy îl priveşte cu ascuţime.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă Mairphy.

Simţi apăsarea privirilor celorlalţi în timp ce dădu din umeri şi spuse:

— Toate acestea nu îmi dau dreptul să sper prea mult. Istoria relatează că noi am cucerit nava. Dar încă mai trebuie să vorbesc cu comandantul, iar istoria nu spune nimic referitor la faptul că am supravieţuit sau nu. Cinstit, consider că mesajul primit prin maşina de depersonalizare a Glorioşilor este mai

important ca oricând şi, având în vedere acest fapt, viaţa mea este şi ea mai importantă decât a oricărei alte persoane de la bord. Vă repet, singura noastră certitudine este că Derrel a scăpat împreună cu nava. Câţi dintre noi vor mai supravieţui, asta nu ştim, Derrel...

— Da! se auzi vocea calmă a lui Derrel din spatele lui. Ce anume, profesore Garson?

Garson se întoarse încet. Nu avea niciun plan în minte, doar intenţia vagă de a submina autoritatea lui Derrel. Oricum, i se întărise convingerea că nu va mai exista niciun alt supravieţuitor. Dar nu putea face niciun plan, pentru simplul motiv că nava scăpase de sub controlul Planetarienilor. Derrel câştigase.

Niciun plan. Singurii factori cu care se confrunta erau înspăimântătoarele sale nevoi şi mediul ostil în care se aflau. Privi fix, îndelung, corpul stângaci şi studie zâmbetul triumfător ce se citea pe faţa anormal de prelungă şi totuşi deosebită a omului din rasa Vrăjitorilor. Garson i se adresă:

— Poţi citi gândurile, deci n-are niciun rost să-ţi spun ce se întâmplă. Ce intenţionezi să faci?

Derrel zâmbi din nou cu acel zâmbet luminos, magnetic pe care Garson i-l mai văzuse. Ochii lui de culoarea agatei străluceau în timp ce îi observa pe oamenii adunaţi în cerc, după care începu să vorbească cu o voce răsunătoare. O voce în care se desluşea autoritatea şi care dezvăluia personalitatea puternică şi voinţa unui învingător.

— Prima mea intenţie este de a spune tuturor celor de faţă că ne îndreptăm spre o epocă ce constituie o pradă bogată pentru cei îndrăzneţi. Femei, palate, bogăţie, putere, toate sunt pentru toţi cei care mă urmează, gata să-şi dea viaţa dacă va fi cazul. Ştiţi cu toţii în ce lume nenorocită şi aridă ne aflăm acum. Fără femei, fără nimic în afara înfruntării morţii, luptând contra Glorioşilor, care au încă poziţii tari pe Venus şi pe Pământ, şi contra unei adunături nenorocite de moralişti ce luptă împotriva unui război aflat pe sfârşite şi care, pe deasupra, vehiculează problema ciudată a dreptului oamenilor de a avea sau nu controlul asupra naşterilor. Mergeţi alături de mine?

Era un apel incitant adresat impulsurilor primare, iar răspunsul n-ar fi putut să fie mai satisfăcător. Urmă un vacarm de voci şi de aclamaţii, iar în final cuvintele:

— Ce mai aşteptăm? Să mergem odată!

Pe faţa lui Derrel, zâmbetul prefăcut triumfător se accentuă în momentul în care se întoarse spre Garson. I se adresă încet:

— Îmi pare rău că te-am minţit, profesore, dar nu mi-a trecut nicidecum prin cap că Mairphy sau oricare altcineva de la bord ştie povestea mea. Ţi-am spus ceea ce ţi-am spus fiindcă îţi citisem în minte câteva dintre scopurile care îţi ghidează actele. Am folosit, bineînţeles, prima regulă a persuasiunii şi ţi-am încurajat speranţele şi dorinţele.

Garson zâmbi cu tristeţe. Micul discurs pe care Derrel îl ţinuse în faţa oamenilor era un exemplu strălucit în privinţa încurajării speranţelor şi dorinţelor, vizibil mincinos şi adaptat împrejurărilor, convingător exclusiv datorită faptului că se adresa scopurilor personale ale celorlalţi. Văzu că Derrel îl observă şi îi spuse:

— Ştii ce gândesc eu. Poate că îmi poţi transmite şi mie încurajarea pe care le-o serveai atât de uşor. Dar ţine minte, trebuie să fie bazată pe logică. Asta presupune că trebuie să mă convingi că este în propriul tău interes să mă laşi să cobor lângă un punct fortificat de-al Planetarienilor, dacă vrei să merg la comandant şi că, mai departe...

Cuvintele, împreună cu aerul din plămâni, îi ţâşniră cu un zgomot şuierător. Simţea o apăsare cumplită. Se trezi dintr-odată ridicat în aer şi văzu într-o străfulgerare două paturi trecând pe sub el, după care se prăbuşi în gol.

Instinctiv, întinse o mână şi reuşi să amortizeze şocul căzăturii într-unul din paturi. Zăcea întins acolo, ameţit şi îngrozit, dar teafăr şi salvat.

Salvat din ce? Se dădu jos din pat şi începu să-i observe pe ceilalţi cum se ridicau în picioare, devenind conştient pentru prima dată de gemetele şi strigătele de durere ce se auzeau în jur. Dintr-odată, în încăpere bubui o voce venind dintr-o sursă nevăzută.

— Aici camera de control! Derrel, s-a întâmplat un lucru cumplit: cu un minut în urmă ne aflam la treizeci de milioane de mile depărtare de Venus, iar acum planeta se află chiar în faţă, la mai puţin de două milioane de mile şi este perfect vizibilă. Ce s-a întâmplat?

În acel moment, Garson îl remarcă pe Derrel. Zăcea întins pe spate pe duşumea, cu ochii larg deschişi şi cu o expresie concentrată întipărită pe faţă. Vrăjitorul îşi flutură mâinile lungi.

— Stai! se răsti el. „Tentaculul” de la bordul acestei nave a raportat Observatorului de pe Venus, iar acum tocmai primeşte un răspuns, o explicaţie a ceea ce s-a întâmplat. Încerc să-l recepţionez.

Vocea i se schimbă, devenind monotonă:

„— ...manipulaţiile celui de-al şaptesprezecelea spaţiu şi timp X ...au loc undeva în viitor... câţiva ani mai târziu. Nava voastră – atât în mod accidental, cât şi intenţional – a fost prinsă în vârtejul provocat de furtuna timpului... Nu se cunosc încă forţele puternice care s-au exercitat asupra ei. Asta-i tot, cu excepţia faptului că nave de război de pe Venus au pornit în ajutorul vostru”.

Derrel se ridică şi spuse liniştit, cu vocea lui obişnuită:

— În privinţa celor spuse de tine, Garson, să ştii că nu am cum să-ţi dovedesc că vreau să fac ceva pentru tine. Istoria relatează că mi-am petrecut toată viaţa în epoca mea. De aceea, niciunul din pericolele care pândesc Universul, nu-mi pot afecta existenţa din trecut. Va trebui să acţionezi în concordanţă cu şansa pe care întâmplarea ne-o acordă, pentru ca mai târziu să te putem ajuta şi noi. Altă garanţie nu-ţi pot oferi.

Cel puţin, o spusese pe şleau. Bineînţeles că pentru un oportunist până şi adevărul era tot un mijloc, până la urmă, o metodă de a adormi bănuielile. Rămânea doar faptul covârşitor că el era cel ce trebuia să-şi asume riscul. Spuse:

— Dă-mi timp de gândire cinci minute. După câte văd, eşti convins că am să merg alături de voi.

Derrel aprobă din cap.

— Văd că mintea începe să ţi se obişnuiască cu gândul.

Pe Garson nu-l încercă nicio presimţire a fantasticului lucru ce urma să se întâmple. Gândi, un gând cenuşiu, glacial: aşadar, urma să plece! În cinci minute.

CAPITOLUL XII

Stătea în picioare în faţa peretelui transparent, privind cu atenţie imensitatea netedă a lui Venus. Planeta, deja uriaşă, creştea văzând cu ochii, ca un balon ce se umplea cu gaz. Dar se mărea din ce în ce mai mult şi, spre deosebire de un balon prea umflat, nu exploda.

Tăcerea grea care se aşternuse în încăpere fu întreruptă de cel mai înalt dintre cei trei Ganelieni chipeşi. Cuvintele bărbatului pătrunseră în mintea lui Garson, accentuându-i apăsarea din suflet.

— Atâta frumuseţe demonstrează încă o dată că războiul este acţiunea cea mai zadarnică a omului. Şi cel mai rău este că undeva, în viitorul acestui „viitor”, sunt oameni care ştiu cine a câştigat acest război şi nu fac nimic... Să-i ia naiba!

Primul impuls al lui Garson a fost să spună ceva, să enumere încă o dată faptele pe care le cunoştea în legătură cu acest subiect fascinant. Se stăpâni însă, prea absorbit de ceea ce avea de făcut în curând.

Mai mult, Mairphy îi descrisese pe Ganelieni ca fiind nişte fiinţe foarte labile psihic, care se concentraseră asupra frumuseţii şi cu care era inutil să discuţi ceva. În acelaşi timp, era adevărat că şi el se arătase în câteva rânduri destul de emotiv.

Gândul i se curmă în momentul în care Mairphy spuse enervat:

— Am mai discutat despre asta mai înainte şi am căzut de acord că sunt două posibilităţi: fie că nu mai există oameni în viitor – ceea ce înseamnă că Universul a fost distrus de bariera energetică a Glorioşilor – fie, dacă aceştia există, ei sunt replicile Planetarienilor ori Glorioşilor de acum, îmbătrâniţi cu un milion de ani. Dacă există înseamnă că Universul nu a fost distrus şi atunci de ce s-ar mai amesteca în acest război?

În final am căzut de acord că este imposibil ca oamenii din viitor – oricum ar arăta ei – să fi trimis mesajul pe care l-a primit profesorul Garson. Dacă sunt capabili să trimită cuiva, oricine ar fi el, un mesaj, de ce l-au ales tocmai pe Garson? De ce nu i-au contactat direct pe Planetarieni? sau măcar să-l fi avertizat pe Garson în privinţa pericolului?

Garson interveni:

— Derrel, ce plan de atac ai?

Replica sosi rece:.

— N-am de gând să-ţi spun. Motivul este că, de la o distanţă mică, „tentaculul” poate citi gândurile unei minţi neexperimentate. Vreau să-ţi intre bine în cap că scopul tău n-are legătură cu nava asta şi să nu-ţi treacă prin gând ceva referitor la vreun atac. Lasă-mă să termin! Voi vorbi cu căpitanul Lurradin!

— Hei! exclamă Garson, după care se opri.

Vrăjitorul închise ochii, iar trupul i se contractă. Se adresă atât lui Garson, cât şi celorlalţi.

— O mare parte din aparatura de aici funcţionează prin control mental.

Imediat, vocea i se schimbă:

— Căpitane Lurradin!

Urmă o tăcere încordată, apoi o voce aspră bubui în încăpere:

— Da!

— Avem de făcut o comunicare importantă, începu Derrel. Profesorul Garson, unul dintre cei care erau inconştienţi când...

— Ştiu despre cine-i vorba! îl întrerupse vocea tăioasă a celuilalt. Dă-i drumul şi spune ce ai de spus.

— Până nu te apucă secolul XXIV, îi şopti Mairphy lui Garson. E turbat de când cu răzmeriţa asta şi nu poate uita ce s-a întâmplat cu prestigiul lui.

Derrel vorbea din nou:

— Profesorul Garson tocmai şi-a revenit şi cunoaşte explicaţia fenomenului care a dus la deplasarea navei cu treizeci de milioane de mile în treizeci de secunde. A înţeles că trebuie să te vadă şi să comunice imediat Planetarienilor mesajul său.

Se auzi un hohot de râs îngheţat.

— Ne crezi atât de proşti, încât să permitem vreunuia dintre voi să vină aici înainte de sosirea navelor de luptă? Iată răspunsul meu: va trebui să aştepte să sosească navele.

— Mesajul lui, spuse Derrel, nu poate să aştepte. Va veni acum la tine, singur.

— Va fi împuşcat imediat.

— Îmi pot închipui foarte bine, spuse Derrel usturător, ce-ţi vor face Planetarienii dacă va fi împuşcat. Asta n-are nicio

legătură cu noi ceilalţi. Vine pentru că trebuie să transmită acel mesaj, atâta tot.

Înainte ca Garson să poată articula ceva, Mairphy interveni prompt:

— Mă opun. Recunosc că mai devreme am fost de acord cu planul, dar acum, în aceste împrejurări, nu-l pot susţine.

Vrăjitorul se răsuci spre el şi replică cu o voce răsunătoare:

— Asta-i o lovitură pe la spate pentru noi toţi. Avem aici un om care încearcă să se hotărască în privinţa unei misiuni primejdioase şi tu încerci să-i slăbeşti hotărârea. Ai spus că vii din perioada tulbure a celor 13000 de ani care au urmat Păcii Veşnice. Asta se întâmpla după epoca mea şi nu ştiu nimic despre această perioadă, dar este clar că lâncezeala specifică vremii de pace îi afectează încă pe contemporanii tăi. Având în vedere că eşti infirm şi neputincios şi că de fapt nu vei lupta, îţi sugerez să te abţii să mai dai sfaturi.

S-ar fi putut dezlănţui un adevărat scandal, dar Mairphy dădu doar din umeri, zâmbind înţelegător şi-i spuse lui Garson ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic:

— Mă retrag din discuţie, după care termină zicând: Noroc, prietene!

Derrel, cu privirea tăioasă, i se adresă cu o voce de gheaţă lui Garson:

— Vreau să subliniez un lucru. Istoria spune că am cucerit această navă. Singurul plan pe care ne-am bazat depindea de tine. De aceea, te-ai dus să-l vezi pe căpitan.

Lui Garson, care se baza în primul rând pe logică, îi venise deja acest gând. Ba mai mult, se hotărâse de vreo cinci minute.

Coridorul pe care porni era gol ca şi primul; aceasta îl făcu să se încordeze la maximum. Garson se opri cu răsuflarea tăiată şi-şi şterse dâra subţire de transpiraţie de pe frunte. Şi încă nu avea nicio presimţire despre felul cum se vor termina toate acestea pentru el. Nu percepea nimic în afara cumplitei realităţi a pătrunderii lui în profunzimile unei nave ce părea că nu se mai termină şi că se măreşte cu fiecare pas pe care-l făcea.

O uşă cedă la simpla lui atingere. Se strecură într-o magazie uriaşă, în care era stocată încărcătura navei în greutate de mii de tone, tăcută şi fără viaţă, asemenea coridoarelor din faţă. Înaintă încercând să nu se gândească la nimic, pentru a uita mai ales de atacul plănuit al lui Derrel. Fu străbătut de un gând vag.

Dacă Norma s-ar putea feri de doctorul Lell şi i-ar trimite un mesaj, atunci şi-ar putea apăra gândurile de orice.

Era atât de absorbit, încât nici nu observă coridorul ce se deschidea într-o parte până ce un grup de câţiva oameni nu năvăli pe acolo, surprinzându-l înainte de a se putea gândi sau apăra. Oricum nu ar fi intenţionat să lupte.

— Aduceţi-l aici! răcni o voce familiară şi, după o clipă de bâjbâială de-a lungul coridorului, văzu un bărbat zvelt, îmbrăcat în uniformă, iar lângă el... un „tentacul"!

Obiectul acela subţire şi lunguieţ, nu putea fi altceva; se rostogoli înainte de parcă ar fi fost pe roţi, iar ochii aceia ca de insectă îl priviră în faţă. Dinspre el se auzi o voce aspră, distinctă, lipsită de emoţie:

— Nu pot prinde niciun gând, ceea ce e neobişnuit. Presupune învăţarea şi pregătirea pentru încercări de citire a gândurilor. Observatorul recomandă execuţia imediată.

Vocea dură a tânărului spuse:

— La naiba cu Observatorul. Îl putem executa oricând. Aduceţi-l aici.

Se deschise o uşă şi lumina pătrunse în coridor. Peste câteva clipe, uşa se închise în urma lui. Garson văzu că încăperea nu era decât anticamera micuţă a unei săli mai mari şi întunecate. Abia dacă remarcă acest fapt. Gândea, aflat încă sub şocul usturător pe care îl suferise: Observatorul ăsta de o logică perfectă recomandă execuţia înainte de a-l lăsa să spună ceva. Zău aşa, nu era deloc înţelept! La naiba cu tâmpitul de Observator!

Furia îi scăzu în faţa surprizei uriaşe pe care o resimţi la vederea căpitanului. Prima impresie fusese că acesta era tânăr, dar acum, văzut îndeaproape, părea mult mai în vârstă şi mai matur. Oricum ar fi fost, în starea în care se afla, remarca îl ului. Mirarea îi trecu căci înregistră întrebarea ce mijea în ochii căpitanului Lurradin... Garson începu să vorbească imediat.

Când termină, comandantul se întoarse spre „tentacul".

— Ei bine? îl întrebă.

Vocea „tentaculului" sună imediat, impersonală.

— Observatorul îţi aduce aminte că distrugerea „tentaculelor" 1601, 1602 şi 1603, precum şi neutralizarea structurilor electronice puteau fi înfăptuite doar cu ajutorul unei persoane capabile să citească gândurile. Având în vedere acest

fapt, la bord se află, fără ca noi să ştim, o asemenea persoană. Doar patru rase din istorie au realizat transmiterea telepatică. Dintre acestea, doar Vrăjitorii din Bor posedă cunoştinţe tehnice deosebite.

La început, atenţia i se concentră doar asupra faptului ieşit din comun că acest lucru vorbea şi raţiona ca o fiinţă omenească. Maşina-Observator a Glorioşilor pe care o văzuse era doar o maşinărie uriaşă, mult prea mare pentru a fi cuprinsă de mintea omenească; era ceva aidoma unei cifre de neimaginat şi asta era tot. Dar monstruozitatea aceasta lungă, tubulară, cu vocea sa omenească era ceva cu totul străin minţii omeneşti.

Sentimentul care-l cuprinse se spulberă în faţa realităţii teribile că o fiinţă capabilă să descopere identitatea lui Derrel ar dovedi de fapt că moartea era ţelul lui fundamental şi că orice altceva era pură iluzie. Vocea continuă netulburată:

— Vrăjitorii sunt cutezători, şireţi şi nemiloşi şi nu acţionează în situaţii de urgenţă, dacă acestea nu au o legătură cu scopurile lor proprii. De aceea, sosirea acestui om aici face parte dintr-un plan ascuns, menit să ne inducă în eroare. Aşadar, distruge-l şi părăseşte apoi nava! Navele de luptă vor lua toate deciziile necesare, mai târziu, fără alte pierderi de vieţi omeneşti.

Garson văzu cu o teamă neaşteptată, disperată că Lurradin ezită. Comandantul spuse fără chef:

— La naiba, nu-mi place să admit o înfrângere.

— Nu fi plictisitor! Ai putea învinge cu forţele tale, dar navele de luptă vor învinge cu siguranţă!

Decizia sosi brusc:

— Foarte bine, spuse căpitanul tăios. Willant, neutralizează-l pe acest prizonier şi...

Garson îl întrerupse cu o voce pe care abia şi-o recunoscu, o voce anormal de calmă.

— Şi relatarea mea?

Se lăsă un moment de tăcere.

— Relatarea ta, spuse într-un târziu „tentaculul” – şi Garson se înfioră constatând că acesta era cel ce răspunsese şi nu căpitanul – este respinsă de Observator ca ilogică. Este imposibil ca ceva să nu funcţioneze cum trebuie într-o maşină de depersonalizare a Glorioşilor. Faptul că ai fost repersonalizat

după ce ai ajuns în liniile noastre, la fel ca şi ceilalţi, dovedeşte că erai normal, întrucât maşina de repersonalizare n-a raportat nimic neobişnuit în ceea ce te priveşte. Pe deasupra, chiar dacă ar fi adevărat, mesajul pe care l-ai primit este stupid, întrucât nicio putere şi nici cunoştinţele militare actuale nu ar putea face ca Delpa să se predea cu un minut măcar mai devreme. Este imposibil să străpungem o barieră energetică temporală în mai mult de un punct o dată, fără a ne distruge maşina de neutralizare. În consecinţă, atacul nu poate avea loc decât asupra unui singur punct, manevrele militare fiind folosite în ultimul stadiu al conflictului, într-o anumită zonă din spaţiu. Altfel...

Abia reuşea să perceapă cuvintele, cu toate că toate simţurile i se încordaseră din răsputeri. Îşi simţea mintea grea cât un munte, târând un singur gând şi o singură speranţă. Spuse încercând să-şi recapete calmul:

— Comandante, din felul în care-l tratezi pe acest „tentacul” şi pe cei ce-l manevrează deduc că ai încetat de mult să-i urmezi orbeşte instrucţiunile. De ce? Pentru că este inuman. Observatorul este un mare stoc de informaţii ce poate furniza date despre orice subiect, dar este limitat la faptele pe care le cunoaşte. Este o maşină şi, deşi ar părea logic să mă distrugi înainte de a părăsi nava, ştii la fel de bine ca şi mine că nu este nici necesar şi nici drept şi, ceea ce este mult mai important, că nu ţi-ar pricinui nicio neplăcere dacă m-ai ţine aici prizonier şi ai aranja ulterior ca un Planetarian să examineze originea mesajului care mi-a parvenit.

Termină pe un ton relaxat şi sigur:

— Căpitane, cineva mi-a spus că provii din anii 2000. Pun pariu că mai există curse de cai în epoca ta. Pun pariu, de asemenea, că nicio maşină nu poate înţelege vreodată un om care pariază ultimul dolar pe un cal negru. Ai dat deja dovadă de lipsă de logică neîmpuşcându-mă imediat ce am apărut, cum ameninţaseşi mai devreme; nepărăsind nava, după cum îţi recomandase Observatorul; în sfârşit, permiţându-mi să vorbesc, aici, chiar în momentul în care atacul inamic este pe cale de a începe, pentru că este vorba într-adevăr de un atac, iar în spatele lui se află cea mai strălucită minte de pe navă. Asta nu contează însă, pentru că ai de gând să părăseşti nava. Important este doar un lucru: ca pe baza deciziilor tale ilogice să

ajungi la o concluzie logică. Pentru a-ţi redobândi prestigiul, o dată în viaţa aceasta searbădă trebuie să te bazezi pe noroc şi numai pe noroc.

Ochii tăioşi nici măcar nu clipiră, în schimb vocea dură rosti nişte cuvinte care sunară aproape ca o muzică în urechile lui Garson:

— Willant, du-l pe prizonier în nava de salvare.

Atunci se întâmplă. Exact în clipa în care se simţea victorios şi ştia că mai rămăseseră ceva mai mult de doi ani până când bariera energetico-temporală urma să ameninţe Universul, chiar atunci când l-a cuprins o bucurie teribilă la gândul că reuşise să învingă toate dificultăţile şi simţea o uşurare de nedescris...

Percepu în minte vocea unei femei, puternică şi clară, de neînvins, ca un foc sălbatic. Vocea Normei!

„Jack! Jack! Ajutor! Am nevoie de tine! Oh, Jack, vino!"

Universul întreg începu să se rotească. Dintr-odată nu mai există nicio navă şi el se prăbuşi într-o prăpastie de întuneric. În urma lui se aşternu o distanţă de neconceput.

Totul încetă să mai existe: navă, Pământ, lumină.

Trebuie că trecuse mult timp, căci mintea îi era străbătută de gânduri încete, dar noaptea nu se terminase. De fapt nu era noapte. Putea să-şi dea seama acum de acest lucru, fiindcă era şi timpul. Nu era noapte, era un vid total. Nu era nimic!

Câteva clipe omul de ştiinţă din el se bucură de acest gând; i se oferea posibilitatea să exploreze şi să examineze acest non-spaţiu. Dar nu era nimic de examinat şi nimic cu care să examineze, niciun simţ care ar fi putut înregistra sau înţelege ceva, nimicul absolut! Fu cuprins de un val întunecat de teamă. Mintea refuză să perceapă teribila impresie. Dar cumva, timpul continua să se scurgă. Valul de disperare îl părăsi şi nu mai rămase... nimic!

Schimbarea surveni brusc. Acum se afla în acea izolare desăvârşită, în clipa următoare o voce omenească spuse neutru:

— Asta e o problemă. Cum naiba a nimerit în structura arcului superior? Ai zice că a picat pur şi simplu aici.

— Niciun raport nu menţionează vreun zbor de avioane deasupra Delpei, replică o a doua voce. Mai bine întreabă-l pe Observator dacă există vreo metodă de a-l scoate de acolo.

Aprobă cu gravitate în gând această idee. Bineînţeles că trebuia să iasă de aici.

Nu-şi termină gândul. De unde să iasă? Din nimic?

Îşi puse încordat întrebarea aceasta chinuitoare, străduindu-se să-i pătrundă înţelesurile profunde care păreau că tălăzuiesc undeva, scăpând de sub controlul raţiunii sale. Cuvintele îi sunaseră totuşi familiar.

Delpa! Un gând înspăimântător îi ţâşni prin creier. Nu se putea afla în Delpa, sau poate – se simţi dintr-odată îngrozitor, ca lovit de o boală grea – ...se afla totuşi acolo?

Starea aceea de rău se transformă într-o oboseală fără speranţă, aproape ca o dezintegrare haotică. Ce conta unde se află? Era încă o dată prizonierul unui mediu ostil, puternic şi dominator, o pradă a unor forţe mai presus de el, incapabil să o ajute pe Norma, incapabil să se salveze pe sine însuşi. Norma! Gândul îl făcu să se încrunte, golindu-i mintea de orice emoţie, făcându-l indiferent chiar şi la ideea că ceea ce se întâmplase atrăgea primejdii cumplite asupra Normei. Rămânea doar modul neobişnuit şi aproape incredibil în care îl chemase Norma – iar el, ca într-un coşmar, se prăbuşise în Delpa! Se prăbuşise într-o zonă nesigură, care se pare că se numea „structura arcului superior”. Tresărind dintr-odată, îşi dădu seama că Observatorul vorbea de câteva secunde:

— Este sigur că niciun avion, nicio maşină de niciun fel nu a zburat deasupra Delpei de la cea de-a şaptesprezecea manipulare a timpului şi a spaţiului de acum patru săptămâni. De aceea bărbatul descoperit în arcul superior este o enigmă, a cărei identitate trebuie aflată fără întârziere. Ia legătura cu superiorul tău!

Aşteptă, fiindcă oricum nu avea altceva de făcut. Cel puţin, nu deocamdată. În cele din urmă îşi aminti că nava fusese împinsă cu un milion de mile într-o secundă de acea a şaptesprezecea manipulare misterioasă a timpului şi spaţiului. Numai că Derrel a descris-o cu claritate ca pe o consecinţă a unui eveniment petrecut cu câţiva ani mai târziu în viitor. Acum, Observatorul vorbea de parcă acesta avusese loc cu patru săptămâni în urmă! Nostim!

„Nu-i nimic nostim în asta!” spuse o a patra voce, o voce melodioasă pe care fluxul gândirii sale o recepţiona atât de

uşor, încât se întrebă, scurt şi aproape mecanic, dacă aceste cuvinte fuseseră doar gândite sau şi rostite de el.

„Profesore Garson, ai fost identificat. Vocea pe care o auzi este cea a unui Planetarian care-ţi poate citi gândurile.”

Un Planetarian! Uşurarea îi învălmăşi gândurile. Se sforţa încercând să vorbească, dar nu-şi simţea limba, buzele şi nici trupul. Nu-i mai funcţiona decât mintea în acel vid perfect, mintea care i se concentra cu repeziciune, din ce în ce mai repede, asupra nenumăratelor lucruri pe care trebuia să le afle. Doar vocea aceea rece şi puternică ce rostea acele lucruri uimitoare reuşi să potolească treptat tumultul ce-l chinuia.

„Manipularea a constat în îndepărtarea unei unităţi a sistemului solar din fluxul central, fără a afecta continuitatea sistemului principal; una din zece miliarde pe secundă a fost eliminată într-un asemenea mod, încât energia timpului, cu puterea sa nebunească şi nelimitată, a început s-o creeze din nou, dând naştere altor două cu aceeaşi uşurinţă cu care, mai devreme, o zămislise pe prima. De fapt, acum există în paralel optsprezece sisteme solare, dintre care şaptesprezece creaţii manipulate şi originalul. Totuşi, trupul meu există numai în două din acestea întrucât niciuna din precedentele şaisprezece manipulări nu s-a petrecut în timpul vieţii mele. Bineînţeles că cele două trupuri ale mele există în lumi separate şi nu se vor întâlni niciodată. Deoarece Norma Matheson este chiar centrul acţiunii, corpul ei se află doar în sistemul solar principal. Motivul pentru care componentele tale fizice au răspuns chemării ei este că ea posedă acum puterea mentală Insei. Chemarea ei te îndreaptă mai degrabă în direcţia ei şi nu la ea, pentru că ei îi lipsesc atât inteligenţa, cât şi cunoştinţele necesare folosirii la maximum a capacităţilor ei. Întrucât ea nu te-a protejat de pericolele indirecte la care ai fost expus, ai căzut drept în bariera energetico-temporală care înconjoară oraşul Delpa şi care te-a trimis imediat în vidul temporal în care te găseşti acum. Din cauza unghiului sub care ai căzut, va trece o perioadă nedefinită până ce maşinile vor reuşi să rezolve ecuaţia care te va elibera. Până atunci, va trebui să ai răbdare.”

„Stai! gândi Garson rapid. Marea barieră energetico-temporală! Dar ar trebui să fie deja gata!”

„În cel mult două săptămâni”, sosi replica rece. „Ţi-am primit relatarea, stai liniştit, şi le-am comunicat Glorioşilor despre

pericolul care ne ameninţă pe toţi. Dar, cu mândria şi încrâncenarea lor, ei consideră acest pericol ca pe o ameninţare menită să ne facă pe noi să capitulăm! Oricum, pentru noi, lumea concepută – o lume în care domneşte un control absolut al tuturor lucrurilor – reprezintă o altă formă a morţii, una mai rea chiar. Niciun şantaj nu ne va face să dăm înapoi, mai ales cunoscând faptul că avertismentul ne-a fost trimis de oameni din viitor. De aceea... vom învinge!”

Garson nu avea timp să rumege în minte cele aflate, astfel încât formulă repede următoarea întrebare:

„Să presupunem că nu sunt din viitor – nu din viitorul acestui al şaptesprezecelea sau al optsprezecelea sistem solar; atunci ce se va întâmpla cu mine dacă acest sistem solar este distrus?”

Răspunsul veni încă mai rece ca înainte:

„Situaţia în care te afli este la fel de specială ca şi cea a domnişoarei Matheson. Ai căzut din trecut în viitor şi ai ratat manipularea. De aceea exişti nu în două sisteme solare, ci numai aici unde te afli legat, într-un fel, de noi. Domnişoara Matheson există doar în sistemul solar principal. După cunoştinţele mele, nu există nicio cale pentru ca voi doi să vă mai întâlniţi vreodată. Obişnuieşte-te cu acest gând.”

Asta a fost tot. Următorul gând care-i veni rămase fără răspuns. Timpul se scurgea, iar spiritul său neobosit începu să se neliniştească. Părea că viaţa îl va părăsi. Zăcu în continuare, fără să se gândească la nimic, în abisul acela mare şi întunecat. Trecu un timp uriaş, de nemăsurat şi el aştepta ca vreo voce să-i tulbure mormântul cosmic. De două ori simţi nişte forţe care-l zgâlţâiră. Prima dată gândi, cu durere, că bariera energetico-temporală a Glorioşilor a fost terminată, iar presiunea şi smucitura au fost tot ceea ce a resimţit din efectele distrugătoare.

Dacă s-a întâmplat aşa ceva, atunci nimic şi nimeni nu-l va mai salva vreodată.

Această primă zvâcnitură şi gândul pe care i l-a provocat se topiră undeva în depărtare, pierind sub greutatea secolelor, pierdute în imensitatea fără de întoarcere a lumii eonilor[6]. Şi în

---

[6] eoni = spirite emanate de Dumnezeu cu rol de intermediari între acesta şi lume, în filozofia gnosticilor

cele din urmă, când l-a uitat complet, când fiecare gând a fost repetat de un număr imens de ori, când fiecare plan de acţiune, fiecare teorie, speranţă şi disperare au fost explorate până la epuizare, urmă o a doua zvâcnitură.

Avu o senzaţie bizară, ca şi cum ceva sau cineva l-ar fi examinat; iar apoi un gând arzător, de forţă devastatoare, ajunse până la el, venind din afară:

„Consider că este vorba de un intrus dintr-un univers anterior, o formă de viaţă foarte primitivă, cu un grad de inteligenţă de 0,07, care nu merită atenţia noastră. Trebuie înregistrat doar datorită influenţei infinitezimale şi interferenţei cu fluxul de energie temporal, după care poate fi îndepărtat”.

CAPITOLUL XIII

Norma începea să-şi recapete cunoştinţa. Percepu oftatul ce-i scăpă printre buze. Încă buimăcită, îşi dădu seama că trebuie să părăsească acest loc. Dar în nervii ei amorţiţi nu exista încă destulă viaţă şi nici nu se putea coordona şi concentra suficient de repede pentru a se folosi de puterea ciudată ce-i fusese dăruită.

Gândi cu tristeţe: Măcar dacă s-ar fi îndreptat spre o fereastră în loc să se lovească de perete. Trebuie să ajungă la fereastra din bucătărie, care dădea pe acoperiş.

Imediat se trezi în faţa ferestrei, obosită de durere şi uluită de împlinirea fulgerătoare a gândului ei. Începu imediat să simtă o speranţă sălbatică. Gândi: „Durere... Nicio durere nu mă poate atinge...”

În spatele ei, dinspre scări, se auziră zgomote de paşi, împreună cu altele, încă mai ciudate. Uşa apartamentului străluci dintr-odată, devorată de flăcări. În faţa ei se afla noaptea izolată şi întunecată.

Escaladă pervazul. În urechi îi răsuna zgomotul creaturilor acelora care dădeau buzna în apartamentul ei. Se trezi apoi la marginea acoperişului şi putu să vadă de acolo brutele care se învârteau pe trotuarul de dedesubt, precum şi colţul străzii, aflat la o sută de yarzi depărtare.

Ajunse acolo instantaneu şi rămase în picioare pe asfalt, fără să mai simtă nicio durere. Dar pe stradă treceau prea multe camioane grele ca să aibă curajul să încerce iarăşi să se deplaseze prin puterea gândului; se temea să nu se lovească de unul din ele, aşa cum se pocnise puţin mai înainte de perete.

În timp ce ezita încă disperată, neştiind ce să facă, unul dintre camioane încetini la stop. Era cel mai uşor lucru să alerge drept înainte, să deschidă uşa şi să se strecoare înăuntru înainte de a se schimba stopul – ceea ce şi făcu. La volan se afla un bărbat mic de statură, căruia îi spuse pe un ton neutru:

— Oamenii aceia! Mă urmăresc!

O mulţime de brute greoaie şi ţepene, ca nişte maimuţe înspăimântătoare, apărură în dreptul felinarului din colţul străzii. Şoferul slobozi un chelălăit, apăsând pe accelerator.

— Dumnezeule!

După care începu să bâiguie:

— Dă-te jos! Dă-te jos! Nu pot să mă bag în aşa ceva! Am familie – soţie, copii – care mă aşteaptă acasă chiar acum. Dă-te jos!

Îi dădu un brânci de parcă ar fi vrut s-o împingă prin uşa închisă. Dar creierul ei era atât de maleabil, atât de echipat pentru orice fel de luptă, încât ea nu-i opuse o rezistenţă serioasă. Prinse cu privirea un taxi care staţiona puţin mai încolo, sub un bec de neon; era o ocazie foarte nimerită ca să cedeze dorinţei omului. Spuse:

— Lasă-mă lângă taxiul de acolo.

Dar, în timp ce se urca în taxi, apărură în aer, în strada întunecată din spatele ei, contururile strălucitoare ale „tentaculelor”. Comandă mental lovirea lor, dar acestea se târâră doar puţin înapoi, încolăcindu-se ca nişte şerpi, încă sub control, pregătiţi, de data aceasta, să-i înfrunte puterea.

În taxi, prin minte îi trecu un gând surprinzător: „Şobolanul acela nenorocit.” Îl lăsase pur şi simplu s-o domine în loc să-l silească pe amărâtul ăsta, cu voinţa ei puternică...

Voinţa! Trebuie să şi-o folosească. Nu se poate apropia niciun „tentacul” la o distanţă de... de... Trebuie să dea dovadă de simţ practic. Cât de mult s-au retras în faţa forţei ei? O jumătate de milă? Niciun „tentacul” nu se poate apropia la mai mult de o jumătate de milă de maşină. Se uită nerăbdătoare pe geamul din spate şi ochii i se măriră de uimire constatând că „tentaculele” se aflau la o sută de yarzi în urmă şi că distanţa se micşora văzând cu ochii. Ce nu mersese cum trebuie? Se strânse toată, aşteptându-se să fie atacată de focul devastator al energiilor celui de-al treilea sistem; şi când văzu că asta nu se întâmplă, îşi spuse: „Maşina asta trebuie făcută să meargă mai repede!”

Mai erau alte maşini în faţă şi câteva alături, dar în total nu erau prea numeroase. Avea posibilitatea unor viteze teribile, dacă ar avea curaj şi dacă puterea i-ar funcţiona.

„Pe acolo, comandă ea, şi acum pe acolo şi la dreapta.”

Îl auzi pe şofer scoţând strigăte ascuţite, dar, pe moment, chiar mirarea lui crescândă o făcu să prindă curaj. Curând acesta începu s-o părăsească, dat fiind că „tentaculele” îşi continuau cursa lor nebunească în spatele ei, câteodată foarte aproape, câteodată foarte departe, menţinându-se la fel de neobosite pe urmele ei, dovedindu-se foarte perspicace în

dejucarea fiecărui plan pe care-l concepea în minte, a fiecărui nou viraj al maşinii şi, în consecinţă, a oricărei speranţe.

Dar de ce nu o atacau? Nu avea niciun răspuns la această întrebare pe care şi-o tot repeta pe parcursul acestei nopţi teribile ce se scurgea încet, minut după minut. În cele din urmă o cuprinse mila pentru şoferul aproape înnebunit care, pe jumătate leşinat în faţa volanului, îşi continua conştiincios cursa, dar – citise asta în gândurile lui – fiind animat doar de ideea că maşina este singurul lui mijloc de existenţă şi că nimic altceva nu contează în afara ei, nici măcar moartea.

Să-l lase să plece, gândi ea. Era o adevărată cruzime să-l amestece şi pe el în soarta pe care acea noapte i-o pregătea. Să-l lase să plece, dar nu încă. La început, n-ar fi putut spune ce-i încolţea în minte. Dar era acolo, undeva, în profunzime, rece ca însăşi moartea; şi femeia continuă să dirijeze maşina fără să ştie prea bine încotro.

Înţelegerea conştientă a dorinţei ei inconştiente de moarte veni, în cele din urmă când, coborând din maşină, zări lucirea râului printre copacii din parc. Şi îşi cunoscu destinul. Aici, în acest parc, nu departe de râu, unde cu aproape patru ani în urmă se hotărâse, înfometată şi deznădăjduită, să se sinucidă, urma să poposească acum pentru ultima dată!

Urmări cu privirea „tentaculele” care pluteau spre ea pe deasupra copacilor, cu corpurile lor metalice reflectând, din când în când, lumina palidă a felinarelor din parc; şi simţi doar o mirare uriaşă, fără urmă de frică. Era oare real ceea ce se întâmpla? Era oare posibil să nu existe nimic, nicio armă, nicio forţă din aer, apă sau de pe pământ care s-o protejeze?

Cu o exasperare subită, îşi concentră puterea asupra celui mai apropiat punct strălucitor. Izbucni într-un hohot de râs amar constatând că acesta nici măcar nu se clintise. Se pare că în ceea ce le privea, „tentaculele” îi anihilaseră puterea. Urmările erau clare. Când va sosi, doctorul Lell nu va întârzia s-o ucidă.

Coborî malul abrupt şi ajunse pe marginea râului întunecat şi învolburat; o cuprinse din nou starea aceea apăsătoare care o adusese în parc în urmă cu câţiva ani, pentru a-şi găsi moartea. Stătea în picioare încordată, sforţându-se să-şi trezească emoţiile, fiindcă doar gândul se dovedea a nu fi îndeajuns. „De-aş putea retrăi starea sufletească din noaptea aceea întunecată!”

O briză rece, umedă, îi atinse obrajii. Nu reuşea să-şi trezească dorinţa de a gusta apa aceea murdară. Nu dorea nici moartea, nici puterea, nici să fie distrusă de energiile de ordinul trei, ci căsătoria, o casă înconjurată de verdeaţă şi o grădină cu flori. Dorea viaţa, mulţumire şi pe Garson!

Garson!

De pe buze îi ţâşni, mai degrabă ca o rugăminte decât ca un ordin, un al doilea strigăt de ajutor, un apel din străfundurile nevoii ei către singurul bărbat care, în aceşti ultimi ani ucigători şi lungi, îi stăpânise toate gândurile.

— Jack, oriunde te-ai afla, vino la mine aici pe Pământ, vino din vidul timpului, vino teafăr şi sănătos şi cu mintea limpede. Vino acum!

Tresări îngrozită şi făcu un salt înapoi. Pentru că în spatele ei se afla un bărbat acolo, lângă apele întunecate!

Briza se înteţi şi aduse cu ea mireasma apei care-i pătrunse încetişor în nări. Din nou mintea refuză să-i funcţioneze rapid, mintea care nu ascultase niciodată până atunci de puterea ei, mintea pe care şi-o simţea din nou ca pe o greutate rece. Silueta stătea acolo cu o indiferenţă de stană de piatră, părând o masă întunecată de lut cioplită grosolan, de parcă ar fi fost pe jumătate moartă. Gândi înspăimântată: „Să fi chemat oare din lumea morţilor, condamnându-l la o existenţă înspăimântătoare, un cadavru care zace poate în cripta sa de generaţii întregi?” Lucrul acela începu să se mişte şi deveni, dintr-odată, un om. Garson spuse cu o voce ciudat de ezitantă şi de răguşită:

— Am venit, dar mintea abia începe să mi se limpezească. Mi-e greu să vorbesc după un cvadrilion de ani.

Se înfioră la gândul epocilor nenumărate pe care le petrecuse în eternitate, apoi continuă:

— Nu ştiu ce s-a întâmplat. Nu ştiu ce pericol te-a făcut să mă chemi a doua oară sau dacă există într-adevăr vreun pericol. Dar, oricum, eu îmi dau seama despre ce este vorba.

Suntem amândoi folosiţi de misterioşii manipulatori ai Universului deoarece istoria lor spune că am fost folosiţi. Nu ne-ar fi lăsat să ajungem într-o situaţie atât de disperată dacă ar fi putut veni la noi în carne şi oase şi totuşi este clar că nu le va reuşi nimic, nici lor şi nici nouă, dacă nu vor izbuti să ne contacteze direct şi să ne arate cum să folosim puterea uriaşă cu care ai fost înzestrată. Probabil că vor putea sosi numai cu

ajutorul unor forţe din afară şi acestea nu pot fi decât ale tale. De aceea, cheamă-i oricum, pentru că n-au nevoie probabil decât de un minimum de ajutor. Cheamă-i, iar apoi vom putea vorbi, ne vom putea face planuri şi speranţe.

Atunci începu să se gândească, să-şi pună întrebări, toate întrebările care au chinuit-o tot timpul. De ce repeta întruna doctorul Lell că ea nu provocase nicio încurcătură, potrivit relatării istoriei Glorioşilor despre ea, când de fapt nu provocase decât încurcături? De ce fusese capabilă să înfrângă primul „tentacul” şi de ce totuşi acum puterea ei, care-l chemase pe Garson dintr-un timp îndepărtat, se dovedise ineficace împotriva lor? Şi unde era doctorul Lell? Cu un efort, reuşi în cele din urmă să se elibereze de tumultul acestor întrebări paradoxale. Ce cuvinte folosise mai apoi, nici ea nu le-ar mai fi putut repeta, pentru că imediat după aceea nu-şi mai aminti nimic din ceea ce spusese. Nu mai simţea decât groaza fascinată a aşteptării care creştea întruna, până când auzi un zgomot dinspre râu.

Apele se învolburară brusc şi gemură dislocate parcă pentru a face loc unui trup care-i despica profunzimile întunecoase. Bolborosiră atât de ameninţător, încât Norma fu cuprinsă de o spaimă neobişnuită, respingătoare, în timp ce un trup mai negru decât ele şi mai mare decât orice om obişnuit îşi făcu apariţia, stârnind un cerc strălucitor de spumă.

Doar degetele lui Garson ferme şi neşovăielnice, care o apucaseră strâns, precum şi vocea lui dură şi hotărâtă o împiedicară să rostească speriată cuvintele de alungare a demonului care-i încolţiseră deja în minte.

— Aşteaptă! spuse el. Este o victorie, nu o înfrângere. Aşteaptă!

— Îţi mulţumesc, profesore Garson.

Vocea care răsună din întuneric era atât de neomenească şi de ciudată, încât o făcu să i se strângă inima. Continuă:

— Pentru binele vostru, am fost nevoit să mă apropii în felul acesta. Noi, cei din secolul patru sute nouăzeci, suntem oameni doar cu numele. Este o ironie regretabilă faptul că războiul, distrugătorul oamenilor, a transformat, în cele din urmă, omul într-o creatură cu înfăţişare de animal. Rămâne o singură consolare: ne-am salvat minţile în schimbul trupurilor.

Ai avut dreptate, profesore Garson. Raţionamentul tău, deşi nedus până la capăt, a fost corect. Motivul pentru care nu

putem folosi o maşină a timpului din epoca noastră este că întreaga noastră perioadă va fi într-un dezechilibru anormal timp de sute de mii de ani. Şi cea mai neînsemnată greşeală în folosirea energiei ar atrage modificări neprevăzute în obţinerea energiei temporale, care este atât de indiferentă faţă de soarta omului. Metoda noastră poate avea doar un succes indirect şi parţial prin izolarea exploziei într-unul din cele optsprezece sisteme solare existente şi unificarea celorlalte pentru a atenua şocul. Acest lucru n-a fost atât de greu pe cât pare, pentru că timpul cedează cu uşurinţă la presiunile simple.

Domnişoară Matheson, motivul pentru care „tentaculele” te-au putut urmări este acela că ai suferit o terorizare psihică. „Tentaculele” care s-au luat după tine în această noapte nu erau reale, ci doar simple proiecţii luminoase ale celui de-al treilea sistem, care trebuiau să te ţină ocupată până ce doctorul Lell urma să răspândească pretutindeni maşinile distrugătoare. De fapt, le-ai dejucat toate planurile. Cum ai reuşit? Am mai spus-o: timpul cedează cu uşurinţă la presiunile adecvate. O asemenea presiune a apărut în momentul în care stăteai pe malul râului, încercând să-ţi retrezeşti starea sufletească necesară sinuciderii... Era mai simplu pentru tine, cu puterea pe care o posezi, să aluneci în timp în acea perioadă de acum aproximativ patru ani decât să-ţi recapeţi dorinţa unei morţi autoimpuse.

— Dumnezeule! exclamă Garson cu răsuflarea tăiată. Vrei să spui că ne aflăm acum în noaptea aceea şi că peste câteva minute va sosi aici doctorul Lell şi va angaja o fată disperată ce se odihneşte pe o bancă din parc să stea de faţadă la un fals Centru de recrutare calonian?

— Da, şi de această dată, spuse vocea neomenească, istoria Glorioşilor se va împlini. Norma Matheson nu o va mai tulbura.

Garson avu dintr-odată senzaţia că este depăşit de evenimente.

— Dar... Ce s-a întâmplat cu trupurile noastre care existau atunci? Credeam că cele două trupuri ale aceleiaşi persoane nu pot exista în acelaşi timp şi spaţiu.

— Într-adevăr, nu pot!

— Dar...

Vocea aceea străină, fermă îl întrerupse, ca şi pe Norma, care fusese cuprinsă de dorinţa bruscă de a vorbi.

— Nu există paradoxuri în timp. Am spus că, pentru a rezista distrugerii celui de-al optsprezecelea sistem solar izolat, celelalte şaptesprezece au fost unificate într-unul singur... acesta de faţă! Singurul care există în acest moment! Numai că celelalte au existat şi, într-o formă oarecare, şi voi în ele. Dar acum vă aflaţi aici, iar aceasta este lumea reală, singura existentă.

Vă las să vă gândiţi bine la tot ce v-am spus, pentru că acum trebuie să acţionaţi. Istoria spune că aţi obţinut o autorizaţie de căsătorie... Mâine. De asemenea, istoria menţionează că Norma Garson nu a întâmpinat nicio dificultate în a-şi duce dubla viaţă – în calitate de soţie a profesorului Garson şi de sclavă a doctorului Lell şi că sub îndrumarea mea, a învăţat să-şi folosească puterea până în ziua în care a fost distrusă marea barieră energetică din Delpa, ajutându-i astfel pe Planetarieni să obţină victoria binemeritată.

Garson redevenise el însuşi.

— Binemeritată? întrebă el. Nu sunt atât de convins de asta. Ei au grăbit începerea războiului prin încălcarea acordului cu privire la controlul natalităţii.

— Într-adevăr, spuse vocea cu fermitate, dar au protestat primii împotriva acestui acord pe motivul că el va atrofia spiritul şi mintea omenească. Au purtat acel război mânaţi fiind de un ţel nobil şi au fost gata să accepte compromisuri până în ultima clipă. De partea lor nu s-au aflat oameni-automate, şi tuturor celor recrutaţi de ei din trecut li s-a spus că urmau să fie angrenaţi într-o activitate primejdioasă. Mulţi dintre ei fuseseră veterani ai războaielor din trecut.

Norma îşi recăpătă graiul:

— Cel de-al doilea Centru de recrutare pe care l-am văzut, cu grecii şi romanii...

— Exact. Dar acum trebuie să primeşti prima lecţie despre procesul complicat al controlului mental, pentru a-l putea înşela pe doctorul Lell.

Cel mai straniu lucru era că, în ciuda celor spuse, nu a crezut cu adevărat nimic din toate acestea până în momentul în care, aşezată pe o bancă slab luminată de un felinar, nu a zărit silueta uscăţivă a doctorului Lell părăsind drumul întunecos şi apropiindu-se de ea. Biet superman neştiutor!

Bruce Sterling
Mecanicul de biciclete

(„Bicycle Repairman [Chattanooga]”, 1996)
- premiul Hugo, 1997 -

Traducere de Cătălin Teniţă

Un ciocănit repetat de tinichele îl trezi pe Lyle din hamacul său. Scoase un oftat, se sculă în capul oaselor şi-şi dădu drumul pe intervalul năpădit de scule al atelierului de biciclete.

Apoi îşi săltă elasticul negru al cicliştilor şi trase de pe bancul de lucru maieul mânjit de vaselină. Aruncă o privire împăienjenită spre cronometru, în vreme ce îşi făcea loc către uşă. Era 10:04:34 dimineaţa, 27 iunie 2037.

Sări pe o cutie rătăcită de grund şi podeaua bubui uşor sub picioarele sale. Cu toată presiunea muncii, pica de somn înainte să facă curat ca lumea în atelier. Se plătea bine emailarea artistică, însă mânca o groază de timp. Faptul că muncea şi locuia singur îl epuiza.

Lyle deschise uşa atelierului, dând la iveală o genune limpede până la pardoseala prăfuită din plăci ceramice aflată mult dedesubt. Porumbeii săgetau sub carcasa magazinului printr-o gaură murdară de funingine din sticla spartă a atriului, şi virau către cuibul lor, undeva în măruntaiele întunecate ale cupolei.

Alte ciocănituri. Dedesubt, în depărtare, un puşti în uniformă de comisionar stătea lângă tricicleta de transport, trăgând ritmic de cordonul lung şi pendulant al soneriei sudate prin puncte.

Lyle îi făcu semn cu mâna, căscând. Din poziţia sa favorabilă, de sub traversele giganteşti ale atriumului cavernos, avea o perspectivă clară asupra celor trei niveluri interioare incendiate ale vechiului Tsatanuga Archiplat. Balustradele, cândva elegante, şi esplanadele pentru pietoni, demolate, dădeau către imensa cavitate găunoasă a atriumului. În spatele balustradelor se găsea o junglă pe trei etaje de lumini improvizate, coteţe de pui, rezervoare de apă şi steaguri ale rezidenţilor ilegali. Podelele, pereţii şi plafoanele, toate afectate de incendiu, erau înţesate de jgheaburi făcute manual, şiruri lungi de trepte în spirală şi scări mobile şubrede.

Lyle observă o echipă de muncitori de la demolări din Chattanooga, în salopetele lor galbene detox. Desfăşurau scrubere cu vid şi aspiratoare de mare presiune lângă lifturile vandalizate din partea de vest a etajului 34. Două sau trei zile pe săptămână, echipa de la primărie se strecura în zona afectată pentru a simula că munceşte, dând un grandios spectacol de ipocrizie cu capre de tăiat lemne şi bariere din bandă plastică. Ai naibii ticăloşi leneşi, erau cu toţii puşi numai pe luat.

Lyle acţionă cu degetul mare comutatorul frânei din cutia masivă, de metal, de lângă volant. Atelierul de biciclete lunecă trei niveluri, cu un şuierat subtil de cleme de cabluri, pentru a se plasa cu un scrâşnet sonor pe cele patru tampoane metalice umplute cu ciment.

Puştiul comisionar părea foarte cunoscut. Venea şi pleca din zonă destul de des. Cândva Lyle îi meşterise ceva la tricicleta de transport, parcă nişte amortizoare noi şi un schimbător de viteze, însă de numele lui nu şi-l putea aminti. În privinţa numelor, Lyle n-avea deloc ţinere de minte.

— Care-i problema, gagiule?

— Ai avut o noapte grea, Lyle?

— Doar foarte ocupată.

Puştiul strâmbă din nas din pricina duhorii din atelier.

— Ai făcut multă vopsitorie? continuă el, aruncând o privire la carnetul pe care îl ţinea în palmă. Mai accepţi colete în numele lui Edward Dertouzas?

— Da, cred că da, răspunse Lyle, frecându-şi tatuajul de pe obrazul neras. Dacă n-am încotro...

Puştiul ridică mâna, pentru a-i oferi un instrument de scris.

— Poţi să semnezi în locul lui?

Lyle îşi împreună braţele, precaut.

— Asta nu, prietene, nu pot semna în locul lui Deep Eddy. Eddy e pe undeva prin Europa. A plecat acum câteva luni. Nu l-am mai văzut de mult timp.

Puştiul de la livrări îşi scărpină capul asudat dedesubtul şepcii din material textil. Se întoarse pentru a se asigura că manglitorii nu se furişaseră afară din labirinturile cartierului ilegal. Guvernul refuza, pur şi simplu, să presteze servicii poştale la etajele 32, 31 şi 30. Nici prea mulţi poliţişti nu se vedeau în zonă. Cu excepţia echipei municipale de la demolări,

singurii funcţionari publici care se arătaseră vreodată în zonă erau câţiva asistenţi sociali NAFTA[7] nebunesc de empatici.

— Dacă semnezi pentru chestia asta primesc un bonus, zise puştiul, uitându-se chiorâş în sus. Pesemne că valorează ceva, Lyle. A parcurs un drum al naibii de ciudat, s-a plătit o căruţă de bani ca s-o trimită pe ruta aia.

Lyle se ghemui în pragul uşii deschise.

— Ia să ne uităm puţin la el.

Pachetul era un paralelipiped greu, antişoc, într-o folie de plastic sudată la cald, cu o droaie de mărci poştale intraeuropene. Dacă era să judeci după ele, trecuse de cel puţin opt ori dintr-un sistem poştal în altul, înainte să intre în mod oficial în custodia legală a unei fiinţe umane. Adresa de retur, dacă existase vreodată una, se curăţase complet. Undeva prin Franţa, poate.

Lyle îl ridică la ureche cu ambele mâini şi-l scutură. Hardware.

— Semnezi sau nu?

— Da! răspunse Lyle, apoi mâzgăli ceva indescifrabil în micul dreptunghi pentru semnat. Ar trebui să-ţi calibrezi roata din faţă.

Puştiul ridică din umeri.

— Azi ai ceva de expediat?

— Nu, mormăi Lyle. Nu mai execut reparaţii comandate prin poştă. E prea complicat şi te trag în piept prea des.

— Cum vrei tu.

Puştiul se căţără pe şeaua culcată a triclei şi plecă, pedalând pe bucăţiile de gresie crăpate din pricina căldurii.

Lyle agăţă pe uşă semnul **DESCHIS** scris de mână. O luă la stânga, acţionă cu piciorul pedala de la capacul uriaşei cutii de gunoi şi aruncă pachetul înăuntru, laolaltă cu restul lucrurilor lui Dertouzas.

---

[7] NAFTA – abreviere pentru North American Free Trade Association (Asociaţia Americană a Liberului Schimb), organizaţie constituită de SUA, Canada şi Mexic pe modelul Comunităţii Europene şi pe care autorul o vede evoluând către o uniune nord-americană. (n. trad.)

Capacul cutiei nu voia să se mai închidă. În sfârşit, gioarsele lui Deep Eddy atinseseră masa critică. Deep Eddy nu primea multe expedieri poştale la atelier din partea altor persoane, însă întotdeauna şi le expedia el însuşi. Pachete mari cu dischete încriptate soseau mereu de prin peregrinările lui prin Toulouse, Marsilia, Valencia şi Nice. Dar în special din Barcelona. Din Barcelona, Eddy trimisese suficienţi gigaocteţi încât să doteze corespunzător un paradis al hackerilor.

Eddy folosea atelierul de biciclete al lui Lyle pe post de cutie poştală. Aranjamentul ăsta îi convenea lui Lyle. Îi era dator lui Eddy; acesta instalase telefoane şi echipament virtual în atelier şi trăsese sforile pentru conectarea la reţeaua electrică. Un cablu gros şi elastic şerpuia din spaţiul de acces al etajului 35, prin plafonul etajului 34 şi direct printr-o gaură neregulată, perforată în acoperişul de aluminiu al locuinţei mobile, montate pe cabluri, a lui Lyle. O cunoştinţă de-a lui Eddy achita facturile adevărate pentru electricitate. Lyle acoperea bucuros cheltuielile, plătind în bani gheaţă la o căsuţă poştală anonimă. Aranjamentul era un contact rar şi preţios cu lumea autorităţii organizate.

Când stătea în atelier, Eddy îşi petrecea cea mai mare parte a timpului îngropat în sesiuni virtuale maraton, înfăşat din cap până în picioare în echipamente greoaie. Eddy fusese puternic implicat într-o legătură cu o femeie mai vârstnică din Germania. O poveste de dragoste virtuală, în deplina ei dezvoltare, cu hârjoneala şi lupta ei, cu suişurile şi coborâşurile ei, era jenantă pentru asistenţă. Date fiind circumstanţele, Lyle nu fusese prea uimit când aflase că Eddy plecase din apartamentul părinţilor săi pentru a se stabili într-un cartier ilegal.

Aproape un an Eddy locuise, cu intermitenţe, în atelier. Fusese o mişcare bună pentru Lyle; căci Deep Eddy se bucura de o anumită trecere şi de un anumit prestigiu printre locuitorii zonei. Fusese unul dintre principalii organizatori ai legendarei Chattanooga Wende din decembrie '35, un chef stradal monstru care culminase cu un scandal spectaculos, cu jaf şi incendiere premeditată, în care arseseră trei etaje ale Archiplatului.

Lyle şi Eddy făcuseră şcoala împreună şi se cunoşteau de mulţi ani; crescuseră amândoi în Archiplat. Eddy Dertouzas era şmecher pentru un tânăr de vârsta lui, cu relaţii politice şi legături puternice în reţea. Mutarea în cartierul ilegal fusese o

afacere bună pentru amândoi, până ce Eddy o convinsese pe nemţoaică să-l accepte în viaţa ei reală. Atunci sărise în primul avion spre Europa.

De vreme ce se despărţiseră prieteni, Eddy putea să trimită prin poştă drăcoveniile lui de programe europene la atelierul de biciclete. La urma urmelor, dischetele erau încriptate, aşadar nicio autoritate nu le putea citi. Să ai grijă de câteva mii de dischete era o joacă de copii în comparaţie cu viaţa sentimentală complexă a lui Eddy, asistată de calculator.

După plecarea subită a lui Eddy, Lyle îi vânduse lucrurile şi-i expediase banii în Spania. Păstrase monitorul TV, mediatorul lui Eddy şi cea mai ieftină cască de virtual. După părerea lui – din câte îşi reamintea înţelegerea –, orice piesă de hardware a lui Eddy rămasă în atelier îi aparţinea de drept, putând să dispună de ea după cum dorea. Acum era destul de limpede că Deep Eddy Dertouzas nu se mai întorcea în Tennessee. Iar Lyle avea anumite datorii.

Lyle apucă lama din trusa de scule portabilă şi deschise pachetul lui Eddy. Conţinea un decodor de televiziune prin cablu. O vechitură infobahn de te umfla râsul. N-ai fi văzut niciodată o asemenea cutie în NAFTA; genul ăla de aparat primitiv se putea găsi doar în casa vreunei bunici basce semianalfabete sau poate în buncărul fortificat al unui albanez înapoiat.

Lyle îndesă decodorul în raftul din faţa ecranului mural. N-avea timp să se prostească cu jucării media irelevante; trebuia s-o scoată la capăt cu viaţa adevărată. Se ghemui în mica toaletă de după perdea şi urină agale într-un borcan de faianţă. Îşi curăţă dinţii cu o spatulă dentară şi se stropi cu puţină apă pe faţă şi pe mâini. Se şterse cu un prosop de hârtie, apoi îşi dădu cu deodorant la subsuori, în părţile intime şi pe picioare.

Pe vremea când locuia cu mama lui la etajul 41, Lyle folosea deodorantele antiseptice stil vechi, însă de când plecase de acasă se deşteptase într-o mulţime de privinţe. Acum utiliza un baton de gel cu bacterii simbionte, care devorau nesăţioase sudoarea umană şi eliminau ca reziduu metabolic o miasmă inofensivă care aducea cu a bananelor putrede. Viaţa e mult mai uşoară când ajungi să te înţelegi bine cu propria ta floră microscopică.

Întors la bancul său de lucru, Lyle băgă în priză farfuria electrică şi-şi fierse nişte tăiţei thailandezi cu sardele tăiate mărunt. Îşi completă micul dejun cu 400 centimetri cubi de Chit Intestinal Bioactiv al Doctorului Bresaire. Apoi verifică emailarea cadrului prins în menghină, pe care o executase în noaptea precedentă.

Emailarea se plătea bine, iar el avea multă nevoie de bani. Totuşi, nu era reparaţie de biciclete adevărată. Îi lipsea autenticitatea. Emailarea vorbea numai despre personalitatea proprietarului – asta era nasol la ea. Existau câţiva puşti bogaţi la nivelurile de lux, interesaţi de „estetica stradală”, care plăteau bani frumoşi ca să le fie decorate bicicletele de vreun meseriaş, însă arta decorativă nu foloseşte cu adevărat bicicletei. Ceea ce-i foloseşte e alinierea cadrului, apărătoarea de cabluri sănătoase şi tensiunea bună în deraioare.

Lyle potrivi lanţul bicicletei sale staţionare la volantul atelierului, sui pe ea, îşi puse mănuşile şi casca de virtual şi, timp de o jumătate de oră, făcu Turul Franţei 2033. La urcuş rămase în grup, apoi, preţ de trei minute glorioase, scăpă de necunoscuţii din pluton şi ajunse umăr la umăr cu Aldo Cipollini. Campionul era un monstru, un postuman. Avea gambele ca nişte bolovani de cărbune. Chiar şi în simulările ieftine, fără costum cu feedback total, Lyle ştia că n-are şanse să se pună cu Cipollini.

Lyle ieşi din virtual, îşi luă pulsul cu ajutorul cronometrului, coborî de pe bicicleta staţionară şi bău o jumătate de litru de carborefresh antioxidant. Viaţa era mai uşoară când avea un tovarăş de suferinţă. Volantul atelierului îşi pierdea încetul cu încetul stocurile de energie inerţială, având doar un individ care îl acţiona.

Al doilea tovarăş de cameră al lui Lyle venise din tagma bicicliştilor. Era o concurentă la criterium din Kentucky, pe nume Briggitte Rohannon. Lyle însuşi fusese un pretendent la criterium pentru o vreme, înainte să-şi distrugă un rinichi cu steroizi. Nu se aştepta să aibă probleme cu Brigitte, căci ea se pricepea la biciclete, avea nevoie de ajutorul lui tehnic pentru curse şi n-o deranja să acţioneze volantul. În plus, Brigitte era lesbiană. La sala de gimnastică şi la curse, părea o persoană tăcută şi disciplinată.

Cu toate astea, viaţa în interiorul zonei dăduse din plin frâu liber excentricităţilor Brigittei. Începuse prin a-şi întrerupe antrenamentul. Apoi nu se mai alimentase corect. Destul de curând, atelierul săltase şi trosnise din pricina şedinţelor de masaj între fete, ce ţineau toată noaptea şi degenerau în orgii zgomotoase cu droguri şi gagici din zonă, puternic tatuate, care cântau muzică bongo, se băteau între ele şi-i furau sculele lui Lyle. Fusese o mare uşurare pentru Lyle când Brigitte plecase în cele din urmă pentru a se cupla cu o admiratoare de la etajul 37. Dezastrul lăsase în ruină finanţele subţiri ale lui Lyle.

Lyle aşeză un nou ornament de email vişiniu pe foaia dinţată, pe şea şi pe furcă. Acum trebuia să aştepte să se usuce, aşa că plecă de la bancul de lucru, luă decodorul lui Eddy şi-i sparse carcasa cu o cheie hexagonală. Lyle nu era electrician, însă interiorul cutiei părea destul de inofensiv: o serie de conectori având tot atâtea picioare cât miriapozii şi cipuri algeriene ieftine.

Deschise mediatorul lui Eddy, pentru a iniţializa ecranul mural. Înainte să poată încerca şi altceva cu decodorul, simulacrul mamei sale se năpusti pe ecran. Pe ecranul mural enorm, chipul încruntat, generat de calculator, al simulacrului aducea cu o faţă de pernă din satin de culoarea prunei.

— Vă rugăm rămâneţi pe linie pentru un video-apel de la Andrea Schweik, Carnac Instruments, rosti mieros simulacrul.

Lyle nutrea un sentiment de dispreţ cordial faţă de toate simulacrele IA meschine care supravegheau telefoanele. Pentru un timp, în anii de adolescenţă, şi el deţinuse unul, un simulacru standard, Shareware, pe care şi-l instalase în telefonul din apartament. Ca majoritatea simulacrelor, al lui avea un rol de bază: să răspundă apelurilor nesolicitate ale simulacrelor altor persoane. În cazul lui Lyle, erau simulacrele insidioase ale îndrumătorilor profesionali, psihiatrilor şcolari, poliţiştilor care se ocupau de absenţe şi ale altor funcţionari şi agenţi publici. Când se lansa şi mergea, simulacrul lui Lyle apărea ca un pitic hâtru şi plin de negi, care scuipa sânge verde şi vorbea cu mormăituri groase.

Însă Lyle nu-i oferise piticului îngrijirea meticuloasă şi depanarea corespunzătoare pe care astfel de construcţii fragile o necesitau şi, în cele din urmă, simulacrul cel ieftin fu lovit de nebunie artificială.

Odată ce Lyle scăpase din apartamentul mamei sale pentru a se stabili în cartierul ilegal, făcuse rocada către cât mai putină tehnologie şi, pur şi simplu, lăsa telefonul scos din priză majoritatea timpului. Însă asta nu era o soluţie eficientă. Nu se putea ascunde de simulacrul capabil şi bine finanţat al mamei, care urmărea cu răbdare mecanică de insomniac cel mai mic licăr de ton provenind de la numărul lui Lyle.

Lyle oftă şi şterse praful de pe camera video a mediatorului lui Eddy.

— Mama dumneavoastră soseşte imediat la telefon, îl asigură simulacrul.

— Da, bine, mormăi Lyle, căznindu-se să-şi dea părului o aparenţă de ordine.

— Mi-a cerut explicit să o chem de îndată ce dau de dumneavoastră. Chiar vrea să stea la o şuetă cu tine, Lyle.

— Excelent!

Lyle nu-şi putea aminti cum îşi zicea simulacrul mamei. Domnul Billy, sau domnul Ripley, sau altcumva cu adevărat prostesc...

— Ştiai că Marco Cengialta tocmai a câştigat Clasicul de Vară de la Liege?

Lyle se uită chiorâş şi se aşeză pe raft.

— Zău?

— Domnul Cengialta a folosit o roată ceramică cu trei spiţe şi lichid intern şi amortizoare axiale pe bile. Simulacrul făcu o pauză, aşteptând politicos un posibil răspuns în conversaţie. A purtat pantofi din kevlar în formă de pană, cu microcleme şi sistem de aerisire, adăugă el.

Lyle ura modul cum un simulacru cataloga subiectele ce te interesau, iar după aceea genera o conversaţie relevantă. Comunicarea pe care o realiza calculatorul era complet neumană şi cu toate acestea pervers de interesantă, ca şi cum ar fi fost apucat de guler şi ţinut de vorbă de către un vânzător ipocrit. Probabil că nu-i trebuiseră mai mult de trei secunde să scormonească şi să extragă din reţea toate statisticile posibile despre cursa de vară din Liege.

Mama lui preluă legătura. O prinsese în biroul ei, în timpul pauzei de prânz.

— Bună, mamă. Lyle îşi aminti brusc că era singura persoană din lume de la care se putea aştepta să-l scoată pe cauţiune. Care-i problema?

— Ah, nimic deosebit, ca de obicei. Mama lui Lyle dădu la o parte din faţa ei farfuria cu muguri şi tilapia. Mă întrebam şi eu dacă mai eşti încă în viaţă.

— Mamă, e mult mai puţin periculos într-un cartier ilegal decât te fac să crezi poliţiştii şi cei care închiriază apartamente. Sunt perfect sănătos. Uite-te şi tu.

Mama apucă o pereche de semispexi secretariali legaţi de un colier şi efectuă o examinare sumară asistată de calculator.

Lyle îndreptă lentilele mediatorului spre uşa de aluminiu a atelierului.

— Vezi asta, mamă? Mi-am făcut rost de un baston cu şocuri. Dacă-mi face cineva necazuri, doar scot băţul din locaşul lui şi-i aplic individului cin'şpe mii de volţi.

— E legal, Lyle?

— Bineînţeles. Voltajul nu te omoară, doar te pune la pământ pentru o bună bucată de vreme. Am dat o bielă bună pentru bastonul ăsta, are o grămadă de calităţi defensive utile.

— Pare tare periculos.

— E absolut inofensiv, mamă. Ar trebui să vezi cu ce-s dotaţi poliţiştii în ziua de azi.

— Încă mai faci injecţiile alea, Lyle?

— Care injecţii?

Ea se încruntă.

— Ştii bine care.

Lyle ridică din umeri.

— Tratamentul este absolut sigur. E mult mai sigur decât dacă m-aş apuca să alerg după fete, asta-i cert.

— Mai ales după genul de fete care locuiesc acolo, în zona rebelă, bănuiesc, ripostă mama. Mi-am făcut ceva speranţe când te-ai combinat cu biciclista aia drăguţă. Brigitte, parcă... Ce s-a întâmplat cu ea?

Lyle clătină din cap.

— Cineva cu sexul şi cu experienţa ta ar trebui să înţeleagă cât de importante sunt tratamentele, mamă. A fi liber de instinctul reproducerii este o problemă fundamentală. Tratamentul antilibido îţi conferă adevărata libertate, libertatea

faţă de instinctul de reproducere. Ar trebui să fii mulţumită că nu sunt implicat sexual.

— Nu mă deranjează faptul că nu eşti implicat, Lyle. Dar mi se pare necinstit faptul că nici măcar nu te interesează.

— Mamă, nici eu nu-s în centrul interesului nimănui. Al nimănui! Nicio femeie nu sună la uşa mea ca să facă sex cu un mecanic maniac după biciclete, retras din competiţii, care trăieşte într-o mahala. Dacă o să se întâmple asta vreodată, vei fi prima care o va afla.

Lyle rânji vesel în teleobiectiv.

— Pe vremea când participam la curse aveam prietene. Am fost acolo, mamă. De făcut am făcut-o. Dacă nu eşti dependent de gagicuţele cu hormoni, sexul este o mare pierdere de timp şi de atenţie. Eliberarea De Sex este cea mai mare mişcare de luptă pentru drepturile civile din timpurile noastre.

— E tare ciudat, Lyle. Pur şi simplu, nu-i natural.

— Mamă, iartă-mă, dar nu eşti în postura să-mi vorbeşti despre ce-i natural şi ce nu! M-ai obţinut artificial dintr-un zigot când aveai cincizeci şi cinci de ani. Ridică din umeri. Acum sunt prea ocupat ca să mai am timp şi de poveşti de dragoste. Vreau doar să învăţ despre biciclete.

— Te ocupai de biciclete şi atunci când locuiai cu mine. Aveai o slujbă adevărată şi un cămin sigur, unde puteai face duşuri la intervale regulate.

— Sigur, sistemul funcţiona, însă niciodată n-am susţinut că vreau o slujbă, mamă. Am spus că vreau să învăţ despre biciclete. Este o mare diferenţă! Nu pot să fiu un sclav salariat când primesc câţiva bani amărâţi ca onorariu.

Mama lui nu spuse nimic.

— Mamă, nu-ţi cer nicio favoare. N-am nevoie nici de un şef, nici de un profesor, nici de o gazdă şi nici de un poliţist. Aici sunt doar eu şi munca mea la biciclete. Ştiu că autorităţilor nu le convine că un tânăr de douăzeci şi patru de ani duce o viaţă independentă şi face exact ceea ce vrea, dar sunt foarte liniştit şi discret, aşa că nu-i nevoie să se deranjeze nimeni în ceea ce mă priveşte.

Mama oftă, biruită.

— Mănânci cum trebuie, Lyle? Pari slab.

Lyle îşi ridică gamba în raza camerei de luat vederi.

— Uite-te la piciorul ăsta. Aşa arată gastrocnemiusul unei persoane obosite şi bolnave?

— Ai putea să treci pe la apartamentul nostru şi să iei o masă decentă cândva?

Lyle clipi din ochi.

— Când?

— Miercuri îţi convine? O să pregătesc friptură de porc.

— Poate, mamă. Probabil. Trebuie să verific. Te sun eu, bine? Pa!

Închise telefonul.

Se dovedi dificil să conecteze cablul mediatorului la decodorul primitiv, însă Lyle nu era unul dintre cei care se dau bătuţi într-o simplă luptă cu tehnologia. Emailarea trebui să aştepte cât timp el recurse la nişte minicrocodili şi o foarfecă de tăiat fire. Lucrul cu cablurile de frână moderne îl învăţase cum să matiseze fibre optice.

Când conectă, în cele din urmă, decodorul, gama de servicii oferite era o bătaie de joc. Orice mediator modern decent putea naviga prin spatiile informaţionale vaste, însă cutia nu oferea nimic altceva decât „canale”. Lyle uitase că puteai viziona şi „canale” antice pe cablul municipal din Chattanooga. Însă canalele erau posturi subvenţionate de guvern, iar guvernul se afla întotdeauna mult în urma curbei de dezvoltare a reţelei. Imensul cablu din Chattanooga încă transmitea perimatele „canale publice” plătite de guvern, acoperite în obscuritatea lor tehnică de relicve, departe de sarabanda ţipătoare a virtualului popular, a info-bahnului, a site-urilor publicitare cu demo-uri, a ofertelor pompoase de servicii publice, a grupurilor de dialog intensiv şi a posturilor comerciale.

Cutia cea mică nu putea accesa nimic altceva decât canale politice. Trei canale: Legislativ, Judiciar şi Executiv. Aparent asta era tot. Un decodor care nu oferea decât informaţii politice din NAFTA. Pe canalul Legislativ se difuza un fel de dezbatere parlamentară despre folosirea corespunzătoare a solului în Manitoba. Pe Canalul Judiciar, un avocat perora în faţa judecătorilor în favoarea dreptului la o atmosferă nepoluată. Pe Canalul Executiv, o mulţime de ţărănoi stăteau liniştiţi în jurul unei piste de aterizare bătute de vânt, undeva prin Louisiana, aşteptând să se întâmple ceva.

Cutia nu oferea nicio informaţie despre politica din Europa, din Sferă sau din Sud. Nu existau legături hipertext sau indexări. Nu puteai să cauţi prin informaţie sau să adnotezi – trebuia doar să urmăreşti pasiv ceea ce diriguitorii postului alegeau să-ţi prezinte, atunci când alegeau să-ţi prezinte. Mediumul era insultător de primitiv, neconvingător, şi atât de incomplet încât aproape că era interesant, într-un fel pervers. Ca şi cum te-ai fi uitat prin gaura cheii.

Lyle lăsă cutia pe Canalul Executiv, deoarece părea de aşteptat că ceva s-ar putea întâmpla acolo. Îi devenise foarte limpede de la început că vorbăria intolerabil de monotonă de pe celelalte două canale nu putea deveni mai interesantă oricât ar fi aşteptat. Se retrase la bancul de lucru şi reveni la emailare.

În cele din urmă, Preşedintele NAFTA sosi şi ateriză cu elicopterul pe betonul din Louisiana. Un roi de gărzi de corp se materializară din mulţimea care aştepta, părând în acelaşi timp extrem de ocupaţi şi imperturbabili ca nişte gheţari.

Brusc, o linie de text clipi în partea de jos a ecranului. Textul era scris cu nişte caractere foarte vechi, litere albe de cretă cu efect de pixelizare pe margini. „Priviţi-l cum urmăreşte semnul camerei”, scria subtitlul care se derula pe ecran. „De ce n-a fost instruit cum trebuie? Seamănă cu un câine vagabond!”

Preşedintele se învârti prietenos pe betonul bătut de soare, uitându-se când într-o parte, când în cealaltă, apoi se opri puţin pentru a strânge mâna întinsă la maxim a unui politician local. „Pesemne că asta doare”, comenta textul. „Neghiobul ăla de indian e otravă curată în sondajele de opinie”. Preşedintele sporovăi amical cu politicianul local şi cu o hoaşcă bătrână, într-o rochie purpurie, ce părea să fie nevasta politicianului. „Luaţi-l de lângă rataţii ăia!”, implora subtitlul. „Puneţi-l pe Primul Bărbat pe podium, ce mama naibii! Unde-i şeful protocolului? Iar e pe spate din pricina drogurilor de ultimă generaţie? Oameni buni, faceţi-vă treaba ca lumea!”

Preşedintele arăta bine. Lyle observase că arătase întotdeauna bine; părea să fie o cerinţă profesională. Marii mahări din politica Europei arătau sobri şi intelectuali, oamenii Sferei arătau umili şi muncitori, iar cei din Sud păreau întotdeauna furioşi şi fanatici, însă şeful NAFTA părea întotdeauna de parcă abia terminase câteva tururi de piscină şi făcuse un masaj revigorant. Chipul lui lătăreţ şi lucios de bonom

era discret punctat cu tatuaje: pe ambii obraji, un slogan pe frunte, deasupra ambelor sprâncene, plus câteva lozinci suplimentare pe bărbia ca de stâncă. Chipul Preşedintelui era panoul de afişaj cel mai dorit de marii sponsori şi de grupurile de interese.

„Oare îşi închipuie că avem toată ziua la dispoziţie?”, se interesa textul. „Ce-i cu toţi timpii ăştia de emisie morţi? Chiar nu mai poate organiza nimeni un eveniment de presă în zilele noastre? Asta numesc ei acces public? Asta se numeşte informarea electoratului? Dacă am fi ştiut că infobahn-ul va duce la asta, atunci nu l-am mai fi realizat.”

Preşedintele se strecură amabil către un podium ticsit de microfoane ceremoniale. Lyle băgase de seamă că politicienii foloseau întotdeauna un snop sănătos de microfoane grase, tradiţionale, chiar dacă acum se construiau microfoane viabile de mărimea unui bob de orez.

— Ei, cum e viaţa? întrebă Preşedintele, surâzând.

Gloata îi răspunse în cor, cu entuziasm necizelat.

— Ia lăsaţi-i pe oamenii ăştia de treabă ceva mai aproape, ordonă brusc Preşedintele, făcând un semn neglijent cu mâna către falanga lui de gărzi de corp. Hai, prieteni, veniţi încoace! Staţi pe jos, ce naiba, cu toţii suntem oameni dintr-o bucată acilea.

Preşedintele zâmbi blajin când mulţimea asudată, ce purta pălării de paie, se îmbrânci ca să i se alăture, de-abia venindu-le să-şi creadă norocului.

— Marietta şi cu mine tocmai am luat un prânz pe cinste la Opelousas, comentă Preşedintele, bătându-se peste stomacul plat şi musculos.

Evadă din ficţiunea podiumului său oficial pentru a se amesteca energic cu gloata din Louisiana. În timp ce trecea de la o mână la alta, cuvintele îi erau captate în mod infailibil de un microfon invizibil, implantat probabil într-unul din molari.

— Am mâncat orez, fasole roşie – a fost iute, măiculiţă – şi raci suficienţi de mari ca să-i pună la trântă pe homarii din Maine. Scoase un chicotit. Ce lighioane de mâl mai avem! Vă vine să credeţi?

Gărzile preşedintelui cercetau mulţimea neostentativ, însă metodic, cu detectoare portabile şi echipamente spex

sofisticate. Nu păreau foarte afectaţi de presupusa schimbare pe care o operase Preşedintele în plan.

„Văd că trece iarăşi pe chestiunea genetică”, comenta subtitlul.

— Aveţi tot dreptul să fiţi mândri de agricultura statului ăstuia, intonă Preşedintele. Ştiinţele voastre agricole nu-s mai prejos de ale nimănui! Bineînţeles, mai sunt nişte ludiţi cu vederi înguste în zona montană, care zic că preferă ca racii lor să fie cu ochi înguşti.

Toată lumea izbucni în râs.

— Oameni buni, io n-am nimic împotriva acestei atitudini. Dacă vreun gaşper vrea să-şi piardă banii munciţi cu greu, cumpărând d-ăia micii, asiatici, ca apoi să se chinuie cu ei la curăţat şi la decorticat, io şi Marietta n-avem nimic cu ei. Zic bine, păpuşă?

Prima Doamnă zâmbi şi agită în aer o mână pe care purta o mănuşă amplificatoare.

— Da’, oameni buni, şi io şi voi ştim că plângăcioşii ăia care ne mănâncă timpul degeaba, văicărindu-se de „hrana naturală”, n-au supt în viaţa lor un cap de rac! „Naturală” pe dracu’! Pe cine vor ei să ducă? Doar pentru că sunteţi la ţară, asta nu-nseamnă că n-aveţi dreptul să modificaţi ADN-ul.

„Şi-a dat toată silinţa cu învăţarea accentelor regionale”, comenta textul. „Nu-i deloc rău pentru un tip din Minnesota. Însă priviţi filmarea asta de amatori incompetenţi. Oare nu-i mai pasă nimănui? Ce naiba s-a întâmplat cu standardele noastre?”

Pe la amiază, Lyle depuse ultimul strat de email. Mâncă un castron de păsat din alge şi mestecă un burete iodat bogat în minerale.

Apoi se aşeză în faţa ecranului mural pentru a lucra la frâna inerţială. Lyle ştia că aveau să fie scoşi mulţi bani din frâna inerţială – pentru cineva, undeva, cândva. Dispozitivul avea mirosul viitorului.

Îşi puse o lupă de bijutier la un ochi şi se jucă metodic cu frâna. Îi plăcea felul cum clama şi discul din piezoplastic transmutau energia de frânare în bateria electrică. Cel puţin asta era o modalitate de a capta energia pe care o pierdeai la frânare şi să-i dai o utilizare. Era aproape, dar aproape, magic.

Din câte îşi închipuia Lyle, într-o zi urma să existe o piaţă enormă pentr-o frână inerţială care capta energia şi o returna

printr-un lanţ într-un mod care s-o facă să semene cu energia umană de pedalare, într-un fel direct, intuitiv şi muscular, nu sacadat şi greoi precum motoretele pe baterii, care n-aveau nicio şansă. Dacă sistemul mergea cum trebuie, ar fi făcut un ciclist să se simtă complet natural şi totuşi subtil superuman în acelaşi timp. Trebuia să fie simplu, genul de dispozitiv pe care un tip de la magazin să-l monteze cu scule obişnuite. Nu ţinea dacă era prea fragil şi prea complicat; n-ar mai fi semănat cu o bicicletă autentică.

Lyle avea o grămadă de idei în legătură cu proiectul. Era absolut sigur că ar fi putut soluţiona problema, dacă n-ar fi muncit până la epuizare ca să ţină atelierul în stare de funcţionare. Dacă ar fi putut pune de-o parte suficient capital ca să asambleze prototipurile şi să facă nişte teste serioase în aer liber.

Bineînţeles, trebuia să fie ceva supervizat de un microprocesor, dar în acelaşi timp cinstit faţă de spiritul ciclist. O grămadă de biele aveau cipuri în ele în zilele acelea, în suspensii, în frână sau în butucii reactivi ai roţilor, însă bielele pur şi simplu nu semănau cu calculatoarele. Calculatoarele erau cutii negre, fără părţi mari care să funcţioneze vizibil. Prin contrast, oamenii deveneau, în mod bizar, sentimentali şi reticenţi când venea vorba de bicicletele lor. De aceea piaţa bicicletelor nu optase niciodată în mod semnificativ pentru bicicletele pe care se şedea culcat, deşi designul lor oferea avantaje mecanice deosebite. Oamenilor nu le plăcea ca bicicletele lor să fie prea complicate. Nu voiau ca bicicletele să se văicărească, să ţipe şi să pretindă atenţie şi modernizare constantă, aşa cum o cereau calculatoarele. Bicicletele erau obiecte prea personale. Oamenii voiau să şi le simtă.

Cineva sună la uşa atelierului.

Lyle deschise. Jos, pe pardoseala de ceramică, lângă butoiaş, stătea o brunetă înaltă, în colanţi scurţi, cu un tricou albastru cu mâneci scurte şi părul strâns în coadă de cal. Avea o bicicletă sub o mână, una taiwaneză veche, cu cadrul din lac şi carton.

— Eşti Edward Dertouzas? întrebă ea, uitându-se în sus.

— Nu, răspunse Lyle răbdător. Eddy e în Europa.

Ea căzu pe gânduri.

— Sunt nouă în zonă, îi mărturisi. Poţi să-mi repari bicicleta? Tocmai am cumpărat-o la mâna a doua şi cred că are nevoie de ceva îngrijire.

— Sigur, răspunse Lyle. Te-ai adresat persoanei potrivite pentru treaba asta. Eddy Dertouzas nu putea repara o bicicletă nici dacă-l omorai. Eddy doar locuia aici. Eu sunt tipul care ţine atelierul. Lasă-mă să ridic bicicleta.

Coborî, prinse coarnele şi sui bicicleta în atelier. Bruneta îl privi cu respect.

— Cum te cheamă?

— Lyle Schweik.

— Eu sunt Kitty Casaday, zise femeia, apoi ezită. Pot urca?

Lyle se întinse, o prinse de încheietura musculoasă a mâinii şi o trase în atelier. Nu arăta deloc bine, însă era într-o formă fizică excelentă – ca un ciclist montan sau un concurent la triatlon. Părea cam de treizeci şi cinci de ani. De fapt, era greu de apreciat. Dacă oamenii se apucă de chirurgie plastică şi de bioîntreţinere serioasă, e destul de dificil să le apreciezi vârsta, dacă nu le faci un examen medical amănunţit al pleoapelor, al cuticulelor şi al membranelor interne.

Femeia se uită prin atelier cu mult interes, scuturând din coada de cal şatenă.

— De unde te tragi? o întrebă Lyle.

Deja îi uitase numele.

— M-am născut în Juneau, Alaska.

— Canadiancă, deci? Marfă! Bun venit în Tennessee.

— De fapt, pe vremuri, Alaska era parte a Statelor Unite.

— Îţi baţi joc de mine, spuse Lyle. N-oi fi eu istoric, dar am văzut înainte Alaska pe hartă.

— Ţi-ai construit în coşmelia asta veche un atelier întreg, dotat cu de toate. Eşti tare, domnule Schweik. Ce-i în spatele draperiei asteia?

— Camera liberă, răspunse Lyle. Acolo stătea colegul meu.

— Dertouzas? întrebă ea, ridicând ochii.

— Da, el.

— Acum cine stă?

— Nimeni, răspunse trist Lyle. Depozitez nişte chestii acolo.

Ea încuviinţă din cap încet şi continuă să se uite în jur, aparent stăpânită de curiozitate.

— Ce-i pe ecranul acela?

— Greu de spus, zise Lyle. Traversă camera, se aplecă şi opri decodorul. Un soi de tâmpenii politice ciudate.

Începu să-i examineze bicicleta. Toate numerele de serie fuseseră înlăturate. O bicicletă tipică pentru zonă.

— Primul lucru pe care trebuie să-l facem, spuse el vioi, e s-o ajustăm cum trebuie pentru tine: să stabilim poziţia şeii, ritmul pedalelor şi înălţimea furcii. Apoi reglăm tensiunea, calibrăm roţile, verificăm plăcuţele de frână şi valvele de suspensii, aranjăm schimbătorul de viteze şi ungem lanţul de transmisie. Chestii obişnuite. Vei avea nevoie de o şea mai bună – asta-i pentru un pelvis masculin. Ai o carte de credit?

Ea dădu din cap în semn de aprobare, apoi se încruntă.

— Dar nu mi-au mai rămas mulţi bani.

— Nicio problemă. Lyle frunzări un catalog cu colţurile paginilor îndoite. Uite ce-ţi trebuie. Orice şea de gel decentă. Alege una care-ţi place şi până mâine dimineaţă o primim. Apoi – frunzări iar catalogul – comandă-mi una d-asta.

Bruneta făcu un pas în faţă şi examină pagina.

— Setul de chei fixe ceramice?

— Corect. Eu îţi fac bicicleta, tu-mi dai uneltele astea şi suntem chit.

— O.K., s-a făcut. E ieftin! îi zâmbi ea. Îmi place cum faci afaceri, Lyle.

— O să te obişnuieşti cu trocul, dacă o să stai suficient în zonă.

— N-am mai locuit până acum într-un cartier ilegal, zise ea gânditoare. Îmi place atmosfera de aici, dar oamenii zic că astea sunt locuri foarte periculoase.

— Nu ştiu cum e cu cele din alte oraşe, dar cartierele ilegale din Chattanooga nu-s periculoase dacă nu consideri că anarhiştii sunt periculoşi, iar anarhiştii nu-s periculoşi decât dacă-s beţi bine. Lyle strânse din umeri. Partea cea mai rea e că o să fii furată tot timpul. Sunt vreo doi tipi şmecheri pe-aici care pretind că au arme de foc. Eu unul n-am văzut niciodată pe nimeni folosind un pistol. Nu-i greu să procuri o armă veche, însă e nevoie de un chimist meseriaş ca să-ţi fabrice muniţie. Îi întoarse zâmbetul. Oricum, mi se pare că eşti în stare să-ţi porţi singură de grijă.

— Iau lecţii de dans.

Lyle dădu din cap aprobator. Deschise un sertar şi scoase un metru de croitorie.

— Am văzut toate cablurile şi scripeţii pe care-i ai în vârful coşmeliei. Poţi să tragi de pe pământ toată construcţia, nu? S-o agăţi sus, de tavan.

— Aşa-i. Mă scuteşte de o grămadă de neplăceri cu spărgătorii de locuinţe.

Lyle aruncă o privire bastonului cu şocuri, în suportul său de la uşă. Ea îi urmări privirea spre armă şi se uită la el, impresionată.

Lyle îi măsură braţele, lungimea torsului, apoi îngenunche şi-i măsură picioarele de la centura pelviană până la podea. Îşi notă datele.

— Gata, zise el. Vino mâine după-amiază.

— Lyle?

— Da?

Se ridică în picioare.

— Nu închiriezi locul ăsta? Am nevoie de o locuinţă sigură, ca să mă stabilesc în zonă.

— Îmi pare rău, zise Lyle politicos, dar nu pot să-i sufăr pe cei care închiriază şi n-o să devin niciodată unul ca ei. Eu am nevoie de un coleg de locuinţă care să poată sta în spatele întregului concept al atelierului meu. Cineva calificat, înţelegi, să-mi dezvolte infrastructura sau să se ocupe de biciclete. Oricum, dacă ţi-aş lua banii gheaţă ca onorariu, sau dacă te-aş taxa pentru chirie, cei de la fisc ar avea încă o scuză să mă hărţuiască.

— Bine, sigur, dar... Se opri, apoi se uită la el pe sub gene. Ţi-aş fi mai de ajutor decât... decât un apartament gol.

Lyle se uită lung la ea, uimit.

— Sunt o femeie foarte utilă s-o ai în preajmă. Nimeni nu mi s-a plâns niciodată până acum.

— Zău?

— Exact, răspunse ea, fixându-l cu îndrăzneală.

— O să mă gândesc la propunerea ta. Cum ziceai că te cheamă?

— Kitty. Kitty Casaday.

— Kitty, am o grămadă de muncă astăzi, dar ne vedem mâine, da?

— Okay, zâmbi ea. Să te gândeşti la mine, da?

Lyle o ajută să coboare din magazin. O urmări cum taie cu paşi mari atriumul, până ce dispăru pe intrarea aglomerată de la Ranga, o cafenea din zonă. Apoi o sună pe mama lui.

— Ai uitat ceva? întrebă ea, privind peste displayul de lucru.

— Mamă, ştiu că-i greu de crezut, dar o femeie stranie tocmai a sunat la uşa mea şi a propus să facă sex cu mine.

— Glumeşti, nu?

— În schimbul mesei şi casei, cred. Oricum, am spus că tu vei fi prima care va afla dacă se întâmplă aşa ceva.

— Lyle..., mama ezită. Lyle, cred c-ar fi bine să vii acasă. Ce-ar fi să fixăm pentru seara asta cina aia pe care am stabilit-o? O să discutăm puţin despre situaţia asta.

— De acord! Oricum am de dus la etajul 41 o bicicletă pe care am emailat-o.

— N-am nişte presentimente prea bune în legătură cu împrejurarea asta, Lyle.

— Bine, mamă. Ne vedem diseară.

Lyle reasamblă bicicleta proaspăt emailată. Apoi puse volantul pe automat şi ieşi din atelier, încălecă pe bicicletă şi atinse o parolă de pe telecomandă. Atelierul se ridică supus, devenind inaccesibil, atârnând în spaţiul de dedesubtul plafonului înnegrit de foc şi pendulând uşor.

Lyle plecă pedalând către lifturi, spre cartierul unde crescuse.

Îi livră bicicleta tânărului idiot mulţumit care îl plătise, îndesă banii primiţi în pantofi şi coborî la apartamentul mamei. Făcu un duş, se bărbieri şi se spălă pe cap conştiincios. Mâncară friptură de porc cu crupe şi băură împreună. Mama i se văită în legătură cu despărţirea de al treilea soţ şi plânse amarnic, dar nu mai mult decât de obicei când apărea pe ordinea de zi acest subiect de discuţie. Lyle avu impresia că-şi revenise binişor şi că în curând îl va pescui pe numărul patru.

Pe la miezul nopţii, Lyle refuză oferta rituală a mamei de haine noi şi de resturi de mâncare şi coborî spre zonă. Era încă un pic ameţit de la sherry-ul servit şi se opri să-şi tragă răsuflarea lângă geamul spart al zidului atriumului, privind stelele de vară ale oraşului. Întunecimea de cavernă din zonă în timpul nopţii era unul dintre lucrurile sale preferate. Iritantul iluminat de siguranţă ce stătea aprins 24 de ore din 24 în restul Archiplatului nu fusese refăcut în interiorul zonei.

Noaptea, zona devenea întotdeauna mai animată, când oamenii normali începeau să se furişeze aici pentru a face turul speluncilor şi tavernelor fără autorizaţie ale zonei, însă toate aceste activităţi se desfăşurau discret, în spatele unor uşi închise. Zorzoane ispititoare ce sclipeau ici-colo în albastru şi roşu, doar intensificau binecuvântatul întuneric artificial.

Lyle scoase telecomanda şi ceru atelierului să coboare.

Uşa atelierului fusese forţată.

Ultima clientă a lui Lyle zăcea leşinată pe podeaua atelierului. Purta o salopetă militară neagră, o căciulă tricotată şi echipament de rapel.

Începuse spargerea locuinţei lui Lyle prin a smulge bastonul de şocuri din suportul de siguranţă de lângă tocul uşii. Bastonul-capcană băgase imediat cincisprezece mii de volţi în ea şi-i împroşcase faţa cu un amestec puternic de vopsea şi incapacitante legale pe stradă.

Lyle dezactivă bastonul cu ajutorul telecomenzii, apoi îl puse cu atenţie în locaşul său. Musafirul surpriză încă răsufla, dar era în mod clar în insuficienţă metabolică. Lyle încercă să-i cureţe nasul şi gura cu un şerveţel. Tipii care-i vânduseră bastonul nu exageraseră în legătură cu partea „de neşters”.

Chipul şi gâtul femeii erau saturate de vopsea verde, iar pieptul semăna cu o pictură caleidoscopică.

Spexul ei sofisticat de atac îi protejase parţial ochii. Dacă nu l-ar fi avut, ar fi arătat ca un raton verde-albăstrui.

Lyle încercă să-i scoată echipamentul în modul obişnuit, dar îşi dădu seama că nu se putea, aşa că utiliză o foarfecă pentru metal. Îşi croi drum cu ea prin mănuşile amplificatoare, contorsionate în mod bizar, şi prin dantelele de kevlar ale ghetelor pnemoreactive de luptă. Rolingul negru avea o suprafaţă abrazivă şi o cuirasă pe deasupra pieptului şi a spinării ce părea că poate opri arme de foc de calibru mic.

Pantalonii aveau nouăsprezece buzunare diferite, pline cu tot soiul de instrumente ciudate: o armă paralizantă cu electrod negru-mat, capsule de semnalizare, praf pentru luarea amprentelor, un briceag utilitar, leucoplast, cătuşe de plastic, nişte monede, mătănii, un pieptene, şi o trusă de machiaj.

O inspecţie amănunţită scoase la iveală o pereche de microfoane miniaturale, inserate în canalele urechilor. Lyle apucă micile dispozitive cu o pensetă. Devenise deja foarte

preocupat. Încinse braţele şi picioarele femeii cu cablu antifurt de bicicletă, în caz că îşi recăpăta cunoştinţa şi încerca ceva supraman.

În jurul orei patru dimineaţa, femeia avu un acces de tuse şi începu să tremure violent. Nopţile de vară puteau fi destul de friguroase în atelier. Lyle mai reflectă o vreme asupra problemei de design, apoi aduse din camera liberă o pătură termoreflectantă mare. Tăie o gaură de poncho în centrul ei şi introduse capul femeii prin gaură. O eliberă de cablurile de bicicletă – oricum, probabil că putea scăpa singură de ele – şi cusu cele patru colţuri ale păturii pe dinafară, cu monofilament rezistent de la cusătorul de şei. Tivi marginile găurii de poncho cu o curea textilă tare, strânse cureaua în jurul gâtului femeii şi închise catarama. Când termină, avea un sac strâmt care conţinea tot trupul ei, cu excepţia capului, care începuse să saliveze şi să sforăie.

O picătură bună de superglue la fundul sacului îl ţinea ancorat de podeaua atelierului. Pătura era din material de tapiţerie infim, dar trainic. Dacă femeia putea sfâşia materialul păturii doar cu unghiile, probabil că Lyle avea s-o păţească. Acum, el se simţea obosit şi ameţeala îi trecuse de tot. Luă o gură de rehidratant cu glucoză, trei aspirine şi mâncă o conservă de budincă cu ciocolată. Urcă în hamac şi adormi.

Se trezi în jurul orei zece. Captiva lui stătea în capul oaselor în interiorul sacului. Chipul îi era încruntat, ochii înroşiţi, iar părul şaten îmbâcsit cu vopsea. Lyle se ridică, se îmbrăcă, luă micul dejun şi repară broasca uşii. Nu spuse nimic, pe de o parte pentru că gândea că tăcerea o va tulbura, însă mai mult pentru că nu-şi putea aduce aminte numele ei. Oricum, era aproape sigur că nu era numele adevărat.

Când termină de reparat uşa, ridică cordonul soneriei suficient de sus încât să nu poată fi apucat. Socoti că ei doi aveau nevoie de intimitate.

Porni în mod deliberat ecranul mural şi aprinse cutia decodoare. Imediat ce subtitlurile bizare începură să apară, ea deveni agitată.

— Cine eşti de fapt? întrebă femeia într-un târziu.

— Doar un mecanic de biciclete.

Ea pufni.

— Cred că n-am nevoie de numele tău, zise Lyle, dar vreau să ştiu cine te-a trimis aici, de ce şi ce trebuie să fac ca să scap din situaţia asta.

— Nu-i un început bun, domnule.

— Nu, răspunse el, poate că nu, dar tu eşti cea care a dat greş. Eu sunt doar un mecanic de biciclete de douăzeci şi patru ani, din Tennessee. Tu însă aveai pe tine suficient echipament specializat ca să cumperi cinci ateliere ca al meu.

Deschise oglinjoara din trusa ei de machiaj şi-i arătă femeii propria faţă. Încruntarea ei deveni şi mai pronunţată dedesubtul măştii verzi.

— Vreau să-mi explici ce se petrece, zise el.

— Las-o baltă!

— Dacă aştepţi să-ţi sosească oamenii ca să te salveze, nu cred că vor veni, zise Lyle. Te-am examinat foarte atent, am deschis toate gadgeturile pe care le aveai, apoi le-am scos bateriile. Nu-s nici măcar sigur ce sunt unele dintre lucrurile alea sau cum funcţionează, dar ştiu ce-i aia o baterie. De atunci au trecut destule ore. Aşadar nu cred că cei care te susţin ştiu măcar unde eşti.

Ea nu zise nimic.

— Vezi, urmă Lyle, ai făcut o gafă monumentală. Ai fost prinsă de un amator absolut, şi acum te găseşti într-o poziţie de ostatică ce ar putea să dureze nedefinit. Am suficientă apă, tăiţei şi sardele ca să stăm aici zile în şir. Nu ştiu, poate eşti în stare să faci un apel telefonic prin Dumnezeu-ştie-ce şmecherie implantată în femur, dar am senzaţia că ai dat de bucluc.

Femeia se foi puţin în interiorul sacului şi se uită în altă parte.

— E ceva legat de cutia aia de acolo, nu?

Ea tăcu.

— După cât valorează, nu cred că cutia are ceva de a face cu mine sau cu Eddy Dertouzas, zise Lyle. Bănuiesc că-i era destinată lui Lyle, dar nu cred că el a cerut-o. Cineva voia doar ca el să o aibă, probabil unul dintre cunoscuţii lui – europenii ciudaţi. Pe vremuri, Eddy făcea parte dintr-un grup politic numit CAPCLUG, ai auzit vreodată de ei?

Părea evident că auzise.

— Nici eu nu i-am plăcut prea mult, se confesă Lyle. M-au cam dat gata la început cu balivernele lor despre libertate şi drepturi civile, dar dacă te duci la o întrunire CAPCLUG la etajele

de lux, dai de toţi gagiii ăia burtoşi cu spexuri care latră chestii ca „Trebuie să urmăm imperativele tehnologice sau să fim aruncaţi la lada de gunoi a istoriei”. Sunt o gaşcă de palavragii inutili care nu ştiu nici cum să se lege la şireturi.

— Sunt radicali periculoşi care atentează la suveranitatea naţională.

Lyle clipi precaut.

— A cui suveranitate naţională e asta?

— A dumitale, a mea, domnule Schweik. Sunt de la NAFTA, sunt agent federal.

— Eşti gabor? Atunci cum de pătrunzi prin efracţie în casele oamenilor? Asta nu contravine celui de-al patrulea amendament sau aşa ceva?

— Dacă te referi la al patrulea amendament al Constituţiei Statelor Unite, documentul acela a fost abrogat cu ani în urmă.

— Mda... bine, cred că ai dreptate, ridică Lyle din umeri. Am tras chiulul de la o grămadă de ore de educaţie civică... Îmi pare rău, dar cum ziceai că te cheamă?

— Am spus că mă numesc Kitty Casaday.

— Aşa-i! Kitty. Okay, Kitty, doar noi doi, între patru ochi. E evident că avem o problemă comună aici. Ce crezi că ar trebui să fac în situaţia asta. Practic vorbind...

Kitty se gândi pe îndelete, surprinsă.

— Domnule Schweik, ar fi bine să mă eliberezi imediat, să-mi restitui echipamentul, să-mi dai decodorul şi orice alte date, înregistrări sau dischete care au legătură cu el. Apoi ar trebui să mă escortezi afară din Archiplat într-un mod discret, pentru a nu fi oprită de poliţie şi interogată în legătură cu urmele de vopsea. Un nou rând de haine ar fi foarte folositor.

— Aşa, deci...

— Ăsta-i cel mai înţelept mod de acţiune. Ochii i se îngustară. Nu pot face niciun fel de promisiune, dar asta ar putea afecta foarte favorabil tratamentul dumitale în viitor.

— N-ai de gând să-mi explici cine eşti, de unde vii, cine te-a trimis sau ce-i cu toată tărăşenia asta?

— În niciun caz. N-am dreptul să dezvălui aceste lucruri. Nu-i nevoie să le ştii. Nu trebuie. Oricum, dacă eşti cu adevărat ceea ce pretinzi, de ce te-ar interesa?

— Mă interesează. Din plin mă interesează. Nu pot să stau şi să mă întreb tot restul vieţii mele când o să sari asupra mea dintr-un colţ întunecos.

— Dacă voiam să te rănesc, o puteam face atunci când ne-am văzut prima oară, domnule Schweik. Nu eram decât noi doi, aşa că te-aş fi putut incapacita cu uşurinţă şi aş fi luat tot ce doream. Dă-mi doar cutia şi datele şi nu mai încerca să mă tragi de limbă.

— Să presupunem că m-ai găsi în casa ta, Kitty? Ce ai face cu mine?

Ea tăcu.

— Ceea ce-mi spui tu nu ţine. Dacă nu-mi explici ce se petrece cu adevărat aici, zise decis Lyle, va trebui să joc dur.

Buzele ei se subţiară într-un gest de dispreţ.

— Bine, tu ai vrut-o.

Lyle deschise mediatorul şi făcu un apel vocal.

— Pete?

— Nu, e simulacrul lui Pete, replică telefonul. Pot să te ajut cu ceva?

— Comunică-i lui Pete că Lyle Schweik are necazuri mari şi că vreau să treacă imediat pe la atelierul meu. Să aducă nişte barosani de la Păianjeni.

— Ce fel de necazuri mari, Lyle?

— Necazuri cu autorităţile. Din plin. Nu pot să spun mai multe. Cred că linia asta-i interceptată.

— Bine. O să am grijă. Sal’tare, gagiule.

Lyle plecă de lângă raft şi se întoarse la bancul de lucru. Luă bicicleta ieftină a lui Kitty din menghină şi o aruncă furios de-o parte.

— Ştii ce mă calcă pe nervi cel mai mult? zise el în cele din urmă. Nici măcar nu te-ai deranjat să mă vrăjeşti ca să te primesc aici, să devii colega mea de locuinţă şi să furi nenorocita aia de cutie. Nici măcar atâta nu mă respecţi. La naiba, n-ar fi fost nevoie să furi nimic, Kitty. Ai fi zâmbit doar şi m-ai fi rugat frumos şi eu ţi-aş fi dat decodorul să te joci cu el. Eu nu urmăresc presa, nu pot să sufăr toată prostia aia.

— Era o urgenţă. N-aveam timp pentru investigaţii sau recunoaştere amănunţită. Cred c-ar trebui să-i suni imediat pe prietenii tăi gangsteri şi să spui c-a fost o greşeală. Spune-le să nu vină aici.

— Eşti pregătită să vorbeşti serios?

— Nu, n-o să vorbesc.

— Bine, vom vedea.

După douăzeci de minute, telefonul sună. Lyle răspunse cu precauţie, ţinând imaginea închisă. Era Pete de la Păianjenii Urbani.

— Gagiule, unde-i soneria?

— O, scuze, am ridicat-o sus, nu voiam să fiu deranjat. Cobor cu magazinul imediat, zise Lyle şi acţionă întrerupătoarele frânei.

Apoi deschise uşa, iar Pete sări în atelier. Era un bărbat înalt, însă avea constituţia scheletică a unui căţărător, braţe goale bronzate şi pantofi cu talpă adezivă. Purta o vestă din piele, plină de clame şi fermoare, şi căra pe umăr o geantă mare din material textil. Pe pielea întunecată a obrazului stâng avea şase tatuaje vii, sub barba scurtă, de culoare închisă.

Pete privi spre Kitty, îşi ridică spexul cu degete sârmoase, pline de bătături, o privi din nou, cu ochiul liber, şi puse spexul la loc.

— Vai, Lyle...

— Mda.

— Niciodată nu m-am gândit că te ocupi de chestii d-astea perverse.

— E o problemă gravă, Pete.

Pete se întoarse către uşă, se aplecă şi ridică o a doua persoană, o femeie. Aceasta purta o jachetă veche cu aer condiţionat şi pantaloni largi, ghete cu fermoar pe o parte şi spexuri cu marginea de sârmă. Avea păr scurt, ca de şobolan, sub o pălărie cloş verde.

— Salut, spuse ea, întinzând o mână. Mă numesc Mabel. Nu ne-am mai întâlnit până acum.

— Eu sunt Lyle. Cea din sac este Kitty.

— Ziceai c-ai nevoie de cineva barosan, aşa c-am adus-o pe Mabel. Mabel e asistentă socială.

— Se pare c-ai pus lucrurile sub control aici, zise Mabel sprintenă, scărpinându-se pe gât şi cercetând locul cu privirea. Ce s-a-ntâmplat? A pătruns în atelierul tău?

— Da.

— Şi, zise Pete, a înşfăcat bastonul cu şocuri şi s-a curentat serios?

— Exact.

— Nu ţi-am spus eu că hoţii se reped prima dată la arme? zise Pete rânjind şi scărpinându-se la subsuoară. N-am zis eu? Lasă o armă la vedere, omule, şi hoţul n-o să rabde, va fi primul lucru pe care trebuie să pună mâna. Râse. Merge de fiecare dată.

— Pete de la Păianjenii Urbani, îi zise Lyle lui Kitty. Oamenii lui au construit atelierul ăsta pentru mine. Într-o noapte întunecoasă, au ridicat locuinţa asta mobilă treizeci şi patru de etaje pe o beznă totală, până lângă marginea Archiplatului, fără să fie văzuţi de nimeni, apoi au tăiat o gaură mare în clădire fără să facă niciun zgomot şi au băgat întreg atelierul prin ea. După aia au pus capsule explozive în traverse şi au atârnat-o aici în aer. Păianjenii Urbani se ocupă de escalada sportivă aşa cum mă ocup eu de biele, doar că se ocupă foarte serios şi sunt foarte mulţi. Au fost printre primii care s-au stabilit în zonă şi de atunci trăiesc aici şi-mi sunt nişte prieteni pe cinste.

Pete flexă pe un genunchi şi o privi pe Kitty în ochi.

— Ne place să dăm spargeri, ai? Cu nimic nu se compară emoţia unei lovituri rapide şi perfect executate. Băgă mâna destins în geanta de umăr. Ideea e s-o faci de amorul artei – scoase un aparat de fotografiat – nu poţi fura nimic. Faci doar poze ca să dovedeşti c-ai fost acolo.

O fotografie de câteva ori, rânjind când ea tresări.

— Doamnă scumpă, îi şopti, odată ce te-ai transformat într-o avară netrebnică şi ai amestecat toată lăcomia asta şi posesivitatea afurisită în frumuseţea acţiunii directe, ai prostituat stilul nostru de viaţă. Ne-ai pervertit sportul. Se ridică în picioare. Nouă, Păianjenilor Urbani, nu ne plac hoţii obişnuiţi. Îndeosebi, nu ne plac hoţii care pătrund în locuinţele clienţilor noştri, aşa cum este Lyle. Mai presus de toate, nu-i înghiţim pe hoţii care sunt aşa de bătuţi în cap încât sunt prinşi cu mâna pe acareturile prietenilor noştri.

Îşi uni sprâncenele stufoase, îngândurat.

— Lyle, ştii ce mi-ar plăcea să fac acum? S-o înfăşor pe amica ta din cap până în picioare cu cabluri strânse bine, s-o car de aici până la Golden Gate Archiplat – ştii tu, construcţia aia mare din centru, de lângă MLK şi autostrada 37 – şi s-o agăţ cu capul în jos în centrul cupolei.

— Nu-i foarte drăguţ, îi zise Mabel serios.

Pete se arătă jignit.

— N-o să-i iau lui Lyle niciun ban pentru chestia asta. Dar închipuie-ţi cum s-ar învârti acolo, printre toate candelabrele alea şi sutele de oglinzi.

Mabel îngenunche şi se uită la faţa lui Kitty.

— A băut ceva apă de când a leşinat?

— Nu.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dă-i sărmanei femei ceva să bea.

Lyle îi oferi lui Mabel o sticlă de plastic cu refresher electrolitic.

— Gagiilor, voi încă nu v-aţi dumirit cum stau lucrurile, zise el. Ia uitaţi-vă la toate chestiile pe care le-am scos de pe ea.

Le arătă spexul, ghetele, arma paralizatoare, mănuşile, plectrul de escaladă din nitrat de carbon, şi echipamentul de rapel.

— Ti-i-i, făcu Pete în cele din urmă, jucându-se cu butoanele spexului său pentru a cerceta mai în amănunt, aici nu-i vorba de un hoţ obişnuit! Pesemne că-i un samurai al străzii de la Vulturii de Mahon, sau aşa ceva.

— Ea pretinde că-i agent federal.

Mabel se ridică brusc în picioare, smulgând furioasă sticla de plastic de la buzele lui Kitty.

— Glumeşti, nu?

— Întreab-o pe ea.

— Sunt consilier social gradul cinci de la Departamentul Redezvoltării Urbane. Îi prezentă lui Kitty legitimaţia oficială. De la cine vii?

— În momentul de faţă, nu-s pregătită să divulg această informaţie.

— Nu-mi vine să cred, se minună Mabel, vârându-şi legitimaţia mototolită cu hologramă, înapoi în pălărie. Ai prins pe cineva din unităţile alea secrete şi reacţionare de psihopaţi. Scutură încet din cap. Ştii, când lucrezi cu guvernul, auzi tot timpul poveşti de groază despre sonaţii ăia paramilitari de dreapta, dar până acum n-am ajuns niciodată să văd cu ochii mei pe vreunul dintre ei.

— Trăim într-o lume foarte periculoasă, domnişoară Consilier Social!

— Nu-mi spune mie asta, răspunse sfidător Mabel. Am lucrat la liniile fierbinţi pentru sinucigaşi. Am fost negociator în situaţiile cu ostatici. Sunt asistent social de carieră, iubiţico! Am văzut mai multă mizerie şi suferinţă decât ai să vezi tu vreodată. Pe vremea când tu făceai tracţiuni în cine ştie ce tabără de pregătire confortabilă, eu eram aici, în lumea reală.

Mabel deşurubă absentă capacul recipientului şi luă o duşcă zdravănă.

— Ce naibii voiai să faci pătrunzând în casa unui mecanic de biciclete?

Tăcerea de stâncă a lui Kitty se prelungi.

— E ceva în legătură cu decodorul ăla, se oferi Lyle. L-a adus ieri un comisionar şi după câteva ore s-a arătat şi Kitty. A început să flirteze cu mine şi a zis că vrea să se mute aici. Bineînţeles că am intrat la bănuieli chiar de la început.

— Normal! zise Pete. O mişcare total aiurea, Kitty. Lyle ia antilibidinale.

Kitty îl privi pe Lyle lung, cu amărăciune.

— Înţeleg, zise ea în cele din urmă. Deci asta obţii când scoţi toate dorinţele sexuale din cineva... Te alegi cu o creatură ciudată şi urât mirositoare care-şi petrece tot timpul muncind într-un garaj.

Lui Mabel i se urcă sângele în obraji.

— Oare îmi aud bine urechilor? Împinse mânioasă sacul lui Kitty. Cu ce drept pui în discuţie orientarea sexuală a acestui cetăţean? Mai ales după ce ai încercat cu cruzime să-l manipulezi sexual, pentru a-ţi realiza scopurile ilegale? Chiar ţi-ai pierdut orice urmă de bun-simţ? Ar... ar trebui să fi chemată în judecată.

— Hai, dă-te în spectacol, murmură Kitty.

— Poate c-o s-o fac, zise Mabel înverşunată. Lumina soarelui este cel mai bun dezinfectant.

— Just, hai s-o legăm într-un loc public cu soare mult şi să chemăm presa, zise Pete. Îmi place echipamentul ăsta sofisticat de ninja. Eu şi Păianjenii avem ce face cu urechile astea telescopice, cu praful de amprente şi cu dispozitivele de ascultat din epoxy. Şi cu cleştii de escaladă. Şi cu coarda din fibră de carbon. Cu totul, serios! Cu excepţia bocancilor militari, care sunt nasoli.

— Hei, chestiile alea sunt ale mele, zise Lyle cu asprime. Eu le-am văzut primul.

— Da, cam aşa e, dar... Bine, Lyle, ne dai echipamentul şi te scutim de tot ce ne mai datorezi pentru că ţi-am ridicat atelierul.

— Las-o baltă, doar spexul ăsta de luptă face mai mult decât toată şandramaua mea.

— Eu sunt foarte interesată de decodor, zise Mabel. Nu pare prea complicat. Să-l ducem la gagii ăia care se ocupă de căblăraie şi-şi fac veacul la Papagalul Albastru, şi să vedem dacă-l pot demonta. Apoi să afişăm schemele circuitelor pe 20-30 de reţele de activişti progresişti şi să vedem ce pică din ciberspaţiu.

Kitty o privi duşmănos.

— Consecinţele teribile ale acestei acţiuni prosteşti şi iresponsabile vor cădea în întregime asupra ta.

— Îmi asum riscul, zise Mabel fără să se sinchisească, potrivindu-şi pălăria cloş. Poate o să-mi ciocănească puţin căpşorul meu moale de liberală, dar mai mult ca sigur că o să-ţi spargă căpşorul tău rău de fascistă ca pe o nucă de cocos.

Brusc Kitty începu să se frământe şi să lovească furios cu picioarele în interiorul sacului ei. Ei urmăriră cu interes cum sărea şi lovea cu şuturi directe sau laterale puternice. Nu se întâmplă nimic.

— Bine, zise ea în cele din urmă, gâfâind epuizată. Vin de la biroul Senatorului Creighton.

— Cine? întrebă Lyle.

— Creighton! James P. Creighton, care vă este senator în Tennessee de peste treizeci de ani.

— Ah, făcu Lyle. N-am băgat de seamă.

— Suntem anarhişti, zise Pete.

— În mod cert am auzit de hodorogul ăsta, făcu Mabel, dar eu sunt din Columbia Britanică, unde senatorii se schimbă aşa cum îţi schimbi şosetele. Dacă-ţi schimbi vreodată şosetele. Ce-i cu el?

— Ei bine, senatorul Creighton are multe relaţii şi vechime în funcţie! Era senator al Statelor Unite chiar dinainte să fie convocat primul senat NAFTA. Are un staff foarte mare, puternic şi diversificat, compus din douăzeci de mii de oameni, cu multă influenţă în agricultură, finanţe şi telecomunicaţii.

— Da? Şi?

— Şi, urmă Kitty jalnic, suntem douăzeci de mii în staff-ul lui. Suntem în posturi de decenii, aşadar am acumulat în mod firesc multă putere şi importanţă. La drept vorbind, echipa senatorului Creighton conduce secţiuni însemnate din administraţia NAFTA, iar dacă senatorul îşi pierde postul, se va produce... multă turbulenţă politică inutilă. Privi în sus. Poate socotiţi că staff-ul unui senator n-are niciun fel de importanţă din punct de vedere politic. Dar dacă v-aţi fi obosit să învăţaţi ceva despre modul real în care funcţionează puterea politică, atunci aţi fi aflat că cei din echipa senatorului pot fi cu adevărat cruciali.

Mabel se scărpină în cap.

— Vrei să spui că până şi un amărât de senator are agenţii lui secreţi.

Kitty se arătă insultată.

— Este un senator excelent. Nu poţi avea o echipă funcţională de douăzeci de mii de oameni fără să te preocupe securitatea în mod foarte serios! Oricum, cei din executiv au agenţi secreţi de mult timp. Este echitabil să se menţină un echilibru al puterilor.

— Vai-vai, zise Mabel. Moşul are vreo sută douăzeci de ani, nu?

— O sută şaptesprezece.

— Chiar cu asistenţă medicală specială, probabil că n-a mai rămas mult din el.

— Deja e dus, murmură Kitty. Lobii frontali îi sunt terminaţi... Încă poate să stea în fund şi, dacă este pe stimulente, poate repeta orice i se şopteşte. Aşa că are implantate două proteze auditive permanente şi practic... ă-ă-ă... este condus prin telecomandă de simulacrul lui.

— Simulacrul lui? repetă Pete dus pe gânduri.

— Este un simulacru foarte bun, zise Kitty. Programul e vechi, însă excelent întreţinut. Are valori morale ferme şi strategii politice remarcabile. Seamănă foarte mult cu senatorul. Doar că... ă-ă-ă... este bătrân. Preferă mijloacele de informare depăşite. Îşi petrece aproape tot timpul privind reportaje politice în direct, iar în ultima vreme a devenit arţăgos şi a început să transmită comentarii.

— Omule, să n-ai niciodată încredere într-un simulacru, zise Lyle. Nu pot să sufăr chestiile astea.

— Nici eu, răspunse Pete, dar chiar şi un simulacru iese destul de bine din comparaţia cu un politician.

— Eu nu prea pricep unde-i problema, zise Mabel intrigată. Senatorul Hirschheimer din Arizona are de ani de zile o legătură neurală directă cu simulacrul lui şi deţine un record de voturi progresiste. La fel, senatoarea Marmalejo din Tamaulipas. Este în stare de inconştienţă şi toată lumea ştie că-i conectată la aparatele de menţinere a vieţii, dar este un adevărat vârf de lance în problemele referitoare la femei.

Kitty privi în sus.

— Nu crezi că-i teribil?

Mabel scutură din cap.

— Nu-s în postura de a mă pronunţa cu privire la intimitatea relaţiei cuiva cu propriul său alter-ego digital. Din câte înţeleg eu, asta-i o chestiune personală.

— Mie mi s-a spus la instructaj că este o lucru groaznic şi că lumea ar fi cuprinsă de panică dacă ar afla că un înalt demnitar este de fapt doar o faţadă pentru o inteligenţă artificială efemeră.

Mabel, Pete şi Lyle schimbară priviri.

— Pe voi, băieţi, vă surprind ştirile astea? întrebă Mabel.

— Bineînţeles că nu, zise Pete.

— Mare scofală, adăugă Lyle.

Ceva păru să se declanşeze în interiorul lui Kitty. Capul i se plecă.

— Imigranţi nemulţumiţi din Europa au răspândit cutii care pot descifra comentariile senatorului. Vreau să zic, comentariile simulacrului senatorului... Simulacrul vorbeşte ca senatorul, sau cum vorbea senatorul când era în intimitate, neînregistrat. Cum vorbea în jurnalele lui... Din câte ştim până acum, simulacrul chiar este jurnalul său... Pe vremuri era calculatorul lui personal portabil. Dar a tot transferat fişierele, a modernizat software-ul, l-a învăţat chestii noi ca recunoaşterea vocii şi scrierea după dictare, i-a dat împuternicire să acţioneze în numele lui şi altele. Apoi, într-o bună zi, simulacrul s-a modificat radical. Suntem de părere că simulacrul crede în mod sincer că este însuşi senatorul.

— Atunci e suficient să-i spuneţi obiectului ăstuia tâmpit să se oprească pentru o perioadă.

— Nu putem. Nici măcar nu ştim sigur unde se găseşte, din punct de vedere fizic. Sau cum introduce comentariile sarcastice pe canalul video. Pe vremuri senatorul avea mulţi prieteni în industria telecomunicaţiilor. Există o grămadă de modalităţi şi de locuri unde să ascunzi o piesă de software.

— Asta-i tot, aşadar? întrebă Lyle. Asta-i tot, ăsta-i marele tău secret? De ce n-ai venit, pur şi simplu, la mine să-mi ceri cutia? Nu trebuia să te îmbraci în echipament de luptă şi să-mi demolezi uşa. E o poveste tare interesantă, probabil că ţi-aş fi dat chestia aia de bunăvoie.

— Nu puteam face asta, domnule Schweik.

— De ce nu?

— Deoarece, zise Pete, oamenii ei sunt funcţionari guvernamentali sus-puşi, iar tu eşti un ratat mort după tehnologie care locuieşte într-o cocioabă.

— Mi s-a spus că asta-i o zonă foarte periculoasă, murmură Kitty.

— Nu-i periculoasă, răspunse Mabel.

— Nu?

— Nu! Sunt cu toţii prea sărăntoci ca să fie periculoşi. Asta-i doar un fel de supapă socială. Aici, în Chattanooga, întreaga infrastructură este supradimensionată în mod ucigător. Există prea mulţi bani de prea mult timp. Nu se mai găseşte loc pentru spontaneitate. Asta înăbuşă viaţa în oraş. De aceea toată lumea s-a bucurat în secret când revoltaţii au dat foc celor trei niveluri.

Mabel ridică din umeri.

— Asigurările s-au ocupat de pagube. Mai întâi au venit hoţii. Pe urmă au apărut câteva adăposturi pentru puştani, escroci şi imigranţi ilegali. Apoi s-au ridicat locuinţele permanente. După asta, studiourile artiştilor, atelierele semilegale şi bordelurile. Apoi micile cafenele trăsnite, pe urmă brutăriile. În curând se vor ivi birourile de specialişti, care vor reface alimentarea cu apă şi reţeaua electrică. Odată întâmplată asta, preţul terenului va creşte vertiginos, şi întreaga zonă va reveni în circuitul mic-burghez. Aşa se întâmplă tot timpul.

Mabel arătă cu mâna către uşă.

— Dacă ai şti câte ceva despre geografia urbană modernă, ai vedea acest gen de... ă-ă-ă... reînnoire urbană spontană întâmplându-se pretutindeni. Atâta timp cât se găsesc nişte tineri naivi cu destulă energie, care pot fi păcăliţi să locuiască în

cocioabe sordide pentru nimic, imaginându-şi că sunt liberi de orice supraveghere, totul merge de minune pe termen lung.

— Aha...

— Da, zone precum astea se dovedesc extrem de utile pentru toţi cei implicaţi. Pentru un scurt interval de timp, o serie de oameni pot avea opinii oarecum neobişnuite şi se pot comporta în moduri oarecum neobişnuite. Apar tot felul de păduchi ciudaţi, care dacă fac ceva bani intră în legalitate, dacă nu, mor într-un loc foarte liniştit unde totul este doar vina lor. Nu-i nimic periculos în asta, râse Mabel, după care se dezmetici. Lyle, dă-i drumul bietei proaste.

— Este dezbrăcată.

— Atunci, taie o deschizătură în sac şi aruncă-i nişte haine înăuntru. Grăbeşte-te.

Lyle aruncă înăuntru nişte pantaloni pentru ciclism şi un tricou de bumbac.

— Cum rămâne cu echipamentul meu? se interesă Kitty, îmbrăcându-se pe pipăite.

— Îţi spun eu cum rămâne, zise Mabel cu un aer gânditor. Pete o să-ţi restituie echipamentul peste vreo săptămână, după ce prietenii lui vor fotografia toate circuitele. Va trebui doar să-l laşi să păstreze toate jucăriile alea pentru o vreme, ca recompensă pentru faptul că nu spunem imediat tuturor cine eşti şi ce cauţi aici.

— O idee extraordinară, sări Pete. O soluţie pragmatică, minunată! Începu să adune febril gadgeturile şi să le îndese în geanta de umăr. Vezi, Lyle? Un telefon la bunul Pete Păianjenul şi problema ta rămâne de domeniul trecutului, gagiule! Eu şi Mabel-asistenta avem talente de negociatori în situaţii critice care nu-s depăşite de nimeni! Altă confruntare potenţial letală rezolvată fără vărsare de sânge sau pierderi de vieţi. Pete trase fermoarul genţii. Aşa este, nu, oameni buni? Problemă rezolvată! Să-mi scrii când mai ai nevoie, prietene!

Ţâşni afară pe uşă şi se depărtă în salturi, cu viteza maximă produsă de tălpile elastice ale ghetelor sale reactive.

— Îţi sunt profund recunoscătoare pentru că mi-ai dat echipamentul pe mâna unei bande de criminali sociopaţi, zise Kitty.

Scoase mâna prin tăietura sacului, apucă un briceag de pe colţul bancului de lucru şi începu iute să-şi croiască drum afară.

— Asta va ajuta poliţia înceată, coruptă şi prost plătită din Chattanooga să-şi îndeplinească atribuţiunile cu ceva mai multă sârguinţă, răspunse Mabel, cu ochii palizi lucind. Pe de altă parte, este profund nedemocratic să se restrângă cunoaşterea tehnică specializată în mâinile unor elite militare secrete.

Kitty închise cu atenţie lama ceramică a briceagului şi se ridică în picioare, cu ochii obosiţi.

— Îmi este ruşine că lucrez pentru acelaşi guvern ca dumneata.

Mabel zâmbi senin.

— Drăguţă, tradiţia paranoiei guvernamentale este depăşită de mult de timpuri. Suntem în epoca postmodernă. Acum ne aflăm în mâna unui guvern cu un sindrom schizoid serios de multiplă personalitate.

— Eşti cu adevărat infamă. Te dispreţuiesc mai mult decât pot spune. Kitty arătă cu degetul spre Lyle. Chiar şi băiatul ăsta anarhist, eunuc, pare foarte bun, în comparaţie cu dumneata. Cel puţin el îşi este autosuficient şi condus de legile pieţei.

— Şi eu m-am gândit că arată bine când l-am văzut prima dată, replică Mabel calm. E drăguţ, are un tonus muscular deosebit şi nu se dă la tine. Plus că poate repara aparate casnice şi are o cameră disponibilă. Sunt de părere c-ar trebui să te muţi cu el, dulcico.

— Ce vrea să însemne asta? Nu crezi că aş putea să mă descurc aici în zonă ca tine, aşa-i? Ai senzaţia că deţii vreun drept exclusiv asupra trăitului în afara legii?

— Nu, voiam doar să spun c-ar fi bine să rămâi înăuntru cu prietenul tău până-ţi cade vopseaua de pe faţă. Semeni cu un raton otrăvit. Mabel se răsuci pe călcâie. Încearcă să-ţi trăieşti viaţa şi să te fereşti din calea mea.

Sări afară, desfăcu lacătul de la bicicletă şi se îndepărtă pedalând metodic.

Kitty îşi şterse buzele şi scuipă afară pe uşă.

— Cristoase, m-a dat gata bastonul ăla. Nu aeriseşti niciodată locul ăsta, copile? Or să te omoare vaporii de vopsea înainte să faci treizeci de ani.

— N-am timp să fac curat, ori să aerisesc. Sunt foarte ocupat.

— Bine, atunci o să fac eu curat. O să aerisesc. Trebuie să stau pe-aici o vreme, pricepi? Poate chiar ceva mai mult.

Lyle, clipi din ochi.

— Cât de mult, mai exact?

Kitty se uită fix la el.

— Nu mă iei în serios, am dreptate? Nu prea îmi convine când nu-s luată în serios.

— Nu, nu, o asigură grăbit Lyle. Vorbeşti foarte serios.

— Ai auzit vreodată, băiete, de împrumuturi pentru micile afaceri? Dar despre capitalul de risc, ai auzit? Ai auzit vreodată de subvenţiile federale pentru cercetare şi dezvoltare, domnule Schweik? Kitty îi aruncă o privire tăioasă, cântărindu-şi bine cuvintele. Da, cred c-ai auzit. Ajutorul federal pentru cercetare şi dezvoltare e genul de lucru care li se întâmplă numai celorlalţi, corect? Dar, Lyle, când eşti prieten bun cu un senator, atunci tu devii „ceilalţi". Pricepi unde bat?

— Cred că da, zise Lyle încet.

— O s-avem nişte discuţii ca lumea pe subiectul ăsta, Lyle. Nu te deranjează, nu-i aşa?

— Nu. Nu mă deranjează că vorbeşti acum.

— Există nişte lucruri care se petrec aici, în zonă, pe care la început nu le-am înţeles, dar care sunt importante.

Kitty făcu o pauză, apoi îşi frecă vopseaua uscată de pe păr, prefăcând-o într-o cascadă de mătreaţă verde.

— Cât le-ai dat gangsterilor ălora de Păianjeni ca să-ţi ridice locul ăsta?

— A fost un troc, zise Lyle.

— Crezi că l-ar mai face o dată dacă le-aş plăti în bani gheaţă. Da? Aşa ziceam şi eu. Dădu meditativ din cap. Par o achiziţie grea, Păianjenii Urbani. Trebuie să-i fac să se elibereze de gorgona aia stângistă înainte să-i îndoctrineze cu revoluţia socialistă. Kitty îşi şterse gura cu mâneca. Asta este circumscripţia electorală a senatorului! A fost stupid din partea noastră să evităm o bătălie ideologică doar pentru că-i o zonă lipsită de valoare, locuită de sociopaţi indiferenţi, care nu votează. La naiba, tocmai d-asta e importantă. Acesta ar putea fi teritoriul determinant în războiul culturilor. O să sun chiar acum la birou, să încep să fac aranjamentele. În niciun caz n-o să lăsăm locul ăsta în mâinile unei autointitulate Regine a Păcii şi a Justiţiei.

Kitty pufăi, apoi se întinse pentru a scăpa de un cârcel la spinare.

— Cu un pic de autocontrol şi de disciplină, îi salvez pe Păianjenii Urbani de ei înşişi şi-i transform într-un bun câştigat pentru lege şi ordine! O să-i tocmesc să agaţe vreo două rulote aici, în zonă. Poate facem un dojo.

***

Eddy sună două săptămâni mai târziu. Era undeva în Catalunya, într-o cabană de pe ţărmul mării, purtând o cămaşă de mătase cu motive florale şi un spex nou care părea foarte scump.

— Cum îţi merge, Lyle?

— Merge bine, Eddy.

— Tragi toată noaptea?

Eddy avea două tatuaje noi pe unul dintre pometi.

— Mda. Am o nouă colegă de apartament. E expertă în arte marţiale.

— De data asta te-nţelegi bine cu colega?

— Mda, se pricepe la acţionarea volantului şi mă lasă să mă ocup de munca mea. În ultima vreme afacerile s-au îmbunătăţit simţitor. Se pare că-i posibil să mă aprovizionez legal cu energie şi să-mi măresc spaţiul. Poate chiar să primesc poşta cu adevărat. Noua mea colegă are o grămadă de relaţii utile.

— Mamă, pe bune că te iubesc femeile, Lyle! Nu mai poţi să scapi de ele, băiete, nu-i aşa?

Eddy se apleca puţin înainte, dând la o parte o tavă de argint plină de ţigări cu capătul aurit.

— Ai primit pachetele?

— Mda. Destul de regulat.

— Bună treabă, zise Eddy vioi, dar acum poţi să le distrugi pe toate. Nu mai am nevoie de copii de rezervă. Şterge datele şi aruncă dischetele sau vinde-le. Mi s-au ivit nişte ocazii interesante chiar acum şi nu mai am nevoie de tot talmeş-balmeşul ăla. Oricum, sunt prostii de adolescenţă.

— S-a făcut, bătrâne. Dacă asta vrei.

Eddy se apleca înainte.

— S-a întâmplat să primeşti un pachet în ultima vreme? Ceva hardware? Un fel de decodor video?

— Mda, l-am primit.

— Perfect. Vreau să deschizi cutia şi să spargi toate cipurile.

— Aşa?

— Apoi aruncă la gunoi toate piesele. Separat. Aduce necazuri, Lyle, pricepi? Genul de balamuc de care n-am nevoie tocmai acum.

— Consideră că s-a rezolvat, bătrâne.

— Mulţumesc! Oricum, n-o să te mai deranjez cu trimiteri poştale de acum înainte. Făcu o pauză. Nu că n-aş aprecia efortul şi bunăvoinţa ta din trecut.

Lyle clipi din ochi.

— Cum stai cu viaţa sentimentală, Eddy?

Eddy oftă.

— Frederika! Ce pacoste! Nu ştiu, Lyle, o vreme ne-am înţeles bine, dar n-am putut să rămânem împreună. Nu ştiu de ce credeam odată că poliţiştii particulari sunt sexy. Probabil că-mi pierdusem total minţile... Oricum, am altă prietenă acum.

— Da?

— E politiciană, Lyle. Membră a facţiunii radicale din Parlamentul Spaniol. Îţi vine să crezi? Mă culc cu un demnitar ales al unei autorităţi locale europene, râse Eddy. Politicienii sunt sexy, Lyle. Politicienii sunt fierbinţi! Au carismă. Sunt strălucitori. Puternici! Ei fac lucrurile să se întâmple. Politicienii se descurcă. Ei ştiu lucrurile din interior. Mă simt mai bine cu Violeta decât crezusem că este posibil.

— Plăcut să aud asta, gagiule.

— Mai plăcut decât ştii tu, prietene.

— Nicio problemă, zise Lyle cu îngăduinţă. Fiecare dintre noi trebuie să-şi trăiască viaţa cum doreşte, Eddy.

— Adevăr grăieşti.

Lyle dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Sunt pe drumul cel bun, gagiule!

— Ai perfectat chestia aia inerţială?

— Poate. S-ar putea să reuşesc. Acum lucrez mult la asta. Mă apropii, sunt pe cale să dau de principiu. Mă simt foarte bine. E o chestie mişto, bătrâne. Compensează pentru tot restul. Pe bune!

Eddy sorbi din cocteilul său.

— Lyle!

— Da?

— N-ai conectat decodorul şi te-ai uitat la el, nu-i aşa?

— Mă cunoşti bine, Eddy, zise Lyle. Sunt doar un puştan cu cheia fixă.

[*Publicată în „Intersections”, ed. John Kessel, Mark L. Van Name & Richard Butner, Tor 1996*]

Ciprian Mitoceanu
Un rău necesar

Închinată memoriei lui Radu Gafiţa (1980 -2009)

Se afla în faţa unei uşi înalte. Atât de înalte încât îl făcea să se simtă ca un Gulliver pierdut în ţara uriaşilor. Chiar dacă s-ar fi înălţat pe călcâie, era puţin probabil să ajungă până la clanţa argintie, artistic forjată. Însă nu dimensiunea neobişnuită a uşii îl neliniştea, ci faptul că nu avea nici cea mai vagă idee despre modul în care ajunsese aici. Chiar nu ştia cum ajunsese aici şi, mai rău decât atât, realiză că, de fapt, nu-şi mai aduce aminte mare lucru despre cine era sau ce anume făcuse, recent sau vreodată. O amnezie cumplită sau, mai probabil, i se întâmplase ceva cu adevărat înfiorător?

Continuă să fixeze cu privirea clanţa lungă de un picior care atârna deasupra lui asemenea unui cuţit de ghilotină. Neplăcută comparaţie, ce mă-sa, nu era decât o nenorocită de clanţă, dar o clanţă la care nu putea ajunge decât dacă făcea rost de o scară şi, deocamdată, nu vedea prin zonă un astfel de accesoriu. De fapt, nu numai uşa, cu clanţa ei ameninţătoare, părea ruptă dintr-o altă lume, ci totul, în jur. Un tufiş liliputan, cu frunze foarte mici, dar pe care le recunoscu, făcând abstracţie de faptul că erau ridicol de mici, ca fiind de arţar (pentru asemenea cunoştinţe trebuia să-i mulţumească domnişoarei Tood, cea care încercase să-i bage în cap noţiunile elementare de biologie). Domnişoara Tood… Da, îşi amintea de ea. Se simţi în al nouălea cer, memoria începea să-i revină. Da, domnişoara aia bătrână şi stafidită, o acritură îngrozitoare… Da, şi ceata aia afurisită de profesori, care-i mâncaseră atâţia ani din viaţă încercând să-l înveţe chestii care nu aveau nicio utilitate practică, nicio aplicabilitate în lumea în care trăia el sau în oricare altă lume.

La naiba cu profesorii. Cine mai avea nevoie de ei? Deocamdată trebuia să se dumirească asupra locului unde se afla. Şi să descopere dacă nu-l ameninţa vreun pericol imediat.

Îşi mută privirea de la arţarul liliputan şi suspect de stufos la arborele de alături care, după conformaţie, aducea cu o tuia, dar acele verzi fuseseră înlocuite cu frunzuliţe creţe. Ce naiba o fi fost? Era sigur că nici domnişoara Tood, cu aerul ei de acritură

bătrână, nu ar fi putut să identifice planta, în ciuda experienţei de la catedră şi a bibliotecii personale ticsită cu tot felul de clasificatoare şi albume pe care nimeni altcineva, în afara ei, bineînţeles, nu dădea două parale.

— Să fiu al dracului, dar poate să-mi spună cineva unde naiba mă aflu? mormăi Sam printre buzele groase şi îngălbenite de nicotină.

Da, chiar aşa, Sam îl chema. Numele îi venise dintr-odată în minte, abia lăsându-i timp să-şi dea seama că, doar cu o fracţiune de secundă mai devreme, habar nu avea cum îl cheamă. Şi despre câte multe alte lucruri nu avea habar…

Încă nu îndrăznea să strige. Ceva, poate instinctul de conservare, poate stranietatea ţinutului în care se afla sau poate altceva, îl îndemna la prudenţă. O prudenţă care era puţin probabil să nu fie justificată. Privi în jur, atent, rugându-se în gând să identifice la timp orice putea deveni periculos pentru integritatea sa fizică. Ştia din proprie experienţă că existau o mulţime de lucruri care puteau să rănească sau să ucidă.

Se afla pe un platou pietros ale cărui margini fuseseră parcă tăiate cu un aparat de precizie; conturul era prea uniform, prea bine realizat ca să fie numai opera naturii. Cineva modelase liniile şi îndulcise curbele. Totul era presărat cu un nisip fin şi roşcat, o nuanţă pe care nu-şi amintea s-o fi zărit vreodată.

În depărtare, dincolo de marginile platoului, se vedeau copacii. Nişte uriaşi rămuroşi, dar pe care era imposibil să-i identifice cu exactitate de la o asemenea distanţă. Puteau să fie stejari, puteau să fie altceva. Oricum, având în vedere ce anomalii îi fusese dat să vadă la doar două plante, nu l-ar fi mirat din cale-afară să descopere că respectivii copaci erau acoperiţi cu ace de brad sau ţepi de cactus.

Un morman de pietre, rotunjite de sutele de ani petrecute sub mângâierea vreunui râu răbdător şi, da, iată şi cărarea pe care venise. Îşi aminti dintr-odată de dalele albicioase, de piatră de râu asupra căreia nu intervenise unealta profană a vreunui meşter pietrar. Dale înfipte în pământ, aşezate la mică distanţă unele de altele, astfel că puteai, fără un efort deosebit, să te deplasezi doar pe pietre, păşind de pe una pe alta, asemenea unei pisici care face echilibristică pe coama unui gard. Dacă, în ceea ce privea pisica, deplasarea ei avea atât ceva din îndemânarea unui acrobat, cât şi din măiestria unui artist,

mersul pe pietre se dovedise a fi mult mai lipsit de spectaculos. Îşi aminti perfect de acea bifurcaţie unde se hotărâse să cotească spre dreapta, spre partea ascendentă a cărării. Alesese să urce fără şovăire, fără măcar să se gândească. Urcuşul putea fi obositor, dar în niciun caz la fel de înspăimântător precum ceea ce putea găsi la finalul coborârii. Şi, odată ce-i reveniră în minte aceste amănunte, se întrebă în mod firesc dacă mai era în viaţă. De ce mai era în viaţă?

Nu coborâse poteca deoarece, în subconştientul lui, educaţia primită imprimase ideea că Iadul de află *jos,* acolo unde, de fapt, îi era şi locul, în timp ce Raiul se afla *sus*. Coborând, n-avea altă posibilitate decât să se rostogolească în Iad, în infernul de foc şi suferinţă care-i fusese descris de atâtea ori de către persoane care nu-l văzuseră în realitate. Alegând dreapta, alegând să urce, îşi oferise o şansă. O şansă pe care poate nu o meritase, ţinând cont că tocmai îşi trăsese un glonte în cap.

De vreme ce mai trăia, sau poate că doar avea această impresie, înseamnă că *ceva* se întâmplase. Evită însă să-şi pipăie partea stângă a feţei, tâmpla de care îşi lipise ţeava Coltului Magnum în butoiaşul căruia strecurase un glonte exploziv. Poate că avea să descopere că nu se întâmplase nimic cu jumătatea stângă de cap, dar la fel de bine putea să descopere că respectiva jumătate dispăruse aproape cu desăvârşire, lăsând în urmă doar ţăndări însângerate de os şi creier transformat în gelatină.

În schimb îşi privi mâinile. Erau în regulă. Şi era ciudat că nu-l durea capul…

Descoperi că era îmbrăcat într-un fel de salopetă portocalie, de genul celor pe care le poartă instalatorii.

— Unde dracu’ mă aflu, oameni buni? se pomeni spunând dintr-odată, aproape fără voia lui.

Şi, brusc, deşi ar fi trebuit să-şi dea seama mai devreme, îşi aduse aminte de Voci.

— Da, Vocile… Vocile…

Vocile… Din cauza lor se afla aici. Din cauza Vocilor. Vocile îl călăuziseră de-a lungul vieţii, din clipa în care – abia acum realiza exact care fusese momentul crucial în care Vocile apăruseră în viaţa lui –, mai mult în glumă decât în serios, intrase în jocul acelei bătrâne pe jumătate nebune, îmbrăcată în tot felul de zdrenţe şi cu privire de pungaşă care pretindea că

este în stare să ghicească viitorul. Probabil că, dacă avusese oarecare informaţii despre viitorul ei personal, devenise o persoană foarte nefericită.

— Tinere, croncănise vrăjitoarea, clipind şiret din ochii ei atinşi de albeaţă, încercând, în teatrul ei ieftin, să dea impresia că este transpusă, deşi Sam găsise că arăta mai degrabă total imbecilă. Tinere… Văd că nu te aşteaptă fapte mari şi glorioase, ci doar o existenţă searbădă şi lipsită de bucurii. Singurătate, nesiguranţă şi îndoială… A, da, şi o să sfârşeşti executat prin injecţie letală… Şi ar mai fi…

Indiferent ce anume mai intenţionase să-i spună cotoroanţa, nu mai fusese în stare să asculte. Furios, îşi smucise palma din mâinile ei zbârcite şi se cărăbănise, urmat de hohotele prietenilor cu care vizitase vagaboanda alcoolică şi cu minţile pe jumătate rătăcite.

Nici nu era de mirare că nu avea succes ca prezicătoare; dacă tuturor clienţilor le prezicea un viitor măcar pe jumătate la fel de sumbru pe cât îi pomenise lui, atunci era de aşteptat să nu-şi fi format o clientelă permanentă. Oamenii care se duc la ghicitor sunt prea puţin interesaţi să-şi afle viitorul. Tot ceea ce vor ei de la şarlatan este să li se dea un strop de speranţă, să audă ceva care să-i motiveze. De nenorociri îşi pot ghici şi singuri…

Ciudat, dar de a doua zi începuse să-l bântuie un sentiment straniu, ceva ce nu mai simţise înainte şi, la drept vorbind, nici nu-şi imaginase că ar putea exista. Un sentiment pe care nu reuşise să-l alunge complet niciodată. Şi apăruseră şi Vocile. Nu multe, doar două-trei. Însă îi schimbaseră complet viaţa şi, chiar dacă devenise un singuratic, nu se putea spune că viaţa nu-i oferise şi bucurii. Cele mai multe dintre bucurii i le prilejuiseră Vocile. De fiecare dată când reuşise să ducă la îndeplinire cerinţele Vocilor, fusese lăudat de acestea, căpătase un sentiment de împlinire, de autorespect, ceva incomparabil cu trăirile pe care le avusese mai înainte. Ceva la care nu ar fi renunţat pentru tot aurul din lume, dacă i s-ar fi oferit. Era util, era apreciat, era mulţumit. Vocile îi apreciau efortul şi nu-l părăseau deloc. Ce mai conta?

Vocile se îngrijiseră să nu-i meargă rău din punct de vedere financiar. La drept vorbind nu mai fusese nevoit să lucreze nici măcar o zi, el, care până atunci fusese nevoit să se spetească

zile întregi chiar şi pentru a face plinul la nenorocita de dubiţă Ford pe care o recuperase dintr-un depozit de vechituri.

Vocile îl făcuseră să se simtă cu adevărat important. Pe el, pe Sam, care nu fusese niciodată învrednicit cu vreo privire admirativă.

Vocile îi atrăseseră atenţia asupra pericolelor de care habar nu avusese vreodată; pericole de care ştia prea puţină lume, dar care ameninţau, la o adică, existenţa întregii rase umane. Şi-ar fi dorit, desigur, ca măcar pentru câteva clipe, întreaga omenire să conştientizeze cât de importantă era Misiunea pe care i-o încredinţaseră Vocile. Atunci el, Sam, ar fi devenit un adevărat erou, un erou cum nu-i mai fusese dat omenirii să vadă. Cine era adevăratul erou? Cel care reuşise să instaureze o mare stăpânire efemeră sau cel care se dovedise în stare să cureţe lumea de pericolele care-i ameninţau însăşi existenţa? Ce era mai de preţ? Salvatorul omenirii sau cuceritorul abject? Ah, dacă oamenii ar fi avut suficientă minte să cântărească lucrurile la adevărata lor valoare…

Aşa, trebuise să se mulţumească numai cu aprecierea fără rezerve pe care i-o ofereau Vocile. Şi, la drept vorbind, nu era puţin lucru…

Cu toată aprecierea pe care i-o acordau Vocile, nu se putuse opri niciodată să nu se gândească la groaznicul sfârşit pe care i-l prorocise ghicitoarea nebună. De fapt, după ce începuse să se supună Vocilor şi să se dedice Misiunii, se gândise din ce în ce mai des la sfârşitul provocat de injecţia letală. Vocile îl asiguraseră că nu i se va întâmpla nimic, că nu va avea de suferit niciun fel de consecinţe. Vocile păreau să controleze totul, deşi erau incapabile să facă chiar şi cel mai mărunt lucru, delegându-l pe el să le reprezinte interesele. Prin urmare, Vocile nu erau atotputernice. Era de ajuns ca el să li se opună o singură dată şi voinţa Vocilor nu avea să mai fie dusă la îndeplinire. Vocile puteau controla, puteau cere, puteau ameninţa sau răsplăti, dar nu erau în stare să facă ceva ele însele.

Remarcase asta de curând şi, cumva, Vocile aflaseră. Erau în capul lui, puteau afla cum gândeşte, puteau anticipa destul de precis cum va reacţiona. Şi reuşiseră să-l prindă. Să descopere că se gândise că el, prin puterea lui de acţiune şi prin capacitatea lui de a se sustrage de la îndatoririle Misiunii, le era,

de fapt, superior. Că nu era doar un sclav ieftin, un executant docil şi fără minte, ci că putea, dacă dorea, putea să se opună, să devină independent.

Şi Vocile nu apreciaseră asta. Vocile nu apreciau nesupunerea, deşi el nu dovedise nesupunere; doar se gândise că stătea în puterea lui să nu se supună, să nu fie un obedient fără vlagă, de dragul Misiunii sau pentru interesul vocilor. Prin urmare, i se ordonase să-şi tragă un glonte în cap. Unul exploziv, ca să nu existe niciun fel de şanse…

Nu încercase să se opună. Nu-i stătea în fire. Nu când era vorba de Voci. Se gândise că *ar putea să o facă,* nu se gândise efectiv *să o facă.* Ori poate existaseră alte motive…

Îşi lipise ţeava de tâmplă şi singurul lucru la care se gândise fusese că hoaşca aia a dracului nu avusese niciun pic de clarviziune atunci când îl avertizase că avea s-o sfârşească din cauza unei injecţii administrate de un executor legal.

„*Injecţia letală* – mormăise atunci una dintre voci – *conţine Thiopental Sodium, un barbituric care se foloseşte în chirurgie ca anestezic; Pavulon, un relaxant muscular care în doză foarte mare provoacă paralizia diafragmei şi a plămânilor. Şi mai conţine şi un antialergic şi clorură de potasiu...*”

De acord… Era de acord cu Thiopental Sodium, Pavulon şi clorură de potasiu, dar ce era cu antialergenul? De ce i se administra un medicament antialergic unui condamnat la moarte, unui om care oricum trebuia să moară, căruia îi erau administrate substanţe care trebuiau să-l omoare? Ce rost avea un antialergic în toată afacerea asta care, la drept vorbind, numai medicală nu era? Dacă individul făcea alergie la Pavulon sau Thiopental Sodium atunci aceste substanţe nu-l mai asasinau legal? Oricum, înainte de a apăsa pe trăgaci fusese sigur că această întrebare obsedantă nu mai avea să-l deranjeze niciodată. Se pare însă că se înşelase…

— Unde mă aflu?…

Vocile, care-l însoţiseră în permanenţă de-a lungul ultimelor două decenii, refuzau să se facă auzite. Le distrusese, le alungase din capul lui în clipa în care glonţul explozibil îi transformase jumătate de cap într-un terci însângerat? Încă nu avea curajul să verifice dacă jumătatea de cap era la locul ei, dar, de vreme ce trăia, era posibil să nu i se fi întâmplat mare lucru. Sau poate că trecuse într-o etapă superioară de existenţă

spirituală; peisajul ciudat şi uşa care-l făcea să se simtă la fel de neajutorat ca un nou-născut erau o dovadă în acest sens.

Fără îndoială că vocile aveau un cuvânt de spus în tot ceea ce i se întâmpla, dar ce anume doreau să-i transmită? Poposise aici drept răsplată pentru anii de obedienţă în care se ocupase de împlinirea, punct cu punct, a deziderатelor Misiunii, sau prezenţa sa în acest loc straniu reprezenta o pedeapsă pentru faptul că îndrăznise să-şi proclame, fie şi pentru o fracţiune de secundă, Superioritatea în faţa Vocilor? Logica înclina spre cea de-a doua variantă, având în vedere stranietatea peisajului înconjurător. Încercă să-şi adune suficient curaj pentru a privi dincolo de marginile platoului, dar exerciţiul se dovedi cât se poate de epuizant şi lipsit de rezultate. Nu avea destulă forţă să se apropie de muchia artificială; în capul lui paranoia trăgea un semnal de alarmă. Cu cât se afla mai aproape de marginea platoului, cu atât i-ar fi fost cuiva mai uşor să-l împingă în hăul care, neîndoielnic, se căsca dedesubt. Dacă era suficient de aproape de marginea platoului, ajungea doar un brânci pentru a-l dezechilibra. Şi ce-l aştepta dedesubt?

Însă îşi dădu seama că era ridicol. Dacă Vocile ar fi vrut să-l arunce în hău, ar fi procedat mult mai subtil decât să-l ademenească cu marginile acelea frumos desenate. Şi, la drept vorbind, nu cumva chiar era mort? În ciuda faptului că putea să se mişte, putea vedea, putea auzi, putea mirosi atmosfera stranie din acel ungher necunoscut de lume, poate că era mort. Un suflet damnat, rătăcit pe calea spre infernul din povestirile primilor creştini.

Încă nu îndrăznea să se îndepărteze de uşă, fie măcar şi pentru a analiza în detaliu construcţia de care aparţinea hidoşenia de oţel inoxidabil ale cărei componente erau legate între ele cu nituri uriaşe, cât pumnul lui. Da, în mod clar Vocile erau implicate în ceea ce i se întâmpla, aşa cum fuseseră implicate în fiecare clipă din ultimii douăzeci de ani.

Cumva, totul era legat de uşă. Dacă Vocile nu ar fi dorit să ajungă până aici, l-ar fi putut împiedica. Se trezise în faţa uşii şi-i luase ceva timp până să se dezmeticească, să pună cap la cap frânturile pe care şi le mai aducea aminte pentru a-şi reface imaginea propriului trecut.

— Vă rog, ce se petrece?!…

Deşi în cadrul relaţiei ciudate pe care o întreţinuseră Vocile se proclamaseră partener dominant, niciodată nu fusese pus în situaţia de a le ruga ceva. Discutaseră de la egal la egal, ca nişte parteneri care aveau obligaţii unul faţă de celălalt. Vocile comandau, el executa. El cerea, Vocile găseau întotdeauna modalitatea cea mai potrivită pentru a-i îndeplini cererea. Cererea, nu rugămintea. Dar acum se simţea atât de disperat, atât de derutat şi de singur încât simţea nevoia să roage, să implore. Poate că, de fapt, asta se şi aştepta de la el…

Dintr-odată, clanţa argintie începu să se mişte, coborând încet. Înnebunitor de încet. Neliniştea îl cuprinse şi, aproape fără să-şi dea seama, făcu un pas înapoi, fără să se mai gândească la marginile platoului, dincolo de care îl putea aştepta *orice.*

Un mic trosnet metalic şi clanţa se opri, apoi uşa începu să se deschidă. Încet, încet. Prea încet. Se aşteptase să audă scârţâitul făcut de balamalele neunse, dar totul se petrecea fără zgomot.

Cine era în spatele uşii? Cine putea să manevreze uşa aceea enormă?

Se aştepta ca uşa să se deschidă larg şi, în sfârşit, să-l cunoască pe cel care se ascundea în spatele ei. Sau poate pe *cei* care se ascundeau în spatele ei. Însă, dintr-odată, mişcarea uşii se opri. Sam era pe punctul de a protesta. Dacă tot începuse să i se deschidă uşa, de ce deschiderea acesteia se limitase la o crăpătură infimă?

Realiză însă pe dată că, pentru a trece dincolo de prag, nu era necesar ca uşa să i se deschidă complet. La cât de mic era, în comparaţie cu uriaşa îngrămădire de oţel, nici nu avea nevoie de mai mult.

Inspiră adânc, asemenea unui scufundător experimentat care vrea să-şi oxigeneze plămânii, apoi se strecură prin deschizătura uşii. Nici măcar nu-şi atinse umerii de uşă; deschizătura era mult mai mare decât îşi imaginase iniţial.

Înăuntru totul era scăldat într-o lumină lăptoasă, albicioasă, dar nu se vedea nicio fiinţă vie. Nici chiar în spatele uşii, unde se uitase chiar de la început. Surprinzător să constate că, aparent, uşa se deschisese de una singură, deşi existau o mulţime de dispozitive capabile să deschidă sau să închidă uşi la acţionarea unui buton sau chiar printr-o simplă comandă mentală. Îşi imaginase că cineva uriaş apăsase clanţa pentru a-i deschide.

Se afla într-o sală uriaşă, cu tavanul ridicat undeva la nivelul unei clădiri cu cinci etaje. O mulţime de coloane subţiri şi roşii, dintre care unele erau foarte drepte, altele torsionate, uneau tavanul cu podeaua de marmură albă. Ar fi putut spune cu uşurinţă că s-a pierdut într-o pădure de coloane, dacă nu ar fi fost poteca largă, lipsită de orice obstacol, care ducea către fundul sălii.

— E cineva acasă?! se pomeni întrebând.

„Stupid”, îşi spuse. „Stupid! Bineînţeles că există cineva aici…”

Imploră în minte ajutorul Vocilor dar acestea refuzară, la unison, să-şi facă simţită prezenţa. Trebuia să se descurce fără ajutorul lor, sau poate că mai trebuiau implorate. Da, poate că asta era… Nu întâmplător se deschisese uşa după ce rostise „Vă rog”. Mai eficient decât „Sesam deschide-te”…

Porni pe aleea largă dintre coloane. Deocamdată, era singura cale pe care se simţea în stare să o parcurgă fără să se rătăcească. În rest, coloanele păreau a împleti adevărate hăţişuri în care nu îndrăznea să se aventureze. În special coloanele în torsadă… Păreau atât de agresive, atât de înspăimântătoare…

După câţiva paşi, privi înapoi. Răsuflă uşurat. Uşa se afla la locul ei deşi, dacă i-ar fi constatat dispariţia, asta nu l-ar fi surprins prea tare. Şi poate că nici nu l-ar fi deranjat. Ce putea să facă? Era prins într-un joc în care nu avea niciun cuvânt de spus, nicio putere de a impune reguli sau măcar de a schimba ceea ce-i displăcea cel mai mult.

Mai parcurse zece paşi, numărând în gând, ca şi cum de corecta executare şi numărătoare a acestora ar fi depins totul. Privi din nou către uşă. Nicio schimbare. Poate că, totuşi, nimănui nu-i trecea prin cap să facă pierdută uşa. Poate că uşa nici nu conta.

Parcurse restul distanţei fără să mai privească înapoi. Asta era.

Descoperi că pereţii erau vopsiţi într-o nuanţă pală de verde, dar, din cauza luminii aproape ceţoase, acest lucru nu putea fi văzut decât de la mică distanţă.

— Bine ai venit, Sam…

Se răsuci, gata să se dezechilibreze. Inima aproape că-i sărise din piept.

— Omule, ce spaimă…

Nu mai reuşi să-şi ducă vorba până la capăt. De fapt, poate că era mai bine. Ar fi spus câteva cuvinte foarte urâte…

Prin pădurea de coloane din dreapta sa şerpuia o scară, o scară pe care nu o observase. O scară de lemn, stejar după toate aparenţele. Pe cea de-a treia treaptă se afla un bărbat tânăr, nu părea să aibă mai mult de douăzeci de ani. Înalt, mai înalt cu vreo zece centimetri decât Sam, bărbatul avea mai degrabă o constituţie firavă însă era bine proporţionat. Trupul îi era ascuns într-un fel de halat oriental, dintr-o ţesătură bogat ornamentată. Părul lung şi blond era prins cu ajutorul unor agrafe negre. Ochi verzi, scânteietori şi trăsături fine, ca de femeie. Nas drept şi gură cu buze pline. Iar tânărul îi zâmbea…

— Te ştiu cine eşti, strigă deodată Sam, împungând aerul cu arătătorul. Eşti A Patra Voce…

Tânărul surâse, indulgent.

— A Patra Voce?!…

— Da…

La drept vorbind, Vocile nu avuseseră niciodată bunul simţ să se prezinte, să-şi atribuie vreun nume. Prin urmare, se descurcase şi el cum putuse, botezându-le după cum se pricepuse mai bine. Prima Voce era cea care-i vorbea cel mai mult, A Doua Voce era cea care vorbea ceva mai puţin, care nu prea se grăbea să facă sugestii… Şi aşa mai departe, până la A Patra Voce. În mod sigur şi Vocile erau la curent cu felul în care le denumise şi, de vreme ce nu protestaseră, îşi închipuise că nu le deranjase.

A Patra Voce fusese, de departe, cea mai rezonabilă. De prea puţine ori intervenise, de prea puţine ori îi ceruse să facă ceva anume şi, mai ales, niciodată nu se apucase să-i vorbească despre Misiune. A Patra Voce… Probabil nu avea niciun fel de putere în cvartetul Vocilor care-şi făcuseră cuib în capul lui, dar insistase să demonstreze că şi ea există.

Dezamăgitor… Dacă tot îi era dat să se întâlnească, în sfârşit, cu cei cărora le aparţineau Vocile, de ce fusese întâmpinat de A Patra Voce, cea mai puţin importantă dintre toate?

Se simţi umilit. De ce A Patra Voce? Dacă l-ar fi preţuit cu adevărat, dacă ar fi apreciat implicarea lui şi sacrificiile pe care le făcuse pentru bunul mers al misiunii, atunci comitetul de întâmpinare ar fi trebuit să fie format din toate Vocile. Şi nu era

deloc drept să fie pedepsit pentru faptul că se gândise doar o dată că le putea fi superior Vocilor.

— Unde sunt restul?!…

— Pari dezamăgit, surâse A Patra Voce, fără să se clintească.

— Păi… Poate că sunt un pic dezamăgit…

— Nu-ţi închipuiai că sunt atât de tânăr?!…

„Ei, pe dracu', nu mai pot eu de asta", deşi şi acesta era un aspect care intriga. Vocile sălăşluiseră în capul lui mai bine de douăzeci de ani, dar A Patra Voce părea mai degrabă un copilandru. Cu multă indulgenţă i se puteau da douăzeci de ani. Care era tot şpilul, de fapt?

— Da… Da…

Poate că, de când nu le mai simţea în capul lui, de când luaseră hotărârea să se materializeze (cel puţin A Patra Voce), Vocile nu mai erau capabile să-i cotrobăiască printre gânduri. Nu întâmplător reacţionaseră decât după ce le rugase cu voce tare… Se hotărî, prin urmare, să joace aşa cum i se cânta, cel puţin până când ajungea să înţeleagă cum anume stătea treaba.

— Se poate explica foarte uşor, fii fără grijă. Până atunci, mi-aş dori să mă însoţeşti…

— Sigur, de ce nu…

A Patra Voce începu să urce pe scară. Sam ridică din umeri şi o urmă. Având în vedere câte i se întâmplaseră în ultimele ore, poate că nu mai era cazul să se teamă că i-ar fi putut întâmpla ceva rău. Şi, pentru prima dată, o Voce, A Patra Voce, căpătase un chip.

— Cum, de fapt, îţi închipuiai că arăt? întrebă A Patra Voce, fără să-l privească.

Sam reflectă câteva clipe înainte de a răspunde.

— Sincer să fiu, mi-am închipuit multe posibilităţi… Nu mai ştiu nici eu câte imagini mi-au trecut prin cap. Dar cred că, cel mai adesea, mi te-am închipuit ca pe un bărbat masiv, brunet şi cu ochelari de soare, genul de malaci pe care numai în jurul preşedintelui îi poţi găsi.

— Şi te surprinde înfăţişarea mea?

— Destul de mult. Mă aşteptam la… la o vârstă, ceva… Măcar patruzeci de ani. Dar tu nu arăţi nici pe departe atât de bătrân.

— Bătrâneţea?!

Sam avu impresia că A Patra Voce chicotise, dar, având în vedere că nu-i putea vedea faţa, nu putea şti sigur. Se

mulţumea să urmeze A Patra Voce pe scară, cu trei trepte mai jos. Şi scara asta afurisită nu se mai termina niciodată. Undeva, la capătul ei, poate aşteptau şi restul Vocilor.

— Mda, bătrâneţea… Chestia aia care vine pe neaşteptate şi…

— Da, bătrâneţea.

De data aceasta A Patra Voce chicotise. Sam era sigur de asta.

— De ce râzi? Ce e aşa de nostim în bătrâneţe?

— Nu ştiu… Ce-ai spune dacă ai afla că noi, eu şi tovarăşii mei…

— Nu sunteţi din această lume?

Era rândul lui Sam să rânjească. A Patra Voce se întoarse şi-l privi uluit. Ce, îl luaseră de prost? Păi avea şi el neuroni şi, dacă se străduia un pic, putea ajunge la concluzia corectă.

— Asta crezi tu?

— Da. De fapt, sunt sigur…

— De ce?

— Nu ştiu, aşa…

— Bine, concluzionă A Patra Voce.

Scările se terminară brusc, aproape fără să-şi dea seama. Pătrunseră într-un coridor care, dacă era să-l compare cu spaţiul imens al sălii cu coloane, era sufocant de îngust. Aproape că atingea pereţii cu umeri. O lumină roşiatică scălda totul într-o atmosferă pe care Sam o găsi destul de potrivită pentru un bordel cu pretenţii. Misiunea îl purtase şi prin astfel de locuri, iar Vocile, îngăduitoare, îi permiseseră să guste şi din plăcerile puse la vânzare. Ce vremuri…

La un moment dat, pe peretele din stânga apăru o oglindă. A Patra Voce se reflectă fugitiv în ea, fără să dea nicio atenţie apelor adânci ale oglinzii, un obiect total nepotrivit într-o clădire în care nu văzuse niciun alt obiect de mobilier sau de decor, exceptând torsadele alambicate ale unora dintre coloane.

Sam nu rezistă ispitei de a arunca o privire asupra propriei sale imagini, reflectate în dreptunghiul de sticlă argintată. Poate că ar fi fost mai bine să nu se uite, da, să nu vadă că nu mai are decât jumătate de cap, în timp ce din cealaltă jumătate nu mai rămăseseră decât jalnice resturi însângerate.

Oglinda reflecta o imagine distorsionată. Era surprinzător că în Casa Vocilor nu se găsea ceva mai de calitate, dar Sam reuşi

să vadă că, în ciuda faptului că arăta oarecum hidos, capul lui era întreg. Poate că ochii erau un pic cam mari şi asimetrici, iar nasul exagerat de lung, dar cel puţin nu-i lipsea nici măcar o fărâmă din tâmpla stângă. Suspină uşurat însă A Patra Voce îi pregătea o surpriză.

Ajunseră în faţa unei uşi, o uşă de dimensiuni normale de data aceasta. A Patra Voce duse conspirativ degetul la gură şi spuse:

— Intră, eşti aşteptat.

Sam aprobă din cap şi împinse uşa. Se trezi într-o cămăruţă de mici dimensiuni, ceva mai mare decât biroul unui funcţionar bancar. O masă lungă şi îngustă de MDF negru separa încăperea în două jumătăţi egale. În spatele mesei, pe trei fotolii tapiţate cu catifea roşie aşteptau trei bărbaţi.

— Vocile, şopti Sam înfiorat.

Dacă A Patra Voce nu-i stârnise nicio reacţie favorabilă, nu acelaşi lucru putea spune şi despre celelalte trei Voci.

Le identifică încă mai înainte ca vreunul dintre cei trei bărbaţi să deschidă gura.

În mijloc, un bărbat slab, cu plete albe şi înarmat cu o pipă cât toate zilele, era Prima Voce. O vreme se gândise dacă nu era mai potrivit să o numească Vocea Unu. Până la urmă rămăsese Prima Voce. În ciuda părului alb şi lung, care se revărsa cu dărnicie pe umerii înguşti, Prima Voce nu avea niciun fel de riduri care să sugereze o vârstă prea înaintată. Ochi albaştri şi blânzi, surâs enigmatic în colţul gurii.

A Doua Voce, în dreapta Primei Voci. Un bărbat cu pielea tuciurie şi păr tuns într-o formă ciudată, care dădea impresia că individul are pe cap un fel de căciulă. Sau şapcă. Umeri laţi şi privire dură. Purta o tunică albastră închisă până la ultimul nasture.

A Treia Voce. Asiatic, cu ochi abia mijiţi şi cu tenul mult mai palid decât cei care trăiesc pe tărâmul Soarelui Răsare. Arătau a oameni şi totuşi nu erau oameni. Nu, în niciun caz nu puteau fi oameni. Era ceva fals în aspectul lor, nu numai faptul că A Patra Voce avea aspectul unui flăcăiandru efeminat. Sam simţi că i se face pielea de găină. Simţi că A Patra Voce se mişcă în spatele lui, dar nu îndrăzni să se întoarcă. Privea ca hipnotizat la pipa uriaşă din mâinile scheletice ale Primei Voci, din căuşul căreia se ridica un firicel subţire de fum auriu.

— Bine ai venit, Sam, luă cuvântul Prima Voce. O Voce autoritară, din care răzbătea spiritul de cazarmă, deşi se îndoia că Prima Voce păşise vreodată într-o unitate militară, cel puţin genul de unitate militară cu care era familiarizat Sam.

Înclină din cap, în semn de respect. Mereu simţise o oarecare doză de stânjeneală când i se adresa Prima Voce, iar acum, când aceasta i se prezenta sub chipul unui bătrân scheletic ahtiat după nicotină, se simţea de-a dreptul buimăcit. Mereu îşi închipuise că Prima Voce nu putea să aparţină decât unui bărbat masiv, cu privire ca oţelul, şi iată că se înşelase. Totuşi trebuia să se felicite pentru că intuise corect cărei voci îi aparţinea fiecare dintre chipurile aflate în faţa sa.

— În sfârşit, faţă în faţă, zâmbi A Doua Voce, etalându-şi pumnii masivi.

— Am aşteptat de multă vreme clipa aceasta, chicoti A Treia Voce.

A Patra Voce nu spuse nimic. Însă faptul că nu-l avea sub ochi pe băieţandrul ăla nu era de natură să-l liniştească.

— Şi eu…, oftă Sam. Numai că… Numai că mă simt cam bulversat…

— Bulversat?! se miră Prima Voce. Ar trebui să te simţi fericit. Nu oricărui muritor i se oferă şansa care ţi s-a dat ţie…

— Da… Nu… Nu ştiu ce să spun, mi s-au întâmplat atâtea. Şi am atâtea întrebări la care nici măcar nu bănuiesc răspunsul…

— Poţi întreba…, făcu blajin A Doua Voce.

— Dar nu te aştepta să primeşti chiar toate răspunsurile, completă A Treia Voce privindu-l fix.

— Cine sunteţi, de fapt? Şi care a fost scopul Misiunii? Şi de ce, după ce mi-am tras un glonte în cap, nu am păţit absolut nimic? Nu ştiu, poate că sunt mort, poate că încă mai trăiesc, în ciuda a tot ceea ce li se poate întâmpla celor care-şi trag un glonte exploziv în căpăţână…

Prima Voce ridică mâna cu degete osoase, nefiresc de lungi. „Tăcere!” păreau să spună falangele descărnate, pe care pielea devenise aproape străvezie.

Sam tăcu. Prima Voce reuşea să i se impună chiar şi atunci când nu spunea nimic.

— Cam prea curios, Sam…

— În fond, de ce nu? Am ascultat ordinele, mi-am dedicat viaţa Misiunii…

— Dar ai avut şi avantaje, îi atrase atenţia A doua Voce.

— Cred că activitatea depusă compensează cu prisosinţă avantajele de care-mi vorbiţi. Sincer, aş vrea să dăm cărţile pe faţă…

— Cărţile pe faţă?!… întrebară la unison cele trei Voci. Ba chiar, lui Sam i se păru că, din spate, şi A Patra Voce mormăise ceva ce se pierduse în corul general.

— Da, ştiţi voi…

Cele trei Voci aşezate pe fotolii schimbară priviri conspirative, după care Prima Voce se ridică. Sam avu ocazia să observe că bătrânul era cu mult mai înalt decât îl apreciase iniţial, astfel că părea o prăjină deşirată până aproape de tavan.

— Sam, serviciile tale ne-au fost foarte utile şi, la drept vorbind, putem spune că nu ne-am fi descurcat fără ajutorul tău. Şi, prin urmare, este dreptul tău să afli ceea ce te interesează.

— Aşa mai merge, rânji Sam, satisfăcut. Să reluăm… Se poate?

Vocile încuviinţară, înclinându-şi capetele.

— Cine sunteţi? Da, cine sunteţi? Că, văd şi eu, dar şi un puşti de doi ani şi-ar da seama, nu sunteţi oameni… Sunteţi veniţi din… Mă rog, nu cred că veniţi din Iad. După câte ştiu eu, Satana nu este chiar aşa agreabil la privit…

Se aşteptase ca Vocile să pufnească în râs. Încercase şi el o schemă, să mai destindă atmosfera, să risipească încordarea care apăsa pe toată lumea… Nimic. Nicio reacţie. Nici măcar zâmbetele alea indulgente, chiar idioate, cu care fusese întâmpinat. Pagubă în ciuperci, nu se putea spune că nu încercase.

— Suntem veniţi de pe o altă planetă, Sam, îl informă Prima Voce cu atâta seriozitate încât lui Sam nici măcar nu-i trecu prin cap că Prima Voce ar putea să mintă.

— O altă planetă?!… Care?

— Dacă ţi-am spune, ai şti? Nu contează asta, e o planetă aflată la milioane de ani de planeta ta, Sam. O planetă care, pentru toţi cei care trăiesc pe Pământ, nici măcar nu există, aşa că nu numele ei este important, ci faptele. Acum mulţi ani, pe planeta noastră au avut loc nişte revolte care s-au sfârşit într-o baie de sânge…

— Staţi puţin, interveni Sam, intrigat. Vreţi să spuneţi că şi la voi... ca la noi... Mă rog, încă nu reuşiţi să vă înţelegeţi unii cu alţii? Adică vă mâncaţi între voi?

— În mare, da, părerea ta despre ceea ce s-a întâmplat pe planeta noastră este destul de aproape de realitate. Dar nu despre revolte vrem să vorbim. Ci despre ceea ce a urmat. Cei care s-au făcut vinovaţi de tulburări au fost judecaţi şi deportaţi; avem, pe planeta noastră, un loc unde-i deportăm pe delincvenţi. Într-o zi însă, cineva a reuşit să descopere un culoar spaţio-temporal şi răzvrătiţii au reuşit să fugă. Unii s-au pierdut în spaţiu, dar cei mai mulţi au ajuns pe planeta ta, pe Pământ, şi aici s-au infiltrat în trupurile unor oameni care au devenit gazdă pentru rebelii evadaţi.

— Ce chestie, chicoti Sam, isteric. Deci Misiunea aia pe care mi-aţi băgat-o în cap nu avea prea multe în comun cu dezastrele care ameninţau Pământul, ci doar eraţi interesaţi să vă elimin rebelii. Drăguţ, nu am ce spune... M-aţi manipulat ca pe o păpuşă cu sfori, drace!...

— Nu te grăbi să tragi concluzii, Sam. Pământul a fost, într-adevăr, în mare pericol. Rebelii au descoperit în pământeni gazdele ideale, pe care le puteau manevra aşa cum doreau ei, au descoperit resurse incredibile, da, resurse incredibile. În ciuda penuriei în care se zbate lumea voastră, Pământul dispune de numeroase resurse cărora voi nu le daţi nicio atenţie, dar care pentru noi reprezintă o adevărată mină de diamante. Prin urmare, rebelii noştri au început să plănuiască invadarea Pământului cu foştii lor aliaţi. Nu era chiar atât de greu, având în vedere că distorsiunea spaţio-temporală care a permis evadarea primilor rebeli fusese activată şi putea fi folosită, practic, de către oricine, fără utilizarea vreunei resurse.

Prima Voce tăcu, oferind prilej pentru A Doua Voce să continue:

— În atmosfera voastră, în trupurile gazdelor umane, rebelii noştri nu se pot înmulţi, dar, în schimb, pot trăi foarte mult, câteva zeci de vieţi pământeşti, chiar. Este necesar doar să schimbe gazda atunci când aceasta nu mai corespunde nevoilor „locuitorului” sau „parazitului”, spune-i cum vrei. În felul acesta, ameninţarea reprezentată de rebeli asupra Pământului s-ar fi întins de-a lungul a sute de ani. Nu puteam permite asta. Nu puteam permite ca Pământul vostru să fie distrus...

— Mai degrabă nu puteaţi permite ca Pământul să devină bază pentru rebelii voştri, râse Sam. Cu resursele de care mi-aţi vorbit, stimulaţi de ura care i-a ridicat împotriva voastră… Nici nu-mi pot închipui ce vă aştepta. Şi poate că nici voi… Nu cred că băieţii pe care i-aţi pierdut pe Pământ ar fi stat cu mâinile în sân, fără să-şi dorească să vă plătească cu vârf şi îndesat călătoria la care i-aţi obligat.

Da, le-o spusese… Nu de alta, dar trebuia să le demonstreze că nu era chiar atât de prost pe cât îl considerau.

— Mergi prea departe cu presupusul, oftă Prima Voce. Rebelii, chiar dacă ar fi reuşit să colonizeze Pământul în număr foarte mare, nu ar fi reuşit nicicând să reprezinte o adevărată problemă pentru noi, deşi nu se ştie niciodată. Oricum, nu ne puteam permite să lăsăm să fiţi invadaţi. Aşa că am blocat culoarul spaţio-temporal. Cel puţin, de pe planeta noastră nimeni nu mai poate veni aici. Apoi am demarat operaţiunea de recuperare a rebelilor.

— Recuperare?!…

În fond, ceea ce făcuse el, nu prea putea fi numită Misiune de Recuperare. Înarmat cu Coltul lui, întotdeauna încărcat cu gloanţe explozive, urmase indicaţiile Vocilor care-l purtaseră, fără greş, prin toate colţurile lumii. Întotdeauna descoperise persoana descrisă de Voci la locul indicat anterior. Câte trei-patru gloanţe şi pieptul nefericitului sau nefericitei se transforma într-o tocătură însângerată. Erau pericole care ameninţau Pământul, aşa îi spuseseră Vocile şi el le crezuse. Cum să nu le creadă? Vocile îl asiguraseră că niciodată nu va fi prins şi aşa se întâmplase. Poliţia nu-l deranjase niciodată. Nici chiar în aeroporturi, care deveniseră paranoic de atente în privinţa securităţii, nu avusese probleme, plimbându-şi Coltul ascuns în centură chiar pe sub nasul responsabililor cu securitatea. Vocile se descurcaseră de minune.

Dar niciodată, chiar niciodată, nu observase ceva suspect la victimele lui. Nimic care să-i indice că nu erau întru totul oameni, că în trupurile mutilate de explozii mai sălăşluise şi *altceva.*

— Vino, îi ceru Prima Voce.

Masa de MDF se deplasă uşurel către dreapta, dispărând, practic, înghiţită de perete. De ce să se mire? Doar era vorba despre lucruri de pe altă planetă.

Prima Voce făcu un semn cu mâna dreaptă şi în spatele fotoliilor se deschise o uşă rotundă.

— Trebuia să-i recuperăm pe toţi rebelii, spuse Prima Voce. Dacă ar fi scăpat măcar unul singur, acesta ar fi putut deveni în timp o reală ameninţare pentru noi…

— Tehnologia noastră, chicoti Sam. Ar fi reuşit să pună mâna pe tehnologia pământenilor, care evoluează din ce în ce mai repede, şi, la o adică, să vă facă o vizită de curtoazie, însoţit de câteva distrugătoare terestre.

— Suntem cu un pas înaintea voastră la capitolul ăsta. Ba chiar cu mai mulţi paşi…

— Şi?!… Poţi garanta că, peste câteva sute de ani, raportul va fi acelaşi?

— În fine, se pare că eşti foarte încăpăţânat. Politica noastră era să ne recuperăm rebelii şi să-i ducem acasă, unde-i aşteaptă justiţia şi pedeapsa.

— Justiţia şi pedeapsa?!… Să înţeleg că deja sunt condamnaţi, nu?

Prima Voce nu răspunse, ci îi făcu semn să coboare pe scara care se zărea în spatele uşii rotunde. Sam se supuse. Ideea de a se afla în aceeaşi încăpere cu nişte extratereştri care arătau ca picturile executate de un artist cam zănatec şi lipsit de simţul armoniei îl făcea să se simtă plin de sine. Probabil că nu existau prea mulţi pământeni care să se poată lăuda că păşiseră pe o navă extraterestră (acum, că aflase cum stătea treaba, încetase să se mai raporteze la clădire ca fiind o casă, ci ca la o navă cosmică), dar în mod sigur, el era unicul care-şi permisese să le râdă în nas şi să le spună verde în faţă că nu credea decât o mică parte din poveştile pe care i le îndrugau, despre rebeli şi grija faţă de Pământ.

Coborî primul pe scară, urmat îndeaproape de Voci. Prima Voce continuă cu explicaţiile:

— Ne-ar fi fost imposibil să coborâm noi pe Pământ pentru a executa recuperarea rebelilor. Chiar şi cu ajutorul gazdelor umane ar fi fost imposibil să ne apropiem de vreun rebel deoarece acesta ne-ar fi simţit de la mare distanţă şi, trebuie să-ţi spun, rebelii pot comunica telepatic destul de bine. Odată identificaţi, s-ar fi dat alarma şi rebelii ne-ar fi putut copleşi. Prin urmare, trebuia să găsim o altă soluţie, o soluţie care să implice

un pământean neinfestat, o fiinţă pe care rebelii să nu o poată identifica de la distanţă.

— Şi, uite-aşa, aţi ajuns la mine…

— Nu, nu chiar la tine… Primele două încercări s-au soldat cu eşecuri. Cei doi bărbaţi pe care i-am ales nu cooperau prea bine la contactul şi stimulii telepatici, iar când a fost să treacă la executarea Misiunii, ambii au clacat. Nu au fost în stare să treacă peste prejudecăţile propriei educaţii şi să apese pe trăgaci…

— Ştii, se auzi A Doua Voce, dacă gazda este ucisă înainte ca locatarul să-şi găsească o alta, dacă moartea este violentă şi rapidă, atunci rebelul nu poate trăi mai mult de zece minute. Poate supravieţui atacului cu armele voastre, dar nu poate respira atmosfera voastră decât prin intermediul gazdei…

— E o chestiune legată de metabolismul azotului, se simţi datoare să completeze A Treia Voce. Ai noştri nu-l pot respira liber…

— Da, azotul ne poate ucide. Noi avem nevoie de o concentraţie mai mare de oxigen în aer decât cea cu care sunteţi voi obişnuiţi. Dar ne putem descurca foarte bine cu oxigenul din sângele uman. Din păcate, transferul de la o gazdă la alta durează câteva ore bune şi are loc după intense pregătiri. Prin urmare, atunci când unul dintre rebeli era eliberat din gazda sa umană, nu avea altă alternativă decât să se agaţe de singura şansă pe care i-o ofeream şi anume un culoar spaţio-temporal care ducea direct în nava noastră. A mers de fiecare dată.

Scările de terminară şi Sam se trezi într-un fel de pivniţă foarte lungă, cu tavanul boltit. De-a lungul pereţilor erau înşiraţi cilindri mari de sticlă în care, într-un lichid verzui, se aflau un fel de caracatiţe, cu atât de multe tentacule încât era imposibil să le numere.

— Vezi?!… spuse Prima Voce. Aşa arătăm noi, în realitate… Dar în faţa ta am convenit că trebuia să ne arătăm într-o formă cunoscută.

— Toţi… sughiţă Sam, arătând cu mâna către cilindrii perfect aliniaţi. Toţi cei de aici sunt rebeli?!… Ei sunt toţi cei pe care i-am ucis?!…

— Toţi sunt rebeli, confirmă A Treia Voce. Datorită ţie au fost adunaţi cu toţii în aceste celule de detenţie şi în curând vor fi transferaţi acasă…

Sam se apropie de unul dintre cilindri cu intenţia de a studia mai bine creatura captivă în spatele peretelui de sticlă. Brusc, ciudata caracatiţă deschise ochii, nişte ochi roşii, injectaţi, apoi, zvâcnind puternic din numeroasele-i tentacule, se refugie în partea opusă a închisorii de sticlă.

— Trăiesc, şopti Sam, uluit. Şi se mişcă…

— Da, trăiesc. În lichid se află substanţele nutritive de care au nevoie, iar ventilaţia se face prin intermediul unor conducte transparente.

— De ce a reacţionat aşa?

— Te-a recunoscut. Nu cred că te aşteptai să fie foarte prietenos, nu? Din cauza ta ne aflăm aici. Cum spuneţi voi, oamenii, este şi normal să-ţi poarte pică. Meriţi felicitările noastre…

— Ne aflam într-un mare impas atunci când te-am descoperit, spuse Prima Voce. Ne gândeam chiar să abandonăm misiunea, dar ai apărut tu. Ai fost alegerea perfectă. Sociopat, influenţabil, paranoic, schizofrenic şi de-a dreptul maniac în privinţa ecologiei….

— Staţi aşa…

Nu puteau să-i spună aşa ceva, nu era cazul. Nu era nimic adevărat din ceea ce-i spunea Prima Voce.

— Nu este cazul să negi sau să încerci să te explici, Sam, rosti răutăcioasă A Doua Voce. Nu uita că ştim totul despre tine şi, mai ales, că am fost capabili să te utilizăm în folosul nostru. A fost floare la ureche să stabilim contactul telepatic. Nu era pentru prima dată când auzeai voci, nu-i aşa, Sam?

— Da, rânji A Treia Voce. Ai fost foarte uşor de manevrat, în ciuda părerii pe care o ai despre tine. Un maniac ucigaş, ale cărui porniri criminale am reuşit să le canalizăm într-o direcţie utilă…

Sam deschise gura să-i contrazică, să le spună să tacă, să-şi vadă de treaba lor, să le urle în faţă că nimic nu era adevărat şi că, în ciuda faptului că veneau de pe o planetă situată într-un cur de galaxie, nu dădea doi bani pe părerile şi aprecierile lor. Dar, dintr-odată, în minte i se desfăşură adevărata grozăvie a existenţei sale. Toţi cilindrii ăia de sticlă, toate caracatiţele

ciudate închise înăuntru însemnaseră, de fapt, fiecare, o victimă umană. Bărbaţi şi femei, de toate vârstele şi de toate rasele. Câteva gloanţe în cutia toracică şi nefericitul era ucis pe loc. Şi toate acestea pentru ca nenorociţii ăştia să-şi regleze conturile unei afaceri care începuse pe o planetă atât de îndepărtată că, într-adevăr, numele ei nu interesa pe nimeni.

— Da, datorită ţie i-am adunat pe toţi rebelii evadaţi, spuse cu mândrie Prima Voce. Mâine, echipajul nostru va porni la drum. Distorsiunea spaţio-temporală va fi activată şi rebelii vor fi predaţi justiţiei. Dar, înainte de a pleca spre casa noastră, am dorit să te cunoaştem faţă în faţă.

— Contactul telepatic este grozav, dar nu e chiar ceea ce ne place, completă A Doua Voce.

— Prin urmare, după ce ai eliminat şi ultima gazdă, am reuşit să te aducem şi pe tine aici. Poate că te-a şocat un pic faza cu pistolul la tâmplă, dar a fost, într-adevăr, necesară…

— Da, interveni A Patra Voce, cea care nu prea avea obiceiul să intre în discuţie. În clipa în care ţi-ai tras glonţul în cap am reuşit să activăm un culoar spaţio-temporal care te-a adus aici. Cu ajutorul tehnicii am reuşit să te recuperăm însă integral…

— Vă mulţumesc, dar…

— Dar ce?

— Cum o să mă descurc pe planeta voastră?

Cei patru se priviră în tăcere, ca şi cum abia acum şi-ar fi dat seama de existenţa unei probleme foarte serioase.

— Ştii, rosti într-un târziu Prima Voce. Nu cred că trebuie să-ţi faci probleme în privinţa asta…

— Adică?!…

— Justiţia îşi spune cuvântul… Nu, după standardele noastre eşti prea instabil, prea docil. Şi impertinent.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta? Ce vrea să însemne asta?

— Ne pare rău, Sam, dar colaborarea noastră se încheie aici.

— După ce v-aţi scos castanele din foc cu mâna mea… Ce înseamnă să mă lăsaţi aici?…

Prima Voce făcu un semn cu mâna. A Patra Voce se repezi şi-l apucă de mână. Era pentru prima dată când unul dintre extratereştri intra în contact fizic cu el.

Simţi o înţepătură. Vru să protesteze, dar nu mai apucă. O moleşeală ciudată îi copleşi corpul. Totul în jurul lui începu să se învârtească şi, înainte de a se prăbuşi, reuşi să observe cum, în

cilindrii mai apropiaţi, caracatiţele, cu ochii lor roşii şi bulbucaţi, îl priveau cu atenţie.

***

Se dezmetici repede, aparent după o clipă. Încercă să-şi mişte mâinile, dar nu reuşi. Scutură din cap şi, dintr-odată, îi reveni şi vederea.

— Rahat!…

Îi trebuiră câteva clipe să se dezmeticească de-a binelea, să-şi reamintească de extratereştrii care arătau ca nişte oameni, deşi nu erau deloc oameni, despre ciudata lor colecţie de cilindri de sticlă care costase viaţa atâtor semeni de-ai săi.

Era întins pe o masă, în centrul unei camere cu pereţii dureros de albi. Aproape că-i venea să-ţi ţină ochii închişi, pentru a-i proteja de strălucirea albicioasă. Unul dintre pereţii camerei era acoperit cu perdele de pânză cenuşie.

Încercă din nou să-şi mişte braţele, să se ridice. Descoperi că antebraţele îi erau legate de masă cu curele de piele maronie. La fiecare antebraţ era prins câte un tub transparent.

— O nu, gemu Sam, încercând să se ridice, deşi acum conştientizase că orice efort era zadarnic.

Un zumzăit abia perceptibil îi ajunse la urechi şi în clipa următoare masa începu să se ridice la verticală. Un alt zumzăit şi perdeaua începu să se deplaseze într-o parte, asemenea cortinei de la teatru. În spatele ei Sam descoperi geamul, care se întindea pe tot peretele şi, în spatele acestuia, spectatorii aşezaţi pe scaune. Un mic plescăit şi simţi câte o uşoară înţepătură în fiecare antebraţ.

Cu ultimele puteri, Sam începu să-i numere pe martorii din spatele geamului. Erau treisprezece…

Jean-Pierre Andrevon
Jérold şi pisica
(„Jérold et le chat”, 1970)

Traducere de Sorin Simion şi Dan Merişca

Ochii robotului se mişcă şi lansează scântei multicolore; are opt ochi, antene care se balansează. Jérold abia îl priveşte: bucătarul automat are mai mulţi ochi, mai multe lumini, e mult mai nostim, sau mult mai înspăimântător. Sau cel puţin părea nostim sau înspăimântător pe când ochii lui Jérold încă nu puteau aprecia în mod clar, dincolo de ceaţa minunată a primei copilării, formele nete şi dure ale casei părinteşti. Astăzi, totul a dobândit o formă definitivă, o stabilitate liniştitoare, fără mister; lumii lui Jérold i se adăugase o dimensiune suplimentară: aceea a plictisului.

Băiatul ăsta se plictiseşte, spune Tata, pentru a zecea sau a suta oară. Mama ridică din umeri, răspunde, pentru a zecea sau a suta oară, că, în trei luni, casa va fi branşată la educatorul automat şi că Jérold va putea urmări opt ore de curs pe zi şi că totul va merge mai bine pentru el. Jérold are aproape patru ani, are ochi albaştri ca Tatăl său, părul blond ca Mama sa, îi place tot ce mişcă, tot ce este sau pare viu, rămâne ceasuri întregi în faţa teleecranului, urmărind fără să înţeleagă mare lucru reportajele despre războaiele din Asia şi războaiele din Lună şi din Marte.

Într-o zi, tatăl l-a surprins în faţa ferestrei – era vară în BVille – urmărind din ochi o formă în viteză care se învârtea printre blocuri. Pasărea, ultima, singura, poate, în BVille, trasa mari opturi în spaţiul închis pe cerul crenelat de beton. Avea o coadă în V şi mari aripi ascuţite. Tatăl nu-i destinse culoarea, pasărea era prea rapidă, prea departe, prea mică. Apoi fu o strălucire în cer, când pasărea necunoscută traversă fără teamă o rază ucigaşă ce aducea în case imaginile şi sunetele teleecranului.

Micul avion e mort, spuse simplu Jérold. Dar mai rămase încă mult după aceea lângă fereastră, căutând pe cerul întunecat şi gol alte mici avioane vii, improbabile.

Cred că i-ar trebui un animal, un animal viu, spuse Tata. Eşti nebun! spuse Mama; un animal viu! Pentru ce?... De altfel, aşa ceva nu există în BVille, adăugă ea. Voi vedea, murmură Tata.

Seara, după masă, îl luă pe Jérold pe genunchi, îi scoase casca de cosmonaut care îi acoperea faţa şi-l întrebă dacă i-ar plăcea să aibă, pentru el, un mic animal viu, o pisică, un câine, ceva care se mişcă, mănâncă, face zgomot, care să fie adevărat. Jérold îşi privi tatăl fără să înţeleagă prea bine, ochi un punct imaginar cu puşca laser jucărie, apăsă pe trăgaci. O serpentină de foc sfârâi, roşie, în tubul spiralat al armei sale de copil. Înainte de a intra în cortul de dormit, Jérold îşi privi tatăl cu seriozitate şi spuse: aş vrea un tigru. Vei avea unul, răspunse Tata.

A doua zi începu să caute o pisică.

Dar în BVille nu mai sunt pisici, nu mai e nimic viu, în afară de oamenii care trăiesc aici, de păsările rătăcite care apar câteodată şi mor aici. După mai multe convorbiri la vifon, Tata cedă evidenţei. Un prieten îi sugeră totuşi că ar putea găsi aşa ceva undeva în întinderile deşertice ce îşi insinuează lepra verde între braţele în stea ale oraşelor AVille, BVille, CVille, care se unesc prin extremităţile tentaculelor lor rutiere. Acolo, unde nu mai există nimic folositor, deoarece culturile cresc în sere, trăiesc câteva familii de inadaptaţi nepericuloşi, care mai au câteodată animale.

Eşti nebun? a spus Mama. Pentru Jérold o fac, a spus Tata.

A profitat de cele patru zile de concediu săptămânal, un monobuz l-a dus până la marginea unei faleze abrupte care plonjează într-un ocean înspăimântător de verdeaţă: ultimul bloc din BVille, năpădit la picioare de mareea câmpurilor în paragină.

Mirosul ierbii, strălucirea brutală a soarelui, căldura necontrolată, câte obstacole! Dar dragostea unui tată, susţinută şi de o mică doză de curiozitate, ajunge pentru a trece peste ele. Într-o veche fermă, Tata putu să-şi procure o pisicuţă, contra unei monede care, îşi dădu seama, mai avea curs aici; câteva cărţi vechi pe care exilaţii voluntari şi ultimii descendenţi ai ţăranilor le apreciau, lipsiţi fiind de plăcerea tridimvizorului.

Pisica era un mic animal plăpând, în vârstă de circa 3 luni, cu blana roşcată şi capul devorat de doi imenşi ochi verzi. Se zbătu cu sălbăticie în mâinile tatălui, îl muşcă cu dinţii ei mici şi ascuţiţi, îl zgârie cu ghearele. Tata trebui s-o închidă în sacul său de voiaj, deschizând fermoarul adeziv doar atât cât animalul să-şi poată scoate capul. Atunci pisica începu să miaune, pe un

ton strident şi piţigăiat, cu o regularitate exasperantă. Atâta vreme cât Tata se găsi pe câmp, suportă singur această mică neplăcere; dar, mai târziu, în monobuzul care-l ducea spre centrul oraşului, pisoiul continuă să miaune şi tatăl constată cu o jenă crescândă că ceilalţi călători priveau în direcţia lui cu figuri dezaprobatoare. Încercă să liniştească pisica cu mângâieri timide pe cap, dar nu rezolvă nimic; animalul continua monotona litanie a micilor sale strigăte (cam o dată la şapte secunde), întorcând nişte ochi mari şi speriaţi şi deschizând nemăsurat botişorul roz. Unul dintre călători, un domn voinic, cu un aer sever, îl apostrofă pe tată întrebându-l dacă nu cumva duce acasă o asemenea porcărie. Jenat, tatăl lăsă ochii în jos. După câteva clipe, mormăi că era pentru băieţelul lui care avea patru ani şi se plictisea.

Fu fericit, ajuns acasă, la al 102-lea etaj, să deschidă sacul şi să lase să iasă animalul, care fugi, minuscul ghemotoc de blană, să se ascundă sub bufetul din bucătărie. La început, Jérold nu părea prea interesat. Dar, cu trecerea timpului, descoperi o nouă plăcere în a urmări cu încăpăţânare pisica, pe care o numise „Tigrul”, prin toate camerele. Tigrul era sălbatic, din cauza înstrăinării de bună seamă, şi se lăsa cu greu prins. În prima noapte reîncepu să miaune, trezind-o pe Mama, care, furioasă, îl trezi pe Tata. Au avut atunci o nouă discuţie pe tema pisicii, căreia tatăl îi puse punct întorcându-se cu spatele şi apăsând ostentativ pe butonul de dormit al cortului.

A doua zi (a patra şi ultima zi de concediu a tatălui) casa răsuna de strigătele vesele ale lui Jérold, care-l hăituia pe Tigru din cameră în cameră, trăgându-l de coadă sau lovindu-l cu o vergea. Vezi, zise tatăl către soţia sa: acum se distrează... Mama se interesă atunci ce-ar trebui să-i dea de mâncare acestui animal; propuse deşeuri fierte. Ba nu, zise tatăl: omul de la care am luat-o m-a sfătuit s-o hrănesc numai cu lapte şi, de două ori pe săptămână, cu carne.

Seara, când ieşi din camera tridimvizorului – unde Jérold nu-i mai ţinea companie – tatăl descoperi pisoiul ghemuit sub o masă, scâncind jalnic şi lingându-şi insistent una din labele din faţă. Tata se plecă, trase animalul spre el, îl palpă. Sub degetele sale, laba era moale, păru că bucăţele de os umblau sub carnea delicată. Pisoiului îi scăpă un geamăt lung şi ascuţit.

Ce i-ai făcut? îl întrebă Tata, sever, pe Jérold. Vânătoarea de tigri, răspunse mândru Jérold. Tata surâse, îl ridică pe Jérold în braţe, la înălţimea privirii sale şi îi recomandă mai multă atenţie, îi spuse că nu trebuie să maltratezi un micuţ tigru. Jérold îşi privi îndelung tatăl, făcu o mutră bosumflată şi îl aprobă în silă.

Când, a doua zi după-amiază, Tata veni de la birou, Mama îi spuse pe un ton indiferent că nu se întâmpla nimic bun cu pisica şi că fusese o idee proastă să i-o dea lui Jérold. Tatăl găsi pisica şi pe Jérold în bucătărie. Jérold îi dădea pisicii lovituri bine ţintite cu un instrument ascuţit care trebuie să fi fost un lung ac decorativ. Când îşi văzu venind tatăl, Jérold îşi întrerupse activitatea, se ridică încet şi plecă cu paşi mici către altă cameră, fără a da bună ziua, cu o faţă impasibilă. Pisoiul abia mai mişca, un firişor de sânge roşu se prelingea pe portocaliul blănii. Tatăl tresări când pisica îşi mişcă încetişor capul, dezvăluind o orbită goală, neagră. Întinse mâna, dar îşi opri gestul la jumătate. Orbita deschisă şi picurândă părea că îl priveşte, pisica nu mai mieuna, nu mai mişca.

Trebuie să facem ceva, îi spuse el soţiei, pisica va muri. Ce-ai vrea să facem? Nu ştiu, aş putea chema un medic... Cheamă dacă vrei...

Tatăl deschise vifonul, formă un număr, mai multe: i se răspundea mereu că orele de consultaţii trecuseră şi că, oricum, nimeni nu s-ar putea deranja pentru un animal. Descurajat, tatăl abandonă, se duse la bucătărie şi lăsă să curgă într-un vas puţin syntholact de la robinetul distribuitor; apoi i-l duse pisoiului care rămăsese în acelaşi loc întins pe pardoseala înroşită, dând încetişor din cap, răsucindu-se cu greutate, întinzându-şi micile membre către direcţii imposibile, unde durerea n-ar mai fi existat. Animalul îşi înclină capul spre vas, adulmecă lichidul, scoase o limbă roşie şi fragedă, rămase un moment nehotărât. Apoi capul i se prăbuşi alături, ca un hoit dezgustător.

Tatăl suspină şi se ridică. Manifestă puţin interes seara aceea la tridimvizor, unde se transmitea totuşi un mare reportaj despre progresele războiului din Asia. Înainte de culcare, îşi îmbrăţişă tandru fiul.

A doua zi, după muncă, o întrebă pe Mamă: Ce noutăţi? Pisica a murit, îi răspunse ea. Nedesluşit, Tata o auzi spunând că se debarasase de ea aruncând-o în crematoriu. Se duse în sufragerie, apropiindu-se de fereastră, unde Jérold, cu ochii

pierduţi, contempla, fără s-o vadă, panorama pe care i-o oferea BVille. Jérold, un băieţel de patru ani, cu ochi albaştri ca tatăl său, cu părul blond ca mama sa. Tatăl îi petrecu braţul pe după umeri, adulmecând noaptea care se lăsa. La etajul o sută al hotelului Printania, două ferestre se luminează. Şantierul aerian al Gării Noi mirosea obositor a lemn verde şi umed; mâine, în BVille va ploua.

Jack Vance
Molia lunii
(„The Moon Moth”, 1961)

Corabia fusese construită după cele mai riguroase baremuri ale meşteşugarului de pe Sirene, ceea ce pentru ochiul omenesc însemna perfecţiunea absolută. Între blănile din lemn întunecat şi ceruit nu se zărea nicio îmbinare; singurele elemente de fixare erau niturile crestate, făcute din platină lustruită. Privită în ansamblu, corabia era impunătoare, din grinzi masive, fermă şi sigură ca şi ţărmul însuşi, fără a fi totuşi mătăhăloasă. Prora era arcuită precum pieptul unei lebede, etrava i se înălţa falnică, aplecându-se apoi înainte pentru a susţine un felinar din fier. Uşile erau sculptate din plăci de lemn negru, cu vinişoare verzi; Ferestrele erau alcătuite din mai multe pătrăţele de mică roşie, albastră, violetă şi verde. Prora era folosită pentru locuinţele şi dependinţele sclavilor; la mijlocul corabiei se aflau două cabine de dormit, un salon şi o sufragerie, care dădeau pe puntea de observaţie de la pupa.

Corabia era locuinţa lui Edwer Thissell, însă posesia ei nu-i aducea nici plăcere, nici mândrie. Corabia se ponosise. Covoarele se scămoşaseră; panourile sculptate se ciobiseră; felinarul etravei era acoperit de rugină. Cu şaptezeci de ani în urmă, acceptând corabia, primul ei proprietar îl onorase pe constructor şi fusese onorat la rândul său; tranzacţia (deoarece acţiunea respectivă reprezenta mult mai mult decât o simplă luare în posesie) sporise reputaţia celor doi. Timpurile acelea erau de mult apuse; acum, locuinţa nu mai evoca strălucirea. Edwer Thissell, locuitor al Sirenei de numai trei luni, recunoştea lucrul acesta, dar nu putea interveni cu nimic; locuinţa fusese cea mai bună pe care o putuse obţine. Stătea pe puntea pupa, exersând la ganga, un instrument asemănător ţiterei, dar nu mai mare decât palma lui. La o sută de metri de ţărm, valurile izbeau linia albă a plajei; mai în spate se înălţa jungla, cu siluetele negre ale dealurilor stâncoase profilate pe cer. Deasupra, Mireille strălucea albă şi înceţoşată, ca printr-o pânză de păianjen; suprafaţa oceanului părea un lac liniştit, acoperit de sidef.

Peisajul îi devenise familiar, nu însă atât de plictisitor precum ganga, la care exersa de două ore, zdrăngănind gamele sireniene, formând acorduri şi trecând prin secvenţele simple. Lăsă ganga şi luă zachinko, o cutiuţă cu clape, la care se cânta cu mâna dreaptă. Apăsând clapele, aerul circula prin tuburile interioare, revenind la clape şi producând un sunet ca cel de concertină. Thissell execută cu rapiditate o duzină de game, făcând doar puţine greşeli. Dintre cele şase instrumente pe care se apucase să le studieze, zachinko i se părea cel mai puţin recalcitrant (exceptând, bineînţeles, hymerkinul, instrumentul din lemn şi pietricele care pocnea, trosnea şi zăngănea, şi care era folosit exclusiv cu sclavii).

Thissell mai exersă vreo zece minute, apoi lăsă zachinko. Îşi scutură braţele, frecându-şi degetele care-l dureau. De când sosise pe planetă, fiecare clipă liberă era dedicată instrumentelor: hymerkin, ganga, zachinko, kiv, strapan şi gomapard. Exersase game în nouăsprezece chei şi patru tonalităţi, nenumărate acorduri şi intervale neînchipuite pe Planeta Mamă. Triluri, arpegii, legatouri, clic-stopuri şi nazalizări; amortizări şi creşteri ale sunetelor secundare; vibrato sau lătrături; concavităţi şi convexităţi. Exersase cu o sârguinţă şi stăruinţă din care concepţia lui iniţială asupra muzicii ca sursă de plăcere dispăruse de mult. Privindu-şi instrumentele, Thissell abia îşi reprimă dorinţa de-a le zvârli pe toate şase în Titanic.

Se ridică, traversă salonul şi sufrageria, apoi, de-a lungul unui coridor, trecu dincolo de cambuză, pe puntea prova. Se aplecă peste parapet, privind în jos, la ţarcurile subacvatice, unde Toby şi Rex, sclavii, înhămau peştii pentru călătoria săptămânală la Fan, doisprezece kilometri spre nord. Cel mai tânăr peşte, jucăuş sau mai capricios, plonjă. Gura lui neagră acoperită de spumă se ivi la suprafaţa apei, şi Thissell, privind-o, încercă o nelinişte ciudată: peştele nu purta mască!

Thissell râse jenat, pipăindu-şi propria mască: Molia Lunii. Fără discuţie, se adaptase Sirenei. O etapă semnificativă fusese atinsă în momentul în care îl şocase vederea unui chip de peşte nemascat.

Peştii erau, în sfârşit, înhămaţi; Toby şi Rex urcară la bord, cu trupurile roşii strălucind şi măştile din ţesătură neagră lipite de feţe. Ridicară ancora, ignorându-l pe Thissell. Hăţurile se întinseră şi corabia porni spre nord.

Revenind pe puntea pupa, Thissell ridică strapanul – o cutie circulară, cu un diametru de douăzeci de centimetri. De la o proeminenţă centrală plecau patruzeci şi şase de corzi până pe circumferinţă, unde se legau de un clopoţel sau trianglu. Când ciupeai corzile, clopoţeii sunau iar când zăngăneai strunele instrumentul scotea un sunet metalic. Dacă era folosit cu pricepere, disonanţele ascuţite produceau un efect expresiv; într-o mână de ageamiu, rezultatele erau mai puţin fericite, aducând cu un noian de zgomote haotice. Strapanul era instrumentul cel mai deficitar al lui Thissell, aşa încât exersă concentrat tot timpul călătoriei.

Corabia se apropiase de oraşul plutitor. Hamurile slăbiră şi vasul acostă la o dană. De-a lungul cheiului, o mulţime de pierde-vară cântăreau şi examinau fiecare aspect al corabiei, sclavii şi pe Thissell. Încă neacomodat cu inspecţia aceea pătrunzătoare, găsi ritualul neliniştitor, amplificat de imobilitatea măştilor. Urcând scara spre chei, îşi potrivi inconştient propria lui mască.

Un sclav se ridică, îşi atinse cu degetele fruntea acoperită cu ţesătura neagră şi cântă o frază interogativă, pe trei tonuri.

— Este posibil ca Molia Lunii dinaintea mea să reprezinte identitatea lui Ser Edward Thissell?

Thissell ciocăni cu degetele hymerkinul ce-i atârna la cingătoare şi cântă:

— Eu sunt Edward Thissell.

— Am fost onorat cu încredere, cântă sclavul. Trei zile, din zori până-n amurg, am aşteptat pe chei; trei nopţi din amurg până-n zori, m-am ghemuit pe o plută, sub acelaşi chei, ascultând paşii Oamenilor Nopţii. În sfârşit, zăresc masca lui Ser Thissell.

Thissell încercă un zăngănit impacientat la hymerkin.

— Care e natura acestei încrederi?

— Sunt purtătorul unui mesaj, Ser Thissell. Vă este adresat.

Thissell întinse mâna stângă, cântând cu dreapta la hymerkin:

— Dă-mi mesajul.

— Îndată, Ser Thissell.

Mesajul purta o adresă cu litere mari:

COMUNICARE EXTREM DE URGENTĂ.

Thissell rupse plicul. Textul era semnat de Castel Cromartin, şeful executiv al poliţiei interplanetare; după saluturile formale, urma:

„ABSOLUT URGENT executarea următoarelor dispoziţii. La bordul lui „Carina Cruzeiro”, destinaţia Fan, ziua sosirii 10 ianuarie T.U., se află periculosul asasin Haxo Angmark. Va fi aşteptat la sosire împreună cu autorităţile, pentru a fi reţinut şi încarcerat. Dispoziţiile trebuie îndeplinite exact. Nu se acceptă eşec.

ATENŢIE! Haxo Angmark este extrem de periculos. Dacă se opune arestării, va fi omorât fără ezitare.”

Thissell privi îngrozit mesajul. Venind în Fan drept Consul Reprezentant, nu se aşteptase la aşa ceva; simţea că n-are competenţa necesară neutralizării unui asasin. Gânditor, îşi frecă obrazul cenuşiu al măştii. Totuşi, situaţia nu era chiar disperată: Esteban Rolver, directorul portului spaţial, avea, cu siguranţă, să coopereze oferindu-i poate chiar un pluton de sclavi.

Cu speranţa renăscândă, Thissell reciti mesajul. 10 ianuarie Timp Universal. Consultă un calendar de conversie. Se găsea în cea de-a patruzecea zi din anotimpul Nectarului Amar... Coborî degetul în josul unei coloane de date şi se opri. 10 ianuarie însemna astăzi.

Un uruit îndepărtat îi atrase atenţia. Prin ceaţă se zărea o formă întunecată coborând: şlepul care revenea de pe „Carina Cruzeiro”.

Thissell mai citi o dată textul, ridică ochii şi privi şlepul. La bordul lui se afla pesemne Haxo Angmark. Peste cinci minute avea să coboare pe solul Sirenei. Formalităţile de îmbarcare aveau să-l reţină cel mult douăzeci de minute. Câmpul de asolizare se găsea la o depărtare de doi kilometri, legătura cu Fan fiind asigurată de un drumeag ce şerpuia printre dealuri.

Se întoarse către sclav.

— Când a sosit mesajul?

Sclavul se aplecă înainte răbdător. Thissell îşi reformulă întrebarea, cântând în pocnetele hymerkinului.

— Mesajul acesta; de câtă vreme te bucuri de onoarea de a-l păstra?

— Lungi zile am aşteptat pe chei, cântă sclavul, coborând de pe plută doar la sosirea amurgului. Acum, răbdarea mi-este răsplătită. Mă aflu în faţa lui Ser Thissell.

Thissell se răsuci furios. Sirenieni incapabili şi incompetenţi! De ce nu-i aduseseră mesajul pe corabie? Douăzeci şi cinci de minute... acum numai douăzeci şi două.

Se opri pe esplanadă, privind în stânga şi în dreapta, sperând într-un miracol: vreun transport aerian care să-l ducă la portul spaţial unde, cu ajutorul lui Rolver, Haxo Angmark mai putea fi încă oprit. Sau, şi mai bine: un al doilea mesaj care să-l anuleze pe primul. Ceva, orice... Însă pe Sirene nu puteau fi găsite aparate de zbor şi nici un alt mesaj nu apăru.

De-a curmezişul esplanadei se ridica un şir de clădiri din piatră şi fier, impenetrabile pentru Oamenii Nopţii. Una dintre clădiri era ocupată de un grăjdar şi Thissell zări un bărbat purtând o mască splendidă din perle şi argint, călărind unul din animalele sireniene, atât de asemănătoare şopârlelor.

Se aruncă înainte. Mai era timp: cu puţin noroc, l-ar fi putut opri pe Haxo Angmark. Traversă grăbit esplanada.

Grăjdarul stătea în faţa ieslelor, privindu-şi preocupat animalele, curăţindu-le de solzi sau gonind insectele. Erau om, cu picioare masive, corpuri groase şi capete prelungi. Din caninii lor, curbaţi şi alungiţi artificial, atârnau inele de aur; solzii fuseseră zugrăviţi în modele geometrice: purpuriu şi verde, portocaliu şi negru, roşu şi albastru, cafeniu şi roz, galben şi argintiu.

Thissell se opri gâfâind în faţa grăjdarului. Îşi căută kivul, apoi ezită. Putea aceasta să fie considerată o întâlnire întâmplătoare? Poate zachinko? Totuşi, expunerea nevoilor sale nu părea a necesita o introducere formală. Poate că totuşi kivul. Atinse o strună, dar din greşeală se descoperi cântând la ganga. Pe sub mască, Thissell încercă o grimasă de scuză; relaţiile sale cu grăjdarul nu puteau fi aşezate pe un fundament de intimitate. Speră ca individul să fie un tip înţelegător şi, oricum, graba lui nu-i permitea să aleagă instrumentul cel mai potrivit. Ciupi o altă strună şi cântă pe cât de bine îi permiteau agitaţia, răsuflarea întretăiată şi lipsa de talent:

— Ser grăjdar, am urgentă nevoie de un animal iute. Permite-mi să-mi aleg din herghelia ta.

Sirenianul purta o mască extrem de complexă, pe care Thissell nu o putuse identifica: o combinaţie de ţesături cafenie lucioasă şi piele cenuşie încreţită, iar sus, pe frunte, două sfere verzi cu stacojiu, împărţite meticulos ca nişte ochi de insectă. Îl privi îndelung pe Thissell apoi, ostentativ, îşi căută stimicul, executând o suită superbă de acorduri care-l lăsară pe Thissell cu gura căscată. Apoi cântă:

— Ser Molie de Lună, mă tem că armăsarii mei sunt nepotriviţi pentru o persoană de distincţia ta.

Thissell, plin de sinceritate, continuă la ganga:

— Nici vorbă, nici vorbă; mi se par potriviţi. Sunt foarte grăbit şi l-aş accepta pe oricare.

Grăjdarul execută o cascadă de crescendouri.

— Ser Molie de Lună, cântă el, armăsarii sunt bolnavi şi murdari. Sunt flatat că-i consideri adecvaţi pentru folosinţa ta. Nu pot accepta meritul acestei încrederi. Şi…, schimbând instrumentele emise un zăngănit rece din krodatch, …mă tem că nu-mi mai recunosc vechiul prieten sau tovarăşul din ghildă care m-a acostat atât de familiar cu ganga.

Înţelesul era limpede. Thissell nu avea să primească niciun armăsar. Se întoarse şi începu să alerge spre câmpul de asolizare. În urma lui răsună clinchetul unui hymerkin: grăjdarul îşi chema sclavii sau îşi bătea joc de el. Thissell nu se mai opri să afle.

***

Fostul Consul Reprezentativ al Planetei Mamă pe Sirene fusese ucis în Zundar. Mascat ca Apaş, acostase o fată care arbora o Atitudine Echinocţială. Pentru această impoliteţe, fusese decapitat de către un Demiurg Roşu, un Spirit al Soarelui şi o Viespe Vrăjită. Thissell, care abia absolvise institutul, fusese desemnat succesor şi i se acordaseră trei zile de pregătire ca pe o provocare. Învăţase limbajul sirenian prin tehnici subcerebrale şi îl găsise accesibil. După aceea, în Revista Antropologiei Universale, citise:

„Populaţia de pe litoralul Titanicului este extrem de individualistă, posibil ca un răspuns la mediul generos, care nu impune activităţi comune. Limbajul, reflectând această trăsătură, exprimă starea individului, sentimentele sale în faţa unei situaţii existente. Informaţia efectivă este privită ca un

fenomen însoţitor, secundar. Limbajul este cântat în acompaniamentul unor mici instrumente. Rezultatul este stabilirea cu dificultate a faptelor relatate de un băştinaş din Fan sau din oraşul interzis, Zundar. Poţi fi răsplătit cu arii elegante şi cu demonstraţii de o uluitoare virtuozitate, executate la unul sau altul dintre instrumente. Vizitatorul acestei lumi fascinante, în cazul în care nu-i este indiferent dacă este tratat cu dispreţul cel mai desăvârşit, trebuie să înveţe exprimarea după moda locală.”

Thissell îşi făcuse o însemnare în carnet: „De făcut rost de instrumente muzicale, plus instrucţiuni de folosire.” Continuă să citească:

„În tot timpul anului, există o abundenţă, ca să nu spunem exces, de hrană, iar clima este blândă. Cu o rezervă de natură rasială şi un timp liber aproape nelimitat, populaţia se ocupă de rafinamente. Labirinturi şi minuţii în toate obiectele; construcţia de corăbii, pline de rococouri, aşa cum sunt panourile sculptate; simbolismul complex, exemplificat cel mai bine de către măştile purtate de toţi localnicii; limbajul complicat, pe jumătate muzical, care exprimă admirabil sentimente subtile şi emoţii; şi, mai presus de orice, fantastica complexitate a relaţiilor dintre membrii societăţii. Prestigiu, personalitate, reputaţie, glorie: cuvântul sirenian este „strakh”. Fiecare individ are un strakh caracteristic, care decide dacă atunci când are nevoie de o corabie, îşi va putea permite un palat plutitor, împodobit cu nestemate, felinare din alabastru, mozaicuri din pene de păun şi lemn sculptat, sau va ajunge într-o cocioabă părăsită pe o plută. Pe Sirene nu există un mijloc de schimb; unica monedă existentă este strakhul.”

Thissell îşi frecă bărbia şi urmă.

„Măştile sunt purtate permanent, conform concepţiei că omul nu poate fi forţat să folosească ceva asupra căruia au acţionat factori pe care nu-i poate controla; el trebuie să aibă posibilitatea să aleagă chipul ce se potriveşte strakhului său. În zonele civilizate de pe Sirene, adică litoralul Titanicului, un om nu-şi arată faţa niciodată; acesta este secretul său personal.

„Jocurile de noroc sunt necunoscute pe Sirene; ar fi penibil pentru sirenieni să obţină un avantaj oarecare altfel decât prin intermediul strakhului. Cuvântul „noroc” nu are corespondent în limbajul sirenian.”

Thissell făcuse o altă însemnare: „De obţinut o mască. De la muzeu? Ghilda actorilor?”

Sfârşise articolul, se grăbise să termine împachetatul bagajelor şi în ziua următoare se îmbarcase pe „Robert Astroguard” pentru prima etapă a călătoriei spre Sirene.

Şlepul cobora deasupra portului; un disc de topaz izolat între colinele negre, verzi şi purpurii. Naveta ateriză şi Edwer Thissell coborî. Fu întâmpinat de Esteban Rolver, reprezentantul local pentru Căi Spaţiale. Rolver îşi ridică mâinile, retrăgându-se.

— Masca ta! strigă el cu vocea înecată. Unde ţi-e masca?

Thissell o ridică, arătând-o.

— Nu eram sigur dacă...

— Pune-o, rosti Rolver întorcându-se. Purta o mască din lemn lăcuit albastru, combinat cu o ţesătură verde-cenuşie. Pe obraji avea nişte ţepi negri, iar sub bărbie atârna un ciucure alb cu negru, ansamblul creând impresia unei personalităţi sardonice.

Thissell îşi puse masca, nehotărât dacă să glumească asupra incidentului sau să menţină o rezervă potrivită cu demnitatea funcţiei lui.

— Ai pus-o? întrebă Rolver peste umăr.

Thissell încuviinţă şi Rolver se întoarse.

Masca îi ascundea expresia feţei dar, inconştient, atinse cu mâna o legătură de chei, atârnată de şold. Instrumentul scoase un sunet de surpriză şi consternare politicoasă.

— Nu poţi purta această mască, cântă Rolver. De fapt... de unde o ai?

— E copia unei măşti aflate la muzeul Persepolis, declară Thissell înţepat. Sunt convins că e autentică.

Rolver încuviinţă, masca lui fiind parcă şi mai diabolică.

— E destul de autentică. Este o variantă a tipului cunoscut sub numele de Dragonul Învingător şi e purtată la ocazii speciale de către persoane cu un prestigiu imens: prinţi, eroi, conducători de ghildă sau muzicieni celebri.

— N-am ştiut...

— O să înveţi cu timpul, gesticulă Rolver înţelegător. De pildă, masca mea. Astăzi port Pasărea Iezerului. Aşa ceva poartă persoane de prestigiu minim, ca tine, ca mine, ca oricare alt străin de această lume.

— Ciudat, spuse Thissell în timp ce traversau câmpul către o clădire joasă din beton. Înţelesesem că poţi purta orice mască doreşti.

— Bineînţeles, făcu Rover. Poţi purta orice mască doreşti, dacă-ţi dă mâna. De exemplu, Pasărea Iezerului. O port pentru a arăta că nu pretind nimic. Nu deţin înţelepciune, ferocitate, abilitate, muzicalitate, cruzime sau oricare altă virtute sireniană.

— Ce s-ar fi întâmplat, insistă Thissell, dacă aş fi mers cu masca asta pe străzile Zundarului?

Rolver râse înăbuşit sub mască:

— Dacă ai fi mers pe cheiurile din Zundar, căci nu există străzi, cu indiferent ce mască, ai fi fost ucis în mai puţin de o oră. Asta i s-a întâmplat lui Benko, predecesorul tău. N-a ştiut cum să se poarte. Nimeni dintre cei care nu aparţin acestei lumi nu ştie cum să se poarte. În Fan suntem toleraţi, câtă vreme rămânem în casă. Dar cu însemnele pe care le porţi, n-ai putea nici măcar să te plimbi. Cineva purtând Şarpele Focului sau Spiriduşul Tunetului, astea sunt măşti, înţelegi, o să te interpeleze. Va cânta la krodatch şi, dacă nu vei reuşi să ţii pasul cu măiestria lui cântând la skarany, un instrument drăcesc, o să-ţi cânte cu hymerkinul, instrumentul folosit cu sclavii. Asta este ultima expresie a dispreţului. Sau o să-şi sune gongul de duel şi te va ataca.

— Nu ştiam că cei de-aici sunt atât de irascibili, spuse Thissell.

Rolver deschise uşa masivă, din oţel, a biroului său.

— Şi în înghesuiala din Polypolis, făcu el, se petrec unele lucruri despre care nu poţi vorbi cu uşurinţă.

— E adevărat, încuviinţă Thissell. Privi în jurul său. Pentru ce atâtea măsuri de siguranţă? Betonul, oţelul?

— Protecţie împotriva sălbaticilor, răspunse Rolver. Noaptea, coboară din munţi, fură ce găsesc şi omoară pe oricine aflat pe ţărm. Deschise uşa unui dulap şi luă o mască: Uite. Foloseşte Molia Lunii. N-o să-ţi aducă necazuri.

Puţin entuziast, Thissell inspectă masca. Era făcută dintr-o blană ca de şoarece; de fiecare parte a gurii se afla câte un smoc de păr, iar pe frunte o pereche de antene de forma unor pene. Pe tâmple se găseau panglici albe de mătase, iar sub ochi nişte creţuri roşii, creând un aspect lugubru şi în acelaşi timp comic.

— Masca indică vreun semn de prestigiu? întrebă Thissell.

— Nu cine ştie ce.

— La urma urmei sunt Consul Reprezentant. Sunt trimisul Planetei Mamă, o sută de milioane de oameni…

— Dacă Planeta Mamă doreşte ca reprezentantul ei să poarte masca Dragonului Învingător, ar trebui să trimită tipul respectiv de om.

— Înţeleg, şopti Thissell. Dacă trebuie…

Politicos, Rolver îşi feri privirea în timp ce Thissell îşi scoase masca şi îşi puse Molia Lunii.

— Cred că o să pot găsi ceva mai potrivit în vreo dugheană, reluă Thissell. Mi s-a spus că n-ai decât să intri şi să iei ce ai nevoie; aşa este?

Rolver îl privi binevoitor.

— Masca asta, cel puţin deocamdată, e extrem de potrivită. Şi e destul de important de ştiut că nu trebuie să iei nimic din prăvălii, dacă nu cunoşti valoarea strakh a lucrului respectiv. Proprietarul pierde din prestigiu dacă o persoană cu un strakh modest îşi permite să-i ia din lucrurile sale de valoare.

— Nu mi s-a pomenit nimic despre asta! scutură Thissell exasperat din cap. Ştiam, bineînţeles, despre măşti şi despre artiştii meşteşugari, de insistenţa asta asupra prestigiului strakh sau cum i se zice...

— Nu-i nimic, făcu Rolver. Într-un an sau doi o să înveţi să te descurci. Bănuiesc că vorbeşti limba, nu?

— Da, desigur că da.

— Şi la ce instrument cânţi?

— Bine... de fapt am înţeles că orice instrument mic e potrivit sau că aş putea pur şi simplu să cânt din voce.

— Complet greşit. Numai sclavii cântă fără acompaniament. Îţi sugerez să începi să înveţi cât de curând posibil următoarele instrumente: hymerkinul pentru sclavii tăi. Ganga pentru conversaţiile cu intimii sau pentru cei cu un strakh mai modest decât al tău. Kiv pentru interpelări ocazionale, politicoase. Zachinko pentru conversaţii şi mai formale. Strapan şi krodatch pentru inferiorii tăi sociali sau pentru a insulta pe cineva. Gomapard sau double-kamanthil pentru ceremoniale. Medită puţin: crebarinul, flautul cu apă şi slobo sunt şi ele extrem de folosite, dar poate că e mai bine să le înveţi întâi pe celelalte. Cel puţin o să posezi un mijloc rudimentar de conversaţie.

— Exagerezi, rosti Thissell. Sau glumeşti?

Rolver râse cu poftă.

— Deloc. Pentru început, ai nevoie de o corabie-locuinţă. Apoi vei dori sclavi.

***

Rolver îl conduse pe Thissell de la portul spaţial spre cheiurile din Fan: o călătorie de o oră şi jumătate de-a lungul unei poteci încântătoare, pe sub arbori uriaşi, încărcaţi cu fructe, păstăi de cereale şi pungi cu suc de zahăr.

— Actualmente, îi explică Rolver, în Fan se află numai patru oameni care nu sunt băştinaşi, incluzându-te pe tine. Mergem acum la Welibus, agentul nostru comercial. Cred că are o corabie veche, pe care ţi-o poate lăsa pentru folosinţă.

Cornely Welibus se afla de cincisprezece ani în Fan şi câştigase suficient strakh pentru a-şi purta cu autoritate masca: Vântul Sudului. Era un disc azuriu, încrustat cu lapis lazuli, înconjuraţi de o panglică strălucitoare din piele de şarpe. Generos şi mult mai cordial decât Rolver, îi dărui lui Thissell corabia şi, în plus, un set de instrumente muzicale şi doi sclavi.

Stânjenit, Thissell bolborosi ceva despre plată, dar Welibus îl opri cu un gest larg.

— Dragul meu, aici e Sirene. Asemenea lucruri nu costă nimic.

— Dar o corabie...

— O să fiu sincer, Ser Thissell, cântă Welibus curtenitor la kiv. Corabia e veche şi cam ponosită. Nu-mi pot permite să o folosesc; mi-ar scădea din prestigiu. O melodie plină de gingăşie îi acompania cuvintele. Deocamdată, prestigiul nu trebuie să te preocupe. Ai nevoie de un adăpost, confort şi siguranţă în faţa Oamenilor Nopţii.

— Oamenii Nopţii?

— Canibalii care bântuie ţărmul după căderea întunericului.

— Ah, da. Ser Rolver a pomenit de ei.

— Nişte lucruri oribile. N-o să discutăm despre ele. Din kiv susură un tril: Acum, despre sclavi. Gânditor, îşi atinse masca cu un deget. Rex şi Toby o să-ţi fie supuşi. Ridică vocea, zăngănind iute din Kymerkin: Avan esx trobu!

Apăru o sclavă, purtând panglici de ţesătură roz şi o mască neagră pe care scânteiau perle false.

— Fascu etz Rex ae Toby.

Rex şi Toby se iviră, purtând veste roşcate şi măşti negre. Welibus li se adresă, clinchenind la hymerkin, înştiinţându-i despre noul lor stăpân, precum şi despre reîntoarcerea în insulele natale. Sclavii se prosternară înaintea lui Thissell, cântându-şi umil servitutea. Thissell râse nervos şi încercă o frază în sireniană:

— Mergeţi pe corabie, curăţiţi-o şi aduceţi mâncare.

Toby şi Rex priviră inexpresiv prin găurile măştilor. Welibus repetă ordinul în acompaniament de hymerkin. Sclavii se înclinară şi plecară.

Thissell privi îngrozit instrumentele muzicale.

— N-am nici cea mai mică idee cum o să învăţ să cânt la ele.

Welibus se întoarse către Rolver:

— Ce-ai zice de Kershaul? Ar putea fi convins să-l iniţieze pe Ser Thissell?

— S-ar putea să accepte, încuviinţă Rolver.

— Cine este Kershaul? întrebă Thissell.

— Cel de-al treilea membru al grupului nostru de expatriaţi, răspunse Welibus, un antropolog. Ai citit „Splendidul Zundar”? „Ritualurile sireniene”? „Cei fără de chipuri”? Nu? Păcat. Sunt lucrări excelente. Kershaul are un mare prestigiu şi bănuiesc că, din când în când, vizitează Zundarul. Poartă o Buhă de Peşteră, uneori un Călător prin Stele, ba chiar Judecătorul Înţelept.

— Acum are un Şarpe Ecuatorial, rosti Rolver. Varianta cu colţi auriţi.

— Într-adevăr? se minună Welibus. Oricum, o merită. Este realmente un prieten minunat, continuă el apăsând gânditor clapele zachinkoului.

***

Trecură trei luni. Sub tutela lui Mathew Kershaul, Thissell învăţă să cânte la hymerkin, ganga, strapan, kiv, gomapard şi zachinko. Double-kamanthilul, krodatchul, slobo, flautul cu apă şi alte câteva puteau să mai aştepte, îi spusese Kershaul. Îi împrumutase lui Thissell înregistrări ale conversaţiilor sireniene, în diverse chei şi cu diferite acompaniamente pentru ca să înveţe convenţiile melodice la modă şi să se perfecţioneze în intonaţii, ritmuri încrucişate, compuse, interioare sau alternante. Kershaul pretindea că muzica sireniană reprezenta un obiect

fascinant de studiu şi Thissell recunoscuse că era un domeniu departe de-a fi epuizat. Scalele de o pătrime ale instrumentelor acceptau folosirea a douăzeci şi patru de tonalităţi care, multiplicate cu cele cinci moduri utilizate, dădeau o sută douăzeci de chei diferite. Oricum, Kershaul îl sfătui pe Thissell să se concentreze asupra tonalităţilor fundamentale ale instrumentelor, întrebuinţând numai două moduri.

Neavând, pentru moment, nicio problemă de rezolvat în Fan, cu excepţia vizitelor săptămânale la Mathew Kershaul, Thissell se deplasase cu corabia la doisprezece kilometri spre sud, ancorând în faţa unui promontoriu stâncos. Acolo, în ciuda exersărilor necontenite, Thissell ducea o viaţă idilică. Marea era liniştită şi limpede precum cristalul şi, dacă dorea să-şi destindă picioarele, îi stătea la îndemână plaja împrejmuită de frunzişul cenuşiu, verde şi purpuriu al pădurii.

Toby şi Rex ocupau două cabine la prova. Thissell îşi oprise locuinţa de la pupa. Din când în când, reflecta la necesitatea procurării unui al treilea sclav, eventual o femeie tânără, însă Kershaul îl sfătuise să n-o facă, temându-se să nu-i dăuneze exerciţiilor.

Zilele treceau iute. Thissell nu se mai sătura de splendoarea zorilor şi a răsăritului, de norii albi, de albastrul mării la amiază, de cerul nopţii strălucind sub cele douăzeci şi nouă de stele ale lui Cluster SI 1-715. Călătoria săptămânală până la Fan rupea monotonia. Toby şi Rex încărcau merindele, iar Thissell vizita corabia luxoasă a lui Mathew Kershaul pentru a-şi completa educaţia. Pentru ca, la trei luni după sosirea lui, să vină mesajul care să dea totul peste cap: Haxo Angmark, asasin, agent provocator, criminal abil şi nemilos, sosise pe Sirene. „Reţineţi şi încarceraţi acest individ”, spuneau ordinele. „Atenţie! Haxo Angmark este extrem de periculos. Va fi omorât fără ezitare!”

***

Thissell nu era în cea mai bună formă. Alergă cincizeci de metri, până când începu să gâfâie şi o luă la pas; printre dealurile încununate de bambuşi albi şi de ferigi negre, prin pajiştile acoperite de galbenul păpădiilor, prin livezile şi viile sălbatice. Trecură douăzeci de minute, apoi douăzeci şi cinci; cu groaza în suflet, Thissell ştia că era prea târziu. Haxo Angmark asolizase şi poate că mergea chiar pe drumul acela, spre Fan.

Thissell întâlnise însă numai patru persoane: un băiat cu o mască sălbatic de batjocoritoare, Insularul Alb, două femei tinere care purtau Pasărea Roşie şi Pasărea Verde şi un bărbat mascat ca Spiriduşul Pădurii. Venind unul spre celălalt, Thissell se opri brusc. Dacă bărbatul era chiar Angmark?

Încercă o stratagemă. Merse hotărât către individ şi, privindu-i masca hidoasă, rosti în limba Planetei Mamă:

— Angmark, eşti arestat!

Spiriduşul Pădurii îl privi, apoi îşi reluă drumul de-a lungul potecii.

Thissell îi bară calea. Îşi căută ganga dar, amintindu-şi de reacţia grăjdarului, izbi o strună a zachinkoului.

— Vii pe drumul de la portul spaţial, cântă el. Ce-ai văzut acolo?

Spiriduşul Pădurii îşi strânse goarna de mână, un instrument folosit pentru batjocorirea inamicilor pe câmpul de luptă, pentru chemarea animalelor şi, ocazional, pentru sublinierea unui caracter agresiv şi gata de confruntare.

— Unde călătoresc şi ce văd mă priveşte numai pe mine. În lături, sau voi trece peste tine.

Păşi înainte, gata să-şi împlinească ameninţarea dacă Thissell n-ar fi sărit în lateral.

Thissell rămase privindu-l. Angmark? Nu părea, cu o mână atât de sigură pe goarnă. Ezită, apoi îşi reluă drumul spre port.

Ajunse la portul spaţial şi se îndreptă direct către birou. Uşa cea grea era întredeschisă; pe când Thissell se apropia, un bărbat ieşi. Purta o mască din lemn lăcuit albastru, combinat cu o ţesătură verde-cenuşie: Pasărea Iezerului.

— Ser Rolver! strigă Thissell nerăbdător. Cine a coborât de pe „Carina Cruzeiro”?

Rolver îl privi îndelung înainte de-a răspunde.

— De ce întrebi?

— De ce întreb?! exclamă Thissell. Ai văzut spaţiograma primită de la Castel Cromartin?

— Da, încuviinţă Rolver. Bineînţeles.

— Mi-a fost înmânată acum doar o jumătate de oră, rosti Thissell cu amărăciune. Am venit cât am putut de repede. Unde este Angmark?

— Presupun că în Fan, zise Rolver.

Thissell blestemă încetişor.

— De ce nu l-ai oprit sau întârziat în vreun fel?
— Nu aveam nici autoritatea, nici priceperea să o fac.
Thissell se strădui să-şi păstreze calmul.
— Venind pe drum, am întâlnit un bărbat cu o mască de stafie: ochi bulbucaţi şi cioc roşu.
— Un Spiriduş al Pădurii, făcu Rolver. Angmark şi-a adus masca cu el.
— Dar a cântat la goarna de mână, protestă Thissell. Cum putea...
— Cunoaşte perfect Sirene; a stat cinci ani în Fan.
— Cromartin n-a pomenit nimic despre asta, se bâlbâi Thissell uluit.
— E un lucru bine ştiut, înălţă din umeri Rolver. A fost Reprezentant Comercial înaintea lui Welibus.
— El şi cu Welibus se cunoşteau?
— Bineînţeles, pufni în râs Rolver. Nu-l suspecta însă pe sărmanul Welibus, te asigur că nu e tipul de complice al asasinilor.
— Vorbind de asasini, zise Thissell, îmi poţi împrumuta o armă?
Rolver îl privi uimit.
— Ai venit să-l arestezi pe Angmark cu mâinile goale?
— N-am avut de ales, făcu Thissell. Când Cromartin dă un ordin, aşteaptă rezultatele. În caz de ceva, erai aici cu sclavii tăi.
— Nu conta pe mine, vorbi Rolver, morocănos. Port Pasărea Iezerului şi n-am pretenţia valorii. Îţi pot împrumuta un pistol energetic. Numai că nu l-am prea folosit în ultima vreme, nu-i garantez încărcătura.
— Tot mai bine decât nimic, replică Thissell.
Rolver intră în birou şi se întoarse cu arma.
— Ce-ai de gând să faci acum?
Thissell clătină obosit din cap.
— Să încerc să-l găsesc pe Angmark în Fan. Sau poate a luat-o spre Zundar?
Rolver căzu pe gânduri.
— Angmark este capabil să supravieţuiască în Zundar. Dar o să trebuiască să-şi pună la punct tehnica de cântat. De aceea, cred că o să rămână câteva zile în Fan.
— Şi cum să-l găsesc? Unde să-l caut?

— Nu ştiu ce să-ţi răspund, făcu Rolver. Poate că ar fi mai prudent să nu-l găseşti. Angmark e un tip periculos.

Thissell se întoarse în Fan pe acelaşi drum.

În locul unde poteca ieşea dintre dealuri, fusese construită o clădire cu pereţi groşi, tencuiţi. Uşa era sculptată dintr-o blană masivă, neagră; ferestrele erau barate cu drugi din fier. Acela era biroul lui Cornely Welibus, Agent Comercial, Importator şi Exportator. Thissell îl găsi pe Welibus lenevind pe veranda lui, acoperită cu olane, purtând o adaptare modestă a măştii Waldemar. Părea cufundat în gânduri şi nici nu recunoscu Molia Lunii pe care o purta Thissell.

— Bună dimineaţa, Ser Welibus, vorbi Thissell apropiindu-se.

Welibus încuviinţă distrat din cap şi cântă cu o voce monotonă, acompaniindu-se la krodatch:

— Bună dimineaţa.

Thissell rămase stupefiat. Nu era un instrument pe care să-l foloseşti cu un prieten şi tovarăş din lumea dinafară, chiar dacă acesta purta Molia Lunii.

— Te-aş putea întreba de cât timp stai aici? spuse Thissell cu răceală.

Welibus se gândi o jumătate de minut, iar când răspunse se acompanie la mai cordialul crebarin. Amintirea krodatchului dăinuia însă în mintea lui Thissell.

— De cincisprezece-douăzeci de minute. De ce întrebi?

— Sunt curios dacă ai observat un Spiriduş al Pădurii.

Welibus încuviinţă.

— A coborât pe esplanadă şi mi se pare că a intra în prima prăvălie de măşti.

Thissell fluieră printre dinţi. Era de aşteptat.

— Nu-l mai găsesc, dacă schimbă măştile, murmură el.

— Cine era? întrebă într-o doară Welibus.

Thissell nu avea niciun motiv să ascundă numele.

— Un criminal notoriu: Haxo Angmark.

— Haxo Angmark! izbucni Welibus, lăsându-se pe spate în scaun. Eşti sigur că este aici?

— Absolut.

Welibus îşi frecă mâinile tremurânde.

— Astea sunt veşti proaste, extrem de proaste. Este un ticălos lipsit de scrupule.

— Îl cunoşti bine?

— La fel ca toţi. Welibus se acompania acum la kiv. A deţinut postul acesta înaintea mea. Eu am venit ca inspector şi am descoperit că sustrăgea lunar patru mii de UMI. Sunt convins că nu mă prea iubeşte: Privi nervos spre esplanadă: Sper că o să pui mâna pe el.

— Fac tot ce pot. Ziceai că a intrat în prăvălia cu măşti?

— Da.

Thissell se întoarse şi plecă. Coborând pe cărare, auzi uşa cea masivă trântindu-se în urma lui.

Merse pe esplanadă, către prăvălia de măşti, şi se opri afară, ca şi cum ar fi admirat obiectele expuse: o sută de măşti miniaturale, sculptate în lemn preţios şi minerale, îmbrăcate în fulgi de smaralde, cu mătase din pânză de păianjen, aripi de viespi, înotătoare pietrificate de peşti şi multe altele. Prăvălia era goală, cu excepţia artistului, un bărbat cu degete noduroase, îmbrăcat într-o robă galbenă şi purtând o mască decepţionant de simplă, Expertul Universal, fabricată din peste două mii de elemente din lemn, articulate între ele.

Thissell se gândi la ce avea să spună, cum avea să se acompanieze, apoi intră. Creatorul de măşti remarcă Molia Lunii şi ţinuta sfioasă a lui Thissell şi îşi continuă munca. Alegând cel mai uşor instrument, Thissell ciupi strapanul, poate nu cea mai fericită opţiune, deoarece implica un anume grad de condescendenţă. Se strădui să o atenueze, cântând cu tonuri calde, aproape exuberante, agitând în mod ciudat strapanul atunci când greşea o notă.

— Orice străin este o persoană interesantă, obiceiurile sale nefamiliare îţi trezesc curiozitatea. N-au trecut douăzeci de minute de când un străin a intrat în această fascinantă prăvălie pentru a-şi schimba ponositul Spiriduş al Pădurii cu una dintre remarcabilele creaţii de aici.

Meşterul îi aruncă o privire şi, fără niciun cuvânt, cântă o serie de acorduri la un instrument pe care Thissell nu-l mai văzuse până atunci: un săculeţ flexibil strâns în palmă cu trei tuburi scurte care ieşeau printre degete. Când tuburile erau aproape astupate şi aerul comprimat, instrumentul producea un sunet ca de oboi. Pentru urechea deja expertă a lui Thissell, instrumentul părea dificil, meşterul părea virtuoz, iar muzica denota un dezinteres total faţă de încercarea sa de conversaţie.

Thissell cântă din nou, manipulând laborios strapanul:

— Pentru un străin pe această planetă, vocea unuia dintre cei de-o seamă cu el este ca apa pentru o plantă ofilită. Cel care poate uni pe cei doi rătăcitori găseşte satisfacţie în binefacerea lui.

Meşterul scoase propriul strapan, executând o serie de game, cu o viteză uluitoare. Cântă în stilul oficial:

— Un artist îşi preţuieşte momentele de concentrare; el nu-şi permite să piardă vremea, schimbând banalităţi cu persoane de prestigiu modest.

Thissell încercă să intervină, dar meşterul de măşti intră într-o serie de acorduri care scăpau înţelegerii lui.

— În prăvălie intră o persoană care, evident, a ales pentru prima oară un instrument atât de complicat, deoarece abilitatea lui este îndoielnică. Persoana cântă despre dorul de casă şi dorinţa de a-i revedea pe cei asemenea lui. Îşi camuflează enormul strakh în spatele Moliei Lunii, deoarece cântă unui Maestru Artist la strapan, iar cântecul e plin de ironie. Artistul, creator şi rafinat, ignoră provocarea. El cântă la un instrument amabil, rămâne neutru şi crede că străinul va pleca.

Thissell îşi ridică kivul.

— Nobilul meşter mă înţelege greşit.

Îl întrerupse un staccato pe strapan.

— Se pare că străinul îşi bate joc de înţelegerea arătată de artist.

— Pentru a mă feri de căldură, cântă furios Thissell, am intrat într-o micuţă şi sărăcăcioasă prăvălie de măşti. Creatorul, deşi încă uimit de noutatea uneltelor sale, ar putea progresa. Munceşte zelos pentru a-şi perfecţiona talentul într-atât, încât refuză să discute cu străinii care apelează la el.

Meşterul lăsă încet sculele pe podea. Se ridică, merse în spatele unei draperii şi se reîntoarse purtând o mască de aur şi fier, care imita flăcările. Într-o mână purta un skarany, în cealaltă o sabie curbă. Execută o serie de acorduri strălucitoare şi cântă.

— Chiar şi cel mai realist artist îşi poate dovedi strakhul, ucigând monştri marini, Oameni ai Nopţii şi trândavi oportuni. Aceasta este o astfel de ocazie. Artistul îşi întârzie atacul cu exact zece secunde, deoarece ofensatorul poartă o Molie a Lunii.

Îşi învârti sabia prin aer.

Disperat, Thissell cântă la estrapan:

— A intrat un Spiriduş al Pădurii în prăvălie? A plecat cu o mască nouă?

— Au trecut cinci secunde, cântă artistul în acelaşi ritm.

Thissell ieşi plin de mânie. Traversă piaţa şi privi în susul şi în josul esplanadei. Sute de bărbaţi şi femei hoinăreau de-a lungul docurilor sau stăteau pe punţile corăbiilor, fiecare purtând o mască aleasă pentru a-i exprima firea, prestigiul şi atributele speciale, iar peste tot răsunau acordurile instrumentelor muzicale.

Thissell privea disperat. Spiriduşul Pădurii dispăruse. Haxo Angmark umbla liber prin Fan, iar Thissell ratase îndeplinirea instrucţiunilor lui Castel Cromartin.

Înapoia lui răsunară notele neglijente ale unui kiv:

— Ser Molie de Lună, eşti adâncit în gânduri.

Se întoarse şi se găsi înaintea unei Buhe de Peşteră, într-o manta neagră cu cenuşiu. Thissell recunoscu masca, simbolizând erudiţia şi căutarea răbdătoare a noţiunilor abstracte; Mathew Kershaul o purtase cu o săptămână în urmă, la ultima lor întâlnire.

— Bună dimineaţa, Ser Kershaul, murmură Thissell.

— Cum merge cu studiul? Ai exersat do-ul diez? Şi gama la gomapard? Îmi amintesc că erai derutat de intervalele acelea inversate.

— Am exersat, răspunse Thissell morocănos. Oricum, din moment ce mă aştept să fiu rechemat în Polypolis, e o pierdere de vreme.

— Cum? Ce vrei să spui?

Thissell explică situaţia referitoare la Haxo Angmark. Kershaul încuviinţă.

— Mi-l amintesc pe Angmark. Fără să fie o persoană atrăgătoare, era un muzician excelent, cu talent şi digitaţie rapidă. Răsucind gânditor barbişonul măştii: Ce planuri ţi-ai făcut?

— Niciunul, răspunse Thissell cântând trist la kiv. Nu ştiu ce mască poartă şi, dacă nu ştiu cum arată, nu-l pot găsi.

Kershaul se trase de barbişon.

— Înainte, prefera Ciclul ExoCambian şi cred că a folosit un set întreg de Străini de Jos. Bineînţeles, acum poate avea alte gusturi.

— Exact, se plânse Thissell. Ar putea fi numai la cinci metri şi eu să n-am habar. Privi cu amărăciune peste esplanadă, către prăvălia de măşti: Nimeni nu-mi va spune nimic; mă îndoiesc că le pasă că un ucigaş umblă pe cheiuri în libertate.

— Adevărat, încuviinţă Kershaul. Obiceiurile sireniene sunt aparte.

— N-au simţul responsabilităţii, continuă Thissell. Nu-i cred în stare să arunce o frânghie unui om care se îneacă.

— Nu le place să intervină, îl aprobă Kershaul. Exagerează cu independenţa şi responsabilitatea individuală.

— Foarte interesant, făcu Thissell, dar nu mă lămureşte ce-i cu Angmark.

Kershaul îl privi atent.

— Şi, dacă-l găseşti pe Angmark, ce-o să faci?

— O să îndeplinesc ordinele primite, se încăpăţână Thissell.

— Angmark e un tip periculos, rosti meditativ Kershaul. Are o serie de atuuri faţă de tine.

— N-am ce face. Datoria mea este să-l trimit înapoi în Polypolis. Probabil, ştiind că nu-l pot găsi, se simte în siguranţă.

— Un străin de planetă nu se poate ascunde înapoia unei măşti, reflectă Kershaul. Cel puţin, faţă de sirenieni. În Fan suntem patru asemenea străini: Rolver, Welibus, tu şi cu mine. Dacă un altul încearcă să-şi găsească o locuinţă, veştile au să circule repede.

— Dar dacă se îndreaptă spre Zundar?

— Nu ştiu dacă o să îndrăznească, înălţă din umeri Kershaul. Pe de altă parte…

Făcu o pauză, dar, observând că Thissell era neatent, îi urmări privirea.

Un bărbat, purtând Spiriduşul Pădurii, venea spre ei, mergând pe esplanadă. Kershaul încercă să-l apuce pe Thissell de braţ, însă bărbatul păşi în faţa Spiriduşului Pădurii, cu pistolul pregătit.

— Haxo Angmark! strigă el. Nicio mişcare sau eşti un om mort. Eşti arestat!

— Crezi că e Angmark? întrebă Kershaul.

— Aflăm imediat, răspunse Thissell. Angmark, întoarce-te cu mâinile ridicate.

Spiriduşul Pădurii se opri zăpăcit şi surprins, îşi căută zachinkoul, execută un arpegiu interogativ şi cântă:

— De ce mă opreşti, Molia Lunii?

Kershaul păşi înainte şi execută la slobo o frază împăciuitoare.

— Mă tem că există o confuzie de identitate, Ser Spiriduş de Pădure. Ser Molia Lunii caută un străin de planetă, care poartă masca Spiriduşului Pădurii.

Muzica Spiriduşului Pădurii deveni iritată şi trecu pe stimic.

— Pretinde că sunt un străin de planetă? Să-şi dovedească spusele, sau va avea de înfruntat mânia mea.

Kershaul privi stânjenit mulţimea care se adunase şi continuă pe melodia paşnică:

— Sunt convins că Ser Molia Lunii...

Spiriduşul Pădurii îl opri cu o cascadă de tonuri skarany.

— Să-şi dovedească afirmaţia, altfel va curge sânge.

— Prea bine, făcu Thissell, voi dovedi.

Păşi înainte şi puse mâna pe masca Spiriduşului Pădurii.

— Să-ţi vedem chipul, asta îţi va dovedi identitatea!

Spiriduşul Pădurii sări înapoi, uluit. Mulţimea icni, apoi izbucni un haos de acorduri şi tonuri, provenind din nenumărate instrumente.

Spiriduşul Pădurii duse mâna la ceafă, izbi gongul de duel, iar cu cealaltă mână îşi repezi sabia înainte.

Kershaul păşi în faţă, cântând agitat la slobo. Stânjenit, Thissell trecu într-o parte, conştient de zgomotul neplăcut care se ridica din mulţime.

Kershaul cânta explicaţii şi scuze, iar Spiriduşul Pădurii îi răspundea. Brusc, pământeanul i se adresă lui Thissell peste umăr:

— Fugi, sau o să fii ucis! Fugi!

Thissell ezită. Spiriduşul Pădurii întinse braţul, înlăturându-l pe Kershaul.

— Fugi! repetă Kershaul. Încuie-te în biroul lui Welibus!

Thissell o luă la goană. Spiriduşul Pădurii îl urmări câţiva metri, apoi se opri, trimiţând după el o serie de sunete dispreţuitoare şi invective din goarna de mână, în vreme ce mulţimea îl acompania contrapunctând cu zăngănitul batjocoritor al hymerkinelor.

Nimeni nu-l urmări mai departe. În loc să se adăpostească în biroul de Import-Export, Thissell coti şi, precaut, se îndreptă către cheiul unde îi era ancorată corabia.

Soarele apunea atunci când, în cele din urmă, ajunse la bord. Toby şi Rex stăteau pe puntea din faţă, înconjuraţi de proviziile pe care le aduseseră: coşuri din trestie cu fructe şi cereale, amfore din sticlă albastră conţinând vin, ulei şi sevă picantă, trei purceluşi într-un coş din nuiele. Sclavii spărgeau nuci între dinţi, scuipând cojile peste bord. Priviră spre Thissell şi bărbatului i se păru că se ridicaseră în picioare într-un mod diferit. Toby murmură ceva în barbă, iar Rex chicoti.

Thissell clincheni furios hymerkinul, cântând:

— Ancoraţi corabia la distanţă de ţărm; în seara asta rămânem în Fan.

În singurătatea cabinei sale, scoase Molia Lunii, privindu-şi în oglindă trăsăturile aproape nefamiliare. Ridică masca şi-i examină aspectul neplăcut: blana cenuşie, antenele penate, panglicile ridicole din mătase. Cu greu puteau considera că reprezentau o ţinută demnă pentru Consulul Reprezentant al Planetei Mamă. Dacă se mai putea vorbi de această funcţie, din momentul în care Cromartin avea să afle că Angmark era liber!

Se trânti într-un scaun, privind în gol. Suferise o serie de eşecuri, dar încă nu fusese înfrânt; nici vorbă de aşa ceva. Mâine avea să-l viziteze pe Mathew Kershaul şi să discute despre cea mai bună modalitate de a-l depista pe Angmark. După cum remarcase Kershaul, un străin de planetă se putea ascunde cu greu; în curând identitatea lui Haxo Angmark avea să devină evidentă. De asemenea, a doua zi, trebuia să-şi procure o altă mască. Nu ceva frapant, ci o mască exprimând demnitate şi respect de sine.

În momentul acela, unul din sclavi bătu în uşa-panou şi Thissell îşi trase, grăbit, nesuferita Molie a Lunii peste cap.

***

A doua zi devreme, înainte ca să se lumineze de-a binelea, sclavii readuseră corabia în zona cheiurilor rezervate străinilor. Nici Rolver, nici Welibus şi nici Kershaul nu sosiseră încă şi Thissell aşteptă nerăbdător. Peste o oră, corabia lui Welibus ancoră la chei. Thissell nu dorea să-i vorbească, aşa încât rămase închis în cabină.

Puţin mai târziu, ancoră şi corabia lui Rolver. Prin hublou Thissell îl putea zări pe acesta cu obişnuita sa Pasăre a Iezerului, urcând pe chei. Acolo fu întâmpinat de un bărbat cu o mască

Tigrul Nisipurilor, care îşi acompanie mesajul cu o armonică formală la gomapard.

Rolver păru surprins şi îngrijorat. După o clipă de gândire îşi folosi propriul gomapard şi, în timp ce cânta, arătă spre corabia lui Thissell. După aceea, salutând îşi continuă drumul.

Bărbatul cu masca Tigrul Nisipurilor se căţără cu demnitate pe scara de frânghie şi trecu parapetul corabiei lui Thissell.

Thissell se prezentă. Eticheta sireniană nu cuprindea cazul unui musafir nepoftit la bord şi, de aceea, formulă doar un acord interogativ la zachinko.

Tigrul Nisipurilor îşi apucă gomapardul şi cântă:

— Zorile deasupra golfului lui Fan sunt întotdeauna măreţe atunci când se înalţă Mireille, cerul este colorat în alb, galben şi verde iar ceţurile ard şi se zbat ca nişte flăcări. Cel care cântă este cuprins de bucurie atâta timp cât cadavrul plutind al unui străin de planetă nu-i întunecă seninătatea.

Zachinkoul lui Thissell răsună întrebător; Tigrul Nisipurilor se înclină ceremonios şi continuă:

— Cântăreţul nu doreşte să-şi strice liniştea şi mulţumirea în acelaşi timp, detestă să fie urmărit de răzbunarea unui spectru nemulţumit, în concluzie, el porunceşte sclavilor să prindă un laţ de glezna cadavrului şi, în timp ce noi conversăm, să lege cadavrul de bordul acestei corăbii. Poate veţi dori să-l supuneţi ritualurilor din Lumea de-afară. Cel care cântă vă doreşte acum o dimineaţă frumoasă şi vă părăseşte.

Thissell se grăbi spre bordul corabiei. Acolo, aproape gol şi fără mască, plutea corpul unui bărbat matur.

Thissell privi chipul mortului, care părea şters şi fără personalitate, poate datorită obişnuinţei de-a vedea numai măşti. Trupul era de statură şi greutate mijlocie, iar Thissell îi estimă vârsta la patruzeci şi cinci, cincizeci de ani. Părul era castaniu şi trăsăturile alterate de apă. Nu se zărea niciun indiciu asupra modului în care murise bărbatul.

Ăsta trebuie să fie Haxo Angmark, se gândi Thissell. Cine altul ar putea să fie? Mathew Kershaul? De ce nu? se întrebă el nemulţumit. Rolver şi Welibus debarcaseră deja. Privi golful, căutând corabia lui Kershaul şi o descoperi gata de ancorare la chei. În vreme ce o privea, Kershaul sări pe mal purtând masca Buha Peşterii.

Părea absorbit în gânduri, deoarece trecu pe lângă corabia lui Thissell fără măcar să-şi ridice privirea.

Thissell se reîntoarse la cadavru. Aşadar, neîndoios, era Angmark. De pe corăbiile lui Rolver, Welibus şi Kershaul coborâseră doar trei bărbaţi purtând măştile obişnuite ale acestora. Evident, cadavrul lui Angmark... Soluţia simplă refuza să stea locului în mintea lui Thissell. Kershaul spusese că un alt străin de planetă ar fi fost identificat cu uşurinţă. Cum să reziste Angmark altfel decât... Thissell îndepărtă bănuiala. În mod clar, cadavrul era al lui Angmark.

Şi totuşi...

Îşi chemă sclavii şi le dădu ordin să aducă un container pe chei, să pună trupul înăuntru şi să-l transporte după aceea într-un loc convenabil. Sclavii nu dovediră pic de entuziasm pentru sarcină şi Thissell fu nevoit să tune ameninţător, dar nu şi cu talent, la hymerkin, pentru a da ordinelor importanţa cuvenită.

O luă de-a lungul cheiului, ocoli esplanada, trecu de biroul lui Crostofer Welibus şi se îndreptă spre câmpul de asolizare.

Sosind acolo, află că Rolver nu apăruse încă. Un sclav-supraveghetor, funcţie exprimată de steaua galbenă de pe ţesătura neagră a măştii, îl întrebă dacă îi putea fi de folos. Thissell dorea să trimită un mesaj către Polypolis.

Nu era nicio dificultate, îi explică sclavul. Dacă Thissell îşi scria mesajul cu litere de tipar, acesta putea fi expediat imediat.

Thissell scrise:

DESCOPERIT CADAVRUL UNUI STRĂIN DE PLANETĂ, POSIBIL ANGMARK. VÂRSTA 48, STATURĂ MIJLOCIE, PĂR CASTANIU. LIPSESC ALTE ELEMENTE DE IDENTIFICARE. AŞTEPT CONFIRMAREA ŞI/SAU INSTRUCŢIUNI.

Îşi adresă mesajul lui Castel Cromartin, la Polypolis, şi-l înmână sclavului. După câteva zile, auzi ţăcănitul caracteristic al transmiţătorului interspaţial.

Trecu o oră. Rolver nu apăruse. Thissell se plimba înainte şi înapoi prin faţa biroului acestuia. Nu putea şti cât avea de aşteptat; durata transmisiilor interspaţiale varia impredictibil. Uneori, mesajul ajungea în câteva microsecunde, alteori rătăcea ore întregi prin regiuni necunoscute, şi existau câteva

exemplare autentice ale unor mesaje primite înainte de-a fi fost transmise.

După încă o jumătate de oră, Rolver apăru purtând obişnuita lui Pasăre a Iezerului. Chiar atunci, Thissell auzise şi fâşâitul mesajului de răspuns.

Rolver păru surprins să-l vadă pe Thissell.

— Ce te aduce aici atât de devreme?

— Referitor la trupul pe care mi l-ai trimis azi-dimineaţă, îi explică Thissell. Le-am comunicat superiorilor mei cazul.

Rolver ridică fruntea, ascultând zgomotul sosirii mesajului.

— Se pare că primeşti un răspuns. Să ţi-l aduc.

— De ce te deranjezi? întrebă Thissell. Ai un sclav care pare priceput.

— E slujba mea, răspunse Rolver. Sunt responsabil cu emisia şi recepţia în condiţii cât mai bune a mesajelor spaţiale.

— Vin şi eu, făcu Thissell. Dintotdeauna am dorit să văd cum funcţionează aparatura.

— Mă tem că e contrar regulamentelor, rosti Rolver. Se îndreptă spre uşa care ducea la compartimentul interior. Într-un minut sunt înapoi.

Thissell protestă, dar Rolver îl ignoră şi dispăru înapoia uşii.

Reveni după cinci minute, cu un plic galben.

— Nu sunt veşti prea bune, anunţă el cu o compasiune neconvingătoare.

Îngrijorat, Thissell deschise plicul şi citi:

CORPUL NU ESTE AL LUI ANGMARK. ANGMARK ARE PĂRUL NEGRU. DE CE NU L-AI ÎNTÂMPINAT LA ASOLARIZARE? GREŞEALĂ GRAVĂ, PROFUNDĂ NESATISFACŢIE, ÎNTOARCERE ÎN POLYPOLIS CU PRIMA OCAZIE.

CASTEL CROMARTIN

Thissell puse mesajul în buzunar.

— Apropo, pot să te întreb ce culoare are părul tău?

Rolver execută un tril uimit la kiv.

— Sunt blond. De ce întrebi?

— Pur şi simplu din curiozitate.

— Acum înţeleg, continuă Rolver la kiv. Dragul meu, ce suspicios eşti! Uită-te!

Se întoarse şi ridică ţesătura măştii de la ceafă. Thissell văzu că Rolver era într-adevăr blond.
— Eşti liniştit acum? întrebă Rolver amuzat.
— Da, răspunse Thissell. Şi încă ceva, n-ai o altă mască să-mi împrumuţi? M-am săturat de Molia Lunii.
— Mă tem că nu, făcu Rolver. Poţi însă intra în orice prăvălie de măşti şi să-ţi alegi.
— Da, bineînţeles.
Thissell îl părăsi pe Rolver şi se întoarse către Fan. Trecând pe lângă biroul lui Welibus, ezită, apoi intră. Welibus purta în ziua aceea un amalgam ciudat de prisme din sticlă verde şi perle argintii, o mască pe care Thissell nu o mai văzuse până atunci.
Welibus îl întâmpină cu un acompaniament prudent la kiv.
— Bună dimineaţa, Ser Molia Lunii.
— N-o să-ţi răpesc mult timp, spuse Thissell, dar vreau să-mi răspunzi la o întrebare destul de intimă. Ce culoare are părul tău?
Welibus ezită o fracţiune de secundă, apoi se întoarse cu spatele şi ridică faldurile măştii. Thissell văzu nişte cârlionţi negri şi bogaţi.
— Asta îţi răspunde la întrebare?
— Complet, încuviinţă Thissell.
Traversă esplanada şi o luă pe chei, spre corabia lui Kershaul. Acesta îl salută fără entuziasm şi-l invită la bord cu o mişcare plictisită din mână.
— Aş vrea să te întreb ceva, începu Thissell. Ce culoare are părul tău?
— Puţinul care a mai rămas, râse cu amărăciune Kershaul, este negru. De ce întrebi?
— Din curiozitate.
— Hai, hai, făcu Kershaul cu o siguranţă neaşteptată. Nu-i numai atât.
Simţind nevoia unui sfat, Thissell recunoscu:
— Uite care-i situaţia. Azi-dimineaţă, a fost găsit cadavrul unui individ străin de planetă. Avea părul castaniu. Nu sunt foarte sigur, dar există… ia să vedem, da, două şanse din trei ca părul lui Angmark să fie negru.
Kershaul trase de barbişonul Buhei din Peşteră.
— Cum ai ajuns la probabilitatea asta?

— Informaţia mi-a provenit prin Rolver. El are părul blond. Dacă Angmark şi-ar fi însuşit identitatea lui Rolver, ar fi schimbat informaţia care mi-a parvenit azi-dimineaţă. Iar tu şi cu Welibus aţi recunoscut că aveţi părul negru.

— Hm, făcu Kershaul. Să văd dacă ţi-am înţeles raţionamentul. Presupui că Haxo Angmark a ucis fie pe Rolver, fie pe Welibus, fie pe mine, apoi şi-a însuşit identitatea celui ucis. Aşa-i?

Thissell îl privi surprins.

— Singur ai afirmat că Angmark nu se va putea stabili aici fără riscul de-a se deconspira. Nu-ţi aminteşti?

— Ah, bineînţeles! Să continuăm. Rolver ţi-a înmânat un mesaj în care se afirma că Angmark este brunet, iar el s-a declarat blond.

— Exact. Poţi verifica asta? Vreau să zic, pentru vechiul Rolver?

— Nu, rosti trist Kershaul. Nu i-am văzut nici pe Rolver, nici pe Welibus fără măşti.

— Dacă Rolver nu este Angmark, continuă Thissell, şi dacă Angmark are într-adevăr părul negru, atunci tu şi cu Welibus deveniţi suspecţi.

— Foarte interesant, făcu Kershaul. Îl privi atent pe Thissell. Din punctul acesta de vedere şi tu poţi să fii Angmark. Ce culoare are părul tău?

— Castaniu, răspunse Thissell politicos. Ridică de pe ceafă blana cenuşie a Moliei Lunii.

— Dar mă poţi înşela în legătură cu conţinutul mesajului, reluă Kershaul.

— Nu, ridică Thissell plictisit. Poţi să-l întrebi şi pe Rolver.

— Nu e nevoie, clătină Kershaul din cap. Te cred. O altă chestiune: glasurile. Ne-ai auzit pe toţi, atât înainte cât şi după sosirea lui Angmark. Ţi s-a părut ceva suspect?

— Nu. Caut cu atâta disperare o dovadă, încât mi se pare că toţi trei v-aţi schimbat vocea. În plus, măştile distorsionează sunetele.

Kershaul se trase de bărbuţă.

— Nu văd o soluţie imediată a problemei. Chicoti: De fapt, de ce ar exista? Înainte de venirea lui Angmark, erau Rolver, Welibus, Kershaul şi Thissell. Acum – în ceea ce priveşte scopurile practice – sunt tot Rolver, Welibus, Kershaul şi Thissell.

Cine poate să spună dacă componentul cel nou al cvartetului nu este superior celui vechi?

— E o idee interesantă, aprobă Thissell, dar se întâmplă să am un interes personal în problema identificării lui Angmark. Cariera mea se găseşte la răscruce.

— Mda, murmură Kershaul. În cazul acesta, situaţia se transformă într-o luptă între tine şi Angmark.

— N-o să mă ajuţi?

— Nu în mod activ. Am devenit convins de individualismul sirenian. Cred că o să afli că şi Rolver şi Welibus vor face la fel. Suspină: Noi trei locuim de prea multă vreme aici.

Thissell rămase cufundat în gânduri. Kershaul aşteptă o vreme răbdător, apoi rosti:

— Mai ai şi alte întrebări?

— Nu, răspunse Thissell. Aş dori să-ţi cer un serviciu.

— În măsura posibilităţilor, sunt gata să-l acord.

— Dă-mi sau împrumută-mi pe unul dintre sclavii tăi pentru o săptămână sau două.

Kershaul emise o exclamaţie amuzantă la ganga.

— Nu-mi place să-mi înstrăinez sclavii; i-am învăţat cu obiceiurile mele...

— Imediat ce o să-l prind pe Angmark o să-l ai înapoi.

— Bine, oftă Kershaul. Execută o arie de hymerkin şi apăru un sclav. Anthony, cântă Kershaul, o să mergi cu Ser Thissell, ca să-l serveşti pentru câteva săptămâni.

Sclavul se înclină fără plăcere.

Thissell îl duse pe Anthony pe corabia sa şi îl chestionă timp îndelungat, notându-şi anumite răspunsuri. Îi porunci apoi să nu dezvăluie nimic din cele vorbite şi-l încredinţă lui Toby şi Rex. Dădu instrucţiuni să îndepărteze corabia de la chei şi să nu lase pe nimeni la bord în absenţa lui.

Porni din nou spre câmpul de asolizare şi-l găsi pe Rolver în faţa unui prânz alcătuit din peşte cu mirodenii, coajă din arborele-de-salată şi un bol cu un fel de coacăze locale. Rolver zdrăngăni un ordin la hymerkin şi un sclav îi aduse lui Thissell un scaun.

— Cum merg cercetările?

— N-aş putea spune că progresez, răspunse Thissell. Pot spera să mă bizui pe ajutorul tău?

Rolver râse scurt.

— Îţi pot ura mult noroc.

— Mai concret, continuă Thissell, aş vrea să-mi împrumuţi un sclav. Temporar.

Rolver se opri din mestecat.

— De ce?

— Aş prefera să nu explic. Poţi fi însă sigur că este o cerere întemeiată.

Fără plăcere, Rolver chemă un sclav şi-l încredinţă lui Thissell.

Pe drumul de întoarcere, Thissell se opri la Welibus.

— Bună ziua, Ser Thissell, rosti Welibus, ridicându-şi capul din lucrări.

Thissell atacă direct:

— Ser Welibus, mi-ai putea împrumuta un sclav pentru câteva zile?

Welibus ezită, apoi înălţă din umeri:

— De ce nu? Execută o gamă la hymerkin şi un sclav apăru. E satisfăcător? Sau ai prefera o femelă tânără? Chicoti niţel cam vulgar pentru educaţia lui Thissell.

— E perfect. O să ţi-l înapoiez peste câteva zile.

— Nu-i nicio grabă. Welibus dădu din mână şi se întoarse la treabă.

Thissell se înapoie pe corabie, unde îi interogă separat pe cei doi sclavi aduşi şi îşi notă unele lucruri.

Amurgul poposi încet peste ocean. Toby şi Rex ridicară ancora şi se îndepărtară de chei, spre apele argintii din larg. Thissell stătea pe punte, ascultând sunetul îndepărtat al glasurilor, clinchetele şi armoniile instrumentelor muzicale. Pe corăbii jucau lumini galbene, verzi şi roşii. Ţărmul era întunecat; în curând aveau să apară Oamenii Nopţii, să scotocească după resturi şi să privească cu ciudă peste ape.

Peste nouă zile, „Buenaventura” avea să treacă prin Sirene conform orarului. Thissell primise ordin să se reîntoarcă în Polypolis. Îl putea găsi pe Angmark în numai nouă zile?

Nouă zile nu însemnau mare lucru, conchise Thissell, deşi s-ar fi putut să fie suficiente.

***

Trecură două zile, apoi trei, patru, cinci. În fiecare zi, Thissell cobora pe ţărm şi, cel puţin o dată pe zi, îi vizita pe Rolver, Welibus şi Kershaul.

Fiecare reacţiona în mod diferit la vederea lui. Rolver era sardonic şi iritabil, Welibus, formal şi, cel puţin în aparenţă, binevoitor, iar Kershaul, blând şi delicat dar, ostentativ, impersonal şi detaşat.

Thissell rămânea la fel de calm înaintea replicilor dure ale lui Rolver, veseliei lui Welibus şi indiferenţei lui Kershaul. În fiecare zi, revenind pe corabie, îşi completa însemnările.

Trecură şi a şasea, a şaptea şi a opta zi. Destul de nepoliticos, Rolver se interesă dacă Thissell dorea să-şi rezerve un loc pe „Buenaventura”.

— Da, încuviinţă Thissell, gândindu-se puţin. Aş dori o rezervare.

— Înapoi în lumea chipurilor, se cutremură Rolver. Feţe! Peste tot, feţe palide, cu ochi de peşte. Guri cărnoase, nasuri strâmbe şi urâte, chipuri flasce şi neinteresante. Nu cred că aş mai putea rezista acolo, după ce am trăit aici. Eşti norocos că n-ai devenit un sirenian adevărat.

— Dar n-o să mă întorc, replică Thissell.

— Am crezut că vrei să-ţi rezerv un loc.

— Exact. Pentru Haxo Angmark. El se va întoarce la Polypolis.

— Auzi, auzi, făcu Rolver. Deci l-ai descoperit.

— Bineînţeles, răspunse Thissell. Tu nu?

Rolver înălţă din umeri.

— Este sau Welibus, sau Kershaul, asta-i tot ce ştiu. Atâta timp cât îşi poartă masca şi-şi zice Welibus sau Kershaul, pentru mine nu-i nicio diferenţă.

— Pentru mine însă înseamnă foarte mult, spuse Thissell. La ce oră pleacă nava mâine?

— La unsprezece şi douăzeci şi două fix. Dacă Haxo Angmark pleacă spune-i să vină la timp.

— O să fie aici, încuviinţă Thissell.

Îşi făcu vizita obişnuită pe la Welibus şi Kershaul apoi, revenind pe corabie, trecu ultimele însemnări în carnet.

Dovezile erau acolo: clare şi convingătoare. Nu nişte dovezi absolute, dar suficiente ca să justifice o acţiune decisivă. Îşi verifică arma. Mâine avea să fie ziua hotărâtoare. Nu-şi putea permite nicio greşeală.

Ziua începu cu zori strălucitori şi un cer aidoma interiorului unei scoici. Mireille răsărea dintre ceţuri irizate. Toby şi Rex aduseră corabia la chei. Celelalte trei corăbii ale străinilor de planetă continuau să plutească somnoroase pe apele liniştite.

Thissell privea o anumită corabie, cea pe a cărui proprietar îl omorâse Haxo Angmark, aruncându-l apoi în ocean. Corabia înainta chiar atunci către ţărm, iar Haxo Angmark în persoană se găsea pe puntea din faţă, purtând o mască pe care Thissell n-o mai văzuse până atunci: o combinaţie de pene stacojii, sticlă neagră şi păr verde, ţepos.

Thissell îi admiră calmul. O schemă inteligentă, abil plănuită şi executată, dar stopată de o dificultate insurmontabilă.

Angmark coborî sub punte. Corabia ajunse la chei şi sclavii o ancorară, apoi coborâră podeţul din frânghii. Cu arma pregătită în buzunar, Thissell străbătu cheiul şi urcă la bordul corabiei. Deschise uşa salonului. Bărbatul de la masă îşi ridică surprins masca roşie, neagră şi verde.

— Angmark, rosti Thissell, fără discuţii, sau...

Ceva dur şi greu îl izbi în spate; căzu pe podea şi fu dezarmat.

— Leagă-i mâinile, zdrăngăni un hymerkin înapoia lui.

Bărbatul de la masă se ridică şi îşi scoase masca multicoloră, dezvăluind ţesătura neagră a sclavilor. Thissell întoarse capul. Îndărătul lui se afla Haxo Angmark, purtând o mască pe care o recunoscu ca fiind Îmblânzitorul de Dragoni, confecţionată din metal negru, cu un nas ca lama unui cuţit, orbite adânci şi trei creste coborând spre ceafă.

Expresia feţei nu se putea citi, dar glasul lui Angmark era triumfător:

— Te-am păcălit foarte uşor.

— Într-adevăr, făcu Thissell.

Sclavul terminase de legat mâinile. Un zăngănit al hymerkinului lui Angmark îl îndepărtă din încăpere.

— Stai în scaunul acela, rosti Angmark.

— Ce aşteptăm? întrebă Thissell.

— Doi dintre tovarăşii noştri se află încă pe apă. În planul la care m-am gândit, nu avem nevoie de ei.

— Şi care ar fi planul acela?

— O să afli la timpul potrivit. Mai avem de aşteptat aproape o oră.

Thissell îşi încercă legăturile. Erau extrem de solide.

— Cum m-ai descoperit? întrebă Angmark aşezându-se. Recunosc că sunt curios. Hai, hai, făcu el înaintea tăcerii lui Thissell. Nu-ţi dai seama că te-am înfrânt? De ce-ţi complici situaţia?

Thissell înălţă din umeri.

— M-am folosit de un principiu fundamental. Un om îşi poate masca chipul, dar nu şi personalitatea.

— Aha, făcu Angmark. Interesant, continuă.

— Am împrumutat câte un sclav de la fiecare dintre voi şi l-am chestionat cu atenţie. Ce măşti purtase stăpânul lui în luna dinaintea sosirii tale? Am făcut un tabel şi le-am notat răspunsurile. Rolver purtase cam optzeci la sută din timp Pasărea Iezerului, celelalte douăzeci de procente fiind împărţite între Sofistul Abstract şi Negrul Complex. Welibus aprecia eroii ciclului Kan-Dachan. Cel mai frecvent purta Chalekun, Prinţul Cutezător: şase zile din opt. În celelalte două zile, purta Vântul Sudului sau Prietenul Vesel. Mai conservator, Kershaul prefera Buha de Peşteră, Călătorul prin Stele şi alte două sau trei măşti pe care le purta când şi când.

După cum spuneam, am obţinut aceste informaţii de la sursa cea mai exactă: sclavii. Următorul pas a fost să vă urmăresc pe voi trei. În fiecare zi am notat ce măşti purtaţi şi am comparat cu tabelul. Rolver a avut de şase ori Pasărea Iezerului şi de două ori Negrul Complex. Kershaul a purtat de cinci ori Buha de Peşteră, o dată Călătorul prin Stele, o dată Idealul Perfecţiunii şi o dată Quincunx. Welibus a purtat de două ori Muntele de Smarald, de trei ori Phoenixul Triplu, o dată Prinţul Cutezător şi de două ori Zeul Rechin.

Angmark încuviinţă gânditor.

— Am înţeles. Mi-am ales dintre măştile lui Welibus pe cele conform gustului meu şi în felul ăsta m-am demascat. Însă numai tu cunoşti adevărul. Se ridică şi se îndreptă spre hublou: Kershaul şi Rolver coboară acum pe ţărm şi în curând se vor duce la treburile lor; deşi mă îndoiesc că ar interveni în vreun fel: amândoi au devenit sirenieni adevăraţi.

Thissell aşteptă în tăcere. După zece minute, Angmark se întinse spre un raft şi apucă un cuţit.

— Scoală-te, îi porunci el lui Thissell.

Acesta se ridică încet pe picioare. Angmark se apropie dintr-o parte şi-i trase Molia Lunii de pe cap. Thissell icni şi încercă zadarnic să o reţină. Prea târziu însă; chipul îi era dezvelit.

Angmark se întoarse, îşi scoase masca şi îşi puse Molia Lunii. Execută un apel la hymerkin. Doi sclavi intrară şi se opriră şocaţi la vederea lui Thissell.

Angmark execută un fel de darabană şi cântă:

— Duceţi acest om pe chei.

— Angmark! răcni Thissell. Sunt fără mască!

Sclavii îl apucară şi-l târâră pe punte, peste podeţ, până pe chei.

— Angmark! răcni Thissell. Sunt fără mască!

Sclavii îl apucară şi-l târâră pe punte, peste podeţ, până pe chei.

— Acum, rosti Angmark fixându-i o funie în jurul gâtului, tu eşti Haxo Angmark, iar eu Edwer Thissell. Welibus este mort şi în curând aşa vei fi şi tu. Pot să mă descurc fără dificultate în rolul tău. O să cânt la instrumente ca un Om al Nopţii şi voi avea glasul unei ciori. O să port Molia Lunii până când va putrezi şi abia atunci o voi schimba. Raportul morţii lui Angmark va sosi la Polypolis şi totul va fi în regulă.

— Nu poţi face asta, şopti Thissell. Masca mea, faţa mea…

O femeie grasă, purtând o mască cu flori albastre şi roz, traversă cheiul. Îl zări pe Thissell şi ţipă ascuţit, luând-o la goană.

— Dă-i drumul, făcu Angmark mulţumit.

Trase de funie, târându-l pe Thissell în josul cheiului. Un bărbat, cu Căpetenia Piraţilor pe chip, care cobora de la bordul unei corăbii, încremeni de uimire.

Angmark cântă la zachinko:

— Iată-l pe notoriul criminal Haxo Angmark. Numele lui este rostit cu spaimă pe toate celelalte lumi; acum a fost prins şi va fi dus la o moarte ruşinoasă. Iată-l pe Haxo Angmark!

Ajunseră pe esplanadă. Un copil zbieră îngrozit. Thissell se împiedică; lacrimile îi curgeau din ochi şi nu zărea decât forme neclare şi culori. Glasul lui Angmark tuna:

— Priviţi cu toţii criminalul de pe altă lume. Haxo Angmark! Apropiaţi-vă ca să-i fiţi martori la execuţie!

— Nu sunt Angmark, răcni Thissell. Sunt Edwer Thissell; el este Angmark. Nu-l asculta însă nimeni, se auzeau doar strigăte

de dezaprobare, şoc şi dezgust la vederea chipului. Dă-mi masca, strigă el spre Angmark, dă-mi o ţesătură de sclav...

Angmark cânta triumfător:

— În ruşine a trăit, în ruşinea fără mască va muri.

Un Spiriduş al Pădurii se opri înaintea lui Angmark.

— Ne-am întâlnit din nou, Molie a Lunii.

— În lături, prietene Spiriduş, cântă Angmark. Trebuie să-l execut pe acest criminal. În ruşine a trăit, în ruşine va muri!

În jurul lui se strânsese mulţimea; măştile îl priveau pe Thissell cu un interes morbid.

Spiriduşul Pădurii smulse frânghia din mâna lui Angmark şi o aruncă pe jos. Mulţimea urlă şi se auziră voci:

— Fără duel, fără duel! Ucideţi monstrul!

Pe capul lui Thissell fu aruncată o cârpă. Bărbatul încremeni, aşteptând tăişul săbiei. Simţi însă cum i se retezau legăturile de la mâini. Grăbit, aranjă ţesătura, ascunzându-şi chipul.

Patru oameni îl înşfăcaseră pe Angmark. Spiriduşul Pădurii stătea în faţa lui, cântând la skarany:

— Acum o săptămână ai vrut să-mi smulgi masca; acum ţi-ai atins ţelul pervers.

— Dar este un criminal, strigă Angmark. Este un ticălos notoriu!

— Ce-a făcut? cântă Spiriduşul Pădurii.

— A ucis, a prădat nave, a torturat, a şantajat, a jefuit, a luat sclavi...

Spiriduşul Pădurii îl opri:

— Morala voastră nu ne interesează. Putem însă dovedi faptele tale.

Un grăjdar păşi înainte şi cântă furios:

— Acum nouă zile, această insolentă Molie a Lunii a încercat să-mi achiziţioneze cel mai valoros armăsar!

Se apropie un alt bărbat, purtând masca Expertului Universal.

— Sunt un Maestru Artist de măşti; recunosc această Molie a Lunii, străină de planeta noastră. Recent, mi-a batjocorit talentul. Merită să moară!

— Moarte monstrului de pe altă lume! urlă mulţimea.

Un val de oameni se năpusti înainte şi lamele săbiilor luciră prin aer, lovind.

Thissell privea, incapabil să facă vreo mişcare. Spiriduşul Pădurii se apropie şi cântă cu asprime la stimic:

— Pentru tine avem milă, dar şi dispreţ. Un adevărat bărbat nu rabdă niciodată asemenea înjosiri.

Thissell respiră adânc, căută la centură şi găsi zachinkoul.

— Prietene, mă calomniezi! cântă el. Nu ştii să apreciezi adevăratul curaj? Ai fi preferat să mori în luptă sau să umbli fără mască pe esplanadă?

— Există un singur răspuns, cântă Spiriduşul Pădurii. Aş fi murit în luptă; nu puteam îndura o asemenea ruşine.

— Şi eu am avut de ales, răspunse Thissell. Aş fi putut lupta cu mâinile legate, şi aş fi murit, sau aş fi putut să îndur ruşinea, şi prin ea mi-aş fi învins potrivnicul. Recunoaşte că nu ai destul strakh pentru această faptă. M-am dovedit brav! Întreb, cine din cei de aici are curajul să facă ceea ce am făcut eu?

— Curaj? exclamă Spiriduşul Pădurii. Nu mă tem de nimic, nici chiar de moartea din mâinile Oamenilor Nopţii.

— Atunci, răspunde.

Spiriduşul Pădurii se retrase şi cântă la double-kamanthil:

— Dacă acestea ţi-au fost motivele, cu adevărat ai fost brav.

Grăjdarul execută o suită rapidă pe corzile gomapardului şi cântă:

— Niciunul dintre noi n-ar fi îndrăznit ceea ce a făcut acest bărbat nemascat.

Mulţimea murmură aprobatoare.

Artistul de măşti se apropie de Thissell, cântând slugarnic la double-kamanthil:

— Te rog, Lord Erou, păşeşte pragul prăvăliei mele şi schimbă această ţesătură nevrednică cu o mască potrivită ţie.

— Înainte de-a alege, Lord Erou, cântă un alt artist de măşti, te rog să-mi priveşti superbele creaţii!

Un bărbat cu masca Pasărea Cerului Azuriu îl abordă curtenitor pe Thissell:

— De curând, am terminat o corabie somptuoasă; şaptesprezece ani de zile am muncit la realizarea ei. Bucură-te cu norocul de-a accepta şi folosi această operă de artă; la bord, aşteptând să te slujească, sunt sclavi iuţi şi fecioare dulci; în cală există vinuri alese, iar punţile sunt acoperite cu covoare de mătase.

— Îţi mulţumesc, făcu Thissell, izbind zachinkoul cu vigoare şi încredere. Accept cu plăcere. Dar mai întâi, o mască.

Artistul de măşti emise un tril interogativ la gomapard:

— Lordul Erou ar considera un Dragon Învingător ca fiind sub demnitatea sa?

— Nu, făcu Thissell. O consider o mască potrivită şi satisfăcătoare. Mergem chiar acum s-o examinez.

Vandana Singh
Delhi

Traducere de Roxana Brînceanu

Tânăra scriitoare **VANDANA SINGH** s-a născut şi a fost educată în India, iar actualmente locuieşte cu familia în Statele Unite, unde predă fizica şi scrie. Povestirile i-au apărut în câteva volume din *Polyphony,* ca şi în *Strange Horizons, Trampoline* şi *So Long Been Dreaming.* Prima ei carte pentru copii, *Younguncle Comes to Town,* a fost publicată în India.

În seara asta este profund conştient de prezenţa oraşului: pietrele sale antice, casele de cărămidă cu acoperiş plat, frânghiile de rufe, culori vii şi lucioase fluturând ca nişte flamuri, străzile mărginite de copaci neem sufocate de trafic. Un autobuz traversează podul sub care el îşi făcuse culcuş. Noaptea miroase a iasomie şi urină stătută, şi a praful de pe terenul de cricket aflat de partea cealaltă a străzii. Alături de el, un bărbat îşi aprinde o bidi, cu faţa plecată, pe jumătate în umbră, şi are impresia că se recunoaşte pe sine. Se îndreaptă spre bărbat, care pare a fi un alt vagabond.

— Mă cheamă Aseem, zice.

Bărbatul, duhnind a mahorcă, se holbează la el, tuşeşte şi scuipă:

— *Kya chahiye?*

Aseem se retrage în grabă. Nu, omul acesta nu este eul mai în vârstă al lui Aseem; oricum, Aseem nu-şi poate imagina că s-ar fi putut apuca de fumat bidi indiferent în ce etapă a vieţii s-ar fi aflat. Părăseşte adăpostul precar al podului, străduţa liniştită care trece pe sub el, şi-şi croieşte drum printre gunoaiele şi felinarele anemice până la autostrada luminată de neoane. Noul oraş e mai puţin ameţitor, crede el; culorile sunt mai solide, luminile orbitoare, astfel că nu poate vedea apariţiile la fel de limpede. Dar o dată a văzut un lăptar trecând pe lângă el pe strada Shahjahan, însoţit de o vacă albă, cocoşată, cu o talangă. Sub falnicii copaci bătrâni care umbresc parţial luminile stradale, lăptarul s-a oprit ca să-i vorbească vacii sale şi s-a pierdut apoi în penumbra amurgului.

Când era mai tânăr, credea că apariţiile pe care le vedea erau fantome ale morţilor, dar acum ştie că nu acesta e adevărul. Acum are o teorie care spune că viziunile sale sunt amăgiri ale timpului, încâlceli produse când o parte a fluxului temporal se freacă de un altul şi cele două se suprapun pentru un moment. Decisese (după ani de luptă) că la urma urmelor el nu e nebun; creierul său este alcătuit altfel decât al celorlalţi, permiţându-i să discearnă aceste coincidenţe temporale. Ştie că nu e singurul cu asemenea capacităţi, pentru că unii dintre

oamenii pe care îi vede îl văd şi ei, şi se retrag speriaţi. Gândul că este o fantomă pentru nişte oameni morţi de mult sau încă nenăscuţi pe lumea asta îl amuză şi în acelaşi timp îl şi îngrozeşte.

Cele mai multe apariţii le-a văzut în părţile vechi ale oraşului, şi nu ştie sigur de ce. Delhi are o istorie bogată, fără îndoială.

Trecutul oraşului se confundă cu mitul, când fraţii Pandava din legendara Mahabharata au fondat pentru prima dată fabuloasa lor capitală, Indraprastha, acum vreo 3000 de ani. Numai în timpurile Evului Mediu au existat şapte oraşe Delhi, îşi aminteşte el, dintr-o carte de istorie mult citită – iar al optulea oraş a fost înfiinţat de britanici în zilele Raj-ului. Oraşul contemporan, al nouălea, este cel mai mare. Vechile oraşe mai sunt vii doar pentru Aseem, întrezărite ca nişte insule misterioase de pe o corabie în mişcare, dar cu toate acestea reale. Şi-ar dori să poată discuta despre viziunile sale temporale cu cineva care să-l ia în serios şi să-l ajute să priceapă natura şi limitele maladiei sale bizare, dar în mod ironic singura persoană înţelegătoare pe care o întâlnise şi care se afla în aceeaşi situaţie se întâmplase să trăiască în anul 1100 sau cam pe acolo, în timpul lui Prithviraj Chauhan, ultimul conducător hindu din Delhi.

Trecea pe lângă coloanele decolorate ale unei clădiri vechi din Connaught Place când o zărise: o bătrână cu fustă lungă şi şal, mergând indiferentă prin parcare, trupul ei ridicându-se deasupra străzii şi căzând sub suprafaţa ei paralel cu o topografie invizibilă. Ajunse faţă în faţă cu Aseem – şi îl văzu. Amândoi se opriră. Imagini din mediul ei erau agăţate de ea ca nişte panglici cenuşii – văzu ceaţă, întunericul pădurii, în spatele ei. Brusc, în mijlocul verii, simţi miros proaspăt de ploaie. Ea întinse întrebător un braţ spre el dar nu îl atinse.”

— Tu din ce epocă eşti? zise, într-un dialect hindi nefamiliar. Nu ştiu cum să răspundă la întrebare sau cum să-şi înfrâneze viul şoc al bucuriei. Şi ea privise dincolo de barierele timpului şi întrezărise alţi oameni, alte epoci. Ea îl numi pe Prithviraj Chauhan regele ei. Aseem îi spuse că el trăia la vreo 900 de ani după Chauhan. Schimbară poveşti despre alte viziuni – ea văzuse armate, suliţe scânteind, şi oameni palizi cu bărbi galbene, *şi* o femeie într-o trăsură de metal, plângând. El reuşi

să-i explice câteva dintre aceste lucruri înainte ca ea să înceapă să dispară. Porni spre ea ca şi cum ar fi vrut să intre în lumea ei, dar se izbi de un stâlp. Ridicându-se de pe jos, auzi râsete batjocoritoare. Sub arcade un lustragiu şi un bărbat care mesteca frunze de betel se holbau la el, bucurându-se de spectacol.

Odată îl întâlnise pe împăratul nebun, Mohammad Shah. Se plimba prin Fortul Roşu într-o după-amiază târziu, evitând îngrămădeala turiştilor şi aparatele lor de fotografiat, şi se simţea deosebit de agitat. În aer era o aromă de fum fiindcă un grădinar de prin împrejurimi ardea frunzele uscate. Pe măsură ce apunea soarele, zidurile de piatră roşie ale fortului străluceau, apoi se întunecau. Coborî noaptea, acoperind meterezele înalte, pajiştile peste care rătăcea el, frumuseţea sclipitoare a Moscheii Perlei, curbele languroase ale acum îndepărtatei Yamuna ce curgea odată pe sub această terasă de marmură. Văzu un bărbat stând în picioare, aplecat peste balustradă, îmbrăcat într-un sherwani de mătase roşie, cu bijuterii la gât şi o piatră preţioasă prinsă pe turban. Omul mirosea a vin şi esenţă de trandafir, şi cânta un cântec despre o noapte de despărţire de Cea Iubită, amestecând cuvintele.

Bairan bhayii raat sakhiya... Mammad Shah piya sada Rangila...

Mohammad Shah Rangila, la începutul anilor 1700, îşi aminti Aseem. Împăratul care iubea muzica, poezia şi vinul mai mult decât orice altceva, care ignora avertismentele despre marşul regelui persan către Delhi însoţit de o armată imensă...

— Ascultă, Rege, şopti repede Aseem, întrebându-se dacă ar putea schimba cursul istoriei, trebuie să te pregăteşti de război. Altfel Nadir Shah va cotropi oraşul. Mii de oameni vor fi măcelăriţi de armata sa...

Regele ridică ochii întunecaţi de vin.

— Dispari, fantomă!

Câteodată se opreşte pe pajiştile de la India Gate din inima Delhi-ului modern şi cumpără îngheţată de la un negustor, pe care o mănâncă stând lângă una dintre fântânile construite de Lutyens. Urmărind jocul de lumini pe apa sclipitoare, se gândeşte la invadatorii britanici, care au adus una dintre cele mai vechi şi mai bogate civilizaţii de pe pământ la sărăcie abjectă în numai două sute de ani. Au construit aceste edificii

măreţe, clădiri graţioase şi fântâni, dar au trebuit să le lase în urmă pe toate. Regi au venit şi s-au dus, albii goras au venit şi au plecat, dar oraşul continuă să trăiască. Câteodată vede apariţii ale goras-ilor, feţe palide trecând pe lângă el pe jos sau călare pe cai. De fiecare dată strigă la ei:

— Poporul vostru e condamnat. O să plecaţi de aici. Imperiul vostru se va prăbuşi.

Din când în când ei îi aruncă câte o privire, speriaţi, înainte de a dispărea.

În clipele lui mai fanteziste se întreabă dacă nu cumva chiar el, într-un anumit fel, nu a *provocat* istoria să se întâmple aşa cum s-a întâmplat. Dacă nu a plantat o sământă de îndoială în mintea ofiţerilor britanici cu privire la stabilitatea Imperiului. Dacă, în ciuda intenţiilor sale bune, nu l-a convins pe Mohammad Shah că iminenta invazie nu este o ameninţare reală, ci un complot ţesut împotriva sa de duhurile rele. Dar ştie că în afară de împărat niciunul dintre cei cu care comunicase nu are cu adevărat însemnătate asupra cursului istoriei, iar el pur şi simplu îşi face iluzii asupra propriei sale importanţe.

Totuşi se simte obligat să-şi noteze întâlnirile cele mai interesante. Poartă tot timpul la el un caiet gros, uzat, din care jumătate este dedicat înregistrării acestor aventuri temporale. Dar pentru că apariţiile pe care le vede sunt atât de clare, uneori nu e sigur dacă feţele pe care le întrezăreşte în mulţime, sau omul învelit în şaluri care trece pe lângă el într-o noapte rece, aparţin acestui timp sau vreunui altul. Numai câte o distonantă – spaţială sau temporală – distinge apariţiile de restul oamenilor.

Câteodată vede şi peisaje, dar rar – un orizont împestriţat cu palate şi acoperişuri ascuţite de temple, o pădure în mijlocul unei străduţe aglomerate – şi o dată, cel mai straniu, o zonă cu turnuri înalte, ornamentate, ajungând până la nori. Fiecare asemenea viziune pare a fi încărcată cu o energie aparte, ca o scenă luminată de fulger. Şi cu toate că apariţiile sunt aleatoare şi nu se repetă prea des, există anumite locuri în care vede (crede el) mereu aceiaşi oameni. De exemplu, în timp ce călătoreşte cu metroul vede aproape întotdeauna oameni în tunele, plutind prin tren şi printre pasagerii de pe peroane, îmbrăcaţi în zdrenţe, cu feţe palide şi nesănătoase ca şi cum nu ar fi văzut niciodată soarele. Prima dată când îi văzuse se

înfiorase. „Metroul e destul de nou” gândise în sinea lui, „şi e primul sistem de trenuri subterane din Delhi. Aşadar ceea ce văd trebuie să fie din viitor...”

Într-o zi, îşi spuse, va scrie o istorie a viitorului.

***

Strada se numeşte Nai Sarak, un nume pe care întotdeauna l-a considerat absurd. Înseamnă Drumul Nou, dar drumul acesta nu mai e de multă vreme nou. Ar putea traversa strada din două salturi dacă n-ar fi aşa de plin de lume, umăr lângă umăr. Şi casele sunt la fel, înghesuite una în alta cu ferestre ca nişte ochi lipsiţi de strălucire, şi scări înguste şi prăfuite şi alei chiar şi mai înguste printre ele. Parterul este ocupat de mici magazine vechi conţinând grămezi de cărţi cu miros proaspăt şi înţepător, o aromă care te trezeşte precum cea de cafea. E o zi caniculară, şi fără nicio umbră. Fata pe care o urmăreşte este doar o altă studentă la Universitatea din Delhi în căutare de chilipiruri, care se fereşte să nu fie îmbrâncită sau pipăită, şi mai ales să nu i se fure poşeta. Băieţei desculţi aleargă ducând limonada în pahare ciobite, şi bătrâni graşi stau în maiouri în spatele tejghelelor, târguindu-se înverşunaţi cu studenţi palizi şi lipsiţi de apărare prin zumzetul ventilatoarelor electrice, frecându-şi palmele umede de burţile păroase în timp ce îşi sorb băuturile la gheaţă, făcând apoi semn vreunui copil al nimănui atunci când tranzacţia se încheie, pentru ca volumul dorit să poată fi depus în mâinile febrile ale tânărului. Unii dintre proprietarii magazinelor adaugă o mică predică pe tema „învaţă fiule, fă-i mândri pe părinţii tăi...” Aseem nu a mai fost pe aici de mult (de fapt, din vremea când el însuşi era la colegiu); nu e pregătit pentru aşa ceva: lumina puternică a zilei, domul alb al moscheii ridicându-se în spatele lui, vechile ziduri de piatră ale oraşului încorsetându-l, închizându-l printre oameni, sudoare şi praf. E ameţit de albele kurtas ale bărbaţilor, bărbile îngrijite şi tichiile de rugăciune; se află, desigur, în partea musulmană a oraşului, Vechiul Delhi, dar nu e atât de romantic cum îl făcea să pară bunica lui. Are o sclipire rară de amintire din trecut de pe vremea când era copil mic şi asculta poveştile bătrânei. Bunica lui fusese una dintre acele hinduse care nu se întorsese niciodată în vechiul Delhi după nebunia Divizării din 1947, când revoltele hindu-islamice uciseseră mii de oameni, însă el îşi

amintea cum vorbea ea despre locurile copilăriei sale: *parathe-walon-ki-gali,* strada vânzătorilor de paratha, unde în toate magazinele se coceau lipii proaspete de toate felurile posibile, umplute cu cartofi condimentaţi sau carne de miel, sau frunze de schinduf, sau conopidă zdrobită şi ardei roşu iute; şi Dariba Kalan, unde după sute de ani încă se mai vindea cel mai bun şi mai pur argint din lume, lanţuri delicate şi brăţări pentru mâini şi glezne. Prin gloata care se îmbulzea în aceste locuri văzuse apariţii de curtezane şi bărbaţi tineri, sângele, tunetul invaziilor şi trupurile prinţilor spânzuraţi de soldaţii britanici. Pentru el oraşul vechi, împrejmuit de ziduri înalte, erodate, din piatră, este ca inima unei bătrâne care visează mereu la tinereţea ei.

Fata care i-a atras atenţia continuă să înainteze. Aseem n-a reuşit să o vadă aşa cum trebuie – tot ce a observat sunt ochii întunecaţi, şi moartea din ei. După atâţia ani petrecuţi în oraş a învăţat să recunoască un soi de preocupare în ochii unora dintre concetăţenii săi: dorinţa pentru anonimatul final adus de moarte. Uneori, ca în acest caz, ştie înaintea lor.

Fata intră într-un magazin. Proprietarul, un tânăr cu constituţie de luptător, e îmbrăcat numai în şort de bumbac. Masorul lucrează la spatele lui, frământându-i şi sculptându-i muşchii lucioşi, aurii. Tânărul spune:

— Biochimie avansată? Watkins? Una singură, una singură a mai rămas.

Strigă în interiorul întunecat, cavernos, şi apare nelipsitul băiat aducând volumul de parcă ar fi o carte rară. Chipul fetei etalează prea multă uşurare; e condamnată chiar înainte de a începe târguiala. Renunţă la banii ei cu un aer resemnat, iese afară în lumina zgomotoasă, şi e cuprinsă de mulţime ca o bucată de lemn aruncată într-un râu. Împinge şi-şi croieşte drum cu coatele, evitând mâinile anonime care se întind spre sânii sau spatele ei. El o pierde din vedere pentru o clipă, dar iat-o, trecând pe lângă moschee spre staţia de autobuz de pe strada principală. În staţia de autobuz surprinde ochii lui Aseem şi-i aruncă o privire rece, prevenitoare. Acum se apropie un autobuz, plin de oameni, tineri atârnând la uşi ca la prora unui vas. O vede luptându-se prin mulţime către autobuz, iar în ultima clipă ajunge chiar în calea lui. Autobuzul nu opreşte, ci (în maniera chinuitoare a autobuzelor din Delhi) abia încetineşte, ca şi cum s-ar juca de-a prinselea cu mulţimea. Monstrul imens de

metal galben cu verde se repede asupra ei, iar ea stă înlemnită, strângându-şi sacoşa cu cărţi. Acesta este momentul lui Aseem. Se aruncă spre fată, împingând-o din drum, apucând-o înainte să cadă la pământ. Urechile lui aud un urlet, scrâşnetul frânelor, şi şoferul strigând. Cărţile ei sunt împrăştiate pe jos. O ajută să le adune. Ea tremură din cauza şocului. În ochii ei se vede pentru o clipă pe sine: un vagabond, cu obrajii nebărbieriţi, cu părul nepieptănat. Îi spune: nu face asta, niciodată să nu faci asta. Viaţa nu e niciodată atât de lipsită de speranţă. Ai un rost pe care trebuie să-l îndeplineşti. Repetă asta ca pe o mantră, în timp ce ea priveşte uluită, de parcă nu ar înţelege că a vrut să se sinucidă. El poate vedea ce anume o nedumereşte: vorbeşte hindi corect, îngrijit, iar trăsăturile englezeşti şi tenul deschis îl plasează printre cei educaţi din clasa de mijloc, cum e şi ea, însă aspectul lui spune altceva. Deşi ştie că nu e femeia pe care o caută el, scoate foaia printată doar ca să se asigure. Nu, nu e ea. Obrajii sunt prea slabi, bărbia nu e destul de ascuţită. Îndeasă una dintre cărţile de vizită în mâna ei şi pleacă. Din depărtare, o vede uitându-se la cartea de vizită şi încruntându-se. Oare o s-o arunce? În ultimul moment îi dă drumul în sacoşa cu cărţi. Îşi aminteşte mult prea limpede când a primit el pentru prima dată o astfel de carte de vizită. „Îţi faci griji în legătură cu viitorul tău? Consultă-l pe Pandit Vidyanath. Birou computerizat cu aer condiţionat. Descoperă-ţi adevăratul Rost în Viaţă.” Poartă un logo cu un fagure de albine şi o adresă din South Delhi.

Mai târziu va descrie această întâlnire în a doua jumătate a caietului său. În trei ani, a umplut aproape complet partea asta. A oprit băieţi tineri să se arunce de pe podurile care traversează Yamuna. A împiedicat femei de la salturi de pe clădirile înalte, de la otrăvirea cu kerosen, de la întâlniri ucigaşe cu traficul oraşului. Toate astea căutând-o pe *ea,* cea a cărei poveste va fi ultima din caiet.

Însă cea care deschide această serie este chiar povestea lui...

***

Cu trei ani în urmă. Stă pe unul dintre podurile care traversează Yamuna. În aer e o ceaţă grea, mirositoare, ca acelea care strică dimineţile de iarnă din Delhi. Tremură din

cauza frigului, şi pentru că e obosit, obosit de apariţiile care l-au chinuit întotdeauna, obosit de nesfârşitele runde de tratamente şi de întâlnirile cu doctorii şi psihologii. Tocmai îi scrisese o scrisoare logodnicei sale, punând capăt relaţiei lor şi aşa fragile. Cu două luni în urmă încetase să se mai ducă la facultate. Mama şi tatăl său muriseră de un an, respectiv doi, şi nu mai exista nimeni care să-l consoleze, cu excepţia rudelor din alte oraşe care îl cunoşteau numai după reputaţia sa de persoană cu probleme. Noaptea trecută încercase, ca o ultimă soluţie, să părăsească Delhi, sperând că poate viziunile vor înceta. Ajunsese până în gară. Se aşezase la coadă în faţa ghişeului de bilete, împins de tineri cu saci de voiaj şi matroane agresive în sari-uri colorate. „Numele?” întrebase omul de la ghişeu, dar Aseem nu-şi putuse aminti. În jurul său, interiorul cavernos al gării răsuna, hamali îmbrăcaţi în roşu alergau, balansând bagaje etajate pe capetele lor cu turbane, şi valuri largi de călători viermuiau pe scările care duceau sus pe platforme. Oamenii îl înghionteau, spunându-i să se grăbească, dar el nu se putea gândi decât la trenurile nemişcate dintre peroane, fumegând în aerul rece, şuierând uşor ca nişte şerpi calzi, aşteptând să-l ducă departe. Gândul plecării îl umplu de o groază subită. Se întorsese şi părăsise gara. Afară în noaptea rece sclipitoare respirase adânc, o respiraţie puternică de uşurare, de parcă ar fi scăpat de propria-i moarte.

Aşadar iată-l, în dimineaţa de după tentativa de evadare, stând pe pod şi tremurând în ceaţă. Observă o crăpătură în balustrada de beton, pe care o urmăreşte cu degetul până la lăstarul unui smochin crescând pe partea exterioară a parapetului. Şi-o aminteşte pe mama lui smulgând lăstarii de smochin din zidurile şi pavajul curţii casei lor, în ciuda protestelor lui. Îşi aminteşte ce greu îi era să vadă, în fiecare mlădiţă fragilă, uriaşul copac matur. Aplecându-se peste pod, se trezeşte întrebându-se care va cădea primul – smochinul sau podul. Exact atunci aude o bicicletă pe drumul din spatele lui, una care trebuia unsă, şi, înainte să-şi dea seama, un individ necioplit cu o barbă răvăşită apăruse din ceaţă, trăgându-l de lângă parapet înapoi în stradă.

— Nu fi prost, nu face asta, zice străinul, respirând greu. Bicicleta zace pe caldarâm, cu una dintre roţi învârtindu-se.

Uite, ia asta, mai spune, îndesând o carte de vizită în mâna moale a lui Aseem. Du-te să-i vezi. Dacă ei nu-ţi pot oferi un motiv pentru care să trăieşti, nici propria ta mamă nu poate.

Adresa de pe cartea de vizită se dovedeşte a fi într-o piaţă mică de lângă Sarojini Nagar. În jurul unui scuar prăfuit cu iarbă uscată unde omniprezenţii câini vagabonzi dorm agitaţi în soarele palid, este un şir de magazine. Locul pe care îl caută el este un magazin aflat pe colţ, alături de un imens copac jamun. Sub copac, trei vaci albe gheboase rumegă, privindu-l cu o indiferenţă bovină. Aseem îşi croieşte drum prin vacarmul produs de biciclete, ricşe cu motor şi oameni, şi ajunge în faţa unei uşi închise cu un mic semn pe care scrie doar „Pandit Vidyanath. Consultaţii”. Intră.

Pandit nu este acolo, dar un asistent, un tânăr slab cu chip serios, îi face semn lui Aseem spre un scaun. Asistentul stă în spatele unui birou pe care se află un PC, o imprimantă şi o plăcuţă cu numele său: Om Prakash, licenţă în fizică (picată), Universitatea din Delhi. Există o fereastră cu aparatul de aer condiţionat promis (aparent scos din funcţiune) ocupându-i jumătatea inferioară. Pe cealaltă parte a ferestrei se află un fagure în curs de formare. Aseem simte că a venit în locul nepotrivit şi deja regretă capriciul care l-a adus aici, dar fagurele îl fascinează, cum poate fi în acelaşi timp imobil şi în mişcare, şi cum albinele se coordonează una cu cealaltă, de parcă ar executa un dans complicat. Două albine se târăsc pe computer, iar o alta pe braţul asistentului. Om Prakash pare complet netulburat; îl asigură pe Aseem că albinele sunt inofensive, şi îi arată borcanele cu miere de pe raftul din spatele lui, în cazul în care îl interesează. Se pare că albinele aparţin lui Pandit Vidyanath, un om cu multe talente, care este foarte ocupat fiindcă lucrează de asemenea şi pentru oraş. (Aseem are o bănuială că probabil marele om nu e mai mult decât un umil funcţionar la un oficiu municipal.) Mierea costă zece rupii borcanul. Aseem scutură din cap, iar Om Prakash revine la afaceri dregându-şi zgomotos glasul, îi pune întrebări şi înregistrează răspunsurile în calculator. Deja Aseem se simte ca un fraier.

— De unde cunoaşte calculatorul tău viitorul? întreabă Aseem. Om Prakash are o graţie suplă, de girafă, deşi nu e un

bărbat înalt. Face un gest critic cu mâinile lui lungi şi subţiri, care se transmite până sus la umerii mobili.

— Un computer e ca un stup. Mulţi biţi şi părţi componente, niciuna inteligentă în sine. Combină-le şi obţii ceva care gândeşte. Calculatorul ăsta nu e unul obişnuit. L-a construit însuşi Pandit Vidyanath.

Om Prakash rânjeşte când imprimanta începe să bâzâie.

— Toţi oamenii care vin aici caută înţelesuri. Fiecare persoană are propria dharma, propriul său scop unic. Noi nu prezicem viitorul, pentru că viitorul este dincolo de puterile noastre, Sahib. Noi le spunem de ce trebuie să trăiască.

Îi înmânează lui Aseem o coală printată. Aparent, pagina nu are nicio logică. Constă în x-uri aranjate aleator pe foaie. O ţine la distanţă şi se conturează – neclar – faţa unei femei.

— Cine e?

— Tu trebuie să interpretezi ce înseamnă acest desen, zice Om Prakash. Trebuie să trăieşti fiindcă este necesar s-o întâlneşti pe această femeie, poate ca s-o salvezi sau să fii salvat. Poate să însemne că te-ai putea afla în locul şi la momentul potrivit pentru a o salva de la o soartă groaznică. Poate să fie sora sau fiica ta, soţia sau o străină.

În locul ochilor sunt pete întunecate, o insinuare de pomeţi înalţi şi o buclă de păr peste obraz, ascunzându-i pe jumătate gura. Faţa e largă şi în formă de inimă, îngustându-se în dreptul unei bărbii mici.

— Dar asta nu e prea clară… Ar putea fi aproape oricine. Cum o să ştiu…

— O să ştii când o s-o întâlneşti, spune Om Prakash cu fermitate. Nu trebuie să ne plătiţi. Mulţumesc, domnule, şi poftiţi nişte cărţi de vizită pe care să le oferiţi altor suflete nefericite.

Aseem ia pachetul de cărţi de vizită şi pleacă. Nu are deloc încredere în întreaga afacere, în special partea cu „nu trebuie să plătiţi”. Să nu plătească? Într-un oraş ca Delhi?

Dar, în ciuda îndoielilor, constată că e intrigat. Se aşteptase la obişnuitele platitudini despre viaţă şi moarte, sentinţele fataliste specifice prezicătorilor şarlatani, dar acest Vidyanath evident era un original. Faptul că Aseem trebuie să trăiască pur şi simplu ca să fie acolo pentru cineva la momentul necesar: ce idee amuzantă, modestă! Zilele trec şi ea prinde formă în mintea lui, capătă sens, iar el ajunge să creadă, fie şi numai

pentru că trebuie să creadă în ceva. Analizează feţele oamenilor din mulţime, de pe trotuarele prăfuite, din autobuzele supraaglomerate, din metrou, şi o caută pe ea. Trăieşte pentru ca într-o zi drumurile lor să se intersecteze. În trei ani de zile s-a convins că ea există cu adevărat şi că îl aşteaptă. Şi-a încropit un fel de viaţă, lucrează la un fotograf din Lajpat Nagar unde poate dormi în nopţile de iarnă, sau face comisioane pentru proprietarii de magazine din Defence Colony, câştigând suficient ca să fie hrănit şi îmbrăcat. Timp de trei ani a împărţit sute de cărţi de vizită şi a trecut pe la adresa din South Delhi de zeci de ori. S-a obişnuit cu albinele, cu aerul condiţionat defunct, şi chiar cu Om Prakash. Cu toate că distanţa dintre ei e prea mare ca să permită o prietenie (în realitate o distanţă de temperament), Aseem îi povesteşte lui Om Prakash despre apariţiile pe care le vede. Om Prakash primeşte aceste mărturisiri cu un rictus mai mult prostesc şi clătinând mult din cap a mirare, şi zice că îi va spune lui Pandit Vidyanath. Numai că de fiecare dată când vine Aseem nu e niciun semn de la Pandit Vidyanath, astfel că acum suspectează că nu există o astfel de persoană, că Om Prakash însuşi este, deşi improbabil, mintea din spatele întregii afaceri.

Dar uneori perspectiva întâlnirii cu femeia îl sperie. Se imaginează salvând-o de la moarte sau de la o soartă mai rea decât moartea, îndeplinindu-şi în cele din urmă rostul. Dar după aceea, ce îl aşteaptă? Îmbrăţişarea uleioasă a Yamunei?

Sau ea îl va salva la rândul ei?

***

Unul dintre lucrurile care îi plac la oraş este modul în care se încalcă regulile. Delhi este un loc al contradicţiilor – transcende teza şi antiteza. Văzuse aici cocioabele săracilor şi monstruozităţile opulente ale bogaţilor. La intersecţiile principale, unde cei bogaţi aşteaptă nerăbdători în maşinile lor cu aer condiţionat schimbarea culorii semaforului, văzuse copii ai străzii numai piele şi os alergând de la o maşină la alta, vânzând reviste lucioase ca *Vogue* şi *Cosmopolitan.* Printre fiţoşii nou-îmbogăţiţi hoinăresc turme de vaci şi câini vagabonzi; maimuţele rhesus se împerechează frenetic prin copacii din jurul clădirii Parlamentului.

Nu dormise bine – noaptea trecută poliţia făcuse raiduri pe trotuarele din Aurobindo Marg. În zori era aşteptat un oarecare VIP străin, astfel că gloata de pe marginile drumului fusese alungată de poliţişti cu bastoane. Asta se mai întâmplase de câteva ori şi înainte, dar astăzi Aseem fumegă de mânie şi umilinţă: are o vânătaie pe spate acolo unde l-a lovit un poliţist, şi îl arde în căldura neîndurătoare. Moartea pândeşte din spatele ochilor de nepătruns ai trecătorilor – dar de data asta este sătul de această apropiere a sa de moarte. Aşa că se duce în singurul loc unde poate lăsa în urmă oraşul fără să treacă de fapt dincolo de graniţele sale – o altă anomalie într-un oraş al surprizelor. În expansiunea nesfârşită a caselor de cărămidă şi străzilor aglomerate, în interiorul graniţelor oraşului, se găseşte o pădure întreagă: Delhi Ridge, un plămân verde. Răcoarea pădurii îl atrage.

Doar puţin mai departe de strada principală pădurea e liniştită, cu excepţia nelipsitului ciripit de păsări. Se simte ca într-un pântec călduţ, verde. Sub acacii descoperă o veche ruină, una dintre multele rămăşiţe fără nume din era medievală a oraşului Delhi. După ce o verifică în căutare de şerpi şi scorpioni, se ghemuieşte sub un zid prăbuşit şi aţipeşte.

Ceva mai târziu, când soarele a apus şi căldura nu mai e atât de intensă, aude un sunet ca o bătaie, lin şi regulat, ca o ploaie uşoară pe un acoperiş de tablă. Vede o femeie – o fată – pe cărarea pietruită dinaintea lui, ţinând în faţă un baston. Evident e oarbă, şi s-a rătăcit. Acesta nu este un loc pentru o femeie singură. Îşi drege glasul şi ea tresare.

— E cineva aici?

Poartă o bluză lungă albastră peste şalvari de aceeaşi culoare, şi un şal în jurul umerilor. Materialul subţire al dupattei îi înconjoară capul, ascunzându-i pe jumătate faţa, făcându-i trăsăturile neclare. Se uită la ea şi vede figura de pe hârtie. Sau crede că o vede.

— Te-ai rătăcit, zice el cu vocea tremurându-i de emoţie. Cotrobăie prin buzunare după foaie. Cu siguranţă a adormit şi visează. Oare nu o visase deja de atâtea şi atâtea ori?

— Unde vrei să mergi?

Ea apucă strâns bastonul. Umerii i se lasă în jos.

— Strada Naya Diwas, bunule domn. Am venit din Jaipur. Trebuia să mă întâlnesc cu sora mea, care locuieşte aici, dar mi-

am pierdut actele. Mi-au spus că trebuie să am acte. Altfel o să mă trimită la Neechi-Dilli cu toţi calicii şi criminalii. Nu vreau să ajung acolo! Sora mea are bani. Te rog, domnule, spune-mi cum să găsesc Naya Diwas!

El nu auzise niciodată de Naya Diwas sau Neechi Dilli. Strada Noii Zile? Delhi de Jos? Ce denumiri stranii. Îşi şterge transpiraţia de pe frunte.

— Nu există astfel de locuri. Cineva te-a îndrumat greşit. Întoarce-te pe drumul principal, ia-o la dreapta, e acolo o piaţă. O să vin cu tine. N-o să-ţi facă nimeni niciun rău. Te poţi interesa acolo.

Ea îi mulţumeşte, uşurată. Îi spune că a auzit multe poveşti despre oraşul fabulos şi minaretele sale înalte bătute în pietre scumpe care se înalţă până la cer, şi despre grădinile perfecte. Şi navele, udan khatolas argintii, care zboară printre lumi. E foarte emoţionată să se afle în sfârşit aici în Oraşul Imaculat.

Ochii lui se măresc. Se ridică brusc, dar ea deja se pierde printre copaci. Foaia printată de calculator e în mâna lui, dar înainte să-i mai poată arunca încă o privire, ea dispare.

Ce i-a spus? Oare încotro se îndreaptă ea, în ce epocă viitoare, ghidată de speranţa pe care i-o dăduse, şi care (se teme acum) ar putea fi falsă?

Se împleticeşte în jurul ruinei, deranjând hârciogii şi un stol adormit de păsărele gălăgioase, dar ştie că nu are nicio speranţă s-o regăsească altfel decât din întâmplare. Coincidenţele temporale au legile lor de nepătruns. Anticipase de atâtea ori acest moment, imaginându-şi atât bucuria, cât şi disperarea ca rezultat al său, dar niciodată această nelinişte, această nesiguranţă. Se uită din nou la foaia printată. Să fie o simplă coincidenţă că apariţia pe care o văzuse semăna cu imaginea? Dar dacă computerul lui Pandit Vidyanath genera ceva aleator, şi această căutare a lui, viaţa lui din ultimii câţiva ani, fusese complet inutilă? Dacă Om Prakash sau Vidyanath (dacă există) se distrează cu această glumă complicată pe socoteala lui? Dacă se lăsase indus în eroare de propriile lui speranţe şi temeri?

Dar dincolo de toate astea e îngrijorat pentru acea tânără. Un singur lucru poate face – să se ducă la Om Prakash şi să afle adevărul de la el. La urma urmelor, dacă imaginea ei a fost generată de computerul lui Vidyanath, şi dacă Vidyanath nu e

un escroc, ar trebui să ştie ceva despre ea, despre timpul ei. E o speranţă foarte slabă, dar e tot ce are.

Ia metroul la întoarcere. Trenul şerpuieşte pe sub oraş prin tunelele încă noi, pe lângă staţii puternic luminate unde mulţimea tălăzuieşte înăuntru şi în afară şi băieţeii vând ceai şi băuturi răcoritoare. La una dintre aceste opriri vede apariţii de oameni cu feţe asudate şi palide, îmbrăcaţi în zdrenţe; simte duhoarea trupurilor nespălate care au stat prea mult departe de soare. Ies din cimentul peronului ca din măruntaiele pământului. Îi mai văzuse şi înainte de mai multe ori; ştie că sunt dintr-un viitor la care preferase să nu se gândească. Dar acum îi trece fulgerător prin minte că sunt din viitorul fetei oarbe. Delhi de Jos – Neechi Dilli – asta trebuie să fie: un oraş al săracilor, al marginalizaţilor, al criminalilor, în tunelele care urmează încă a fi săpate sub acel Delhi pe care îl cunoaşte el. Se gândeşte la metrou, scos din folosinţă într-un viitor îndepărtat, tunelele sale abandonate celor deposedaţi, iar oraşul de deasupra o desfătare de grădini şi construcţii graţioase, turnuri înalte ajungând până la nori. Văzuse cândva asta, îşi aminteşte. Oraşul Imaculat îl numise fata oarbă.

Când ajunge la magazinul lui Vidyanath e după-amiază târziu, şi mica piaţetă e plină cu umbre lungi. În staţia de autobuz unde coboară stă o tânără, citind ceva. I se pare vag familiară; ea îi aruncă repede o privire, dar el o observă doar periferic.

Dă buzna în încăpere. Om Prakash citeşte o revistă, pe care o lasă jos surprins. O albină i se târăşte din ureche şi îşi ia zborul în sus, într-un cerc larg, către stupul de la fereastră. Aseem abia o remarcă.

— Unde e tipul ăla, Vidyanath? Om Prakash pare puţin alarmat.

— Patronul meu nu este aici, domnule.

— Uite, Om Prakash, s-a întâmplat ceva, ceva serios. Am întâlnit-o pe fata de pe hârtie. Dar ea e din viitor. Trebuie să mă întorc s-o găsesc. Caută-l pe Vidyanath. Dacă imaginea ei a fost făcută de calculatorul lui, el trebuie să ştie cum să ajung la ea.

Om Prakash clatină trist din cap.

— Panditji vorbeşte numai prin computer. Se uită la stupul de albine, apoi la Aseem: Panditji nu poate controla viitorul, ştii

asta. Nu poate decât să-ţi spună care e rostul tău. De ce eşti tu important.

— Dar am făcut o greşeală! Nu mi-am dat seama că e din alt timp. I-am spus ceva şi ea a dispărut înainte să pot face ceva. Ar putea fi în pericol! E un viitor groaznic, Om Prakash.

Există un oraş sub oraş în care trăiesc cei săraci. Iar deasupra este aer curat cu minarete înalte şi udan khatolas care zboară printre lumi. Nu există mizerie, cerşetori sau oameni săraci. Ca atunci când vin în oraş VIP-uri din străinătate şi poliţiştii îi alungă pe oamenii ca mine de pe străzile principale. Dar Neechi Dilli e ca o închisoare, sunt convins. Ei nu pot vedea soarele.

Om Prakash îşi azvârle mâinile în aer.

— Ce-aş putea să spun, Sahib?

Aseem ocoleşte masa şi îl apucă pe Om Prakash de umeri.

— Spune-mi, Om Prakash, nu sunt nimic altceva decât un fir dintr-o ţesătură? Pot alege ceea ce fac, sau repet pur şi simplu nişte rânduri scrise de altcineva?

— Poţi alege să-mi rupi oasele, domnule, şi nimeni nu are cum să te oprească. Poţi alege să te arunci în Yamuna. Indiferent ce faci, afectează lumea într-un fel oarecare. Uneori efectele rămân mici, alteori cresc ca un smochin. Cauzalitatea aşa cum o numim noi este numai un efect de prim ordin. Buclele cauzale de ordinul doi sar din timp în timp, la fel ca în viziunile dumitale, domnule. Viitorul, spune Panditji, nu este nici determinat, nici nedeterminat.

Aseem îi dă drumul bărbatului. Îl doare capul şi e foarte obosit, iar Om Prakash nu fusese mai coerent ca de obicei. Se simte golit de speranţă. În drum spre ieşire se întoarce să-i mai pună lui Om Prakash o întrebare.

— Spune-mi, Om Prakash, acest Pandit Vidyanath, dacă există – care e scopul lui? Ce încearcă să îndeplinească? Pentru cine lucrează?

— Pandit Vidyanath lucrează pentru oraş, după cum ştii. Altminteri lucrează doar pentru sine.

Iese afară în seara călduţă. Se îndreaptă spre staţia de autobuz. Peste larma oamenilor, claxoanele maşinilor de pe stradă şi lătratul câinilor vagabonzi, poate auzi zumzetul îndepărtat al albinelor.

În staţia de autobuz, femeia semicunoscută stă încă studiind o foaie printată de calculator în lumina nepotrivită a iluminatului stradal. Se uită repede la el, ca şi cum ar vrea să-i vorbească, dar se răzgândeşte. El se aşază năucit pe o bancă de ciment. Trei ani de anticipare, totul în zadar. Ar trebui să scrie ultima poveste şi să-şi arunce caietul.

Mecanic, scoate caietul şi începe să scrie.

Ea îşi drege vocea. Evident nu e obişnuită să vorbească cu bărbaţi necunoscuţi. Hainele şi purtarea ei arată că provine dintr-o familie respectabilă din clasa de mijloc. Apoi îşi aduce aminte de fata pe care a împins-o din faţa autobuzului lângă Nai Sarak.

Ea îi întinde foaia.

— Înţelegi ceva din asta?

Desenul e şi mai neclar decât al lui. Întoarce hârtia, se încruntă la ea, şi i-o înapoiază.

— Îmi pare rău, eu nu văd nimic. Ea zice:

— Poţi interpreta imaginea ca un cristal cu structură neobişnuită, sau profilul unui oraş cu turnuri înalte. Cine ştie? Luând în considerare faptul că eu studiez biochimia, iar tatăl meu vrea ca eu să devin arhitect la firma lui, nu e surprinzător că eu văd lucrurile astea aici. Într-adevăr amuzant.

Râde. El scoate un sunet care speră să fie politicos.

— Nu ştiu. Cred că fermecătorul şi nebunul de Om Prakash e puţin escroc. Iar tu te-ai înşelat în privinţa mea, apropo. Nu încercam să... mă sinucid atunci.

Acum pare că se apără. El ştie că nu s-a înşelat în legătură cu ceea ce văzuse în ochii ei. Dacă nu s-a întâmplat atunci, s-ar fi întâmplat altă dată – iar ea ştie asta.

— Totuşi, am venit aici dintr-un impuls, zice ea în grabă, m-am tot uitat la chestia asta şi m-am gândit la viaţa mea. Am luat deja câteva decizii privind viitorul meu.

Un autobuz se apropie clătinându-se de staţie. Ea se uită la autobuz, apoi la el, şi ezită. Ştie că ea ar vrea să vorbească, dar continuă să mâzgălească în caiet. În ultima clipă, înainte ca autobuzul să se îndepărteze, ea îşi aruncă geanta pe umăr, îi face semn cu mâna şi urcă. Privirea pe care o observase prima dată în ochii ei dispăruse, pentru moment. Astăzi este o persoană diferită.

El termină de scris în caiet, şi cu un sentiment de inevitabilitate care în mod bizar i se păru potrivit, ia un autobuz care să-l ducă peste unul dintre podurile care traversează Yamuna.

***

Pe pod se apleacă peste parapetul de beton privind apele întunecate. E una din fantomele lui familiare: câţi oameni a salvat pe podul ăsta? Lăstarul de smochin încă mai creşte într-o crăpătură a cimentului – municipalitatea îl smulge tot timpul, dar el are rădăcinile îngropate prea adânc ca să moară definitiv. În spatele lui sunt maşini, lumini şi zgomot de claxoane, vacarmul sunetelor bicicletelor. Aşază caietul pe parapet, dorindu-şi să-l fi dat cuiva, de exemplu fetei din staţia de autobuz. Nu e în stare să-l arunce. O moleşeală ciudată, o detaşare, l-a acaparat complet şi nu poate gândi şi nici acţiona altfel decât cu încetinitorul.

Se pregăteşte să se urce pe parapet, mâinile umede îi alunecă pe beton, când aude pe cineva în spatele lui spunând:

— Stai!

Se întoarce. E ca şi cum s-ar privi într-o oglindă distorsionantă. Bărbatul are obrajii supţi, ţepi de câteva zile pe barbă, iar claia dezordonată de păr s-a rărit şi e semănată cu argintiu. Ţine în mână o legătură de cărţi de vizită. O crestătură îi brăzdează unul dintre obraji, iar mâneca stângă e ruptă şi pătată cu ceva de culoarea ruginii. Are ochi ca de leopard, arzând cu o înspăimântătoare intensitate.

— Aseem, spune străinul care nu e un străin, gâfâind de parcă ar fi alergat, cu glasul puţin întretăiat. Nu...

Deja începe să dispară. Aseem întinde o mână şi nu întâlneşte nimic altceva decât aerul. Un milion de întrebări i se ridică în minte, dar înainte de a putea vorbi imaginea a dispărut.

Primul impuls al lui Aseem este să sfideze. Ce-ar fi dacă ar sări în râu acum – ce ar însemna asta pentru viitor, pentru cauzalitate? Ar fi modul lui de a ieşi din jocul pe care oraşul îl joacă cu el, de a-i spune: m-am săturat de şmecheriile tale. Dar impulsul se stinge. În schimb se gândeşte la buclele cauzale de ordinul doi ale lui Om Prakash, la apusul soarelui peste Fortul Roşu, la străduţele întortocheate ale oraşului vechi, şi la

moartea dormitând sub pleoapele cetăţenilor săi. Se aşază încet pe trotuarul prăfuit. Îşi acoperă faţa cu palmele; umerii i se scutură.

După mult timp se ridică în picioare. Drumul dinaintea lui l-ar putea duce oriunde, la colonada decolorată şi zarva luminoasă din Connaught Place, la liniştea parcurilor publice cu mingile lor de crichet abandonate şi leagăne silenţioase, la vechile clădiri guvernamentale unde, printre bungalow-uri adormite, copaci bătrâni se întreţin cu adunări somnolente de vaci.

Străzile prăfuite, bulevardele largi şi monumentele decăzute din Delhi se întind în faţa lui, pieţele zgomotoase, murdare, turnurile high-tech din sticlă, enclavele fiţoase ale bogătaşilor cu citadelele lor, lustragiii şi cerşetorii de la colţurile străzilor... Trebuie doar să facă un pas şi oraşul îl va înghiţi, îl va primi aşa cum un fluviu primeşte morţii. El e un corpuscul în venele lui, binecuvântat sau blestemat să trăiască şi să moară în interiorul lui, întrezărindu-şi din când în când rostul, dar niciodată pe de-a-ntregul.

Fixând fără să vadă larma luminoasă a autostrăzii, îi vine o idee nebunească, despre care îşi dă seama că fierbea de câtva timp sub suprafaţa conştienţei. Îşi aminteşte de o poză pe care a văzut-o într-o carte pe când era copil: o imagine din satelit a Asiei noaptea. Pe masa întunecată a globului erau bulgări de lumină; ca nişte ciuperci luminiscente, se gândise el atunci, întinzându-şi tentaculele în beznă. Se întreabă dacă vastitatea şi complexitatea sunt condiţii suficiente pentru o trezire lentă, pentru atingerea conştientei. Se gândeşte la Om Prakash, rânjetul său prostesc şi clătinarea capului, la strania sa intimitate cu albinele. Oare Om Prakash îi va spune cine este în realitate Pandit Vidyanath, şi ce înseamnă că „lucrează pentru oraş”? Nu prea crede. Ceea ce trebuie el să facă, înţelege în cele din urmă, este ceea ce a făcut tot timpul: să-i caute pe cei ca el, cei săraci şi disperaţi, şi pe aceia care merg cu moartea în ochi. Nevoile oraşului sunt bizare, de nepătruns. Este o entitate în toată regula, extinzându-se în fiecare zi, înghiţind satele din jur, traversând Yamuna care a fost odată graniţa lui, creând oraşe satelit, oraşe-copii pe care în final le va devora. Acum sapă în pământ, iar mai târziu îşi va întinde degetele lungi înspre stele.

Cel mai mult are nevoie în acest moment de cineva cu care să poată vorbi despre toate astea, cineva care să-i ia în serios ideile nebuneşti. Ar fi fata din staţia de autobuz, cea pe care o salvase în Nai Sarak. Om Prakash trebuie să aibă adresa ei. Ea voia să vorbească; poate va voi să şi asculte. Îşi aminteşte desenul pe care i-l arătase şi se întreabă dacă viitorul ei are ceva de-a face cu Delhi-viitor, oraşul care îl intrigă şi îl îngrozeşte: Delhi cel cu udan khatolas, „navele care zboară între lumi”, cu oamenii înfometaţi şi părăsiţi în catacombe. Îşi doreşte să-i fi pus eului său din viitor mai multe întrebări. Se teme că e posibil (dar nu sigur, niciodată nu e atât de simplu) să-l aştepte un fel de violenţă, nu numai violenţa lipsurilor, ci o luptă care se întrezăreşte neclar, care îi va tăia obrazul şi îi va răni braţul, iar sufletului său îi va face lucruri de nedescris. Dar deocamdată nu poate face nimic, aşa cum e prins în propriul său flux temporal. Îşi ia caietul. Pare ciudat de greu în mâinile lui. Ştergându-şi lacrimile lipicioase, pleacă împleticindu-se încet în noapte.

John Barnes
Contur
(„Every Hole Is Outlined”, 2006)

Traducere de Laura Bocancios

JOHN BARNES este unul dintre cei mai prolifici şi mai populari dintre scriitorii care au pătruns în SF în anii optzeci. Printre numeroasele sale cărţi se numără romanele *A Million Open Doors, Mother of Storms (Uraganele,* ed. Nemira, 1999*), Orbital Resonances, Kaleidoscope Century, Candle, Earth Made of Glass, The Merchants of Souls, Sin of Origin, One for the Morning Glory, The Sky So Big and Black, The Duke of Uranium, A Princess of the Aerie, În the Hall of the Martian King, Gaudeamus, Finity. Patton's Spaceship, Washington's Dirigible, Caesar's Bicycle, The Man Who Pulled Down the Sky* şi altele, precum şi două romane scrise împreună cu astronautul Buzz Aldrin, *The Return* şi *Encounter with Tiber*. Multă vreme stâlp de nădejde al publicaţiei *Analog*, apoi colaborator regulat al revistei *Jim Baen's Universe*, povestirile sale au fost adunate în *...And Orion* şi în *Apostrophes & Apocalypses*. Cea mai recentă carte a sa este romanul *Directive 51*. Barnes locuieşte în Colorado şi lucrează în domeniul semioticii.

Nava avea cel puţin paisprezece mii de ani, în timp standard, şi mai mult de două mii, în timp comprimat, dar existau goluri în înregistrările sale, iar cele mai vechi se găseau în formate devenite inaccesibile, aşa că echipajul estima că avea mai degrabă optsprezece mii de ani standard şi trei mii cinci sute de ani comprimaţi. Purtase multe nume. În prezent, era *9743*, un nume uşor de descifrat pentru Controlul de Apropiere, indiferent unde călătorea nava în spaţiul uman.

În ultimele două secole de timp comprimat, conversaţiile navei cu majoritatea porturilor fuseseră întru totul matematice. Minţile sinergice pălăvrăgeau despre fizică şi astronomie pentru a aduce nava în port şi despre preţuri, cantităţi şi direcţii după aceea, iar echipajele umane, în ciuda eforturilor, nu învăţaseră o iotă din limbajul local, doar dibuiseră că primele lucruri pe care le spunea lumea erau, probabil, ceva de genul „bună”, iar ultimele, probabil un „la revedere” şi, poate, printre picături, prindeau echivalente pentru „vă rog” şi „mulţumesc”.

Acest fapt nu avea un impact imediat semnificativ asupra funcţionării navei, numai că planetele matematice nu aveau niciun fel de divertisment, sau cel puţin nu unul pe care să-l vândă bibliotecii navei; îngrijorarea pe termen lung era că planetele matematice aveau tendinţa să înceapă să respingă toate navele şi să nu mai comunice deloc, după o vreme, deşi, în mod ciudat, unele dintre acele lumi întunecate începeau uneori să vorbească şi să cheme navele din nou, după un interval de câteva secole de timp standard.

Dar problema pentru masa din seara aceasta era, pe de-o parte, mai imediată decât procurarea divertismentului pentru biblioteca navei şi, pe de altă parte, cu bătaie mult mai lungă decât întunecarea treptată a planetelor. Aveau nevoie de un nou membru în echipaj şi, în această seară, aveau parte de o cină adevărată, cu mâncare gătită, vin şi gravitaţie, ca să discute cum să găsească unul.

9743 avea nevoie de un echipaj de patru ca s-o manevreze, atunci când trebuia manevrată, ceea ce se întâmpla numai la intrările şi la ieşirile din sistem, fiindcă aşa cerea legea spaţială,

şi pentru PPD-uri (şedinţele de afaceri şi navigaţie, ţinute ori de câte ori preţurile prevăzute la destinaţie se modificau îndeajuns ca să necesite luarea în calcul a unei schimbări de traseu), căci membrii echipajului erau acţionarii, iar minţile sin aveau obligaţia să-i consulte. În mod obişnuit, manevrau nava timp de jumătate de tură pentru PPD-uri, dar uneori densitatea traficului în preajma unei planete era destul de mare pentru activarea restricţiilor gammor preţ de o zi-lumină distanţă de port, iar atunci personalul din cabina de comandă de pe *9743* executa ore suplimentare.

În consecinţă, pentru foarte rarele ocazii când se cerea mai mult de o tură, nava transporta de obicei opt oameni: Arthur şi Phlox, care erau căsătoriţi şi erau căpitanul şi secundul; Debi şi Yoko, cei doi asistenţi ai fizicianului, care împărţeau o cabină mare cu Squire, care era fizicianul; Peter, astronomul, prea autist ca să se culce cu cineva sau chiar să vorbească prea mult, dar care era un bun astronom şi bun să stea lângă oameni şi să le ţină companie; şi Mtepic, matematicianul, a cărui soţie, Sudden Crow, asistenta matematicianului, murise în urmă cu doi ani comprimaţi.

În timp standard, trecuseră zece ani şi jumătate, dar oamenii navei aveau o vorbă, că nimeni nu trăieşte în timp standard. Prin „nimeni”, ei înţeleg aproape tot restul lumii.

Arthur şi Phlox socotiseră că Mtepic ar putea fi prea bătrân pentru o nouă soţie, dar acesta i-a surprins când le-a destăinuit gândul că se putea să mai aibă încă douăzeci de ani comprimaţi de trăit şi nu voia să şi-i petreacă singur.

Exista, practic, o singură concluzie posibilă. Aveau să fie nevoiţi să cumpere pe cineva de pe o planetă sclavagistă. Era un lucru rău, dar nu iremediabil de rău – mai degrabă un lucru obişnuit. Debi, Peter, Sudden Crow şi Arthur fuseseră cu toţii sclavi şi, cel puţin Debi şi Arthur împărtăşeau convingerea fermă că aducerea unui sclav în lumea liberă, prin cumpărare, deşi discutabilă din punct de vedere moral, era, îndeobşte, un lucru bun pentru sclav.

Ceilalţi fuseseră adoptaţi de mici, crescuţi până la vârsta de patru sau cinci ani pe *9743* şi apoi trimişi, prin timpul standard, pe o navă-şcoală, pentru a se alătura din nou echipajului când deveneau adulţi. Toţi şapte, fie că erau născuţi sclavi, fie liberi,

erau de acord că era mai bine să fii crescut în mijlocul echipajului de la bun început.

Dar nu avuseseră niciun plan de criză când Sudden Crow murise pe neaşteptate, la cincizeci şi unu de ani, de atrofie cardiacă, pricinuită de lipsa de calciu în imponderabilitate şi de obezitate. *9743* se afla la cel puţin doi ani de timp comprimat de orice loc care dispunea de prunci născuţi liberi. Ar fi trebuit să obţină un nou-născut, să-l îngrijească până la patru-cinci ani – o perioadă lungă pentru ca o navă de transport să se descurce cu un copil, căci navigatorilor nu le place să fie prea mult în preajma altor oameni, iar copiii au nevoie de atenţie tot timpul.

Asta i-ar constrânge să facă mai multe călătorii – mai întâi către o planetă cu copii născuţi liberi adoptabili, pe urmă către o pereche de mică distanţă (două sisteme planetare locuite, aflate la depărtare de şase, şapte ani-lumină unul de celălalt) cu o navă-şcoală care orbitează în jurul uneia dintre ele. Acea pereche de mică distanţă trebuia să fie la patru-cinci ani comprimaţi depărtare, între douăzeci şi unu şi douăzeci şi şapte de ani-lumină, la 98,2%c, viteza cu care călătorea de obicei *9743*.

La perechea de mică distanţă, *9743* trebuia apoi să predea copilul navei-şcoală, să facă o cursă scurtă încoace şi încolo, după care să se întoarcă, să se reîntâlnească la locul stabilit cu nava-şcoală şi să ia fostul copil de patru ani ca adolescent, membru instruit al echipajului. Asta ar însuma decade de scădere a izoprofitului geodezic.

Şi-ar fi putut permite asta, dar cea mai apropiată pereche de mică distanţă era Sol-Alfsentary, aflată la aproape cinci ani comprimaţi de cel mai apropiat sistem care vindea nou-născuţi. Toate acestea puteau ajunge la şaptesprezece ani comprimaţi până când membrul adolescent al echipajului revenea la bord, să-i ţină tovărăşie lui Mtepic.

Mtepic avea optzeci şi unu de ani şi, dacă murea curând, nava rămânea fără niciun matematician. Phlox şi Debi, care amândoi aveau ca specialitate secundară matematica, ar trebui să-l suplinească şi întregul echipaj să-şi asume riscul de a avea doi matematicieni depăşiţi, mai puţin capabili, drept substitut.

În plus, cel mai bun izoprofit geodezic pentru adoptarea şi instruirea unui copil născut liber se ridica la o cifră meschină – drumuri lungi şi profituri reduse, de la un capăt la altul. Un sclav

ar fi, negreşit, o soluţie mai bună. Şi nu era atât de rău pentru sclav, se asigurau cu toţii unul pe altul.

Piaţa de sclavi de la Thogmarch, principala planetă locuită din sistemul Beytydry, era la doar şase ani-lumină distanţă, iar acolo nava lor n-ar suferi decât o mică pierdere, una pe care Corporaţia *9743* o putea amortiza cu uşurinţă şi infinit mai ieftin decât costurile pe care le-ar presupune un matematician deprimat. Mintea sinergică medicală era convinsă în proporţie de 94,4% că Mtepic era deprimat. În plus, el însuşi admitea că era, şi credea că din cauza singurătăţii. Mintea sin confirma, cu 78,5% grad de siguranţă, că o nouă ucenică l-ar scoate pe Mtepic din depresie, dar întregul echipaj era convins că probabilitatea era subestimată – medicii urăsc să facă previziuni de orice fel în privinţa inteligenţelor încarnate.

9743 avea masă de rezervă ca să alimenteze scutul şi putea să mărească viteza, fără probleme, la 98,65%c şi să ajungă la Thogmarch în mai puţin de un an comprimat. Dacă transmiteau acum un mesaj radio, acesta avea să ajungă la Thogmarch cu aproape şapte săptămâni înainte de nava însăşi, astfel că ar putea avea un transportor pregătit pentru transferul încărcăturii la sosire şi comercianţi aliniaţi să le vândă o ucenică matematician cu genul de personalitate care i-ar permite să înveţe să agreeze viaţa de navigator.

— Iar *9743* n-a cumpărat niciodată un sclav care să nu fie recunoscător pentru şansa de a rămâne pe navă, după manumisiune, zise Arthur, terminându-şi lunga şi tacticoasa recapitulare, care începuse la aperitive şi se termina acum, cu vinul de după desert. Viaţa aici, în comparaţie cu ceea ce au la sol, e cu mult mai bună.

Lui Arthur îi plăcea să explice lucruri pe care toată lumea le ştia deja, ceea ce era absolut tipic. Căpitanii sunt celebri pentru timpul îndelungat petrecut dând explicaţii inutile.

Până şi oamenii navelor spun asta, iar faptul că o spun spune ceva, căci oamenii navelor sunt cu toţii aşa. Le place să zăbovească în discuţii molcome, calde şi aprofundate. Au căpătat obiceiul de a asculta lucruri pe care le-au mai auzit de multe ori şi pe care le ştiu deja pe de rost, doar ca să facă pe placul cuiva care simte nevoia să vorbească; şi, pentru ca urechile celorlalţi să rămână binevoitoare, mulţi dintre ei învaţă să nu vorbească prea mult, cu excepţia ocaziilor oficiale.

— Mai cu seamă, spuse Peter, surprinzându-i pe toţi, căci vorbea atât de rar, le oferim o anumită demnitate şi intimitate. Se referea la sclavi, desigur, deşi s-ar fi putut referi la oricine de pe navă. Şi, până la sfârşitul primei călătorii, nu le mai este dor de casă, care, oricum, rămâne atât de departe în trecut încât devine greu să te întorci acolo.

Îşi goli paharul de vin alb, pus la rece; porniseră motoarele gammor o oră în plus săptămâna aceasta, ca să se bucure de o masă tihnită, în sala de şedinţe, întrucât era vorba de o chestiune care cerea o serioasă atenţie. La o viteză de 98,1%c, cu o iminentă schimbare de traiectorie, un sfert de acceleraţie gravitaţională, pentru câteva ore de zăbovit şi discutat, nu avea să afecteze nimic în mod semnificativ.

— Eu sunt pentru, zise Peter.

— N-am ajuns *încă* la vot, îl puse la punct Debi, uşor agitată, aşa cum îi era obiceiul.

Squire îi masă umerii; asta nu-i domolea niciodată starea de agitaţie, dar amândurora le plăcea.

— Ştim însă ce vrea să spună. E ceva care a funcţionat de fiecare dată până acum. Găsim o adolescentă cu aptitudini matematice foarte înalte şi ataşament interpersonal foarte scăzut. Proprietarii de sclavi sunt cruzi; noi suntem doar indiferenţi. Dacă nu are prea mare nevoie de ataşament interpersonal, ar putea chiar să ne socotească buni… Chiar vrei o fată, nu-i aşa, Mtepic?

— Da, o fată.

Squire gesticula ca unul căruia i-ar fi plăcut să aibă o tablă de scris.

— Ei bine, atunci, mai bine să-ţi duci viaţa pe o navă decât să fii bătut, folosit, comandat; puţin respect şi demnitate fac adesea minuni.

Phlox clătina din cap şi, când făcea asta, lumea simţea de obicei că votul fusese deja adjudecat şi faptul aprobat. Toată lumea, până şi Arthur, spunea că ea avea să fie un căpitan mai bun, după moartea lui. Îşi împreună mâinile în faţă, într-un mic coviltir, clătină iarăşi din cap şi spuse:

— După ce o vom elibera, va dori să rămână cu noi. Cu toţii vor. Aşadar, acest plan ne va aduce un nou asistent care, în cele din urmă, poate deveni matematicianul nostru. Nu e la fel de plăcut ca atunci când adopţi un copil şi când o navă-şcoală îţi

creşte pruncul, ca membru liber al echipajului, şi nu e la fel de uşor precum realizarea unui schimb cu o altă navă, dacă ar exista altă navă cu care să-l faci. Dar e suficient de plăcut şi suficient de uşor. Aşadar, ne vom decide s-o facem. Acum, haideţi să ne oferim plăcerea de a discuta despre asta câteva ore.

Toţi clătinară aprobator din cap; navigatorii sunt direcţi, chiar şi atunci când vine vorba despre amânarea unei concluzii, şi se bucură să ştie cum vor ieşi lucrurile noi, înainte de a le începe, fiindcă asta se întâmplă atât de rar.

În dosarul tinerei, Mtepic citise că Xhrina fusese născută fiica unui coacţionar din Thogmarch şi că vânzarea ei, la vârsta de doi ani, fusese impusă de falimentul părinţilor. Dosarul ei arăta că, întrucât avea înclinaţii intelectuale, dar mari dificultăţi în a învăţa deprinderile sociale, fusese evaluată cu un preţ mic la Thogmarch. Proprietarul de sclavi în posesia căruia se afla o destinase pentru un post unde abilitatea ei de a îndura umilinţa pe termen lung putea fi un atu; se gândise fie la un aristocrat căruia îi plăcea să brutalizeze femeile, fie la un proprietar care voia să se împăuneze cu averea lui folosind fiinţe umane în loc de roboţi pentru frecatul podelelor şi curăţatul toaletelor.

Mtepic, fiind nu doar persoana care avea să muncească şi să trăiască alături de ea, dar şi cea mai empatică persoană de la bordul navei *9743* (conform celei mai recente evaluări făcute de mintea sin medicală), fusese trimis la sol, să decidă dacă s-o cumpere pe Xhrina şi, în timp ce stătea în capsula de susţinere aeriană, principalul său gând era că avea s-o ia, dacă exista cea mai mică posibilitate, decât să mai îndure mult gravitaţia planetară.

Avea oasele bătrâne şi şubrezite de timpul petrecut în spaţiu. Deşi era legat de dispozitivele interioare de susţinere ale capsulei şi era un om mărunt, greutatea era mult prea mare.

Xhrina vorbea o limbă cu o gramatică răspândită şi numeroase rădăcini altaice şi semitice, aşadar aparatul de traducere funcţiona suportabil şi, cu aptitudinea ei, era de aşteptat să nu întâmpine dificultăţi în învăţarea navienei, odată ajunsă la bord. Lui Mtepic i se părea că glasul ei era surprinzător de muzical pentru cineva atât de descurajat şi de nefericit.

După ce sublinie ce s-ar întâmpla dacă *9743* ar cumpăra-o şi se asigură că translatorul îi explicase totul clar, Mtepic întrebă:

— Aşadar, vrei să te cumpărăm?

Ea scoase un dulce, melodios tril de soprană. Aparatul de traducere spuse:

— Proprietatea nu şi-a dat încă seama că are de ales cu privire la subiectul în discuţie, stăpâne.

— Oficial, nu are. Neoficial, nouă nu ne place sclavagismul. *9743* n-a avut şi nu va avea niciodată sclavi la bord. După cum ştii, poate, toate planetele sclavagiste impun Codul Karkh navelor care transportă sclavi, aşadar nu te putem dezrobi până când nu vei fi îndeplinit un serviciu satisfăcător, timp de treisprezece ani. Însă Codul Karkh funcţionează în timpul standard: în timpul comprimat, timpul aşa cum îl trăim noi, vei fi sclavă mai puţin de şapte ani, mult mai puţin, probabil. Şi, atâta cât depinde de noi, în limitele Codului Karkh, vei fi sclavă doar în ochii legii. Noi nu te vom trata ca pe o sclavă niciodată.

Mtepic fu nevoit să-i explice asta de câteva ori, prin intermediul translatorului, şi o luară de la capăt de mai multe ori, până când se convinse că Xhrina a înţeles cum stau lucrurile.

— Şi stăpânul încă dă impresia, rectificare, îi dă o aură de, ca şi cum ar fi alegerea acestei proprietăţi, stăpâne, iar această proprietate este instruită să nu facă alegeri acolo unde stăpânul meu are dreptul de a alege.

Luă fiecare propoziţie pe rând, străduindu-se să fie răbdător cu translatorul, care avea stupiditatea nepăsătoare la care te puteai aştepta de la o minte sin.

Prima propoziţie decisivă pe care o comunică Mtepic fu:

— Dacă ne ceri să nu te cumpărăm, vom cumpăra pe altcineva.

Apoi, pentru că s-ar fi putut să conteze pentru ea, fie că îi era îngăduit să creadă asta, fie că nu, Mtepic petrecu o vreme explicându-i că:

— Odată aflată la bord, va trebui să împarţi patul cu mine – pretenţiile mele sunt minore, la vârsta mea, în principal să-mi ţii de urât. Alţi membri ai echipajului s-ar putea să nu vrea sex de la tine, fiind mulţumiţi cu starea de fapt, dar, dacă vor, te vei conforma; computerul nostru trebuie să arate asta pentru Codul Karkh privind manumisiunea.

Xhrina părea să accepte prea uşor, iar Mtepic nu voia ca ea să creadă că aceasta era chestiunea de bază, aşadar, continuă prin a se zbate s-o facă să înţeleagă că:

— Nu vei veni la bord ca tovarăşă de pat. Principala ta sarcină va fi să înveţi destulă matematică pentru calificarea ca asistentă a matematicianului până când ajungem în portul unde avem permisiunea legală să te eliberăm printr-o manumisiune universală, ca să nu fii în pericol dacă schimbi navele sau debarci şi apoi călătoreşti din nou. În portul acela, poţi să ne părăseşti, dacă vrei, sau să rămâi în echipaj ca acţionar.

Partea aceasta a fost, la drept vorbind, mai uşor de spus, fiindcă mintea sin era concepută să înţeleagă contracte. Apoi Mtepic reveni la punctul principal şi, de data aceasta, totul păru să meargă mai repede.

— Dacă ne ceri să nu te cumpărăm, vom cumpăra pe altcineva. Nu vrem să acţionăm împotriva voinţei tale.

— Este interzis acestei proprietăţi să se gândească dacă această proprietate doreşte un lucru pe care stăpânul îl doreşte şi nu pot şti cum se va simţi această proprietate dacă i se permite vreodată să se gândească la asta, stăpâne.

Xhrina zâmbi când spuse aceste vorbe, poate ca să-l facă să înţeleagă că nu putea rosti decât formulele sau că translatorul nu traduce decât în formule, dar că accepta ceea ce spunea el. Asta să fi fost? Sau poate ceva din toate astea îi incita simţul umorului? În ambele situaţii, o plăcea pentru acel zâmbet.

Mtepic trase adânc aer în piept şi lăsă miile de degete mecanice să-l ridice drept şi neurostimulatorii să-i ascută percepţiile şi să-i uşureze disconfortul.

Pielea Xhrinei era brună. Proprietarii de sclavi o modificaseră genetic pentru un păr alb aproape imaculat, avea nasul lung şi subţire, maxilarul şi dinţii perfect conturaţi. Avea ochii negri, migdalaţi. Mtepic cugetă că, în urmă cu doar douăzeci de ani, s-ar fi simţit atras fizic de ea. Acum, la cei optzeci şi trei de ani abia împliniţi, era atras de ceea ce putea percepe prin cenzura translatorului: de faptul că nu părea dornică să exagereze sau să facă promisiuni deşarte şi că avea, în mod evident, o opinie pe care încerca s-o exprime.

Mtepic îi prezentă situaţia din alt unghi de vedere, doar ca să se asigure:

— Pe baza evaluării noastre psihologice, credem că eşti potrivită pentru viaţa la bordul unei nave şi vei trăi ca un membru liber al echipajului de îndată ce vom părăsi portul de aici.

Asta păru să meargă drept la ţintă.

— Dacă acestei proprietăţi îi este îngăduit să întrebe, viaţa unui echipaj de navă este la fel ca viaţa în libertate, stăpâne?

— Poţi oricând să accepţi o plată şi să pleci în următorul port. Desigur, trebuie să rămâi pe navă până când ajungem într-un port, iar dacă te-ai hotărî să părăseşti nava după primele două călătorii, ar trebui să te transferi într-un spital, pentru reabilitare, dacă ai vrea să te muţi permanent pe o suprafaţă planetară. Gândul acesta îi reaminti lui Mtepic cât de dureroasă era gravitaţia puternică şi, astfel, hotărî să împingă oferta puţin mai departe. Spera doar că i-a înţeles corect zâmbetul echivoc, căznindu-se încă să pătrundă dincolo de chipul ei amorţit de sclavie. Mi-ar plăcea să vii cu noi, continuă el. Te rog. Aş putea să te cumpăr şi să *te oblig*. Prefer să spui da. Şi, încercând să se gândească la ce altceva putea să-i ofere, adăugă: Primul ordin pe care ţi-l voi da, de îndată ce vei fi la bordul navei, va fi să nu te adresezi nimănui cu „stăpâne”, ci să ne vorbeşti tuturor de la egal la egal.

Ea îi zâmbi larg, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a izbucni în hohote.

— Atunci, stăpâne, dacă voieşti, această proprietate doreşte să fie cumpărată de stăpânul, stăpâne.

Mtepic era aproape sigur că asta nu era ceea ce spusese ea, dar, fără îndoială, fusese o anumită formă de a spune da. Nu se osteni să-şi înăbuşe oftatul de uşurare.

Câteva ore mai târziu, la cina dată în cinstea venirii ei la bordul navei *9743*, după ce fusese asigurată că de-acum nu va mai fi trimisă niciodată înapoi la Thogmarch, Xhrina folosi un translator necenzurat ca să explice:

— De la început am avut de gând să spun da, însă translatorul nu voia să ştiu că mi se cerea s-o fac, fiindcă nu trebuia să am vreo opţiune sau să reacţionez în cazul în care cineva mi-ar oferi o opţiune. Când mi-am dat seama ce anume nu traducea, fireşte că am spus da – a fost atât de plăcut să fiu rugată. Şi doresc să-i cer iertare lui Mtepic pentru că l-am ţinut prea mult pe verticală, în capsula aceea atât de incomodă.

Şi îi oferi din nou acel zâmbet fantastic.

Doi ani în timp comprimat, unsprezece în timp standard, pe drumul către sistemul Sol; PPD-urile obişnuite fuseseră anulate, fiindcă la Thogmarch dobândiseră o încărcătură ß-Hy-9743-R56, estimată să ajungă la valoarea maximă în sistemul Sol aproape exact în momentul sosirii. Xhrina vorbea o naviană fluentă, avansase deja binişor în teoria grupurilor şi în teoria inelelor şi era mai capabilă decât o arătau punctajele testelor ei. Mtepic împlinise optzeci şi cinci de ani în ziua precedentă şi Xhrina fusese dezamăgită că nimeni n-a vrut să ţină o petrecere pentru el anul acesta (reuşise să lămurească doar doi dintre ei să participe cu un an înainte), aşa că ţinuse una doar pentru ei doi.

Învăţase să se simtă cuprinsă de linişte când trupul lui fragil se lipea de al ei, în sacul de dormit, cu pielea atât de moale şi uscată încât la atingere era ca o pungă de hârtie umplută cu oase de găină, şi îi făcea bucuroasă plăcerea de a merge la culcare în acelaşi timp; când Mtepic avea să moară, îi va lipsi prezenţa lui, dar probabil că el avea să mai trăiască încă mulţi ani. Numeroşi oameni ai navelor ajungeau la vârsta de 110.

În rarele ocazii când Mtepic mai dorea orice fel de sex, o trezea cu blândeţe şi o ruga foarte politicos. Xhrina înţelegea că el era hotărât s-o facă să uite că era sclavă, dar credea în reguli şi nu voia să înceteze să fie sclavă până când nu era eliberată, deşi era încântată să i se poruncească să se comporte ca o persoană liberă, fiindcă pura autofagie a acestui fapt o făcea să râdă. Adesea discutau despre asta într-o manieră jovială, căci el insista să ştie ce gândea, iar ea încerca să-i spună doar ce voia el să audă şi se amuzau pe seama eşecului reciproc.

Xhrina se îndoia că avea să iubească vreodată pe cineva, dar dacă era să iubească, ar fi fost foarte convenabil şi nicidecum stânjenitor sau periculos să-l fi iubit pe Mtepic.

Când genunchii lui bătrâni şi noduroşi îi atinseră în treacăt spatele gol, Xhrina se întoarse, să-l lase s-o atingă unde dorea, dar el îi aşeză un deget pe buze şi îi şopti în ureche:

— Vino cu mine.

Mtepic se strecură afară din sacul de dormit şi zbură prin aer spre hainele lui. Era întunecos în cabină, doar cu luminile de control aprinse. Când Xhrina ieşi din sacul de dormit, Mtepic zâmbi, privind-o, aşa cum făcea întotdeauna, şi îi împinse costumul de protecţie. Ea îl prinse şi se îmbrăcă, aşa cum

învăţase s-o facă, dintr-o singură mişcare, ca a lui, dar mai agilă, căci ea era tânără.

Mtepic îi făcu semn să-l urmeze şi deschise trapa către principalul culoar al echipajului. Plutiră în tăcere, prin mijlocul culoarului tubular, către cabina de comandă. Xhrina mai fusese acolo cu cele patru ocazii când *9743* trebuise manevrată: prima oară, când sfredeleau puţul gravitaţional al planetei Thogmarch, a doua, când sfredeliră, timp de trei săptămâni-lumină, puţul gravitaţional al planetei Beytydry, o dată înainte de a-şi alege următoarea destinaţie şi de a porni principalele motoare gammor, pentru a părăsi orbita Beytydry şi, cu doar două săptămâni în urmă, pentru PPD, căci bugetele, preţurile, poziţiile, vitezele relative şi previziunile se schimbau.

Ultima oară, cu doar două săptămâni în urmă, Xhrina reuşise să urmărească discuţiile, chiar dacă nu tocmai să participe la ele. Cu toate acestea, îşi dădea seama că Mtepic era un foarte bun matematician de bord. Asta o făcuse să se dedice mai mult studiului, întrucât a fi un excelent matematician de bord i se părea un lucru măreţ, pe de-o parte fiindcă era evident că toţi ceilalţi membri ai echipajului respectau lucrul acesta şi, mai cu seamă, fiindcă însemna ceea ce era Mtepic.

Dar acum, a cincea oară în cabina de comandă, erau singuri. Mtepic nu aprinse luminile; se furişară înăuntru, ca nişte hoţi.

Xhrina nu puse nicio întrebare. În doi ani de timp comprimat alături de Mtepic, ajunsese să aibă încredere în el. Uneori se întreba dacă nu cumva era doar o sclavă foarte credincioasă, însă, în general, simţea că avea încredere ca o persoană liberă, că Mtepic şi cu ea erau prieteni ca oameni liberi, şi era, în taină, foarte mândră de asta.

Aşadar, nu puse nicio întrebare. Doar pluti alături, într-o parte a cabinei de comandă. Deoarece el părea să fie foarte tăcut, ea încercă să rămână încă şi mai tăcută.

De îndată, suprafeţele care-i înconjurau începură să scânteieze şi apoi imaginea stelelor străluci în jurul cabinei de comandă, întocmai ca şi cum echipajul uman ar fi fost pe cale să înceapă manevrarea, dar poate de zece ori mai puternic. Preţ de o clipă, imaginea oscilă, înfăţişând un pol albastru în care se aflau o constelaţie Cassipy strivită, de un albastru intens, cu Sol şi Alfsentary în interiorul ei, şi un sistem Leyo şi Viryo, de un

roşu murdar, însă în mai puţin de o secundă imaginea se redresă.

Mtepic şi Xhrina pluteau în ceea ce arăta întocmai ca bezna interstelară, învăluiţi de căldura costumelor lor. Era atât de frumos, fără monitoarele de lucru ridicate, încât Xhrina se întreba de ce echipajul nu făcea asta tot timpul. Oare ar putea obţine permisiunea să plutească aici, printre imaginile stelelor, din când în când, în timpul schimbului ei?

Pierduse şirul răsuflărilor pe care le alternase încet, în timp ce privea stelele proiectate alunecând pe suprafaţa cabinei de comandă când, dintr-o parte a acesteia, unde Leyo se târa încet, o strălucire alburie, ca un ciob din Calea Lactee, îmboboci, transformându-se dintr-un punct înceţoşat într-un bănuţ de ceaţă şi apoi într-un pumn noduros de abur alb. Aburul se umflă într-un nor de particule, apoi de obiecte care se învolburară, înghiţind nava şi închizându-se în jurul lor ca o mână ce înhaţă un pui de pasăre.

Particulele, translucide şi scânteietoare, erau acum mari cât oamenii – erau oameni, mulţi dintre ei gesticulând, de parcă ar fi vorbit, dar nu între ei, ci mai degrabă ca şi cum ar fi fost cu toţii desprinşi dintr-o conversaţie mai largă. Vasta mulţime se strânse în jurul navei şi apoi cu toţii dispărură, mai puţin o duzină care trecură direct prin perete şi pătrunseră în cabina de comandă.

Cum era posibil? se minună Xhrina. Cabina era îngropată adânc în mijlocul navei, cu 750 de metri de cale, aparate vitale, cabine şi motoare de jur împrejur, în toate direcţiile, dar siluetele translucide, strălucind poate pe jumătate cât cea mai strălucitoare dintre stele, păreau să pătrundă direct din spaţiul din exteriorul navei în cel din interior.

Siluetele palide, simple suprafeţe şi contururi de oameni, umplură sfera întunecată. Se instalară cu toţii, de parcă acolo le-ar fi fost locul, atingând suprafaţa cabinei şi ridicând monitoare în faţa lor, trăgându-le cu degetele sau desfăcându-le cu mâinile, întocmai cum făcea un echipaj obişnuit. Lângă Xhrina se afla o femeie, al cărei costum ciudat avea mâneci şi pentru picioare şi pentru braţe, papuci şi mănuşi. Fata se întrebă ce fel de navă avea nevoie de atâta îmbrăcăminte. Femeia părea să fie astronom, din câte vedea Xhrina pe monitorul ei, peste umăr,

dar diagramele aveau inscripţii într-o limbă care nu se scria ca naviana.

Chiar în faţa ei, un bărbat care purta cămaşă, pantaloni şi veston, asemenea oamenilor din poveştile despre Pământul prestelar, se învârtea încet, gesticulând ca şi cum ar fi fost căpitanul. Prin strălucirea lui translucidă, Xhrina desluşi o tânără femeie goală, căreia îi lipsea jumătate din craniu; era pur şi simplu inexistent dincolo de urechi, cu creieri împrăştiaţi pe spate. În ciuda acestui fapt, tânăra muncea în faţa unui ecran foarte mare, încercând, după toate aparenţele, să evalueze o matrice imensă, nemulţumită de ceea ce vedea, refăcând şi refăcând. Ecranul arăta ca softul matematic pe care îl folosea şi Xhrina. Pe când o privea, femeia goală izbi cu pumnii în ecran; Xhrina se întrebă dacă problema era ceea ce vedea pe monitor sau creierul ei ciuntit.

De jur împrejurul matematicianului şi al ucenicei sale, nălucile lucrau la monitoarele lor fantomatice, părând la fel de inconştiente una de prezenţa celeilalte ca şi de cea a fiinţelor vii. Îşi vedeau de treabă – râzând, ocărând, bubuind, totul fără un sunet – până când blândul, dulcele fluier al Schimbului Doi străbătu nava. Atunci dispărură prin pereţii cabinei, topindu-se în întuneric, iar luminile păliră, pierind în urma lor.

Mtepic aprinse luminile de navigaţie.

— Micul dejun?

— Desigur, răspunse ea. Poate că mai tragem un pui de somn după aceea.

— Suntem, pesemne, obosiţi, fu el de acord.

Dacă Mtepic era dezamăgit că ea nu punea nicio întrebare, n-o arătă în niciun fel.

Xhrina sărbătorise de două ori ziua de naştere a lui Mtepic – prima oară cu Yoko şi Peter, care au fost binevoitori, dar nedumeriţi, iar a doua oară doar ei doi, cu o seară înainte de a vedea nălucile. De aici Mtepic deduse că Xhrinei înseşi i-ar plăcea aşa ceva şi îi verifică factura de vânzare, ca să-i afle ziua de naştere (ei nu i se comunicase niciodată, iar Mtepic nu considerase că trebuie să-şi vadă factura decât dacă o cerea).

La sfârşitul unui schimb, o surprinse cu vestea că tocmai împlinise douăzeci şi patru de ani şi, de asemenea, cu genul de daruri pe care le fac navigatorii: mâncarea ei preferată, un mic

suvenir confecţionat de tehnicianul navei şi timp dedicat pentru a sta cu ea şi a urmări o poveste pe care ştia că ar gusta-o.

Pe atunci, ea ştiuse deja că Mtepic o considera foarte înzestrată pentru matematică şi că era de părere că va deveni un bun matematician de bord, şi mai ştia că îi plăcea s-o aibă în preajmă. Cu toate acestea, a fost surprinsă să constate că Mtepic dorea pur şi simplu să facă lucruri care ar putea s-o bucure. Până atunci, nu mai păruse să-i pese nimănui de ea, câtuşi de puţin. Asta a luat-o pe nepregătite, descumpănind-o puţin, dar Xhrina a luat în calcul posibilitatea de a-i plăcea chiar.

La cea de-a douăzeci şi şasea aniversare a ei, după cele cinci luni de timp standard petrecute orbitând în jurul Bătrânului Marte, *9743* se îndreptă spre Sigdracone, unde Xhrina avea să fie eliberată. Era sigură de-acum că îi plăceau bunătatea lui Mtepic şi grija lui pentru fericirea ei şi, când sănătatea lui începu să se şubrezească, puţin câte puţin, Xhrina îşi dădu seama că era bucuroasă să aibă grijă de el, lucru de care, deocamdată, era nevoie doar ocazional, şi să-i fie alături când îi era frică, lucru rar, dar uneori acut.

După multă chibzuinţă, Xhrina ajunse la concluzia că era foarte afectată de relele pe care i le făcuseră proprietarii de sclavi şi presupunea că această grijă pe care i-o purta lui Mtepic ar putea fi sentimentul cel mai apropiat de iubire pe care-l va avea vreodată. Deşi nu-i lipsea prea mult sexul, îşi dorea ca Mtepic să fie încă destul de în putere ca să se bucure de asta; deşi era uneori arţăgos şi, în ultima vreme, dormea întruna, Xhrinei îi plăcea să şadă sau să plutească într-un loc de unde putea în permanenţă să-l atingă cu mâna sau să-l cuprindă cu braţul, ca şi cum el ar fi fost pătura ei, iar ea ar fi avut doi ani.

Mintea lui Mtepic, când era treaz şi nu avea dureri, părea la fel de ageră ca întotdeauna şi Xhrina era recunoscătoare pentru asta. Se bucura că acceptase să vină pe navă, iar pentru toată lumea era de la sine înţeles că avea să rămână acolo şi, probabil, să se califice pentru funcţia de matematician de bord, după ce Mtepic va muri sau va ajunge senil, deşi nimeni nu pomenea în faţa ei de caracterul inevitabil al niciuneia dintre aceste două situaţii. Navigatorii sunt oameni indiferenţi, care, în general, nu ştiu nimic despre sentimentele celorlalţi şi sunt nepăsători atunci când trebuie să ştie, dar până şi ei îşi dădeau seama că Xhrina avea să-i ducă teribil dorul lui Mtepic şi că titlul

de matematician de bord va însemna prea puţin pentru ea, în comparaţie cu pierderea singurului prieten pe care-l avusese vreodată.

Prieten, gândi ea. *Asta e Mtepic pentru mine. Mă gândeam că s-ar putea să fie, şi ce bine că ştiu lucrul ăsta acum, cât mai pot să-l apreciez*.

Se aflau pe la jumătatea drumului spre destinaţie; mai aveau aproximativ doi ani de timp comprimat până urma să se închidă în cutiile antigravitaţionale, astfel ca fiecare perete celular din trupul lor să poată rezista la acceleraţia 150-g a motoarelor gammor funcţionând din plin. Trei zile mai târziu, aveau să iasă clătinându-se, înfometaţi şi obosiţi. Xhrina mai trecuse prin toate astea de trei ori şi nu era înspăimântată: în ceea ce o privea, trecerea de la motoarele gammor la motoarele Kerr însemna un disconfort minor, urmat de cea mai plăcută masă şi cel mai dulce somn de care putea avea parte vreodată.

Însă, deocamdată, acel moment se afla la doi ani de timp comprimat şi mai mult de o decadă de timp standard, în viitor. Aveau puţine de făcut, doar să cugete şi să înveţe. Învăţatul era o plăcere. Xhrina trecuse deja examenul de asistent cu cea mai înaltă distincţie şi se apropia cu paşi repezi de calificarea ca matematician de bord.

Cât despre cugetat, Xhrina se gândea adesea la recursivitate. I se părea interesant că nu ştia întotdeauna ce-i place şi credea că toată lumea trebuie să aibă aceeaşi problemă, căci singurii oameni pe care îi cunoştea bine erau camarazii ei, iar aceştia erau imposibil de cunoscut bine, poate fiindcă nu ştiau nici ei ce le face plăcere.

Îi plăcea în mod special felul în care cugetatul la cum era posibil să nu ştie ce-i place ei înseşi îi făcea gândurile să se răsucească în cercuri, în bucle şi împletituri, coborând în spirală în prima întrebare despre cum ştia că ştie ceva, ca şi cum ar coborî în singularităţi întunecate şi goale; când gândurile ei dispăreau la marginea acelor absente, imposibile gânduri, ele marcau hotarul cu aceeaşi precizie ca pâlpâirile de praf şi atomi pieritori la marginea razei Schwarzschild a unei găuri negre.

Uneori urmărea câte o zi întreagă care gând ducea la care gând şi număra cât de des şi prin ce diversitate de căi se întorceau gândurile în straturile exterioare şi la hotarele incognoscibilului. Ar fi putut să pocnească din degete peste

orice suprafaţă plană pentru a face un monitor să-şi recite datele în aer şi să se joace, după pofta inimii, cu *grafsentatz*-ul. Dar, când se ocupa de recursivitatea gândurilor ei, prefera să plutească în întuneric, în cabina de comandă, şi să oprească stelele în actuala lor poziţie/timp (le-ar fi putut opri oriunde/oricând, dar alegea întotdeauna poziţia şi timpul de faţă). Întotdeauna le oprea la o strălucire tocmai suficientă ca să poată vedea, odată ce ochii ei se adaptau.

Apoi îşi încetinea respiraţia şi bătăile inimii şi aştepta calmul perfect, când *chi*-ul ei se stabiliza în *tan tien* şi vedea doar cu ochii minţii ecranele, matricele, graficele şi ecuaţiile, şi născocea la nesfârşit diagrame de descris, statistici de stabilit, recursiunea şi circularitatea propriilor gânduri, şi cugeta dacă gândurile despre recursiune ar trebui să fie în mod intrinsec, sau doar accidental, mai mult sau mai puţin recursive decât alte gânduri, şi urmărea toate acele gânduri alunecând în derivă pe neştiutele, neştiutoarele suprafeţe ale acelor prime întrebări cunoscute-ca-fără-răspuns.

Când, în cele din urmă era calmă şi frumoasă pe dinăuntru, cerea cu blândeţe cabinei de comandă să lase stelele să se stingă, le urmărea până când ultima stea dispărea din întunecime şi apoi plutea înapoi spre cabina lui Mtepic, unde îl găsea adesea într-un somn agitat, tulburat, alunecând prin toată încăperea fiindcă adormise afară din sac. Atunci îl îmbăia şi îl masa până când adormea zâmbind, după care se cuibărea lângă el, pentru un somn plăcut, adânc şi fără vise. Coşmarurile copilăriei sale dispăruseră aproape cu totul acum şi nu erau decât umbre palide atunci când reveneau.

În sistemul Sigdracone, avea încă destul din osatura necesară gravitaţiei ca să stea în picioare şi să ridice mâna, pe suprafaţa lui Aloysio, şi să-şi primească libertatea sub cerul liber. Nu era tocmai sigură de ce a ales să facă asta. Totul părea atât de dezagreabil şi de incomod, iar când se întoarse în navă, se simţi de parcă îşi primea cu adevărat libertatea la cina oferită în cinstea ei. Deşi o tratau aşa cum făcuseră întotdeauna, ca pe un egal, pentru ea conta că acum aşa era firesc să facă.

Xhrina depuse jurământul solemn, iar ei îl amprentară vocal, făcând-o acţionar al navei *9743*, împroprietărită legitim cu tot capitalul pe care şi-l constituise în fondul de investiţii

administrat de ceilalţi pentru ea, cât timp nu-i fusese permis să deţină proprietăţi, în caz că nava trebuia să coboare şi să se confrunte cu inspecţia registrelor, pe o planetă membră a Convenţiei Karkh. Închinară un pahar.

Oamenii din timpul standard de pe Aloysio voiau o schimbare totală de încărcătură, lucru care nu se întâmpla decât o dată la un secol de timp comprimat. O organizaţie pe care translatorii o numeau „Corporaţia Muzeul Mâniei Spirituale din Aloysio” cumpără întreaga încărcătură şi vându navei *9743* o încărcătură cu totul nouă. 1024 de cuburi, cu latura de şaizeci de metri şi benzi de identificare pe fiecare faţă.

Nimeni de pe *9743* nu ştiuse de multă vreme ce transportau navele, doar că nu transportau niciodată sclavi, fiindcă refuzau să facă asta, ori vreo altă fiinţă vie care avea nevoie de îngrijire, fiindcă niciunul dintre ei nu voia să înveţe cum s-o facă. Aşadar, ştiau că în containerele din cală nu se afla nicio fiinţă vie, sau cel puţin niciuna activă.

În afară de asta, nu ştiau nimic; de-a lungul lentei corespondenţe a decadelor dintre oamenii navei şi alte nave, exista o eternă controversă pe marginea motivului pentru care echipajul nu ştia ce conţine încărcătura. Unii spuneau că asta se întâmpla deoarece, în războaiele de acum cincisprezece mii de ani, se instituise tradiţia ca niciun membru al echipajului să nu fie vreodată responsabil pentru nimic din ceea ce transportă. Alţii spuneau că motivul era pur şi simplu acela că sutele de mii de culturi din timpul standard se schimbau atât de mult şi atât de repede în comparaţie cu navigatorii încât nimeni n-ar fi putut înţelege, oricum, ce reprezenta încărcătura. Iar alţii ziceau că oamenii de pe planete nu aveau încredere că oamenii navelor nu le-ar fura-o, dacă ar şti ce este, dar majoritatea spuneau că era cea mai absurdă idee, de vreme ce toată lumea ştia că lucrul cel mai valoros de pe o navă era spaţiul calei, şi cine să vrea să păstreze încărcătura şi să nu mai poată folosi spaţiul calei? Sau cine să cumpere sau să vândă ceva, când toate contractele erau făcute publice şi ar fi fost evident pentru oricine că era marfă furată?

De fapt, chiar şi dacă ar fi ştiut, Xhrinei nu i-ar fi păsat ce conţinea încărcătura. Dar ştia unde merge – asta era treaba unui matematician, în definitiv – şi asta îi plăcea foarte mult. Nava avea să facă o cursă foarte lungă, departe, în zona polară

nordică a planetelor celui de-al Treilea Puls, unde stelele locuite erau prea îndepărtate ca să aibă nume străvechi, fiindcă nu fuseseră vizibile cu ochiul liber de pe Terra şi, astfel, primiseră nume de trăsături abstracte de la supravieţuitorii celui de-al Doilea Puls. Îi plăcea ideea că sorii aveau cu toţii nume precum Perspicacitatea, Filantropia şi Prenaturalitatea. Şi aveau să se scurgă şase ani de timp comprimat până la următoarea lor pătrundere în sistem, poate chiar mai mulţi, dacă PPD-urile erau reluate.

La cea de-a douăzeci şi noua aniversare a ei, erau pe drum şi viaţa se aşezase în cea mai confortabilă rutină; după micile daruri şi sentimentul cald al solicitudinii, îl adormi pe Mtepic, cu un masaj – nu mai rămăsese din el decât un înveliş moale şi subţire, peste oase cioturoase, gândi ea – şi alunecă, la rându-i, în somn, bucuroasă că Mtepic fusese de faţă la prima ei aniversare ca persoană liberă, sperând că va putea să-şi completeze pregătirea matematică şi să se califice ca matematician de bord până când o mai putea felicita pentru asta.

Palmele şi degetele moi ale lui Mtepic o apăsară uşor pe omoplaţi, preţ de o clipă.

— E ciudat cum se întâmplă la aniversări.

Xhrina aruncă o privire spre ceas; ea şi Mtepic dormiseră cinci ore de când sărbătoriseră ziua ei de naştere. Se întoarse şi-l cuprinse într-o uşoară îmbrăţişare: Mtepic se trezea uneori vorbind cu oamenii cu care vorbise în vise şi Xhrinei nu-i plăcea să-l ia prin surprindere.

El îi întoarse îmbrăţişarea, ferm şi puternic şi acum ea ştia că era treaz, pornind pur şi simplu discuţia de la mijloc, aşa cum îi stătea în obicei. Aşteptă să vadă ce avea să facă sau să spună. După un suspin – îi plăcea s-o ţină în braţe şi ea ştia că poate s-ar fi bucurat să dureze mult mai mult – Mtepic zise:

— În noaptea asta vor fi năluci în cabina de comandă. Mă duc să le privesc din nou. Ai vrea să vii cu mine?

— Fireşte, răspunse ea. Se întâmplă la aniversarea oricui?

— Doar la a mea, credeam. Dar acum la a ta. Îmbracă-te repede. Nu sunt niciodată prea multe semnale. Trebuie să fim acolo, în tăcere, înainte ca armata de năluci să lumineze cabina.

Se îmbrăcară, plutiră prin culoarul principal al echipajului şi intrară în cabină.

Totul în noaptea aceea decurse ca mai înainte, numai că nălucile erau altfel. La început stelele bruiate, apoi stelele redresate, mai palide chiar decât atunci când Xhrina venea aici să mediteze. Norul mişcător format din năluci se înălţă în tăcere din Crucea Sudului, înconjurându-i în mai puţin de un minut. Nălucile mişunau cu miile în exteriorul (navei? cabinei de comandă? Dar cabina era la 750 de metri în interiorul navei şi, cu toate acestea, cele aproximativ douăzeci de năluci care veniră înăuntru păreau să se desprindă direct din stelele proiectate către poziţiile lor din cabină).

De data aceasta, Xhrina urmări mai cu seamă doi tineri, gemeni, după toate aparenţele, care încercau să rezolve ceea ce ea credea că trebuie să fie o ecuaţie, deşi de fiecare parte a semnului de egalitate se afla doar o proiecţie rotativă a unui elipsoid zgrunţuros, în mai multe culori.

Sau poate era un joc. Amândoi râdeau foarte zgomotos pe seama asta, orice ar fi fost, iar Xhrinei îi plăcea felul în care îşi aruncau braţele unul în jurul celuilalt şi îşi lăsau capul pe umărul altuia; apoi se întoarseră la jocul sau problema lor, sau la ce-o fi fost, stând umăr lângă umăr, făcând ca nişte mici stropi multicolori să zboare dintr-un singur strop şi să treacă dincolo de semnul egalităţii, pentru a se lipi de stropul din cealaltă parte. Ori de câte ori făceau asta, ambii stropi se reorganizau în diverse forme şi culori, iar doi dintre ei se loveau ritmic, în tăcere, ca într-un cântec neauzit.

O adolescentă despre care Xhrina credea că ar fi putut să fie o fiică sau vreo altă rudă a femeii cu capul zdrobit de data trecută – sau era aceeaşi femeie, într-o etapă anterioară a vieţii? – îşi opera, cu o concentrare de gimnast, monitorul, a cărui limbă părea un fel de derivat al konglezei târzii.

O altă femeie, bătrână, robustă şi guşată, cu părul scurt şi cărunt, ca de catifea, şi un aspect aspru şi neplăcut al pielii de pe gât purta o uniformă de militar care ar fi putut fi din Imperiul Brazilian Târziu, din Vechiul Mexic Lunar sau din Vechea Guinee Taucetiană, de undeva din Primul Interpuls, oricum, din perioada Războaielor Comerţului şi Avântului, fiindcă arăta întocmai ca personajul dintr-o povestire, cu coduri bancare pe mâneci, cu ghete Mahmud şi o vibratană într-o teacă de spate.

Xhrina o privi mai atent, dând uşor din mâini ca să se apropie de mai vârstnica femeie îmbrăcată în uniformă militară, însemne bancare pe umeri: un amiral, aşadar. Bijuterii-cranii, aur cu ochi rubinii, în buza perforată de jos, patru la număr: patru victorii în luptă. Simbolul bancar avea însemnele vechiului dolar şi al vechiului yen, intersectate, în două perechi, câte una de fiecare parte a unei balanţe, care putea reprezenta una dintre zecile de companii de servicii militare şi financiare din oricare dintre cele trei milenii ale acelei ere.

Femeia amiral era îngrijorată. Degetele îi alunecau peste un ecran care îşi schimba întruna imaginea, dar înfăţişa mereu un pâlc de puncte albe înconjurate de un roi de puncte roşii, uneori cu inscripţii formate din literele pătrăţoase ale străvechii romantisco, alteori unite prin linii multicolore, uneori cu mici sfere translucide în jurul lor şi ceasuri ticăind dedesubt, iar alteori într-o imagine care se răsturna şi se rotea, pentru a înfăţişa structura pe care întreaga formaţiune o alcătuia în spaţiu.

Atingea întruna micile puncte, ca o pisică verificându-şi puii. Dintr-odată, Xhrina înţelese: escadronul se grupa pentru a încerca să străpungă mulţimea care se apropia şi amiralul nu voia să piardă niciun punct. Era o situaţie clasică, atât de frecventă în timpul acelor războaie: punctele roşii erau ringouri, nave-robot care atacau o singură ţintă la o acceleraţie gravitaţională de 100, consumându-şi întregul arsenal asupra ţintei şi proviziile de combustibil în acceleraţie, încercând să izbească exact în momentul în care se goleau.

Odată ce ringourile atacau şi îşi porneau motoarele gammor la capacitate maximă, erau de neoprit, dând dovadă de o violenţă brută absolută, piese de joc menite să se sacrifice unu la unu, dar ştiau că sunt prea valoroase ca să se irosească într-o acţiune riscantă, aşa că nu atacau până când nu hotărau că erau destul de aproape pentru o probabilitate mare de distrugere. Amiralul încerca să-şi scoată escadronul din mulţimea de ringouri, cu pierderi cât mai mici. Nu părea că cifra urma să fie zero, şi aveau să mai treacă multe ore până la scurta explozie a violentei lor evadări, aşa că putea să aleagă să salveze oricare navă, dar nu pe toate.

O femeie mai în vârstă, foarte grasă, cu pielea tuciurie, îmbrăcată într-un costum fără mâneci, ca al Xhrinei, deschise o

aplicaţie pe care Xhrina o cunoştea bine. Vâsli domol prin aer, să vadă mai bine ce făcea femeia, şi se pomeni ciocnindu-se de Mtepic, care se apropia din cealaltă parte.

Plutea, reflectând strălucirea nălucii din faţa lor. Zonele lui rotunjite, oglinditoare – fruntea, nasul, încheieturile, genunchii – licăreau cenuşii în lumina difuză; păreau să se micşoreze, ca şi cum s-ar fi îndepărtat de năluci şi de stelele de dincolo de ele, într-o beznă absolută.

Pe faţa, umerii şi pieptul lui Mtepic se afla o încâlceală de filamente sclipitoare, ieşindu-i parcă prin piele, asemenea tăiţeilor printr-o strecurătoare, ieşind încet la suprafaţă din apa fierbinte.

Filamentele se îngroşară, se lipiră unele de altele, umplură spaţiile dintre ele. Ţesătura deasă, incandescentă, se contopi în silueta alburie a unui nou-născut, ca un basorelief, la doar un centimetru, doi deasupra bătrânei piei ridate a lui Mtepic, scăldate într-o lumină fantomatică, Pruncul se întinse şi căscă. Lumina lui inundă silueta cenuşie, neclintită, a lui Mtepic şi păru să absoarbă culoarea până şi din costumul lui roşu, lăsându-i buzele albastre-cenuşii, ca mucegaiul uscat.

Tălpile picioruşelor în formă de paranteze ale pruncului abia ajungeau până în partea de jos a cutiei toracice a lui Mtepic, dar capul era aproape la fel de mare ca al lui. Braţele, terminându-se cu palme prea mici ca să cuprindă în întregime degetul mare al Xhrinei, se întindeau cercetând spaţiul din jur, dar nu ajungeau până la umerii căzuţi ai lui Mtepic, în nicio parte. Însă faţa lui zbârcită se deschise într-un zâmbet ştirb, radios, întrebând: *Ce? Cum? Ce înseamnă toate astea?* Apoi ochii imenşi, adânci, limpezi şi largi se opriră asupra Xhrinei şi gura minusculă şi moale se strâmbă şi se arcui în expresia pe care Mtepic i-o acorda la cele mai bune glume ale sale. Xhrina nu putu să nu-i întoarcă zâmbetul.

Fără să ştie de ce, îşi aşeză palma mâinii drepte pe pieptul copilului, cu nespusă blândeţe, de parcă ar fi fost sigură că avea să se afunde până la Mtepic cel adormit. Constată cu surprindere că pieptul copilului era cald, umed şi ferm sub mâna ei, în acea clipă.

Apoi îşi dădu seama că pruncul era băiat, căci un şuvoi fosforescent se scurse cald şi ud pe pieptul ei, lăsându-i o pată sclipitoare pe costum şi Xhrina privi în jos, văzând că acel prunc-

nălucă, dacă asta era, nu-şi controla mai mult băşica udului decât unul real.

Era atât de neaşteptat, încât Xhrina râse pe înfundate, având grijă să nu scoată niciun sunet, doar lăsându-şi pieptul să se zdruncine şi, sub palme, simţi pieptul copilului vibrând de chicotul lui care-i împărtăşea încântarea. Mâna i se adânci aproape imperceptibil şi pruncul dispăru. Palma Xhrinei apăsă uşor pieptul lui Mtepic, unde inima îi bubuia şi răsuflarea i se cadenţa năvalnic, de parcă ar fi muncit iarăşi prea mult şi prea din greu în sala de gimnastică, aşa cum făcea atât de des, în ciuda dojenilor ei. Mâinile lui bătrâne şi osoase se închiseră în jurul degetelor ei tinere şi puternice şi Mtepic îi zâmbi, strângându-i mâna.

Tot restul nopţii, se ţinură de mână, privind gemenii surâzători, amiralul cu purtări materne, matematicianul gras şi ceilalţi membri ai fantomaticului echipaj. În cele din urmă, sună semnalul pentru schimbarea turei şi nălucile pieriră, urmate de stele.

— Să se aprindă luminile încet, spuse ea, şi cabina apăru în jurul lor, cu suprafeţele mate, cenuşii, închise şi inerte, aceeaşi veche cabină de luni şi ani de zile în acelaşi timp.

— Mic dejun în cabina noastră şi un lung taifas? întrebă ea.

— Desigur. Şi sunt nespus de încântat.

— De ce?

— Ai spus „cabina noastră” nu „cabina ta”. E prima oară în şase ani.

— Era important pentru tine? Aş fi spus-o mult mai devreme dacă aş fi ştiut că are vreo importanţă.

— Pentru mine este important s-o spui fără să ţi-o cer eu. Şi nu era important defel, la început, dar acum este. Plutiră prin uşa irizantă a cabinei. Iar când a devenit important, am început să număr. N-ai să râzi de senilitatea mea caraghioasă?

— Nu eşti senil şi n-aş râde de tine.

— Ei bine, atunci, când a devenit important, am calculat în urmă, până la sosirea ta şi apoi am început să număr şi astfel ştiu că au trecut 2222 de zile de timp comprimat de când ai venit la bord şi că aceasta este prima oară când ai spus „cabina noastră”.

— Alţii ar putea găsi ceva ciudat la acest număr, răspunse ea, cu toate acele cifre de doi.

Pătrunseră în cabina lor. Mtepic se răsturnă pe spate, ca o focă plutind pe mare, cu mâinile pe burtă.

— Alţii ar putea găsi ceva ciudat la acest număr, dar noi doi ne pricepem la numere, nu?

— Întocmai, răspunse ea. În sistemul octal e doar 4256 şi în cel duodecimal un şi mai puţin semnificativ 1352. 32342 în sistemul chintal e cel mai apropiat rezultat de o expresie semnificativă în oricare altă bază şi asta nu e foarte semnificativ. Iar eu aş zice că, dacă semnificaţia nu este invariantă, o putem ignora.

— În afară de cazul când nu putem, desigur.

Asta li se păru amândurora amuzant, din motive pe care ştiau că nimeni nu le-ar înţelege, şi râseră în timp ce-şi completară comanda pentru micul dejun şi îşi transmiseră intenţia oficială de a-şi face turele de gardă în cabina lor, în ziua aceea.

Apetitul lui Mtepic pentru dulciuri crescuse şi mai mult cu vârsta. Micul lui dejun preferat era acum o clătită pufoasă şi dulce, unsă cu gem de afine, umplută cu îngheţată de vanilie şi, în dimineaţa aceasta, mâncând-o tacticos, părea s-o savureze mai mult ca oricând.

— Ei bine, întrebă el, ce-ai vrea să ştii?

— A fost real?

Mtepic arătă spre pieptul lui: pata udă încă strălucea.

Xhrina îşi trecu un deget peste ea: vârful degetului sclipi o clipă şi pe urmă păli.

— Cum funcţionează? întrebă ea.

— Nu ştiu, recunoscu el. Nici măcar nu ştiu de ce m-am trezit ştiind că vor fi năluci. Sau de ce a fost atât de important să ţi le arăt, sau de ce vreau să le văd eu însumi.

Mai luă o muşcătură din clătită şi o dezmierdă în gură, până se topi. Xhrina aşteptă până când, în cele din urmă, Mtepic zise:

— Era să plec, ştii. Năluca aceea era Sudden Crow, soţia mea dinaintea ta – nu că tu mi-ai fi soţie, dar oferta e deschisă, dacă vrei asta. Pentru ea a însemnat enorm, dar ţie n-a părut să-ţi pese niciodată.

— Nu-mi pasă. „Nesclavă” e singurul titlu pe care mi l-am dorit vreodată, iar tu mi-ai dăruit asta şi ştii că voi fi alături de tine atât cât vei trăi – poate ar trebui să spun, atât cât vrei să rămâi. Dar era să... pleci? Ţi-e dor de Sudden Crow?

— Nu foarte mult, sincer să fiu. Era ţâfnoasă şi uneori aspră cu mine. Nu m-ar deranja s-o salut din nou, dar sper că nu va trebui să petrec nicio clipă cu ea ca nălucă. Treizeci de ani de timp comprimat în partea asta au fost de-ajuns.

— Spui „partea asta” fiindcă e percepută spaţial?

Încruntându-se, Mtepic cugetă şi, în cele din urmă, clătină din cap:

— Mai degrabă ca părţile unui joc sau ale unei întrebări decât ca părţile unui segment sau ale unei suprafeţe. Mtepic mai chibzui o vreme, apoi mai luă încântat o muşcătură din micul său dejun. Zău, prietenia ta e un motiv serios să rămân în partea asta, un motiv mai mult decât suficient în sine, dar acest mic dejun ar putea fi un altul, iar când mă gândesc la toate celelalte lucruri de care încă m-aş putea bucura, înţeleg de ce atât de puţini oameni doresc să plece înainte de a fi nevoiţi. Numai că, văzând-o acolo, am ştiut într-un fel *cum* aş putea merge, dacă aş vrea. Şi, ştii, trupul bătrân e uneori o belea de-a dreptul: te doare, te mănâncă, te chinuie. Aşadar, chiar am vrut, doar pentru o clipă, dar acum mă bucur că n-am făcut-o.

— Nălucile vin adesea la bord?

— Ai fost cu mine ultimele două daţi. Din şase, în total. De cinci ori, la zilele mele de naştere, acum, o dată, la a ta. N-am mai spus nimănui altcuiva, dar ştiam că tu eşti persoana potrivită să vezi asta. Am scotocit prin toată istoria de douăzeci şi şapte de ani a navigaţiei interstelare şi prin rapoartele a mai mult de un milion de nave – comerciale şi, de asemenea, ale proprietarilor de sclavi, militare, de cercetare şi de colonie – şi, cu toate că există multe relatări despre năluci, majoritatea sunt doar ficţiune, catalogate ca atare, iar multe dintre celelalte par a fi doar o fărâmă de cultură, care a scăpat din vechile sale zăgazuri şi s-a revărsat în cultura interstelară. Iar *9743* însăşi înregistrează nălucile, dar nu le percepe; se află acolo, pe înregistrările video, dar dacă ceri navei *9743* să caute năluci în toate miile de ani de înregistrări ale cabinei de comandă, nu va vedea nicio nălucă şi se poate uita direct la o filmare plină de năluci şi nu le percepe, vede doar o cabină goală şi întunecată.

— Aşadar, sunt afizice. Dar se înregistrează fizic. Ce crezi că sunt?

— O foarte elocventă gaură în spaţiu-timp? Mtepic ridică din umeri. Majoritatea navelor stelare trimit trupurile în spaţiu la

maxima velocitate. Cei mai mulţi dintre noi circulă la nouăzeci şi opt procente c sau mai mult. Odată ce trupul iese în afara protecţiei scutului frontal, atomii şi praful din spaţiul interstelar îl erodează şi pierde viteză, însă nu repede. Şi, desigur, depăşeşte cu mult viteza galactică de scăpare. Cu excepţia celor foarte puţine care au dat peste planete, găuri negre sau comete, toate trupurile trimise în spaţiu trebuie să se afle încă pe undeva, unele chiar la treizeci de mii de ani-lumină depărtare, dacă ţinem seama de înmormântările din perioada Primului Puls, când schimburile comerciale erau rare sau chiar inexistente. Îţi poţi imagina fiecare cadavru ca pe o traiectorie lungă, măturând atomii, ionii, moleculele şi praful din spaţiul interstelar, configurate foarte asemănător cu persoana moartă de la acest capăt în timp şi spaţiu, şi, pe măsură ce mediul interstelar le perforează, umplându-le de găuri, şi le distruge, îndepărtându-se într-un simplu nor de nuclee, undeva, într-un capăt, departe de galaxie şi la milioane de ani în viitor. Probabil, ceva afizic curge înapoi, de-a lungul traiectoriei pe care o fac şi – se cristalizează? *se condensează*? poate doar se organizează e cuvântul pentru ceea ce se întâmplă, în jurul oricărui germene ori nucleu ori cum vrei să-i zici unui lucru în jurul căruia se organizează o nălucă. Poate că acolo unde un număr mare de traiectorii trec unele pe lângă altele, se încâlcesc ca nişte spaghetti şi se manifestă ca un furnicar de năluci atunci când le apare în cale ceva care le poate aprecia semnificaţia. Asta ar explica asocierea cu zilele de naştere. Zilele de naştere au o semnificaţie, chiar dacă sunt atât de radical diferite în timpul standard şi în timpul comprimat şi depind în întregime de momentul când ajungi într-o navă, de locul unde merge şi cât de lung a fost un an pe Bătrânul Pământ în momentul când l-au standardizat. Aşadar, poate că nălucile se anucleează în preajma unor lucruri semnificative, precum navele sau zilele de naştere. E logic, într-un anume fel. Semnificaţia este afizică, iar nălucile sunt afizice. Pe de altă parte, ce ştiu fiinţele fizice ca noi despre cele afizice?

— Dar nimic din toate astea nu explică pruncul care ţi-a ieşit din piept, sau că pruncul erai tu, sau că amândoi ne amintim asta, în afară de faptul că m-am ales cu o pată de urină spirituală în dreptul inimii.

— Am fost copil? Mă întrebam de ce mă simt atât de ciudat proporţionat, atât de mic şi de ştirb. Ei bine, astea sunt, cu siguranţă, date care completează mozaicul.

— De ce să fie năluci sau spirite pe o navă interstelară?

— De ce nu aici, la fel ca oriunde altundeva? Şi, la drept vorbind, de ce trebuie să existe nave? Navele total robotizate au şanse doar ceva mai puţine de a ajunge la destinaţie, dar ar fi atât de uşor să introducem asta în preţ şi ar fi mai profitabil să trimitem containere într-o direcţie şi să acceptăm pur şi simplu anumite pierderi la celălalt capăt. În momentul de faţă, *9743* cheltuieşte o imensă cantitate de spaţiu şi masă ca să ne ţină în viaţă. Aşadar, de ce suntem noi aici? De ce există chiar şi o economie? Facem totul pe navă prin transmutaţie şi compunere moleculară – niciodată nu „culegem provizii”, deşi uneori cumpărăm mărfuri noi ca să le înregistrăm, pentru fabricarea ulterioară – şi ştim că oamenii din timpul standard sunt la secole sau milenii în faţa noastră – aşadar, de ce există marfă de transportat pentru noi?

— Crezi că asta are vreo legătură cu nălucile, spuse Xhrina – pe ton de afirmaţie, nu de întrebare, doar încercând să-l urmărească; era limpede că Mtepic se gândise la asta de foarte multă vreme, elaborase în mintea lui prezentarea perfectă, voise ca aceasta să conducă la înţelegerea perfectă – iată modul în care îi predase matematica. Xhrina ştia că lui Mtepic îi făcea plăcere când ea înţelegea imediat, şi mai ştia că aceasta ar putea fi singura ei şansă de a înţelege.

— Cred că e un alt vid în spaţiu-timp. Cândva, aproape orice fiinţă umană făcea comerţ, mergând tocmai până la Bătrânul Pământ. Dintr-un anumit motiv, merita să faci comerţ între stele. Navele au început să se mişte. Acum doar se mişcă, trupuri în mişcare, rămânând în mişcare, iar comerţul se întâmplă pur şi simplu. Poate. Poate că suntem cu toţii doar nălucile a ceea ce făceau oamenii cândva. Trei sferturi din sistemele stelare în care am făcut comerţ, într-un moment sau altul, acum doar ne îndepărtează, cele noi încep să intre în legătură, cele vechi se reactivează după secole de timp standard. Cine poate spune ce se petrece acolo?

— E posibil ca oamenii timpului standard de pe planete să fie pur şi simplu nebuni cu toţii, sau poate se joacă de-a lucrurile, fiindcă nu a mai rămas nimic real?

— Oamenii timpului standard ar putea întreba aceleaşi lucruri despre noi. Am putea pur şi simplu să lichidăm şi să ne mutăm într-o frumoasă staţiune orbitală, unde am fi răsfăţaţi tot restul vieţii.

— N-aş suporta asta.

— Nici eu. Mtepic zâmbi cu sfială. Crezi că ar fi în regulă să mai mănânc o clătită, ca ultima?

— Ai slăbit, spuse ea, şi îmi fac griji pentru apetitul tău. Poţi să mănânci zece, din partea mea. Şi, de fapt, fiind *foarte* îngrijorată, mi-aş dori să mănânci.

— Hai să începem cu una, dar am să reţin oferta. Şi, ai dreptate, n-am prea avut grijă de mine şi, dintr-un motiv oarecare, acum simt că vreau să am, cel puţin o vreme.

Xhrina îi pregăti clătita, nu fiindcă el nu putea s-o facă singur şi nici fiindcă era obligată. Sublinie asta, în timp ce îl servea, iar el spuse:

— Vezi? O parte din ceea ce o face bună sunt toate lucrurile care îi lipsesc.

Ea cugetă la asta o vreme şi zise:

— Aşadar, nălucile nu sunt halucinaţii. Şi nu sunt fizice, aşa cum înţelegem noi asta sau cum ar putea aparatele să le vadă, nu doar să le înregistreze. Şi crezi că poate ele se află acolo unde trupurile – ei bine, urmele trupurilor – nu sunt.

— Numai că Sudden Crow a distrus acea teorie, răspunse el. Ea s-a priceput întotdeauna să distrugă teoria. Unul dintre motivele pentru care a fost o bună tovarăşă de bord.

— Te-a rănit, spuse Xhrina, surprinsă de propria-i vehemenţă. Ai spus că a fost aspră cu tine.

— Adevărat. Dar pe atunci nu eram atât de fragil cum am devenit. În plus, a fost un membru valoros al echipajului. Şi, desigur, aşa eşti şi tu şi devii din ce în ce mai valoroasă, şi eşti foarte bună cu mine. Umpli un spaţiu diferit de cel pe care l-a eliberat ea.

— Mai bine, răspunse ea. N-aş vrea să umplu locul ei, nicidecum. Şi, fiindcă o spusese puţin prea vehement şi amândoi se priveau stingheriţi, se grăbi să pună prima întrebare care-i trecu prin minte. De ce spui că Sudden Crow ţi-a distrus teoria despre urmele trupurilor în spaţiu-timp?

— Fiindcă a fost înmormântată în spaţiu la aproximativ un an şi jumătate de Aydee-to-Ridny, cu destinaţie îndepărtată. Traiectoria ei n-ar fi putut trece nicidecum pe aici.

— Dar a fost pe această navă. Traiectoria ei înainte de moarte a inclus-o. Dar dacă nu contează, atât timp cât poţi descrie traiectoria, sau locul unde a fost traiectoria? Să presupunem asta, şi poate...

— Dar ar putea fi prea forţat, dacă am presupune asta, obiectă Mtepic. Nu restrânge lucrurile suficient. De ce nu vedem năluca oricui, tot timpul?

— Matematica înseamnă felul în care găsim implicaţiile logice ale limitelor lucrurilor şi întreaga istorie a matematicii este povestea muncii cu limite mai puţine şi mai fragile, răspunse ea. Mi-ai spus asta încă de prima dată când am început să învăţ algebra. Poate că nu le vedem destul de des fiindcă nu există limite destule ca să le genereze, sau fiindcă trăim în interiorul atâtor limite, sau... ei bine, nu ştim care sunt limitele, nu-i aşa?

— Greu de evaluat condiţiile limitei, fu de acord Mtepic. Dar, după cum văd, e plin de găuri şi goluri. Există un lucru straniu în lumea timpului standard, un loc pe care-l umplem, deşi nu ştim ce este. Locuri goale în echipaje şi pe navele unde mor oameni şi găurile în spaţiu pe care le fac când le aruncăm trupurile, şi imensa pustietate a spaţiului însuşi, şi fiecare gaură are contur şi fiecare contur înseamnă gaura – şi, ei bine, probabil te gândeşti că sunt deja senil.

— Ba nu, zise ea. O, *nu*. *Ştii* că nu. Pot să-ţi mai pregătesc o clătită?

În ultimii câţiva ani ai lui Mtepic, vorbiră mai mult. Xhrinei îi făcea mare plăcere. Primise ultima promovare pe care o putea obţine cât timp era el în viaţă, cea de asistent al matematicianului şi matematician în devenire. Asta o obligă pentru prima oară să se gândească la succesiune. Hotărî că, oricare va fi modul prin care îşi va dobândi ucenicul (spera mai degrabă să cumpere unul, eliberându-l de pe o planetă sclavagistă, s-ar simţi bine eliberând pe cineva, aşa cum fusese şi ea eliberată), va avea în vedere să caute pe cineva care să vorbească. Mulţi oameni ai navelor nu vorbeau, săptămâni sau luni la rând.

Asta era o altă bănuială a lui Mtepic, că societatea navelor se afla acolo unde societăţile învecinate ale timpului standard îşi

aruncau autiştii şi pe cei ale căror înzestrări matematice nu mai erau necesare, fiindcă aveau minţi sinergice.

— Un fel de sinecură pentru matematicieni, zicea el, tuşind şi râzând, în timp ce ea îl îmbăia, îl ştergea şi îl masa. Râdea şi ea, întotdeauna, doar fiindcă era vorba de Mtepic şi simţea cât de puţin mai avea până să treacă în cealaltă parte şi se aştepta să-i ducă dorul atunci şi să râvnească după glumele lui.

În noaptea de după cea de-a treizecea aniversare a ei, se trezi ştiind că trebuiau să fie năluci în cabina de comandă şi îl simţi pe Mtepic trezindu-se în cercul braţelor sale. Iute, Xhrina se îmbrăcă, îl îmbrăcă şi îl trase cu blândeţe după ea, aşa cum trebuise să facă în ultimele luni, de când membrele lui Mtepic deveniseră prea fragile şi prea tremurătoare ca să-l menţină în echilibru când plutea în aer.

Era la fel ca înainte, cu un nou furnicar de năluci, iar în mijlocul lui, pruncul se ivi din Mtepic. Xhrina îl ţinu în braţe multă vreme şi îi sărută cu tandreţe gura minusculă, iar pe urmă îl privi cum se îndepărtează, chicotind şi dându-se de-a dura, spre stele, printre stele, până când deveni el însuşi doar o stea, şi pe urmă dispăru. Târî înapoi, la cabine, ceea ce mai rămăsese din Mtepic; dintr-un motiv pe care nu-l înţelegea, nu voia să le spună camarazilor de navă că Mtepic murise în cabina de comandă.

Ar fi putut să-i mire cât de uscaţi erau ochii Xhrinei şi cât de calmă era, când îngropară trupul lui Mtepic în spaţiu, la schimbul următor, dar oamenii navelor nu se miră niciodată de nimic omenesc, căci ei nu înţeleg asta şi pierd obiceiul de a manifesta curiozitate în această privinţă.

Treo plutea acum adesea cu ea în întunecata cabină de comandă.

— E o promovare importantă, spuse el şi o onoare şi vei fi un bun căpitan. Recunosc, sunt încântat de ideea de a fi matematician de bord fără să trebuiască să aştept ca tu să mori.

Era cel mai lung discurs pe care-l ţinuse vreodată şi Xhrinei i se păru oarecum o ironie faptul că el îl rosti în timp ce pluteau în cabina de comandă, unde, în mod obişnuit, erau cei mai tăcuţi.

Nu era un prilej obişnuit: Phlox alesese să moară de bunăvoie după moartea lui Arthur şi avea s-o facă în seara asta, după ce-şi rostea cuvintele de adio, aşadar înlocuiau un căpitan şi un

ofiţer secund. Echipajul o alesese pe Xhrina drept căpitan, urmând ca ofiţerul-ucenic Chang să fie promovat onorific la rang de ofiţer secund, dacă doreau aceste funcţii.

Xhrina era de părere că Chang avea să se descurce bine ca ofiţer secund: era tânăr şi, teoretic, ar mai fi avut de petrecut câţiva ani ca ucenic, dar Xhrina socoti că Chang avea să-i completeze până la moartea ei şi tot va fi un căpitan tânăr, viguros şi capabil de succes. Toate se potriveau bine.

Se aflau acum departe, în sistemele Celui de-al Şaselea Puls, planete mai noi, cu mai multă încărcătură de trimis şi de primit, departe, la hotarele puţin populate ale spaţiului uman. Aşadar, ar fi putut exista doar foarte puţine traiectorii ale celor morţi precum cele imaginate de Mtepic, dar când aruncară din navă trupul lui Phlox, Xhrina simţi ceva. Iar a doua zi era cea de-a cincizecea aniversare a ei şi simţi acelaşi lucru, mai puternic, astfel că în noaptea aceea, nu fu surprinsă când se trezi cu sentimentul că era timpul să vadă nălucile din cabina de comandă. Trecuse multă vreme de când văzuse năluci, doar de două ori de la moartea lui Mtepic, iar acum era prima oară de la venirea lui Treo la bord. Îl trezi, îi spuse să se îmbrace, să nu facă zgomot şi să se grăbească.

Stelele unduitoare, în nuanţe de la albastru la roşu, deveniră stele albe, imaculate, furnicarul de năluci sosi şi, tocmai când Xhrina începu să privească uimită spectacolul şi să se bucure că are parte din nou de aşa ceva, Treo ţipă de spaimă, căci o văzuse pe Phlox trecând prin carcasă şi ocupându-şi postul de navigaţie, şi totul dispăru.

Asta o făcu pe Xhrina să se hotărască. Preluă cabina căpitanului şi, de atunci înainte, o împărţi cu Chang, lăsându-l să-i maseze spatele, fiindcă lui părea să-i placă să facă asta, iar ei îi făcea bine, şi mulţumindu-l sexual, din când în când, deşi el era mult mai atras de secundul fizicianului, Robert, care, din nefericire, nu era defel interesat de sex, sau cel puţin nu de genul de sex pe care îl oferea Chang.

Xhrina nu renunţă propriu-zis la ideea de dragoste, dar se scurse multă vreme până să aibă încredere în Chang mai mult decât ca simplu coleg şi partener convenabil de pat, atât de multă vreme încât ajunse să-l cunoască prea bine şi să se împace cu încrederea fără dragoste. Şi trecu încă şi mai multă vreme până când Xhrina văzu din nou năluci.

La cea de-a optzeci şi cincea aniversare a ei, din vechea generaţie mai rămăseseră doar ea, Peter şi Squire, iar Squire îşi petrecea acum tot timpul dormind în capsula lui de menţinere a funcţiilor vitale, deşi, când se deştepta, părea desul de coerent, într-o manieră cârcotaşă. *9743*, prin votul echipajului (un vot pe care Xhrina îl moşise cu mare grijă), fusese rebotezată *Ulysses*, un nume pe care îl avusese cu 290 de ani de timp comprimat înainte. Xhrina nu ar fi putut spune de ce îl prefera.

Un al Şaptelea Puls se afla în desfăşurare, ducând frontiera umană la peste 150 de ani-lumină de sistemul de baştină şi, la mari distanţe, din când în când, detectau boomul sonic al unor trupuri cu viteză aproape-luminică trecând atât de repede prin mediul interstelar încât frontul lor de şoc era prea puternic pentru minuscula dâră de plasmă şi o scutura îndeajuns ca să provoace microunde.

— Noile nave de colonizare se mişcă mult mai repede decât cele vechi, remarcă Xhrina. La masă cu toată lumea.

Insistase să se instituie o tradiţie a aniversărilor, adevărate aniversări pentru toată lumea, studiind chiar câteva tradiţii vechi, astfel că toţi purtau pălării caraghioase şi mâncau peşte şi cântau un cântec intitulat „Ani şi ani” în vechea kongleză.

— Mi-ar plăcea să mai văd încă o parte nouă din spaţiu înainte să mor, spuse ea. S-ar putea să mai fie timp şi vă veţi alege toţi cu ceva. Ne vom câştiga pentru totdeauna reputaţia ca navă comercială; numele *Ulysses* va fi cunoscut şi asta mi-ar face plăcere şi sper că şi vouă. Acum şaizeci de ani, conform transmisiilor radio, se ştia că sistemele Sol şi Alfsentary sunt deschise, aşa că am putea face o oprire pe drum. Planul meu ar fi să luăm doar jumătate de cală de încărcătură – probabil că, oricum, nu putem obţine nici măcar atât, în zilele astea, se pare că nu prea e nimic în niciun port – şi pe urmă să umplem calele goale cu masă de rezervă, cu care am putea să alimentăm scuturile şi să navigam la 99,4 în loc de 98,2. Asta ar însemna că timpul comprimat ar fi doar aproximativ a noua parte din timpul standard, în loc de a cincea, şi am putea fi înapoi la centru în aproximativ şapte ani comprimaţi. Facem schimbul de marfă, mai luăm acolo nişte masă şi pornim din nou, navigând la 99,4 încă o sută douăzeci de ani standard, astfel că pătrundem adânc în lumile Celui de-al Şaptelea Puls, aflate în partea

cealaltă. Corporaţia şi-ar permite s-o facă de o sută de ori; mi-ar plăcea doar să-mi încerc norocul să fiu de faţă la finele acelei călătorii şi, dacă reuşim să ajungem acolo, ne facem un renume printre navigatorii stelari pentru vecie. Fără alt motiv.

Treo avea să voteze cu ea; o făcea întotdeauna, fiindcă se temea că îl considera laş, deşi Xhrina nu spusese niciodată asta. Iar asistenta lui, Fatima, avea să voteze alături de el. Peter avea să voteze pentru, probabil, doar fiindcă toate escalele în port i se păreau chinuitoare şi i-ar plăcea să ştie că ar putea muri înainte de prima oprire. Cu votul ei, erau la egalitate; avea impresia că lui Chang îi plăcuse ideea, când i-a explicat-o, dar cu Chang era greu să-ţi dai seama. Ceilalţi erau înclinaţi să considere că modelele economice care curgeau şi şuierau prin computerele navei *Ulysses*, paralizând totul cu otrava profiturilor lor marginale, erau zei care trebuiau împăcaţi.

— Supunem la vot? întrebă Sleeth, cel de-al doilea ajutor al fizicianului.

Asta era regula, căci ea era cel mai tânăr membru votant; de asemenea, i se potrivea lui Sleeth, căci era tânără şi plesnea de energie, într-un echipaj de oameni bătrâni şi obosiţi.

Majoritatea membrilor echipajului bodogăneau că era sâcâitoare, mai puţin Squire, care o spunea deschis, ori de câte ori era afară din capsula vitală, şi Robert, secundul fizicianului, care o spunea cu răceală, de parcă ar fi fost vorba despre masa atomică a oxigenului sau velocitatea orbitală a unei planete.

În compensaţie, Xhrina nu făcea niciun secret din faptul că Sleeth era favorita ei în aceeaşi măsură acum ca atunci când venise la bord, ca o prea-gălăgioasă-pentru-navigatori făptură de doi ani. Pe măsură ce căpitanul Xhrina îmbătrânise, simţise din ce în ce mai mult că Sleeth era singura persoană, în afară de sine, căreia îi plăcea să pună lucrurile pe roate. Aşadar, această supunere la vot era firească, pe lângă faptul că era o datorie.

Nici măcar nu fu un vot strâns – doar Squire şi Robert votară împotrivă. Pe un ton de scuză, Sleeth le spuse tovarăşilor ei de cabină:

— Mi-ar plăcea să fac parte din echipajul unei nave celebre, iar aceste ture în zona Celui de-al Şaselea Puls devin plictisitoare.

Xhrinei i se părea mai degrabă că Sleeth, care abia împlinise douăzeci de ani, dar revenise de pe nava-şcoală la doar

doisprezece, trăise prea multă vreme cu un boşorog furios închis într-o capsulă şi un bărbat rece, care nu vorbea niciodată (oare Robert o abuza? Xhrina o întrebase pe Sleeth, de mai multe ori, iar ea negase într-un fel în care Xhrinei i se părea că înseamnă *da, dar, te rog, nu face nimic*). Acesta părea a fi primul pas mărunt al lui Sleeth spre a spune că nu voia să fie manipulată de Robert şi Peter şi asta o bucura pe Xhrina, într-un fel pe care nu-l mai simţise de ceva vreme.

În seara aceea, când se vârî în sacul de dormit, lângă Xhrina, Chang spuse:

— Când ne apropiem de sistemul de baştină şi te trezeşti ştiind că în cabină se află năluci, să nu mă trezeşti. Mă tem de ele şi nu vreau să ştiu de ele.

— Bine, spuse ea. Mi-ai citit jurnalul?

— Da, răspunse el, e dreptul meu ca ofiţer secund să citesc orice scrii şi nu-mi place să cer. L-am întrebat pe Treo şi mi-a spus cât este de speriat şi m-am dus şi m-am uitat la toate înregistrările aniversărilor tale şi ale lui Mtepic şi am văzut năluci. M-am speriat atât de tare încât de atunci mi-e greu să dorm. Aşadar, nu mă trezi cu tine, nu vreau să văd năluci. Pe un ton mai blând, adăugă: Ai putea să discuţi cu Sleeth despre asta. Ea a fost mereu mica ta umbră şi ar înfrunta frica doar de dragul tău.

— Mulţumesc, spuse ea. Aşa voi face.

Şi Xhrina îi întoarse spatele, să se bucure de căldura lui, fără să mai vorbească. *Cred că aş fi înfruntat nălucile de dragul lui Mtepic,* gândi ea, *dar am vrut să le văd oricum, deşi nu ştiam despre ele până când nu mi le-a arătat. Sper că poate fi la fel cu Sleeth*.

În noaptea celei de-a nouăzeci şi treia aniversări a ei, Xhrina se întoarse şi o atinse pe Sleeth, care acum era partenera ei de sac de dormit de câţiva ani.

— Năluci, spuse ea, în sfârşit.

— Mă bucur, răspunse Sleeth, dintr-odată trează, şi aprinseră luminile şi se îmbrăcară repede.

Nu era sigură că se bucura într-adevăr. Sleeth şi căpitanul ei vorbiseră despre năluci cel puţin o dată la câteva schimburi, în ultimii cinci ani, iar fata ajunsese să-şi dea seama că prima oară când va vedea ea nălucile va fi ultima pentru Xhrina. Se

străduise să pară fericită şi veselă când venea vorba despre acea iminentă vizită a nălucilor, iar acum, că momentul sosise, nu avusese timp să se gândească pe îndelete ce voia să simtă sau ce ar trebui să simtă şi era blocată în a simţi pur şi simplu ce simţea – ceea ce era un mister.

Auzise atât de multe de la Xhrina despre Mtepic şi despre năluci, şi toate teoriile despre năluci, căci căpitanul nu era nevoit să lucreze decât o oră şi ceva pe zi pe durata popasului, în timp ce găseau o încărcătură disponibilă. Minţile sin ale Bătrânului Pământ şi ale navei *Ulysses* găsiseră, în cele din urmă, o mică încărcătură, dar nu păreau capabile să dea explicaţii cu privire la conţinutul containerelor, doar că era ceva care nu era imposibil să fie dorit, peste 120 de ani, de către cineva de pe planetele Celui de-al Şaptelea Puls, spre Crucea Sudului şi Sentaru.

Căpitanului nu-i păsase, aşa că nu-i păsase nici lui Sleeth. Marfa puţină însemna că aveau cu atât mai mult loc în cale pentru o încărcătură de U238, uraniu sărăcit, nu pentru putere atomică, precum în vremurile de demult – ar fi putut la fel de bine să ia fân, ovăz şi apă şi ar fi făcut-o, dacă nimic mai dens n-ar fi fost disponibil – ci fiindcă era o rezervă de masă convenabil de densă, care putea fi desfăcută în nuclee şi proiectată afară prin scutul frontal, ca să le croiască un drum prin mediul interstelar. Cu surplusul de masă, puteau să navigheze la 99,7% c, ceea ce însemna aproape treisprezece ani de timp standard la un an de timp comprimat. *Ulysses* avea să devină acum, negreşit, un fel de legendă.

Dar, gândi cu tristeţe Sleeth, *legenda nu se va sfârşi cu căpitanul Xhrina aducând nava Ulysses în portul Summer*, portul spre care se îndreptau de la ultimul lor PPD şi ultima schimbare de traseu, de acum aproximativ un an comprimat.

Xhrina şi Sleeth vorbiseră de multe ori despre năluci, iar Sleeth dorea să le vadă cu Xhrina, dar avea să ducă dorul discuţiilor lor despre ele şi i se părea trist că nu va mai avea cu cine să vorbească despre această primă întâlnire. Însă, pe de altă parte, se părea că Mtepic le văzuse de cinci ori singur şi cine ştia de câte ori le văzuse fără să pomenească despre asta?

Cu toate acestea, Sleeth îşi imaginase mereu că atunci când, în cele din urmă, le va vedea, avea să poată vorbi despre ele cu căpitanul Xhrina. Fusese crescută pe navă şi, din cauza felului în

care funcţionaseră programările, fusese pe o navă-şcoală doar şase ani, cam jumătate din perioada obişnuită, aşa că îşi petrecuse multă vreme în preajma Xhrinei, când era tânără, iar mai târziu, şi mai multă vreme îngrijind-o. Xhrina fusese întotdeauna singura ei prietenă adevărată.

Sleeth ştia că îi va duce cumplit dorul, dar nu era de părere că trebuia s-o spună acum, când ochii căpitanului ardeau de bucurie. Odată ajunse în cabina de comandă, fu mai uşor, căci, aşteptând în întuneric, Sleeth putu să dea drumul încetişor lacrimilor.

Totul era întocmai cum auzise, de atâtea ori, povestindu-i-se.

Toate nălucile se apropiară, Xhrina sălta şi se vânzolea de parcă ar fi fost de zece ori mai tânără. Când năluca mică, zveltă, care trebuia să fie Mtepic – dar acum tânăr şi puternic – trecu plutind prin peretele cabinei, pruncul strălucitor ieşi din capul şi din pieptul ei, în doar două clipe, se formă cu totul în aer şi întinse mâinile spre Mtepic, care se năpusti şi o luă în braţe pe Xhrina, cea nou-născută. *Doar câteva secunde, prima dată când am văzut nălucile, şi totul s-a sfârşit*, gândi Sleeth.

Şi, de parcă i-ar fi auzit gândurile, Mtepic, încă legănând incandescentul prunc-nălucă, se întoarse şi îi zâmbi cald, cu înţeles.

Spre uluirea tuturor – până şi spre uluirea nălucii lui Mtepic – năluca-Xhrina, nou-născută, ştirbă, cu ochi mari şi faţa radiind de încântare, în braţele acum tinere şi puternice ale matematicianului-nălucă, îi făcu semn lui Sleeth, luându-şi rămas-bun, într-un fel atât de asemănător cu al oricărui alt copil, încât Sleeth chicoti sonor şi toate nălucile, în afară de Mtepic şi Xhrina, se spulberară, în timp ce stelele începeau să pălească.

Cu un zâmbet larg, Mtepic ridică un deget la buze – *ssst!* – şi Xhrina făcu la fel, şi amândoi îi făcură din nou semn cu mâna, înainte de a dispărea în câmpul de stele care se stinseră după ei, lăsând-o pe Sleeth râzând în întuneric.

[În româneşte, povestirea *Contur* a apărut în *The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, 2011]

Don Simon
Mireasa eternă

Era un sat de rahat.

Pământul roşu nu producea decât tufe şi nişte amărâte de buruieni în care se destrăbălau vacile. În acel ţinut al prafului părea că imaginaţia lui Dumnezeu falimentase. Satul se numea El Compeador. Nimeni nu scrisese o cronică a lui, nu se ştia cine îi pusese acel nume pompos şi nici nu auzise nimeni despre cavalerism, despre Cervantes sau despre Don Quijote. Era un nume la fel de aberant ca existenţa sa.

Ce fel de oameni putea să nască un astfel de pământ?

Păi, vă spun: puturoşi, ignoranţi şi vicleni.

Ce oameni puteau să suporte toate astea la un loc fără să se revolte?

Cum ce fel? Cei ce trăiau acolo. Erau construiţi pe cu totul alte arhetipuri existenţiale. Le suportau, iar veninul acestui handicap îl împrăştiau prin satiră. Amărâţii din El Compeador, simpli, cu o cultură aproape inexistentă, erau campionii ironiei. Se pricepeau la ironie. Făcuseră un pamflet până şi din rădăcinile Genezei. Ei spuneau că, de fapt, Dumnezeu crease totul, şi poate chiar întregul Mexic, într-o a opta zi, că industria Creaţiei de şase zile îi epuizase forţele şi aptitudinile de artizan, că cea de-a şaptea zi nu fusese suficientă pentru odihnă şi că, intrat în criză de timp, ar fi imaginat ceva de mântuială (de oboseală) satul El Compeador (sau poate întregul Mexic) în a opta zi.

Satira aceasta neruşinată se moştenise de-a lungul multor generaţii de puturoşi (ignoranţi, vicleni, dar şi ironici) şi încă avea valoare de mit.

***

Se bea tare în El Compeador.

Tequilla era un argument social în stare să dărâme până şi statutul de rahat al satului. Ea se fabrica pretutindeni şi avea valoarea simbolică a decrepitudinii. Tequilla producea puturoşenia, ignoranţa şi viclenia. Se bea tequilla şi se sădeau sâmburii fiestei. Când beai tequilla nu-ţi mai păsa că n-ai suficiente vite ca să-ţi permiţi să tai una, nu-ţi mai păsa cu cine te înghesui prin fânare şi nu-ţi mai păsa nici de praful roşu şi

nenorocit. Îţi păsa de maţe, de extensia încordată dintre picioare şi de toţi caii care-ţi tropăiau prin minte.

Tequilla era un vis.

În visul ei se procrea noua generaţie.

„În visul tequilla se fabricau alte vise.

***

El Compeador era prea mic ca să poată fi trecut pe vreo hartă.

În el nu apucai să schimbi viteza că te trezeai în capătul celălalt. Era aşezat de-a lungul unei străzi neasfaltate, străjuită de case din chirpici văruite, în care cele mai importante clădiri erau biserica („cu turla ei într-o erecţie ascuţită” – ironia lor), clădirea Primăriei (laolaltă cu Poliţia) şi casa cu un etaj a lui Benito Cabron transformată în Bar (Restaurant, Hotel).

Atât însemna El Compeador. În rest numai praf şi ironia obsesivă a celei de-a opta zi.

***

Sărbătorile sfinţilor şi înmormântările erau la loc de cinste. La o populaţie atât de „înghesuită” nici nu se putea altfel. Şi toate aveau girul special şi original al abatelui Faria. Abatele avea o casă cochetă, pereţii tapetaţi cu armuri vechi, cu arme şi hărţi care, spunea el, le luase stră-stră-străbunica sa de la Cortez pentru serviciile aduse „pentru că în vremea aia trebuia să-ţi iei singur; spaniolii nu erau obişnuiţi să dea, ci numai să ia”. Sigur că-şi bătea gura de pomană, pentru că, tot el spunea: „Ţăranii, ţopârlani get-beget, oricum n-ar putea să admire sau să conteste valoarea istorică a obiectelor pentru simplul motiv că nici măcar n-ar putea să-şi deosebească curul de o fâneaţă”. Ştia bine că lor nu le păsa decât dacă le fătau la timp vacile şi dacă acoperişurile erau suficient de rezistente ca să îndure ploile. Dar, ca să-i aburească (unealta lui de răzbunare), oficia slujbele în latină, folosindu-se de un manuscris vechi, din panoplia amintirilor, moştenit din hârjoneala răposatei rude.

Culmea era că onorabilul abate Faria habar n-avea să traducă cuvintele manuscrisului şi, mai culmea!, indiferent că era vorba despre o înmormântare sau despre vreun sfânt căruia să-i evoce amintirea, el citea acelaşi document.

Sigur că nimeni nu-şi dădea seama.

***

Se ştia că señor Genaro, poliţistul satului, trebuia urmărit după ce se aghezmuia cu tequilla (altfel era vai de mama lor), se ştia că Alvarez, tâmplarul, fusese văzut împreunându-se cu o vacă, se ştia că baba Serena făcea tot felul de vrăji şi era pricepută în exorcizare. Într-un cuvânt, se cunoşteau toate secretele satului. Într-un grup atât de mic era anevoie să ascunzi ceva, însă în hall of fame-ul comunităţii, Juanita Ximenez ocupa un loc aparte în panoplia figurilor proeminente. Ea era deosebită pentru frumuseţea şi extravaganţa ideilor. Juanita Ximenez citise în viaţa ei cărţi, poate zece, douăzeci, în orice caz mai multe decât citiseră toţi la un loc, socotindu-i şi pe străbunii lor. Era la fel de elevată ca abatele Faria şi cu multe trepte peste Carlos, contabilul Primăriei, considerat, de altfel, drept un om de spirit. Însă, spre deosebire de Carlos care strângea bani ca să plătească administraţia satului şi taxe pe care le trimitea guvernului drept mulţumire că Dumnezeu le hărăzise Mexicul celei de-a opta zi, Juanita Ximenez avea reale înclinaţii spre cultură. Ea picta, îşi scria propriul jurnal şi citea (recitea) opera completă a lui Dickens. Sculpta şi scria poveşti cu extratereştri. Juanita Ximenez făcea haz de disperarea ironică a celei de-a opta zi a Genezei; nu credea nici în cele şapte zile sfinte, cum nu credea nimic din Biblie, care fusese una dintre primele lecturi.

Juanita Ximenez credea că omul s-a făcut din maimuţă.

Mai ştia că Mexicul nu însemna numai praf şi buruieni.

Juanita Ximenez nu considera de rahat ţara întreagă, ci numai satul El Compeador.

***

La douăzeci de ani a stat de vorbă cu baba Serena şi i-a spus că omul s-a făcut din maimuţă. Mai bine ar fi înghiţit o balegă. A fost scuipată în faţă, iar de-a lungul următorului an a fost ţinta a nenumărate batjocuri. Apologia repudierii din comunitate s-a făcut în Ajunul Crăciunului când câţiva copii i-au bătut la uşă şi în loc de cântecele sărbătorii, i-au arătat cururile lor semeţe. A făcut plângere la señor Genaro, poliţistul, însă acesta i-a răspuns mohorât (era după o altă noapte de beţie) că dacă şi-ar găsi un maimuţoi să i-o înfigă, urgent şi-ar mai potoli teoriile

tâmpite care îi vin numai din nebuneala hormonilor. După scurta alocuţiune, emanând tequilla, s-a cărat legănându-se şi a lăsat-o încă mult timp ca să sufere pentru opinia ei novatoare.

A trebuit să mai treacă doi-trei ani ca ei să uite afrontul sau măcar să pretindă că l-au uitat.

***

Juanita Ximenez mergea anual în Mexico City să-şi ridice dobânda de la bancă. În 1949 (împlinise un sfert de secol – cum îi plăcea să spună) a cunoscut primul ei logodnic. Se numea Juan Marco Y Estramadura. Era un nume pretenţios, care nu avea nicio treabă cu un sat de rahat.

***

În relaţia ei cu Juan Marco Y Estramadura, primele scântei au apărut când el i-a cunoscut convingerile în ceea ce privea satul. Ea îl considera „de tot rahatul” şi, normal, a întrebat-o uluit că de ce dracu' mai stătea acolo, lucru la care ea a răspuns că deşi peisajul nu era cel mai idilic, exista în aer o molimă a liniştii pe care şi-o dorea foarte mult şi că acolo avea o casă ca lumea, că avea apă la robinet şi ventilatoare puternice şi i-a mai spus că îi este greu să se despartă de acele locuri în care crescuse şi alergase pentru întâia oară după fluturi, i-a mai spus o mie de alte lucruri în care el nu a crezut şi în relaţia lor năvălise un aisberg, deşi afară bitumul străzilor se înmuia sub soarele nemilos. Juanita Ximenez a plâns (*ce armă îi mai rămăsese?)* şi a recunoscut într-un târziu că moştenirea ei avea o clauză tâmpită, că dacă părăsea El Compeador rămânea fără bani, iar acest ultim argument (care era şi adevărul adevărat) l-a făcut pe Juan Marco Y Estramadura s-o însoţească în sat, căci vanitatea lui fusese satisfăcută, că n-ar fi vrut ca un personaj rafinat ca el (*chiar dacă n-avea o leţcaie?)* să cedeze atât de repede ca să meargă dintr-o metropolă distinsă cum era Mexico City într-un sat de rahat. Juan Marco Y Estramadura cedase, însă nici în cele mai sumbre previziuni ale lui nu bănuia ce avea să i se întâmple.

S-a dus cu ea ca boul, însă se ştie: boii n-au bani.

***

Dacă cuiva i-ar fi trecut prin cap să scrie o istorie a satului El Compeador de după 1900 – atunci, cu siguranţă, acea zi de 23 aprilie 1949, ziua căsătoriei Juanitei Ximenez cu Juan Marco Y Estramadura, ar fi fost înregistrată ca o minune. Şi cum să nu fie o minune, când importanţă se dădea unor evenimente mult mai deprimante, cum ar fi viţeii care veneau pe lume de-a-ndoaselea, minune era şi când señor Genaro nu scotea pistolul după o noapte de tequilla sau când se întâmpla vreun incendiu (sătenii erau foarte pricepuţi la preîntâmpinarea focului). Chiar şi cuvântul „căsătorie”, singur, era o minune. Nu se văzuseră în El Compeador căsătorii. Alianţele înţelese de lumea civilizată drept căsătorii se făceau în sat la mica înţelegere, la troc (o mireasă pentru un porc, un ginere pentru o vacă). Nu existau documente scrise. În El Compeador concubinajul făcea legea, dacă ne luăm după evidenţe. Naşterile şi decesele erau înregistrate la biserică şi la Primărie, însă căsătorii oficiale nu existau. Şi cu asta basta.

***

Ceremonia căsătoriei (eveniment fără precedent, aşa cum am mai spus) a durat cam un sfert de oră şi toată suflarea satului s-a holbat la predica neinteligibilă a abatelui Faria care, bineînţeles, pronunţa anevoie o latină „de baltă” din vechiul şi dragul său manuscris de care nu se despărţea niciodată. Apoi toţi s-au bulucit afară pe treptele bisericii (sigur că mireasa îi învăţase) lăsând loc doar atât cât să iasă mirii şi atunci, în acea clipă extraordinară, când toţi stăteau cu inima în gât aşteptând să împroaşte cu confetti peste capul fericiţilor proaspăt căsătoriţi cu acte, în acea clipă nepreţuită – secunda, zecime de secundă – când până şi abatele îşi făcuse loc în siajul mirilor păşind plin de morgă şi infatuare, ei bine, atunci s-a întâmplat (Dumnezeu să apere Mexicul!) minunea minunilor.

Lumina care a poleit biserica, lumina care a schimonosit feţele tuturor, mai cu seamă chipul neted şi plin de tuleie tinere al abatelui, le-a părut tuturor Lumină Dumnezeiască. Centrul satului s-a destrăbălat în lumina aceea puternică, mai ales că vântul încremenise şi nimic nu mai mişca. Absolut nimic, cu excepţia unei zburătăceli invizibile în aerul încins. Cu zborul acela („care nu putea fi decât un zbor al heruvimilor şi serafimilor – părerea *in corpore* a sătenilor) a sosit peste ei şi un

puternic miros de cal, însă, pentru că nicio minune nu ţine prea mult, lumina (odată cu zburătăceala şi mirosul de cal) a pierit la fel cum apăruse, lăsând în urma ei cel mai cumplit şi mai sugestiv tablou al prostraţiei. Nimeni nu a păţit nimic. Mirele s-a însoţit cu lumina, că nimeni nu l-a mai văzut de atunci.

În acea clipă din 1949, în urmă cu exact cincizeci de ani, Juanita Ximenez a rămas văduvă pentru întâia oară. Lucrul cel mai crunt venea din dilema ei. Nu ştia dacă Dumnezeu (începuse să-l accepte) o lăsase văduvă sau extratereştrii. Şi mai greu era că nu avea un loc în cimitir unde să meargă duminica să pună o floare.

***

Nu este greu de imaginat ce comentarii a stârnit acel fapt fără precedent, însă cuvintele sunt cuvinte şi ele nu preţuiesc nici măcar cât o gură din aerul de atunci. Ce impact a avut fenomenul, iarăşi nu este relevant. Unde este prostie şi lene nu se schimbă nimic. Cine a avut de suferit? Păi, în primul rând Juanita Ximenez. Şi-a plâns mirele câteva zile, s-a îmbătat şi iar a plâns. Sigur, asta nu putea dura la nesfârşit. Nu putea să mai amâne reîntoarcerea la dragul ei Dickens, la jurnal, la sculptură sau la poveştile cu extratereştri, aşa că într-o noapte şi-a ars chiloţii de mătase pe care îi alesese cu grijă din Mexico City pentru (Doamne! Ce vise!) nopţile şi nebuneala lunii de miere, iar a doua zi s-a simţit mult mai liniştită. A doua zi şi-a văzut vaca preferată, pe Cassandra. S-au privit în tăcere şi abureala ochilor a pierit ca un vis. Juanita Ximenez a remarcat un lucru extraordinar: Cassandra râdea molfăind buruieni. Râdea.

În zilele acelor vremuri s-a băut de s-a stins. Pe ruptelea.

***

Din 1949 şi până în zilele noastre, Juanita Ximenez s-a mai căsătorit de încă treizeci şi două de ori, pentru că rămânea o femeie extrem de atrăgătoare şi-n plus, avea bani: Juanita Ximenez avea antidotul timpului şi ştia să folosească la maxim cele câteva zile pe an când mergea în Mexico City să-şi ridice dobânda de la bancă. Cam după a treia sau a patra ceremonie de nuntă, ţăranii din El Compeador au poreclit-o Mireasa Eternă şi ar fi fost în stare să-i lingă tălpile numai să nu părăsească vreodată comunitatea, dacă i-ar fi trecut cândva aşa ceva prin

cap. Însă, se ştia: exista clauza, iar divorţul între Juanita Ximenez şi sat era imposibil, i-ar fi lins picioarele, pentru că ea constituia singura desfătare din viaţa lor mizeră. Carlos, contabilul Primăriei, mersese un pic mai departe (doar se ştia că era un om de duh) şi afirmase: „Eu, personal, aş pupa-o şi-n cur, numai să rămână în sat. Într-o lume limitată, păgână şi proastă, aşa cum era lumea lor, o viaţă în care să nu faci altceva decât să munceşti în silă, să te îmbeţi şi să te înghesui prin fânare, aşteptând să mori ca să vezi dacă este valabilă teoria cu reîncarnarea, deci o viaţă ca asta, liniară („băşită" – comentariul lor) şi searbădă, era ca o muscă pe un rahat. Juanita Ximenez merita respectul lor. Juanita Ximenez merita o statuie măcar pentru tenacitatea cu care încerca să-şi depăşească stadiul de fecioară.

***

Au trecut zilele şi anii. Aşa trec ei, în simpla goană a universalităţii. Ce le pasă câte defecte şi virtuţi naşte praful trecerii lor. Ce le pasă de statutul de rahat al satului El Compeador. Ce le pasă că la fiecare ceremonie în latina „de baltă" a abatelui Faria, mirii Juanitei Ximenez dispar în lumina serafică, în zburătăceala invizibilă şi mirosul de cal. Ce le pasă că Juanita Ximenez, pe lângă faptul că era Mireasă Eternă devenise şi Văduvă Eternă. Zilele şi anii sunt Timpul, şi se ştie: Timpul nu are conştiinţă.

Sigur, evoluţia este evoluţie. Praful timpului schimbă oamenii, fără să-i preţuiască sau să-i urască. Din 1949 şi până în zilele noastre, gloria trepidantă a erei atomice, a expansiunii în Univers, a ingineriei genetice, toată această măreaţă punere în scenă a abilităţilor omenirii nu a marcat aproape deloc statutul de rahat al satului El Compeador. În 1999 comunitatea număra 438 de suflete şi strada principală fusese bătută cu piatră de granit, exista un generator de curent electric care funcţiona cu benzină şi o camionetă Dodge (a contabilului) veche şi ruginită: mai apăruseră, ca semn al civilizaţiei, două baterii auto Parabellum cu care se alimenta unicul televizor din sat, însă acestea erau singurele schimbări. Aşa arăta sfârşitul de mileniu în El Compeador, în rest, se ştie: praf roşu şi câteva buruieni în care se destrăbălau vacile. Abatele Faria citea în latina „de baltă" acelaşi manuscris nenorocit – indiferent ce slujbă făcea,

iar atitudinea de ignoranţă şi lene a enoriaşilor nu se clintise nici măcar un milimetru pe scala trezirii. Mai rău. Acum urmăreau seriale de televiziune şi mai de rahat decât viaţa lor. Le plăcea opulenţa în care se învârteau personajele şi intriga, mai ales intriga. Juanita Ximenez pierduse competiţia cu serialele. Ceremoniile de nuntă parcă erau trase la indigo: lumina, zburătăceala invizibilă plus mirosul de cal şi pac! mirele dispărea, încă mai mergeau s-o vadă mireasă, însă începuseră să-şi piardă interesul. Serialele (noroc că Dumnezeu ajutase oamenii să inventeze televiziunea) aduceau întotdeauna o notă de proaspăt, chiar dacă, uneori, erau tare trase de păr. Mai murea cineva, se întâmplau tot felul de belele... E drept, pentru toate astea plăteau. Statuia neconstruită a Juanitei Ximenez începuse să se erodeze, în timp ce Benito Cabron, singurul deţinător de televizor în sat, se umplea de bani.

***

S-a întâmplat că în aceste zile ale fiinţării noastre, în sat să vină un scriitor care îşi căuta, pentru noua sa carte, câteva prototipuri de personaje pe care să le plaseze la jumătatea secolului. Ştia că la ţară vechile moravuri erau la fel de vii ca în 1950 şi că poate să exploateze această situaţie mai bine decât dacă ar fi scormonit prin arhive, însă căutările lui i-au întrecut cu mult aşteptările. Oamenii l-au primit frumos, i-au povestit întâmplări din existenţa satului, incluzând istoria cu Alvarez, tâmplarul, care se împreunase cu o vacă şi, mai ales, minunea veche şi repetitivă a căsătoriei Juanitei Ximenez (bineînţeles că el n-a crezut o iotă). Au băut tequilla şi pe urmă, după ce a secat puţul memoriei evenimentelor, au ascultat cu gura căscată câteva monologuri picante ale străinului. Omul era erudit. Cunoştea – spunea el – franceza, engleza şi latina, însă ştia şi istoria Mexicului. Le-a povestit despre revoluţii şi despre războaie. Creierele ţăranilor („ţopârlanilor” – ar fi spus abatele Faria) erau ca nişte bureţi. Absorbeau informaţiile una după alta de parcă abia atunci creştea înăuntrul lor hămeseala noilor frontiere ale cunoaşterii. Sigur, străinul folosea multe cuvinte pe care ei nu le înţelegeau, însă sunau frumos în contextul povestirii, în orice caz, mai frumos decât latina aspră a abatelui. Eticheta lor de buni ascultători venea din necunoaştere şi, implicit, din jenă. Diferenţa de cultură dintre ei şi străin era atât

de evidentă pe cât era o prăpastie între doi munţi. Nu întrebau din jenă ce însemna un anume cuvânt sau expresie ca să păstreze aparenţele şi mediul elevat al „discuţiei”, iar străinul scriitor nu părea să-şi dea seama, însă asta până la un moment dat, până ajunsese în mijlocul unei poveşti despre o remaniere guvernamentală, când Cezaro, mult mai prostul peste medie, îl întrebă dacă „remaniere” era un cuvânt latinesc, că semăna cumva cu cuvintele latine rostite de abatele Faria de sărbători sau înmormântări, sau slujba de ceremonie a nunţii Juanitei Ximenez. Atunci, înmărmurit că în acel sat uitat de Dumnezeu era cineva care cunoştea latina, scriitorul, după ce le-a explicat ce însemna „remaniere”, (bineînţeles că ei tot nu au înţeles) s-a scuzat politicos şi s-a ridicat de la destrăbălarea cu tequilla întrebând unde stă abatele. Ei i-au arătat cu amabilitate casa mohorâtă în crepuscul şi au rămas la mesele lor aşteptând serialul. Rumegau informaţiile extraordinare ale necunoscutului şi pe feţele lor atârna mulţumirea, asta dacă nu punem la socoteală privirea chiorâşă a señorului Genaro, poliţistul, pe care îl mâncau la nebunie degetele, care iar supsese prea mult şi ar fi vrut să scoată pistolul ca să radă o dată pentru totdeauna pe străin, cu tot cu aerele sale superioare. Era atât de beat când a simţit pornirea, încât nici n-a apucat să se ridice de pe scaun cum trebuie că alcoolul i-a prăvălit trupul mătăhălos în nisip. Ţăranii care aşteptau serialul de seară s-au arătat mulţumiţi de întorsătura lucrurilor şi l-au însoţit cu privirea pe străin aşteptând ca Benito Cabron să instaleze televizorul. Mai târziu l-au uitat, cu tot ceea ce abia aflaseră. În ultimul episod, mai cutremurătoare decât toată istoria Mexicului a fost scena când personajul principal (acel june-prim, viteaz şi tare ca Emiliano Zappata) şi-a găsit nevasta făcând dragoste cu o verişoară. În film minunea se numea „lesbianism”, însă pentru ţărani, indiferent cum s-ar fi numit acea scenă de senzaţie, o chestie ca aia era imposibilă. Se mai auzise de oameni care se împerechează cu vite (vezi cazul Alvarez), însă femeie să se împerecheze cu altă femeie era o idee atât de absurdă ca şi când ai fi spus că un ţânţar poate să facă dragoste cu un crocodil.

Mintea lor era simplă şi semeaţă. Şi, în simplitatea ei, creştină.

***

Abatele Faria l-a îndrăgit din prima pe scriitor şi asta nu din pricina hainelor, a înfăţişării plăcute sau a manierelor elegante, nu, ci pentru că străinul era un cunoscător, era primul om care admira cum se cuvine moştenirea de generaţii afişată pe pereţi. A studiat câteva ore bune armurile, armele şi câteva manuscrise în aztecă, apoi câteva pergamente hispanice din vremea lui Cortez şi nu se mai sătura privindu-le. În mijlocul acelei destrăbălări a ochilor vorbeau monosilabic, că atmosfera era prea grea şi veche, prea mirosea a istorie. Orele treceau ca nişte clipe, iar în faptul serii abatele l-a invitat la o tequilla şi străinul scriitor i-a acceptat oferta cu multă părere de rău, lucru sesizat de faţa bisericească. „Lasă”, i-a zis Faria, „că n-au intrat zilele în sac” şi atunci scriitorul s-a luminat iar la faţă.

N-au băut să-şi piardă minţile, dar nici n-au rămas treji. Amabilitatea abatelui a mers până acolo încât l-a invitat pe străin să rămână la el peste noapte, pentru că Benito Cabron era un dobitoc, iar în hotelul lui (bar, restaurant) găseai armate de gândaci şi şobolani, pentru că lumea zăbovea până târziu la seriale de rahat şi pentru că erau gălăgioşi, deci el nu s-ar fi putut odihni ca lumea. Nici nu trebuiau atâtea motivaţii. Scriitorul i-a primit oferta cu încântare, fără să ştie că, de fapt, abatele Faria căuta să amâne clipa despărţirii ca să-şi lămurească problema sa veche de cincizeci de ani; şi au mai băut o vreme până când Faria a recunoscut deschis în faţa străinului că, de fapt, habar n-avea de limba latină, dar că citea manuscrisul latinesc ca să le câştige respectul, că ţopârlanii nu prea aveau încredere în Dumnezeu şi susţineau că El Compeador, sau poate întregul Mexic, fusese fondat în a opta zi a Genezei. Desfătarea companionului său a fost atât de mare, la o idee atât de nebunească, încât a început să râdă cu gura până la urechi. Când s-a potolit a cerut manuscrisul cu pricina şi abatele i l-a înmânat cu oarecare evlavie, aşteptând cu sufletul la gură dezlegarea enigmei vieţii lui.

„Ştii dumneata”, i-a zis străinul, „ce-i ăsta?”

„Dac-aş fi ştiut, nu ţi-aş fi pomenit de el, i-a răspuns oarecum înţepat.

„Doamne!” a exclamat cu ochii strălucind scriitorul. „Doamne, Dumnezeule! E slujba de pomenire a locotenentului Francisco Pizzaro, care s-a bătut cu amazoanele în primele zile

când conchistadorii lui Cortez şi-au pus în cap să cucerească Mexicul.” Şi iar a exclamat: „Doamne!” Atât era de uluit.

A mai silabisit ceva ca pentru el şi a completat gândul nou-născut:

— „Şi zici că asta ai citit la toate slujbele sfinţilor, la înmormântări şi poate chiar la ceremonia nunţii Juanitei Ximenez?

„Mda”, a admis abatele în timp ce înţelegerea îşi făcea loc în mintea înţepenită. „La toate. Ai auzit povestea mirilor Juanitei?”

„Am auzit-o şi mi s-a părut cea mai aberantă din toate câte s-au petrecut pe pământ.

„Şi totuşi este adevărată. Doamne, ce blestem!”

Abatele Faria a început să plângă. Erau lacrimi mari, de beţiv, însă veneau dintr-o conştiinţă prea încărcată şi la vederea lor, deşi totul părea atât de ireal, până şi străinul a început să creadă acea poveste fantastică. Până la urmă, ce nu era fantastic în satul El Compeador?

„Crezi cumva”, a dat drumul abatele gândului care îl chinuia, „crezi că este un blestem al lui Dumnezeu?”

„Se poate. Noi nu înţelegem căile firii, dar pe cele ale lui Dumnezeu.”

Şi la acest răspuns simplu, însă extrem de adânc, uşile memoriei omului lui Dumnezeu se deschiseră lăsând să vină, de dincolo de ele, anii vechi cu zvonuri despre morţi care umblă, prin cimitir, care râd şi plâng uitându-se în iarna nefiinţei lor. Maria îşi aminti atunci toţi mirii Juanitei Ximenez pe care îi luase Dumnezeu din cauza vanităţii lui.

Întârzia să ia o decizie uitându-se în paharul gol.

A doua zi urma să aibă loc cea de-a treizeci şi treia nuntă a Juanitei Ximenez.

***

Sigur, Juanita Ximenez împlinise 75 de ani, însă, deşi era încă frumoasă, nu se punea problema că între ea şi noul mire (cunoscut în Mexico City în timpul celor câteva zile cât duraseră formalităţile cu banca) era o dragoste mai tare decât în serialele de rahat. Bărbatul avea 42 de ani şi nu voia să moară sărac. Era evident pentru toată lumea, chiar pentru Juanita Ximenez, însă automatismul vieţii ei nenorocite o făcuse să mai încerce o dată, fără să aibă habar de revelaţiile abatelui Faria.

Nunta Juanitei Ximenez fusese programată chiar în mijlocul zilei, la concurenţă cu un serial de mare căutare, motiv pentru care prea puţini ţărani veniră s-o vadă, din păcate pentru ei, pentru că atunci se întâmplă altă minune memorabilă în El Compeador. Abatele Faria citi slujba căsătoriei în mexicană, în mexicana pe care o înţelegeau până şi vacile, iar mirii ieşiră în regulă din biserică. Lumina nu mai apăru, la fel zburătăceala şi mirosul de cal. Juanita Ximenez se sui surâzătoare, alături de mirele ei tânăr, în Dodge-ul închiriat de la Carlos, contabilul, îndreptându-se spre hacienda din vârful dealului şi numai Dumnezeu ştie cum şi-a petrecut noaptea, că era deja bătrână.

Ambrose Bierce
Ceasul lui John Bartine
- Istorisirea unui medic -

(„John Bartine's Watch", 1893)

— Ora exactă? Dumnezeule mare, prietene, de ce insişti? S-ar putea crede... dar n-are importanţă. Este evident, ora de culcare – nu-i suficient? Dar dacă trebuie neapărat să-ţi potriveşti ceasul, poftim, ia-l pe-al meu şi vezi singur!

Zicând acestea, îşi desprinse ceasul – o piesă foarte veche şi grea – din lanţ şi mi-l întinse. Întorcându-se, traversă apoi camera se opri în faţa unui raft de cărţi, cărora începu să le examineze cotorul. Agitaţia sa şi semnele unei tulburări adânci m-au surprins; nu le puteam ghici câtuşi de puţin motivul. Potrivindu-mi ceasul după al său, m-am dus la el şi i-am mulţumit.

Am observat că, în timp ce-şi prindea la loc ceasornicul, mâinile-i tremurau. Cu un tact pentru care mă felicitam, am păşit nepăsător spre bar şi mi-am turnat puţin coniac şi apă; apoi cerându-i iertare pentru neglijenţă, l-am invitat şi pe el, după care mi-am reluat locul lângă cămin, lăsându-l să se servească singur, după cum ne era obiceiul.

Acest incident ciudat s-a petrecut în apartamentul meu, unde John Bartine îşi petrecuse seara. Cinaserăm împreună, veniserăm acasă cu o trăsură – cu alte cuvinte, totul se petrecuse la modul cel mai prozaic cu putinţă. Iată de ce nu puteam în ruptul capului să înţeleg ce-i venise să tulbure ordinea firească a lucrurilor şi să se dea în spectacol printr-o izbucnire ce nu părea să aibă alt scop decât propriul său amuzament. Cu cât mă gândeam mai mult la acest lucru în timp ce darurile strălucitei sale conversaţii se recomandau lipsei mele de atenţie, cu atât deveneam mai curios şi nu mi-a fost, bineînţeles, greu să mă conving că numai grija prietenească mă îmboldea. Aşa ne mascăm de obicei curiozitatea, pentru a nu stârni resentimente. Am întrerupt deci cu brutalitate una din cele mai frumoase fraze ale ignoratului său monolog:

— John Bartine, te rog din suflet să mă ierţi dacă greşesc, dar în neştiinţa mea nu-ţi pot da dreptul să te faci praf, numai pentru că te-am întrebat cât e ceasul. Nu găsesc că e cazul să

manifeşti o misterioasă repulsie de a-ţi privi propriul ceas şi să-ţi exteriorizezi în prezenţa mea, fără nicio explicaţie, nişte sentimente dureroase, pe care nu le înţeleg şi care nu mă privesc deloc.

La acest discurs ridicol, Bartine nu replică imediat, ci rămase privind cu gravitate focul. Temându-mă că l-am jignit, tocmai mă pregăteam să-mi cer scuze, dar, privindu-mă calm în ochi, oaspetele meu spuse:

— Dragă prietene, dezinvoltura ta nu ascunde câtuşi de puţin nemaipomenita neruşinare a întrebării. Din fericire, mă hotărâsem deja să-ţi spun ceea ce doreşti să afli şi dovada că nu eşti vrednic să asculţi nu mă face să mă răzgândesc. Acordă-mi deci atenţia ta şi vei afla toată povestea.

Acest ceas a aparţinut strămoşilor mei vreme de trei generaţii. Primul proprietar, străbunicul meu, Bramwell Olcott Bartine, pentru care a fost executat, era un fermier bogat din Virginia colonială şi un conservator aprig, cum altul nici c-a fost, trimiţând în nopţile de veghe tot felul de anateme pe capul domnului Washington şi născocind mereu alte mijloace de a-l ajuta şi încuraja pe bunul rege George. Într-o zi acest brav gentleman a avut marele nenoroc de a săvârşi în sprijinul cauzei sale un serviciu de importanţă capitală, a cărui legitimitate nu a fost recunoscută de cei ce i-au suferit ponoasele. Nu contează ce anume, dar o urmare de mai mică importanţă a fost arestarea într-o noapte a ilustrului meu înaintaş în propria sa casă de către un grup al rebelilor lui Washington. I s-a îngăduit să-şi ia rămas bun de la familia sa scăldată în lacrimi şi apoi l-au escortat în întunericul nopţii ce l-a înghiţit pentru totdeauna. Nu s-a găsit nici cel mai mic indiciu cu privire la soarta sa. După război, nici cele mai stăruitoare cercetări nici oferta unor uriaşe sume de bani nu au condus la descoperirea celor ce l-au arestat şi a împrejurărilor dispariţiei sale. Parcă îl înghiţise pământul.

Era ceva în atitudinea lui Bartine ce nu trecuse în cuvinte – nu-mi dădeam seama ce anume – dar care m-a făcut să întreb:

— Ce părere ai dumneata despre această întâmplare, despre justeţea ei?

— Părerea mea, se aprinse Bartine, lăsându-şi pumnul încleştat pe masă, de parcă s-ar fi găsit într-un local public, jucând zaruri cu nişte escroci, părerea mea e că a fost vorba de

unul din mişeleştile asasinate înfăptuite de acel blestemat trădător de Washington şi de haimanalele lui răsculate.

Se aşternură câteva clipe de tăcere. Am aşteptat ca Bartine să se liniştească şi apoi l-am întrebat:

— Asta a fost tot?

— Nu, a mai fost ceva. La câteva săptămâni după arestarea străbunicului meu, i-au găsit ceasul în faţa intrării principale a locuinţei sale. Era înfăşurat într-o bucată de hârtie, pe care era scris numele lui Rupert Bartine, unicul fiu şi bunicul meu. Acel ceas îl port eu acum.

Bartine făcu o pauză. Ochii săi negri, de obicei atât de vii şi neliniştiţi erau aţintiţi asupra grătarului şi în fiecare pâlpâia o luminiţă roşiatică, reflectată de cărbunii încinşi. Părea să fi uitat de mine. Trosnetul crengilor unui copac biciuit de vânt, din faţa unei ferestre, aproape simultan, un răpăit de ploaie în geam, mă aduseră la realitate. Afară se iscase o furtună, vestită de o singură rafală de vânt şi, după câteva clipe, se putu auzi plescăitul monoton al apei pe caldarâm. Nu ştiu de ce am pomenit acest incident. Îmi părea să aibă o anume semnificaţie în desfăşurarea evenimentelor, pe care nu mai sunt în stare acum a o distinge cu claritate. În orice caz, zbuciumul naturii adăugase o notă gravă, dacă nu chiar solemnă. Bartine reluă:

— Am un sentiment ciudat faţă de acest ceas, un fel de afecţiune. Îmi place să-l port deşi, în parte, din cauza greutăţii sale, în parte, dintr-un motiv inexplicabil, rareori o fac. Motivul este următorul: în fiecare seară când îl am la mine, simt o dorinţă ciudată să-l deschid şi să-l privesc, chiar dacă nu mă interesează deloc cât e ora. Dacă cedez acestui impuls în momentul când privirea îmi cade pe cadran, mă cuprinde o teamă misterioasă, am sentimentul că în clipa următoare se va întâmpla o nenorocire. Senzaţia devine tot mai insuportabilă, pe măsură ce se apropie ora unsprezece – după acest ceas, indiferent cât e ora cu adevărat. După ce limbile au trecut de unsprezece, dorinţa de a-l privi dispare: îmi devine cu totul indiferent. Pot să-l consult oricât de des, fără să simt o emoţie mai puternică decât a ta, privindu-ţi propriul ceas. Fireşte, m-am educat în aşa fel, încât să nu mă mai uit la ceas seara, înainte de ora unsprezece. Nimic nu mă poate determina s-o fac. Iată de ce insistenţa ta astă-seară m-a tulburat puţin. Simţeam ceea

ce trebuie să simtă opiomanul când setea după iadul său particular se bucură de prilej favorabil şi de încurajare.

Asta-i povestea şi ţi-am spus-o în interesul ştiinţei tale grozave, dar dacă într-una din serile următoare mă vei mai vedea purtând acest ceas blestemat şi vei avea strălucita idee de-a mă întreba cât e ora, să nu te superi de te voi face să săruţi podelele.

Umorul său nu mă amuză. Observasem că în timp ce-mi împărtăşea obsesia sa, era din nou oarecum tulburat. Îşi încheiase spusele cu un zâmbet sinistru, iar ochii oglindeau ceva mai mult decât obişnuita lor nelinişte. Rătăceau fără noimă dintr-un colţ în altul al camerei şi parcă desluşeam în ei o expresie sălbatică, aşa cum au bolnavii mintali. Poate acesta nu era decât rodul imaginaţiei mele, dar oricum, mă convinsesem acum că prietenul meu suferea de una din cele mai neobişnuite şi interesante monomanii. Fără să pierd nimic din grija afectuoasă ce-o simţeam pentru el ca prieten – cel puţin aşa cred – am început să-l privesc ca pe un pacient care-mi oferea posibilitatea unui studiu profitabil. Şi de ce nu? Nu-şi expusese el însuşi cazul în interesul ştiinţei? Ah, bietul om, servea ştiinţa mai mult decât ştia, căci nu numai povestea, ci el însuşi sta mărturie. Doream să-l vindec, desigur, dar, mai întâi, aveam să fac un mic experiment psihologic – nu, experimentul însuşi urma să fie un pas spre vindecare.

— A fost o dovadă de sinceritate şi prietenie din partea ta, Bartine i-am spus cu căldură în glas, şi sunt mândru de încrederea ta. Povestea e destul de stranie, într-adevăr. Nu vrei să-mi mai arăţi puţin ceasul?

Şi-l desprinse de la vestă, cu lanţ cu tot, şi mi-l întinse, fără un cuvânt. Avea un capac gros, din aur, cu o ornamentaţie bizară. I-am privit cadranul şi am observat că era aproape ora douăsprezece. Deschizându-i capacul din spate, am făcut interesantă descoperire că mai avea un capac interior, din fildeş, pe care era pictat un portret miniatural, în maniera delicată şi meşteşugită, la modă în secolul al optsprezecelea.

— Cerule! exclamai simţind o intensă desfătare artistică, cine ţi l-a făcut? Credeam că arta miniaturii pe fildeş s-a pierdut.

— Nu e portretul meu, răspunse el cu un zâmbet grav, ci al ilustrului meu străbunic, regretatul Bramwell Olcott Bartine,

Esquire, din Virginia. Pe vremea aceea era mai tânăr, cam de vârsta mea, de fapt. Se spune că-i semăn, găseşti?

— Dacă-i semeni? Te cred! De n-ar fi costumul, pe care mi-am închipuit că l-ai îmbrăcat din respect pentru artă – sau pentru *vraisemblance*, ca să zicem aşa – şi fără mustaţă portretul îţi seamănă leit, în fiecare trăsătură, linie sau expresie.

O vreme nu am mai spus niciunul nimic. Bartine şi-a luat o carte de pe masă şi a început să citească. Afară se auzea plescăitul neîncetat al ploii. Din când în când, răsunau paşi grăbiţi pe trotuar, iar alteori, un pas mai rar şi mai greu părea să se oprească la uşa mea – vreun poliţist, mă gândeam, căutând adăpost sub streaşină. Crengile copacilor băteau insistent în geam, de parcă ar fi cerut să intre. Mi-am amintit foarte bine totul în aceşti ani de viaţă mai înţeleaptă şi mai profundă.

Simţindu-mă neobservat, am luat cheia veche ce atârna de lanţ şi repede am dat înapoi limbile cu o oră: apoi, închizând capacul, i-am restituit lui Bartine ceasul şi l-am văzut prinzându-şi-l la loc. I-am spus atunci cu prefăcută nepăsare:

— Parcă ziceai că după ora unsprezece imaginea cadranului nu-ţi mai produce nicio impresie. Cum este aproape douăsprezece – după ceasul meu – şi dacă nu te deranjează dorinţa mea de-a avea o dovadă, poate îţi vei arunca acum o privire.

Zâmbi binedispus, îşi scoase din nou ceasul, îl deschise şi în aceeaşi clipă sări în picioare cu un strigăt pe care cerul nu mi-a îngăduit să-l pot uita. Ochii săi, a căror întunecime era izbitor accentuată de paloarea chipului, erau aţintiţi asupra ceasului ţinut în mâinile încleştate. Câteva clipe rămase în această poziţie, fără să scoată un sunet; apoi, cu o voce de nerecunoscut, spuse:

— Fii blestemat! E unsprezece fără două minute!

Izbucnirea lui nu m-a găsit nepregătit şi, fără să mă ridic, i-am răspuns destul de calm:

— Te rog să mă ierţi; trebuie să fi greşit când mi-am potrivit ceasul după al tău.

Bartine închise capacul cu un ţăcănit ascuţit şi-şi puse ceasul în buzunar. Se uită la mine, încercând să zâmbească, dar buza de jos îi tremura şi părea incapabil să deschidă gura. Mâinile-i tremurau şi ele, iar el şi le încleştă, ascunzându-le în buzunarelor sacoului. Spiritul său curajos se străduia din

răsputeri să supună trupul nevolnic. Efortul era prea mare; începu să se clatine într-o parte şi-n alta, de parcă ar fi fost cuprins de ameţeală şi, mai înainte ca eu să sar de pe scaun pentru a-l sprijini, genunchii îi cedară şi se prăbuşi greoi cu faţa înainte. Am încercat să-l ajut să se ridice, dar John Bartine nu se va mai ridica în vecii vecilor.

Autopsia nu aduse niciun indiciu; toate organele erau perfect sănătoase. În schimb, când cadavrul fu pregătit pentru înhumare, se observă că pe grumaz apăruse un cerc subţire, întunecat; cel puţin aşa m-au asigurat diverse persoane care erau de faţă, dar eu unul nu pot spune dacă într-adevăr aşa a fost.

După cum nici nu pot impune limite legii eredităţii. De unde ştiu eu că, în lumea spiritului, un sentiment sau o emoţie nu pot supravieţui inimii ce le-a adăpostit, căutând lăcaş într-o viaţă înrudită, după mult timp. Sigur, dacă ar fi să emit o ipoteză în cazul lui Bramwell Olcott Bartine, aş spune că, probabil, a fost spânzurat la ora unsprezece noaptea şi că i-au dat răgaz câteva ore să se pregătească pentru acest eveniment.

Cât despre John Bartine, prietenul meu, pacientul meu timp de cinci minute şi – cerul să mă ierte! – victima mea întru eternitate, nu mai am nimic de spus. A fost înmormântat şi, odată cu el, şi ceasul, de asta m-am îngrijit personal. Fie ca Domnul să-i odihnească sufletul în ceruri, ca şi pe al înaintaşului său virginian, dacă, într-adevăr, sunt două suflete.